הארץ

4.50 שקלים, יום ראשון ט"ז בניסן התשנ"ה, 16 באפריל 1995 VOL 77/23020 APRIL 16 1995
[illegible] באילת 3.85 שקלים

פתרונות בזמן!!!
לביא
* שעוני נוכחות ותוכנה לחישוב שעות עבודה *
לביא מחשבים בע"מ, הירדן 29 ר"ג, טל' 03-6775110 פקס' 03-6775233

מדד מארס ירד ב–0.1%; בנק ישראל יודיע על הפחתת הריבית בכ–1%

הודעת בנק ישראל – ביום שני הבא. קצב האינפלציה השנתי, על בסיס הרבעון הראשון: 1%. ברודט: האינפלציה השנתית תהיה נמוכה מ–10%

מאת גדי סלין

צפוי שבנק ישראל יודיע בשבוע הבא על הפחתה של כ–1% בריבית, בעקבות הירידה במדד המחירים לצרכן בחודש מארס.

מדד מארס ירד ב–0.1%, בעיקר כתוצאה מהוזלות עונתיות במחירי הפירות והירקות וההלבשה וההנעלה, וכן מירידה במחירי הדיור.

זו הפעם הראשונה מאז מאי '92 שהמדד שלילי, והפעם הראשונה מאז שנת '64 שמדד מארס שלילי.

ראו עמוד 2א

במשרד האוצר ובבנקים חזו כי מדד מארס יעלה בשיעור של 0.3%–0.5%. הירידה במדד הפתיעה בעיקר בגלל הירידה במחירי הדיור, שלא נצפתה. "אני חושב שנגמור את השנה עם אינפלציה נמוכה מ–10%", אמר אמש מנכ"ל האוצר, דוד ברודט.

המדד השלילי במארס הוביל להגברת הלחצים על בנק ישראל, לבצע הורדה נוספת בריבית. נגיד בנק ישראל, פרופ' יעקב פרנקל, הביע שלשום שביעות רצון מהמדד השלילי, אך הבהיר שהוא נחוש להמשיך ולנקוט מדיניות מוניטרית מרסנת, שמשמעותה שמירה על ריבית ריאלית גבוהה יחסית. "נמשיך במדיניות שנועדה להשגת יעד האינפלציה", אמר.

בנק ישראל יודיע ביום שני בשבוע הבא על התוכנית המוניטרית לחודש מאי, במסגרתה יוחלט אם להפחית את הריבית ובאיזה שיעור. הנגיד אמר כי הסיבה העיקרית לירידת האינפלציה ברבעון הראשון של השנה קשורה לגורמים עונתיים. "אני מעריך שהמדדים ברבעונים הבאים של השנה יהיו גבוהים מהמדד שנרשם ברבעון הראשון", אמר. פרנקל הביע דאגה מהעלייה הגבוהה יחסית במדד המחירים הסיטוניים.

לדברי פרנקל, הסיכויים להשגת יעד האינפלציה השנתי של 8%–11% נראים טובים יותר היום משהיו לפני כמה חודשים. "אני חושב שהנתונים בשטח מראים שיש השנה סיכוי סביר שנשיג את היעד", אמר.

בשלושת החודשים הראשונים של השנה עלה מדד המחירים לצרכן ב–0.3%. קצב האינפלציה, על בסיס הרבעון הראשון של השנה, הוא 1.0% בלבד.

במארס ירדו מחירי הדיור

(סוף בעמוד 2א)

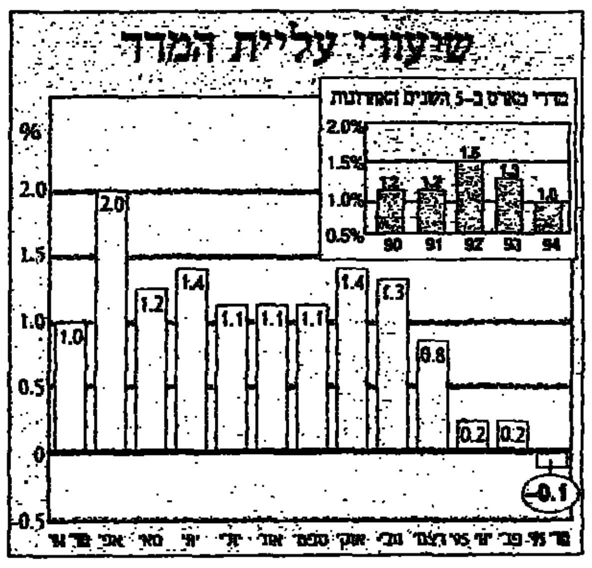

פרשנות / נחמיה שטרסלר

מדיניות הריבית של בנק ישראל ניצחה

עכשיו ברור שהמדיניות המוניטרית של בנק ישראל ניצחה. זה כמעט 30 שנה שלא נהנינו מרבעון כה נמוך מבחינת קצב האינפלציה. הפעם האחרונה היתה במיתון של '67, אך עכשיו אין מיתון, וגם האינפלציה נמצאת במספרים אירופיים.

מתברר שהאידיאה הכלכלית עובדת. ריבית גבוהה גורמת לסקטור העסקי להצטמצם, למכור מהר, בלי להעלות מחירים. מי שרוצה בבנק ישראל להוריד את הריבית במהלך '94, כמו נציג התעשיינים דן פרופר ונציג הסוחרים דני גילרמן, צריכים להודות היום שאם היו מקשיבים לעצתם, היינו סובלים היום מאינפלציה מסוכנת של עשרות אחוזים בשנה. זה הדבר הרע ביותר למשק, ליצוא ולתעסוקה. מי שטען שאין היגיון למדיניות הריבית הגבוהה, המדדים הנמוכים עד כה היו מקריים או עונתיים, נוכח עכשיו בטעותו.

כאשר נוצרה בשנת '94 בעיה של אינפלציה מהירה מדי מול קצב פיחות נמוך, עמדו בפני בנק ישראל שתי אפשרויות: להעלות את קצב הפיחות ולהישאר תמיד עם אינפלציה מהירה מדי, או להילחם באינפלציה ולהוריד אותה לתוואי המקורי. בנק ישראל בחר באסטרטגיה השנייה, וניצח.

האם זה סוף התהליך, ומהיום אנו אמורים ליהנות מאינפלציה במספרים אירופיים?

לא. המלחמה באינפלציה עדיין לא נגמרה. כדי להמשיך ולדכא את האינפלציה צריך בנק ישראל להמשיך ולשמור על ריבית ריאלית גבוהה. יש דרך אחרת, טובה יותר להילחם באינפלציה: באמצעות קיצוץ ניכר בתקציב המדינה. אך כאשר משרד האוצר לא מקצץ, אלא אף מזרים כספים חדשים למשק בהסדר

(סוף בעמוד 2א)

שגרירת ארה"ב באו"ם תגיע לארץ; תדרוש מרבין להמשיך בקו התקיף כלפי עיראק

מאת אלוף בן
סופרו המדיני של "הארץ"

ארה"ב אינה מוכנה לכל ריכוך ביחס לעיראק, ותוסיף להתנגד בתוקף לכל מגע בין נציגים ישראלים ועיראקים.

ראו עמוד 12א

שגרירת ארה"ב באו"ם, מדלן אולברייט, תגיע בעוד כשבועיים לביקור בישראל, שבמרכזו יעמוד היחס לעיראק והדרישה להמשך הקו התקיף כלפיה. אולברייט תיפגש עם ראש הממשלה, יצחק רבין, ושר החוץ, שמעון פרס, ותבהיר להם כי החלטת מועצת הביטחון 986 שהתקבלה בסוף השבוע האחרון, אינה מבטאת שום הקלה או שינוי ביחס הנוקשה של הממשל האמריקאי לעיראק. הממשל מצפה מכל בעלות בריתה של ארה"ב, וישראל בתוכן, לנקוט קו פעולה דומה.

החלטה 986 מקלה חלקית על משטר העיצומים, ומאפשרת לעיראקים לייצא נפט בשווי 2 מיליארד דולר במשך חצי שנה, כדי לממן רכישת מזון וצרכים הומניטאריים אחרים. הכסף ייעד גם לתשלום פיצויים לכוויית ולסיוע לכורדים בצפון עיראק.

שליטי עיראק הגיבו בשלילה להצעה. בבגדאד מתנגדים להקלות חלקיות ומצפים להסרה מוחלטת של האיסור על יצוא נפט.

"ראיות על נשק ביולוגי"

אולברייט תדון בביקורה בישראל גם בחשדות שעיראק מוסיפה לפתח כלי נשק ביולוגיים. בין השאר, היא תיפגש עם ראש אמ"ן, האלוף אורי שגיא.

מזכיר המדינה האמריקאי, וורן כריסטופר, הודיע כי לממשל יש "ראיות חזקות" לכך שעיראק מפתחת נשק ביולוגי לצרכים התקפיים.

בשבוע שעבר ביקר בישראל ראש ממשלת טורקיה לשעבר, בולנט אצ'וויט, העומד היום בראש מפלגת האופוזיציה בארצו. אצ'וויט סיפר לרבין ופרס על פגישותיו עם נשיא עיראק, סדאם חוסיין, לפני מלחמת המפרץ ואחריה. בפגישתם האחרונה, בסוף '92, אמר לו סדאם שלא יתנגד להסכם ישראלי־פלשתיני.

אצ'וויט אמר כי הגיעה העת לשנות את היחס לעיראק ולשלב אותה בתהליך השלום. רבין לא השיב לו. ואילו פרס אמר כי "לישראל אין בעיה עם העם העיראקי. יש לנו בעיה עם הדיקטטורים. סדאם הוא רוצח, רוצח ובעיקר בבני עמו, וחסר אחריות לחלוטין. אסור להניח לו להשתמש בנשק גרעיני וכימי. אנחנו מחכים ליום שעיראק תחזור לעצמה, ותמלא את התפקיד האמיתי במזרח התיכון".

עבד א־שאפי: לרשות הפלשתינית אין זכות להחרים נשק
עמ' 3א

חייל צה"ל נפצע קשה בלבנון
עמ' 4א

קוזירב מציע לישראל ולארה"ב עסקת חילופי מרגלים
עמ' 5א

אהוד ברק תוקף את הימין ("מדיניות פחד") ואת השמאל ("תבוסתנות")
עמ' 5א

גופתו של המדען הנעדר נמצאה. כנראה התאבד
עמ' 7א

"הגדת סרייבו" נקראה בסדר בעיר הנצורה
עמ' 7א

תושב שכונת התקוה הודה במשטרה בהתעללות מינית באשתו כ"נקמה על שבגדה בו"
עמ' 7א

בגליון זה 32 עמודים בשלושה חלקים

שערי מטבע

	דולר	השינוי
יציג	2.9640	—
שחור	2.98	—
	סל	
יציג	3.4609	—

החברה מס' 1 בארץ המייצרת מערכות
ON-LINE אל פסק
גמאטרוניק
טל: 02-821777

תצלום אי־פי
אלפי עיראקים השתתפו אתמול בהפגנה בבגדאד במחאה על הצעת האו"ם, לאפשר לעיראק למכור נפט בשווי שני מיליארד דולר. המפגינים, שהניפו תמונות של סדאם חוסיין, טענו כי ההצעה פוגעת בריבונותה של עיראק

קלינטון הגיש רשמית את מועמדותו לייצג את הדמוקרטים בבחירות '96

ישתמש בספרו של מקנמארה להצדקת השתמטותו משירות בווייטנאם

מאת עקיבא אלדר
שליח "הארץ" בוואשינגטון

נשיא ארה"ב, ביל קלינטון, הגיש שלשום רשמית את מועמדותו לייצג את המפלגה הדמוקרטית בבחירות לנשיאות ב–96'. דובר הבית הלבן, מייק מקארי, מסר כי ביום שני שיגר קלינטון מכתב ל"מליון מידידיו הקרובים ביותר" ובו הוא מבקש מהם סיוע בארגון מסע הבחירות שלו. קלינטון לא ביקש מפורשות תמיכה כספית. הסכום הכולל שהמועמד מתכוון להוציא בהליך זה יהיה כ–33 מיליון דולר.

במקביל להגשת מועמדותו הרשמית, מבקש הנשיא ביל קלינטון להסתמך על טענתו של רוברט מקנמארה, כי מלחמת וייטנאם היתה מיותרת ורצופת משגים, כדי להצדיק את התנגדותו למלחמה זו. זאת, בשעה שהמועמד הרפובליקאי המוביל, הסנאטור בוב דול, נכה מלחמת העולם השנייה, מדגיש את עברו הצבאי מול השתמטותו של קלינטון משירות צבאי.

בשידור הרדיו השבועי שלו תקף קלינטון את הרפובליקאים על ההצעות שהציגו ב–100 הימים הראשונים לכהונתם בהנהגת הקונגרס. הוא הבטיח מאבק נחוש למימוש הבטחותיו לרפורמה ברווחה, במלחמה בפשע ובמיסוי.

ביום חמישי שעבר, בתום הקלטת ראיון לסי־אן־אן, שאלה המראיינת ג'ודי וודרוף את הנשיא אם קרא את ספרו של מקנמארה. קלינטון השיב כי לא קרא עדיין את הספר, אך עיין במאמרים רבים שפורסמו עליו והוסיף: "אני חושב שהוא עשה מעשה נכון ואמיץ". לשאלת הכתב המדיני של הרשת, וולף בליצר, אם הוא מרגיש מוצדק, השיב קלינטון, "כן, כן, אני יודע שזה נשמע כמו שירות עצמי, אבל כך".

מקארי אמר בעקבות זאת כי הנשיא סבור שהמידע והטיעונים שמוכיר מקנמארה בספרו מצדיקים את עמדותיהם של מיליוני אמריקאים, ובהם הנשיא קלינטון, שמלחמת וייטנאם היתה אירוע מצער בהיסטוריה האמריקאית, וכי למתנגדיה היה בסיס איתן לעמדתם.

מאקס קלילנד, מזכיר מדינת ג'ורג'יה, שאיבד את שתי רגליו במלחמת וייטנאם, אמר ל"ניו־יורק טיימס": "היה מועיל יותר אם מקנמארה היה מכריז במאי 1967 שלא ניתן לנצח במלחמה הזו".

(ראו כתבה בעמוד 3ב)

מחבל שחדר מירדן למפעלי ים המלח נורה ונפצע קשה

כוח צה"ל הרג מסתנן ליד נערן

מאת איתן רבין
סופרו הצבאי של "הארץ"

מחבל חמוש חדר שלשום בצהרים מירדן למפעל המגנזיום שבמפעלי ים המלח. המחבל נתקל בעובד המפעל וכיוון לעברו את אקדחו אך העובד הצליח להימלט. לאחר מכן אנשי יחידת האבטחה במפעלים ירו במחבל ופצעו אותו באורח קשה. הוא פונה לאשפוז בבית החולים סורוקה בבאר שבע.

ראו עמוד 4א

בצה"ל מנסים לברר כיצד לא הבחינו כוחות צה"ל המקיימים פעילות ביטחון שוטף באזור להבחין באיש בטרם נכנס למפעל המגנזיום.

התקרית החלה כשהמחבל הגיע לאזור בית האריזה במפעל המגנזיום ונתקל בעובד, דוד אהרי. המחבל אחז בידו וכיוון אליו את אקדחו אך אהרי טרק דלת של מכונית פתוחה שהיתה לצדו, והלם בעזרתה במחבל. את השניות הספורות בהן התאושש המחבל מהמכה, ניצל אהרי כדי לברוח ולהודיע שמחבל נמצא במפעל.

למקום הגיע ג'יפ קצין הביטחון ובג'יפ נוסף הגיעו מכיוון אחר שני מאבטחים. הם ירדו מהג'יפים והתקרבו למחבל בהליכה. בשלב זה פתח המחבל בירי לעבר אנשי האבטחה. מאבטחי המפעל השיבו אש לעבר המחבל, פגעו בו מטווח קצר והוא נפל ארצה.

שעות מספר לאחר מכן פרצה תקרית נוספת בגבול כשצעיר פלשתינאי תושב ירדן ניסה לחדור מירדן לשטח ישראל סמוך לכפר עוג'ה, לא רחוק מנערן. כוחות צה"ל הבחינו בצעיר, ירו לעברו תוך כדי מרדף והרגו אותו.

ברשות ההרוג נמצאו קוראן ומסמכים אישיים. הוא לא היה חמוש.

ראש משלחת העלייה בארה"ב מציעה לעודד ביקורים בארץ וקשרי תרבות כתחליף לעלייה

גורדון: אם זה הכיוון החדש של הפעילות, איני מבין מדוע דרושה לנו משלחת עלייה

מאת ראלי סער
סופרת "הארץ" לעלייה וקליטה

ראש משלחת העלייה של הסוכנות היהודית בצפון אמריקה וקנדה, ג'ודי עמית, הנחתה את שליחי העלייה בתוכנית העבודה לשנת '95 להציב אתגר חדש לפעילותם: טיפוח הקשר הרוחני והתרבותי עם ישראל, ועידוד ביקורים אקראיים בארץ, כתחליף לעלייה.

תפקידם המוצהר של שליחי מחלקת העלייה והקליטה של הסוכנות היהודית הוא להעלות יהודים רבים ככל האפשר לארץ. עמית, עולה מניו־ג'רזי, אחראית על 30 שליחים. כתחליף לעלייה היא מציעה ש"כל יהודי יבחר במערכת יחסים אשר תבטא את הזהות הפרטית שלו עם ישראל. כך יתאפשר למספר רב יותר של יהודים מצפון אמריקה להגיע לישראל לתקופות שונות במשך חייהם, כדי להיות שותפים להוויית הצמיחה של מדינת ישראל".

עמית מסבירה בתוכנית העבודה שלה את הרקע אשר הביא אותה למה שהיא מכנה הגדרה חדשה של הציונות: "שליחי העלייה צריכים לנטוש את פעילותם בקהילות שלא תמיד תומכות בישראל, ובלא מעט מקרים המלה 'עלייה' אינה מעוררת אסוציאציה חיובית".

עמית סבורה כי התחושה הפוליטית והכלכלית של ישראל פירקה את "הדבק המאחד בין ישראל לתפוצות" – הדאגה לקיומה של המדינה. לדבריה, עידן הטכנולוגיה המתפתחת, "שבו אפשר לעלות על אוטוסטרדת המידע", והפיכת העולם לכפר גלובאלי, מחייבים "פיתוח אסטרטגיות חדשות המתאימות יותר לעידן החדש".

עמית טוענת כי "המובילות

(סוף בעמוד 2א)

16045369

ג'יבריל טוען: "אמל מחזיק בגופות שני חיילים ישראלים"; ככל הנראה רומז לנעדרי קרב סולטן יעקב

בראיון ל"אלווסט" הכחיש ג'יבריל דיווחים שדיראני מכר את רון ארד לאיראן

ניקוסיה (אי־פי). מנהיג "החזית העממית לשחרור פלשתין – המפקדה הכללית", אחמד ג'יבריל, אמר כי ארגונים לבנוניים המשתפים פעולה עם ארגונו מחזיקים בגופותיהם של ארבעה חיילים ישראלים; הוא הוסיף שאינו יודע מה עלה בגורלו של רון ארד, שנשבה באוקטובר '86. הוא אמר את הדברים בראיון לשבועון "אלווסט" היוצא לאור בלונדון, במהדורה שתופיע מחר.

ששה חיילי צה"ל נעדרים בשטח לבנון, כמה מהם מאז '82. ג'יבריל, שרואיין בדמשק, אמר גם כי "היו ישראלים אחרים שנהרגו בתחילת מלחמת לבנון, וייתכן שחשבו בטעות כי הם חיילים סורים, וקברו אותם בסוריה".

לדבריו, החיזבאללה מחזיק בגופותיהם של שני חיילים ישראלים: יוסף פינק ורחמים אלשיך, שנפצעו בשעה שנשבו על ידי החיזבאללה בדרום לבנון, ב–17 בפברואר 1986. הארגון טוען כי שניהם מתו זמן קצר לאחר מכן.

שלושה ישראלים אחרים – זכריה באומל, צבי פלדמן ויהודה כץ – נעלמו ב–11 ביוני '82 בקרב שריון עם הצבא הסורי בסולטן־יעקוב. על פי הסברה, הם נלקחו לדמשק והוצגו כשבויי מלחמה. ג'יבריל אמר כי הארגון השיעי אמל מחזיק בגופת של שני ישראלים; הוא לא נקב בשמם.

"דיראני לא יודע"

בראיון עמו לעג ג'יבריל לדיווחים שלפיהם מוסטפא דיראני, מנהיג ארגון "התנגדות המאמינים", הבטיח לישראל במאי '94: "אפילו דיראני אינו יודע היום דבר על מקום הימצאו של ארד", אמר, והוסיף כי דיראני החזיק את רון ארד בכפר מיידון, כ–50 ק"מ ממזרח לביירות. "היתה הפצצה אווירית של ישראל", אמר ג'יבריל, "והיו נפגעים. כל השומרים מיהרו לבדוק את שלום משפחותיהם ורכושם. זאת היתה הפעם האחרונה שבה ראה מישהו את ארד". ג'יבריל לא מסר את תאריך התקיפה. הקירות היעלמותו של השבוי, אמר, הציגו שתי תיאוריות – האחת, שהוא ברח תוך כדי הבהלה ששררה לאחר ההפצצה השנייה, ששומר שאיבד קרוב משפחה בתקיפה האווירית רצח אותו כנקמה.

ג'יבריל נשאל על דיווחים לפיהם העביר דיראני את ארד ליחידה של המשמר המהפכני האיראני, המוצבת בלבנון, תמורת הסכום גדול של כסף. "זה לא נכון", ענה ג'יבריל.

"החמאס מחזיק בגופה"

עוד אמר ג'יבריל כי בנוסף לישראלים הנעדרים בלבנון, מחזיק ארגון החמאס בגופתו של חייל ישראלי שנחטף על ידיו בדרום ישראל, לפני חמש שנים. אילן סעדון בן ה–19 נעלם ב–3 במאי '89, לאחר שעלה על טרמפ בדרום מבסיסו לביתו באשקלון. הסברה בישראל היא שסעדון נרצח.

בספטמבר '91 הציע החמאס לכלול את סעדון בעסקת החלפת שבויים.

ישראל. קרוביך בחו"ל קשורים אליה כל-כך. עכשיו כדאי להם גם להשקיע בה.

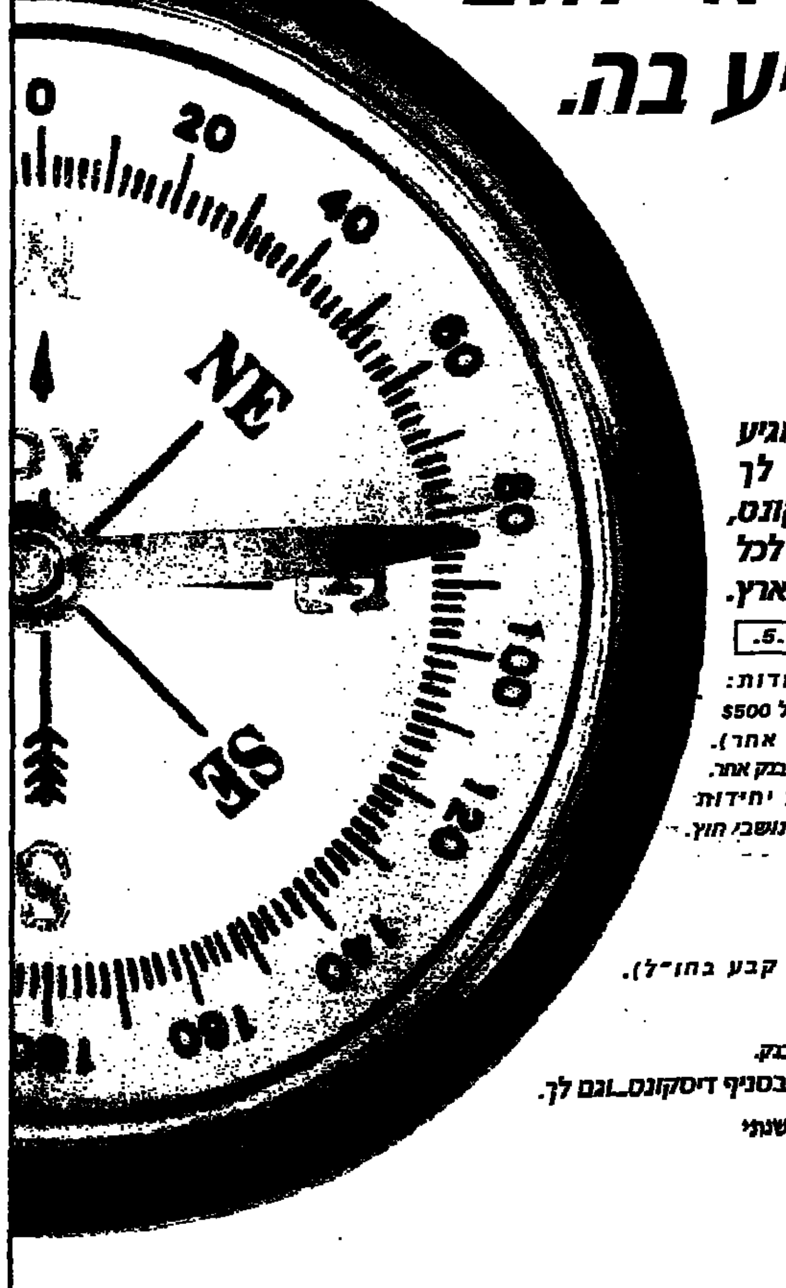

אם חבר, מכר או קרוב שלך מגיע בימים אלו לישראל, כדאי לך להיכנס יחד איתו לבנק דיסקונט, ושניכם תיהנו מכניסה חופשית לכל אתרי רשות שמורות הטבע *בארץ.

המבצע מ–9.4.95 עד ה–5.5.95.

בנוסף הוא יהנה מהטבות מיוחדות:
- עד 0.4% תוספת ריבית על פקדונות של $500 ויותר (או שווה ערך במטבע חוץ אחר).
- פטור מעמלה בעת העברת מט"ח לפקדון מבנק אחר.
- הנחה משמעותית בעת רכישת יחידות של קרן הנאמנות "אילן" המיוחדת לתושבי חוץ.
- פקדונות לטווח ארוך ובינוני.

הלוואה במטבע חוץ ללא ערבים לרכישת נדל"ן בישראל, (גם לישראלים המתגוררים דרך קבע בחו"ל).

פרטים נוספים בכל אחד מסניפי הבנק.
שי נאה מחכה לאורח שלך בסניף דיסקונט...וגם לך.
רשות שמורות הטבע - מנוי שנתי
*כפוף לתקנון המבצע.

יש עם מי לדבר.
בנק דיסקונט

هكذا من الأصل

אתמול

טלוויזיה

ההגדה לבית יעקב

הפרלמנט של לונדון, שבת 05.17, ערוץ 2

עוד לא תמו הדהודיה המתוקים של ההגדה על להטוטה, עד שנקלענו לפרלמנט של לונדון, שם ציפתה לנו ההגדה השנייה. לונדון הביא באהבתו רעיון ראוי, גם אם איננו חדש: לבחון את סיפור יעקב ויציאת מצרים כמורשת ספרותית, אולי פילוסופית, קצת אסתטית ופסיכולוגית. לעזרתו הוא קיבץ כבתר אינטלקטואלים שרק אחד מהם, פרופ' אלכסנדר רופא, הוא מומחה למקרא.

זהו סיפור נפלא, תמצית כור ההיתוך של בני ישראל לעם אחד המחזיק באמנה חברתית. זהו גם סיפור עלילתי משובח, של יוסף בספרות ואיכריגות, הגאים ועונשם, תכבה מדינית וקהלתיות הרוח, של רומאנים אבודים ויוסף אבות ובנים. בקיצור, תענוג מושלם לכל מבקר ספרותי ואנליטיקאי פסיכולוגי. והנה דווקא בטלוויזיה חווה הסיפור את כראשית האונס.

קבוצת האינטלקטואלים שהרכיבו הפעם את הפרלמנט, כמו על הסיפור ישבות כאילו אפשר היה להסתבע בקיומם בו לו רק ידעו הדוברים כיצד לומר אותם. גב' רות קרטון בבית המדרש אלול, התעקשה לחלק את הגיבורים לרעיונית דת הדמויות שבט, לבנהגים וקסמים ולעוצמתם רכים ונסיים. אבל דבריה נותרו סתומים. גם תיאורים של הגיבורים כדמויות קרבליות, מתחפשות ומתפתחות, כפי שהציע ד"ר יוד גורביץ, נראו יותר כדבקות ברעיון המתאמץ להיות ביקורי, אך נכשל להדביק בסיפור.

פרופ' יעקב מלכין היה היחיד שאמר דברים ברורים, שלא דרשו מדיטציה מוקדמת כדי להבינם. יוסף, הוא גורס, הוא הבדינאי והבלכלן הכוכבר, אבל התסבנאי הקטנוני כשכמדבר ביחסיו עם משפחתו. לונרון, כדאיין בוכשר בדרך כלל, דיבה הפעם לפני שמגמה לטוב תבים ספינות, ונדרש בעצמו לבפה כדי להבין לאן הולך הדיון. הברי הפרלמנט גרדו את הבנהה ואת הצופים כל פעם אל כלע אחר, והאופרה התנ"כית הזאת הלידה בעקבות הדיון זהה רק געגוע עז לספתו הבצתה של המקרא.

צבי בראל

הצליח עם טופז

"משמרת לילה", יום שני 23:05, ערוץ 2

קשה לחשוב על שני אנשי תקשורת שונים יותר מאשר קובי בידן ודודו טופז. בידן הוא אינטלקטואל מיושב בדעתו, שמנסה לרדת לעומקם של דברים. לעומתו טופז מסודר בתנוכיותיו מתבקחות וקלות דעת, והוא אף פעם לא שואל את אורחיו שאלות מורכבות מדי.

בחלק הראשון של תוכניתו המוצלחת, ניסה בידן לברר לבה בפריעה לטופז העוברה שיש אנשים שלא אוהבים אותו, ואת התוכנית שהוא עושה. טופז מאשים רק את אנשי התקשורת, הכל, כמובן, בגלל שהוא "בוטה, אומר הכל ובאוד מצליח". הוא לא מעלה על הדעת שיש המסתייגים דווקא מגסות הרוח שלו, שבאה לידי ביטוי גם בראיון זה: טופז שואל את בידן אם הוא רוצה להיכנס לתכונות האופי הבסיסיות שלו, ובידן עונה לו: "אני רוצה להיכנס לאן שאתה רוצה להיכנס". על כך משיב לו טופז, בעידון אופייני, "יש לך אחות?"

בחלקה השני של התוכנית הצליח בידן להוציא בכשרון רב וידוי כפיו של דודו טופז, ששופך אור על האופן שבו הוא תופס את עצמו ואת תפקידו עלי אדמות: "כשנולדתי", הוא מספר, "אבא שלי נתן לאבא שלי פתק ובו כתוב, 'תודה לך רעייתי על שהבאת אור לחיינו, ואולי הוא יביא גאולה לעמנו הדווי'. אבא שלי גידל אותי מילדות במשיח שאני צריך לעשות טוב לאחרים, שזו מכורתי".

מסורה זו, אומר טופז, יוכל להגשים גם אם ילך לפוליטיקה. הוא חושב על זה ברצינות ויש לו הצעות משתי המפלגות הגדולות. אפילו אם חוגו בדיוני ונורא שכזה יתהווה יום אחד, עדיין עדיף יהיה לבצע את המשימות הבזויות והשפילות שיטיל עלינו טופז, הפעם כפוליטיקאי, מאשר לבצע את המשימה שרוקח עבורנו בימים אלה בנימין נתניהו: להזור כאנשי מילואים לעזה או לרפיח.

בניא גרין

מדד מארס

בשלושת החודשים הראשונים השנה עלה המדד ב-0.3%

מדד מארס ירד ב-0.1%, בעיקר בשל גורמים עונתיים; הקצב השנתי של האינפלציה – 1%; מחירי הדיור ירדו במארס ב-0.4%. ברודט: "האינפלציה השנתית תהיה פחות מ-10%". גוברים הלחצים באוצר להורדת הריבית

מאת גדי מלץ

מדד המחירים לצרכן ירד במארס ב-0.1%. זו הפעם הראשונה שנרשמה ירידה במדד מאז מאי 92', הודש לפני שעלתה ממלכת העבודה לשלטון. במאי 92' ירד המדד ב-0.4%. זו גם הפעם הראשונה מאז שנת 64' שנרשמה ירידה במדד מארס. במארס 64' ירד המדד בשיעור זהה של 0.1%.

קצב האינפלציה הנמוך ברבעון הראשון משנת 67'

בשלושת החודשים הראשונים של השנה עלה מדד המחירים לצרכן ב-0.3% בלבד. הקצב השנתי של האינפלציה, על בסיס הרבעון הראשון של השנה, הוא 1%. זה קצב האינפלציה הנמוך ביותר שנרשם ברבעון הראשון בשנה כלשהי מאז שנת 67'.

"אני חושב שנגמור את השנה עם אינפלציה של פחות מ-10%", אמר אמש מנכ"ל האוצר דוד ברודט, "אני לא רוצה להגיב על מדד בודד, צריך להסתכל על התמונה הכוללת".

בעקבות הירידה באינפלציה בשלושת החודשים הראשונים של השנה, גוברים הלחצים באוצר להורדת הריבית. במשרד האוצר סבורים שעל בנק ישראל להוריד את הריבית הנדרש בשיעור של 1% לפחות.

בנק ישראל יודיע על תוכניתו המוניטרית לחודש מאי ביום שני בשבוע הבא. במסגרת התוכנית המוניטרית יודיע נגיד בנק ישראל, פרופ' יעקב פרנקל, אם תופחת הריבית, ובאיזה שיעור.

בימים הקרובים יבחנו כלכלני הבנק המרכזי את מדד מארס, ויעקבו אחר תגובת שוק ההון לפרסום המדד השלילי, כדי לראות אם חלה הצטמצמות נוספת בציפיות האינפלציוניות. לקראת סוף השבוע יתקיים הדיון החודשי על התוכנית המוניטרית, בו יציגו ראשי המחלקות השונות בבנק ישראל את המלצותיהם לגבי מדיניות הריבית הרצויה.

מיגואר ירדו מחירי הפירות והירקות ב-21%

הירידה במדד מארס נובעת בעיקר מגורמים עונתיים – הוזלות במחירי הפירות והירקות ובמחירי ההלבשה וההנעלה – ומירידה במחירי הדיור. זו הפעם הראשונה שנרשמה ירידה בסעיף הדיור מאז הרבעון הראשון של שנת 92'. מנגד, נרשמו עליות גבוהות יחסית במחירי התחבורה והתקשורת ובמחירי החינוך והתרבות.

במשרד האוצר ובבנקים צופים כי מדד מארס יעלה בשיעור שבין 0.3%-0.5%, וכי מחירי הדיור ימשיכו לעלות בשיעור של קרוב ל-1%. מחירי הדיור ירדו במארס ב-0.4%. מחירי הדירות בבעלות דיירים ירדו ב-0.4%, ומדד שכר דירה ירד ב-0.7%.

הירידה במחירי הדיור נובעת בחלקה ככל הנראה מהירידה בשער הדולר, שכן מחירי הדיור נקובים בדולרים. הירידה במחירי הדיור גרעה 0.1% מהמדד.

ירידה חדה של 6.1% נרשמה במחירי הפירות והירקות במארס. ירידה זאת גרעה 0.3% מהמדד. מתחילת השנה ירדו מחירי הפירות והירקות ב-21%.

במארס הוזלו במיוחד מחירי הארטישוק (54%), סלק (42%), חצילים (38%), מלפפונים (26%) ועגבניות (21%).

מחירי ההלבשה וההנעלה ירדו ב-2.1%

מחירי ההלבשה וההנעלה ירדו במארס ב-2.1%, וגרעו 0.1% מהמדד. בניכוי השפעות עונתיות עלו מחירי ההלבשה וההנעלה ב-0.5%. מתחילת השנה ירדו מחירי ההלבשה וההנעלה ב-10.4%.

מחירי התחבורה והתקשורת עלו במארס ב-1.3%, בעיקר בגלל העלאת תעריפי הנסיעה באוטובוסים ב-7%. מחירי החינוך, תרבות ובידור עלו ב-0.9%, מחירי המזון עלו ב-0.5%, מחירי הריהוט וציוד לבית עלו ב-0.2%, ומחירי הבריאות עלו ב-0.6%. מחירי אחזקת הבית נותרו ללא שינוי.

מדד המחירים הסיטונאיים עלה ב-0.8%

מדד המחירים הסיטונאיים עלה במארס ב-0.8%. המחירים הסיטונאיים מהווים אינדיקטור להתפתחויות עתידיות במחירים לצרכן, ולכן מודאגים בבנק ישראל מהמשך מגמת עלייתם, מעבר לשיעור עליית מדד המחירים לצרכן. העלייה במדד המחירים הסיטונאיים במארס משקפת התייקרויות במרבית ענפי התעשייה, ובמיוחד בענפי הכרייה והחציבה, הלבשה, בעליים, ועור ומוצריו.

מדד מחירי התשומות לבנייה עלה ב-0.8% במארס.

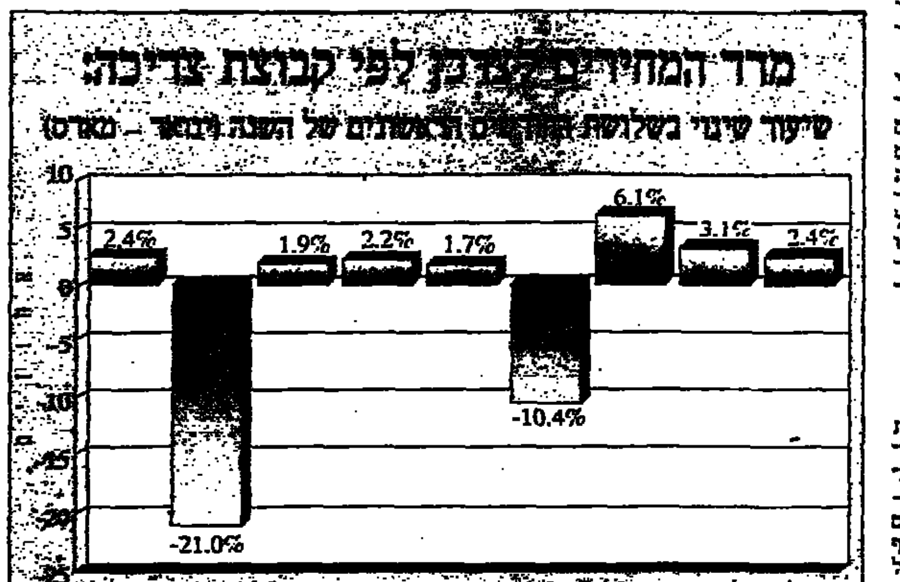

פרנקל: נמשיך במדיניות להשגת יעד האינפלציה

"היעד איננו אינפלציה של 4% לשנה, אלא של 8%–11%. אני מעריך שהמדדים ברבעים הבאים יהיו גבוהים מהמדד ברבעון הראשון"

מאת גדי מלץ

נגיד בנק ישראל, פרופ' יעקב פרנקל, הביע שביעות רצון מהמדד השלילי בחודש מארס. עם זאת מעריך פרנקל בראיון ל"הארץ" כי המדדים בחודשים הקרובים יהיו גבוהים יותר.

פרופ' פרנקל, האם הריבית תרד החודש בעקבות מדד מארס?

"ככלל תמיד, אנחנו נבחן כאר פן מאוד מפורט ומקצועי את מרכיבי המדד ואת משמעותם לגבי הערכת סביבת האינפלציה בה אנו נמצאים ולגבי תחזית האינפלציה בעתיד. ניתוח זה יגיע לביטויו בעת קביעת התוכנית המוניטרית לחודש, שכפי שתוכנן מראש, תתפרסם ב-24 באפריל".

אתה בוודאי שבע רצון מהמדד.

"אני בהחלט שבע רצון מהמדד. הוא מדד נמוך, והעובדה שהוא שלילי הושפעה מאוד ממרכיבים עונתיים, כמו הירקות והפירות וההלבשה וההנעלה. עם זאת, גם אם אני מנטרל את כל הגורמים העונתיים, המדד בהחלט נמוך, ומשביע רצון. מבחינה עקרונית, אני שבע רצון מכך שזה מדד שלישי ברציפות שמוכיח שהמדיניות המוניטרית העקבית והאנטי-אינפלציונית היתה נכונה. היא מביאה עכשיו פירות, וכעת צריכים להמשיך במאבק כדי להשיג את יעד האינפלציה".

ייתכן שקצב האינפלציה יישאר ברמה בה נמוכה במשך כל השנה?

"אני מעריך שהמדדים ברבעים הבאים של השנה יהיו גבוהים מהמדד שנרשם ברבעון הראשון, שאר כן היה תרוך כלפי מטה. עם זאת, צריך לזכור שהיעד שלנו איננו השגת אינפלציה של 4% לשנה, אלא אינפלציה של בין 8% ל-11%. אני חושב שהנתונים שבשטח מראים שיש סיכוי סביר שנשיג את היעד השנה. אני רוצה להזכיר שלפני חודשים לא רבים, רוב אנשי המשק והכלכלה לא חזו שהשנה יושג יעד האינפלציה".

אתה יכול לומר בוודאות שיעד האינפלציה יושג?

"אני חושב שזה יהיה מוקדם מדי – אחרי שלושה חודשים, כאשר תשעה חודשים עוד לפנינו – להכריז בוודאות על השגת היעד. מה שאני כן יכול להכריז בוודאות זה שנמשיך במדיניות שנועדה להשגת היעד".

כלומר, תמשיכו לשמור על ריבית ריאלית גבוהה יחסית?

"אני לא יודע אם היא גבוהה או נמוכה".

תמשיכו לשמור על ריבית ריאלית ברמתה הקיימת?

"ריבית ריאלית נמוכות ואפילו ברמות שליליות, כפי ששררו בעבר, לא היו מאפשרות את השגת יעד האינפלציה. לכן חשוב היה להביא לריבית ריאלית ברמה חיובית, לנוכח המאבק באינפלציה והעלייה המשמעותית בריבית הריאלית בשוקי העולם".

במדד מארס קיימים מרכיבים שמדאיגים אותך?

"אינני רוצה להיכנס לניתוח מפורט של מרכיבי המדד לפני שהסתיימה הבדיקה בבנק ישראל. עם זאת, על פניו, ברור שחלק משמעותי מהירידה במדד נבע ממרכיב עונתי, שכנראה ישנה כיוון במדד הבא. כן אי אפשר להתעלם מהעובדה שמדד המחירים הסיטונאיים הוא ברמה של 0.8%".

פרנקל. "יש סיכוי סביר שנשיג את היעד השנה"

המעט האחרונה שהיתה אינפלציה בה נמוכה ברבעון אחד היתה בשנת 67', לקראת המיתון הגדול. האם אנחנו עומדים גם היום לקראת מיתון?

"המידע שברשותנו מראה על המשך הפעילות הכלכלית. המדד המשולב של בנק ישראל והמידע האחרון שפרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה על קצב גידול המסחר הקמעוני – כולם מצביעים על המשך פעילות. לכן אינני רואה כל הצדקה להתייחס לתמונת המשק של היום במונחים המוכרים מתקופות מיתון".

מה דעתך על דרישת התעשיינים להוזבנית בלבלית שתבלול שלפי הדולר מצב היצואנים הדרע, מצבם של היצואנים הסייצאים לגוש הלאירדולרי השתפר לאין ערוך. תפקידו של של מטבע הוא לאזן את הסך כל. לגבי המשקל של הדולר בסל, בנק ישראל בוחן באופן שוטף את המשקלות, האם יש צורך בהתאמה – כפי שנעשה בעבר, כך גם תהיה התאמה בעתיד. אבל אני רוצה להדגיש, לפחות על סמך הבדיקות הראשוניות, שאינני מאמין שגם אם תהיה התאמה מסוימת במשקלות, הדבר יביא לשינוי ניכר בשער החליפין של הדולר".

אינך סבור שהתרעה שנרשמה במאזן המסחרי ברבעון הראשון של השנה מחייבת שינוי במדיניות שער החליפין ובמדיניות המוניטרית?

"אינני שאנן בעניין מצב הגירעון במאזן התשלומים, ואני מאמין שהסיבה המרכזית לגירעון היא עודפי הביקוש במשק. עודפי ביקוש אלה, כאשר הם מופנים לקניית מוצרים בחו"ל, משתקפים בגירעון. לכן האסטרטגיה האמיתית לטיפול בגירעון היא אסטרטגיה שתעודד את הגדלת החיסכון ואת צמצום הגיעת הקניות. עם זאת, הייתי רוצה להזכיר שהפרסום האחרון של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה לגבי נתוני מאזן התשלומים כלל, בנוסף לנתוני הגירעון ברבעון הראשון, שתי עדויות מעודדות שלא הודגשו מספיק. ראשית, הוא כלל ירידה כלפי מעלה ביצוא ברבעון הרביעי של שנת 94', שמראה שתמונת היצוא באותו רבעון היתה חיובית ממה שניתן היה לחשוב בתחילה. שנית, הפרסום האחרון כלל נתונים חדשים לגבי מארס, ובחודש זה נרשם גידול מאוד משמעותי ביצוא בהשוואה לחודשים שקדמו לו".

פיחות של 4%–5%?

"אני רוצה להזכיר שמראשית השנה חלה עלייה בשער החליפין ביחס לסל המטבעות של יותר מ-10%. זה קצב מהיר מקצב האינפלציה היום".

התייחסת לפיחות מול סל המטבעות, אך הוא לא פותר את בעייתו של יצואן לגוש הדולרי. לאחרונה נשמעות קריאות באוצר להגדיל את משקלו של הדולר בסל המטבעות, כדי לגרום לפיחות גדול יותר מול הדולר. מה דעתך על ההצעה?

"כאשר מדובר על שער חליפין, לא מספיק להסתכל רק על שער חליפין כלפי מטבע אחד. בעוד

רמון בתגובה למדד מארס: להוריד את הריבית

מאת חיים ביאור, גבי זהר וזוהר בלומנקרנץ

יו"ר ההסתדרות, ח"כ חיים רמון, קרא להורדה ניכרת בריבית, ששיעורה הריאלי השנתי עומד כיום על כ-15%. רמון אמר ששיעור זה חריג, מעכב את התפתחות המשק ומטיל נטל כבד על העובדים.

יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות, ח"כ עמיר פרץ, בירך על המדד הנמוך במארס, אך קרא "לא להיכנס לאופוריה". לדבריו, יש להמתין למדד אפריל, שעשוי להיות מושפע מעליות התשומות לתעשייה ומהגברת הקניות ערב פסח.

נשיא התאחדות התעשיינים, דן פרופר, אמר שלשום כי המדדים הנמוכים מאוד של החודשים האחרונים, ובמיוחד המדד השלילי במארס, מצדיקים הפחתה נוספת של 2%–3% לפחות בריבית. זאת, לדבריו, אף לפני נקיטת האמצעים הרחבים יותר לבלימת הגידול בגירעון במאזן התשלומים, המהווה לדבריו הבעיה שצריכה להדאיג יותר מכל, כולל בעיית האינפלציה. פרופר אמר שכדי לעודד את היצוא ולהגביר את כושר התחרות, יש גם לפעול להתאמת שער "כך שנקבל פיחות ריאלי של 5%".

פרופר אמר אמש שהוא מגנה את הודעת נגיד בנק ישראל, פרופ' יעקב פרנקל, לפיה יחזה הבנק את ההחלטה בעניין הריבית בעשרה ימים. לדבריו, לאחר פרסום המדד מסתבר כי הבעיה העיקרית של המשק איננה אינפלציה, ולכן כל דחייה נוספת בהורדת הריבית גורמת נזק למשק.

שר התעשייה והמסחר, מיכה חריש, והממלא את מקומו של שר האוצר, שנמצא בסין, בירך על הירידה במדד המחירים לצרכן במארס, ואמר שזו בשורה טובה למשק הישראלי בערב חג הפסח. לדבריו, המדד הנמוך יקל עתה על בנק ישראל לפעול להורדה ניכרת בשערי הריבית במשק, וזאת על בסיס הודעות קודמות של ראשי בנק ישראל, כי האטת האינפלציה תביא להורדת הריבית. לדבריו, הוזלת הריבית תביא גם להתקן בשער החליפין.

ממלא מקום נשיא איגוד לשכות המסחר, מרדכי פרוסוס, אמר אתמול כי "הוכח שהראייה הכלכלית, לפיה האינפלציה והלחימה בה הן כביכול חזות הכל, מוטעית. יש לעשות את הדרוש בעניין עידוד היצוא באמצעות הורדת עלויות העבודה, אך לא באמצעות פיחות".

פרוסוס אמר שנתוני המדד במארס מוכיחים פעם נוספת כי "קצב האינפלציה במשק פחת בשיעור מהיר יותר מקצב הפחתת הריבית השקלית. קצב האינפלציה בשלושה-ארבעה החודשים האחרונים פחת ל-5%–6% על בסיס שנתי, כאשר התחזית לאינפלציה לכל שנת 95' עומדת עתה על 9%–10% בלבד".

"בשלושת החודשים האחרונים הריבית האפקטיבית במשק פחתה בב-3%, כך שהריבית הריאלית על בסיס הצפי לכל 95' נותרה גבוהה ביותר, כ-10%, כאשר על בסיס האינפלציה בחודשים האחרונים שיעורה גבוה יותר – כ-14%", אמר.

בן אליעזר מתנגד להצעה של התאחדות הקבלנים לרכוש את קרקעות הקיבוצים

מאת זיו מאור

שר השיכון והבינוי, בנימין בן אליעזר, תקף את הצעת התאחדות הקבלנים מתחילת השבוע שעבר, לרכוש את קרקעות הקיבוצים. "ההתאחדות רוצה לחזור לתקופת תקנות 533 ו-611", אמר. שתי תקנות אלה איפשרו עד שנה שעברה לקיבוצים ולקבלנים ליזום תוכניות בנייה על קרקעות שחכרו הקיבוצים. שר השיכון אמר כי השוק היה אז במצב של חוסר ודאות, ומימוש תוכנית ההתאחדות יחזיר את השוק למצב זה.

בן אליעזר אמר כי יש להישאר צמודים לתקנה 666, שבאה לתת תשובה לאותו מצב. תקנה זו נוטלת מהקיבוצים את הזכות ליזמות קבלנית על אדמותיהם. "על הממשלה לשלוט על כל הקרקעות שבבעלותה, מבחינה תכנונית, זמינות התכנון ושחרור הקרקעות לבנייה", אמר. לדבריו, העסקות שבוצעו תחת התקנות הקודמות (533 ו-611) לא העלו את מספר יחידות הדיור שנבנו, ועזרו ליצור ספקולציות בשוק.

בעניין מדד חודש מארס אמר שר השיכון כי מדובר במגמה שנמשכת, בהתאם לתחזיות משרדו ולמדיניותו, הגל מהצפת קרקעות. בן אליעזר אמר שהוא מקווה שבמדד אפריל תימשך המגמה, ועצירת מחירי הדירות תהפוך לעובדה. בעניין העלייה במדד תשומות הבנייה אמר בן אליעזר כי אם גם במדד אפריל תימשך מגמה זו, הוא יפנה למשרד המסחר והתעשייה, ואחראי על התשומות, כדי למצוא פתרון.

מנכ"ל אפריקה-ישראל, שלמה גרופמן, אמר כי המדד, מבחינה משקית כללית, חיובי מאוד. "כחברה שמעורבת בכל תחומי המשק, הירידה מצביעה על כיוון שאני מקווה שיתרחב ויעמיק", אמר. בעניין הדיור אמר גרופמן כי יש במדד ביטוי להתמתנות מסוימת של מחירים, שעליה הצביעו באפריקה-ישראל בחודשים האחרונים.

לדברי גרופמן, הוא מקווה שתימשך גם מגמת ירידת מחירי הדירות, אם יש כזאת. לטענתו, באפריקה-ישראל לא חשו בירידת מחירים, אלא ביציבות: "ההיצעים עדיין לא מגיעים לרמת הביקושים, אך המגמה חיובית". גרופמן אמר כי ירידת מחירי הדיור היא פונקציה של היצע וביקוש ושל מחירי הקרקעות: "קשה להצביע על ירידה במחירי הקרקעות, אך הכמות הגדולה יותר של קרקעות לבנייה, בעיקר במקומות כמו מודיעין וראשל"צ, נותנת ביטוי חיובי גם בנושא הדיור, למרות שאי אפשר לקבוע לאחר חודש אחד".

מדיניות הריבית

(המשך מעמוד 1א)

הקיבוצים והסדר קרנות הפנסיה, ואף לא מנע עליות שכר בסקטור הציבורי, כפי שקורה בימים אלה אצל השופטים וכל מי שצמוד לשכרם, לא נשארת ברירה אלא להילחם באינפלציה דרך הריבית הגבוהה.

האם בנק ישראל יוריד את הריבית בסוף החודש?

כדי לקבל החלטה נכונה, בודק בנק ישראל את הציפיות האינפלציוניות של הציבור ואת השינוי בכמות הכסף במשק. מתברר שיש ירידה ברורה בציפיות לאינפלציה. הציבור מעריך שהאינפלציה השנה תעמוד על 9%–10%. מבחינת כמות הכסף יש יציבות מתחילת השנה ועד היום, וגם זה סימן טוב. לכן צפוי שבנק ישראל יוריד את הריבית בסוף אפריל. ניתן להמר ולהעריך שהירידה תהיה של 0.8%.

התעשיינים מוענים שמצב היצואנים הורע בשנה שעברה, והיצוא נפגע.

נכון אמנם שרווחיות היצוא נפגעה בשנת 94' עקב האינפלציה הגבוהה, אך בינתיים, עקב בלימת האינפלציה, מתחילת השנה נוצר פיחות ריאלי משמעותי. ברבעון הראשון של השנה עמדה האינפלציה על קצב של 0.3%, והסל פוחת ב-2.8%, כלומר נוצר פיחות ריאלי של 2.5%, וזה שינוי לטובה. ניתן להמשיך במדיניות הפיחות הזוחל-השקט גם בחודשים הקרובים, וכך לשפר באופן מובהק את מצב היצואנים ב-95'.

אך מי שמייצא בדולרים נפגע בגלל היחלשות הדולר.

נכון, מצבם לא קל. אך מול כל מי שנפגע, עומד יצואן שמייצא במארקים או בינים או במטבעות אירופיים אחרים שהתחזקו. אותו יצואן מרוויח, אך הוא שותק. ישראל לא יכולה לעשות דבר מול היחלשות הדולר, כתוצאה מתנועות הון עולמיות בקנה מידה עצום. לעומת זאת, היצואנים לגוש הדולר יכולים לרכוש ביטוח שיגן עליהם מפני היחלשות הדולר, ביטוח שכמובן עולה כסף.

ראש

(סוף מעמוד 1א)

בין ישראל לתפוצות מאפשרת לפתוח זהות יהודית חילונית, כשהדגש הוא על הגודה חדשה של ציונות: "ההלך מארץ ישראל לגולה – שורשיו ביורושלים", כלומר די בקשר תרבותי ורוחני עם מדינת ישראל, ואין צורך להגשים את ערכי הציונות המסורתית, הרואה בישראל את מרכז העם היהודי ושוללת את הגולה. בדברי עמית: "הציונות בגרסתה החדשה תבטל את הצורך הרוכשומי בהגירה בין ישראל לגולה".

יו"ר מחלקת העלייה והקליטה בסוכנות, אורי גורדון, הממונה על עמית, אמר אתמול כי זימון אותה מיד לאחר תום חופשת הפסח "לבירור ובירוק בעניין". "עמית בדרך כלל מסורה מאוד לנושא העלייה לארץ, ואני רואה בדבריה התולקות מקרית", אמר גורדון.

לדברי גורדון, "עמית הפגינה יותר מדי את התפיסה של יהודי ארה"ב שעמם היא עומדת בקשר יומיומי. במקום לשנות את עמדותיהם – היא נסחפה אחריהם".

גורדון כתב לעמית ולשליחי העלייה בארה"ב ובקנדה: "אם תוכנית העבודה משקפת את הכיוון החדש של שליחות העלייה לצפון אמריקה, איני מבין מדוע דרושה לנו בכלל משלחת עלייה".

מדד מארס

(סוף מעמוד 1א)

ב-0.4%. זו הפעם הראשונה שנרשמה ירידה בסעיף הדיור מאז הרבעון הראשון של 92'. מחירי הפירות והירקות ירדו בשיעור של 6.1%, ומחירי ההלבשה וההנעלה ירדו ב-2.1%. עלייה של 1.3% נרשמה במחירי התחבורה והתקשורת, בעיקר כתוצאה מהעלאת תעריפי התחבורה הציבורית, ועלייה של 0.9% נרשמה במחירי החינוך, תרבות ובידור. ביתר סעיפי המדד נרשמו עליות מתונות יחסית.

במשך החג תותר רק כניסתם של בודדים מהשטחים לישראל

מאת איתן רבין
סופרו הצבאי של "הארץ"

הסגר הכללי שהוטל ערב החג על השטחים יימשך עד ה-23 בחודש, ועד אז לא תותר כניסת פלסטינאים ברצועת עזה וכהגדה המערבית לשטח ישראל.

מקורות צבא בכירים מסרו כי היום יותר רק לחריגים לצאת מהשטחים, למשל לכאלו בעלות עם מחלות ולפלסטינאים המופנים לטיפול בבתי חולים או לבתי הכנסת.

פלסטינאי המעוניין להיכנס לשטח ישראל צריך לבוא לתחנת המעבר ברצועת עזה, ולהגיש בקשה. המינהל האזרחי, בשיתוף עם גורמי הביטחון, ישקלו את הבקשה, ויתירו כניסה מבוקרת של פלסטינאים.

כוחות צה"ל תגברו בימי החג את כוחותיהם לאורך צירי התנועה, וכן תוגברו המחסומים במבואות לירושלים וביציאות מבתה לגדה המערבית. מקורות בכירים ברשות הביטחון אמרו כי לאחר ה-23 בחודש יוסר הסגר בהדרגה.

בקורות במערכת הביטחון אמרו שהסגר הוטל בערב חג הפסח בשיקולים ביטחוניים. שכן במערכת הביטחון התקבלו התראות על אפשרויות לפיגועים.

בפסח קופצים לבקעה יופי של חגיגה

16-19.4.95 חוה"מ פסח בין השעות 09:00-17:00

מגוון פעילויות, התרחשויות וכיופים בבקעת הירדן

גם השנה בפסח יש חגיגה בכל רחבי הבקעה:
סיורים יחודיים למקומות ואתרים שטרם ראיתם,
כניסה חינם לחוות התנינים, מופעים, במאר,
תצוגת פרחים ועוד אטרקציות רבות.

במוקד מפגש הבקעה
■ סיורים מאורגנים לגאון-הירדן, אתר הטבילה, סרטבה ולחממות יחודיות
■ כניסה חינם לחוות התנינים
■ מופעי נחשים וקסמים ובאר ססטני
■ מתקני לונה-פארק
■ מסעדה ומזנון
■ סיולי סנפלינג-אופני הרים
■ תחנת דלק

במוקד שדמות מחולה
■ סיולים לנחל-פיראן וצפון הבקעה
■ סיורים ברפת ובחממות
■ מופע נחשים
■ מסעדה כשרה לפסח

במוקד צומת ארגמן
■ אוהל בדווי
■ רכיבה על גמל
■ ליצנים
■ מסעדה כשרה לפסח

אל תחמיצו! ביום ד', 19/4 בשעה 17:00
במוקד מפגש-הבקעה,
מופע מיוחד של הצמד הנפלא אורנה ומשה דץ

למידע נוסף על חגיגות הבקעה ועל אפשרויות קליטה בישובי בקעת-הירדן צלצלו 177-022-2260

בואו בפסח למוקדי הפעילויות בבקעה!

פסח בבקעה - יופי של חגיגה!

מפם

מפם פונה לתבריה ואוהדיה
בעלי אזרחות צרפתית בישראל
להשתתף בבחירות לנשיאות
ב-23.4 וב-7.5
(בירושלים, ת"א, חיפה)
ולתמוך במועמד השמאל
LIONEL JOSPIN
שהוכיח את ידידותו לישראל
בכל עת ומבחן
חנן ארז -
יו"ר מפם

איש הג'יהאד א־שאמי נשאר במעצר, על אף החלטת בית המשפט העליון בעזה לשחררו

מאת עמירה הס
סופרת "הארץ" ברצועת עזה

על אף צו בית המשפט העליון בעזה מיום חמישי שעבר, המורה לשחרר מיד ממעצרו את בכיר הג'יהאד האיסלאמי עבדאללה א־שאמי, הוא לא שוחרר. הצו הכתוב הוחזר לשופטי בית המשפט העליון.

בישיבה ביום חמישי (הישיבה החמישית מאז הוגשה העתירה לשחרורו של א־שאמי) הורו שלושת השופטים לשחררו מיד, לאחר שהארכות מעצרו נעשו שלא בהתאם להליכים הקבועים בחוק.

התובע הכללי, ח'אלד אל־קידרה, הודיע בינתיים שא־שאמי לא יישפט היום, כפי שנמסר באמצעי התקשורת בשבוע האחרון, והוא הכחיש שאמר בשבוע שעבר למי מהעיתונאים כי משפט א־שאמי יתקיים ביום ראשון. "אמרתי בבירור שא־שאמי נמצא עדיין בחקירה", אומר אל־קידרה. "עוד לא סיימנו אותה".

אל־קידרה אישר שא־שאמי לא שוחרר לאחר הוראת בית המשפט העליון, "אבל יש פה אי־הבנה. עתירתו התייחסה למעצרו בידי שירותי הביטחון, אבל אחר כך (בעודו במעצר) עצרנו אותו מסיבות אחרות, תחת נסיבות חדשות".

עורכי הדין ראג'י סוראני ואיאד אל־עלמי הגישו את העתירה לשחרורו של א־שאמי ב־14 בפברואר, שלושה שבועות לאחר שנעצר. בעתירתם הם ביקשו גם לברר את סיבת המעצר, שנעשה שלא לפי ההליכים הקבועים בחוק הפלשתיני. בישיבה השנייה, ב־25 בפברואר, הורה בית המשפט לתביעה הכללית להביא את תיק החקירה; בישיבה ב־6 במארס הורה בית המשפט לתביעה להתיר לעורכי הדין לבקר את א־שאמי במקום מעצרו. עד אז לא הותר להם לבקרו.

ב־9 במארס ביקרו עורכי הדין אצל לקוחם במקום מעצרו. לדבריו, עד אותו יום הוא לא נחקר. הוא סיפר לבאי־כוחו שמעצרו הוארך לראשונה בפני שופט ב־23 בפברואר, והתובע אמר שהוא מואשם, לפי סעיף 34 לחוק הפלשתיני, בקשירת קשר לביצוע עבירה. הארכות המעצר נעשו בבית משפט השלום גם ב־8 וב־22 במארס.

ביום חמישי האחרון הודיעה התביעה שב־5 באפריל הוארך מעצרו של א־שאמי בפני בית המשפט הצבאי העליון, וכן שיש כתב אישום ושהמשפט עתיד להתקיים "בשבוע הבא". לכן ביקש התובע מהשופטים להעביר את תיקו לבית המשפט הצבאי.

עו"ד סוראני טען שההאשמה נגד מרשו כלליות מדי (הסעיף "קשירת קשר לביצוע עבירה" מחייב פירוט העבירה); שלא ניתנה אפשרות לבקרו אלא בעת מתן גזר דין; שהתביעה גילתה זלזול בבית המשפט משום שלא נענתה להחלטותיו; שהארכות המעצר לא היו כדין (אין להחזיק במעצר ללא חקירה וללא הגשת כתב אישום); ושהתובע לא הודיע מה כלול בכתב האישום.

שלושת השופטים – ג'מיל אל־עשי, זוהיר סוראני וזיאד אדראיס – פסקו בתום הישיבה שיש לשחרר מיד את א־שאמי. סוראני ואל־עלמי ניגשו למנהל בתי הסוהר בעזה, עבד אל־קאדר דיאב, שצו השחרור מופנה אליו בשמו; דיאב אמר שא־שאמי לא נמצא בכלא עזה, והוא אינו יודע באיזה כלא הוא מוחזק.

על עדות עורכי דינו של א־שאמי, לפיה התובע הודיע ביום חמישי שכתב האישום מוכן והמשפט יתקיים "בשבוע הבא", אמר התובע הכללי, אל־קידרה, שזו "אי הבנה". התובע אמר שעתידים להגיש כתב אישום, ולהערכתו האישית יהיה אפשר לקיים משפט בשבוע הבא. בינתיים, כאמור, לא הסתיימה חקירת א־שאמי".

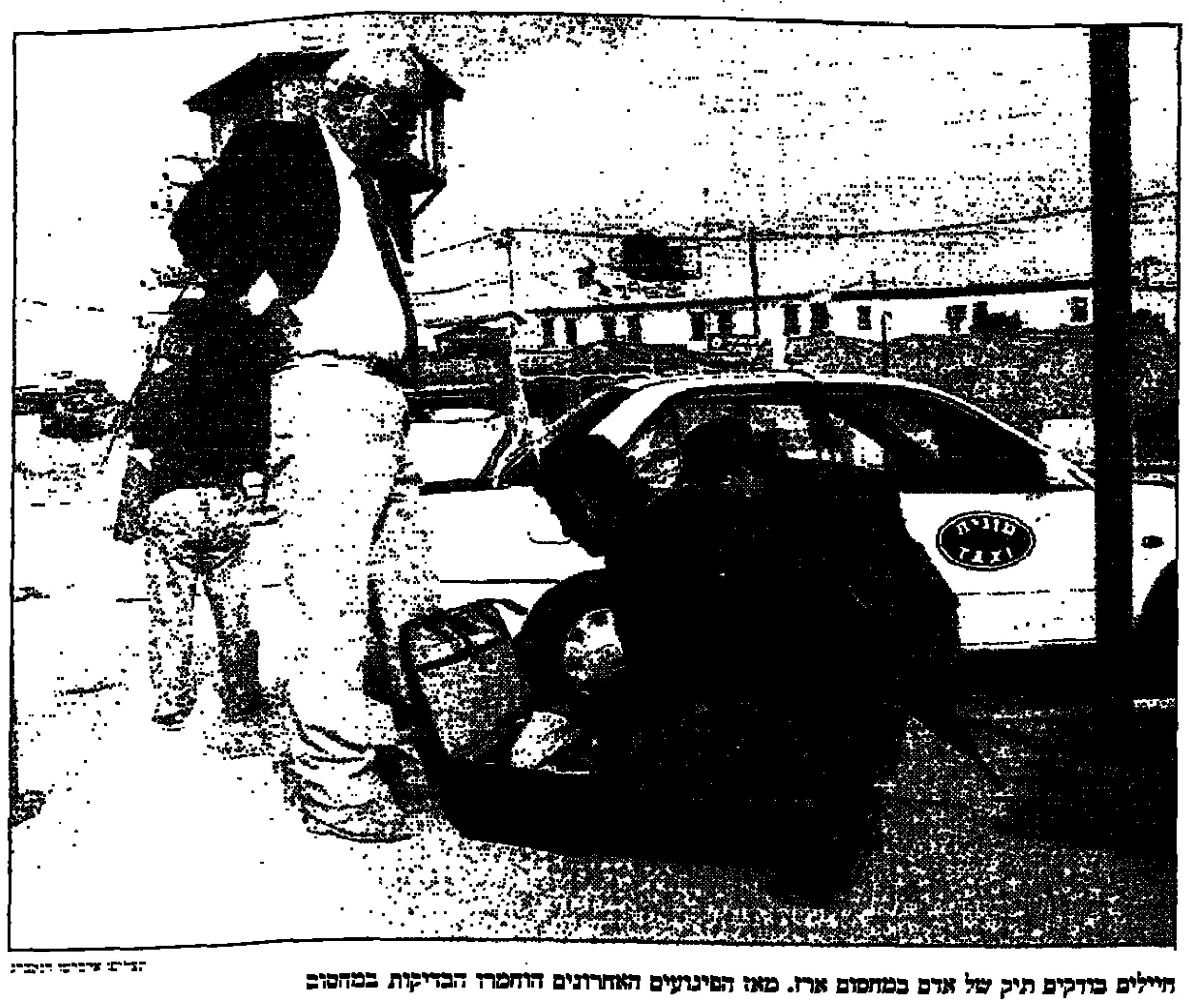
חיילים בודקים תיק של אדם במחסום ארז. מאז הפיגועים האחרונים הוחמרו הבדיקות במחסום

עבד א־שאפי: לרשות אין ריבונות אמיתית, וגם לא זכות להחרים נשק

מאת עמירה הס
סופרת "הארץ" ברצועת עזה

לאחר שיחות בין נציגי הסיעות הפוליטיות ברצועת עזה, שנועדו להביא להרגעת הרוחות, נוסחה ביום חמישי הצהרה משותפת על ידי החמאס, הפתח, שאר הסיעות הפוליטיות ברצועה וד"ר חיידר עבד א־שאפי. בהצהרה נאמר שהאחראי למתח הוא המשך הכיבוש. מנסחי ההצהרה הציעו לרשות לשחרר את העצירים ולהפסיק את גל המעצרים, וביקשו מכל הסיעות – במיוחד מאנשי האופוזיציה – לפעול להרגעת הרוחות ונגד התססה.

בישראל היו שנדהמו מהבקשה המשותפת לשחרר את העצורים ולהפסיק את המעצרים: למה לערפאת להפסיק צעדים שנועדו להבטיח את הביטחון? "התדהמה הזאת עולה בקנה אחד עם האסטרטגיה הישראלית – ניסיון לטשטש את העובדות", אומר ד"ר חיידר עבד א־שאפי, משתתף מרכזי בשיחות. "העובדה היא שאין כל מחויבות ישראלית אמיתית וכנה להסכם השלום; ישראל מנצלת כל יום בעצם תביעתה לחזקה על השטחים הכבושים. משום כך גם יראו בישראל כל דרישה לשחרר עצורים כדרישה איומה".

אתה מטיל ספק בסיבות שהביאו למעצרים?

"נגד רוב העצורים עתה אין כל האשמות ברורות. למעשה, מעצרם אינו חוקי".

אם כך, בדרישתכם זו, אתה – יחד עם חברי הפתח – מטילים ספק בתבונת הצעד הזה.

"קודם כל אנחנו חושבים שיש לדבוק בחוק. אנחנו גם רוצים שתיווצר האווירה הנאותה לקיום דיאלוג בין הסיעות הפוליטיות, כדי להבטיח שהן יוכלו לפעול במצב של תהליך שלום שאינו מתקדם".

ערפאת אמר שלשום באוזני קטנורי שאין כל הסכם, ועל כל סיעה פוליטית לכבד את התחי־

עבד א־שאפי: לדבוק בחוק

מת אש"ף, הנציג הלגיטימי היחיד של העם הפלשתיני".

"לא עשינו הסכם עם ערפאת. ביקשנו ממנו לקרוא בעיון את ההצהרה המשותפת של כל הסיעות, כולל פתח וחמאס, ולהיענות לבקשות שבה".

מה יחסך לכוונה להחרים נשק לא חוקי?

"זוהי זכותה של רשות שהיא ריבונית באמת ובתמים. לרשות הזאת אין ריבונות אמיתית. אני חושב שזהו צעד נבון; הוא מזמין צרות".

ברשות ובפתח משוכנעים שמטרת הפיגועים אינה ישראל, אלא התרסה נגד הרשות, תחרות נגד הלגיטימיות שלה, ומטעימים שבעבר החמאס לא ביצע פעולות מעין אלה. בכלים אחרות, הם מטילים ספק במניעים המוצהרים של החמאס.

"תיאורטית הייתי בתוך מעגות אלו, אך אין לזה כל הוכחה. תהליך השלום שישראל משבשת, המתבלת בו, מותיר חלל גדול בחברה שלנו. החמאס יכול לפעול בו ולבצע פעולות כאלה. אם ישראל תנטוש את מדיניות שיבוש תהליך השלום, ייסתם החלל הזה, דבר שיקשה על החמאס לבצע פעולות כאלה כי האנשים יתנגדו להן".

היה קשה לשכנע את אנשי הפתח להצטרף לבקשת שחרור של העצורים?

"הם היססו. הם משוכנעים שפעולות החמאס נועדו להביך את הרשות, לקרוא עליה תיגר. במידה מסוימת אני יכול להסכים להצגה כזאת של הדברים; אבל אמרתי בישיבתנו שהרשות יכולה לצמצם את קריאת התיגר בכך שתתייחס לשאלה המרכזית: לעובדה שישראל מתבלת בתהליך השלום. הרשות אינה מאמצת עמדה ברורה ותקיפה כלפי מדיניות ישראל. היא אינה אומרת שישראל מתבלת בהסכם באותה תקיפות וחוזק שהיא מגנה את פעולות החמאס. לו היו עושים זאת, זה היה משתיק את החמאס".

מה יכולה הרשות לעשות?

"אמרתי בפגישה עם ערפאת (ביום חמישי בלילה): 'עליך להשעות את השיחות; הן אינן מובילות לשום מקום. ישראל רק מנצלת אותך. השעה את השיחות, לך לבירות אירופה, לכל מקום, כדי להסביר. על העולם להבין מה קורה. ואז, המשך לנסות להביא את הכוחות הפלשתיניים לעמדה מאוחדת'".

האין זה נכון שפעולות החמאס הן שמעכבות את יישום ההסכם בגדה?

"שטויות".

אתה מקבל, אם כן, את גישת החמאס לפיה אין קשר בין מדיניות ישראל לבין פעולות החמאס והג'יהאד?

"בהחלט. אני חושב שישראל דבקה בתביעתה על השטחים הכבושים. בכנות, אמרתי לאנשי החמאס, בקשר לפעולותיהם האחרונות, שהעיתוי שלהן מוטעה. אמרתי להם שעליהם להפסיק פעולות אלו".

יש חילוקי דעות ביניהם?

"שמעתי שכמה מהם אינם שבעי רצון מזה (של הפיגועים). בכל מקרה אני מקווה שערפאת ייענה בחיוב לדיאלוג ויפתח, כדי שנוכל לדון עם החמאס בכל הנושאים, ולחזק את היסודות הבונים בחמאס שאינם רוצים לנצל את המצב בצורה אופורטוניסטית".

ערפאת על הצהרת הסיעות ברצועה: "אש"ף מחויב להסכם השלום שחתם"

מאת עמירה הס
סופרת "הארץ" ברצועת עזה

אתמול ושלשום נמשכו בעזה המאמצים להקטין את המתח וליצור בסיס הבנה שיאפשר פתיחת דו־שיח בין החמאס לרשות הפלשתינית. את אות הפתיחה לכך נתנה ההודעה המשותפת של נציגי כל הסיעות הפוליטיות ברצועה, ושל כמה אישים עצמאים, ובה בקשה המופנית לראש הרשות, יאסר ערפאת, לפעול להרגעת הרוחות, לשחרר את העצירים ולהפסיק את גל המעצרים.

ביום שישי הגיב ערפאת בכעס על השימוש במלה "הסכם" לתיאור ההצהרה המשותפת: "אש"ף חתם על הסכם שלום, והוא מחויב לו. אש"ף הוא הנציג הלגיטימי הבלעדי של כל העם הפלשתיני, וכל ארגון וסיעה חייבים לכבד את הסכמיו".

מקורות בפתח העריכו אתמול שהמתח ירד, ואמרו שנמשכות השיחות הנחוצות להכשרת הקרקע לדיאלוג. אחד הפעילים הבכירים של החמאס, המו"ל של השבועון "אל־וטן" המזוהה עם התנועה, אמר שלשום בידיעה שפורסמה ב"א־נהאר" כי בחמאס מוכנים לשאת ולתת על מסירת הנשק, כי הם מעוניינים להביא להרגעה. פעילים אחרים מסרו בימים האחרונים הצהרות סותרות, לפיהן לא ימסרו את נשקם לעולם.

אתמול הגיע מעמאן כרוז מטעם דובר החמאס, התוקף את אמירות ערפאת "שדחה את ניסיונות הסיעות להרגיע את המצב". הכרוז קבע שרוחותו של ערפאת פגועה, וש"כל צעדי הדיכוי לא יסיטו את החמאס מתוכנית הג'יהאד שלו נגד האויב הציוני". אך גם הכרוז הזה מדגיש שהחמאס עושה כל מאמץ שלא לדרדר את המצב.

משקיפים בעזה מעריכים שיש בחמאס חילוקי דעות על קו הפיגועים, ושיש פער ברור בין העמדות שמיוצגות בכרוז מעמאן לבין ניתוח המצב שעושים אנשי הרצועה.

בביקור בגדה אמר אתמול נביל שעת כי הצעתו לחמאס, כדי להרגיע את המצב, היא שהארגון יכריז על הפסקת הפיגועים למשך שנה, ובתקופה הזאת יהיה אפשר להעמיד את ישראל במבחן יישום ההסכם, ולא לספק לה תירוצים לעיכובו.

בהכרעת גזר בית המשפט הצבאי העליון בעזה 15 שנות מאסר על עזיז א־שאמי, שהיה שומר ראשו של עבדאללה א־שאמי. הוא הואשם בהסתה ובפגיעה בביטחון המדינה.

גם בהודעת הרשות אתמול, בתום ישיבתה השבועית, היה אפשר לחוש במרכיבים הסותרים של האווירה ברצועה. הרשות, נאמר בהודעה, מכבדת את הפלורליזם הפוליטי, אך מתנגדת לכל פגיעה בביטחון הלאומי או יצירת שלטון כפול. מנגנוני הביטחון הפלשתיניים הם היחידים שמתפקידם לשמור על הביטחון הכללי והאישי, נאמר בהודעה, ומתפקידם לקבוע את סדרי ונהלי אחזקת הנשק. הרשות גם הודיעה על התחייבותה לפעול להרגעת הרוחות וליצור אווירה של אמון, וחזרה על מחויבותה להסכמים עם ישראל.

תיקון

בראיון עם ראש הממשלה, יצחק רבין (בגיליון ערב החג של "הארץ", 14.4), חל שיבוש ברישום מספר ההרוגים בפיגועי הטרור. על פי הנתונים שמסר ראש הממשלה, מאז 1 בינואר '94 נהרגו ברצועת עזה 21 ישראלים, ומספר זהה של הרוגים נרשם בשנת '93 כולה.

בשנת '93 נהרגו ברצועת עזה 11 אזרחים ו־10 אנשי כוחות הביטחון. מאז ינואר '94 נהרגו ברצועה 17 אנשי ביטחון וארבעה אזרחים. מספר ההרוגים הכללי בפיגועי טרור מאז ינואר '94 היה 105, מתוכם נהרגו 67 בפיגועי התאבדות.

אישים בחמאס פנו לשייח דרוויש ולד"ר טיבי בבקשה לתווך בינם לבין הרשות

מאת יוסף אלגזי

שני המתווכים הישראלים בוועדת הפיוס הפלשתינית, השייח עבדאללה נימר דרוויש וד"ר אחמד טיבי, קיבלו פנייה מגורמים פוליטיים שונים בעזה ובגדה לתרום את חלקם במאמצים להגיע להסכם בין הרשות הפלשתינית לבין החמאס והג'יהאד האיסלאמי. בין הפונים יו"ר ועדת הפיוס, ג'מאל סוראני, ואישים בחמאס.

דרוויש: כל הצדדים מוכנים להגיע להבנה ולשלום

יו"ר התנועה האיסלאמית בישראל, השייח דרוויש מכפר קאסם, אישר אתמול שאליו ואל טיבי הגיעו פניות בעניין המצב בעזה. "שלום־בית פלשתיני דרוש כדי להרחיבו לכל האזור", אמר דרוויש. "אני מתרשם שאצל הצדדים השונים בעזה יש נכונות ורצון להגיע להבנה ולשלום". טיבי הוסיף כי מאמצי הפיוס של גורמים ערביים בישראל נעשים בצד מאמצי פיוס מקומיים, של גורמים שונים בעזה, בהם של נשיא הסהר האדום הפלשתיני בעזה, ד"ר חיידר עבד א־שאפי.

ביטאון התנועה האיסלאמית בישראל, "סאות אל־חק ואל־חוריה", פירסם בסוף השבוע "הצעה להרגעת הרוחות בעזה" שהכין השייח איסמעיל הנייה, מראשי הזרם האיסלאמי בעזה. הצעתו דומה לטיוטת ההסכם שהגישו נציגי החמאס לערפאת.

בזק לחו"ל

0 ◂ 0 ◂ ארץ ◂ עיר ◂ מספר

00 דבר ראשון מחייגים 00.

ארץ — כעת מוצאים בטבלה את קוד המדינה אליה רוצים להתקשר ומחייגים אותו!*

עיר — באותה טבלה מוצאים גם את קידומת העיר אליה רוצים להתקשר ומחייגים גם אותה.

מספר — עכשיו כל מה שנותר, זה לחייג את מספר הטלפון המבוקש.

לדוגמה: נניח שיש לך חברה שגרה בפריס, כל מה שעליך לעשות הוא לחייג:

0 0 ◂ 3 3 ◂ 1 ◂ 2 2 2 2 2 2 2 2
קוד החיוג הבין־לאומי · קוד הארץ · קוד העיר · מספר הטלפון

אתם רואים, לא צריך להיות אינשטיין בשביל זה...

ארץ	קוד	עיר	קידומת	
אוקראינה	7 (380)	אודסה	048	______
( ) הקוד בסוגריים נכון מה־16.4.95		קייב	044	______
איטליה	39	מילאנו	2	______
		רומא	6	______
אנגליה	44	לונדון	71/81 (171/181)	______
( ) הקוד בסוגריים נכון מה־16.4.95		מנצ'סטר	61 (161)	______
ארגנטינה	54	בואנוס איירס	1	______
בלגיה	32	אנטוורפן	3	______
		בריסל	2	______
גרמניה	49	מינכן	89	______
		פרנקפורט	69	______
הולנד	31	אמסטרדם	20	______
		האג	70	______
מרוקו	212	רבאט	7	______
		קזבלנקה	2	______
צרפת	33	פריס	1	______
קנדה	1	ונקובר	604	______
		טורונטו	416	______
		מונטריאול	514	______
רוסיה	7	מוסקבה	095	______
		סנט פטרסבורג	812	______
שוויץ	41	ג'נבה	22	______
		ציריך	1	______
ארה"ב	1	לוס אנג'לס	213	______
		מיאמי	305	______
		ניו יורק – ברוקלין	718	______
		ניו יורק – מנהטן	212	______
		פילדלפיה	215	______
		שיקאגו	312	______

* אם הקוד או הקידומת אותם אתם מחפשים, אינם נמצאים בטבלה, פנו לספר הטלפונים.

מלא את המספרים החשובים לך, גזור ושמור

בזק איתך לאורך כל הקו

אגף השיווק

صورة عن الأصل

مطابق للأصل

מחבל מירדן נכנס למפעל המגנזיום בים המלח וירה; המאבטחים פצעו אותו לאחר מרדף קצר

מאת איתן רבין
סופרו הצבאי של "הארץ"

קצינים בכירים בצה"ל תוקפים את נסיבות חדירתם של מחבל ארדני לא חמוש מירדן לישראל. במקרה הראשון, שלשום בצהריים חדר מחבל חמוש מירדן למפעל המגנזיום שבמפעלי ים המלח. המחבל ירה לכל עובר כבן עיניה אך העובד הצליח לברוח, והודות לתושייתו של יחידת האבטחה במפעלים נורה המחבל ונפצע באורח קשה. הוא פונה לאשפוז בבית החולים סורוקה בבאר שבע.

בצה"ל מנסים למצוא מדוע לא הבחינו כוחות צה"ל המקיימים פעילות ביטחון שוטף באזור להבחין באיש בכרם נכנס למפעל המגנזיום. לדברי מקורות צבאיים, אין ספק שמדובר במחדל מצד צה"ל. פניות אל דובר צה"ל בפיקוד הדרום לקבלת תגובה על המקרית לא נענו.

בפרטים ראשונים מתברר, כי מחבל פלסטיני תושב ירדן נע בשעות הערב לעבר הגבול וחצה יתוך שטח ישראל. הוא נכנס למפעל המגנזיום שהוא אחד המפעלים הקרובים לגבול כשהוא חמוש באקדח.

המחבל הגיע לאזור בית האריזה במפעל המגנזיום ונתקל בעובד, דוד אדרי. המחבל אחז בידו כלי אדרי, אך אדרי לא איבד את עשתונותיו, טרק את דלת המכונית הפתוחה והדלת פגעה במחבל. את השניות הספורות בהן התאושש המחבל מהמכה, ניצל אדרי כדי לרוץ לעבר חדר הפיקוח. כיום הוא התקשר למחלקת הביטחון והודיע על המחבל שבא בשטח המפעל.

למקום הגיע בג'יפ קצין הביטחון ההורה יעקב הגדליה, ובג'יפ נוסף הגיעו בכיוון אחר המאבטחים שבצען ביטון ואורי וולף. הם ירדו מהג'יפים והתקרבו למחבל בהליכה. בשלב זה פתח המחבל בירי לעבר אנשי האבטחה. תוך כדי ירי לעבר המחבל, שהתרוצץ בין מכולות הנצבות בשטח, הוד לו אנשי האבטחה לצבצם ברחוק מהמחבל.

הם התחתרו באחורי המכולות, וכשאחד המאבטחים ירה לחיפוי, התקדמו חבריו לעבר המחבל, פגעו בו בעזרת קצר והוא נפל ארצה. המאבטחים רצו לעבר המחבל הפצוע, פרקו אותו מנשקו ולכדו אותו. אובחנו אצלו שלושה פצעי ירי ברגל ובעקבות הוא קיבל טיפול רפואי ראשוני במקום. ברשותו נתפס אקדח בקוטר 7.62 מילימטרים וכן כ־100 כדורים לאקדח.

המחבל הועבר לבית החולים סורוקה בבאר שבע. למקום הוחשו כוחות גדולים של צה"ל שפתחו בסריקות לוודא שאין מחבלים נוספים. אלוף פיקוד הדרום, שאול מופז, קיבל דיווחים וכבר אתמול נפתחה חקירה על נסיבות החדירה. המחבל נחקר והובהר, שהוא פלסטיני בן 19 המתגורר בכפר צאפי בירדן, מעברו השני של ים המלח, מול מפעלי ים המלח הישראליים. על פי הערכה, הוא חצה את הגבול ועבר את סוללת העפר הגבוהה והארוכה שמקיפה את בתחום מפעלי ים המלח.

לדברי מקורות צבאיים, המחבל בכר בחקירה, שיש לו קרובי משפחה בשטחים, ומטרת כניסתו לישראל היתה ביצוע פיגועים.

תקרית נוספת אירעה שלשום בערב ליל הסדר כשאורח ירדני מבוצא פלסטיני חדר מירדן לאזור הכפר עוג'ה סמוך ליישוב נערן בבקעת הירדן, כשהוא מצליח להבזק מידי חיילי צבא ירדן לעברו.

החיילים ירו באורח ירדני והרגו אותו

גורמי צה"ל בפיקוד המרכז הודיעו ליישובים נערן, נעמה וייטב על כוננות מחשש לחדירת מחבלים. היישובים הוכנסו לכוננות ולמקום הוחשו כוחות של צה"ל, וכהם גששים ומסוק. בסריקות במקום נתגלה הירדני כשהוא פתח בא באזור עוג'ה. החיילים זיהו אותו ממרחק של כמה מטרים, פתחו לעברו באש והרגו אותו. המחבל החזיק ברשותו קוראן והסמכים והוא לא היה חמוש.

צילום: אלברטו דנקברג
המחבל הפצוע בבית החולים סורוקה. אדרי טרק את דלת המכונית הפתוחה, והדלת פגעה במחבל

חייל נפצע קשה בראשו מירי חיזבאללה על מוצבי צה"ל בדרום לבנון

3 חיילי צד"ל נפצעו. שחק שהה בחג בדרום לבנון ונפגש עם לאחד

מאת איתן רבין
סופרו הצבאי של "הארץ"

חייל צה"ל מחטיבת הצנחנים נפצע שלשום לאחר שמחבלים מארגון חיזבאללה ירו לעבר מוצבים של צה"ל בדרום לבנון.

כתוצאה מהירי נפגע החייל באורח קשה בראשו והוא הועבר במסוק לבית החולים רמב"ם בחיפה, שם אושפז בחדרה לטיפול נמרץ.

כן נמסר כי שלושה חיילי צבא דרום לבנון נפצעו בלילה שבין יום ששי לשבת בהפגזה כוחות חיזבאללה על מוצביהם. קצין בכיר בצד"ל ציין כי גם השלושה נפגעו בגזרה המזרחית של רצועת הביטחון.

מתחקירים ראשונים בצה"ל מתברר, כי החייל הפצוע נפגע כשאנשי חיזבאללה פתחו בתקפה ארטילרית לעבר שני מוצבי צד"ל בגזרה המזרחית בדרום לבנון.

בעקבות הירי השיבו כוחות צה"ל וצד"ל באש ארטילרית לעבר עמדות ירי של החיזבאללה בדרום לבנון. מקורות בלבנון דיווחו שכוחות צה"ל וצד"ל ירו אש ארטילרית כבדה לעבר כפרים בהם מחבלים.

נהרגה מהפגזת קטיושות על מארג' עיון

בפיקוד צפון חוקרים עתה את נסיבות פציעתו של החייל. מקור צבאי בפיקוד מסר כי החיילים במוצב פעלו כנדרש בהפגזה של חיזבאללה. מדי יום יורים המחבלים לעבר מוצבי צה"ל וצד"ל בדרום לבנון. חיילים המסתתרים במוצבים מוגנים כי אין בהם מספיק ביטחון במוצבים.

שלשום ואתמול נרשמו כמה תקריות ירי בדרום לבנון כאשר המחבלים ירו אש ארטילרית לעבר מוצבים. מקורות לבנוניים דיווחו כי המחבלים ירו גם שני מטחים של טילי קטיושה לעבר העיירה מארג' עיון. כתוצאה מכך נהרגה אזרחית אחת ונגרם נזק כבד לרכוש של תושבים בעיירה.

בצה"ל סבורים כי ירי הקטיושות על מארג' עיון מצביע על כוונת חיזבאללה לגרום להסלמה באזור ולגרור את כוחות צה"ל לפעולת תגובה.

עם זאת אומר מקור צבאי, כי אנשי חיזבאללה לא מפירים את ההבנות שהושגו בתום מבצע דין וחשבון.

מקורות לבנוניים דיווחו, כי המחבלים ירו ארטילריה גם לעבר מעבר זמריה ובתגובה ירו תותחים של צה"ל וצד"ל לעבר מעברי הליטאני ועל יעדי מחבלים.

הרמטכ"ל אמנון שחק שהה במשך החג בדרום לבנון ועשה את ליל הסדר בחברת חיילי מפקדת יחידת הקישור של צה"ל בדרום לבנון. שחק נפגש גם עם מפקד צד"ל, הגנרל אנטואן לאחד ובירך אותו לרגל חג הפסחא.

מפקדי יוניפי"ל ערכו בסוף השבוע תחקירים בכל הקשור לנסיבות נוכחותם של כמה קציני או"ם בתמרונים של צה"ל וצד"ל בכביש צד"ל במאג'דיה, שבו נמצא כבה כוח האו"ם. בעקבות התחקירים והתלונות של המחבלים על כך שחיילי או"ם השתתפו בתמרונים נערכה בסוף השבוע בדיקה עם מפקדי האו"ם בלבנון. לדברי קצינים במטה האו"ם, השתתפות הקצינים בתמרונים לא היתה ידועה להם ולא נעשתה על דעתם.

הנשיאים אסד והראווי דנו שש שעות בתהליך השלום

דמשק (סי"נ). נשיא סוריה חאפז אל אסד נפגש אתמול בדמשק עם עמיתו הלבנוני אליאס הראווי. מסר הדבר לשכת הנשיא בבראן הורייה. סגן הנשיא הסורי עבד אל חלים חדאם וראש הממשלה כמו אל־זועבי השתתפו אף הם בפגישה. הפגישה התקיימה במשך שש שעות, ודובר בה סוגיות הקשורות לתהליך השלום וליחסים בין שתי המדינות.

יפאן שוקלת לשגר משקיפים לרמת גולן

(ש). משלחת של חברי פרלמנט מיפאן, המבקרת בארץ, בודקת אפשרות לשגר כוח משקיפים יפאני, שיצטרף לכוח האו"ם המוצב ברמת הגולן.

שלשום נועדו היפאנים לפגישה עם ראש הממשלה יצחק רבין. היפאנים התעניינו מה יחסה של ישראל אל כוח המשקיפים המוצב ברמת הגולן מ־1974. אונדו"ף – כוח האו"ם בגולן – הוקם בעקבות חתימת הסכמי הפרדת הכוחות לאחר מלחמת 73'. רבין השיב כי ישראל רואה באונדו"ף כוח עוד חיוני לשמירת ההסכמים בינה לבין סוריה.

הוא גם הדגיש כי ב־20 השנה האחרונות לא היה כל מקרה של חדירה והתקלות של מחבלים ברמת הגולן, ובכל מקום לא נפגע אף משקיף באונדו"ף. רבין ציין כי הסכמי הפרדת הכוחות קבעים, שהשתתפות כוחות ממדינות שונות כקונה אישור של ישראל וסוריה.

מנהיג פלג הג'יהאד האיסלאמי הפלשתיני: "אלפים ממתינים לתורם לבצע פיגועי התאבדות"

ביירות (ע"צ). "אלפי שמות מופיעים ברשימת הממתינים לביצוע פיגועי התאבדות". אמר בשבת מנהיג פלג "הג'יהאד האיסלאמי הפלשתיני", פתחי שקאקי, בראיון לעיתון הלבנוני "אל־חיאת". "המועמדים רבים בגיהם מדי ספר־ ביתיהם יזכנו לרשימה, וכועסים כאשר תורם לביצוע פיגוע כלשהו מתעכב".

עוד אמר שקאקי: "איש לא יצליח לפרק את נשקם של המוג'אהדין. אם יאסר ערפאת ינסה להזיז אותנו או לפרק אותנו מנשקנו, הדבר רק יחזק אותנו ויתן לנו סיבות נוספות להגביר את המאבק בשטחי האוטונומיה".

לאחר הפיגועים ליד כפר דרום ונצרים ביום ראשון שעבר, עצרה המשטרה הפלסטינית יותר מ־200 אנשי הארגונים האיסלאמיים ברצועה, וערפאת הודיע כי עד 12 במאי, כל נושא נשק חייב להפקידו במשטרה. "אלו צעדים חמורים ביותר", אמר שקאקי, אבל ארגונו ותנועת החמאס "ימנעו להשתתף בעימות כוזין בין פלסטינאים".

ליישב בעיות מעשיות

לדבריו, הוא לא יתנגד לפגישות עם נציגי הרשות הפלסטינית כדי לנסות ולפתור את המשבר, וכדי "ליישב בעיות מעשיות בגון מעצרים, גזרי דין נגד המוג'אהדין או נשיאת נשק ברחובות".

לדבריו, הפיגועים יימשכו "כל עוד יימשך הכיבוש הישראלי".

מומחי ביטחון: הפתרונות הטכנולוגיים המוצעים למרחב ההפרדה אינם מספקים

מאת שרון שדה
סופר "הארץ" לענייני ביטחון

מומחי ביטחון, אשר בקשו הצעות שהוגשו לגורמים העוסקים בתכנון מרחב ההפרדה, סבורים כי הפתרונות הטכנולוגיים המוצעים אינם מספקים. מומחים אלה בחנו חלק מהפתרונות שעליהם המליצו חברות העוסקות בפיתוח מערכות ביטחוניות. חברות אלה הציעו למערכת הביטחון מערכות גילוי ומעקב מתוחכמות לזיהוי תנועות אדם ורכב.

כן הוצע ציוד אשר יתריע בפני ניסיונות חדירה של אמצעי חבלה. לדברי מומחי הביטחון, הפתרונות המוצעים מחייבים השקעה גדולה בהיקף של מאות מיליוני דולרים, וגם אז הם אינם בטוחים סגירה הרמטית של ישראל מפני הסתננות של אנשים או כלי רכב עמוסי חומר נפץ. "הבעיה אינה מתמקדת רק במתיחת גדרות והצבת אמצעים אופטיים וחיישני גילוי התרעה סונים לאורכן לצורך גילוי פרצות שדרכן עלולים להסתנן מחבלים", הם אומרים. "הבסיס הרכה אשר מקשה על מניעת חדירתם של אמצעי חבלה וגורמים עוינים, הם המעברים הרבים שיוקמו לאורך הגבול העתידי.

אמצעי שיקוף יקרים

"האמצעים הקיימים יוכלו להתריע ברמה גבוהה של ודאות מפני אמצעי חבלה שישאו בני אדם, אך עיקר הבעיה הם כלי הרכב שיגיעו מהשטחים. אמצעי השיקוף והנטרול הקיימים בשוק לצורך בדיקת כלי רכב הם איטיים מאוד ויקרים. מחיר המכשיר של מתקן לבדיקת כלי רכב כבדים הוא כעשרה מיליון דולר והוא מסוגל לבדוק כארבע משאיות בשעה. לכן, שימוש במתקנים אלה יגרום לפקקים גדולים בעמדות המעבר, משום שמהשטחים מועברות סחורות רבות בכלי רכב ומשאיות.

מעקב מוטס

"גם הצמדת אמצעי מעקב על כלי רכב מהשטחים או מעקב מוטס אחריהם במזל"טים או מסוקים, על מנת לבדוק את תוואי נסיעתם, כרוכה בהשקעה רבה. פתרון זה יחייב העסקת כוח אדם ניכר לביצוע המעקב עצמו ותידרש הקמת מרכזי בקרה ופיקוח בעלות גבוהה.

"פתרון אלטרנטיבי עשוי להיות הטענת הסחורות – לאחר השלמת הבדיקות הביטחוניות – על גבי רכב 'סטרילי', שיחצה את מעברה הישראלי של תחנת המעבר. הצעה זו, אשר דומה לאופן שבו מוטענת סחורה המגיעה מחו"ל בשדה תעופה, מחייבת להטעין את כל הסחורה המגיעה מהשטחים על גבי משטחים מיוחדים, אשר ניתן יהיה לפרקם ולהטעינם במהירות. פעולות אלה מחייבות הערכות לוגיסטית מורכבת, שייעשו תחת בקרה ופיקוח מתאים, וכן שכירת או רכישת כלי רכב בישראל, אשר יקלטו את הסחורה". מומחי הביטחון סבורים כי על סמך ניסיונות להברחת אמצעי חבלה, שהתגלו בחודשים האחרונים, לא יהיה מנוס משינוי מהותי באופי פעולתם של כוחות הביטחון, על מנת לנטרל מבעוד מועד העברת חומרי נפץ ממקומות שונים, הן בישראל והן מחוצה לה, לידיהם של מחבלים. הם סבורים כי "מירב ההשקעה צריכה להיעשות בפעולות לסיכול מוקדם של מעשי חבלה".

10 שוטרים פלשתינאים מעזה שהתגרו בחיילי צה"ל הועברו לתפקיד אחר

מאת איתן רבין
סופרו הצבאי של "הארץ"

לפחות עשרה שוטרים פלשתינאים שהתעמתו עם חיילי צה"ל הועברו בחודשים האחרונים מתפקידם ונשלחו למשימות שיטור בתוך העיר עזה. קצין בכיר בצה"ל מסר כי בחצי שנה האחרונה פרצו תקריות רבות בין שוטרים פלשתינאים לאנשי כוחות הביטחון הישראלים, בעיקר בסיורים המשותפים.

בכמה מקרים הדפו הפלשתינאים את נשקם לעבר חיילי צה"ל ושוטרי משמר הגבול; בכמה תקריות השוטרים הפלשתינאים קיללו את החיילים ואף היו עימותים שבהם הפלשתינאים ירקו על חיילים.

תלונותיהם של החיילים הועברו דרך אלוף פיקוד הדרום, שאול מופז, לראשי המשטרה הפלשתינית בצירוף דרישה שהשוטרים שנוטים להתעמת עם חיילי צה"ל יעברו מתפקידם. לדברי המקור הצבאי, הרשות הפלשתינית נעתרה לבקשת צה"ל ושוטרים שקיללו וירקו הועברו לתפקידים אחרים.

בשטחים פרצו כמה תקריות הזל מערב חג הפסח. בגוש קטיף, הושלכו ארבעה בקבוקי תבערה לעבר עמדת צה"ל סמוך לחממות הישנות של התנחלות מורג. העמדה לא היתה מאוישת באותה עת. בקבוקי התבערה התנפצו והתלקחו על הקרקע בסמוך לעמדה. למקום התחבו חיילי צה"ל שכיבו את האש; לא היו נפגעים ולא נגרם נזק. חיילי צה"ל פתחו בסריקה לנסיבות זריקת הבקבוקים.

כן דווח על שני מקרים של יידוי אבנים על כלי רכב של מתנחלים באזור סופה. ברמאללה נפצע קל בידו איש משמר הגבול מאבן שהשלכה עליו.

3 עבריינים נפצעו כשניסו לפרוץ מחסום ברכב גנוב

מאת משה מזבאל

שלושה ערבים ישראלים תושבי לוד נורו ונפצעו שלשום אחרי שפרצו מחסום דרכים בקרבת היישוב מכבים. נוסע שלישי שהיה עמם, תושב רמלה, נמלט והמשטרה מחפשת אחריו. מחקירה ראשונית מתברר כי השלושה עבריינים, שגנבו מכונית יום קודם מתושב רחובות וכשנתקלו במחסום נבהלו והחליטו להימלט.

חיילי המחסום דיווחו על המקרה למשטרת מרחב השפלה ו מסוק משטרתי הצטרף למאמץ ללכוד את המכונית. שעה קלה אחר כך נמצאה המכונית בקרבת קברות המכבים עם שניים מנוסעיה, פצועים במצב קל עד בינוני.

הם הועברו באמבולנסים של מגן דוד אדום לבית החולים אסף הרופא לקבלת טיפול רפואי.

מחסום צה"ל על דרך חברון בין ירושלים לבית לחם. בעקבות הסגר שהוטל על השטחים בחג – היה המחסום שומם
צילום: יואב לכד

צעירים שפרשו מהחזית העממית הקימו גוף שיתמודד בבחירות לרשות

מאת אודי ניר

קבוצה של צעירים מהגדה המערבית, שפרשו מן החזית העממית לשחרור פלסטין, הקימו השבוע גוף פוליטי חדש, שבניגוד לקו הרשמי של חזית העממית מתכוון לפעול בתוך הרשות הפלסטינית, ולהתמודד בבחירות למועצת הרשות. שמו של הגוף החדש הוא "הקואליציה הדמוקרטית הלאומית הפלסטינית", וחברים בו כמה צעירים מדרום הגדה המערבית.

הבולט שביניהם הוא פיראס יארי, לשעבר ראש מועצת הסטודנטים באוניברסיטת בית־לחם, מטעם החזית העממית. יארי ועמיתיו פרשו מהחזית העממית לפני שהקימו את הגוף החדש, ולכן, לדבריהם, אין מדובר בפילוג בתוך החזית, אלא בהיווצרותו של גוף פוליטי חדש, שאין לו קשר עם החזית, גם אם חברים בו השתייכו בעבר לחזית.

אישים המזוהים עם החזית העממית בגדה המערבית אמרו כי לפי שעה מדובר בגוף קטן, שאין לו קאדרים רבים בשטחים, אולם לדברי אחד מהבולטים בקרב פעילי החזית "זה גוף בעל פוטנציאל עצום, מבחינת המצע שלו". אישים המזוהים עם החזית מסבירים כי בעת האחרונה מתנהל בקרב תומכי החזית העממית בשטחים ויכוח חריף על המשך הדרכם.

כמה נקודות מחלוקת התגלעו בפולמוס הזה. אחת היא אם להמשיך כארגון מחתרת, או להפוך לתנועה מסבירת, ציבורית. אחרת היא אם להשתלב במערכת הפקידות של הרשות הפלסטינית (כפי שעשו אנשים המזוהים עם חמאס). סקר דעת קהל שנערך באחרונה בשטחים העלה כי 51% מתומכי החזית העממית מצדדים בהשתתפות ארגוני האופוזיציה ברשות הפלסטינית, ורק 42% התנגדו.

נקודת מחלוקת אחרת היא אם להשתתף בבחירות למועצת הרשות הפלסטינית. זו שאלת המחלוקת העיקרית כיום, לדברי פעילים בחזית. סקר דעת קהל שנערך באחרונה מעלה כי 74% מתומכי החזית בשטחים מתכוונים להחרים את הבחירות, ורק 22% מתכוונים להשתתף.

מתנגדי ההשתתפות בבחירות אומרים כי בחירות במצב מכעות הסכמה בהסכמי אוסלו וקהיר, שהנהגת החזית העממית יצאה נגדם. אחרים אומרים כי אי־השתתפות בבחירות תפקיד להלוחין את הזירה הפוליטית לפלגים הפוליטיים האחרים. חלקם מציעים אפוא לאפשר לאישים המזוהים עם החזית העממית להציג את מועמדותם לבחירות באופן אישי – בלי להזדהות רשמית כמועמדי החזית.

5 חיילי צה"ל חדרו בטעות למצרים והוחזרו לישראל

מאת איתן רבין
סופרו הצבאי של "הארץ"

אלוף פיקוד הדרום, שאול מופז, מינה קצין בודק לחקור את נסיבות כניסתם בשוגג של חמישה חיילים, שעברו אתמול את גבול ישראל־מצרים לתוך שטח מצרי בעת שסיירו באזור נחל שלמה. הקצין הבודק יתחקר את החיילים ויגיש את מסקנותיו לאלוף פיקוד הדרום.

אתמול בשעה שחמישה חיילי צה"ל עסקו בפעילות באזור נחל שלמה, מדרום לאילת, הם עברו בטעות את הגבול לתוך שטח מצרי. הם המשיכו בדרכם מבלי שהבחינו כי הם נמצאים בשטח מצרי ואז נתקלו בכוח של שוטרים מצרים סמוך לתחנת משטרה מצרית באזור. בצה"ל מעריכים שהחיילים טעו בניווט.

החמישה נלקחו לתחנת המשטרה ושם נחקרו על נסיבות כניסתם לשטח מצרים. במקביל, הודיעו השלטונות המצריים על האירוע ליחידת הקישור הישראלית, ומקץ כמה שעות, בהן נערכו מגעים בין מצרים לישראל, הוחזרו החיילים לשטח ישראל דרך מעבר הגבול בטאבה. החמישה נלקחו מיד לחקירה.

חמשת החיילים היו חמושים בנשקם האישי ובציוד שלא נלקח מהם על ידי המצרים.

מקורות צבא מסרו, כי המצרים התייחסו לחיילים "בצורה טובה" וכי לא היו כל תקלות בהחזרתם של החיילים לתוך שטח ישראל.

אלוף פיקוד הדרום אמר בסוף השבוע כי יש שיתוף פעולה "פורה" בין ישראל למצרים "בכל התחומים ובכל הרמות". המצרים, אמר האלוף, "מנסים לקיים את כל ההסכמים שנחתמו עם ישראל, בכל הקשור להכרזות, חדירות, הסתננויות". לישראל אין טענה למצרים בגין הפרעות כלשהן.

פסח ב'קניון ירושלים'
לעלות לרגל ההופעות

לראות, לקנות וליהנות משלל הופעות מרתקות

יום א' 16.4
12:00 תיאטרון בובות "גברת פלפלת"
17:30 בועז ויינון מתיבת המקצבים

יום ב' 17.4
12:00 תיאטרון בובות "הנסיך מממלכת אי שם"
17:30 ערן הקוסם מופע קסמים מרהיב

יום ג' 18.4
12:00 תיאטרון בובות "פיטר פן"
17:30 תצוגת אופנה מפוארת של "המשביר לצרכן"

יום ד' 19.4
12:00 תיאטרון בובות "מעשה בשלוש צמות"
17:30 "ספס בכחול־לבן"

יום ה' 20.4
11:00 תיאטרון בובות "הדייג ודג הזהב"

חנויות הקניון פתוחות בחוה"מ פסח עד 22:00

המופעים יתקיימו ברחבת המשביר בקומה האמצעית.
הכניסה לכל המופעים חינם.

קניון ירושלים
אוטובוסים: 6, 24, 31

במאמר ב"וואשינגטון פוסט" תוקף ברק את "מדיניות הפחד של הימין ותבוסתנות השמאל"

מאת עקיבא אלדר
שליח "הארץ" בוואשינגטון

הרמטכ"ל היוצא, אהוד ברק, מאשים את הימין הישראלי בדמגוגיה ואת השמאל באשליות, ומציע גישה שלישית – אמצעית. במאמרו, שפורסם בסוף השבוע ב"וואשינגטון פוסט", קובע ברק כי הפיגועים האחרונים בעזה מדגישים את הצורך בהמשך המאבק בטרור, בד בבד עם דבקות במו"מ לקראת שלום כולל.

הוא טוען כי הפיגועים העמיקו את הוויכוח הפנימי, המפצל את החברה הישראלית ודוחק את השמאל והימין לעמדות קיצוניות. "מדיניות הפחד של מנהיגי הימין הקיצוני ומדיניות חוסר האונים והתבוסתנות של השמאל הקיצוני, אינן משקפות את מצבה הריאלי של ישראל בימים אלה", מאשים ברק.

לדעתו, אין לדבוק בתאריך היעד לסיום המו"מ על הסדר הביניים – ה-1 ביולי – בלא שינוי במהותו ובמידת נכונותו של יאסר ערפאת להיאבק בטרור. הוא סבור כי ערפאת יכול לרסן את החמאס והג'יהאד האיסלאמי ובכך להטות את כיוון תהליך השלום.

הרמטכ"ל לשעבר מצביע בפני קוראי העיתון על פגמים בטיעוניהם של השמאל והימין הקיצוני בישראל: פוליטיקאים מהשמאל, המציעים עקירה לאלתר של התנחלויות וצופים כינון בלתי נמנע של מדינה פלשתינית, משחקים לידי אויבי ישראל. "שינוי בעמדן של ההתנחלויות שהותקפו בשבוע שעבר, יהיה לדעתו פרס לחמאס, ויעמיד את ישראל בעמדת נחיתות בבוא השעה למו"מ על הסדר הקבע.

ברק טוען כי מנהיגי השמאל מתעלמים מהימצאותה של ישראל בסביבה עוינת. מצד שני, מציין ברק, כי במימוש דרישת מנהיגי הימין לשינוי בכוונותיהם של הערבים" כתנאי מוקדם להתקדמות בתהליך, תיצור ישראל נבואה המגשימה את עצמה של אלימות נצחית. לדעתו, דרישה זו היא קוד לקיפאון ולשימור הסטטוס קוו, שכן שינוי גישות תלוי ביחסי שלום. הסכנה שבה יצמח הדור הבא של ערבים וישראלים צעירים, תקבע את עתיד מזמותיהם של שני הצדדים.

סיכונים מחושבים

לפי שעה, יש לבחון את האינטרס הערבי לכונן שלום, ולא את כוונותיו. ברק מציין כי ישראל אינה חיה בנסו או ב"שטעטל", שכן היא המדינה החזקה ביותר במזרח התיכון, מבחינה צבאית וכלכלית כאחד. "איש אינו יכול לכפות עלינו פשרות בניגוד לרצוננו, ועלינו להיות בטוחים בעצמנו ויי הצורך לשפוט בעצמנו את הסיכונים המחושבים שיש ליטול על מנת להגיע לשלום".

הרמטכ"ל לשעבר סבור כי הערבים החליטו להצטרף לשולחן המו"מ לאחר שהגיעו למסקנה שאינם יכולים להביס את ישראל, ובזכות התפישה של מנהיגי מדינות ערב שבידי ישראל יכולת גרעינית, ומשום יחסיה המיוחדים עם ארה"ב וגלי ההגירה וההצלחה הכלכלית של ישראל.

ברק מציע להתמקד בחלופות המוצגות לפני ישראל, ולא בפחד ובאשליות. הוא כותב שערפאת הנו בן השיח הפלשתיני הבלעדי של ישראל, וקורא לדבוק בהצהרת העקרונות שנחתמה בידי ממשלה שנבחרה בדרך דמוקרטית.

מצד שני, על ערפאת להתנהג כפארטנר. ישראל נוהגת בו כבדיבון ועליה לצפות שיגמול במימוש המבר היסודי ביותר של ריבונות: מונופול על השימוש בכוח ועל אחזקת נשק. אם לא כן, הוא יהיה בבחינת עוד מנהיג של כנופיה, וישראל תיאלץ לנהוג בו בהתאם.

קוזירב מציע לישראל וארה"ב לפתוח במו"מ על עסקת חילופי מרגלים משולשת

דובר משרד החוץ האמריקאי, ניקולאס בארנס: ארה"ב לא שינתה את מדיניותה בנושא פולארד

מאת אלוף בן
וסוכנויות הידיעות

שר החוץ הרוסי, אנדריי קוזירב, הציע בסוף השבוע לפתוח במשא ומתן עם ארה"ב וישראל על חילופי מרגלים הכלואים בשלוש המדינות. קוזירב, שביקר באיטליה, נשאל על הפרסום ב"הארץ" כדבר הצעת ישראל לעסקת חילופים, שבה ישוחררו ג'ונתן פולארד, שריגל למען ישראל וכלוא בארה"ב; מרקוס קלינגברג, שריגל לטובת בריה"מ לשעבר ומרצה עונש מאסר בישראל; ומרגלים הכלואים ברוסיה. שר החוץ הרוסי אמר לסוכנות הידיעות "איטאר־טאס" כי אינו בקיא בפרטי ההצעה הישראלית, אך "הרגיש כי על הצדדים לפתוח במגעים בעניין זה".

נגד מאניית מרגלים

לדבריו, "אנו מוכנים לשיתוף פעולה מעשי. אנחנו מתנגדים למאניית מרגלים, רגשות מנופחים ומערכות אידיאולוגיות ברוח העבר. אנו קוראים לגישה פרסונית לכל בעיה, ולפעולה הדדית ללא הגבלת הנושאים שבדיון".

הנשיא קלינטון: אבחן המלצות משרד המשפטים על פולארד

נשיא ארה"ב, ביל קלינטון, אמר ביום חמישי כי לא ידוע לו דבר על הצעתה של ישראל לעסקת חילופי מרגלים משולשת עם ישראל ורוסיה. "לא נאמר לי דבר בנדון", אמר קלינטון בראיון לערוץ הטלוויזיה סי־אן־אן.

הנשיא קלינטון אמר בראיון כי לאחר שיבחן את המלצות משרד המשפטים בנושא פולארד, יגבש את החלטתו. הבית הלבן דחה כבר בעבר שעבר בקשה ישראלית לשחרורו המוקדם של ג'ונתן פולארד בנימוק כי "פולארד עדיין מהווה סכנה ביטחונית לארה"ב".

"ישראל העלתה את נושא פולארד פעמים מספר בשנים האחרונות, אך ככל הידוע לי, ארה"ב לא שינתה את מדיניותה בסוגיה זו", אמר ניקולאס בארנס, דובר משרד החוץ.

היועץ המשפטי של משרד הביטחון, אליקים רובינשטיין, נועד בביקורו בוואשינגטון בשבוע שעבר עם פקידים במשרד המשפטים האמריקאי ובבית הלבן, במאמץ לקדם את שחרורו של פולארד.

אחדים מ-78 אלף הנוסעים שעברו בנמל התעופה בן גוריון בסוף השבוע

שוחרר פלשתינאי המתגורר ביפו שנעצר בחשד שריגל נגד ישראל

מאת משה מובאל

טלאל רמדאן עוזה, פלשתינאי בן 33 המתגורר ביפו, שנעצר לפני חודש בחשד שריגל נגד ישראל ומסר ידיעות לגורם זר, שוחרר שלשום ממעצרו. כנראה שהחשדות נגדו היו קלושים.

עוזה, תושב עזה ששיתף פעולה עם השב"כ, עבר להתגורר ביפו לפני כמה חודשים. משטרת מרחב איילון עצרה אותו לפני חודש, בחשד שהוא החל למסור מידע בעל אופי ביטחוני לגורם זר. המשטרה חשדה שעוזה שימש סוכן כפול, כדי שיוכל לשוב לחברה הפלשתינית בלא שיאונה לו רע. הוא הכחיש את החשדות נגדו.

תיק החקירה נגד עוזה הועבר לפרקליטות מחוז תל אביב, שבחנה את החומר והחליטה שאין להעמידו לדין בשלב זה.

שלשום הובא עוזה לבית משפט השלום בתל אביב. נציג משטרת מרחב איילון אמר לשופטת, חיותה כוחן, כי המשטרה, בדעה אחת עם הפרקליטות, מבקשת לשחרר את העצור בתנאים מגבילים, כדי שאם יהיה צורך, יוזמן לחקירה נוספת.

שופטת המעצרים התורנית נענתה לבקשת המשטרה, והורתה לשחרר את עוזה בערבות כוללת של 15 אלף שקל. החשוד התחייב להתייצב לחקירה כשיוזמן על ידי המשטרה.

דובאי סירבה לאפשר לישראלים לעבור ממטוס למטוס בנמל התעופה שלה

20 ישראלים, שטסו מעומאן בדרכם לארץ, נאלצו לחזור לעומאן

דובאי, איחוד הנסיכויות (אי־פי). דובאי סירבה לאפשר לקבוצת ישראלים מעבר ממטוס למטוס דרך נמל התעופה הבינלאומי שלה. כך מסרו אתמול מקורות ביטחוניים בנמל התעופה.

20 ישראלים הגיעו ביום חמישי שעבר לדובאי מבירת עומאן, מוסקאט, בטיסה של חברת התעופה הכוויתית, ככל הנראה בדרכם חזרה לישראל, לאחר שהשתתפו בוועידה בעניין זיהום המים בעומאן. המקורות, שביקשו לשמור על עילום שם, מסרו כי המטוס נאלץ להטיס את הישראלים בחזרה לעומאן.

פקידים בחברת התעופה הכוויתית מסרו כי הם חוקרים מדוע איפשרו עובדי החברה לישראלים לעלות לטיסה, בלא שבדקו קודם לכן אם יוכלו לעבור דרך דובאי.

היומון "אל־חליג'", היוצא לאור בנסיכות השכנה שרג'ה, דיווח כי הפעולה תואמת את מדיניות איחוד הנסיכויות, להימנע מקשרים עם ישראל עד שתחתום על הסכמי שלום עם סוריה ולבנון. חמש נסיכויות המפרץ, החברות באיחוד, שותפות למדיניות רשמית זו. עם זאת, עומאן, קטאר ובחריין אירחו ביקורים של כמה מנהיגים ישראלים ונציגים מהמגזר הפרטי לרגל ועידות אזוריות.

שר ההגנה של איחוד הנסיכויות, שייח' מוחמד אבן ראשיד, מתח בראיון לעיתון הסעודי "אישארק אל־אווסאט", היוצא לאור בלונדון, ביקורת על המדיניות השונה של המדינות באזור כלפי ישראל ועיראק: "האם עלינו להושיט את ידנו כדי ללחוץ את יד הישראלים, שהורגלנו לראות בהם את אויבי הערבים, ובהדבעת לסרב להקים גשרי אחווה עם עם ערבי?"

בכיר סעודי: שיתוף פעולה כלכלי עם ישראל תלוי בכינונו של שלום הוגן

דובאי (ע"צ). בכיר סעודי אמר ביום שישי כי שיתוף הפעולה הכלכלי בין הערבים לישראל תלוי בכינונו של שלום הוגן במזרח התיכון.

"יישום הפרויקטים המשותפים לערבים וישראלים הוא עדיין מוקדם מדי. בהעדרו של שלום צודק במזרח התיכון, כל שיתוף פעולה יהיה לטובת רק אחד מהצדדים", אמר נשיא לשכת המסחר והתעשייה של סעודיה, עבד אל־רחמן אל־ג'ריס.

אל־ג'ריס, שדבריו פורסמו ביומון "אל־חליג'" היוצא לאור באיחוד האמירויות, אמר גם ש"ישראל רוצה כיום לקבל מהערבים את כל הרווחים האפשריים, מבלי לתת דבר בתמורה. כל שיתוף פעולה עם ישראל הוא הפסד לערבים".

20,000 איש ב-113 מטוסים יצאו מישראל מיד לאחר הסדר

מאת אילן שחורי
סופר "הארץ" לתעופה ותיירות

למעלה מ־70 אלף איש עברו בסוף השבוע בנמל התעופה בן גוריון, מספר שיא. היום עתידים לעבור בנתב"ג למעלה מ־31 אלף נוסעים.

שאול חזן, מנהל נתב"ג, שבסוף השבוע גם קיבל משר התחבורה מינוי כמשנה למנכ"ל רשות שדות התעופה, אמר אתמול ל"הארץ" כי למרות מספר הנוסעים הגדול בנתב"ג, לא נרשמו תקלות מיוחדות וכי היערכות עובדי השדה ורשות שדות התעופה היתה בהתאם.

חזן אמר כי ביום חמישי הגדול נרשמו 206 תנועות מטוסים (נוחתים וממריאים) שהובילו 33 אלף נוסעים. ביום שישי נרשמו 110 תנועות מטוסים שהובילו 18 אלף איש, ואמש נרשמו 113 תנועות מטוסים עם יותר מ־20 אלף נוסעים, שהדרו לעזוב את ישראל מיד לאחר סדר הפסח.

"ישראלים ייתקעו בחו"ל"

סוכני הנסיעות טענו בסוף השבוע כי חברת אל־על איפשרה בימים האחרונים רישום מוגבר של הזמנות־יתר לטיסות בשבוע הפסח, דבר העשוי לגרום לעיכובים ודחייה של כמה ימים, בחזרתם לארץ של רבים מהישראלים היוצאים לחו"ל בימים הקרובים.

לטענת הסוכנים, מצב זה יגרום עגמת נפש רבה לציבור הנוסעים, ובעיקר לאלו היוצאים לחו"ל יחד עם ילדיהם.

רישום היתר, Overbooking, מקובל בחברות התעופה בעיקר כאשר נוסעים רבים נרשמים לטיסות בכמה חברות תעופה, או שהם מאחרים להגיע לטיסותיהם.

ואולם, מסתבר כי בתקופת חגים, ובעיקר בפרק זמן של נסיעות לחו"ל בתאריכים מוגדרים כמו חופשות, אחוז המבטלים טיסה הוא קטן ביותר.

מחברת אל־על נמסר כי לא היתה חריגה לקראת הפסח מהאחוז המקובל של הזמנות היתר וגם אם היתה חריגה, היתה במסגרת התקנות.

מת ד"ר שלום לוין, נשיא הסתדרות המורים

מאת אור קשתי
סופר "הארץ" לענייני חינוך

ד"ר שלום לוין, נשיא הסתדרות המורים, נפטר בערב החג בגיל 79 בביתו בתל־אביב. ד"ר לוין כיהן כח"כ בשנים '69–'77, ובמשך שנים רבות שימש כמזכ"ל הסתדרות המורים ('42–'80).

ד"ר לוין נולד בראקוב שבאזור מינסק, למד בישיבה ובסמינר למורים "תרבות" בווילנה, ובאותה עת היה פעיל בתנועת "החלוץ". ב-'37 עלה לארץ, והיה מורה בכפר יהושע, בגימנסיה א' ובבית החינוך לילדי עובדים בירושלים.

לוין השלים את לימודיו באוניברסיטה העברית, וקיבל שם תואר ד"ר לפילוסופיה של החינוך. הוא פעל למען האקדמיזציה של מקצוע ההוראה, דאג לכך שרמת ההשכלה תשמש קריטריון מרכזי לשכר המורים, ועם זאת דגל בשוויון שכר המורים בכל שלבי החינוך.

תופסים אביב באתרי קק"ל

צבע מלבלב, פריחה משגעת,
טיולים בשבילי יער ובדרכי נוף, סדנאות יצירה ואומנות
לכל המשפחה, בליווי של ספורט ומוסיקה בטבע.

כל אלה ועוד מצפים לכם בחוה"מ פסח בפארקים, ביערות ובאתרי קרן קימת לישראל, הפתוחים לקהל הרחב - ללא תשלום!

מאות חניוני פיקניק ונופש פעיל, הפזורים בפארקים וביערות, ממטולה ועד אילת, ערוכים ומוכנים לקליטתם של מאות אלפי מטיילים שיצאו לבלות בחיק הטבע.

גזור ושמור

חג שמח
קרן קימת לישראל

פרסום אזוי

אירועים מיוחדים בפסח בחיק הטבע

שעשועי יער - ספורט, אומנות ומוסיקה לכל המשפחה.
ביער להב (ליד באר שבע) בימים ראשון ושני, 16-17.4.95, בין השעות 16.00-10.00.

ביער יתיר בימים שלישי ורביעי, 18-19.4.95 בין השעות 16.00-10.00.

"אוצר חבל יתיר" - (בשיתוף המועצה האזורית הר חברון) ביום שלישי של חוהמ"מ 18.4.95 יהיה ביער יתיר משחק טשא פרסים - "חפש את האוצר".

בנהלך המשחק יהיו ביער פעילויות ספורט, אומנות ומוסיקה.

סדנאות יצירה ואומנות -
(בשיתוף עם המועצה האזורית רמת הנגב)
בפארק גולדה (ליד קיבוץ רביבים) לכל המשפחה בתאריכים 16-20.4.95 בין השעות 16.00-10.00.

דו קיום - מפגש אומנים בינלאומי במצפה רמון - במשך כל ימי חוה"מ.
כמאה אומנים מכל העולם יפעלו ויצרו כל אחד בתחומו, ברחובי העיר ובחיק הטבע המידברי מסביב.

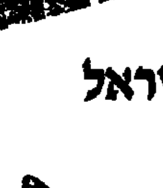

סיורים מודרכים ללא תשלום

בצפון -
"העפלה למצודת בירייה" - סיור מודרך בנת יער שבלב יער בירייה אל המצודה. בכל יום בחוה"מ בשעה 11.00

בדרום -
למכתש הגדול ולמעלה העקרבים.
הסיור יוצא בכל יום מימי חוה"מ מתחנת המידע שבפארק ירוחם בשעה 11.00.

לדרך נחל בשור, הסיור יצא מתחנת המידע שליד הכניסה לגן לאומי אשכול בכל יום בשעות: 10.30, 12.00, 14.00, 15.30.

תחנות מידע

תחנות המידע יפעלו בימי חוה"מ, בין השעות 9.00-16.00.
בתחנות אלה יחולק חומר הדרכה לטיולים.
ניתן יהיה לקבל ייעוץ על מסלולי טיול בארץ קק"ל.

בצפון - צומת מחניים, חניון עין זיתים, חורבת בת יער ביער בירייה, צומת שבע, צומת גולני, ממזרח לצומת צומת, שער הגלבוע (נוריס), צומת הסוללים, שער הכרמל ליד חניון אליקים, צומת עין המפרץ.
בימים שני עד רביעי של חוה"מ 17-19.4.95 יפעלו גם תחנות מידע בצומת גולן ובפארק אוסטרליה במישגב.

במרכז - פארק איילון (קנדה), מצפה מודיעין ביער בן שמן, סיילת ארמון הנציב בירושלים, צומת שמשון, מסעדת "יהונדב" (בצומת ראם).

בדרום - צומת בית קמה, צומת משאבים, צומת שוקת, יד מרדכי, גן לאומי אשכול, בארי (בכניסה לקיבוץ), פארק ירוחם, מכתש רמון ומצפה רמון, ערד, שדה בוקר, עין גדי, חצבה ויוטבתה. (בשיתוף עם רשות שמורות הטבע, החברה להגנת הטבע ועמותות התיירות).

ישראל צריכה יעוד

במיוחד בימים אלה ישראל צריכה כח המהווה את לשון המאזניים שבין השמאל לימין.
במיוחד היום, ישראל צריכה תנועת מרכז אמיתית שתדבר בקול ברור ושפוי.
במיוחד עכשיו, טוב שיש בממשלה ייצוג לעמדות מרכז התואמות יותר ויותר את תפיסת העולם של האזרחים במדינה.
גונן שגב ואלכס גולדפרב שומרים עבורך על המרכז, כי במיוחד עכשיו - ישראל צריכה יעוד.

הצטרפו עכשיו
03-565 39 05
24 שעות ביממה

סניפי התנועה: ירושלים • תל אביב • באר שבע • אשקלון • עפולה • נהריה

יעוד - תנועת המרכז החדש

638-20-20

לוח העיר
מי שלא זוכר - לא מוכר!

صورة عن الأصل

ערביי ישראל יעלו לרגל למכה עם אשרה ירדנית

שלטונות סעודיה ויתרו על תביעתם שעולי הרגל מישראל יציגו דרכון פלשתיני

מאת יוסף אלגזי

עולי הרגל המוסלמים אזרחי ישראל ייכנסו גם השנה לסעודיה, בדרכם למכה, עם אשרת כניסה ירדנית. כך הוחלט בדיון בעמאן בין משלחת מטעם ועד הרשויות המקומיות הערביות בישראל לבין שלטונות ירדן וסעודיה. השלטונות הסעודיים ויתרו על תביעתם, שעולי־הרגל מישראל ייכנסו לסעודיה עם דרכון פלשתיני.

בתחילת השבוע הבא ייצאו מישראל למכה 2,700 עולי רגל, לעומת 4,000 בשנה שעברה. שלטונות סעודיה הם שהחליטו לקצץ ב־30% את מכסת עולי הרגל מישראל.

במשלחת הערבית מישראל, שיצאה באמצע השבוע שעבר לירדן, השתתפו ראש עיריית רהט, טלאל אל־קרינאווי, יו"ר המועצה המקומית של משהד, חוסין סליטאן, יו"ר המועצה המקומית בערב־אל־נג'ידאת, צאלח סלימאן, חבר מועצת עיריית נצרת, סלמאן אבו־אחמד, והקאדי השרעי סלים מסארוה מטייבה. בעמאן נפגשו חברי המשלחת עם השר הירדני לענייני הקדשים (ואקף), עבד אל־סלאם אל־עבאדי, ועם קונסול סעודיה בעמאן, עבד אל־מוחסן אלשרי.

סידורים לוגיסטיים

ראש עיריית רהט סיפר, כי חברי המשלחת מישראל הבהירו לבני שיחם שהערבים אזרחי מדינת ישראל הם אזרחים ישראלים לכל דבר, הנושאים דרכון ותעודות זהות ישראליים, ולכן הם דוחים את התביעה לעלות לרגל למכה עם דרכון פלשתיני. בתום השיחות סיכמו הצדדים, כי גם השנה ייכנסו עולי הרגל מישראל לסעודיה עם אשרה ירדנית. שלטונות ירדן התחייבו לשאת באחריות לסידורים הלוגיסטיים של העלייה לרגל – תחבורה, מלונות, משלחת רפואית והדרכה.

לפני שיצאה המשלחת מישראל לירדן נפגש יו"ר ועד הרשויות המקומיות הערביות בישראל וראש עיריית שפרעם, אבראהים נימר חוסיין, עם יו"ר הרשות הפלשתינית, יאסר ערפאת, בעזה. ערפאת אמר שהתביעה שעולי הרגל מישראל יבואו למכה רק עם דרכון פלשתיני לא הועלתה על ידי הרשות הפלשתינית, אלא על ידי שלטונות סעודיה.

הלימודים במגזר הערבי יושבתו במחאה על שיעורם הנמוך של הזכאים לבגרות

מאת יוסף אלגזי

ההתאחדות הארצית של ועדי ההורים הערבים בישראל החליטה להשבית ליום אחד את כל מערכת החינוך במגזר הערבי עם סיום חופשת האביב בעוד כשבועיים. השביתה נועדה למחות על האחוז הנמוך (14.4%) בהשגתן של הזכאים לבגרות בקרב האוכלוסייה הערבית בארץ.

"משרד החינוך אמנם הגדיל את התקציבים המיועדים לחינוך במגזר הערבי, אך לא נקט במדיניות של אפליה מתקנת כפי שהוא מצהיר", הבהיר אתמול מוחמד כילתו, יו"ר התאחדות ועדי ההורים הערבים. "למשרד החינוך אין תוכנית בקשה לטיפול בבעיית הנשירה. בעוד שבועיים נקיים שביתת אזהרה. אם הדברים לא ישתנו בזמן חופשת הקיץ, לא ניתן לפתוח את שנת הלימודים הבאה".

בהודעה שפירסמה התאחדות ועדי ההורים צוינו כמה מהסיבות להישגים הנמוכים, כמו לדוגמה, "אחוז גבוה מאוד בקרב האוכלוסייה הערבית חי מתחת לקו העוני; ההורים עובדים רחוק ממקום מגוריהם ואינם מתפנים לטפל במשפחתם; התנאים הפיסיים והחינוכיים בבתי הספר הערביים ירודים".

בתגובה מסר עוזר שר החינוך לענייני האוכלוסייה הערבית, עבד אל חלים זועבי, כי "ההחלטה לשבות אינה מוצדקת דווקא נוכח השינויים המפליגים לטובה בשנתיים האחרונות". זועבי מסר כי השנה ייבנו במגזר הערבי 341 כיתות לימוד לעומת 226 בכל אחת מהשנים '94 ו־'93, ולעומת 138 ב־'92; הוכפל מספר שעות הלימוד ונקלטו מורים חדשים רבים.

בעלי תפקידים בלשכת עורכי הדין מנצלים את משאבי הלשכה לקידום בחירתם מחדש

מאת משה ריינפלד

בעלי תפקידים בלשכת עורכי הדין, המתמודדים בבחירות למוסדות הלשכה, מנצלים את אמצעי הלשכה ומשאביה כדי לקדם את מערכת הבחירות שלהם. עו"ד ד"ר שלמה כהן, המתמודד על ראשות הלשכה, הציע כשבוע שעבר למועצה הארצית של הלשכה לקבוע כלל האוסר מעשים כאלה, אך המועצה החליטה לדחות את הצעתו.

החלטת המועצה התקבלה ברוב גדול, בנימוק שעורכי הדין יודעים בלאו הכי שאין להשתמש באמצעי הלשכה ובמשאביה לקידום מערכת הבחירות, ולכן אין צורך בכלל המוצע. הבחירות למוסדות הלשכה יתקיימו בעוד כחצי שנה.

ד"ר כהן ניסה באחרונה לגייס את התערבותו של מבקר לשכת עורכי הדין, עו"ד אלי בן ישראל, כדי למנוע את המעשים שאותם ביקר, ואף הציע לו לשקול פנייה למשטרה, אם יתעורר חשד לביצוע עבירות פליליות.

בין השאר, טוען כהן כי ראש הלשכה היוצא, דרור חוטר־ישי, נתן מכתב לחברת הביטוח "ציון", המשמש אותה בקידום תוכנית ביטוח מסחרית. במכתב שיבח חוטר־ישי את עצמו ואת תרומתו לרווחת עורכי הדין, והחברה הפיצה את המכתב בקרב עורכי הדין במסגרת מסע פרסום שלה. עו"ד כהן כתב למבקר הלשכה כי לטענתו העסקה ברורה ופשוטה: ראש הלשכה נותן הסות משתמעת לתוכנית ביטוח מסחרית, והתמורה היא מקבל המפנה חינם של מכתב עם שבחים עצמיים.

ד"ר כהן מוסיף כי הגדיל לעשות יו"ר ועד מחוז תל־אביב בלשכה, עו"ד צבי מיתר; המודעים המתמודדים בצוות יזומות הרשמת שלו שנועדו לקדם את מערכת הבחירות שלו, על חשבון קופת הלשכה. למשל, לאחר הפסקה של כמה שנים, "חודש" פרסום המוסף של ארוחות צהרים בימי ששי עם אישי ציבור. הארוחות מתקיימות בראשותו של צבי מיתר, והם מעמידים לרשותו במה פומבית לפרסום עצמי על חשבון הלשכה ואמצעיה.

ועד הנהגה ועד המחוז פירסמו פוסטרים המזמינים עורכות דין להצטרף לרשימת מועמדות לדירקטוריונים. על הפוסטרים חתום צבי מיתר. עו"ד כהן טוען כי רשימה זו היא אחיזת עיניים וניסיון שקוף לפתות עורכות דין להאמין שתצמח להן טובה מעודתו הגדולה של מיתר.

בדיוור שהפיץ ועד המחוז, מתייחסות שלוש מתוך ארבע הידיעות בעמוד הראשון להישגיו ותרומתו של הד"ר צבי מיתר.

באחרונה קיבלו עורכי דין רבים במחוז תל־אביב שאלון על שופטים. על השאלון חתומים עורכי הדין צבי מיתר ושוענה גלט. לדברי ד"ר כהן, הרעיון לעשות סקר כזה הועלה לפני זמן רב, אבל עיתוי פרסומו סמוך למערכת הבחירות הם תעלול בחירות שקוף. "אין צורך להרחיב את הדיבור על התמונה הביזיונית כשהעלאת נושא כה עדין ביחסים בין עורכי דין לשופטים בתעלול בחירות", כתב עו"ד כהן למבקר הלשכה.

ד"ר שלמה כהן מציין כי שום פעולה מהפעולות שהזכיר במכתבו לא אושרה בידי הוועד המרכזי או ועד המחוז. לטענתו, המוסדים במוחזר מעסיו של עו"ד מיתר, העולים ללשכה סכומים ניכרים. לפיכך, הוא דורש כי מיתר יחזיר את הכספים ללשכה.

בדיון במועצת לשכת עורכי הדין, שבו נדחתה הצעתו של ד"ר כהן לקבוע כלל שימנע ניצול של אמצעי הלשכה ומשאביה לקידום מועמדים לבחירות, טען עו"ד מיתר כי פעולות אלה אינן אלא המשך ישיר לפעולות שעשה במשך כל הקדנציה שלו בראשות ועד המחוז. לטענתו, אין צורך באישור ועד המחוז לפעולות אלה, משום שליו"ר הוועד יש מעמד עצמאי.

ארה"ב השקיעה בפרויקט החץ 500 מיליון ד'

מנהל תוכנית ההגנה מפני טילים בפנטגון: ישראל מפתחת מל"ט ליירוט טילי קרקע־קרקע

מאת שרון שדה
סופר "הארץ" לענייני ביטחון

ארה"ב מעוניינת בהמשך שיתוף הפעולה עם ישראל בפיתוח מערכת ליירוט טיל קרקע־קרקע בשלב ההמראה שלו, כך אמר לויטננט־גנרל מלקולם אוניל, מנהל תוכנית ההגנה מפני טילים בפנטגון.

בראיון לשבועון "דיפנס ניוז" אמר אוניל כי "ישראל ערכה במשך שנה מחקר יסודי על הנושא, ועתה היא מפתחת תוכנית שתוביל בסופו של דבר לפיתוח מערכה ליירוט טילים בליסטיים, שתורכב ממל"ט (מטוס ללא טייס) מגביה טוס וטיל אנטי־בליסטי".

אוניל אמר כי ארה"ב בוחנת הצעות שהגישה ישראל בנושא ונראה שחלקן עשוי להתאים למערכות אמריקאיות. "לפיכך", אמר אוניל, "ארה"ב תמשיך לבדוק את התוכנית הישראלית. היא השתתפה עמה במחקרי ניסויים וסימולציות שייערכו בשנה הקרובה".

ארה"ב הקצתה כ־3 מיליון דולר לבדיקת התוכנית הישראלית ליירוט טילי קרקע־קרקע. המחקר הישראלי בנושא נערך על ידי חברת הייעוץ והתוכנה "ווילס" בשיתוף התעשייה האווירית ורפא"ל. הפנטגון מצא שההצעה הישראלית עדיפה על הצעה באותו עניין שהוגשה על ידי חברה אמריקאית.

אוניל ביקר בישראל באוקטובר '94 ונועד עם ראש הממשלה ובכירים במערכת הביטחון. הוא קיבל סקירות על פרויקט החץ, שפיתוחו ממומן ברובו על ידי ארה"ב, וכן על פרויקטים נוספים הקשורים ביירוט טילים.

כתב העת האמריקאי "ג'ינסה" פירסם בגיליונו האחרון כי ארה"ב השקיעה עד כה בפרויקט החץ כ־500 מיליון דולר וישראל כ־300 מיליון דולר. לדברי "ג'ינסה", האמריקאים ימשיכו לממן את פיתוח החץ, על אף שנועד לענות על צרכי הביטחון של ישראל.

הבטחת המשך המימון האמריקאי לפרויקט החץ היתה אחד הנושאים שהעלתה ישראל בפני ארה"ב, כחלק מצרכיה הביטחוניים החיוניים ביותר. מחלקת ההגנה של ארה"ב הבטיחה להקציב כ־180 מיליון דולר בין השנים '95 ל־'99 לצורך מימון פרויקטים ישראליים בתחום יירוט טילים. סכום זה כולל כ־85 מיליון דולר למימון תוכנית תלת־שנתית לפריסה מבצעית של החץ.

"דיפנס ניוז": הפנטגון הציע להקים קרן מיוחדת

בתחילת השנה הציע הפנטגון להקים קרן מיוחדת, בהיקף של עשרות מיליוני דולרים, שממנה תיטול ישראל, על פי שיקול דעתה, את הכספים הנדרשים למימון תוכניות מחקר ופיתוח הקשורות בחץ. הקרן, כך הוצע, תתוקצב על ידי תוכנית ההגנה מפני טילים בפנטגון ויוזרמו לה כ־30 עד 40 מיליון דולר בשנה, במשך חמש שנים.

לדברי השבועון "דיפנס ניוז", ההצעה עלתה כתוצאה מבקשת ישראל להעביר סיוע שנתי בהיקף של כ־60 מיליון דולר למימון החץ, בנוסף לסכומים שהוקצבו לפרויקט. ארה"ב, כך טען השבועון, חששה מ"בקשות סיוע מפתיעות" מצדה של ישראל, ולכן הוצע להקים את הקרן.

שניים מ־1,307 האסירים שיצאו בסוף השבוע לחופשת החג. מימין: חבר הכנסת לשעבר יאיר לוי. משמאל: אלים שמעון לוינזון, שהורשע בריגול

ואנונו עתר וביהמ"ש הורה: האסיר יקבל בפסח לחם "אכיל"

מאת ראובן שפירא

מרדכי ואנונו המרצה עונש מאסר בן 18 שנים קיבל כשבוע הפסח לחם לארוחותיו ולא מצות. ואנונו, שהתנצר בעבר, עתר לפני הפסח לבית המשפט המחוזי בעתירות אסירים, בדרישה לקבל בשירות בתי הסוהר לחם טרי מדי יום לארוחותיו ולא מצות, המסופקות לכלל האסירים היהודים בחג הפסח.

דרישתו של ואנונו המרצה את עונשו בכלא אשקלון, בו מוחזקים בעיקר אסירים פלשתינאים, עוררה בעיה בשב"ס, כיוון שכל המטבחים שמבשלים בהם אוכל לאסירים היהודים בבתי הסוהר בארץ, ובכלל זה המטבח בכלא אשקלון, שבו נשלח המזון לתאו המבודד של ואנונו, עברו הכשרה ביותרת לחג הפסח ואין מחזיקים בהם חמץ.

בעקבות עתירתו של ואנונו, הושג הסדר, שהתקבל על דעת בית המשפט, ולפיו הוקפאו עבור ואנונו כיכרות לחם למשך חג הפסח, כך שבכל יום יקבל מנת לחם "אכילה", אך לא לחם טרי.

האסירים הפלשתינאים בכלא אשקלון, כמו גם בבתי כלא אחרים, מקבלים למטבחיהם לחם ופיתות.

ואנונו. לא רוצה מצות

שבים מחופשה

בשירות בתי הסוהר ממתינים היום לשובם של 1,307 אסירים פליליים, שיצאו שלשום לחופשת החג. מדובר בעשרים אחוזים לערך מכלל האסירים הפליליים המוחזקים בבתי הכלא של המדינה.

בין האסירים שיצאו לחופשה נמצאים יונה אברושמי, שרצח את אמיל גרינצווייג, גיתית יוהאלוב שרצחה את בעלה, שמעון לוינזון, המרצה מאסר על ריגול, ורוני ליבוביץ, שודד הבנקים.

פסק הלכה: מותר לשתות את מי הכינרת, אם יימכר האגם לנוכרי לתקופת חג הפסח

הרב עובדיה יוסף: מותר לשתות גם בלא מכירת האגם, בשל הסבירות שהדגים אכלו את החמץ

מאת שחר אילן

חבר לשעבר בבית הדין הגדול לערעורים, הרב אליעזר יהודה ולדנברג, מציע למכור את הכינרת לנוכרי לתקופת הפסח, כדי לפתור את בעיית החמץ במי האגם. מנהיג ש"ס, הרב עובדיה יוסף, סבור שניתן לשתות את מי הכינרת גם ללא מכירת האגם, בשל האפשרות שהדגים אכלו את החמץ שבמים.

הפסקים האלה פורסמו במאמר הלכתי המסביר מדוע אין לשתות את מי הכינרת בפסח, שפורסם ביום ששי בביטאון אגודת ישראל "המודיע". ביום ששי פורסם ב"הארץ" כי לבקשת החרדים, הפסיקה חברת "מקורות" את הזרמת מי הכינרת לירושלים, ובמהלך הפסח יוזרמו לעיר מי מעיינות מפרוזדור ירושלים בלבד.

ולדנברג כתב בספרו "ציץ אליעזר" כי ניתן לשתות את מי הכינרת אם יימכר האגם בפסח לנוכרי במסגרת מכירת החמץ של ממשלת ישראל. כיוון שכללי החמץ אצל נוכרים מחמירים פחות, ואם הכינרת תעבור לבעלות גוי, היא לא תיחשב בלתי כשרה לפסח. בשעת המכירה יהיה צורך להתנות עם הנוכרי שירשה לשאוב מים מהאגם שברשותו.

אבל נשיא העדה החרדית המנוח, הרב יצחק יעקב וייס, שלל פתרון זה. בניגוד לפוסקים אחרים, טען וייס שגם אם תימכר הכינרת לנוכרי, עדיין ייחשבו מימיה לחמץ וראוי. הרב עובדיה יוסף פסק ששתיית מי ימות שיש בהן דגים כמו הכינרת, מותרת "מחמת הספק שמא אכלו הדגים את החמץ". חלק מהפוסקים סבורים שבכלל מותר לשתות מים מאגמים שיש בהם חמץ, משום שהמים מתחלפים.

השבח לקנאים

למרות כל ההיתרים האלה, חלק מהפוסקים, ביניהם הרב וייס שיבחו את הקנאים שנהגו להחמיר ולאגור מים מסננים לפני הפסח. בירושלים יש על גגות רבים חביות מים גדולות, שנשארו מהתקופה בה היה חשש למצור על העיר. הרב וייס פסק שבחביות אלו יש חשש חמץ, ולכן יש למכור אותן עם החמץ לנוכרי, ולקבל את רשותו להשתמש במים.

המאמר ב"המודיע" משבח את סגן ראש עיריית ירושלים, מאיר פרוש מיהדות התורה, ש"תיקן לאחרונה תקנה גדולה באספקת המים לפסח בירושלים עיר הקודש וסביבותיה, שבערב פסח מפסיקים את אספקת המים מהכינרת ומן המוביל הארצי, שמשליכים בהם חמץ; וכל אספקת המים לעיר וסביבותיה בימי חג הפסח היא מקידוחי המים הסגורים ומסוגרים שאין בהם שום חשש חמץ".

"המודיע" מציין שפרוש פעל בעניין זה לבקשת גדולי תורה ופוסקים. כדי למנוע כל ספקות בקרב הציבור החרדי, הצטייד פרוש במסמך רשמי מחברת מקורות, בו מופיעה ההוראה של מהנדס ההפעלה של מקורות להפסיק את הזרמת מי הכינרת לירושלים, ולהזרים לה בימי החג מים מקידוחים תת־קרקעיים בלבד.

לפי מנהל מחלקת המים של עיריית ירושלים, גלו רובין, רק בתקופות לחץ מזרימה מקורות כמות של 5%–10% מהצריכה בעיר מהמוביל הארצי, בו זורמים מי הכינרת. כדי למנוע את ההזרמה הזאת בימי הפסח, מסביר רובין, נחסם בשבוע שעבר החיבור של ירושלים למוביל. לדבריו, אין לצעד זה כל משמעות כספית.

תלונה לבן־יאיר על "עצומה של רבנים בעלת גוון פוליטי"

מאת גרשון אלון

היועץ המשפטי לממשלה, מיכאל בן־יאיר, נתבקש לדון בתלונה נגד 80 רבני ערים ושכונות ממקומות שונים בארץ, שחתמו על עצומה בעלת גוון פוליטי, "ובכך עשו שימוש ציני ומתפיר בתפקידם".

במכתב ששיגר אל היועץ ח"כ יוסי כץ (עבודה) הוא ציין, כי במודעה שפורסמה בעיתונים ערב החג טענו הרבנים כי אין לשאול "האם מותר על־פי ההלכה לוותר על שטחים תמורת שלום", אלא "האם מותר לסכן את העם היושב בציון, ולהכניס לפיקוח נפש על־ידי העברת יישובים שעל הספר לגויים, ולקבל בתמורה פיסת נייר". הרבנים הדגישו במודעה ש"פסק הדין הוא שאסור להעביר חלקים מארץ ישראל לנוכרים".

בין החתומים על העצומה הרב הראשי של חיפה, שאר־ישוב כהן, וכן רבנים נוספים, שמרביתם מקבלים את שכרם מכספי ציבור.

קטאר מגנה את ישראל על שיגור לוויין הריגול

דובאי (ע"ר). סוכנות הידיעות הרשמית של קטאר פירסמה אתמול הודעה, המגנה את ישראל על שיגור לוויין הריגול שלה. בהודעה נטען, כי הדבר משקף את התייחסות ישראל למאמצי השלום, ואת גישתה לשלום באזור מבחינה צבאית.

במאמר תחת הכותרת "הלוויין הישראלי – בין איום לגיני", מאשימה הסוכנות את ישראל בהתעלמות מהקהילה הבינלאומית ומהתקדמות שהושגה עד כה בתהליך השלום. "שיגור זה מעלה חשדות כבדים, בקרב הערבים ובעולם כולו, באשר לכוונותיה האמיתיות של ישראל בנוגע לתהליך השלום", נאמר. "רוב החוגים הפוליטיים והצבאיים באזור תוהים עד מתי תמשיך ישראל ללכת את מירוץ החימוש במזרח התיכון", הוסיף כותב המאמר.

קטאר, שלה מאגר הגז הטבעי השלישי בגודלו בעולם, ניהלה שיחות ישירות עם ישראל בחודשים האחרונים. בכירים ישראלים קיימו ביקורים גלויים בנסיבות.

התגלו 9 פגמים בגן הגורם למחלת קאנאבאן

מאת עדנה אירוד
סופרת "הארץ" לענייני בריאות

מחקר שנערך ביחידה למחלות מטבוליות בבית החולים "שערי צדק" חשף בראשונה אפיונים גנטיים מובהקים בקרב חולי קאנאבאן לא־יהודים באירופה. מחלת קאנאבאן נפוצה בעיקר בקרב יהודים אשכנזים.

הגן הגורם למחלת קאנאבאן התגלה באוקטובר '93 על ידי קבוצת חוקרים בארה"ב. זוהו אז שתי מוטציות בגן הגורם למחלה. עתה התגלו תשע מוטציות נוספות, האופייניות לתושבי אירופה.

מחלת קאנאבאן היא מחלה מטבולית תורשתית, הנגרמת בשל חסר באנזים המפרק את החומצה האצטיל־אספרטית. בהעדרו של האנזים מצטברות בנוזל השדרה כמויות גדולות של החומצה, הפוגעת במעטה המיאלין של שלוחות עצבים. תינוק החולה במחלה יפתח תוך זמן קצר לאחר הלידה פיגור שכלי חמור, עיוורון ופרכוסים, וימות בתקופת הילדות.

שכיחות מחלת קאנאבאן בקרב היהודים האשכנזים הנושאים את הגן למחלה (אך אינם חולים בה) היא 1:59. שכיחות המחלה היא אחת ל־14 אלף לידות. נשאי הגן שרוצים להוליד ילדים חייבים לקבל ייעוץ גנטי.

עורכי המחקר, ד"ר יאיר אניקסטר ואברהם שאג, בדקו את הפרופיל הגנטי של 25 ילדים חולים במחלה בתשעה מרכזים רפואיים בחו"ל – יוון, ספרד, צרפת, גרמניה, דנמרק, טורקיה, אנגליה, פולין ואיטליה. נבדק הרקע האתני של החולים שהגיעו ליהדות מאירופה. התגלה שהקבוצה האירופית מתאפיינת בתשע מוטציות שונות בגן הגורם למחלת הקאנאבאן, השונות מהמוטציות המאפיינות של היהודים האשכנזים שחלו במחלה.

מחקר: מומלץ להשכיב פגים על גבם כדי לצמצם סיכון של מוות בעריסה

מאת עדנה אירוד
סופרת "הארץ" לענייני בריאות

מומלץ להשכיב פגים על הגב כדי לצמצם את הסיכון של מוות בעריסה. כך עולה ממחקר שנערך בשנה האחרונה במחלקת הילודים במרכז הרפואי שערי־צדק, בראשות פרופ' ארתור אידלמן.

המלצות רשויות הבריאות בעולם בשנים האחרונות, לפיהן יש להשכיב ילדים על הגב כדי לצמצם את האפשרות של מות עריסה, התייחסו רק לתינוקות רגילים.

המחקר נערך בקרב 15 פגים שעמדו לפני שחרור מבית החולים, אשר שקלו בין 1.8 ל־2.2 ק"ג ונולדו החל מהשבוע ה־36 להריון. החוקרים בדקו את מצב נשימתם ואת יכולתו של הפג לשחרר דו־תחמוצת הפחמן בתנוחות שכיבה שונות. נמצא כי מערכת הנשימה של הפג משתפרת כשהוא מונח על הגב.

פרופ' אידלמן מסר כי בקרב החוקרים קיימת היום סברה שבתנוחת השכיבה על הבטן, אין פיזור מספיק של דו־תחמוצת הפחמן אשר פולט התינוק. כתוצאה מכך הוא שואף שוב חלק מגזי נשימה שפלט, מה שעלול לגרום לתקלות בנשימה הסדירה.

הודעה לפי סעיף 5
לפקודת הקרקעות (רכישה לצרכי ציבור), 1943

בתוקף סמכותי לפי סעיף 5 לפקודת הקרקעות (רכישה לצרכי ציבור), 1943, (להלן "הפקודה") אני מודיע כי הקרקע המתוארת בתוספת דרושה לחלוטין לצרכי ציבור למטרת הרחבת שכונת מגורים וכי שר האוצר מוכן לשאת ולתת בדבר רכישתה.

מי שרשום במרשם המקרקעין כבעל הקרקע הנדונה או מי שיש לו טובת הנאה בקרקע זאת, והוא מבקש להשמיע טענותיו נגד הפקעת הקרקע, ולא רק לגבי הפיצויים עבור ההפקעה, יוכל לשלוח טענותיו בכתב, תוך שלושים יום ממועד פרסומה של הודעה זאת, אל הממונה הארצי על ההפקעות, במנהל מקרקעי ישראל, בירושלים. אם הוא מבקש להשמיע טענותיו בעל־פה, יודיע על כך בכתב, תוך עשרים יום ממועד פרסומה של הודעה זאת, אל הממונה הארצי על ההפקעות במנהל מקרקעי ישראל. הוועדה המייעצת לענייני הפקעות במנהל מקרקעי ישראל תחליט ותודיע לו אם יוזמן להשמיע טענותיו בפניה.

האמור לעיל בעניין השמעת טענות נגד הפקעת הקרקע אינו גורע מהוראות הפקודה בעניין ההפקעה, או מיתר ההוראות בהודעה זאת.

כל הטוען לעצמו זכות או טובת הנאה כל שהן בקרקע האמורה ורוצה לקבל פיצוי על כך, נדרש לשלוח לראש אגף רישום והסדר מקרקעין - תוך חודשיים מיום פרסום הודעה זו ברשומות - הרצאה על זכותו או על טובת ההנאה אשר לו בקרקע האמורה, בצירוף ראיות לחיזוק תביעתו, שיכללו את פרטי הרישום, אם ישנו, בספרי רישום המקרקעין, והודעה המפרטת לסעיפיהם את הפיצויים שהוא תובע וחישוב הסכום הנתבע בכל סעיף וסעיף.

תוספת

חטיבת קרקע ששטחה 335 דונם בערך - רמות ירושלים.
חטיבת הקרקע האמורה מסומנת בצבע אדום, לשם זיהוי בלבד ולא לשם קביעת גבולות, בתשריט מס' הפ/322/145 הערוך בקנה מידה 1:2500 וחתום בידי שר האוצר.
העתקי התשריט האמור מופקדים במשרדי אגף רישום והסדר מקרקעין, ירושלים ובמשרדי הממונה על מחוז ירושלים, משרד הפנים וכל המעוניין בדבר זכאי לעיין בהם בשעות העבודה הרגילות.

י"ב באדר ב' תשנ"ה
14 במרץ 1995

אברהם שוחט
שר האוצר

במת המרכז - מכון לחינוך ומחקר

יהודי אתיופיה בין עבר לעתיד

סמינר לסטודנטים בימים שישי ושבת,
כח–כט ניסן תשנ"ה, 28–29 אפריל 1995,
בבית הארחה נחשולים, ע"י חיפה.

בתכנית:
מלכה שבתאי, אוני' בן־גוריון: שאלה של זהות.
מיכה פלדמן, לשעבר, קונסול ישראל באתיופיה: גלי עליה מאתיופיה–איפיונים שונים.
ד"ר חיים פדי מנהל כפר נוער ימין–אורד: עמדה חינוכית מול שוני תרבותי.
דיון בהשתתפות: שמואל ילמה, אוני' בן־גוריון, יוסי מלכה, עוזר שר החינוך, עוזי גדור, משרד הקליטה.
פרטים: מוני מרדכי טלפון בערב: 03-9218456
חניתה עשתאי
מנהלת במת המרכז

לעצמאים ובעלי עסקים
חישובית זהב
תוכנה להנהלת חשבונות וניהול עסק
אלפי משתמשים • קלה ופשוטה להפעלה • מאושרת ע"י מס־הכנסה
לקבלת תוכנת הדגמה חינם פקסס 03-498119
המחיר החל מ- 350 שקל כולל מע"מ
אוטוסופט
רח' הרוגי מלכות 7, תל־אביב טל' 03-6471488

קשר ישיר
לפרסום מודעות
177-022-7575
קבלת מודעות מכל הסוגים לדהארץ לעיתוני הארץ ולחו"ל

מפעלי דפוס בן־צבי בע"מ ח"פ 51-069260-1
הודעה בדבר פירוק מרצון ומינוי מפרק
עפר פלמן, עו"ד
מפרק מפעלי דפוס בן־צבי בע"מ (בפירוק מרצון)

תושב שכ' התקוה הודה במשטרה בהתעללות מינית קשה באשתו "כנקמה על שבגדה בו עם חברו"; מעצרו הוארך

מאת מיכה גובאל

בעל החשוד בהתעללות מי־נית חמורה באשתו בשבוע שע־בר בשכונת התקוה בתל־אביב, הודה במעשה לפני חוקריו, בתום חקירה ממושכת. הבעל, בן 26, אמר כי התעלל באשתו כנקמה על כך שבגדה בו, לטענתו, עם חברו. עקב חומרת העבירה שבה הוא חשוד, החליטה שלשום שו־פטת בית משפט השלום בתל־אביב, חיותה כהן, להאריך את מעצרו עד מחר כדי שיספיק לשכור עורך־דין.

החוקרים פיקפקו בגרסה שמ־סר הבעל זמן קצר אחרי שהגיעו לביתו ביום שלישי שעבר. תחי־לה סיפר הבעל, כי חברו, יוסי גודינוב, החשוד הראשון באונס, הגיע לביתו בשעות הבוקר כדי לשתות עמו וודקה. לדבריו, הוא יצא מביתו לשעה קלה לסידו־רים, וכשחזר ראה את אשתו שר־כבת עירומה, ללא הכרה ומדמ־מת. סמוך אליה שכב חברו, שי־כור. הבעל הזמין אמבולנס של מגן־דוד אדום, וטען כי חברו אנס כנראה את אשתו והתעלל בה. עדותו של בנו בן ה־4 וחצי, שככל הנראה היה עד למעשה, תאמה את גרסת האב. בעקבות זאת, נעצר גודינוב.

הבעל, האשה ושלושת יל־דיהם עלו מחבר המדינות לפני כשלושה חודשים. כדי פעם נהג גודינוב, אף הוא עולה חדש, לשתות עמם, ואף לן בביתם לא־חר שתייה מרובה שהקשתה עליו לחזור לביתו.

ביום חמישי, לאחר שמעצרו של גודינוב הוארך ב־15 ימים נוספים, החל הבעל למסור גר־סאות השונות מגרסתו הראשונה, אשר קשרו אותו למעשה. בסופו של דבר הוא הודה בהתעללות באשתו. הוא טען באוזני חוקריו, כי ראה את אשתו שוכבת עם חברו, ואז החליט להעניש על כך בגרימת נזק פיסי קשה.

האשה שנפצעה באורח קשה, הועברה לבית חולים איכילוב, והיא עדיין מאושפזת. בשל מצ־בה, טרם נגבתה ממנה עדות.

בדיון התברר, כי לבעל יש עבר פלילי בארץ מוצאו. השופ־טת כהן האריכה את מעצרו בא־רבעה ימים.

בינתיים, מוחזק גודינוב במע־צר. הוא מכחיש את כל החשדות נגדו. החוקרים מנסים לבדוק מה היתה מידת מעורבותו בהתע־ללות המינית, ורק אז יוחלט אם לשחררו.

תצלום: עדי קרן

שוטרים מובילים את החשוד באונס אשתו להארכת מעצרו בבית משפט השלום בתל־אביב

גופתו של המדען הנעדר אהרן איסר נמצאה בקרבת שדרות

הערכה: איסר התאבד ביום הראשון להעדרו

מאת יוסי המנוי

גופתו של אהרן (רוני) איסר, בן 36 מפתח־תקוה, מהנדס ומד־ען בכיר באלביט, נמצאה אתמול בצהרים בתוך מכונית הסובארו סטיישן שלו ליד שדרות.

ניצב משנה דוד שרה, מפקד משטרת מרחב שמשון, מסר: "בשעות לפנות הצהרים התקשר למשטרת שדרות, אורח שטייל בשדות, שמצפון מערב לקיבוץ אור הנר.

שוטרי משטרת שדרות הגיעו יחד עם חבלן לדרך עפר, ומצאו את המכונית ובה הגופה. החבלן בדק שהמכונית איננה ממולכדת עקב הקרבה של האזור לרצועת עזה. לאחר שהוברר שאין חשש לחבלה, הוצאה הגופה מהמכו־נית.

"למקום הוזמנה ניידת מהמעב־דה לזיהוי פלילי. ברכב נמצאו תיק ומסמכים של מקום עבודתו של איסר – חברת אלביט. הוא התאבד ככל הנראה על ידי חי־בור המפלט לתא הנוסעים בעז־רת זרנוק מים – סגירת החלונות והפעלת המנוע. איסר מת ככל הנראה מפליטת הגזים הרעילים.

"לפי מצב הגופה, אנו מניחים שההתאבדות בוצעה לפני שבוע. לא מצאנו מכתב הסבר למעשיו. הודענו על מציאת הגופה למש־טרת פתח־תקוה, אשר הודיעה למשפחה". מאוחר יותר הועברה הגופה למכון לרפואה משפטית באבו־כביר לביצוע ניתוח שלא־חר המוות.

בימים שלפני העדרו היה אי־סר שרוי בדיכאון, וגם בני משפ־חתו העידו כי נקלע באחרונה למצוקה נפשית בעבודתו.

בבוקר יום ראשון גילתה אש־תו כי הוא נעדר, והודיעה על כך למשטרת פתח־תקוה. במשך השבוע נערכו אחריו חיפושים נרחבים על ידי שוטרים, מתנדבי המשמר האזרחי וחבריו לעבודה באלביט. משפחתו גם שכרה את שירותיה של חברת חקירות המ־תמחה באיתור נעדרים. המשטרה הפעילה גם מסוק לצורך חיפו־שים מהאוויר.

לצוות החקירה המיוחד שהו־קם במשטרת פתח־תקוה הגיעו עשרות הודעות אודות איסר. ההודעות נבדקו אחת לאחת ולא נמצא בהן קצה חוט שיכול היה להוביל להתקדמות החקירה.

ביילין יוצא לאוסטריה וספרד; יוועד עם שרי החוץ ובכירים אחרים

(ע). סגן שר החוץ יוסי ביילין ייצא היום לאירופה כדי להיוועד עם שרי החוץ של אוסטריה וספ־רד, וכן עם פקידים בכירים אח־רים במדינות אלה. ביילין יגיע לווינה על פי הזמנת שר החוץ האוסטרי, אלויס מוק. הזמנה זו הועברה לסגן שר החוץ בעת בי־קורו האחרון של מוק בארץ.

אחד הנושאים המרכזיים שיע־לה בשיחות השניים הוא הקשר בין אוסטריה לאיראן, וביילין יע־ביר את עמדתה הרשמית של ישראל, לפיה על אוסטריה להשתתף בבידודה של איראן מבחינה מדינית וכלכלית, בה־תאם למדיניות "הבלימה הכפו־לה" הננקטת על ידי וואשינגטון כלפי איראן ועיראק.

עם זאת, סגן שר החוץ אמר שהוא מודע לעובדה כי האוסט־רים מייחסים חשיבות מרובה להמשך "הדיאלוג הביקורתי עם איראן" כהגדרתם. ביילין יבקש ממוק כי בעת פגישותיו הבאות עם גורמים בכירים בצמרת המ־דינית האיראנית יעלה גם את נושא גורלו של הנווט הנעדר רון ארד, אותו מעלים אישים ישראלים בפני כל דיפלומט בכיר עמו הם נועדים רשמית.

נושא אחר שיעלה בשיחות השניים הוא חימושה הגרעיני של איראן, שהולך ותופס חשי־בות עליונה בסדר היום המדיני של ישראל: בעיקר בשל הידי־עות על העזרים השונים שפו־תה טהראן לאספקת חומרים וידע לתעשיית הגרעין שלה – מרוסיה, צפון קוריאה, סין ואף ממדינות אחרות במערב. ביילין אמור להביע בפני מוק את דאג־תו ממגמה זו, והסכנה הנשקפת ממנה ליציבות המזרח התיכון בכלל ולעתידה הביטחוני של ישראל בפרט.

סוגיה נוספת שתידון בין השי־ניים היא בקשת ישראל מאוסט־ריה לתמוך בהסכם שעתיד להיחתם בקרוב בין ישראל לבין האיחוד האירופי. הסכם זה הוא למעשה המשכו של הסכם קודם שנחתם בין שני הצדדים באמצע שנות השבעים, ותוקפו פג לפני שש שנים. בדצמבר הוחלט בפס־גת האיחוד האירופי שהתכנסה באסן, להעניק לישראל מעמד מיוחד בהסכם העתידי שייחתם עמה. הנושאים שנותרו במחלו־קת בין הצדדים, מוגדרים בי־רושלים כשוליים יחסית ונוגעים למכסות מוצרים חקלאיים או־דים, שייוצאו מישראל לאירופה, אך על־אף שוליותם, כביכול, נמשכת המחלוקת לגביהם כבר מספר חודשים. סגן השר יבקש כי אוסטריה תתמוך בהסכם זה כפי שעשו מדינות רבות באיחוד האירופי, בכללן גרמניה.

ישראל גם תבקש מאוסטריה להגביר את הסיוע שהיא מעבי־רה לרשות הפלשתינית.

היזם: ועדות קבלה יכריעו מי ירכוש דירה בשכונה החרדית ברמת בית שמש

מאת שחר אילן

ועדות קבלה יסננו את רוכשי הדירות בשכונה החרדית המתוכ־ננת ברמת בית שמש. כך אומר יזם השכונה ומנהל עמותת "מנו־חה ונחלה" משה ויסלובסקי.

"מנוחה ונחלה", שהקימה את השכונה החרדית הוותיקה בבית שמש, היתה חלוצת עמותות הב־נייה החרדיות. בתנאי החברות בעמותה נקבע שהדיירים אינם יכולים למכור או להשכיר את דירותם אלא באמצעותה. כך הב־טיחה "מנוחה ונחלה" שליטה מלאה על האופי החרדי של השכ־ונה, ומנעה כניסת דיירים לא רצויים, מבחינת החרדים, כמו עולים מחבר המדינות, דתיים שרואים טלוויזיה או ספרדים מסורתיים שאינם אדוקים דיים.

לדברי ויסלובסקי, הקבלנים עמם התקשרה העמותה ברמת בית שמש אחראים לבנייה בל־בד, ואילו העמותה תבצע את השיווק. "תוקם ועדת רבנים", הוא מסביר, "שתקבע מי יוכלו להיות חברים בפרויקט. הרכב האוכלוסייה הוא חלק מאיכות החיים ואנו נעמוד על המשמר בקפידה כדרוש".

בפועל ספק אם ויסלובסקי יו־כל לעמוד בהבטחות לסינון קפ־דני של הדיירים. ראשית, מדובר בכמויות הרבה יותר גדולות של דירות, וממילא יכולת הבחירה והסינון תהיה קטנה יותר. מעבר לכך, קבלנים רבים שזכו במכרז ואינם קשורים לעמותות הח־רדיות, ימכרו כנראה את הדירות בצורה עצמאית, ללא בקרה. ויס־לובסקי משוכנע ש"הסיפור של רמת בית שמש נגמר וכל 3,668 הדירות שלה יהיו לחרדים".

החרדים אפילו כבר העניקו לשכונה שם משלה "נחלת של־מה", על שם הפוסק המנוח הרב שלמה זלמן אויערבאך.

סולחה בין שתי חמולות מג'וואריש אחרי קטטה

(ע). סולחה הושגה אמש בין החמולות אבו־עמר ואבו־מעמר מהכפר ג'וואריש הערבי הסמוך לרמלה. התגרה פרצה אתמול בצהרים כאשר אחד מבני החמו־לות נהג בלא רשות ברכב השייך לבן החמולה היריבה. בק־טטה נפצעו קל תשעה בני אדם, ועשרות מבני שתי החמולות נע־צרו לחקירה.

בשעות הערב התלהטו שוב הרוחות בכפר, נזרקו אבנים, ועל פי עדות אף נשמעו יריות. לא היו נפגעים.

כוח משטרה שהגיע למקום, הצליח להשליט סדר ולהרגיע את הרוחות.

"הגדת סרייבו" הוקראה בליל הסדר של 600 יהודי העיר הנצורה

סרייבו (ע"ר וע"צ). "הגדת סרייבו" מהמאה ה־14 הוקראה אתמול בסדר שחגגו 600 יהודי העיר הנצורה. בגלל העוצר על סרייבו, נחוג ליל הסדר אתמול בבוקר, במקום ביום ששי בערב.

ההגדה, אחת העתיקות בעולם, נכתבה בספרד בשנים 1350–1320. היא הובאה לסרייבו על ידי יהודים שגורשו מספרד בשנת 1492; הם יסדו קהילה בסרייבו בשנת 1530 ובנו את בית הכנסת הראשון בעיר בשנת 1581.

במלחמת העולם השנייה הוסתרה ההגדה באוסם, לא הרחק מסרייבו. מאז נשמרה ההגדה במוזיאון הלאומי שבעיר, והוצגה בציבור רק לעתים נדירות. מאז תחילת המלחמה ביוגוס־לוויה־לשעבר, נשמרה ההגדה בכספת הבנק הלאומי של יוגוסלוויה; נפוצו שמועות לפיהן ההגדה נמכרה כדי לממן רכישת נשק.

הנשיא המוסלמי של בוסניה, אליה איזטבגו־ביץ', הביא את ההגדה לבית הכנסת.

נשיא הקהילה היהודית בסרייבו, איוואן צ'ר־רשני, אמר כי לפני מלחמת העולם השנייה היו בסרייבו כ־15 אלף יהודים, שמונה בתי כנסת ויותר מ־100 אלף פריטי יודאיקה; כמעט כולם הושמדו.

יחידות מיוחדות של המשטרה והצבא הבוס־ניים הועמדו בכוננות כדי לשמור על ההגדה.

הקושייה החמישית

(ע). עשרות אלפי עולים חדשים השתתפו ביום ששי בעשרות סעודות ליל־סדר ציבוריות במרכזי קליטה. בחו"ל השתתפו אלפי ישראלים ויהודים בסדרים שאורגנו על ידי שליחי הסוכ־נות ומשרד החוץ.

במדינות חבר העמים נערכו 40 סדרים ציבו־ריים, בהשתתפות אלפים. הסדר המרכזי נערך על גבול רוסיה־צ'צ'ניה, בהשתתפות 500 איש, מחציתם פליטים מצ'צ'ניה. בסדר השתתפו גם אנשי דת נוצרים ומוסלמים; מהסוכנות נמסר שזה היה ליל הסדר הגדול ביותר שנערך אי־פעם בקווקז. ניהל אותו ראש משלחת הסוכ־נות היהודית בחבר העמים, חיים צ'סלר. ילדה בת 5 שמצאה את האפיקומן קיבלה כרטיס טי־סה לישראל.

בשגרירות ישראל בפקין חגגו את ליל הסדר 180 ישראלים, בהם שר האוצר, אברהם שוחט, ואיש העסקים שאול אייזנברג. שוחט אמר כי בסדר הזה נוספה קושיה חמישית – מה יהיה מדד המחירים לצרכן. הוא גילה לנוכחים את תוצאת המדד הנמוכה, והם מחאו לו כף.

ב"בית שמואל" בירושלים ערכה התנועה ליהדות מתקדמת סדר בהשתתפות נציגים משש דתות – יהודים, מוסלמים, נוצרים, הינ־דים, בודהיסטים וסופים. נציגי הדתות השונות נשאו תפילות הדדיות, כל אחד בשפתו, עם החג היהודי.

הרמטכ"ל אמנון שחק ובני משפחתו השתת־פו בסדר ביחידת הקישור בדרום לבנון. לסדר הזה הוזמנו גם עולים חדשים מיישובי הצפון. בדברי ברכתו הדגיש הרמטכ"ל את החשיבות הרבה של הלוחמים המפקדים באזור. ילדה בת 12 מצאה את האפיקומן, וביקשה מהרמטכ"ל שני תורי כשר ללוחמי גבול הצפון. שחק נע־נה לבקשה.

בת 71 נהרגה בהתהפכות מכונית ליד חיפה. איש מע"צ נהרג מפגיעת מכבש

סמ"ש אמיר גואטה, שנהרג בתאונה ביום ה', הובא למנוחות

מאת יוסי המנוי

(ע). נורית ליפודוס, בת 71 מנתניה, נהרגה אתמול, ובעלה אדוארד ליפודוס, בן 74, נפצע בהתהפך רכבם מדרום לחיפה.

בני הזוג עשו דרכם מכיוון מרכז הארץ צפונה, וסמוך לשעה 1 בצהריים התהפכה מכונית הסובארו בה נהג הבעל. הנהג איבד ככל הנראה את השליטה על הרכב סמוך למפעל "חישולי כרמל" מסיבה שטרם הובררה. צוות טיפול נמרץ של מד"א שהוזעק למקום קבע את מותה של האשה, והבעל הוחש למרכז הרפואי רמב"ם בחיפה.

דניאל ברזילי, עובד מע"צ בן 35 מיבנה, נהרג ליד קיבוץ נחשונים (שבאזור פ"ת) מפגיעת מכבש, שעסק בעבודות שיפוץ בכביש 444. התאונה אירעה שלשום בשעה 5:30 לפנות בו־קר. ברזילי פונה על ידי אמבול־נס לבית חולים ושלוש שעות לאחר מכן נפטר מפצעיו.

לדברי ראש לשכת תנועה במשטרת מרחב השרון, רפ"ק מוריס הדיש, הפגיעה אירעה כתוצאה מנהיגה לא זהירה ולא אחראית של נהג המכבש, פועל זר מרומניה. הפועל נעצר לה־משך חקירתו.

משה מובאל מוסף: מחקירת התאונה, שבה נהרג איש היחידה המרכזית במשטרה תל אביב, סמ"ש אמיר גואטה, עולה כי ביום חמישי בסביבות השעה 9 סיים גואטה, המשרת במפלג הס־מים, פעילות מבצעית סמויה ועשה את דרכו אל מטה מחוז תל אביב ברחוב דיזנגוף, כדי להחזיר את קטנועו המשטרתי.

"אשה קפצה אל הכביש"

במרחק כמה מאות מטרים ממטה המשטרה, "קפצה" – כדב־רי גורם במשטרה – הולכת רגל אל הכביש. גואטה ניסה למנוע תאונה, אך ללא הצליח בכך. הה־לכת הרגל, טל שפיר, בת 27 מתל אביב נפגעה באורח קשה. כתוצאה מכך, החליק הקטנוע לעבר השמאל והתהפך. גואטה נהרג במקום. ביום ששי הובא למנוחות בבית העלמין הצבאי בפרדס חנה בהלוויה משטרתית.

אמיר גואטה נחשב לשוטר מקצועי ומבטיח. לפני שנתיים התגייס למשטרה ומאז הוא מש־רת במפלג הסמים ביחידה המר־כזית. הוא השתתף בפעולות מבצעיות רבות. אחת הפעולות הבולטות, שבהן נטל חלק, היא הריגתו של אבי ספן, אשר חטף את החיילת קרן טרטלר לפני כחודשיים.

גואטה היה בפעילות סגר־ת'ית, כאשר התקבלה ההוראה לסגור את האזור במטרה לעצור את ספן. גואטה, יחד עם שני בלשים אחרים נמנו על הצוות, שהתקרב עד למכונית בה ישב ספן ומטווח קרוב ירו לעברו.

דליקה גרמה נזק כבד לארכיון של מינהל מקרקעי ישראל בתל־אביב

(ע). דליקה שפרצה שלשום בבוקר בארכיון של מינהל מק־רקעי ישראל בתל־אביב גרמה נזק כבד. האש פרצה בקומת המרתף, שם מאוחסנים מסמכים ישנים רבים. כבאי תל־אביב הגיעו למקום בשלוש מכוניות כיבוי אש, ותוך שעה השתלטו על האש ומנעו את התפשטותה לאגפים אחרים בבניין. בשי־רות הכיבוי חוקרים חשד להצתה.

שריפה פרצה שלשום בערב במפעל לאריזות קרטונים באזור התעשייה ברחוב המנור בחולון. האש, שפרצה סמוך לשעה 22.30, התפשטה במהירות לאגפים שונים במבנה. נזק רב נג־רם למפעל. נסיבות הדליקה טרם התבררו.

פולין דוחה האשמות של חברי קונגרס בארה"ב על עיכוב בהחזרת הרכוש היהודי

שר ההפרטה: יש להתייחס באופן שווה לכל האנשים שאיבדו רכוש, ללא קשר להשתייכותם הלאומית

וארשה (ע"ר). ממשלת פולין מתחה שלשום ביקורת על קבו־צה של אנשי קונגרס אמריקאים, שאמרו כי היחסים בין מדינות מזרח אירופה לארה"ב עשויים להיפגע, אלא אם כן יוחזרו נכסי היהודים שהוחרמו בימי המשטר הקומוניסטי.

שמונה מראשי הקונגרס שיג־רו מכתב למזכיר המדינה, וורן כריסטופר, בו האשימו 13 מדי־נות במזרח אירופה בעיכוב בהחז־רת הרכוש היהודי, שהוחרם בידי כוחות הכיבוש הנאציים, והולאם בידי הממשלות הקומוני־סטיות לאחר מלחמת העולם השנייה.

"השלכות על היחסים עם ארה"ב"

במכתב, שעליו חתמו בין הי־תר יו"ר בית הנבחרים, ניוט גינ־גריץ', מנהיג הרוב הרפובליקאי בסנאט, רוברט דול, ויו"ר ועדת החוץ של הסנאט, ג'סי הלמס, נאמר כי לאופן בו מתייחסות מדינות אלה לבעיה זו עשויות להיות השלכות מעשיות ביחסיהן עם ארה"ב.

שר ההפרטה של פולין, ויר־לאב קאצ'מארק, הגדיר את הוד־עת אנשי הקונגרס, שהתפרסמה ביום חמישי, כ"מוזרה". "יש לה־תייחס במידה שווה לכל האנשים שאיבדו את רכושם, ללא כל קשר להשתייכותם הלאומית", אמר בשיחה עם כתב סוכנות הי־דיעות הפולנית.

"לא יתקבל על הדעת ליישם קריטריונים של השתייכות לאו־מית בתהליך ההפרטה מחדש. סבורני לתומי, כי יישום הקריט־ריונים הלאומיים הסתיים עם תום מלחמת העולם השנייה, אך טעיתי כנראה", הוסיף.

הצעת חוק לפיצוי אנשים שרכושם הוחרם

ממשלת פולין אישרה באחרו־נה הצעת חוק, המעניקה פיצוי מסוים לאנשים שרכושם הוחרם, בתלושים שאותם יוכלו להמיר מאוחר יותר למניות בחברות מו־פרטות.

כמו כן פועלת הממשלה להכי־נת חוק, שלפיו יוחזר לקהילות היהודיות רכוש אשר שימש בע־בר למטרות דתיות, כמו בתי־כנ־סת לשעבר.

נכסים בבעלות יהודים ומיעו־טים אחרים הוחרמו בידי המשטר הקומוניסטי אשר קם בפולין לא־חר תבוסת גרמניה במלחמת העולם השנייה.

הפגנה בוורשה נגד היהודים

קבוצה קטנה של לאומנים קי־צוניים הפגינה אתמול במרכז וארשה, והשמיעה סיסמאות נגד היהודים ונגד הכוחות הליבר־ליים בפולין.

כ־80 צעירים, רובם מגולחי ראש, התכנסו באחת הכיכרות הראשיות בעיר וקראו: "הלאה היהודים", ו"פולין לפולנים".

המשטרה לא התערבה, בטענה כי ההפגנה התקיימה על־פי רשיון וללא מעשי אלימות.

הולנד העניקה מדליה לאחות שהצילה ילדים בברגן־בלזן

אמסטרדם (ע"ר). הולנד העניקה אתמול אות כבוד לאחות, ששירתה במחנה הריכוז ברגן בלזן והצילה את חייהם של 46 ילדים יהודים. לוצה פרדריק, ילידת פולין בת 78, החיה כיום במיאמי, פלורידה, קיבלה מדליה על הסיוע והעזרה שנתנה לילדים.

פרדריק הצילה את הילדים, שאבותיהם עבדו במפעלי תעשיית היהלומים ההולנדית. היא החביאה אותם במגורי האחיות של המחנה, ודאגה להאכיל אותם בחשאי, בשעות הלילה. כמעט כל הילדים שהצילה היו נוכחים בטקס הברגנס באמסטרדם, שבו קיבלה את אות הכבוד מסגן ראש העיר.

לדברי פרדריק, נגעה ללבה תחינתם של הילדים, כיוון שלה עצמה היה ילד, שנספה.

"המלאך מברגן בלזן", התגלתה בארה"ב לפני כמה שנים בידי אחד מניצוליה, גרארד לאמאקר.

קונצרט מס. 7

אותנטיקה

מוסיקה עתיקה. סדרת קונצרטים

מרכז למוסיקה ירושלים
jerusalem music centre

ג'יל פלדמן
(צרפת) - סופרן
מישל מורז'יה (צרפת) - צ'לו בארוק
קנת וייס (צרפת) - צ'מבלו

בתכנית:
יצירות קוליות וכליות
מאת פרסל, הנדל,
רוסי, ויואלדי,
סקרלטי וקצ'יני

"פלדמן מביאה את הניחוח הקסום של הבארוק במלוא הטוהר ההיסטורי והחיוניות העכשווית." ("הארץ", 1969)

מוצ"ש, 22.4.95, שעה 21:00
אולם הקונצרטים ע"ש הנרי קראון, תיאטרון ירושלים

מוצ"ש, 29.4.95, שעה 20:30,
אולם אוהל שם, תל־אביב

האמנים ילמדו בכיתות אמן במרכז למוסיקה ירושלים, משכנות שאננים, בתאריכים: 23 – 27.4.95.
לפרטים: 02־234347.

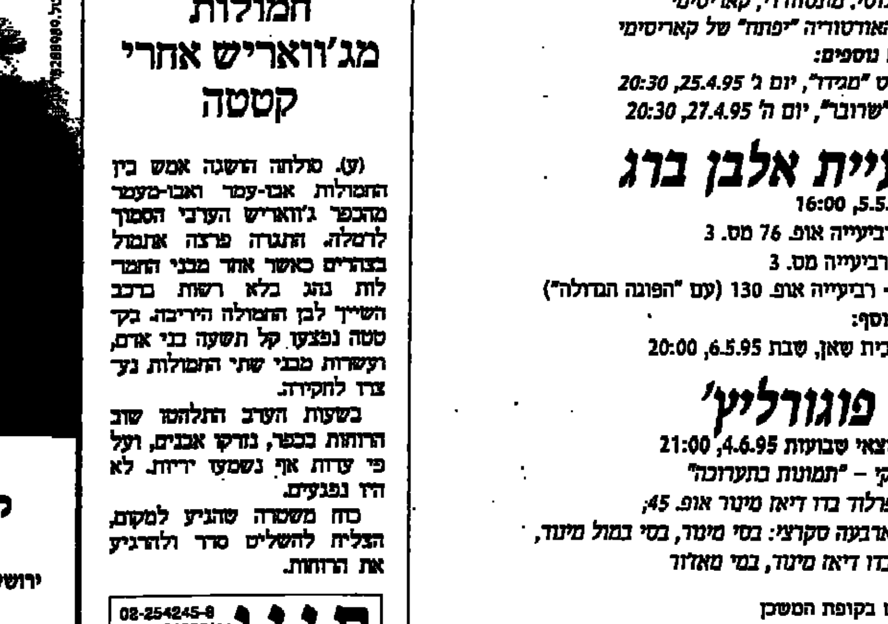

לרכישת כרטיסים:
תל־אביב: "קסטל" – אבן גבירול 153, טל. 6044725, 03־6047678
ירושלים: "בימות" – שמאי 8, טל. 02־240896, "קלעים" – שמאי 12, טל. 02־256869

בשיתוף: קול המוסיקה של קול ישראל | בחסות: הארץ עיתון אחד טוב מול כל הצהוב | בשיתוף: האוזן השלישית

חיוג
02-254245-8
03-5121333/44
04-623166/7
הארץ

★ קונסורט אוף מיוזיק
יום ב' 24.4.95, 20:30
יצירות דתיות מאיטליה
חלק א': לוטי, מונטוורדי, קאריסימי
חלק ב': האורטוריה "יפתח" של קאריסימי
קונצרטים נוספים:
עין השופט "מגידו", יום ג' 25.4.95, 20:30
ירושלים "שרובר", יום ה' 27.4.95, 20:30

★ רביעיית אלבן ברג
יום ו' 5.5.95, 16:00
היידן – רביעייה אופ. 76 מס. 3
בריטן – רביעייה מס. 3
בטהובן – רביעייה אופ. 130 (עם "הפוגה הגדולה")
קונצרט נוסף:
פסטיבל בית שאן, שבת 6.5.95, 20:00

★ איוו פוגורליץ'
יום א' מוצאי שבועות 4.6.95, 21:00
מוסורגסקי – "תמונות בתערוכה"
שופן – פרלוד בדו דיאז מינור אופ. 45;
ארבעה סקרצי: בסי מינור, בסי במול מינור,
בדו דיאז מינור, במי מאז'ור

כרטיסים בקופת המשכן
שד' שאול המלך 19, ת"א. טל. 03–6927777

"האכסדרה הפתוחה" – האכסדרה הראשית של המשכן.
פתוחה כל יום מ־10.00 בבוקר ועד 01:00 בלילה.

סדרת "מוסיקאים גדולים במשכן" בשיתוף עם ארטיס

הארץ עיתון אחד טוב מול כל הצהוב

هكذا من الأصل

ספורט

עורך אבי רצון

סבלת הליגה הלאומית

	מש'	נצ'	תיקו	הפ'	שערים	הפרש	נק'
1. מכבי תל אביב	25	16	4	5	25-51	+26	52
2. מכבי חיפה	25	14	6	5	28-57	+29	48
3. הפועל באר שבע	25	11	7	7	31-41	+10	40
4. הפועל תל אביב	25	9	12	4	26-33	+7	39
5. הפועל פתח תקוה	25	11	5	9	32-38	+6	38
6. בית"ר ירושלים	25	10	7	8	28-34	+6	37
7. בני יהודה	25	8	8	9	37-38	+1	32
8. צפרירים חולון	25	9	5	11	44-38	−6	32
9. בית"ר תל אביב	25	9	3	13	48-37	−11	30
10. מכבי פתח תקוה	25	6	11	8	34-33	−1	29
11. מכבי הרצליה	25	7	8	10	42-28	−14	29
12. ראשון לציון	25	6	10	9	37-33	−4	28
13. הפועל חיפה	25	7	7	11	41-36	−5	28
14. הפועל בית שאן	25	6	10	9	42-23	−19	28
15. עירוני אשדוד	25	5	10	10	42-34	−8	25
16. מכבי נתניה	25	6	7	12	46-29	−17	25

במחזור הבא (29 באפריל)

בית"ר ת"א – צפרירים חולון (3-1)
הפועל פ"ת – הפועל ת"א (0-3)
מכבי חיפה – בני יהודה (3-1)
מכבי נתניה – ראשון לציון (1-1)
עירוני אשדוד – בית"ר י-ם (2-1)
באר שבע – הפועל חיפה (3-2)
מכבי ת"א – בית שאן (2-1)
מכבי פ"ת – מכבי הרצליה (3-1)

מלך השערים

1. חיים רביבו (מכבי חיפה) 14
2. סרגיי גראפימוביץ' (בני יהודה) 13
3. עמיר תורג'מן (ע. אשדוד) 12
–. אבי נימני (מכבי ת"א) 12
5. אבי טובי (חולון) 11
6. שגיב אליהו (הפועל ת"א) 10
–. משה אייזנברג (בית"ר ת"א) 10
–. קלאודיו קדוסי (בית שאן) 10

סטטיסטיקה / מחזור 25

● הישג נכבד למכבי תל אביב. מעולם לא ניצחה קבוצה לאומית עם תשעה שחקנים במשחק חוץ יריבה עם 11 שחקנים.
● מכבי תל אביב עם שבעה משחקים ללא הפסד.
● הפועל תל אביב ניצחה את מכבי חיפה לאחר תשעה משחקי ליגה בין שתי הקבוצות שבהם לא הצליחה לעשות זאת.
● למכבי חיפה זה היה הפסד חוץ שני העונה.
● להפועל תל אביב ארבעה הפסדים בלבד בעונה זו, פחות מאשר לכל קבוצה אחרת.
● להפועל פתח תקוה שבעה משחקים ללא ניצחון.
● 23 שנה לא ניצחה מכבי נתניה בשכונת התקוה.
● למכבי הרצליה שבעה משחקים ללא הפסד.
● הפסד בכורה למיכאל קדוש כמאמן בית"ר תל אביב, אחרי חמישה משחקים.
● לויקו חדד מאמן הפועל חיפה כבר שלושה משחקים ללא ניצחון.
● לעירוני ראשון לציון חמישה משחקים ללא ניצחון.
● להפועל בית שאן שמונה משחקים ללא ניצחון. 410 דקות היא לא הבקיעה שער.

פער זעיר בין גרנט למכבי ת"א מונע חידוש החוזה לשנתיים

מאת אשר גולדברג

המגעים בין מכבי תל אביב לאברהם גרנט, בעניין המשך עבודתו של המאמן במועדון, נכנס להילוך גבוה. בשבוע שעבר התקיימו מספר פגישות בין גרנט לבין יו"ר חברת הניהול של מכבי תל אביב, דייויד פדרמן. מכבי תל אביב הגישה את הצעתה למאמן והיא מצפה עתה לתשובה מגרנט.

במכבי יש הערכה גדולה מאוד לעבודתו של גרנט ושל היועץ המקצועי, עמנואל אופיר, ועוד לפני סיכום עם שחקנים מבקשת ההנהלה לחדש את החוזה עם המאמן. קיים פער כספי זעיר בין גרנט להנהלה, המונע את החתימה הרשמית על חוזה לשנתיים. אך ככל הנראה, יושג ההסכם כבר השבוע.

להרכב מכבי ישוב במחזור הבא (29.4) הקשר נועם שוהם, שלא שיחק אתמול בגלל כרטיסים צהובים.

תושב נס ציונה נדקר ליד המגרש העירוני

(ע). תושב נס ציונה, בן 20, נדקר בשבת בצהריים סמוך למגרש הכדורגל העירוני לאחר המשחק בליגה הארצית בין סקציית נס-ציונה להפועל טייבה. הפצוע פונה במצב קל לבית החולים קפלן ברחובות. המשטרה חוקרת את נסיבות המקרה.

ליגה א': מכבי עכו מובילה בצפון; הפסד ליהוד בדרום

מכבי עכו עלתה למקום הראשון במחוז הצפוני של ליגה א', בתום המחזור ה־24, לאחר הפסדה של המוליכה אח"י נצרת. בדרום הגדילה המוליכה הפועל כפר שלם את הפער לגבי הפועל יהוד, שהפסידה לעמידר.

צפון: גבעת אולגה – אח"י נצרת 2-3 (2-2), בני סכנין – אום אל פאחם 2-2 (1-1), מכבי עכו – מכבי חדרה 1-3 (1-1), הפועל כפר קנא – מכבי תמרה 2-5 (1-1), נצרת עילית – הפועל עכו 0-0, אור עקיבא – טירת הכרמל 2-2 (2-1), מכבי עפולה – מכבי עוספיה 1-0 (0-0).

דרום: באר יעקב – מכבי שעריים 0-3 (0-1), דליית אל כרמל – בית"ר רמלה 1-0 (0-1), הפועל ירוחם – צעירי יפו 0-2 (0-1), אור יהודה – לזרוס חולון 1-1 (0-0), רמת עמידר – הפועל יהוד 1-0 (0-0), כפר שלם – קרית אונו 1-2 (1-1), בית"ר באר שבע – הפועל מרחבים 1-3 (1-1), הפועל מרמורק – קרית מלאכי 1-1 (0-0).

מחוז צפון

1. מכבי עכו	23	20-42	34
2. אח"י נצרת	24	17-38	32
3. בני סכנין	23	20-44	30
4. אום אל פאחם	24	20-26	29
5. מכבי שפרעם	23	23-24	23
6. הפועל עכו	23	21-23	23
7. גבעת אולגה	23	29-30	22
8. מכבי עוספיה	23	20-23	21
9. מכבי תמרה	23	29-25	20
10. כפר קנא	23	32-28	19
11. מכבי חדרה	24	26-20	19
12. מכבי עפולה	24	31-23	18
13. אור עקיבא	24	40-25	18
14. נצרת עילית	24	28-13	16
15. טירת הכרמל	23	42-14	12

מחוז דרום

1. כפר שלם	24	11-31	34
2. הפועל יהוד	24	15-26	30
3. הפ. מרמורק	24	24-38	28
4. אור יהודה	24	18-34	28
5. לזרוס חולון	24	21-30	28
6. הפועל ירוחם	24	28-28	27
7. קרית אונו	24	27-43	26
8. ב. באר שבע	24	27-38	26
9. הפועל מרחבים	24	30-34	24
10. רמת עמידר	24	26-26	23
11. בית"ר רמלה	24	39-28	21
12. צעירי יפו	24	34-15	20
13. מכבי שעריים	24	27-17	18
14. קרית מלאכי	24	32-14	18
15. באר יעקב	24	36-20	16
16. ד.א. כרמל	24	45-20	16

טוטו: אחד ניחש 15

משתתף יחיד ניחש 15 במחזור הטוטו בסוף השבוע – כך נמסר לאחר בדיקת 90% מהטפסים. 11 ניחשו 14, 237 ניחשו 13, 2,300 ניחשו 12, 13,970 ניחשו 11.

● הניחוש הנכון: 1, X, 2, 1, X, X, 1, 1, 1, 2, 1, X, 2, 1, 1.

לאחר בדיקת 90% מהטפסים התברר כי בטוטו פלוס אין מנחש 14 ר"ת. 19 ניחשו 13, 165 ניחשו 12, 1,120 ניחשו 11. 10. הניחוש הנכון: X, X, X, X, X, X, 1, X, X, 2, 1, 2, 2, 1.

איש לא ניחש 7 בטוטו תיקו. תשעה ניחשו 6, 216 ניחשו 5, יותר מ־3,660 ניחשו 4. הפרס לא יחולק. הניחוש הזוכה: 5, 12, 17, 21, 25, 29, 30.

יתרון ארבע נקודות למוליכה הלאומית

הפועל תל אביב: לשירותך, מכבי

לאחר שתשעה שחקנים של מכבי ת"א הכניעו בחיפה את הפועל 2-1, כבש שחר כהן שער ניצחון לרשת מכבי חיפה (1-0) והפחית את סיכויי האלופה לשמור על תוארה

מאת אייל יצחקי

לא רק להפועל תל אביב תהיה שותפות של כבוד לתואר האליפות המתקרב למכבי תל אביב. הפועל תל אביב אמנם ניצחה את מכבי חיפה (0-1), אבל גם חיפה תרמה את חלקה במשחק.

אפשר לקחת כדוגמה את 45 הדקות הראשונות. חוסר האונים של חיפה היה מוחלט וזה היה מוגזם גם ללא חזן ורביבו. חיפה הפסידה לת"א במחצית הראשונה בכל התחומים.

המשחק של הפועל ת"א היה מאורגן יותר, אגרסיבי יותר, חכם ולוחץ יותר. חיפה חיפשה במשך 45 דקות את הדרך להגיע להזדמנויות ליד שערו של באקו הצליחה רק פעם אחת בדקה ה־45, כאשר מוגאי החמיץ לאחר מסירת עומק של רוני לוי.

מוגאי תופקד באגף הימני במשבצת של אלון חזן. איש לא ציפה ממנו להיות חזן בפריצות על הקו, אבל בשער של הפועל התחיל המהלך מדור אמסלם המגן, אותו אמור היה מוגאי לסגור.

משחק ההגנה של הפועל במחצית הראשונה היה מושלם. היא הצליחה למנוע מחיפה להגיע את הכדור כאשר ארבעה או חמישה שחקנים לחצו את החלק האחורי של חיפה, וגם ידעו לחזור אחורה בזמן.

איש המפתח היה מוסקאל ששמר שמירת שטח בין ברקוביץ' לקבראודזה וניטרל כמעט לחלוטין את שניהם. כמעט תמיד היו להפועל די שחקנים כדי לפתוח התקפות מהירות.

גם השער שנכבש בדקה ה־24 התחיל מהתקפת כדור. אמסלם תנך לכיוון האמצע ובמסירה מצויינת השאיר את שוורץ מול רפי כהן. שוורץ בעט לקורה ושחר כהן המשיך לרשת 0-1.

חיפה היתה אחרת ורכה במחצית הזאת ונכנעה למשחק ההתקפי הנמרץ של ת"א. מוגאי לא איים על אמסלם. חיפה ניסתה לתקוף בעיקר דרך גרייב באגף השמאלי, אבל אבי אוולאי עם עזרה של בלס ואופיר, הצליח לנטרל גם את האגף הזה.

שתי הקבוצות החליפו שחקנים במחצית השניה. סילבה החליף את מוגאי ואפשר היה לראות מהר מאוד את ההבדל בין השניים. לחיפה היה עוד מוליך כדור טוב ולשחקניה נפתחה עוד אופציית מסירה.

ת"א ויתרה במחצית השניה על כל מה שעשתה טוב במחצית הראשונה. לחיפה היו די הזדמנויות כדי להשוות. רוני לוי שיחק קדימה יותר ועזר לברקוביץ' להשתחרר ולנהל את משחק קבוצתו.

שפע הזדמנויות טובות היו לחיפה במחצית השניה בנוסף לשער שנפסל בשל נבדל. על החמצת שתיים מהן וגם על השער שנפסל, חתום עופר שטרית. למרות ההחמצות שלו, מקומו של שיטרית בהרכב הרכה לפני החלוץ הזר מוגאי.

לקראת הסיום, כשאווירת ייאוש החלה להתפשט אצל שחקני חיפה, יצאה ת"א לכמה מתפרצות מסוכנות שכמעט הסתיימו בשער שני. אבל גם ה־1-0 קירב את הקבוצה למקום השלישי בזכות ולא בחסד.

● הפועל תל אביב: באקו 6, אוולאי 6, שרעבי 8, מימר 6, אמסלם 7, שוורץ 6, בלס 5, מרסקל 5 (תומר אליהו), אופיר 5, שחר כהן 6, מליקה 5 (שגיב אליהו). המנהל המקצועי: משה סיני.

● מכבי חיפה: רפי כהן 5, בלבול 5, הרזי 6, דניאל 6, גלאם 4, רוני לוי 6, קבראודזה 6, ברקוביץ' 6, גרייב 5, מוגאי 4 (סילבה 7), שיטרית 6. המנהל המקצועי: גיורא שפיגל.

שפט יצחק בן יצחק, 4,000 צופים, בבלומפילד.

תצלום: עדי קרן

הצעיר שחר כהן, כובש שער הניצחון של הפועל תל אביב, נישא בסיום המשחק על כתפי אוהד

שוער הפועל ת"א, יארוסלב באקו, מבטא בתנועת יד את שמחת הניצחון

אייל ברקוביץ': האליפות מגיעה לנו, אנחנו הקבוצה הטובה ביותר

מאת מנחם ויטל

אחרי ההפסד של מכבי חיפה סירב המנהל המקצועי גיורא שפיגל לדבר ישירות עם נציגי התקשורת. שפיגל מצא דרך מקורית להתחמק, כאשר שלח את דובר הקבוצה, גיא פלד, לומר בשמו את המילים הבאות: "לקח לנו מחצית שלימה, כדי להיכנס למשחק. בגלל זה ספגנו שער. שלטנו כל המחצית השניה אך בעטנו החוצה. נילחם עד המחזור האחרון."

יעקב שחר היה, כדרכו, נינוח וחייכן. הוא אמר: "במחצית הראשונה התביישתי להסתכל על הקבוצה שלי. בשניה השתפרנו, אך החמצנו. מכבי חיפה לא יציבה העונה. לצד משחקים טובים היו לנו משחקים בהם הצגנו יכולת חלשה. זה שמכבי ת"א מובילה ב־4 נקודות זו עובדה, אך נותרו 5 מחזורים. האם האמין מישהו לפני המשחק שלנו נגד בית"ר תל אביב שנפסיד? כך שהכל עדיין יכול להיות."

אייל ברקוביץ': "עד שזה לא נגמר זה לא גמור. התחלנו לשחק מאוחר. האליפות מגיעה לנו, כי אנחנו הקבוצה הטובה ביותר – אבל בכדורגל אין מגיע או לא מגיע."

אלון חזן: "זה היה משחק שהיינו צריכים לנצח בו. כל הכבוד להפועל ת"א שלחמה על הזכות לשחק בגביע אופ"א."

שוקאנוב ונימני סיבכו את החיפאיות

מכבי תל אביב – הפועל חיפה 2-1 (0-0)

מאת רוני ברנשטיין

במשחק קצוות, דרמטי ניצחה המוליכה מכבי תל אביב את הפועל חיפה 1-2 ועשתה צעד רציני בדרך לזכייה באליפות, כפי שהתברר לאחר שיריבתה הגדולה מכבי חיפה נוצחה אמש.

ניצחון מכבי הושג למרות שבמחצית השנייה הרחיקו שניים משחקניה, ניר סבילייה ואבי נימני. חיפה לא ניצלה זאת מול 9 תל אביבים כדי להשוות. היא הציגה משחק מניח את הדעת. סל בנין עלה לשחק למרות פציעה, קרושנקין הוצב כבלם קדמי ושמר על אלי דריקס. אהרוני שיחק כבלם אחורי ובקישור עשו אחמד מוסא ודני מלכין עבודה טובה.

המחצית הראשונה הסתיימה ללא שערים, אף שלחיפה היו שתי הזדמנויות טובות. בדקה הד מישית בעט סלקר מרחוק, אובארוב הדף ובנין שהשתלט על הכדור החוזר, בעט גם הוא אך אובארוב הרחיק לקרן. בדקה ה־32 בעט זועבי מ־16 מטרים והכדור נהדף לקרן.

עם פתיחת המחצית השנייה נכנס סבילייה במקום בן לוו וכעבור רגע כבשה תל אביב. נימני מסר לשוקאנוב, הגנת חיפה לא היתה עירנית ושוקאנוב בעט מ־16 מטרים לפינה השמאלית.

ב־10 הדקות הראשונות של המחצית השנייה הפגינה תל אביב יכולת טובה, אך נימני, שוקאנוב וסבילייה החמיצו ממצבים נוחים. בדקה ה־55 קיבל נימני כדור מרחק 25 מטרים משער חיפה, התקדם מעט ובימינו בעט כדור מסובב לפינה הרחוקה, 0-2.

בדקה ה־59 הכשיל סבילייה את מלכין מאחור והורחק. בדקה ה־62 התקפה מתפרצת של חיפה: עטר מסר לבסיס שמצא את זועבי חופשי מול אובארוב והוא צמצם ל־2-1.

17 דקות לסיום ניסה נימני להדליק כדור מהגנת חיפה, תוך כדי שימוש בידו. השופט מאיר לוי שלף לעברו את הכרטיס הצהוב השני ותל אביב נשארה בתשעה שחקנים, צופפה את הגנתה ובעטה כדורים ליציעים.

● מכבי תל אביב: אובארוב 6, עמית לוי 5, גד ברומר 5, שלח 6, נחמן 5, אלון ברומר 5, קלינגר 5, נימני (הורחק 73), שוקאנוב 5 (הלל 79), לוח 4, סבילייה (הורחק 46), דריקס 5. המאמן: אברהם גרנט.

● הפועל חיפה: אסייג 5, סלקר 5, קרושנקין 5 (רוזלס 63), אהרוני 5, ערן כהן 5 (בסיס 60, 5), מוסא 6, בנין 5, מלכין 6, קשלוק 5, עטר 5, זועבי 5. המאמן: ויקו חדד.

שפט מאיר לוי, 10,000 צופים, בקרית אליעזר.

אלי דריקס: רוצים שמכבי ת"א תפסיד אבל לא יעזור לאף אחד

מאת שלומי ליה

שחקני מכבי תל אביב הפגינו אתמול אופי של מנצחים, כשהצליחו, עם 9 שחקנים, לנצח בקרית אליעזר 1-2 את הפועל חיפה, והגדילו את יתרונם על מכבי חיפה ל־4 נקודות, אחרי שהאלופים נוצחו בבלומפילד.

אלי דריקס: "הדרך לאליפות נראית עכשיו קצרה מתמיד. עשינו צעד ענק בדרך לאליפות. אנחנו לא מצפים שקבוצות אחרות יעשו את העבודה עבורנו. עכשיו הכל תלוי רק בנו. זה שסיימנו את המשחק ב־9 שחקנים מוכיח שמה שיכריע את המאבק על האליפות אלה דברים שמעבר לכדורגל בלבד."

● הנצחונות שלכם מעידים על חוסן מנטלי?

כולם רוצים שמכבי חיפה תזכה באליפות. שמעתי את השידור של המשחק בין הפועל תל אביב לבין מכבי חיפה בבלומפילד. הפרשן פשוט חיכה שחיפה תשווה. אנשים רוצים שמכבי תל אביב תמעד – אבל לא יעזור לאיש.

● המצב שלכם כיום בטבלה מבטיח אליפות?

חמישה מחזורים לסיום, כשאנחנו מובילים ביתרון 4 נקודות, זה יהיה עוול אם מכבי ת"א לא תזכה באליפות.

הכרטיס לגביע אופ"א עורר את חרזי

בית"ר ירושלים – הפועל באר שבע 2-1 (1-1)

מאת דב בריאל

זמן רב לא צפו בירושלים לרמת משחק מרתקת. אתמול, לאחר תקופה ממושכת של אכזבות, העניקו כדורגלני בית"ר ירושלים והפועל באר שבע חוויה לצופים, במאבק על כרטיס ההשתתפות בגביע אופ"א.

תחילה היה חשש בקרב האוהדים הירושלמים מפני הפסד לאחר שהתברר להם כי כמה משחקניה הבולטים של הקבוצה ייעדרו מהמשחק. בין היתר לא שיחקו אתמול בבית"ר אלי אוחנה, אריק באנדו ועיד רייכמן, אולם דווקא המחליפים גילו משחק הקרבה והצליחו להוות יריב שקול ולעיתים אף יותר מכך לבאר שבע.

קצב המשחק היה מהיר ומרתק ואירועים רבים היו ליד שני השערים. תחילה היה זה ירון דרורי שמטווח של 20 מטר בעט למשקוף הבאר שבעי. אולם כדורגלני באר שבע נטלו את הרסן והצליחו ליצור מצבי הבקעה רבים וטובים. במהלך אחת ההתקפות הבולטות של באר שבע בעט יוסי שושן (20) לקורת השער הירושלמי ואורן סגרון נגח את הכדור הנהדף למשקוף.

מריאן קלפטנו (40) מימש את היתרון הבאר שבעי, כאשר מזוית קשה הכניע את אנטמן ההססן.

סמוך למחצית מסר רונן חרזי כדור מצויין לסטפן שאלוי שמול אסי רותנים לא נכשל, 1-1.

הקצב המרתק נמשך גם במחצית השנייה וסרגיי גוסייב שמצא את עצמו (62) יחידי מול אנטמן, נכשל בשבעם לרגליו.

שער הניצחון הירושלמי נכבש בדקה ה־75. הפעם גמל שאלוי לחרזי במסירה מצויינת ומול אסי רותנים כבש חרזי, לאחר תקופת בצורת ממושכת 2-1.

● בית"ר ירושלים: אנטמן 5, אלהרר 5, טרסיאק 7, כחילה 7, אוולאי 6, ביטון 5, א. מזרחי 5, דרורי 5, שאלוי 6 (דרעי 89), גרשנייב 5 (סעדה 74), רונן חרזי 6. המאמן: יוסי מזרחי.

● הפועל באר שבע: רותנים 5, חזות 7, אביגדור 5, אילוז 5, דוידי 5, אלימלך 6, שושני 4 (ריף 78), מזרחי 5, קלפטנו 5, גוסייב 6, סגרון 5 (אביטן 62, 5). המאמן: ויקטור סבצ'נקו.

שפט דני קורן, 6,000 צופים, באיצטדיון טדי בירושלים.

עופר מזרחי – תקוות ההצלה של הרצליה

מכבי הרצליה – בית"ר תל אביב 2-0 (0-0)

מאת אמיר יגאי

כמו בשבוע שעבר, הצליחה מכבי הרצליה גם אתמול לזכות בשלוש הנקודות, והפעם גם לעצור את מסע ההישגים של בית"ר ת"א, ולספח עוד שלב בטבלה שכנראה ישאיר אותה בתום העונה בליגה הלאומית. הלוצה עופר מזרחי, כאשר ממשחקיו הטובים במו רגליו את מנת המזמן.

בית"ר שנהנתה בתקופה האחרונה מיכולת משופרת ומהישגים מרשימים, נפלה קורבן כמו הפועל בית שאן בשבוע שעבר, לשיטה של זאב זלצר שמעדיף את הכדורגל הסגור, הנסוג אך היעיל שעושה בסופו של דבר את ההתקפה המתפרצת לנשק יעיל לפיצוח הגנת היריב.

המחצית הראשונה היתה מאופסת ובסיומה שרקו הצופים בוז לשחקנים ברדתם מכר הדשא להפסקה. הרוח הצפונית נתנה יתרון מוקדם לבית"רים ומשלא ניצלו אותה, איפשרו במחצית השנייה להרצליה לחזור למשחק, לסכן את שערו של קורנפיין ובדקה ה־62 אף לכבוש שער ראשון: מסירת רוחב אל עופר מזרחי בתוך הרחבה הביאה להכשלה על ידי המגן דרור עמר, ויוסי מדר בעט את כדור ה־11 לרשת, 0-1.

כהרגלה הזמינה הרצליה את הבית"רים לבלות במחצית מגרשה. כניסתם של אברג'יל ובוקרבזה נתנה לבית"ר כמה הזדמנויות, אך משלא נוצלו שוב, שלפה הרצליה את נשק המתפרצת, בדקה ה־90, כאשר עופר מזרחי הקשית לאחר פריצת עומק את הכדור מעל ידיו המושטות של קורנפיין פנימה, 2-0.

השופט אריה וולף, שספג ביקורת מאנשי בית"ר ובראשם היו"ר בן ציון מזרחי על החלטות שלא נראו להם, היה נקי משגיאות. שחקני הרצליה התבשרו בסיום כי היו"ר רוני קליימן מעניק להם חמש נקודות בונוס על נצחונם אתמול.

● מכבי הרצליה: גילארדי 6, אלטמן 4 (שמחון 5), דניאל 5, ישראל כהן 6, קורן 5, בן חמו 5, איזואבוב 6, יניב כהן 6, מדר 5 (פולוקארוב), אמסלם 5, עופר מזרחי 6. המאמן: זאב זלצר.

● בית"ר תל אביב: קורנפיין 5, יניב שרעבי 5 (בוקרבזה), שיבלוב 5, ד. עמר 5, בוטל 5, ניסן כהן 5, חזן 6, שריקי 5 (אברג'יל 5), דנאייב 5, שרייב 5, אייזנברג 6. המאמן: מיכאל קדוש.

שפט אריה וולף, 3,000 צופים, בהרצליה.

איזו מחצית מדהימה!

עירוני ראשל"צ – עירוני אשדוד 3-3 (0-0)

מאת רוני בראון

קשה להבין כיצד שתי קבוצות מייצרות באותו משחק שתי מחציות שונות כל כך. ראשל"צ ואשדוד ידעו שהרבה מה לתקן אחרי המשחק ביניהן אתמול לא יהיה להן. בסיבוב הקודם הסתיים המפגש בין השתיים בתיקו 3-3, אחרי שראשל"צ הפכה פיגור 0-2 ליתרון שנמחק בדקות הסיום. אתמול כמעט חזר על עצמו התסריט אבל בסדר הפוך.

על המחצית הראשונה אין מה להרחיב את הדיבור. בעיטה לקורה של סוויסה היתה הדבר המשמעותי היחיד ושתי הקבוצות הצדיקו את מיקומן בתחתית הליגה. המחצית השנייה לעומת זאת, היתה מדהימה. חוויה של כדורגל לאוהדים אובייקטיביים וסיוט לאוהדים של ראשל"צ.

בדקה ה־48 מסר חפר כדור רוחב מצויין, גינצבורג לא היה בשער ואיציק סוויסה קבע 1-0 לראשל"צ. שער ראשון שלו מאז המחזור השני. היתרון החזיק מעמד ארבע דקות. יואל סוויסה הגביה ואלון מזרחי דחק פנימה. 1-1.

בדקה ה־55 הכשיל אוקפור, הבלם הניגרי של אשדוד, את מרציאנו בתוך הרחבה ואן דר ליגדן הבלגי של ראשל"צ בעט את כדור ה־11 לרשת, 1-2. כעבור ארבע דקות הקים סוויסה את גינצבורג, חלף על פניו וגילגל פנימה, 1-3. בדקה ה־64 קיבל אוליאה שנכנס חמש דקות קודם לכן, כדור 25 מטר מהשער, התקדם מעט ובעט פנימה. בדקה ה־75 שוויון. טלטניקוב הגביה והכדור הגיע אל תורג'מן מראשו של ירון בן דב, בלם ראשל"צ ותורג'מן בעט בחוזקה לרשת.

שתי הקבוצות היו בתנופה רבה. חפיף החמיץ מהפך מדהים חמש דקות לסיום נראה שהדרמה מוכרעת לטובת המקומיים. אלון כהן הכשיל ברחבה את ירמצ'וק, הבועט הקודם, ואן דר ליגדן, כבר היה בחוץ. ירמצ'וק בעט את כדור ה־11 וגינצבורג הדף.

● עירוני ראשל"צ: אלימלך 4, אלברט 5, מלוקוב 4, בן דב 3, חלפון 6, דקל 5, מרציאנו 4, ואן דר ליגדן 4 (רבאי 59, 4), חפר 5 (שיקווה 76), ירמצ'וק 5, סוויסה 6. המאמן: אלי כהן.

● עירוני אשדוד: גינצבורג 6, זריהן 4, אוקפור 4, אלון כהן 4, רביבו 4 (אוליאה 59, 5), אלמושנינו 5, סוויסה 5, טלטניקוב 6, חפיף 5 (קונסטנטין 89), מזרחי 5, תורג'מן 6. המאמן: יהושע פיינגנבוים.

שפט חיים ליפקוביץ', 2,500 צופים, בראשל"צ.

מפולת הכשלונות לא נבלמה

צפרירים חולון – הפועל פ"ת 2-1 (1-1)

מאת מנחם ויטל

המשחק נפתח בשליטה מוחלטת של החולונים בהנהגתם של פס ואבוקסיס שבישל את השער הראשון בדקה השישית: הכדור הוגבה, שי הס נשאר תקוע בשערו, ושי הולצמן החופשי נגח מחמישה מטרים לקרקע ולרשת. שערו השמיני העונה.

אט אט הצליחו הפתח תקוואים להיכנס למשחק. יכולת חלשה של מישיש לא הפריעה לו לכבוש שער שיוויון בדקה ה־40, כאשר ניצל ערבוביה ברחבת חולון ורוזק את הכדור מחמישה מטרים פנימה. גם לו זה השער השמיני העונה.

במחצית השנייה האט קצב המשחק. בדקה ה־57 בעט הולצמן בחוזקה מ־15 מטרים, הס הדף לרגלו של מריח השערים המצויין, אבי טובי, וזה כבש מקרוב את שערו ה־11 העונה והשני לקבוצתו, 1-2. עד לסיום היתה לחולונים עדיפות, אלי גם בזכות העובדה שפתח תקוה ביצעה שני חילופים, כאשר צורפו שני שחקנים במשחק בכורה בליגה הלאומית (מגנד חסן ואפי בסון) על חשבון שני תיקים שגילו חולשה גדולה, קרושווילי וסולופ.

זה היה משחק שביעי רצוף של פתח תקוה ללא ניצחון והפסד רביעי רצוף, בשל כך היא התרחקה מהמאבק על המקום השלישי ואילו ניצחון החולונים שיפר מאוד את סיכוייהם להישאר בלאומית.

● צפרירים חולון: ליזקוב 5, הרשליקוביץ' 6, גולדברג 6, פינטסי 6, דוד פרץ 6, בן ברוך 6, פס 7, אבוקסיס 6, טובי 6, הולצמן 7, שירזי 5 (משעל). המנהל המקצועי: מרדכי שפיגלר.

● הפועל פתח תקוה: הס 4, ישראל כהן 5, קרגיל 5, סולופ 4 (אפי בסון), אורנים קייסי 5, קופל 5, קרושווילי 4 (חסן), מישיש 5, יוסי לוי 5, בדיר 5, מזרחי 4. המנהל המקצועי: גיא לוי.

שפט יעקב בן חמו, 1,000 צופים, בחולון.

נתניה יכולה להיות מאוכזבת

בני יהודה – מכבי נתניה 0-0

מאת אפריים יונתי

"צדק יש בבית משפט. בכדורגל מנצחת הקבוצה שכובשת ולא רק שולטת", ענה אהוד בני יהודה על טענותיו של מאמן מכבי נתניה, שמואל פרלמן, שקבוצתו היתה עדיפה ולכן ראויה לניצחון.

נתניה המדורגת אחרונה הפגינה נחישות, החזיקה בכדור במרבית דקות המשחק, יזמה התקפות רבות, אך חלוציה החמיצו כסדרתם. בני יהודה שיחקה כעדר ללא רועה. משחקה היה גרפה, חסר ריכוז ובלט חסרונם של מסובי ומייקל יפה. עם כניסת סהר מזרחי התאזנו הכוחות. בני יהודה החלו ליזום אך החמיצו הזדמנויות.

המשחק נפתח בלחץ נתניה שניצלה את הרוח החזקה. בדקה ה־22 נגח ארושקביץ' מקרוב ושטראובר זינק ועצר. נתניה המשיכה לתקוף ולהחמיץ. מן העבר השני ניתנה הזדמנות מצויינת לבני יהודה, כאשר בדקה ה־42 ביצע גרסימץ התקפה מסוכנת, פרץ, מסר לאחיון שתופקד בחוד, אך זה בעט להרץ מטווח של 5 מטר.

לקראת הסיום התאזנו הכוחות, בני יהודה תקפו, אך סהר מזרחי, אלפיה ומוקו החמיצו ממצבים קורצים והתוצאה בסיום נשארה מאופסת. לבני יהודה זה הספיק – אך נתניה יצאה מאוכזבת ובתחושה שהחמיצה ניצחון.

● בני יהודה: שטראובר 6, ששון 4, שטרית 5, מזרחי 5, עופר לוי 4, איציק לוי 5, אוטאצ'י 5 (אלפיה 4), איומידלי 4, מוקו 5, גרסימץ 4, אחיון 4. המאמן: ניסים בכר.

● מכבי נתניה: בלדב 5, מרציאנו 5, סהא 5, דומב 6, בוארון 6, דדפיק' 5 (בראל), אמבויה 5, גבאי 6, ארושקביץ' 5 (חלוואני 4), פיליפצ'וק 5, עאדי 4. המאמן: שמואל פרלמן.

שפט אייל צור, 1,500 צופים, בשכונת התקווה.

הנקודה – מתנת חג לבית שאן

הפועל בית שאן – מכבי פתח תקוה 0-0

מאת עובדיה אביחי

הפועל בית שאן עצרה את מפולת ההפסדים שלה, כאשר זכתה ערב החג בנקודת ליגה יקרה במשחקה הביתי נגד מכבי פתח תקוה, 0-0. המשחק היה מאכזב מאוד. שחקני פתח תקוה לא ידעו אם לשמוח או להתעצב על שהפסידו שתי נקודות. הם היו קרובים יותר לניצחון, אך יום מצויין של השוער מאיר כהן מנע מהם את שלוש הנקודות.

בית שאן לא הרבתה לתקוף. הזדמנות טובה היתה לה בדקה ה־11 כאשר סקנטי בעט, אך מלול הציל את שערו. בדקה ה־69 שוב היה מלול במיטבו כאשר הדף כדור חזק של קדוסי.

האורחים מפתח תקוה שיחקו משחק מבוקר והרדימו את המשחק ואת בית שאן. בדקה ה־22 ניסה רן בן שמעון את כוחו בבעיטה מרחוק, אך מאיר כהן היה במקום. כעבור שלוש דקות שוב ניסה בן שמעון להבקיע ושוב קלט כהן. במחצית השנייה ניסה אלקטרוב להכריע את המשחק בבעיטות מרחוק, אך שוער בית שאן שמר על רשתו ובית שאן יצאה מהמגרש מרוצה מהנקודה שספק אם תעזור לה להיחלץ מירידה.

● הפועל בית שאן: מאיר כהן 7, קרימוס 5, עמר 6, חדד 6, עשור 6, שמעון דנן 6, בן גודי 6, קדוסי 5, אלבז 6, אוחן 4 (וינסט 66, 4), סקנטי 5 (מרדכי 74). המאמן: אלישע לוי.

● מכבי פתח תקוה: מלול 6, צחי 5, מגמדוב 5, צופין 5, בנייה 5, קייסי 6, בן שמעון 6, אלקטרוב 5, גיא יצחק 5 (שאבו 86), פיטרסי 4, נידרוק 4. המאמן: מנשה נוריאל.

שפט איתן תבריזי, 2,000 צופים, בבית שאן.

هكذا من الأصل

ספורט

הליגה הארצית / מחזור 24

רק 4 נקודות מפרידות בין אשדוד שבמקום השני לתשיעית הפועל ר"ג

מאת משה הרינגשט

המוליכה מכבי יפו הגדילה את הפער בידיבותיה בצמרת, אחרי שגברה 2–0 את קרית גת (בדורגת שלישית) ותיקו של השניה בטבלה הפועל אשדוד – 1–1 עם הפועל בת ים.

קבוצת צמרת אחרת שנוצחה אתמול היתה ס.כ. נס ציונה, שהפסידה 2–0 להפועל טייבה. הכח רמת גן התקדמה למקום הרביעי אחרי 2–0 על שמשון. במאבק על המקום השני מפרידות רק ארבע נקודות בין הפועל אשדוד השניה להפועל רמת גן התשיעית.

בתחתית נחלצה הפועל קרית שמונה מהמקום האחרון לאחר שניצחה בגבעתיים 3–1 את הפועל לוד שנדחקה למקום האחרון.

שלושה הורחקו בגלל פגיעות בשחקני יריב: שרון רפאל (אשדוד), עמיר כהן (לוד), אסף בן ישי (יבנה).

מכבי יפו – מכבי קרית גת 2–0 (0–0)

● השערים: מאיר גולדפינגר (49), אבי אדרי (88) ● המצטיין: סימון דרנזשווילי (קרית גת) ● שפט חנן סונסג, 1,200 צופים, ביפו.

הפועל אשדוד – בת ים 1–1 (0–1)

● השער לאשדוד: עוגן קודבי (50) ● לבת ים: חיים בבר (45) ● המצטיין: מידו בן שמעון (אשדוד) ● שפט אבנר כהן, 2,000 צופים, באשדוד.

יוסי אחאבן

הפועל טייבה – ס.כ. נס ציונה 2–0 (1–0)

● השערים: נתי עוזייה (29), רמי זאהד (74) ● המצטיין: קוסטל לור (טייבה) ● שפט אריק חיימוביץ', 1,500 צופים, בנס ציונה.

עמי הרמן

הפועל ר"ג – הפועל אשקלון 4–0 (1–0)

● השערים: אבי פלטשר (5, 47), פיטר סרבין (67), אילן חכים (79) ● המצטיין: אייל כהן (הפועל ר"ג) ● שפט אקרם זועבי, 500 צופים, בגבעתיים.

י. חכם

הפועל כפ"ס – הפועל ירושלים 1–3 (0–3)

● השערים לכפ"ס: עידן שום (43, 45), אלי צוהר (35) ● לירושלים: מישל דיין (61) ● המצטיין: דודי כסולפר (כפר סבא) ● שפט אבי פריג', 1,000 צופים, בכפר סבא.

אייל זעירא

הפועל קרית שמונה – הפועל לוד 3–1 (2–0)

● השערים: קרלוס פרז (3, 75), עוז איליה (27) ● ללוד: רמי ברדה (77) ● המצטיין: קרלוס פרז ● שפט עמית קליין, 1,000 צופים, בקרית שמונה.

הפועל חדרה – מכבי יבנה 1–2 (1–1)

● השערים לחדרה: רונן שפירא (8), ניסים נזרי (27) ● ליבנה: פיליפו מילר (13) ● המצטיין: רונן שפירא ● שפט יוסי בנישתי, 1,000 צופים, בחדרה.

יאמר מואמי

הכח רמת גן – שמשון תל אביב 2–0 (1–0)

● השערים: ניר לוי (44), יובל פילוס (80) ● המצטיין: ניר לוי ● שפט חיים יעקב, 500 צופים, בחולון.

פנחס ויסל

טבלת הליגה הארצית

1. מכבי יפו	24	19–35	47
2. הפועל אשדוד	24	21–41	36
3. קרית גת	24	28–34	35
4. הכח רמת גן	24	28–32	35
5. הפועל בת ים	24	31–34	33
6. נס ציונה	24	33–35	33
7. מכבי יבנה	24	26–26	33
8. הפועל כפ"ס	24	30–35	32
9. הפועל ר"ג	23	28–29	32
10. הפועל טייבה	24	19–19	31
11. הפועל חדרה	24	26–29	30
12. הפועל י־ם	23	37–36	29
13. שמשון ת"א	24	35–27	26
14. הפועל אשקלון	24	38–26	26
15. קרית שמונה	24	36–22	26
16. הפועל לוד	24	38–23	25

מלך השערים

1. יוסי גורדנה (בת ים) 15
2. יניב עופרי (שמשון) 14
3. ו. קורלנצ'וק (כפ"ס) 11
–. גאור גלילי (אשדוד) 11
5. ג. ספפורטס (קרית גת) 10
–. דני משה (נס ציונה) 10
–. ניסים נזרי (חדרה) 10

משחקי המחזור הבא

קרית שמונה – מכבי יפו (2–1)
הפועל לוד – הפועל ר"ג (0–0)
אשקלון – כפר סבא (3–3)
הפועל י־ם – נס ציונה (2–1)
טייבה – הפועל אשדוד (2–0)
בת ים – הפועל חדרה (1–1)
מכבי יבנה – שמשון (0–2)
הכח ר"ג – קרית גת (3–0)

יובנטוס הגדילה הפער ל־11 נקודות; אינטר – מילאן 3–1 בדרבי של מילאנו

מאת סוכנויות הידיעות

יובנטוס הגדילה אתמול את הפער בצמרת הליגה באיטליה ל־11 נקודות, לאחר שניצחה 2–1 את רג'יאנה, ונהנתה מהתיקו 0–0 של פארמה נגד פוג'יה.

רוברטו באג'יו הבקיע צמד שערים בדקות 6 ו־47 בניצחון הדחוק של יובנטוס. מיקלה פאדרבאנו קבע שיוויון זמני בדקה ה־26 אחרי בעיטת 11.

רומא, השלישית בטבלה, הביסה 3–0 את האחרונה בטבלה, ברשיה, משערים של פראנססקו טוטי (5), מאסימיליאנו קאפיולי (17) ובעיטת 11 של אבל באלבו (79).

בדרבי של מילאנו ניצחה אינטר 3–1 את מילאן. סנו ויונק העלו את אינטר ליתרון 2–0. סטרופה צימצם את הפער, אבל ניקולה ברטי קבע את תוצאת הסיום.

התוצאה הגבוהה של המחזור היתה בפירנצה, כשפיורנטינה הביסה 4–0 את נאפולי. אנדריאה סוטיל (14), מארסיו סאנטוס (47), גבריאל באטיסטוטה (55) וסאנדרו קויס (72) הבקיעו לפיורנטינה. פאדובה הפתיעה את לאציו בניצחון 2–0 משערים של מריק פראנססקטי (42) ומשיל קריק (90).

שאר התוצאות: קרמונזה – בארי 0–0; גנואה – קאליארי 1–1; טורינו – סמפדוריה 0–0.

הטבלה האיטלקית

1. יובנטוס	27	23–44	61
2. פארמה	27	25–42	58
3. רומא	27	18–34	48
4. מילאן	27	28–38	45
5. לאציו	27	33–57	44
6. אינטר	27	21–30	44
7. פיורנטינה	27	39–50	43
8. טורינו	27	31–33	40
9. סמפדוריה	27	28–40	39
10. קליארי	27	30–31	39
11. נאפולי	27	39–31	35
12. בארי	27	35–28	33
13. פאדובה	27	50–31	32
14. פוג'יה	27	37–26	29
15. גנואה	27	39–26	29
16. קרמונזה	27	29–21	27
17. רג'יאנה	27	38–18	14
18. ברשיה	27	51–14	12

הפסד ראשון לנאנט

נאנט, מוליכת הליגה הצרפתית, נוצחה אמש בפעם הראשונה העונה בליגה, 0–2, במשחק חוץ בשטרסבורג. זה היה הפסדה הראשון של נאנט אחרי 33 משחקים – שיא צרפתי. פרנק לה בוף (66) ואלכסנדר מוסטובוי (87) קבעו את הניצחון לשטרסבורג.

ליון, השניה בטבלה, סיימה בתיקו 1–1 את משחק החוץ שלה בבורדו. פאריס סן ז'רמן הביסה שלושם 3–0 את מונפלייה במשחקה האחרון לפני הגרמלין בחצי גמר גביע האלופות ביום רביעי נגד מילאן.

סן ז'רמן ניצלה את הרחקתו של מגן מונפלייה, ז'ראלד מארטין, בדקה ה־33 כדי לנצח. ראף פיליפ ססט הבקיע ראשון בדקה ה־48, פאסקאל נואמה קבע 0–2 בדקה ה־57 וראי חתם את התוצאה בדקה ה־77.

שאר התוצאות: לה האבר – קאן 1–0; לנס – באסטיה 3–0; מארטיג – ליל 1–0; נים – אוקזר 3–1; רן – קון 5–0; סושו – מונאקו 5–0; סט. אטיין – מץ 1–0.

הצמרת (אחרי 33 משחקים): נאנט 70; ליון 59 (32 משחקים); סן ז'רמן 57 (32 משחקים); לנס 55.

● פורטוגל. פארנסה – ריל ויסנטה 2–0; ספורטינג – אוניאו לידיה 0–4; גימראיש – שאבס 1–0; בראגשה – סטובאל 0–0; סאלגאיירוש – אוניאו מאדיירה 0–2; טירשנשה – בירה מאר 0–2; מאריטימו – בראגה 1–1.

● הולנד. גו אהד איגלס – ברדה 1–5; מאאסטריכט – פ.ס.וו. איינדהובן 2–3; הירנבן – הורדרכט 1–1.

● ספרד. ריאל מדריד ניצחה אמש בדרבי את אתלטיקו 2–0 מצמד של איוואן זאמוראנו בדקות 29 ו־70.

● בלגיה. מולנבק – לירסה 2–1; סטאנדארד ליאז' – אאלסט 0–0; סינט־טרוידן – בורון 0–0; מכלן – סראינג 1–2; גנט – אקרן 0–1; סרקל ברוז' – פ.צ. ליאז' 3–0; אוסטנדה – לומל 1–2.

בעיטה חופשית

בלקבורן איבדה 2 נקודות בדקה ה־90

דין מלידס השווה ל־1–1. יונייטד ניצחה 4–0 בלסטר ומפגרת ב־6 נקודות

לונדון (שידות "ספורט הארץ"). בלקבורן רוברס איבדה אתמול שתי נקודות במאבק האליפות באנגליה, בגלל שער שיוויון של בריאן דין מלידס בזמן פציעות בסיום המשחק. יריבתה בצמרת, מנצ'סטר יונייטד, הביסה במשחק חוץ 4–0 את לסטר, וכעת הפער בין שתי הקבוצות הוא 6 נקודות. לשתיהן נותרו חמישה משחקים עד סיום העונה.

מגן בלקבורן, קולין הנדרי, העלה את קבוצתו ליתרון חוץ בדקה ה־41. דין הישווה בדקה ה־90, ובלקבורן תתאמץ במשחקה הבאים כדי לזכות באליפות ראשונה מאז 1914.

מנצ'סטר יונייטד עלתה בלסטר ליתרון 1–0 משער של לי שארפ בדקה ה־33. אנדי קול הוסיף צמד בדקות 45 ו־52. פול אינס חתם את התוצאה בדקה ה־90.

ארסנל, שתתמודד ביום חמישי בגומלין בחצי גמר גביע המחזיקות נגד סמפדוריה, הביסה בהייבורי 4–1 את איפסוויץ'. פול מרסון הבקיע את השער היחיד במחצית הראשונה בדקה ה־33. איאן רייט, שלא כבש בליגה מאז ינואר, הוסיף שלושה שערים תוך תשע דקות (47, 50, 56) והעלה את היתרון 4–0. איאן מארשאל צימצם בדקה ה־71.

הטבלה האנגלית

1. בלקבורן	37	31–74	83
2. מנצ'סטר יונייטד	37	24–70	77
3. נוטינגהאם	38	40–65	67
4. ניוקאסל	37	39–60	67
5. ליברפול	36	30–59	64
6. לידס	37	34–50	60
7. טוטנהאם	36	48–58	56
8. קפ"ר	37	54–56	53
9. וימבלדון	37	61–46	53
10. ארסנל	38	46–46	46
11. שפילד וונסדיי	38	55–45	46
12. קובנטרי	37	54–39	46
13. סאות'המפטון	36	58–53	45
14. צ'לסי	37	50–43	45
15. מנצ'סטר סיטי	37	57–47	44
16. אסטון וילה	37	49–47	43
17. אוורטון	36	48–40	42
18. נוריץ'	38	48–34	42
19. וסטהאם	36	45–37	41
20. קריסטל פאלאס	35	36–26	39
21. לסטר	38	75–40	24
22. איפסוויץ'	37	85–32	23

קריסטל פאלאס וטוטנהאם נפרדו כבר שלשום בתיקו 1–1. חלוץ פאלאס כריס ארמסטרונג הבקיע בדקה ה־41, אבל יורגן קלינסמן הישווה בדקה ה־87 בשערו ה־27 העונה. רוני רוזנטל שיחק.

דניאל אמוקאצ'י, חלוצה הניגרי של אוורטון, כבש את שני השערים בניצחון הביתי 2–0 על ניוקאסל. אמוקאצ'י, שהבקיע בשבוע שעבר שני שערים בניצחון 1–4 על טוטנהאם בחצי גמר הגביע, הבקיע את שעריו בדקות 22 ו־55. הניצחון הרחיק את אוורטון מהקבוצות הנאבקות נגד הירידה ונגד המבזנים.

גם מנצ'סטר סיטי שיפרה עמדות בתחתית בניצחון 2–1 על ליוורפול. סאמרבי העלה את הסיטי ליתרון בדקה ה־18, אבל סטיב מקמנמן הישווה כעבור שלוש דקות. מאוריציו גאודינו קבע את הניצחון בדקה ה־73.

שאר התוצאות: צ'לסי 1 (סטיין, 41) – אסטון וילה 0; קובנטרי 2 (דאבלין 3, נ'דלובו 88) – שפילד ונסדיי 0; סאות'המפטון 2 (שיפרלי 49, וטסון 67) – ק.פ.ר. 1 (פרדיננד).

אליפות 7 ברציפות לריינג'רס בסקוטלנד

גלאזגו ריינג'רס זכתה אתמול בפעם השביעית ברציפות באליפות סקוטלנד, למרות שתשחק רק היום. ריינג'רס נהנתה מההפסד 2–0 של סלטיק לאברדין, והיום תוכל לחגוג במשחק הבית נגד הייברניאן.

שאר תוצאות אתמול: דאנדי יונייטד – קילמארנוק 2–1; פאלקירק – מאדרוול 3–0; הארטס – פארטיק 0–1.

מונטנה עשוי להודיע ביום ג' על פרישה

סן פרנסיסקו (רויטר). ג'ו מונטנה יודיע על עתידו, קרוב לוודאי על פרישתו מפוטבול, בטקס המוני שיהיה ביום שלישי בסן פרנסיסקו. כך הודיעו מקורביו ואנשי יחסי הציבור שלו.

מונטנה יצטרף לבני משפחתו ולמנהלי סן פרנסיסקו 49', אותה הוליך לארבע זכיות בסופר־בול.

נקודה הפרש לדורטמונד אחרי תיקו חוץ 1–1 לברמן בקלן

בורוסיה דורטמונד, מוליכת הטבלה בגרמניה, נהנתה אתמול מהתיקו שהשיגה ורדר ברמן אתמול בקלן ובעת היא מובילה בנקודה.

קלן, שנוצחה באמצע השבוע בחצי גמר הגביע הגרמני בידי וולפסבורג מליגת המשנה, הצליחה להשוות את התוצאה בדקה ה־90 משער של המגן אלפונס היגל. ברמן, שלא הבקיעה שער במגרשה של קלן מאז 1989 ולא ניצחה במגרש מזה 11 עונות, עלתה ליתרון משער של פרנק נויבארת' בדקה ה־68.

קייזרסלאוטרן נצמדה לפרייבורג בזכות ניצחון ביתי 3–1 על דינמו דרזדן. צמד של סטפן קונץ (25, 86) ובעיטת 11 של אנדריאס ברהמה (80) הספיקו מול שער של ג'וני אקסטרום (62).

האלופה היוצאת, באיירן מינכן, הביסה 5–2 את פרנקפורט במשחק חוץ. הבקיעו לבאיירן: שופ 6, הליצק 44, ציגה 48 ו־83 ופראי 80. אוקאצ'ה (14) והיים (43) העלו את פרנקפורט ליתרון זמני 2–1.

הטבלה הגרמנית

1. דורטמונד	26	23–53	39
2. ורדר ברמן	26	26–50	38
3. פרייבורג	26	36–55	36
4. קייזרסלאוטרן	26	26–38	36
5. מנשנגלדבאך	26	31–54	34
6. באיירן מינכן	26	35–47	33
7. קרלסרואה	26	33–35	27
8. לברקוזן	26	38–44	26
9. קלן	26	42–43	26
10. שטוטגרט	25	48–44	25
11. האמבורג	26	33–33	24
12. שאלקה	26	36–34	24
13. פרנקפורט	26	44–29	22
14. אורדינגן	26	37–27	18
15. מינכן 1860	25	47–26	16
16. בוכום	25	51–28	15
17. דואיסבורג	26	46–29	15
18. דרזדן	26	51–23	12

שאר התוצאות: שטוטגרט – שאלקה 1–1; דואיסבורג – מנשנגלדבאך 0–2.

היום תארח מינכן 1860 את בוכום במשחק תחתית.

אגאסי נגד קורייר היום בגמר בטוקיו

טוקיו (רויטר). אנדרה אגאסי, המדורג 1 בעולם ובאליפות הפתוחה של יפאן, יתמודד היום בגמר הטורניר עם ג'ים קורייר.

אגאסי גבר אתמול בחצי הגמר על חויר פריירה (3) 7–5, 6–2. קורייר (4) ניצח את המדורג 2, מייקל צ'אנג, 6–4, 7–5.

בטורניר הנשים ישחקו בגמר שתי המדורגות ראשונות, קימיקו דאטה ואיימי פרייזר.

● טורניר ברצלונה, חצי גמר: מאגנוס לארסון (7) – גוראן איוואניסוביץ' (5) 6–4, 6–4; תומאס מוסטר (9) – ייבגני קאפלניקוב (3) 6–3, 6–3.

מתאגרפים ישראלים לאליפות העולם

שני מתאגרפים ייצגו את ישראל באליפות העולם שתהיה בחודש הבא בגרמניה. השניים, יעקב שמואל ולדיסלאב ניימן, נקבעו בסוף השבוע בתום מבחנים שנערכו בחודשיים האחרונים.

● שני שייטי ליזר, אורי גל וגל יעקובוביץ, יצאו בסוף השבוע בדרכם לצרפת שם יטלו חלק בכמה תחרויות בינלאומיות.

● אנגליה זכתה בכל המקומות הראשונים, באליפות אירופה בסקווש לנוער עד גיל 19 שהסתיימה בהרצליה. בתחרות הנוער ניצח איאן אייגנס: בין הנערות טרייס שמפן ובאליפות הקבוצתית נבחרת אנגליה. הישראלי היחיד בדירוג היה רונן גרלדבירג ששיים שישי בין הנוער. השתתפו 120 ספורטאים.

● מספר שיא של כ־1,500 צעירים ישתתפו באליפויות ישראל בג'ודו שיחלו היום ויימשכו חמישה ימים, במקומות שונים בארץ.

מילוטינוביץ' חדל לאמן את ארה"ב

טוען כי פוטר. גירסת ההתאחדות האמריקאית: הוא התפטר

שיקאגו (איפי). בורה מילוטינוביץ', שהוביל בקיץ שעבר את נבחרת ארה"ב לשמינית גמר בטורניר גמר גביע העולם בכדורגל, לא משמש עוד בתפקיד מאז יום שישי.

מילוטינוביץ', סרבי בן 55, טוען כי פיטרו אותו אחרי ארבע שנים בתפקיד וההתאחדות הכדורגל של ארה"ב טוענת כי התפטר. המחלוקת בין הצדדים היתה על שכרו של המאמן.

מילוטינוביץ' אמור לפקח על מאמנים ופיתוח שחקנים בהתאחדות הכדורגל של ארה"ב לקראת פתיחת משחקי הליגה המקצוענית.

אלן רותנברג, נשיא ההתאחדות הכדורגל האמריקאית: "אני מצטער על החלטתו של בורה, ומאחל לו הצלחה בתפקידו הבא".

סטיב סמפסון, עוזרו של מילוטינוביץ', ימלא את מקומו עד בחירת מאמן קבוע. משחקה הבא של ארה"ב יהיה ב־22 בחודש נגד בלגיה בבריסל.

ארסנל תשחק בסין

שאנחאי (רויטר). ארסנל, מחזיקת גביע אירופה למחזיקות גביע, תצא למשחקי ראווה בחודש הבא בבייג'ינג. כך פירסם אתמול היומון הסיני "ליברייש ן דיילי". ארסנל תשחק נגד הקבוצה המקצוענית גואן אן באצטדיון הפועלים ב־16 במאי.

ארסנל זוכה לאהדה רבה בסין, ומשחקיה משודרים מדי שבוע ברשתות הטלוויזיה בסין.

סכיני גילוח עם דם נשלחו למנהל בולטון

לונדון (רויטר). מנהל קבוצת בולטון מהליגה הראשונה באנגליה, קיבל אתמול לביתו מעטפה ובה שלושה סכיני גילוח עם דם עליהם. המנהל, ברוס רויץ', הסביר את המעשה בהפסד קבוצתו שלשום 1–0 לטרנמיר במאבק העליה לליגה הבכירה.

ברזיל הביסה 6–0 את סוריה בטורניר גביע העולם לנוער

דוחה, קטאר (רויטר). ברזיל, המועמדת לזכיה בגביע העולם לנוער, פתחה ביום שישי את משחקיה בטורניר הגמר בניצחון 6–0 על סוריה במשחק בבית א'.

ריינאלדו בלט במשחק עם שלושה שערים – בבעיטת 11 בדקה ה־11, 24 ו־72. את שאר השערים הבקיעו אלדר (68), קאיו (70) ומרילו (80). 10,000 צופים חזו במשחק.

בבית ב' נפרדו צ'ילה ויפאן בתיקו 2–2. בבית ג' גברה פורטוגל 3–2 על הונדורס, אחרי שפיגרה 1–2 במחצית. גרמניה וקמרון נפרדו בתיקו 1–1 בבית ד', כשקמרון השוותה בדקה ה־90.

משחקי היום בטורניר (לפי סדר הבתים): קטאר – סוריה; בורונדי – צ'ילה; הולנד – הונדורס; אוסטרליה – קמרון.

תצלום: איי־פי

האנגלי של לאציו, פול גאסקוין (משמאל), מתבודד עם האמריקאי אלכסיי לאלאס מפאדובה, שהפתיעה בניצחון 2–0

סידרת הגמר על אליפות הכדורסל מתחילה הערב

פיני גרשון: "המשחק הראשון הוא גישוש בלבד ולא יכריע את הסידרה"

מוטי דניאל: "הם יבואו מוכנים כדי לנצח. בגמר סל אין גישושים". נדב הנפלד קיים אימון חלקי. שידור ישיר ב־20.35 בערוץ הספורט

מאת אלי סהר

לאחר שכל ההכרעות המשניות הסתיימו, נותר רק עניין אחד, מרכזי, ללא פיתרון בכדורסל הישראלי העונה. מי תהיה האלופה לעונת 95־1994. החל מהערב (20.35, שידור ישיר בערוץ הספורט) יתבקו כל עיני חובבי הכדורסל הישראלי לסידרת הגמר בין האלופה מכבי ת"א להפועל גליל עליון.

המשחק הראשון הערב ביד אליהו, הוא לדעת רבים המשחק החשוב בסידרה. 15 מבין 17 הקבוצות שניצחו במשחק הראשון בהתמודדויות שנערכו עד כה בגמר סל בשיטת הטוב מחמישה משחקים (החל מ־1990) ניצחו בסידרה. שני הניצחונות של הקבוצה שהפסידה במשחק הראשון היו של הפועל ת"א בחצי הגמר על הפועל ירושלים. פיני גרשון, מאמן גליל עליון, מתייחס לנתון הסטטיסטי: "המשחק הראשון הוא גישוש בלבד ולא יכריע את הסידרה". בתשובה לשאלה איך הוא יתמודד עם יתרון הכוח של מכבי ת"א השיב גרשון: "בוא לא נשכח שניצחנו אותם העונה גם בלי זרים".

מוטי דניאל, שמסמל את יתרון הספסל של מכבי ת"א על גליל עליון: "הלוואי וגליל עליון ינגשו ויפסידו. אני לא קונה את הטיעון של הגישושים. הם יבואו מוכנים כדי לנצח. בגמר סל אין גישושים".

שני העימותים בין הקבוצות העונה הסתיימו באופן חד צדדי. במשחק הראשון בכפר בלום ניצחה הגליל 83–70 אחרי שהובילה כבר 80–54. בגומלין ביד אליהו ניצחה מכבי ת"א בקלות 86–65.

מחלתו של נדב הנפלד, שלא קיים אמש אימון מלא, העיבה על ההכנות של מכבי ת"א למשחק. ראשי הקבוצה מאמינים שהתופעה של קרחות גדולות בהיכל במשחקים עם הפועל ת"א, לא יחזרו הערב וקהל גדול (יותר מ־6,000 צופים) יגיע הערב למשחק שבו ישפטו ראובן דרוכניק ושלום וולצר.

המשחק השני בסידרה יתקיים ביום ד' בערב בכפר בלום.

דייויד פדרמן ניסה לשכנע את נחום מנבר להצטרף למכבי ת"א

מאת אלי סהר

דייויד פדרמן, יו"ר דירקטוריון עלית וראשי מכבי ת"א, נפגש בשבוע שעבר פעמיים עם נחום מנבר, המאמן של הפועל חולון, וניסה לשכנעו להצטרף למכבי ת"א, כדי להקים קבוצה חזקה בקנה מידה אירופי.

בין השניים לא הושג סיכום סופי, אולם אם מנבר יצטרף למכבי ת"א, יועבר לקבוצה תומר שטיינהאור ומנבר יתמוך חלקית בעונה הבאה בהפועל חולון.

התפרעות אוהדי הפועל חולון בגמר גביע המדינה, עוררה אצל מנבר היסוסים רבים אם לתמוך בקבוצה עונה נוספת. אם הוא לא יצטרף למכבי ת"א, עשוי מנבר לקנות את הפועל ת"א, בעונה שיקבל את הקבוצה נקייה מחובות.

פדרמן אמר אמש בתגובה: "אני לא מוכן להגיב בנושא. השיחות בינינו היו חברתיות בלבד".

הפסד לנבחרת הנוער 75–63 לסלובניה

נבחרת הנוער של ישראל נוצחה אתמול 75–63 (42–31) בידי סלובניה, בטורניר קדם אליפות אירופה המתקיים בטורקיה. אחוזי קליעה נמוכים היו גורם מרכזי להפסד. ניצחון היום מול הונגריה (14.00) יבטיח את עליית הנבחרת לחצי הגמר, ללא קשר עם תוצאות המשחקים האחרים, בגלל ששלוש נבחרות עולות לשלב הבא.

● לנבחרת קלעו: סטיין 18, קדוש 16, ברזן 5, סבין 4, גוארטה 3, ספירא 3, גל 2, וולפסון 2, מוסינזון 2, גולן 2, דדון 2.

משטרת ספרד ירתה באוויר כדי להפסיק התנגשות אלימה בין אוהדים יוונים

מאת אלי סהר וסוכנויות הידיעות

כ־200 אוהדים קנאים של מועדוני הכדורסל מיוון, פנאתינייקוס ואולימפיאקוס, התנגשו ביום חמישי בחניון ליד כביש מהיר סמוך לסאראגוסה (בצפון מזרח ספרד). ההתנגשויות היו כה אלימות, שהמשטרה נאלצה להתערב ולירות באויר כדי להחזיר את הסדר על כנו, מסר מקור משטרתי. "הם היו כמו מטורפים ותקפו אפילו 'ילדים'", מסר השוטר שהודיע לראשונה על ההתנגשויות.

העימותים בין האוהדים החלו למעשה באולם המשחק בסראגוסה, כאשר אוהדי פנאתינייקוס שמחו לאידם של אוהדי אולימפיאקוס על ההפסד בגמר לריאל מדריד. התקרית סמוך לסאראגוסה החלה כששתי מכוניות של אוהדי אולימפיאקוס הגיעו למקום, והחלו לאיים על הנוכחים במוטות ושרשראות ברזל. לאחר מכן הם תקפו קבוצה קטנה של אוהדי פנאתינייקוס. המצב החריף כאשר כמה דקות לאחר מכן הגיעו שלושה אוטובוסים והם אוהדים של פנאתינאיקוס. אלה הגיבו באלימות כשגילו כי אוהדי קבוצתם נפגעו. התקרית התפתחה לקרב של ממש, ובבוא המשטרה השליכו אוהדי פנאתינייקוס אבנים ולבנים על השוטרים, שתפסו בין השאר אקדח ושתי סכינים גדולות.

שלושה מהאוטובוסים המשיכו בדרכם לסאראגוסה תחת משמר שוטרים, והרביעי, שנפגע קשות, נשאר במקום על נוסעיו תחת השגחה משטרתית.

ריאל מדריד חגגה את הזכייה שלשום באיצטדיון הכדורגל "סנטיאגו ברנבאו", אולם רק 2,000 צופים באו להריע לאלופים החדשים. המאמן הסרבי ולימיר אוברדוביץ' אמר אחרי הזכייה השלישית שלו בגביע: "אני רוצה להריע לשחקנים שלי. היינו יותר אינטליגנטים בהתקפה מאשר היוונים וסאבוניס הוכיח הערב שהוא בדרגה אחת מעל שאר השחקנים באירופה". בספרד צויין אתמול, שהמגעים בין ארווידאס סאבוניס לפורטלנד טרייל בלייזרס נמצאים בשלב מתקדם.

העיתונים ביוון תלו חלק מהאשם הפסד בניהול המשחק של מאמן אולימפיאקוס יאניס יואנידיס. יואנידיס לא ימשיך עונה נוספת בקבוצה והמועמד להחליפו הוא הסרבי דושאן איוקוביץ', מאמן פאניוניוס אתונה.

שידורים ישירים מהאן.בי.איי הערב ב־23.45 בערוץ 3

השידורים הישירים מליגת האן.בי.איי. יחלו הלילה בערוץ 3 של רשות השידור (ערוץ 33 בכבלים).

ב־23.45 יועבר סיום המשחק בין סן אנטוניו ספארס לדנוור נאגטס. מיד אחרי זה יועבר בשידור מלא המשחק בין שיקאגו בולס לניו יורק ניקס.

חמישה נצחונות רצופים לניו יורק

גברה בחוץ על אינדיאנה 88–84 והגבירה סיכוייה לזכות בביתיות בחצי גמר המזרח. דניס רודמן מסן אנטוניו חזר מפציעה ממושכת

טבלות ה־NBA

מזרח

	נצ'	הפ'	%
1. אורלנדו	55	22	71.4
2. ניו יורק	52	25	67.5
3. אינדיאנה	49	29	62.8
4. שארלוט	48	29	62.3
5. שיקאגו	43	34	55.8
6. קליבלנד	41	37	52.6
7. אטלנטה	39	38	50.6
8. בוסטון	33	44	42.9
9. מילווקי	31	46	40.3
10. מיאמי	30	47	39.0
11. ניו ג'רזי	28	49	36.4
12. דטרויט	27	50	35.1
13. פילדלפיה	22	55	28.6
14. וושינגטון	18	59	23.4

מערב

	נצ'	הפ'	%
1. סן אנטוניו	57	20	74.0
2. יוטה	55	22	71.4
3. סיאטל	54	22	71.1
–. פיניקס	55	23	70.5
5. ל.א. לייקרס	47	30	61.0
6. יוסטון	45	32	58.4
7. פורטלנד	40	36	52.6
8. דנוור	38	39	49.4
9. סאקרמנטו	37	40	48.1
10. דאלאס	34	42	44.7
11. גולדן סטייט	25	52	32.5
12. מינסוטה	21	56	27.3
13. ל.א. קליפרס	16	61	20.8

* הקבוצות המודגשות הבטיחו את מקומן בפליי־אוף

אינדיאנאפוליס (רויטר). ניו יורק ניקס רשמה אתמול לפנות בוקר את נצחונה החמישי ברציפות, כשגברה במשחק חוץ 88–84 על אינדיאנה פייסרס.

7.5 שניות לסיום המשחק קלע דרק הארפר סל מטווח שלוש הנקודות, והבטיח את הניצחון לקבוצתו. פטריק יואינג בלט בניו יורק עם 30 נקודות ו־12 ריבאונדים. הניצחון הרחיק את ניו יורק כדי שלושה משחקים וחצי מאינדיאנה, דבר שיקנה לה יתרון ביתיות בחצי גמר המזרח, אם שתי הקבוצות תיפגשנה בשלב הזה.

דריק מקי קלע 23 נקודות לאינדיאנה, שהפער בינה לבין שארלוט בראשות הבית המרכזי הצטמק לחצי משחק בלבד.

● דטרויט פיסטונס – שארלוט הורנטס 86–94. מהלך 14–3 ברבע הרביעי הכריע את המשחק לטובת שארלוט. גרג סאטון, שהחליף את מאגסי בוגס, סיים את המשחק עם 14 נקודות, 12 מהן ב־13 הדקות האחרונות של המשחק. אלונזו מורנינג בלט עם 25 נקודות ו־13 ריבאונדים. אלן יוסטון קלע 21 נקודות לדטרויט, שלא תשחק העונה בפליי־אוף.

● סן אנטוניו ספארס – סאקרמנטו קינגס 98–88. דייויד רובינסון בלט עם 32 נקודות ו־16 ריבאונדים. דניס רודמן חזר מפציעה שהשביתה אותו מ־14 משחקים, והוריד 15 ריבאונדים. שון אליוט תרם 17 נקודות לסן אנטוניו, שניצחה בראשונה אחרי שני הפסדים. מיטש ריצ'מונד קלע 22 נקודות לסאקרמנטו, שמפגרת במשחק אחרי דנוור במאבק הכניסה לפליי־אוף.

● דנוור נאגטס – פיניקס סאנס 102–87. בראיינט סטית' קלע שיא עונתי של 27 נקודות, והוליך את דנוור לניצחון שלישי ברציפות. רג'י וויליאמס עם 17 נקודות ודייל אליס עם 16 סייעו לו. קווין ג'ונסון בלט בפיניקס עם 24 נקודות, צ'ארלס בארקלי סיים עם 16.

שאר התוצאות אתמול: קליבלנד – אטלנטה 83–70; מינסוטה – מילווקי 104–100.

18,000 נק' ליואינג

בוסטון סלטיקס ניצחה אור ליום שישי את אורלנדו מג'יק 119–114 בזכות 29 נקודות של דינו ראדג'ה, 12 מהן ברבע הרביעי. שרמן דאגלאס הוסיף 25 נקודות.

הוראס גראנט בלט באורלנדו עם שיא עונתי של 29 נקודות. שאקיל אוניל הוסיף 26 נקודות ו־12 ריבאונדים, אבל דייק רק ב־2 מ־11 קליעות עונשין. בסיום אמר אוניל: "אני נוטל על עצמי את האשמה להפסד".

● ניו יורק ניקס – וואשינגטון בולטס 110–100. פטריק יואינג קלע 25 נקודות, והיה לשחקן ה־37 בתולדות האן.בי.איי. שקלע 18,000 נקודות בקריירה. כריס וובר קלע 27 נקודות לוואשינגטון, שהשוותה שיא בגרעון שלילי – 13 הפסדים רצופים.

● יוסטון רוקטס – פורטלנד טרייל־בלייזרס 112–99. אקים אולאג'ואן חזר לשחק אחרי שבועה משחקים בהם סבל מאנמיה, קלע 35 נקודות, הוריד 10 ריבאונדים והוסיף חמש חסימות. רוד סטריקלנד קלע 22 נקודות לפורטלנד. אוטיס ת'ורפ שיחק לראשונה בירוסטון נגד פורטלנד, קלע 11 נקודות והוריד 14 ריבאונדים.

שאר התוצאות ביום שישי: מיאמי – קליבלנד 85–84; יוטה – גולדן סטייס 121–102; סיאטל – דאלאס 113–112; לוס אנג'לס קליפרס – דנוור 103–125; פילדלפיה – ניו ג'רזי 102–94.

[illegible] عن الأصل

[illegible]

סקר פלשתיני: רוב תושבי הרצועה תומכים בתהליך השלום, ובהחרמת נשק לא־מורשה

הרוב גם סבורים שפיגועים בתחומי האוטונומיה נגד מטרות ישראליות אינם מועילים לפלשתינאים

מאת אורי ניר

רוב התושבים ברצועת עזה תומכים בהחרמת כלי נשק שאינם מורשים, תומכים בהמשך תהליך השלום, מתנגדים להמשך הפיגועים בתחומי האוטונומיה נגד מטרות ישראליות, וסבורים כי פיגועים כאלה אינם מועילים לפלשתינאים.

רוב תושבי הרצועה סבורים, עם זאת, כי ישראל היא האחראית להידרדרות במצב הביטחון ברצועת עזה, בגלל אמצעים שונים שהיא נוקטת נגד הפלשתינאים. כך עולה מסקר דעת קהל שערך "המכון הפלשתיני לדעת קהל" הפועל בעזה. הסקר נערך בראשותו של ד"ר נביל כוכאלי מהעירייה בית סאחור. ד"ר כוכאלי ואנשיו ראיינו 548 מבוגרים ברצועת עזה במדגם מקרי, ונמצא כי הרשות הפלשתינית נהנית מאמון ציבורי ניכר למדי.

לפי ממצאי הסקר החדש, שנערך ביום הב' וביום ששי בשבוע שעבר, 60% מתושבי הרצועה תומכים בהחרמת נשק בלי רשיון (16% מתנגדים), ומחציתם (50%) תומכים במבצע המעצרים שמנהלת הרשות הפלשתינית נגד פעילי חמאס והג'יהאד האיסלאמי. 34% מתנגדים.

ממצא מעניין אחר הוא כי רק 27% מהנשאלים הביעו תמיכה בהמשך הפיגועים נגד מטרות ישראליות היושבים בתחומי האוטונומיה. התנגדו לפיגועים כאלה יותר מ־62% מהנשאלים. ההתנגדות לפיגועים הגיוגים בתחומי האוטונומיה בקרב הפלשתינאים נובעת בדרך כלל מן החשש שפעולות כאלה יביכו את הרשות הפלשתינית, יערערו את השלטון העצמי של הפלשתינאים בשטחי האוטונומיה, ויגדילו את הסכנה שישראל תשוב ותיכנס לרצועת עזה.

57% מהנשאלים אמרו כי המשך הפיגועים נגד ישראל אינו מועיל לפלשתינאים, ורק 32% אמרו כי הפיגועים יועילו לפלשתינאים.

79% אמרו כי ישראל היא האחראית להידרדרות הביטחונית ברצועה, ו־68% אמרו כי הם מאמינים שהסיבה לעלייה בפיגועים היא התגברות אמצעי הלחץ שישראל נוקטת נגד תושבי הרצועה (בפרט הסגר הביטחוני).

47% אמרו כי הסתבר שהתקופת ישראל במו"מ על יישום החלק השני של הסכם אוסלו קשורה לפיגועי החמאס והג'יהאד נגד מטרות ישראליות, ואילו 42% אמרו כי אינם מאמינים שיש קשר כזה.

רוב גדול כמפי שבדרך־כלל נהוג לסבור (76%) תמכו בהמשך המו"מ עם ישראל, ורק 20% התנגדו.

התנגדות להקמת מדינה ברצועה על חשבון הגדה

רוב גדול של הנשאלים (87%) התנגדו לרעיון הישראלי להקים לאלתר מדינה פלשתינית ברצועת עזה, בתנאי שמו"מ על יישום האוטונומיה בגדה המערבית יושעה. רוב גדול (81%) הביעו תמיכה בהקמתם של פארקים תעשייתיים על הגבול שבין ישראל לשטחים.

רוסיה אישרה את מחויבותה לחוזה לבניית כורים גרעיניים באיראן

החיזבאללה מגנה את "ניסיונות ארה"ב להביא לסגר כלכלי על איראן"

מוסקווה (ע"ע). השר משרד האנרגיה הגרעינית של רוסיה חזר ואישר שלשום את מחויבותה של רוסיה לקיום החוזה הגרעיני עם איראן בבושהר. "בניית הכורים, הוסיף, לאלה כבשלונו לצפון קוריאה בידי ארה"ב, יסאן הרום קוריאה, אינו מהווה כל איום על שכנותיה של איראן או על מדינות אחרות", אמר השר המשרד, ויאצ'סלב מיכאילוב, שדבריו צוטטו בהודעת סוכנות איטאר־טאס.

הסוכנות האיראנית לאנרגיה גרעינית אישרה ביום חמישי, כי רוסיה הודיעה לקיים את החוזה, ולהביא לסיום את בניית תחנת הכוח הגרעינית בבושהר.

ארה"ב, המאשימה את המשטר האיסלאמי בטהראן ברצון להצטייד בנשק גרעיני, מפעילה לחץ על מנהיגי רוסיה, בניסיון לשכנעם שלא לבנות את התחנה. בעת ביקורו של שר ההגנה האמריקאי, ויליאם פרי, ברוסיה ציינה ממשלת רוסיה כי למרות הלחצים, היא תכבד לפחות שני כורים נוספים לתחנת הכוח האטומית. מכירה זו אמורה להכניס לרוסיה סכום של כמיליארד דולר.

תחנת הכוח בבושהר החלה להיבנות עוד בתקופת השאה, ובנייתה הופסקה בפברואר 1979, לאחר המהפכה האיסלאמית. התחנה, שתהיה מצוידת בכורים בני 1,300 מגוואט, אמורה לספק 10%–20% מהאנרגיה במדינה, והופצצה 13 פעמים בידי הכוחות העיראקיים בעת מלחמת איראן־עיראק בשנים 80'–88'.

ביירות (ע"י). המנהיג הרוחני של תנועת החיזבאללה גינה שלשום את ארה"ב על "ניסיונותיה לפגוע באיראן, עקב סירובה של הרפובליקה האיסלאמית לעשות שלום עם ישראל".

השייח מוחמד חוסיין פאדלאללה אמר, כי וושינגטון מפעילה לחצים על בעלות בריתה, בהן אזרבייג'אן ורוסיה, כדי להביא לסגר כלכלי ומסחרי על טהראן, "כיוון שאיראן לא שינתה את מדיניותה, והיא עדיין מתנגדת לכל הסדר בעניין הסכסוך הישראלי־ערבי", ומסרבת להתפייס עם ישראל, כמו שהתפייסו מדינות ערביות אחרות".

השייח הוסיף, כי טהראן נענשת על כך שאינה מתקפלת בפני רצונה של ארה"ב ותוכניותיה לשלום באזור", ועל שאינה מוכנה להפסיק את מתן הסיוע לתנועות האיסלאמיות. "אנו עומדים בפני מלחמת דיבור אמריקאית, שמטרתה העיקרית היא החלשת הדת המוסלמית והתנועות האיסלאמיות ברחבי העולם", אמר השייח.

אחד מעקרונות המדיניות של ארה"ב במזרח־התיכון הוא להביא לבידודן של עיראק ואיראן, כדי להבטיח את השלום העתידי בין שכנותיהן לבין ישראל. כמו כן, ממשיכה ארה"ב להאשים את איראן בתמיכה בטרור.

צה"ל הטיל עוצר על חברון בערב פסח

מאת אורי ניר

צה"ל הטיל שלשום עוצר על העיר חברון, כנראה כדי למנוע פיגועים נגד קומץ המתנחלים המתגוררים בעיר בערב חג הפסח. העוצר הוסר אתמול בצהרים. דובר צה"ל מסר, כי העוצר הוטל "בשיקולי ביטחון".

תושבים מחברון זעמו על העוצר, שבא אחרי כשלושה שבועות של עוצר לילי על העיר (משעה 6 בערב עד לשעות בוקר). העוצר הלילי הוטל בשעתו בעקבות פיגוע הירי על אוטובוס אגד בצומת הזכוכית, בכביש המוביל לקרית ארבע, בו נהרגו שני מתנחלים מחברון וקרית ארבע.

ד"ר אחמד טיבי, יועצו של ראש הרשות הפלשתינית יאסר ערפאת, גינה אמש את העוצר שהוטל על חברון שלשום. "הטלת עוצר על יותר מ־100 אלף פלשתינאים בחברון למען חבורת מתנחלים היא דבר לא מוסרי", אמר.

על פי הנהלים שנקבעו, נהגו מתנחלי חברון אתמול ושלשום מן הזמן להתפלל לבדם במערת המכפלה.

ועידת הסופרים תחליט אם לקבל לשורותיה יוצרים שאינם כותבים עברית

(ע). ועידת הסופרים העבריים, שתתכנס מחר בתל אביב, תחליט אם לקבל לשורותיה סופרים שאינם כותבים עברית, בהם גם יוצרים ערבים החיים בתחומי הקו הירוק.

ההמלצה הועלתה בידי חברי ועדת התקנון של האגודה, המציעים "לאגד את הסופרים, אזרחי מדינת ישראל והתושבים בה, הכותבים בשפה העברית או בלשונות האחרות ללא כל הבדל דת ולאום".

בקרב חברי האגודה קיימים חילוקי דעות בעניין שאלת צירופם של הסופרים שאינם כותבים בעברית.

הוועידה תבחר מחר נשיא כבוד חדש. על התפקיד מתמודדים עמליה כהנא כרמון ואמנון שמוש.

בפגישה עם ראש ממשלת טורקיה לשעבר

רבין: השלום היה נדחה במאה שנה, לו חיכינו שהערבים יהיו דמוקרטים

מאת אלוף בן
סופרו המדיני של "הארץ"

"אם היינו מחכים שהערבים יהפכו דמוקרטיים, לא היינו עושים אתם שלום במשך 100 שנים", כך אמר ראש הממשלה, יצחק רבין, בפגישה עם ראש ממשלת טורקיה לשעבר, בולנט אג'וויט, שביקר בשבוע שעבר בישראל. אג'וויט, העומד כיום בראש מפלגת האופוזיציה השמאלית־דמוקרטית בארצו, אמר לרבין שהוא מקווה כי עם תהליך השלום תתפתח גם הדמוקרטיה במזרח התיכון, שבו יש כיום רק שתי מדינות דמוקרטיות: ישראל וטורקיה. רבין ענה לו: "הדמוקרטיה היא ערך חשוב בשבילנו, אבל איננו יכולים לכפותה על שכנינו כתנאי למשא ומתן".

בשיחה עם סגן שר החוץ, יוסי ביילין, אמר אג'וויט שתהליכי דמוקרטיזציה במזרח התיכון יחייבו תקופת מעבר לא קלה של כמה שנים, אך בסיומה תושג יציבות רבה יותר עם המשטרים הנבחרים.

ביילין אמר לו, שהאינטרס הישראלי מחייב קיום את המשטרים הקיימים בעולם הערבי על כנם, כיוון שהם מחויבים לתהליך השלום. אג'וויט, שהיה ראש ממשלת טורקיה בשנות ה־70 אמר שהוא מקווה כי הפלשתינאים יקימו מדינה דמוקרטית, והיא תתן דוגמה למדינות אחרות במזרח התיכון.

ביילין אמר שיו"ר הרשות הפלשתינית, יאסר ערפאת, הקים בעזה משטר ריכוזי הדומה לזה שבמדינות ערב. ביילין סיפר לאג'וויט על ויכוח פנימי שהיה בדרג המדיני בישראל, אם להיענות לבקשתו של ערפאת להנהיג בחירות ישירות לראשות המועצה הפלשתינית, לצד הבחירות של חברי המועצה. "התנגדתי לכך", אמר ביילין, "כי סברתי שבחירות כלליות יהיו דמוקרטיות יותר ויבטיחו ייצוג של מגזרים רבים בקרב הפלשתינאים. אך רבין נקט גישה פראקטית, ואמר שאם זה מה שערפאת רוצה, ישראל צריכה להיענות לו".

ירדן תפעל לגיבוש לחץ ערבי משותף על ישראל להצטרף לאמנת הגרעין

מאת סוכנויות הידיעות

עמאן (ע"י). ירדן תפעל לגיבוש עמדה ערבית מאוחדת, לאלץ את ישראל לחתום על האמנה לאי־הפצת נשק גרעיני, או להסכים לפיקוח בינלאומי על מתקניה הגרעיניים. כך מסר אתמול שר החוץ הירדני, עבד אל־כרים כבאריתי.

השר אמר כי הוא יטוס היום לניו יורק, שם תתקיים פגישה של שרי חוץ ערבים, שנועדה לגיבוש עמדה משותפת בעניין האמנה.

עוד אמר השר, כי שרי החוץ הערבים ייפגשו עם מזכיר המדינה האמריקאי, וורן כריסטופר, כדי לדון עמו בעמדתם בכל הקשור למתקניה הגרעיניים של ישראל וסירובה להצטרף לאמנה.

שר החוץ המצרי, עמר מוסא, אמר אתמול כי ארצו מצפה עדיין לשינוי לטובה בעמדתה של ישראל בעניין האמנה.

"מצרים מקווה שישראל תבין כי המזרח התיכון אינו יכול לסבול את קיומה של תוכנית גרעינית מחוץ למנגנון האמנה, משום שהדבר יביא לערעור היציבות באזור", אמר מוסא. השר ישתתף מחר בוועידת האו"ם בניו יורק שתוקדש בהארכת האמנה.

גם איראן וסודאן קראו אתמול לקהילה הבינלאומית להפעיל לחצים כדי להביא להצטרפות ישראל לאמנה לאי־הפצת נשק גרעיני. בהודעה משותפת שפורסמה בחרטום, בתום ביקורו של יו"ר הפרלמנט האיראני, עלי אכבר נאטק־נורי, ביקשו שתי המדינות מהקהילה הבינלאומית "לגנות את מדיניות האיום־האופה, ולאלץ את המשטר הציוני לחתום על האמנה ולהסכים לפיקוח בינלאומי על מתקניו וכלי הנשק הגרעיניים שלו".

כן קוראת ההודעה להגברת שיתוף הפעולה בין איראן לסודאן ויתר המדינות המוסלמיות, ודוחה את תהליך השלום במזרח התיכון. "התהליך המכונה 'תהליך השלום' מחזק את המשטר הציוני באזור", ציינו שתי המדינות בהודעה. בהודעה נאמר כי שתיהן של ירושלים נמצאו בעדיפות ראשונה בעיני המוסלמים.

ההודעה המשותפת קוראת למדינות האיסלאמיות להתנגד להתקפות נגד האיסלאם, ומגנה את "התוקפנות" של המערב נגד העולם המוסלמי, בעיקר בבוסניה־הרצגובינה.

נאטק־נורי, שהגיע לחרטום בראש משלחת של יותר מ־60 פקידים, נועד בין היתר עם נשיא סודאן, עומאר אל־באשיר. בעת ביקורו, בן חמישה ימים, נחתמו הסכמים להקמת חברת השקעות משותפת בתחומי החקלאות והתעשייה.

הסיבוב הראשון של הבחירות לנשיאות האזור הטורקי של קפריסין הסתיים ללא הכרעה

ניקוסיה (ע"ר). איש לא ניצח בבחירות לנשיאות קפריסין, באזור הכבוש בידי טורקיה, שנערכו אתמול. הנשיא הנוכחי ראוף דנקטאש זכה באחוז הקולות הגבוה ביותר, אולם בפחות מ־50 האחוזים הדרושים כדי למנוע סיבוב הצבעה שני. ועדת הבחירות מסרה, כי לאחר ספירת רוב הקולות, התברר שדנקטאש זכה ב־40.4 אחוזים מהקולות, ויריבו, ראש הממשלה לשעבר דרוויש ארוגלו, זכה ב־23.7 אחוזים. השניים יתמודדו בסיבוב השני בשבת הקרובה.

חולצו נוסעי יאכטה שנקלעה למצוקה בים סוער מול ת"א

(ע). צוות שיטור ימי של מרחב הירקון חילץ אמש תוך סיכון רב שבעה נוסעים ביאכטה שנקלעה לסערה, ונסחפה אל שובר הגלים ליד נמל יפו.

במהלך החילוץ, שהחל סמוך לשעה 20.00 והסתיים אחרי שעתיים וחצי, נאלצה הספינה המשטרתית להתמרן במים הסוערים וברוחות שנשבו. הספינה קרבה מדי־פעם אל היאכטה, וחילצה בזה אחר זה את השבעה שהיו עליה – שלושה מבוגרים וארבעה ילדים, בגילאי 5, 9, 11 ו־16 – בני משפחת גל מירושלים. הם הועברו בשלום אל הסירה המשטרתית והורדו אל החוף במעגן המרינה בתל אביב.

בני המשפחה יצאו לשיט בחופי תל אביב אתמול אחר הצהרים. סמוך ל־19:30 שודרו במערכת הקשר הימי קריאות מצוקה בהן נאמר כי היאכטה נקלעה לים סוער ולרוחות עזות, וקיימת סכנה שתתנפץ אל הסלעים על נוסעיה.

אתמול חילצו אנשי צוות ספינת השיטור הימי שלושה גולשי מפרש שנקלעו למצוקה מול חופי תל אביב והיו בסכנת טביעה.

גבור סברינה

הודעה
על אסיפה כללית שנתית

הנך מוזמן לאסיפה כללית שנתית של חברתנו שתתקיים ביום ב' 1.5.95 בשעה 09:30 במשרדנו ברח' הכדר 5, אזור התעשייה הישן נתניה.

על סדר היום:
1. אישור דוח"ת כספיים ליום 31.12.94.
2. מינוי רו"ח.
3. בחירת דירקטורים.

תשומת ליבך לתקנות 82 ו־83 מתקנות ההתאגדות של החברה בדבר זכותו של הדירקטוריון וכל משתתף להעלות להצבעה החלטה בקשר לכל ענין מהעניינים המנויים בהודעה זו, וכן לתקנה 95 לפיה יפוי הכח להשתתף באסיפה יש להפקיד במשרדנו 48 שעות לפני מועד האסיפה.

גבור סברינה
מפעלי טקסטיל בע"מ

הועדה המקומית לתכנון ולבניה של נהריה
הודעה על פי סעיף 149 (2), (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה
ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 (2), (1) לחוק התכנון והבניה הנ"ל, כי הוגשה בקשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה של נהריה. [illegible]
דוד קדוש
יו"ר הועדה (משנה) המקומית לתכנון ולבניה נהריה

יקירנו
זכי קיני
נפטר ביום חמישי
יובא למנוחות היום, יום ראשון א' חול המועד, ט"ז בניסן תשנ"ה 16.4.95 בשעה 16.30 בבית העלמין החדש בבאר שבע
משפחות: קיני
בן־עוזר
רגבי
ערד־צורן

לשוש ולכל בני המשפחה
במות **זכי**
חבר יקר ואהוב
אבלכם – אבלנו
ההלוויה היום, יום ראשון, 16.4.95, בשעה 16.30, בבית העלמין בבאר שבע.
הגדעונים

לאברהם, עמיר
ומשפחת בן נפתלי
משתתפים בצערכם על מות
האב
יעל ובעז עדיני

חייג 02-254245-8 03-5121333/44 04-623166/7
הארץ

ברוך דיין אמת
בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים
על פטירת אהובנו ויקירנו
מהנדס **דוד–מנחם בורנשטין**
רמת–השרון
בן רבקה ואהרון–ישראל שליט"א
ההלוויה תתקיים אי"ה היום, יום ראשון, ט"ז בניסן תשנ"ה 16.4.95 בשעה 14:00 אחה"צ בבית העלמין בנחלת–יצחק
המתאבלים: ההורים, האישה, הבן והבת וכל המשפחה

אבינו האהוב
מרדכי בן־נפתלי
יליד ברנוביץ'
הלך לבית עולמו
ההלווייה תערך ביום א' 16.4.1995 – ט"ז ניסן תשנ"ה, בשעה 12.30 בבית העלמין בקרית שאול
מבכים ואבלים
בניו: אברהם ודינה בן–נפתלי
עמיר וחדוה בן–נפתלי
ונכדיו: ארנה, מיכל, תמי, אורי ויוסי

יקירנו
יצחק סובולביץ
איננו
ההלוויה תתקיים היום, יום ראשון, א' חול המועד ט"ז ניסן תשנ"ה, 16.4.95, בשעה 13:00 בבית העלמין הירקון (כביש חוצה שומרון)
אבלים:
אשתו: פריצי סובולביץ
בתו וחתנו: ורדה ומשה איבלר
בתו וחתנו: עכסה ואלחנן דומינסקי
אחיו: נתן סובולביץ–צרפת
נכדיו: ימית, עמרי, דניאל

ליהודית, טל, ענבל ולסבא אברהם,
משתתפים בצערכם במות
הרעיה, האם והסבתא
תמר
קיבוץ שובל

אנו מודים מקרב לב ובאסירות תודה
לגברת **גאולה מרקובסקי ולצוות בית ראובן**
ברמת השרון, על טיפולן באבינו, על מסירותן ומלאכת־הקודש שהן עושות כדי לשמר את כבוד האדם של החולים שבטיפולן.
משפחת בן־נפתלי

הסתדרות המורים בישראל
אבלה על מותו של נשיאה
ד"ר **שלום לוין**
מחנך, הוגה והוקר אשר הטביע חותמו על מערכת החינוך בישראל ועל מעמד המורה.
הארון יוצב היום, יום ראשון א' חול המועד, ט"ז בניסן תשנ"ה 16.4.95 בשעה 12:00 בבית הסתדרות המורים ברח' בן סרוק 8 תל־אביב.
מסע ההלוויה יצא בשעה 13:00 לבית העלמין בחולון.
תחבורה תועמד לרשות המלווים.

אוניברסיטת תל־אביב
בית הספר לחינוך
מרכינים ראש ומשתתפים באבל המשפחה
עם פטירתו של
ד"ר **שלום לוין** ז"ל
יו"ר עמית של הועד המנהל
של הארכיון לחינוך יהודי
בישראל ובגולה ע"ש אביעזר ילין
(מיסודה של הסתדרות המורים)

רחוב 24 שעות קבלת מודעות רחוב
דיזנגוף 118 (מול כסית) 03-5239952 03-5246363
לבעלי כרטיסי אשראי ב־3 תשלומים
[illegible]

פרסום רם **מודעות אבל** עד חצות
03-5605591, 5605731 ובערב 03-5032969

קבלת מודעות אבל
-03-
5755555

הארץ
קבלת מודעות אבל
סניף ת"א טל 03-5121212 פקס 03-6815859 עד חצות
סניף חיפה טל 04-623166 פקס 04-670715 עד 16:00
סניף ירושלים טל 02-254245 פקס 02-254249 עד 22:00
קבלת מודעות 177-022-3000 חיוג חינם עד חצות

לקבלת מודעות אבל
טל': 6388489
פקס: 6388812

קבלת מודעות אבל
24 שעות ביממה 03-5661111
ובחיוג חינם 177-022-1516

מודפון קבלת מודעות אבל 24 שעות ביממה
03-38 38 38

חדשות חוץ

מבצע אבטחה רחב ממדים בטוקיו לנוכח איום של "כת האמת" ב"אסון מחריד"

החיים בעיר שובשו; בוטלה תחרות אתלטיקה; 2 מרכזי קניות נסגרו

מאת סוכנויות הידיעות

טוקיו. כ־20 אלף שוטרים יפאנים נפרסו אתמול ברחובות טוקיו, ומסוקים חגו ממעל, לאחר שמנהיג כת "האמת הצרופה", ששמה נקשר לפיגועי גז העצבים ברכבת התחתית בבירה, הזהיר מפני אסון מחריד אף יותר, שיפקוד בקרוב את טוקיו. עם זאת, לא נמסרו דיווחים כלשהם על אירועים שניתן לכרוך אותם באסונות, אמר דובר מטעם משטרת טוקיו.

יחידות המשטרה נפרסו במטרה לבלום פיגועי טרור אפשריים, מסרה המשטרה. מומחים ללוחמה ביולוגית הועמדו אף הם בכוננות.

מנהיג "אום שינריקיו" (כת האמת הצרופה), שוקו אסאהארה, חזה כי בשבת יפקוד את טוקיו אסון שיעמיד בצל את הרעש שאירע בקובה לפני שלושה חודשים. יותר מ־5,500 איש נספו ברעידת האדמה, שלדברי הכת, נחזתה על ידי מנהיגה הרוחני.

המשטרה הגבירה אתמול את אמצעי הבטיחות בתחבורה הציבורית, בחנויות הכלבו ובאצטדיונים, וכן בדקה מכוניות במחסומי דרכים. כמו כן, בוטלה תחרות אתלטיקה של תלמידי בתי ספר מכל העולם.

תושבים בבירה אמרו, כי הרחובות היו שקטים מהרגיל, שכן רבים נשארו בבתיהם. שמועות על הרעלה אפשרית של מי הברזים גרמו לכמה תושבים עצבניים למהר למרכולים כדי לקנות מים מינראליים.

בתחנות הראשיות של הרכבת התחתית הועמדו שוטרים, בעוד שנוסעים הוזהרו באמצעות הרמקולים שלא לגעת בחפצים חשודים בקרונות הרכבת או בתחנות. אות לתחושת העצבנות ביפאן היתה סגירתם של שני מרכזי קניות גדולים, בתגובה לנבואת האסון של אסאהארה.

המשטרה מסרה כי עצרה יותר ממאה מחברי הכת בהאשמות שונות, אך עד כה נמנעה מלקשר רשמית את שמה של הכת לפיגוע גז העצבים ברכבת התחתית.

מחלקת המדינה האמריקאית המליצה שלשום לאזרחי ארה"ב השוהים בטוקיו "לנקוט אמצעי זהירות". אמצעי הביטחון הוגברו גם במקומות אחרים ביפאן.

אתמול מצאו פקחים של המשטרה לראשונה ראיות המעידות בוודאות על כך, שהכת אכן ייצרה גז סארין באחד ממבניה, כך דיווחה רשת הטלוויזיה NHK. משטרת יפאן סירבה לאשר או להכחיש את הידיעה. אם יש אמת בדיווח, הרי שזו הפעם הראשונה בה גילתה המשטרה בפשיטותיה את הגז עצמו, ולא רק את מרכיביו.

תצלום איי־פי

לפחות 42 בני אדם נהרגו ו־39 נפצעו אתמול, כאשר רכבת נוסעים התנגשה באוטובוס עמוס פועלים ליד העיר קרייסנה, כ־55 ק"מ מצפון לקהיר. עדי ראייה שהיו במקום אמרו, כי נהג האוטובוס עצר ליד הצטלבות הכביש עם הפסים, ולאחר מעבר הרכבת התחיל לנסוע, מבלי שהעלה בדעתו שרכבת נוספת מגיעה מהכיוון השני. (ע"ר־דע"ש)

מאנדלה פיטר את אשתו בנפרד, ויני, מהממשלה בפעם השנייה בשלושה שבועות

יוהאנסבורג (איי־פי). בפעם השנייה בתוך שלושה שבועות, פיטר שלשום נשיא דרום אפריקה, נלסון מאנדלה, את רעייתו בנפרד מתפקידה, זאת לאחר שהפעם התייעץ עם נציגי המפלגות האחרות.

בהודעה מטעמו, אמר מאנדלה, כי שקל בשנית את מינויה של ויני מאנדלה לסגנית שר האמנויות, התרבות, המדע והטכנולוגיה לנוכח איומה בצעדים משפטיים בעקבות פיטוריה הקודמים, עליהם הוכרז ב־27 במארס. התשובה שקיבל היתה הזה: ויני חייבת ללכת.

"אין כל צורך לפרסם את הנימוקים להחלטה כאלה. תקוים כה ישפיע באופן שלילי על יכולתה של הרשות המבצעת למשול בתבונה", נאמר בהצהרה שנמסרה לאגודת העיתונאים של דרום אפריקה. "ברצוני לשוב ולהודות לגב' מאנדלה על השירות שהעניקה לממשלה, כולי תקווה, כי פעולה זו תסייע לה להרהר בהתנהגותה בעמדות הנהגה ולשפרה בעתיד".

למרות שלא ציין את הסיבות להחלטתו, ידוע כי מאנדלה כעס על אשתו בשל חוסר צייתנותה. הדברים אמורים במיוחד במסעה למדינות מערב אפריקה, אליו יצאה בניגוד להוראותיו. כמו כן, רגז מאנדלה על התבטאויותיה, לפיהן הממשלה אינה עושה די כדי לסייע לעניי דרום אפריקה.

במקביל, חוקרת כיום המשטרה מידע לפיו נחשדת גב' מאנדלה בשוחד ובתשלומי שוחד בקשר לניסיונותיו של קבלן לקבל חוזה בנייה בפרויקט השיכון הממשלתי.

להימנע ממאבק משפטי

ויני מאנדלה שבה ביום חמישי לתפקידה, לאחר שהגישה תביעה משפטית בעקבות פיטוריה, בה נאמר כי מאנדלה לא נועץ טרם פיטוריה בכל המפלגות בקואליציה השלטת, כפי שנדרש בחוקה החדשה.

מאנדלה החליט, כי קל יותר לשוב ולמנותה ולפטרה בשנית, הפעם תוך הקפדה על כל הדרישות החוקתיות, מאשר להיכנס למאבק משפטי ממושך עם רעייתו, החיה בנפרד ממנו זה כשלוש שנים.

בקצרה

● טג'יקיסטאן. 30 מורדים מוסלמים וששה חיילים ממשמר הגבול נהרגו בגבול טג'יקיסטאן, מסר שלשום שר ההגנה של טג'יקיסטאן, אנטולי קופצ'וב. שר ההגנה אמר, כי הקרבות בין המורדים המוסלמים לבין חיילי משמר הגבול פרצו במחוז גורנו־בדאחשאן, הסמוך לגבול עם אפגניסטאן, ונמשכו כשלוש שעות. מחר אמורים נציגים של הממשלה והמורדים לפתוח במוסקווה בשיחות בחסות שליח האו"ם. (ע"ר)

● איראן. איראן הודיעה אתמול, כי בכוונתה להקים גוף איסלאמי להגנה על זכויות האדם, במטרה לקדם ולהגן על זכויות המוסלמים בעולם. האיאתוללה מוחמד יאזדי אמר במסיבת עיתונאים בטהראן, כי הארגון האיסלאמי לזכויות האדם ישתף פעולה עם גופים עולמיים דומים. "מטרותינו הן למנוע הפרת זכויות האדם נגד המוסלמים בעולם, וכן קידום כולל של זכויות אדם", אמר. (ע"ר)

● טורקיה. אנשי מפלגת הפועלים הכורדית (פ.ק.ק), הרגו שלשום בלילה 11 חיילים טורקים, במארב שהוצב בכביש קטן לא הרחק מהגבול עם עיראק, מסרו אתמול מקורות בצבא הטורקי. כן ציינו המקורות, כי שמונה חיילים נפצעו במארב. ואילו במרכז העיר קלן, שבגרמניה, חמישה בנקים טורקים היו מטרה לפיגועים בלילה שבין יום שישי לשבת, מסר דובר המשטרה במקום. ששה חשודים, כולם בעלי אזרחות טורקית, נעצרו לחקירה. (ע"ר)

משפט סימפסון

"נמאס מאו־ג'יי", כתב עיתון באטלאנטה, והודיע שלא ידווח עוד על המשפט

אטלאנטה (איי־פי). כותרת העמוד הראשון זעקה: "נמאס מאו־ג'יי" ולידה הופיע צילום של סימפסון שעליו צויר "X". מוציאו לאור של המקומון "טיימס־ג'ורג'יאן", שתפוצתו מגיעה ל־11,600 קוראים פשוט הכריז בזאת, כי עיתונו לא ידווח עוד על התרחשויות במשפט סימפסון עד שיסתיים.

המוציא לאור, פאם קאבנו, אמר כי הגיע להחלטתו בעקבות מכתב של קורא, שהתלונן: "אני רוצה שתעשו משהו בקשר לכך. תפסיקו לדווח על זה".

תגובתו של קאבנו במהדורת יום רביעי שעבר של עיתונו: "בכל הקריירה שלי, מעולם לא חזיתי בפארסה ובהשתטות כזו בכלי תקשורת וראשתי כלשהו כמו המשפט והסיקור המגיעים מקליפורניה", כתב. "בחרנו להימנע מדיווח על האבסורדים המתפלים של אופרת הסבון של או־ג'יי עד שהעניין ייגמר סופית".

לוס אנג'לס (רויטר). בשבוע שעבר התרחש אירוע חריג במשפט: פרקליט ההגנה, רוברט שפירו, הפגין ברבים את שביעות רצונו מחקירה צולבת של עד מטעם התביעה, וחילק באולם המשפט עוגיות מזל סיניות.

ביום חמישי, במהלך הפוגה בחקירה הצולבת של הקרימינולוג המשטרתי דניס פנג, שמוצאו סיני, נראה היה כי גם הפרקליט המוביל של סימפסון, ג'וני קוקרן, לא הצליח להסתיר את שמחתו, וכתבים שמעו אותו שר "אנחנו קודעים את פנג" בשעה שהלך במסדרונות בית המשפט.

בחירות לנשיאות צרפת

להפן מתחזק בסקרים ומאיים על המקום השלישי של אדואר באלאדור

מאת ניצן הורוביץ
שליח "הארץ" בצרפת

לה פן. 14% תמיכה

פאריס (מיוחד ל"הארץ"). בסקר האחרון שהתפרסם בצרפת בטרם נכנס לתוקפו חוק הבחירות האוסר פרסום סקרים בשבוע שלפני ההצבעה (שתתקיים בדיוק בעוד שבוע, ב־23 באפריל), יש אישור למגמה הצוברת תאוצה: התחזקותו של מנהיג "החזית הלאומית" ז'אן מארי לה־פן.

בראש המועמדים לנשיאות ניצב ז'אק שיראק הזוכה לתמיכה יציבה של כ־26%. המועמד הסוציאליסטי, ליונל ז'וספן, נסוג בכשני אחוזים וזוכה כעת ל־19%, אך הירידה הבולטת יותר היא של ראש הממשלה אדואר באלאדור, המתנודד סביב ה־16%. מקומו השלישי של באלאדור מאוים כעת באופן ישיר על ידי לה־פן. בתחילת המירוץ הנשיאותי, לפני כמה חודשים, זכה לה־פן ל־8% בלבד, וכיום הוא מגיע ליותר מ־14%.

30% עדיין מתלבטים

ההתקדמות ההדרגתית והקבועה של מנהיג הימין הקיצוני, והעובדה שיותר מ־30% מהבוחרים טרם החליטו למי להצביע, גורמות לדאגה רבה במערכת הפוליטית. בהשוואה לבחירות הקודמות, גדל מספר המתלבטים – שבוע לפני ההצבעה – ביותר מ־10%.

בבחירות לנשיאות ב־88' זכה להפן ב־14% מהקולות – תוצאת שיא שלו. הפעם הכריז, כי הוא משוכנע שיצליח לזכות בקולות נוספים ולהעפיל לסיבוב השני מול שיראק. ההערכה היא כי להפן לא יצליח לעלות לסיבוב השני, אולם ייתכן שיזכה לקולות רבים יותר מבאלאדור בסיבוב הראשון. הערכה כזו נשמעה בדיונית לחלוטין עד לפני שבועיים־שלושה. גם התחזקות של מועמדי השוליים האחרים (הקומוניסט רובר הו, הטרוצקיסטית ארלט לאגייה, חסידת איכות הסביבה דומיניק וואנה, ואיש הימין פיליפ דה־וילייה) מעידה, לדברי פרשנים, על מגמה של התרחקות הבוחרים מהמועמדים "הממסדיים": באלאדור וז'וספן. השניים הללו זוכים כעת לאחוזי התמיכה הנמוכים ביותר שלהם מאז תחילת המערכה.

אתמול קרא ז'וספן באסיפת בחירות לעזוב במנוחה את הנשיא מיטראן החולה. דבריו נאמרו בתגובה לפנייה של המפלגה הסוציאליסטית לנשיא כדי שיתגייס לעזרתו של ז'וספן. "הנשיא נתון כעת במאבק שאינו מאבק פוליטי, אלא מאבק אישי – אי אפשר להניח לו? כאילו שיש לנו ספקות באשר להעדפתו. לי אין ספקות", הכריז ז'וספן.

ההערכה היא כי להפן ורובר הו (10% בסקרים) נהנים בימים אלה מהפירות הבאושים של האקלים החברתי הסוער בצרפת: הפגנות ושביתות רבות בשבועות האחרונים. "השבוע הקרוב יהיה מכריע לגבי הסיבוב הראשון", הכריז להפן.

הסקרים לגבי הסיבוב השני מעניקים את הנשיאות על מגש של כסף לז'אק שיראק. בעימות מול ז'וספן, יזכה שיראק את המועמד הסוציאליסטי בהפרש עצום של 18% (59–41), ואילו מול באלאדור ישיג ניצחון גדול אף יותר: 22% (61–39).

שיראק זוכה כאן לכינויים מתמיהים כגון "הבלתי־מנוצח", אולם הוא מתרה באנשיו להיזהר מאופוריה. שיראק, המועמד המשופשף ביותר, מכיר היטב את הזירה המוקמת של הבחירות לנשיאות בצרפת: היא טומנת בחובה הפתעות רבות, והפעם אולי יותר מתמיד.

המועצה האזורית הגליל העליון

מכרז 14/95

1. מכרז מס' 14/95
מקלט עילי בקיבוץ כפר גלעדי
2. את המכרז ניתן לרכוש במשרד מהנדס המועצה תמורת 300 ש"ח (שלא יוחזרו) בשעות העבודה המקובלות.
3. סיור קבלנים ייערך ביום ד' 19.4.95 בשעה 09:00 ממשרד מהנדס המועצה.
4. את ההצעות יש להכניס לתיבת המכרזים במשרד מהנדס המועצה לא יאוחר מיום 30.4.95 בשעה 15:00. לא תהיה הארכת מועד ההגשה.
5. פרטים ניתן לקבל במשרד מהנדס המועצה טל' 06-947370־1.

ולנסי אהרון
ראש המועצה האזורית
הגליל העליון

המועצה האזורית הגליל העליון

מכרזים 5–10/95

1) מכרזים מס' 5–10/95
חדרי בטחון בקיבוצי מ.א. גליון עליון.
2) את המכרז ניתן לרכוש במשרד מהנדס המועצה תמורת 500 ש"ח (שלא יוחזרו) בשעות העבודה המקובלות.
3) סיור קבלנים ייערך ביום ד' 19.4.95 בשעה 9:00 ממשרדי המועצה.
4) את ההצעות יש להכניס לתיבת המכרזים במשרד מהנדס המועצה לא יאוחר מיום 30.4.95 בשעה 15:00 לא תהיה הארכת מועד ההגשה.
5) פרטים ניתן לקבל במשרד מהנדס המועצה טל' 06-947370־1.

ולנסי אהרון
ראש המועצה האזורית
הגליל העליון

חוק האפוטרופוס הכללי, תשל"ח-1978

הודעה על כוונה להגיש בקשה למתן צו ניהול

[illegible]

נכסי עזבונות — **נכסי נעדרים שזהותם ידועה**

שם הנפטר	ת.ז.	שם האב	מקום מגוריו האחרון	שם הנעדר ת.ז.	שם המורשה שם האב	מקום מגורי הנעדר
1. באלצבעו דוד ז"ל	3-1031314-3	יעקב	רח' בר מהרא 4/3 באר־שבע			
2.						
3.						

נכסי יורשים בלתי ידועים

שם המוריש	ת.ז.	שם האב	מקום מגוריו האחרון	התאריך על הפטירה	הבית המשפט בבאר־שבע	תיק מס'
1.						
2.						
3.						

נכסים שזהות בעליהם לא ידועה***

1.
2.
3.

באר שבע (המקום) — 05/04/95 (התאריך) — ש. אבוקרט־שגיא, עו"ד, סגן האפוטרופוס הכללי (שם החותם ותוארו)

הודעות בעניין

תכנון ובנייה

מרחב תכנון מקומי כפר סבא
הודעה עפ"י סעיף 149 תשכ"ה 1965 בדבר בקשה להקלה ושמוש חורג
הועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר סבא מודיעה בזה כי הוגשה בקשה ע"י בר עוז יתיר תכנה לבנין כרים להתיר על חלקה 43 מגרש 2223 בגוש 6432 רחוב אור הקלה/ות כלהלן:
הקלה בקו בנין צפוני 12.60 מ' במקום (14.00) הקלה בקו בנין מערבי 3.60 מ' במקום 4.0)
כל המעונין יוכל לעיין בבקשה הנ"ל ובתכניות המצורפות אליה, במשרדי הועדה המקומית כפר סבא, רחוב ויצמן 137, בשעות קבלת קהל, ללא תשלום וכן רשאי להגיש התנגדות למתן ההיתר המבוקש.
התנגדויות מנומקות בשני העתקים אפשר להמציא לועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר סבא, עד לתאריך שבועיים מיום הפרסום.
ימי קבלת קהל:
א' ג' בשעות 12-8 בבקר
בשעות 18-16 אחה"צ
ה' לקבלנים בשעות 12-8 בבקר.
יצחק ולד
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת-גן
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה ר"ג (להלן-הועדה המקומית) בקשה להקלה בגוש 6142 חלקה 205 רח' שטמפר מס' 11 והינה: תוספת 6% לשיפור הדיור.
על המעונין הרואה את עצמו נפגע על-ידי אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת לפרטיה. ההתנגדות צריכה להימסר לידי הועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רח' המעגל 26 ר"ג תוך שבועיים מיום פרסום ההודעה זו בעיתונות.
ת.ב 3529
בכבוד רב
צבי-בר ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה ר"ג

מרחב תכנון מקומי כפר סבא
הודעה עפ"י סעיף 149 תשכ"ה 1965 בדבר בקשה להקלה ושמוש חורג
הועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר סבא מודיעה בזה כי הוגשה בקשה ע"י בר עוז יתיר תכנה לבנין כרים להתיר על חלקה 43 מגרש 2222 בגוש 6432 רחוב תנצב הקלה/ות כלהלן:
הקלה בקו בנין דרומי (12.60 מ' במקום 14.00)
כל המעונין יוכל לעיין בבקשה הנ"ל ובתכניות המצורפות אליה, במשרדי הועדה המקומית כפר סבא, רחוב ויצמן 137, בשעות קבלת קהל, ללא תשלום וכן רשאי להגיש התנגדות למתן ההיתר המבוקש.
התנגדויות מנומקות בשני העתקים אפשר להמציא לועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר סבא, עד לתאריך שבועיים מיום הפרסום.
ימי קבלת קהל: א' ג' בשעות 12-8 בבקר בשעות 18-16 אחה"צ ה' לקבלנים בשעות 12-8 בבקר
יצחק ולד
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה

עירית כרמיאל
הועדה המקומית לתכנון ובניה - כרמיאל
הודעה לפי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הוגשה לועדה המקומית בקשה למתן הקלה בגובה על מגרש 123 בגוש 18994 חלקה 3 רח' נשר 59 גבעת מכוש. הקלה כוללת חריגה של 1.30 מ' מהגובה המותר ממפלס המגרש.
כל מי שיש לו התנגדות מכל סיבה שהיא לבקשה הנ"ל, יואיל להגיש לועדה המקומית לתכנון ובניה - כרמיאל תוך 14 יום החל מיום פרסום מודעה זו.
באם לא תתקבל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא בקשה זו למתן הקלה לפני הועדה המקומית לתכנון ובניה - כרמיאל.
עדי אלדר
ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה כרמיאל

חוק התכנון ובניה, התשכ"ה 1965
מרחב תכנון מקומי כפר סבא
הודעה בדבר אשור תכנית המהווה שנוי תכנית מתאר מקומית
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965, בדבר אשור תכנית, המהווה שנוי תכנית מתאר מקומית הנקראת: "תכנית מספר כס/1/35 ב".
המהווה שינוי לתכניות הבאות:
כס/1/35 א
השטחים הכלולים בתכנית ומקומם:
ישוב: כפר סבא
רח' נורדאו
גוש 6434 ח"ח 146.
עיקרי הוראות התכנית:
א. שינוי מיקום גבולות חלקות מאזור מגורים ב' (ללא שינוי בשטחים).
ב. שינוי יעוד משצ"פ למגורים, ולחניה ציבורית משולבת בגינון.
הודעה על הפקדת התכנית פורסמה בי"פ מספר 4245 תשנ"ה עמוד 15 בתאריך 16/09/94.
התכנית האמורה נמצאת במשרדי הועדה המחוזית המרכז וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה כפר סבא וכל המעונין רשאי לעיין בה, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
ד"ר אהרון לוי
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה
מחוז המרכז

עירית חיפה - משרד מהנדס העיר
הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
רחוב ביאליק 3, חיפה
טל': 04-356807
הודעה על-פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965.
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על-ידי: מרן ברים.
לאיחוד החלקות 30 + 29 בגוש 11686 בקרן הרחובות שמואל הזוב ורח' הנפח איחוד תעשיה מפרץ חיפה למגרש בניה אחד בהסכמה מתוכנית חפ/141 המראה אותם כשני מגרשי בניה נפרדים.
אפשר לעיין בבקשה אצל המח' לתכנון העיר כתיק, שמספרו חפ/141 בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה בימים:
יום ב' - 08:00-11:30 15:00-17:00
יום ד' - 15:00-17:00
המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.
ד"ר י. חס
מהנדס העיר

עירית עפולה
הועדה המקומית לתכנון ובניה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה עפולה בקשה להיתר הקלה על ידי:
1. מיקום המבנה: גוש 16663 חלקה: 125, 126, רחוב העליה הקלה במספר קומות 5 במקום 4, הקלה בקו בנין צדי 10%
2. מיקום המבנה: גוש: 16739 חלקה: 21 רחוב ארנים הקלה באחוזי בניה 19.7% הקלה במס' קומות 6 במקום 4 הקלה במספר יחידות דיור 20% - 44 יח"ד במקום 37.
את התנגדות להתרת הקלה הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית, משרד מהנדס העיריה, רחוב יהושע עפולה בשעות קבלת קהל.
אם לא תתקבל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא הבקשה לדיון בועדה מקומית לתכנון לבניה עפולה והיא תחליט בדבר.
בברכה
צ. נסי יו"ר ועדת המשנה של הועדה המקומית לתכנון ולבניה עפולה

חוק תכנון והבניה, התשכ"ה 1965
מרחב תכנון מקומי קרית טבעון
הודעה בדבר תיקון טעות בהודעה בדבר הפקדת תכנית תכנית המהווה שנוי תכנית מפורטת נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89, לחוק התכנון והבניה, התשכ"ה 1965, כי בהודעה על הפקדת תכנית מס' טב/85 א' - מרכז קרית טבעון, שפורסמה בילקוט הפרסומים מס' 4028 מתאריך 30.7.92 נשמטו החלקות הבאות:
גוש 10592 חלקות 42, 357.
כל מעונין רשאי לעיין בתכנית, בימים ובשעות שהמשרדים פתוחים לקהל. כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני הנוגע לחלקות 42, 357 בגוש 10592 בלבד והרואה את עצמו נפגע על ידי ההודעה הזו, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, למשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז חיפה
רח' חסן שוקרי 11 חיפה 31048 טל: 04-616222 המתנגד ימציא העתק התנגדותו למשרדי הועדה המקומית, קרית טבעון ת"ד 1060 קרית טבעון
התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.
ד"ר חיים קופלמן
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה
מחוז חיפה

מרחב תכנון מקומי כפר-סבא
הודעה עפ"י סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 בדבר בקשה להקלה ושמוש חורג
הועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר-סבא מודיעה בזה כי הוגשה בקשה ע"י שרעבי יוסף להתיר על חלקה/ות 27 בגוש 6438 רחוב הדר 1 הקלה/ות כלהלן:
1. בקשה להקלה בתוספת קומה (סגירת קומת עמודים קיימת)
2. בקשה להקלה ב4% בניה 4%
כל המעונין יוכל לעיין בבקשה הנ"ל ובתכניות המצורפות אליה, במשרדי הועדה המקומית כפר-סבא, רחוב ויצמן 137, בשעות קבלת קהל, ללא כל תשלום וכן רשאי להגיש התנגדות למתן ההיתר המבוקש.
התנגדויות מנומקות בשני העתקים אפשר להמציא לועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר-סבא, עד לתאריך שבועיים מיום הפרסום.
ימי קבלת קהל - א' ג' בשעות 08:00-12:00 בבקר בשעות 16:00-18:00 אחה"צ ה' לקבלנים בשעות 08:00-12:00 בבקר
יצחק ולד
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה "מבוא העמקים"
נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965, כי הוגשה למשרדי הועדה המקומית "מבוא העמקים" נצרת עלית, בקשה להקלה בתיק מס' 1/95 מגיש ע"י דראושה עבד אלהמיד אסעד מישוב איכסאל גוש 16906 חלקה 48/4 מהות ההקלה הקלה בקו בניה אחורי.
את ההתנגדויות אפשר להגיש למשרדי הועדה המקומית הנ"ל רחוב כרמל 20/5 נצרת עלית תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו.
ג'אן לאחיה
יו"ר הועדה

חוק התכנון והבניה, התשכ"ה 1965
מרחב תכנון מקומי אילת
הודעה בדבר הפקדת תכנית תכנית המהווה שנוי תכנית מפורטת
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז הדרום ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה אילת, מופקדת תכנית המהווה שנוי תכנית מפורטת הנקראת: "תכנית מספר 30/115/03/2"
המהווה שינוי לתכניות הבאות:
9/115/03/2, 11/115/03/2, 16/115/03/2, 29/115/03/2
השטחים הכלולים בתכנית ומקומם:
ישוב: אילת
אילת - שכ' צופית עילית
גושים 40005
עיקרי הוראות התכנית:
הקמת אזור משולב מלונאות ומסחר על ידי שינויים בעודי הקרקע וקביעת הנחיות ומגבלות בניה.
כל מעונין רשאי לעיין בתכנית, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל, כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, למשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז הדרום רחוב התקווה ת.ד. 68 באר-שבע 84100 טל: 07-296414
המתנגד ימציא העתק התנגדותו למשרדי הועדה המקומית, אילת ת.ד. 14 אילת 30012 טל: 07-367111
התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.
שלום דנים
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה
מחוז הדרום

חוק התכנון ובניה, התשכ"ה 1965
מרחב תכנון מקומי חוף הכרמל
הודעה בדבר הפקדת תכנית תכנית המהווה שנוי תכנית מפורטת
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז חיפה ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה חוף הכרמל מופקדת תכנית המהווה שנוי תכנית מפורטת הנקראת: "תכנית מספר חכ/241 שינוי יעוד שטח לשרותי דרך, מושב עין איילה.
המהווה שינוי לתכניות הבאות:
משי"ח - 11
השטחים הכלולים בתכנית ומקומם:
ישוב: עין אילה
כביש מס' 4 וצומת עופר.
גוש 11763 ח"ח 120, 121, 122.
עיקרי הוראות התכנית:
- שינוי יעוד שטח מקרקע חקלאית לשם הקמת תחנת תדלוק מסוג ג' בהתאם לתמ"א 18.
כל מעונין רשאי לעיין בתכנית, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעונין בקרקע בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, למשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז חיפה
רח' חסן שוקרי 11 חיפה 31048 טל: 04-616222
המתנגד ימציא העתק התנגדותו למשרדי הועדה המקומית, חוף הכרמל
עין הכרמל חוף הכרמל טל: 04-842031
התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.
ד"ר חיים קופלמן
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה
מחוז חיפה

הועדה המקומית לתכנון ולבניה חולון
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה מקומית לתכנון ולבניה חולון בקשה לתת היתר בניה להקמת בנין מגורים ע"י יזד לוי אלברט
ברחוב קהילת ורשה מס' 3
גוש 7342 חלקה 157 תיק בנין 4732/286 בקשה מס' 95/119 הכוללת את ההקלות הבאות:
תוספת אחוזי בניה משטח המגרש
1. 6% עבור שיפור תכנון
2. 5% עבור התקנת מעלית
3. 2.5% בגין תוספת קומה
בטול קומת עמודים
תוספת יחידת דיור 1 מעל המותר לפי הת.ב.ע. ח' 280 סה"כ 7 יח"ד במקום 6 יח"ד המותר.
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם, אשר עלול להפגע מאישור הבקשה, יכול לעיין בבקשה המוצגת במח' רישוי בניה רח' ויצמן 58 בשעות קבלת קהל ימים א, ג, ה, 08:00-12:30 יום ב' 16:00-18:30.
במידה ויש לו התנגדות להוצאת ההיתר הנ"ל במקום זה, רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה חולון את התנגדותו המנומקת ולציין את כתובתו המדויקת וטלפון.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
משה רינת
ממלא מקום ראש העיר
יו"ר ועדת המשנה לתכנון ולבניה חולון

חוק התכנון ובניה, התשכ"ה 1965
מרחב תכנון מקומי הדרים
הודעה בדבר הפקדת תכנית תכנית המהווה שנוי תכנית מתאר מקומית
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז המרכז ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה הדרים מופקדת תכנית המהווה שנוי תכנית מתאר מקומית הנקראת: "תכנית מספר הר/10/290 ח
המהווה שינוי לתכניות הבאות:
לתכנית מפורטת הר/10/290
השטחים הכלולים בתכנית ומקומם:
ישוב: רמות השבים
רח' הברים, השקד.
גוש 6462 חלקות 303, 304, 316, 317, 321.
עיקרי הוראות התכנית:
א. איחוד חלקות ושינוי חלוקתן.
ב. הרחבת דרכים.
כל מעונין רשאי לעיין בתכנית, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, למשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז המרכז
דר' סם 1 רמלה 72406 טל: 08-270170
המתנגד ימציא העתק התנגדותו למשרדי הועדה המקומית, הדרים
בני ברית 7 (כניסה ב) הוד השרון 45106 טל: 052-903478
התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.
ד"ר אהרון לוי
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה
מחוז המרכז

הועדה המקומית לתכנון ולבניה חולון
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה מקומית לתכנון ולבניה חולון בקשה לתת היתר בניה להקמת דירת קוטג' ע"י ססוני חיים
ברחוב מאנגו מס' 7
גוש 6020 חלקה 471 תיק בנין 978 בקשה מס' 95/139 הכוללת את ההקלות הבאות:
תוספת אחוזי בניה משטח המגרש:
1. 6% עבור שיפור תכנון
10% בקו בנין צדדי מעבר לקו בנין של 3.00 המותר.
בניה בחזית תכנון לפי הקו ב.בניה רחוב הכבישים באותו רחוב (3.60 מ' במקום 5.00 מ') ביטול קומת עמודים.
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם אשר עלול להפגע מאישור הבקשה, יכול לעיין בבקשה המוצגת במח' רישוי בניה, רח' ויצמן 58 בשעות קבלת קהל ימים א, ג, ה. 08:00-12:30 יום ב' 16:00-18:30
במידה ויש לו התנגדות להוצאת ההיתר הנ"ל במקום זה, רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה חולון את התנגדותו המנומקת ולציין את כתובתו המדויקת וטלפון.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
משה רינת
ממלא מקום ראש העיר
יו"ר ועדת המשנה התכנון ולבניה חולון

חוק התכנון ובניה, התשכ"ה 1965
מרחב תכנון מקומי עירון
הודעה בדבר הפקדת תכנית תכנית המהווה שנוי תכנית מתאר מקומית
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז חיפה ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה עירון מופקדת תכנית המהווה שנוי תכנית מתאר מקומית הנקראת: "תכנית מספר ען/220 שנוי לתכנית מתאר ברטעה.
המהווה שינוי לתכניות הבאות:
ג/1015 - תכנית מתאר ברטעה.
ג/400 - תכנית מתאר לשטח הגליל מחוז חיפה.
השטחים הכלולים בתכנית ומקומם:
ישוב: ברטעה
דחופות לבית הספר היסודי.
גוש 20371 ח"ח 2, 9,
גוש 20372 ח"ח 21,
עיקרי הוראות התכנית:
- הרחבת שטחי הבניה למגורים בכפר ברטעה.
- הקצאת שטח לדרכים, שבילים, אתר לבנייני ציבור ואתר חקלאי.
- קביעת שטחים והוראות בניה בכל האזורים.
כל מעונין רשאי לעיין בתכנית, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, למשרדי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז חיפה
רח' חסן שוקרי 11 חיפה 31048 טל: 04-616222
המתנגד ימציא העתק התנגדותו למשרדי הועדה המקומית, עירון
עארה 30026 טל: 06-351789
התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.
ד"ר חיים קופלמן
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה
מחוז חיפה

חוק התכנון ובניה, התשכ"ה 1965
מרחב תכנון מקומי כפר סבא
הודעה בדבר אשור תכנית המהווה שנוי תכנית מתאר מקומית
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965, בדבר אשור תכנית, המהווה שנוי תכנית מתאר מקומית
הנקראת: "תכנית מספר כס/1/15 יב",
המהווה שינוי לתכניות הבאות:
כס/1/15
השטחים הכלולים בתכנית ומקומם:
ישוב: כפר סבא
בדרום דרך קרסים, במערב רח' לבונה
גוש 7905 ח"ח 42.
עיקרי הוראות התכנית:
שינוי יעוד, משטח לבנין ציבורי למגרש מיוחד מיוחד לדיור מוגן מוצאלי לא סיעתי, ללא מסרת רווח בחסות משרד הבינוי והשיכון והועדה המקומית לתכנון ולבניה כפר סבא.
- קביעת בניי סבבים.
- קביעת זכויות בניה והוראות בניה בשטח התכנית.
הודעה על הפקדת התכנית פורסמה בי"פ מספר 4244 תשנ"ד עמוד 4947 בתאריך 01/08/94.
התכנית האמורה נמצאת במשרדי הועדה המחוזית המרכז וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ובניה כפר סבא וכל המעונין רשאי לעיין בה, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
ד"ר אהרון לוי
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה
מחוז המרכז

صورة عن الأصل

[illegible] الأصل

יומן

סרביה מעורבת בפשעי מלחמה

בעוד נשיא סרביה, סלובודאן מילושביץ', מגביר את המגעים המדיניים כדי לשים קץ למלחמה ביוגוסלוויה לשעבר ולהסיר את הסנקציות מעל סרביה, התגלו הוכחות חדשות לחלקם הבכיר של סרביה ושל מילושביץ' עצמו בפשעי המלחמה.

בכיר לשעבר בשירותים החשאיים של סרביה העביר לבית הדין הבינלאומי בהאג מסמכים המגלים כי פשעי המלחמה שבוצעו בבוסניה תוכננו בבלגראד. עד כה הכחישה זאת סרביה בתוקף, וטענה כי אם היו מעשי זוועה בבוסניה שבוצעו על־ידי סרבים, מדובר ביוזמה מקומית של הסרבים הבוסנים. אחד המסמכים שחשף הסוכן הסרבי לשעבר הוא למעשה רשימת פקודות מה־3 באפריל 1992 לראש מיליציה סרבית בבוסניה, לבצע "טיהור אתני" ורצח של כמה מוסלמים.

הפשעים הללו נמשכים עד עצם היום הזה. כך למשל, אתמול ושלשום נהרגו בסרייבו מפגיעת צלפים שני חיילים צרפתים הנמנים עם כוחות האו"ם. אתמול עסקו הקסדות הכחולות בהקמת מתרסים בסרייבו להגנה על התושבים הנאלצים לעבור בדרך המוות, מול מלון "הולידיי אין", שזכתה לכינוי "סמטת הצלפים". מקימי המתרס נפלו בעצמם קרבן לירי של האלבנים שהותקפו בירי ברורה מאוד. אחד ההרוגים נורה כאשר עבר בטרקטור.

באחרונה התחדשו ההתקפות על סרייבו, והן גובות מדי יום מחיר דמים. בעוד שבועיים תפוג הפסקת האש, ובעיר שורר חשש מהתלקחות כללית. מלבד חקירה נמרצת של פשעי המלחמה בתחילת הקרבות, יש להגביר את הלחץ הבינלאומי על הצדדים הלוחמים, ובמיוחד על סרביה, כדי שזו תפעיל לחץ ישיר על הסרבים הבוסנים: לא רק שיחדלו מן ההרג הפושע של אזרחים וחיילי או"ם, אלא שיקבלו סוף־סוף את תוכנית השלום ויאפשרו לבני הארץ הזאת – כולם, כלל הסרבים – לנשום לרווחה לאחר יותר משלוש שנים של אימה.

ניצן הורוביץ

שני חיילי או"ם צרפתים נורו למוות בסרייבו

סרייבו (עד וע"צ). חייל או"ם צרפתי נורה אתמול למוות בידי צלף בסרייבו. היה זה המקרה השני בתוך יומיים של ירי צלפים על חיילי הכוח הצרפתי בבירה הבוסנית. ביום ששי נורה ונהרג חייל נוסף. במטה האו"ם נמסר, כי לא ברור עד עתה מי מהצדדים היריבים אחראי להריגות היומיים האחרונים.

155 אנשי או"ם, מתוכם 33 צרפתים, נהרגו בשטחי יוגוסלוויה לשעבר מאז אפריל 1992, מסר אתמול דובר מרכז העיתונות של האו"ם בזאגרב. כח השלום של האו"ם ביוגוסלוויה לשעבר מונה 43,990 חיילים.

ממשלת צרפת מסרה אתמול, כי היא רואה באי־פגיעה בכוחות האו"ם ובייישום מחודש של הסכם הפסקת האש תנאי להמשך נוכחותם של החיילים הצרפתים ביוגוסלוויה לשעבר.

צילום: רויטר
שני חיילי או"ם צרפתים מחלצים את גופת חברם, שנורה אתמול למוות ב"סמטת הצלפים" בסרייבו

חדשות חוץ

מועה"ב החליטה להתיר לעיראק לייצא נפט למטרות הומניטאריות

עיראק דוחה את ההחלטה: דורשת הסרה מלאה של הסנקציות

באת סוכנויות הידיעות

ניו יורק. מועצת הביטחון של האו"ם החליטה שלשום לאפשר לעיראק לייצא נפט בסכום של מיליארד דולר לרבעון, כאשר הכסף שיתקבל בתמורה למכירות יועד למטרות הומניטאריות.

החלטה זו מופיעה בהצעה 986 של המועצה, שהתקבלה על דעת 15 המדינות החברות בה. כן הוחלט על הקמת מנגנון פיקוח, כדי לבחון את הצרכים ההומניטאריים של האוכלוסיה, הסובלת מהגבלות חמורות זה כמעט חמש שנים, עקב החרם שהטיל האו"ם על עיראק מאז פלישתה לכווית באוגוסט '90. בהחלטת המועצה נאמר, בין היתר, כי:

● עיראק רשאית למכור נפט בשווי של מיליארד דולר בכל 90 יום, או בשווי של שני מיליארד דולר בחצי שנה, כדי לענות על צרכי האוכלוסיה. לאחר 180 יום, תועלה החלטה זו לדיון מחודש.

● לסכום של מיליארד דולר יתווספו 28 מיליון דולר, כתשלום תעריפים שטורקיה גובה תמורת השימוש בקו הנפט קירקוק־יומורטאליק, המקשר בין שתי המדינות.

● ההחלטה תיכנס לתוקף יום לאחר שיתקבל דו"ח ממזכ"ל האו"ם, בוטרוס גאלי, שאנשיו דנים באמצעי הפיקוח וסידורים אחרים עם ממשלת עיראק. הליכים אלה אמורים להימשך לפחות חודש.

● ההכנסות ממכירות הנפט של עיראק יהיו בשווי של כ־650 מיליון עד 680 מיליון דולר בכל מיליארד דולר. 30 אחוזים מסכום זה יופנו, כדי לממן תשלומים לקרן הפיצויים והשיקום שנוסדה לאחר מלחמת המפרץ, ו־20 עד 50 מיליון דולר ינוכו כדי לשלם על הוצאות אחרות של האו"ם.

● בכל 90 יום ינוכה סכום של 130 מיליון עד 150 מיליון דולר אשר יועבר לתוכניות הסיוע של האו"ם למען הכורדים בצפון עיראק.

● החוזים למכירת הנפט יאושרו על ידי ועדת העיצומים של מועצת הביטחון, כדי לוודא שהמחירים הם על פי ערכי השוק, ובכתבי האשראי ישולמו לחשבון המופקד בידי צד שלישי, כדי שההוצאות האמורות להגיע לאו"ם אכן ינוכו.

● החלטה זו איננה באה במקום הקלה אפשרית, או הסרה מלאה של החרם על הנפט. דבר בהחלטה לא יפגע בריבונותה ובשלמותה הטריטוריאלית של עיראק.

בגן ראש ממשלת עיראק, טאריק עזיז, אמר בניו יורק כי ארה"ב הודיעה לקבל את החלטה 986, לא כדי להקל על סבלו של העם העיראקי, אלא בעיקר כדי למנוע ביטול כולל של העיצומים הבלתי־חוקיים המוטלים על עיראק. מחבית ולבן התקבלה הבושה בדידות להאשמה זו.

בבגדאד, יושב ראש הפרלמנט העיראקי, סעדי מאהדי סאלח, הודיע אתמול, כי אין לעם העיראקי ברירה, אלא לדחות את החלטת מועצת הביטחון. "קולו של העם מבטא את עמדתה של עיראק, הדוחה החלטה בלתי־צודקת זו", אמר יו"ר הפרלמנט, שהוסיף כי העם העיראקי דורש הסרה מלאה, ולא חלקית, של הסנקציות.

ארה"ב מעלימה עין מסיוע צבאי שנשלח מאיראן לבוסניה, תוך הפרת חרם האו"ם

בכיר בוואשינגטון: אין לנו התנגדות לכך שגורם זר יסייע לממשלת בוסניה המוסלמית

באת סוכנויות הידיעות

ואשינגטון. איראן מפירה את חרם האו"ם, ושולחת לבוסניה מאות טונות של ציוד לחימה. כך דיווח ביום ששי העיתון "ואשינגטון פוסט". העיתון ציטט בכיר בממשלת ארה"ב, שאמר כי ואשינגטון מודעת לכך שאיראן שלחה מטוסים המצוידים במאות טונות של נשק קל, תחמושת וטילי נ"ט לבוסניה. "ארה"ב יודעת על משלוחי נשק המגיעים מאיראן לבוסניה, זמן רב. אך, כאשר הממשלה הבוסנית, היא קורבן להתקפה המהודקת של הסרבים המחזיקים בכמות נשק גדולה יותר מאשר בידי צבא הממשלה, ואשינגטון אינה מתכוונת להתנגד לכך שמישהו יעזור למוסלמים", אמר המקור הבכיר.

המקור אמר עוד כי משלוחי הנשק מגיעים לבוסניה דרך קרואטיה, המקבלת בתמורה אחוז מסוים מציוד הלחימה. דובר משרד החוץ סירב להגיב על הפרסומים.

אתונה. יוון אישרה שלשום, כי החרימה חלק ממתקן לקידוח נפט שנשלח על פי החשד מאיראן לסרביה תוך הפרת הסנקציות של האו"ם. מקורות במשרד החוץ היווני אמרו, כי פקידי מכס בסלוניקי החרימו מתקן קידוח נפט שהיה בדרכו לבולגריה. בהודעה שנמסרה לסוכנות הידיעות הממלכתית MNA, כי יוון החרימה למעשה 800 טון ציוד.

ביום חמישי, צוטט ב־MNA ראש אגף המכס של סלוניקי, שאמר כי ספינת המכולות "איראן ארסאל", שנשאה את הדגל האיראני, הגיעה לנמל ב־14 בפברואר, כשעל סיפונה 398 חלקי מכונות במשקל כולל של 1,866 טון, שיועדו לבולגריה. על סמך זאת, נראה שיוון החרימה כמעט מחצית מהציוד. יחידת ניטור של האו"ם, המוצבת במקדוניה, מסרה כי רשויות במקדוניה החרימו בשבוע האחרון ציוד דומה במשקל של 12 משאיות.

על פי הדיווח, הציוד המוחרם היה חלק ממשלוח גדול יותר המיועד ל"קאהיאן קריישן", חברה שהעיתון "ניו יורק טיימס" דיווח לגביה בשבת שעברה, כי היא בבעלות מהגר סרבי. על פי הכתבה שהתפרסמה בעיתון, נשלחו על פי החשד שני מתקני קידוח לסרביה דרך בולגריה ומקדוניה.

עיתון בבלגראד דיווח ביום חמישי, כי מתקני הקידוח הם בבעלות NIS, חברת הנפט הגדולה בסרביה, וכי אמורים היו לחזור לסרביה לאחר שהוחכרו לאנגולה ולאיראן במשך כמעט שלוש שנים. בעבר פורסמו דיווחים על כך, שמוצרים המיועדים לסרביה מועברים דרך בולגריה ומקדוניה לאחר הגיעם לנמל הבינלאומי של סלוניקי.

מזג האוויר

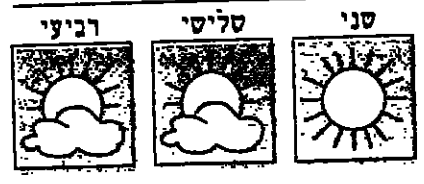

חם, שרבי ואביך

היום יהיה חם, שרבי ואביך, עם עננים בגובה רב ובינוני. הים יהיה גלי: גובה הגלים כ־40 עד 80 ס"מ; טמפרטורת המים: 19 מעלות. תנשב רוח דרומית במהירות של 30 עד 50 קמ"ש, ויסודו תנאים נוחים להאביך. בהרמון מעונן חלקית, ללא תנאי גלישה.

תיאור המפה הסינופטית: רמה במערב אירופה גורמת שם למזג אוויר נאה. שקע במרכז אירופה גורם שם למזג אוויר מעונן וגשום. שקע המסיני במערב מצרים גורם לזרימות דרומיות במזרח הים התיכון, ולמזג אוויר שרבי באזורנו. רמה מעל רוסיה גורמת שם למזג אוויר נאה.

מחר יהיה מזג אוויר שרבי וחם יותר, עם עננים בגובה בינוני. ייתכן טפטוף. בדרום ייתכנו סופות חול, ובמרכז הארץ יהיה אביך. ביום שלישי – השרב יישבר והמשקע ייעשה מעונן בעננות גבוהה. תחול ירידה ניכרת בטמפרטורות. ביום רביעי – מעונן חלקית עם טמפרטורות נוחות.

תחזית להיום

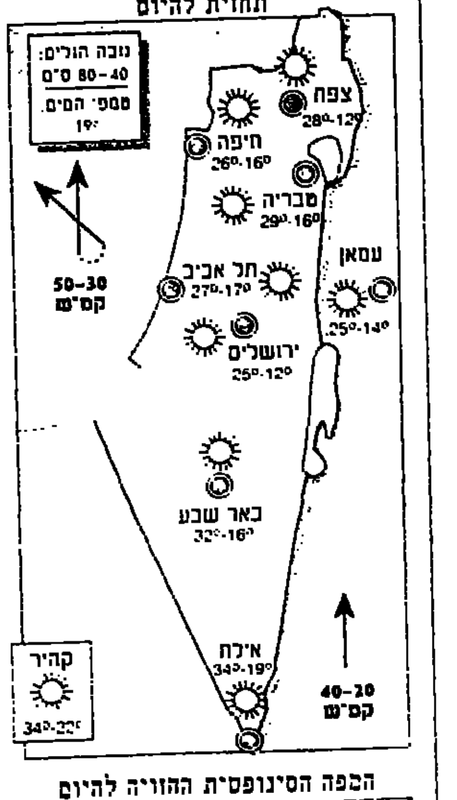

כמות המשקעים

במילימטרים, מעודכן ליום 15.4.95 שעה 17:00

	הכמות שנמדדה	מתחילת העונה	הממוצע רב שנתי
תל אביב	--	536	560
הגליל העליון	--	758	925
הגליל המערבי	--	740	640
חיפה	--	641	548
דרום הכרמל	--	600	580
נתניה	--	846	570
ירושלים	--	722	550
יבנה	--	718	540
יריחו	--	148	165
באר שבע	--	275	205
אילת	--	16	32

התחזית בעולם

	מינ'	מקס'	מצב האוויר
איסטנבול	7	16	נאה
אמסטרדם	5	8	מעונן
אתונה	12	20	מעונן חלקית
בודפשט	1	7	מעונן וגשום
בריסל	4	9	מעונן+טפטוף
וינה	1	3	גשם
ז'נבה	1	11	נאה
הלסינקי	-1	1	נאה
לונדון	9	12	מעונן חלקית
מדריד	8	18	נאה
מוסקבה	-2	4	נאה
ניו יורק	3	16	נאה
פאריס	10	13	נאה
פרנקפורט	2	11	מעונן
ציריך	4	7	מעונן
קופנהאגן	1	4	גשם
רומא	4	12	נאה

תחזית מזג האוויר: הגבית יכמספקי, כיתוי ליראוריה

המפה הסינופטית החזויה להיום

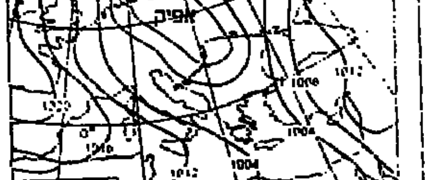

מפלס הכנרת

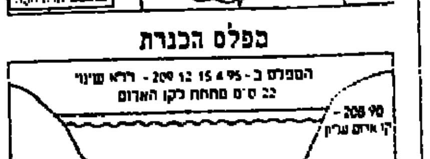

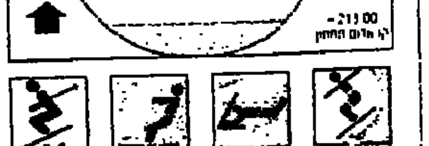

שמש־ירח

זריחת השמש 06.11
שקיעת השמש 19.09
זריחת הירח 20.25
שקיעת הירח 06.39

זיהום האוויר

ריכוז ... שנמדדו ביום ... ובמיקרוגרם למ"ק אוויר

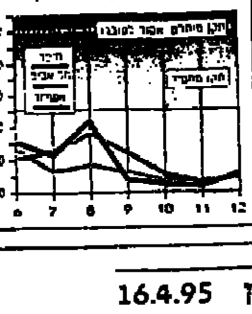

הכניסה מיד! הצלחה מיידית!

בסמוך לצומת בית דגן, ראשל"צ

ג'יסטיוס © שן

דרייב־אין סנטר

עיר התעשיה והעסקים בראשל"צ

סיפור הצלחה כזה קשה לתאר במילים. תוך פחות מחודשיים בלבד נמכרו בדרייב־אין סנטר שטחי תעשיה ומסחר רבים. כל החברות הגדולות ובעלי העסקים שרכשו שטחים לצרכי עסקיהם עומדים בימים אלה לפני הפתיחה החגיגית. גם אתה יכול להשתתף ולקחת חלק בהצלחה הזו. הזדרז! נותרו מספר שטחים למכירה בקומת הקרקע ובקומה ב'.

האמת היא, שאם חושבים על זה, ההצלחה כלל לא מפתיעה, ביחס לנתונים כמובן. קרא בעצמך: דרייב־אין סנטר נמצא במיקום מעולה - במזרח ראשל"צ (אזור התעשיה הישן), בסמוך לצומת בית־דגן. זהו אזור מתפתח עם נגישות מירבית מכל גוש דן והשפלה. דרייב־אין סנטר - 45,000 מ"ר של שטחי תעשיה שוקקים, המתחלקים על־פני 4 קומות של מפעלים, עסקים, אולמות תצוגה, חניה ושטחי אחסון. מסלולים וכבישים עוברים בתוך המבנה לנוחיות בעלי העסקים. לכל עסק כניסה פרטית וגישה ישירה לרכב.

לא פחות מ־800 מקומות חניה (!) עומדים לרשות העובדים והלקוחות בחניה רחבת הידיים.

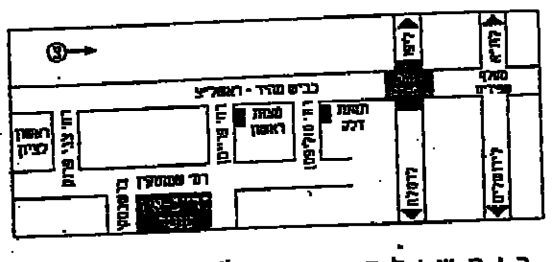

יזום: בנרטון
משווק בלעדי: א.ס.

אנגלו סכסון ראשל"צ: רח' רוטשילד 58 טל': 03-9671717 באתר: 050-307676

הארץ
כלכלה
יום ראשון 16.4.95 העורך נחמיה שטרסלר

הסתדרות עובדי המדינה תדון בקרוב בהכרזת סכסוך עבודה

מאת חיים ביאור

המזכירות של הסתדרות עובדי המדינה תדון מיד לאחר הפסח בהכרזת סכסוך עבודה בשירות המדינה שיקיף כ-60 אלף עובדים. זאת, עקב מה שהיא מכנה "הפרת הסכם השכר האחרון שנחתם בשירות המדינה ביולי 93' ותוקפו עד סוף 96'".

כך עולה ממכתב של מזכיר הסתדרות עובדי המדינה, מנחם לזין, לבתיה לוי, יו"ר ועד הארצי של עובדי בתי החולים הממשלתיים. לוי ביקשה מהסתדרות עובדי המדינה לאשר סכסוך עבודה שיקיף כ-8,000 עובדי מינהל ומשק בבתי החולים הממשלתיים ובמשרד הבריאות, בטענה שמשרד האוצר מסרב לנהל מו"מ בעניין דרישות העובדים לשיבוצם בדרגות החדשות שהופעלו בעקבות הסכם השכר האחרון. עובדי בתי החולים תובעים לאפשר קידומם של אלפי עובדים, השוהים בדרגותיהם כשנתיים עד 3 שנים.

פנייתה של לוי באה לאחר שהיא הפעילה את הוראות הסתדרות עובדי המדינה להתבוע מהמעסיקים מו"מ על דיון בעניין התקנים.

בישיבת המזכירות של הסתדרות עובדי המדינה, שבה ישתתפו עשרות ועדי עובדים במשרדי הממשלה, תידון "סוגיית אי קידומם של עובדי המדינה, ע"י איוש דרגות בצורה שרירותית, כראות עיניהם של המעסיקים".

עילה אחרת לכוונה להכריז סכסוך היא טענת הסתדרות עובדי המדינה, לפיה משרד האוצר מתעלם מהמתחייב מהסכם העבודה בעניין קידומם בדירוג של גמלאי שירות המדינה. היא דורשת להפעיל את ועדת מליגר ביק־זילוני (כיום: ועדת קצ'יק־זילוני) שהיתה אמורה להצמיד את הגמלאות בשירות המדינה לדרגות העובדים "הפעילים" שינבע שהוקפא בתמורת.

עילה נוספת היא אי התקדמות בהפעלת הוועדה להחלת רכיבי שכר נוספים לצורך החישוב הפנסיוני. הכוונה לאחזקת רכב, תשלום עבור שעות נוספות, שכר עידוד ותוספות מפעליות אחרות, כגון כוננות בבתי חולים ובמשרד הפנים ותוספת בתי משפט לחלק מהעובדים.

בתגובה אמר הממונה על השכר באוצר, יוסי קוצ'יק, שאין בסיס להכרזת סכסוך עבודה בשירות המדינה. "אני מציע להסתדרות עובדי המדינה לכבד את השקט התעשייתי עליו התחייבה בהסכם העבודה האחרון. בהסכם הוחלט על קידום עובדים בדרגות. עפ"י ההסכם, בכל שנה מקדמים בדרגה אחת כרבע מכלל העובדים", אמר. לדבריו, בעניין הגמלאות, התכנסה ועדת קצ'יק־זילוני פעמיים בחודשים האחרונים והעניין בבדיקה. הוא הוסיף שעניין הכללת רכיבי שכר נוספים בחישוב הפנסיוני "ייושם בקרוב".

עובדי בזק הפסיקו העיצומים; חוזרים לעבודה סדירה

מאת אבי בליזובסקי

עובדי בזק הפסיקו את העיצומים שבהם נקטו כשלושה שבועות וחידשו את עבודתם. זאת, לאחר שבמו"מ בין נציגי ההסתדרות, מנכ"ל בזק, יצחק קאול, והעובדים הגיעו הצדדים להסכמה על ניסוח המסדיר את היחסים ביניהם.

עובדי בזק נקטו עיצומים, לאות מחאה על הכוונה למתן רישיון למפעילים נוספים לספק שירותי שיחות בינלאומיות.

כחלק מהעיצומים סירבו אנשי שירות 166 לשלוח טכנאים לתיקון תקלות, דבר שגרם להצטברותם של כ-30 אלף פניות על קווים מקולקלים. עובדי בזק הפנו את הלקוחות הזועמים ללשכותיהם של שרת התקשורת ומנכ"ל משרדה.

הנהלת בזק סיכמה עם נציגי העובדים וההסתדרות כי יימשכו המגעים עם משרדי האוצר והתקשורת. זאת, כדי להפוך למעשית את הבטחת ראש הממשלה, יצחק רבין, מלפני שבועות אחדים לשמור על איתנותה הפיננסית של החברה ועל מספר עובדיה.

לדעת בזק יש לבטל את התמלוגים שמשלמת החברה לממשלה, להפחית את הסבסוד הצולב בין שירותי התקשורת השונים שמעניקה החברה וכן לגבות דמי גישות גבוהים מה חברות החדשות.

מש' האנרגיה והאוצר מנסחים שתי הצעות למבנה חברת חשמל

מאת עמירם כהן

משרדי האנרגיה והאוצר עשויים להציע לממשלה נוסח שונה למבנה חברת החשמל בסעיף העוסק ברישיון שיינתן לחברה - כך עולה מדברים שאמר שר האנרגיה, גונן שגב.

הממשלה אמורה לדון בתחילת מאי במבנה העתידי של חברת החשמל ובמבנה הרישיון שיינתן לה לאחר פקיעת הרישיון הנוכחי במארס 96'.

על פי הצעת משרד האנרגיה יינתן לחברת החשמל רישיון הפעלה אחד, ואילו פקידי האוצר מבקשים שהחברה תקבל אשכול רישיונות (ייצור, הולכה, חלוקה) על פי המלצות ועדת פרופ' צ'מני נסקי.

לדברי שגב למעט מבנה הרישיון הושגה הסכמה עם האוצר, והעריך כי גם מחלוקת זו תיפתר. עם זאת ציין שגב כי אם לא תושג הסכמה ייתכן שיוגשו לממשלה שתי הצעות נפרדות. "ועל הממשלה תהיה להחליט".

עובדי חברת החשמל, הנהלת החברה ויו"ר הדירקטוריון, עדי אמוראי, מתנגדים לפיצול הרישיון.

בפברואר חתם שגב מזכר עם ועד עובדי חברת החשמל הקובע כי רישיון החברה לא יפוצל.

תיכון: יו"ר דירק' בחברות הממשלתיות יכהנו 5 שנים

מאת עמירם כהן

מרכז סיעת הליכוד בוועדת הכספים של הכנסת, ח"כ דן תיכון, בשיתוף ח"כים מהליכוד ומהעבודה, מתכוון להגיש בקרוב הצעת חוק פרטית ליישום תיקון 9 לחוק ניירות ערך גם בחברות הממשלתיות הגדולות. המדובר בתיקון הקובע שהקדנציה הראשונה של יו"ר הרשות תימשך 5 שנים במקום 3 שנים.

על פי ההצעה תוארך הקדנציה של יו"ר דירקטוריון בזק, חברת החשמל, אל־על, תע"ש ותע"א משלוש לחמש שנים.

לדברי מציעי החוק ליו"ר הזוכר בחברות הממשלתיות הגדולות נמשך זמן רב, ויש הצדקה לקדנציה ראשונה ארוכה.

אם תתקבל ההצעה תסוכל כוונת שר האנרגיה, גונן שגב, שלא להאריך את כהונת יו"ר חברת החשמל, עדי אמוראי, האמור לסיים את תפקידו באוקטובר 95'.

יומן
שוחט חוזר, פיאסקו בדרך

שוחט. הנהגה מבולבלת

שר האוצר הצליח סוף סוף לממש את הסיור בסין שתוכנן זה מכבר. יעבור זמן בטרם אפשר יהיה להעריך את התועלת הממשית שצמחה מן המסע הממושך. יחסים כלכליים בין מדינות נרקמים בראש ובראשונה כתוצאה מהקשרים בין אנשי עסקים - ודווקא תולדות יחסינו עם סין הם הוכחה ניצחת לכך. במסעות מיניסטריאליים המניע התיירותי וההלהיטות לטקסים ולכיבודים העלוּוים אינם נופלים לעתים בחשיבותם מן המניע העסקי, והתוצאות הסגוליות של מסע כזה יכולות לנוע בין נזק רב לתועלת מעט.

למסע הממושך לארץ התה היה יתרון נלווה מבחינתו האישית של בייגה שוחט: תוך כדי ביקורים וטקסים, יכול היה להשתחרר לזמן מה מהלהט הזוכיבי ולשכוח מצרות הבית. אבל מעט מאוד עניינים הסתדרו כאן בהיעדרו. אחד המעטים הוא פרשת מספנות ישראל - עם סיום לא מכובד ביותר.

שר האוצר חוזר למשק הנמצא על עקומה בהתפלת - וכראי שיתפכח מכל הסיפורים שהוא עצמו אולי סיפר בזמן האחרון לאישי כלכלה זרים שפגש פה או בעולם הרחב. ירידת המדד של מארס לא צריכה להשלות: בסך הכל התחילו להתייקר שני גבנונים - סעיפי הירקות והדירות - שנופחו אשתקד למעלה מכל שיעור. לעומת זאת הפעילות של המשק בירידה: המאזן המסחרי קטסטרופלי; הצריכה הפרטית משתוללת; המערכת המוניטרית (שער חליפין־שער הריבית) מעוותת; מערכת המסבר עומדת בפני זעזוע חדש (זעזוע ה-70%).

המשק סובל בבירור מחוסר הנהגה, או יותר נכון בהנהגה מבולבלת. בנק ישראל מנהל מדיניות מתחרת עצמאית, בשונה בדת כליל ליעד של הורדת המדד. והממשלה עומדת מנגד בחוסר מעש נוכח ההאטה בפעילות וההדרדרות במאזן המסחרי. וכינתיים הקהל חוגג על חשבון הערבויות של הדוד סם.

מאחר שתשומת הלב הציבורית ממוקדת בענייני ביטחון פנים, והקהל הרחב עסוק בתהליכים בנייזמנו של לחם ושעשועים, המחדלים הכלכליים יכולים להצטבר בארץ מפריע וזה בדיוק מה שקורה. בייגה חוזר לארץ, אבל אם ראש הממשלה לא יתן בימים הקרובים את דעתו האישית על מצב הכלכלה, כפי שהשתתף למשל בכנס של אנשי משק בכירים ביום חמישי שעבר, יהיה קשה להחליט בשנה הבאה מה היה הגורם העיקרי לפיאסקו של ממשלת שינוי סדר העדיפויות: אוסלו, או הכלכלה.

אברהם טל

מדדי המחירים

	מדד המחירים לצרכן	מדד המחירים הסיטונאיים	מדד התשומה בבניה למגורים
אינפלציה ב-86	19.7%	15.1%	24.0%
אינפלציה ב-87	16.1%	20.9%	3.7%
אינפלציה ב-88	16.4%	15.8%	16.8%
אינפלציה ב-89	20.7%	19.5%	18.9%
אינפלציה ב-90	17.6%	12.6%	17.0%
אינפלציה ב-91	18.0%	14.6%	14.9%
אינפלציה ב-92	9.4%	9.1%	8.7%
אינפלציה ב-93	11.2%	7.2%	7.9%
אינפלציה ב-94	14.5%	9.7%	11.5%

החודש	המדד בנקודות	העליה באחוזים	המדד בנקודות	העליה באחוזים	המדד בנקודות	העליה באחוזים
ינואר 93	230.5	1.3	180.7	0.8	108.8	0.6
פברואר 93	233.3	1.2	182.5	1.0	110.4	1.5
מארס 93	236.3	1.3	183.7	0.7	110.9	0.5
אפריל 93	239.6	1.4	185.6	1.0	111.4	0.5
מאי 93	240.3	0.3	185.9	0.2	111.6	0.2
יוני 93	240.9	0.2	186.5	0.3	114.6	2.7
יולי 93	241.2	0.1	186.9	0.2	117.1	2.2
אוגוסט 93	243.5	1.0	187.7	0.4	118.6	1.3
ספטמבר 93	245.9	1.0	188.5	0.4	117.9	−0.6
אוקטובר 93	249.4	1.4	190.0	0.8	116.1	−1.5
נובמבר 93	251.3	0.8	191.2	0.6	115.7	−0.3
דצמבר 93	253.2	0.8	192.2	0.5	116.6	0.8
ינואר 94	*105.3	0.7	193.6	0.7	117.3	0.6
פברואר 94	105.9	0.6	194.7	0.6	118.6	1.1
מארס 94	107.0	1.0	196.5	0.9	119.4	0.7
אפריל 94	109.1	2.0	198.2	0.9	120.7	1.1
מאי 94	110.4	1.2	198.8	0.3	120.9	0.2
יוני 94	111.9	1.4	200.4	0.8	123.9	2.5
יולי 94	113.1	1.1	201.4	0.5	128.6	3.8
אוגוסט 94	114.3	1.1	203.0	0.8	131.2	2.0
ספטמבר 94	115.6	1.1	204.2	0.6	127.7	−2.7
אוקטובר 94	117.2	1.4	207.2	1.5	127.7	0.0
נובמבר 94	118.7	1.3	209.2	1.0	128.5	0.6
דצמבר 94	119.7	0.8	210.9	0.8	130.0	1.2
ינואר 95	119.9	0.2	106.0	1.4	131.7	1.3
פברואר 95	120.1	0.2	106.6	0.6	132.6	0.7
מארס 95	120.0	−0.1	107.4	0.8	133.6	0.8

*החל בינואר 94' מחושב המדד על בסיס ממוצע 1993=100.0. לצורך השוואה יש להכפיל את המדד החדש ב-2.421.

מבזק

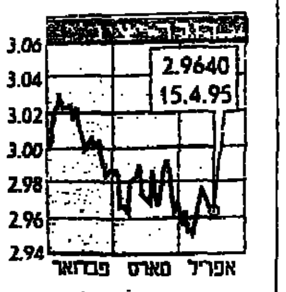

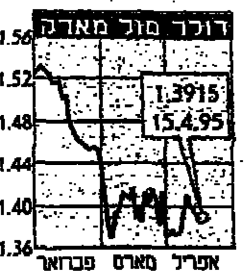

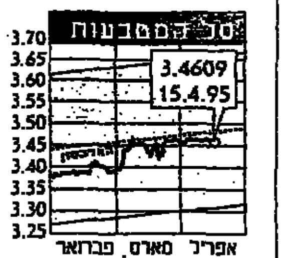

שערי המטבעות העיקריים של הדולר:

מארק	1.3915	−0.34%
ין	83.35	+0.23%
ליטש"ט	1.6060	−0.34%
ריבית בנק ישראל		14.8%
פריים־רייט		16.3%

ועדה מטעם השירות ההידרולוגי בנציבות המים מצאה כי אין סכנה לזיהום מי התהום בשל שפיכת תמיסת סודה קאוסטיק בצומת פי גלילות (עמוד 2ג)

ניתוח פוליסת הביטוח המשלים של קופ"ח הכללית, כמו גם של קופות חולים אחרות מצביע על בעיות רבות שאין עליהן תשובות מספקות (צרכנות, עמוד 3ג)

מימד שלישי נוסף לרשת אינטרנט (עמוד 7ג)

ירידה של 37% ברווח של קרייזלר ברבעון הראשון של 1995 למרות עלייה בהכנסות (עמוד 8ג)

החוק לקיצור הליכי הבנייה יוארך בקרוב - בפעם השלישית; במשרדי הפנים והשיכון טוענים, כי אין ברירה אלא להאריך את תוקפו הל"ל (נדל"ן, עמוד 9ג)

רשת אורט תבנה תרחיב בתי"ס בעלות של כ-26 מיליון ד' ב-95': תבנה השנה כ-22 אלף מ"ר (נדל"ן, עמוד 9ג)

חברת שיכון עובדים עומדת להתחיל בבניית 184 דירות ב-4 בניינים בשכונת גבעת ספיר בחיפה (נדל"ן, עמוד 9ג)

"נוה פרדסים" בפרדס חנה - 20% מהדירות נמכרו ב-22 מיליון דולר (נדל"ן, עמוד 9ג)

עיריית ראשון לציון ובעלי קרקע פרטיים נאבקים על הפקעת קרקע במיליוני שקלים (נדל"ן עמוד 10ג)

מתחם הבורסה ברמת גן - יותר מגורים, פחות משרדים (נדל"ן, עמוד 10ג)

14 נכסים של ההסתדרות בת"א בשלבים ראשונים של מכירה; בקרוב יפורסמו מכרזים למכירה של ארבעה נכסים אחרים בעיר, בשווי כולל של 4.2 מיליון דולר (נדל"ן, עמוד 11ג)

צווארון לבן / צבי הראל

לקוח במעגל קסמים

לקוחות שהיו ביתרות חובה בבנק אולצו לפתוח תוכניות חיסכון חדשות כתנאי לאשראי. בעשרות מקרים נזף בית המשפט בבנקים על התניית שירות בשירות

אחד התחומים בהם נפתחה בשנים האחרונות ביקורת חריפה על הבנקים הוא התניית שירות בשירות. במלים אחרות: לקוחות שהיו ביתרות חובה בבנק אולצו על־ידי הבנקים לפתוח תוכניות חיסכון חדשות כתנאי לקבלת אשראי נוסף מהבנק.

התניה זו עומדת בניגוד לחוק הבנקאות. סעיף 7 לחוק זה קובע, "שלא יתנה תאגיד בנקאי מתן שירות בקניית שירות אחר אלא אם קיים קשר עסקי סביר בין השירות המבוקש לבין קיום התנאי".

ההערכה היא, כי בשלוש השנים האחרונות היו כמה עשרות פסקי־דין בהם ננזפו בנקים שפעלו בצורה זו. קרוב לוודאי, כי הרחק מעיני הציבור ומחוץ לכותלי בית המשפט, השכילו הבנקים להתפשר בתביעות נוספות. הבנקים, במקרים כאלה, העדיפו להתפשר בגלל החשש שבית המשפט יוציא מתחת ידיו פסק־דין מחייב שעשוי להשפיע על תביעות נוספות בעלות אותם מאפיינים. ריבוי התביעות האלה הביא לשימוש גובר בחברות בעלות מיומנות בבדיקת חישובי ריבית וייעוץ כלכלי. אחת הבולטות בתחום זה היא חברת "שגיא".

אחת התביעות שלא הסתיימה בפשרה היתה תביעתו של בנק דיסקונט נגד חברת "א. אמסילי" וארבעה ערבים. לפני שבועיים דחה נשיא בית משפט השלום בתל־אביב, השופט דן ארבל, את תביעת הבנק נגד הנתבעים וחייב אותו בהוצאות משפט בסכום כולל של 30 אלף שקל.

ב-91' תבע הבנק לחייב את החברה בגין יתרת חובה. על פי ספרי הבנק, בפברואר 91', עמדה החברה ביתרת חובה של 192 אלף שקל. המומחה מטעם חברת שגיא, ליאור חברון, שהעיד מטעם הנתבעים קבע בחוות־דעתו, כי כשעורכים מחדש את החשבון, בהנחה שאותן תוכניות חיסכון לא נלקחו כלל, מגיע החשבון ליתרת זכות של 201 אלף שקל במקום יתרת החובה שאותה תבע הבנק.

פרקליט הנתבעים, עו"ד דן דקל, העלה לדוכן העדים את רוני פרחי, שהיה מנהל סניף הבנק בו נוהל החשבון של הנתבעים. בעדותו סיפר פרחי: "משה אמסילי (מנהל החברה הנתבעת) היה בא אלי מדי פעם ומבקש להגדיל את האשראי של החברה. כתגובה, אמרתי לו כי בהתאם למדיניות הבנק, אם הוא רוצה הגדלת קו האשראי, הוא צריך לפתוח תוכניות חיסכון או להמציא בטחונות אחרים".

בהמשך עדותו הסביר מנהל הסניף, רוני פרחי, כי היות ולאמסילי לא היו ביטחונות אחרים, הוא נאלץ לפתוח תוכניות חיסכון חדשות, כשאין מחלוקת על כך שהכספים לתוכניות אלא מומנו על־ידי הלוואות שהבנק נתן, או על־ידי הגדלת יתרת החובה בחשבון החברה.

ארבל. טענות ללא בסיס

זיילר. הנחה נוחה מאוד לבנק

בחקירתו הנגדית, בתשובה לשאלת פרקליט הבנק אמר פרחי: "לא היתה הנחיה בכתב, אך בעל פה נאמר לנו על־ידי המנהלים מטעם הבנק לבקש מהלקוחות לפתוח תוכניות חיסכון כדי שנגדיל להם את האשראי. אמסילי פתח תוכניות חיסכון ושיעבד אותן להבטחת האשראי שקיבל בחשבון העסקי. בדרך כלל אם נלקחה הלוואה, לצורך ההפקדות בתוכניות החיסכון, החזרי ההלוואה שולמו מהחשבון העסקי".

פרקליט הבנק טען, בין־היתר, כי חוות דעתו של המומחה מטעם שגיא, אינה נסמכת על עובדות מוכחות והיא טענה בעלמא. השופט ארבל לא קיבל טענה זו וקבע את ההיפך: "דווקא הבנק לא הביא מטעמו כל ראיות שהן, למעט דפי החשבון שהן הבסיס לחוות־הדעת של המומחה".

זאת ועוד: השופט מצטט את דבריו של המומחה שהעיד, כי מסר את כל החומר לבנק ואם סבר הבנק שיש טעות בנתונים יכול היה להגיש חוות־דעת נגדית. "טענות בא כוח הבנק", כתב השופט, "כי החישוב מביא לאבסורד משום שהחשבון מגיע ליתרות זכות, אין להן כל בסיס. לו רצה הבנק לטעון טענות מעין אלה, היה עליו להגיש לבית המשפט חוות־דעת מומחה מטעמו. אין לי ספק, כי הבנק שלרשותו עומדים כל האמצעים המשאבים והנתונים, יכול היה לעשות כן בקלות רבה בהרבה מאשר הנתבעים, שהינם אנשים פרטיים, ואשר אמצעיהם דלים לאין שיעור מאמצעי הבנק. לא יכולה להיות מחלוקת, איפוא, כי לו לא היו נלקחות תוכניות החיסכון, היה החשבון ביתרת זכות ולא ביתרת חובה".

קרוב לוודאי, כי הרחק מעיני הציבור ומחוץ לכותלי בית המשפט, השכילו הבנקים להתפשר בתביעות נוספות

השופט ארבל קבע, כי במקרה זה אין להרחיק לכת, כמו בפסקי דין אחרים, כי היתה הטעיה מכוונת מצד הבנק "שכן מתוך כל על דעתי כי אמסילי, כאיש עסקים בקי ומנוסה, הבין היטב את המשמעות הכלכלית של לקיחת תוכניות חיסכון כשחשבונו נמצא ביתרת חובה. אולם, משקבע המחוקק במפורש, כי אין להתנות שירות בשירות, כל עוד אין קשר עסקי בין רכישת תוכניות החיסכון לבין האשראי, היה על הבנק לציית להוראה זאת (...) מה טעם בלקיחת תוכניות חיסכון, כאשר חשבון החברה נמצא ביתרת חובה, שהרי תוכנית כזאת מגדילה בכהוא זה את הביטחונות העומדים לרשות הבנק. נהפוך הוא, ברור מראש כי התשואה על תוכנית החיסכון תהיה תמיד נמוכה מהריבית אשר על הלקוח לשלם עבור חריגת האשראי שבה הוא נמצא. ברור, איפוא, מראש כי מצבו של הלקוח ילך ויורע, בכך יורע גם מצב הביטחונות. הלקוח מוכנס למעגל קסמים שאין ממנו מוצא. ככל שילקח יותר תוכניות חיסכון, כך יגדל הפער בין הריבית שבה הוא זוכה, לבין הריבית שבה הוא מחויב - ויתרת החוב תלך ותגדל. עצם הכנסת הלקוח למעגל קסמים כזה, מהווה התנהגות שלא בתום לב מצד הבנק ואסורה על פי סעיף 7 לחוק הבנקאות".

השופט ארבל קיבל את תביעת החברה גם באשר לטענה הנוספת של חיוב ריבית בגובה מהמוסכם - ללא הסכמת הלקוח ואף ללא הודעה ללקוח.

השופט ארבל מצטט בפסקי־דינו פסק־דין של נשיא בית המשפט המחוזי בירושלים, ורדי זיילר. השופט זיילר דן בכמה תיקים דומים בהם עלו טענות דומות נגד בנקים: התניית שירות בשירות. אחד התיקים האלה היה תביעתו של בנק אמריקאי ישראלי נגד חברת "אמפיטל נעימי יבוא ושיווק". תביעת הבנק נדחתה ונמתחה עליו ביקורת חריפה.

להלן קטעים נבחרים מפסק־הדין של השופט זיילר ממנו עולה, כי הבנק חייב את החברה לפתוח 40 תוכניות חיסכון: "אין צורך להיות מומחה כדי להבין שהתשואה הריאלית בת האחוזים הבודדים שהניבו תוכניות החיסכון, אינה מהווה פיתוי למי שצריך לממן את תוכניות החיסכון בריבית חריגה. אפילו אניח שתוכניות החיסכון הניבו בן הצמדה פלוס ריבית הנעה בסביבות 10% (וזו הנחה נוחה מאוד לבנק) הרי הפער בין ריבית חיובית זו לריבית השלילית בת 56%-500% (!) הוא גדול עד כדי שאין צריך להיות מומחה כדי להבין את אי הכדאיות שבנטילת כספי מקבן הריבית החריגה".

השופט מוסיף "מכל זווית ראייה רק כסיל פיננסי יזרוק בכף טוב אחרי כסף רע ויצור לעצמו חובות יקרים, כדי שיניבו לו תשואה כספית שלעולם (ולפחות: לפי הצד פי המסתבר) תהיה קטנה מעלות גיוס הכסף".

صورة عن الأصل

איטונג תעשיות – ירידה בהכנסות

חברת איטונג הפועלת בייצור מוצרים בענף הבנייה, נפגעה בשנים '93–'94 כתוצאה מהטלת סגרים על תושבי השטחים. המפתח להצלחת החברה בעתיד טמון בפיתוח הבנייה המתועשת ובביצוע שיפורים טכנולוגיים במוצריה

חברת איטונג תעשיות בע"מ עוסקת יחד עם החברות הבנות שלה בענף מוצרי הבנייה. החברה הבת העיקרית שלה היא איטונג בע"מ שבבעלותה שני מפעלים בפרדס חנה ובאשקלון. חברה זו מייצרת מוצרי איטונג ואבנים משתלבות, ובבעלותה מחצבה לכריית אבן גיר. חברה בת נוספת היא מהדול בע"מ (חברה ציבורית) שבבעלותה שני מפעלים בחצור הגלילית ובראש פינה, לייצור אבני נגרות, מחברים לפרטית ביבי־אש ויציקות סגנות בברזל.

חברה נוספת היא כלל בטון בע"מ, העוסקת בייצור לוחות בטון, אלמנטים טרומיים, קורות לגשרים וקורות לבניינים.

חברת כרמית מייצרת מוצרי אבקה מוכנים לטיבוס, חומרי איטום ומוספים לענף הבנייה. החברה היא חברה בת של קבוצת אורים שהיא חלק מקבוצת כלל.

ניתוח התוצאות העסקיות

איטונג סיימה את '94 ברווח נקי של 17.3 מיליון שקל, לעומת 44 מיליון שקל ב־'93. מחזור ההכנסות של החברה הסתכם ב־'94 ב־227.3 מיליון שקל, לעומת 250.8 מיליון שקל ב־'93 – ירידה של כ־9% בהכנסות, ולעומת הכנסות בסך 329 מיליון שקל ב־'92 – ירידה של 23% וירידה מצטברת של 31% תוך שנתיים.

בניתוח הדו"חות הכספיים עולה שעיקר הנסיגה היא בביצוע עבודות קבלניות שהחברה מבצעת עבור אחרים. הכנסות החברה נובעות משני מקורות עיקריים: מכירת מוצרים "מהמדף", וביצוע עבודות קבלניות.

מרכיב מכירת המוצרים מסך המכירות של '94 הוא כ־91% וההכנסות אלו הסתכמו ב־206 מיליון שקל. ב־'93 הסתכמו המכירות בסכום דומה אך משקלן בסך המכירות היה כ־82% בלבד בעוד שההכנסות מביצוע עבודות קבלניות הסתכמו ב־44.6 מיליון שקל.

ההכנסות מביצוע עבודות קבלניות הסתכמו ב־'94 ב־21.2 מיליון שקל – ירידה של 53%. ב־'92 הסתכמו ההכנסות מביצוע עבודות קבלניות בכ־113.4 מיליון שקל. ההכנסה ממכירת מוצרים ב־'92 הסתכמו ב־215.6 מיליון שקל שהיוו כ־66% בכלל ההכנסות בשנה זו.

הירידה המשמעותית של ההכנסות מביצוע עבודות החל ב־'92 נבעה מירידה בהזמנה חד פעמית של משרד הבינוי והשיכון לבניית 668 יחידות דיור בכרמיאל.

גם ב־'93 המשיכה החברה בביצוע עבודות קבלניות למשרד בהיקף של כ־44 מיליון שקל, כבאן ניתן להבחין בתלות הגדולה של ביצוע העבודות עבור משרד הבינוי והשיכון. את שנת '92, שהיתה שנת שיא בבנייה בתוכניות משרד הבינוי והשיכון, לא הסבילה החברה לנצל לצורך הרחבת הפעולות הקבלניות. כך נוצר מצב שב־'92 רווחיה החברה על פעילות שיא ושנתיים לאחר מכן ירדה פעילותה ב־81%.

הירידה בהכנסות מעבודות למשרד הבינוי והשיכון התבטאה בהיקף העבודה וברווחיות. איטונג מדווחת על הכנסות מעבודות קבלניות בשיטת "התקדמות העבודה". כלומר ההכנסות והעלויות של ההזמנה במשרד הבינוי והשיכון נכללו בדו"חות רווח והפסד בד בבד עם התקדמות העבודה. שיטת דיווח זו כרוכה באומדנים לגבי היקף ההכנסות והעלויות, זאת כדי לבצע הקבלה בין ההכנסות בתקופת דיווח מסוימת לעלויות. מהדו"חות הכספיים עולה כי שיעור הרווח הגולמי בעבודות קבלניות היה כ־19% ב־'92, ב־'93 עלה שיעור הרווח הגולמי ל־25% וב־'94 ירד שיעור הרווח ל־4% בלבד. תנודתיות גדולה זו ברווחיות אינה מוסברת על ידי הנהלת החברה. יתרה מכך, החברה מדווחת ללא הסבר, על הכנסות בסעיף הוצאות ייצור אחרות ב־'93 בסך 3.1 מיליון שקל.

אחד הגורמים לתנודתיות גדולה בשיעור הרווח הגולמי הוא שינוי אומדנים בתקציב ההכנסות או בתקציב העלויות. ברגע שהחברה מעריכה תקציב בתקופה מסוימת, כל השפעת העדכון נכללת באותה תקופה. ייתכן שאומדני החברה היו אופטימיים מדי, ולכן נוצר מצב שבו החברה דיווחה על רווח מזערי ב־'94 בביצוע עבודות.

עדכון תקציבים הוא תופעה שכיחה בעבודות קבלניות בכלל ובעבודות קבלניות בהיקפים גדולים בפרט. בכל שהיקפים גדולים ניתן להבחין אם החברה עודכנה בתקציב או שיש צורך לעדכנו. כאשר בדרך כלל העדכון הוא העלאת ההוצאות, כדי למנוע מצב שבו החברה מדווחת על רווחיה גדולה בתחילת הפרויקט והחזרת מזערית בסופו, נהוגה החברות לכלול בסעיף "בלתי נצפה בראש".

מכירת מוצרים

החברה מוכרת מוצרי איטונג שונים הנמכרים מהמדף. השנים '92–'94 התאפיינו בפעילות שיא בענף הבנייה שבו פועלים עיקר לקוחות החברה. מניתוח התוצאות עולה כי דווקא בשנים '93–'94 שהיו שנות שיא בפעילות הענף ביחס ל־'92, מדווחת החברה על ירידה בהכנסות.

ב־'92 דיווחה החברה על הכנסה בסך 215.6 מיליון שקל בעוד שב־'93 היא מדווחת על הכנסה של 206.1 מיליון שקל, וב־'94 על הכנסה של 206.2 מיליון שקל.

אחת הסיבות לירידה בהכנסה היא הסגרים שהוטלו על עובדי השטחים בשנים אלו.

הוצאות ועלויות אחרות

הוצאות המכירה, ההנהלה והכלליות שמרו על רמתן הגבוהה בין השנים '93–'94. ב־'93 הסתכמו ההוצאות ב־46.7 מיליון שקל לעומת 47 מיליון שקל ב־'94, זאת למרות ירידה של 9% בהכנסות. גם ב־'92 עמדו הוצאות אלו על רמה דומה – 46.2 מיליון שקל, וברמת הכנסות של 329 מיליון שקל.

להחברה אפשרות טובה לנצל יתרונות לגודל על ידי הגדלת ההכנסה מבלי להעלות את הוצאות המכירה וההנהלה. על החברה לפעול להגדלת היקף המכירות, ואולי גם במחיר של הורדת מחירי מכירה, זאת כדי לאפשר את ניצול הפוטנציאל שלה.

ב־'93 הפיקה החברה את תפרת ברזל. כתוצאה מהעסקה זו רשמה החברה רווח של 16 מיליון שקל. הכנסה זו לא חזרה על עצמה ב־'94. עקב ירידות השערים בבורסה לניירות ערך (ני"ע) בתל אביב ב־'94 הצליחה החברה להגדיל אחזקתה בבורסה, ולכן הפיקה רק של 2.9 מיליון שקל מריבית ביתרות בחברה הבת.

החברה, כמו חברות נוספות בבורסה, הפקיעה חלק מאמצעיה הנזילים בני"ע בבורסה. השקעות אלו גרמו לחברה הפסד של 3.1 מיליון שקל ב־'94, זאת לעומת רווח של 4.4 מיליון שקל ב־'92–'93. על הרווחים בשנים אלו שילמה החברה מס חברות בלא כעוד שהפסד ב־'94 יהיה ניתן לקיזוז רק בשנים הבאות אם יהיה להחברה רווח מני"ע.

חוק המס בישראל אינו מאפשר קיזוז הפסד מני"ע בשנה כבדילת מרווחים שוטפים אלא רק מרווחים מני"ע. ובכדי לנצל הפסד זה לצורכי מס על החברה לקוות שערי ניירות הערך שבתיק ההשקעות שלה יעלו, כך שניתן יהיה לקזז את ההפסד.

הוצאות המס

עיקר ההכנסה של החברה ממוסה בשיעורי מס רגילים (38% ב־'94). להחברה גם הכנסות ממפעלים מאושרים שעליהם חל שיעור מס מוקטן (25%), כאשר שהחברות הבנות הן חברות תעשייתיות, עד רבית החברה תכנון מס כך שהיא מקיימת רווחים בחברות הבנות מוטבים בחברות בנות אחרות.

מניתוח הוצאות המס של החברה עולה, כי ב־'94 שילמה החברה מס של 13.3 מיליון שקל לשלטונות המס ו־12.6 מיליון שקל ב־'93. התשלומים למס הכנסה מתבצעים באופן שוטף במהלך השנה על פי מקדמות המס שנקבעו להחברה. ב־'94 היתה ההשפעה של תיאום המקדמות על הוצאות המס בסך של 0.6 מיליון שקל לעומת 0.4 מיליון שקל ב־'93.

הוצאות המס ב־'93 הוקטנו ב־3.6 מיליון שקל עקב מסים עבור שנים קודמות. גם ב־'94 נבעה להחברה הכנסת מס בגין שנים קודמות בסך 0.8 מיליון שקל. בכוונה שמדובר בהתחשבנות שגרתית לצורכי מס עם שלטונות המס, על החברה לתקן זאת בדרך של הצגת הדו"חות לשנים הקודמות מחדש, כדי לשקף נכונה את הוצאות המס. בדו"חות הכספיים של החברה לא נמצא הסבר מדוע נבעה להחברה הכנסת מס בגין שנים קודמות בסכום כל כך מהותי.

מרכיב נוסף בהוצאות המס הוא הכנסת מס שלה זכאית החברה הבת בגין הוצאות הנפקה. חברה תעשייתית, שהנפיקה מניות לציבור זכאית לתבוע את הוצאות הנפקה בשלושה שיעורים שנתיים. בדו"חות הכספיים נכללות הוצאות הנפקה בקיזוז מהפרמיה על מניות, ועל כן לא מופיעות בדו"חות הכספיים.

כתוצאה מעיוות זה בין הרווח החשבונאי והרווח לצורכי מס נוצרים הפרשים בין הרווח החשבונאי לרווח לצורכי מס שלגביהם יש לערוך מסים נדחים במתחייב מכללי החשבונאות מקובלים. החברה לא רשמה בדו"חותיה את המס הנדחה עבור הוצאות ההנפקה ולכן מדווחת החברה על הכנסה ממסים כתוצאה מקיזוז הוצאות ההנפקה לצורכי מס, דבר המעוות את הוצאות המס.

חברות קבוצת כלל

איטונג היא חלק מקבוצת כלל ישראל ולחברה פעילות רבה עם חברות הקבוצה. הפעילות מתבצעת בשני מישורים:

● בהכנסות וקניות מחברות הקבוצה לרבות לירוחי הובלה. ההכנסות הסתכמו ב־13 מיליון שקל בעוד שעלות המכירות הסתכמה ב־13.7 מיליון שקל מה שגרם להפסד מהפעילות עם כלל. כמו כן שילמה החברה לחברות כלל סך של כ־5.2 מיליון שקל עבור שירותי הנהלה ומכירה.

בדו"חות הכספיים לא מצוין מהו בסיס ההתקשרות עם חברות כלל ומדוע דווקא מפעילות עם בעלי עניין נוצר להחברה הפסד.

● פעילות פיננסית הכוללת פיקדונות אצל בעלי עניין והלוואות מהם. מניתוח המאזן של איטונג עולה, כי להחברה אמצעים כספיים רבים: להחברה כ־1.1 מיליון שקל מזומנים, סך של 87.5 מיליון שקל נוספים כהלוואות ופיקדונות לזמן קצר: 13.3 מיליון שקל בטחונות סחירות ועוד כ־84.5 מיליון שקל כהלוואות ופיקדונות לזמן ארוך. סך האמצעים הנזילים השוטפים של החברה הם בסך 101.9 מיליון שקל; הנכסים הפיננסיים הם בסך 186.4 מיליון שקל.

מתוך סכומים אלו נתנה החברה הלוואות לחברות קבוצת אזורים (החברה האם) סך של 136.3 מיליון שקל, כ־73% מסך כל האמצעים הפיננסיים של החברה. ההלוואות לחברות אזורים צמודות למדד ונושאות ריבית של 1.65%–3.85%. לעומת זאת מלווה החברה בחברות קבוצת כלל סך של 6.4 מיליון שקל בתנאים פחות טובים – בהצמדה למדד וריבית 8.35% או הצמדה לדולר בריבית של ליבור + 1.35% כגבוה.

הלוואות מסוג זה הן הלוואות נוחות מבחינת החברה, ולכן מדובר בדיווידנד סמוי לבעלי העניין בלבד כאשר הציבור לא נהנה מדיווידנד זה.

מדיניות דיווידנד

לחברת איטונג אמצעים פיננסיים רבים המושקעים בעיקר במתן הלוואות לבעלי עניין בריבית נמוכה. כתוצאה מעודף נכסים פיננסיים שאינם מושקעים בפעילות העסקית הרגילה של החברה, נפגעת התשואה של המשקיעים. המשקיע בחברת איטונג מצפה לקבל תשואה על השקעתו בהתאם לאופי פעילות החברה, כלומר מוצרי בטון, מוצרי איטונג וכדומה, ולא תשואה על פיקדונות בריבית נחותה החייבת במס. במקרה שפיקדונות אלו היו מחולקים כדיווידנד לבעלי המניות יכלו בעלי המניות להשקיע כסף זה בתוכניות חיסכון בריבית גבוהה יותר הפטורה ממס. ואולם, החברה מפקידה את הכספים בריבית נמוכה החייבת במס.

מדיניות דיווידנד יכולה לשפר את התשואה של המשקיעים במניות החברה כאשר המשקיע עצמו יחליט באיזה אפיק להשקיע את האמצעים העודפים שבחברה.

בשנים האחרונות שמרה החברה על מדיניות דיווידנדים כשהיא מחלקת דיווידנד בסך 7.6 מיליון שקל ב־'92, 6.5 מיליון שקל ב־'93 וכ־10 מיליון שקל ב־'94.

מהניתוח לעיל עולה כי על איטונג להגדיל את הדיווידנדים שהיא מחלקת לבעלי מניותיה.

הבנייה התעשייתית

ענף הבנייה בישראל מאופיין כענף עתיר עבודה, כלומר, ענף שבו מרכיב כוח האדם דומיננטי יותר ממרכיב ההון. הסיבה לתופעה זו היא שכר העבודה הנמוך של פועלי השטחים, דבר שגרם לחוסר כדאיות בהשקעות לשיפורים טכנולוגיים בענף.

כתוצאה מהטלת הסגרים על תושבי השטחים, נוצר צורך בשינויים טכנולוגיים גם בישראל, מאחר שלא ניתן להסתמך על עבודתם הסדירה של עובדי השטחים.

השיפורים הטכנולוגיים מתבטאים בעיקר במעבר לבנייה מתועשת, כלומר, הבאת חלקים מוכנים והרכבתם באתר הבנייה.

איטונג, באמצעות חברת כרמית, הקימה קו ייצור לטיח מוכן במפעל הממוקם בפרדס חנה. ההשקעה במפעל תסתכם ב־7 מיליון דולר.

תביעות משפטיות

כנגד חברות הפועלות בענף הבנייה מוגשות תביעות רבות על ידי רוכשי דירות כאשר הנתבעים הם גם קבלני המשנה וספקי חומר הגלם. החברה נתבעת בסכומים של 13.6 מיליון שקל כשכנגד סכום זה רשמה הפרשה בסך 4.5 מיליון שקל. הפרשה זו באה לכסות את התשלומים שהחברה מעריכה כי תעמוד בהם בעתיד.

למרות שהחברה מדווחת על הפרשה בסך 4.5 מיליון שקל בגין תביעה זו, רשומה בחברה הפרשה לתביעות משפטיות ואגרות בסך 6.2 מיליון שקל, ייתכן כי הסכום העודף על 4.5 מיליון שקל, נועד לתביעות של רוכשי דירות שטרם הגיעו לתביעה משפטית.

התחייבויות הפיננסיות

החברה ממומנת מכמה מקורות עיקריים:

● ההון העצמי. כ־75% מהיקף המאזן מהווה ההון העצמי. סך ההון העצמי ליום 31 בדצמבר '94 הסתכם ב־323.5 מיליון שקל.

● הלוואות מבנקים בסך 3.3 מיליון שקל.

● הלוואות מבעלי עניין בסך 6.4 מיליון שקל (ראה ניתוח לעיל).

● איגרות חוב להמרה.

החברה אינה ממומנת בעזרת אשראי לזמן קצר מבנקים.

אג"ח להמרה מוצגות בדו"חות הכספיים כפריט מעין הוני, זאת על פי כללי החשבונאות הקובעים כי אג"ח להמרה שסבירות המרתן גבוהה, יוצגו כפריט מעין הוני.

סבירות ההמרה נחשבת לגבוהה כשהערך הנוכחי של התשלומים מאג"ח, מנקודת ראות המשקיע באג"ח (בניכוי השפעות המס), נמוך ממחצית שווי המניות שנבעו כתוצאה מהמרת אג"ח. מבחן זה נקבע על ידי לשכת רואי החשבון בישראל כמבחן לסבירות המרה של אג"ח. למעשה, תהיה המרה של אג"ח כאשר יחס זה נמוך מ־1, אך עקב הזהירות נקבע יחס של 0.5.

אג"ח המוצגות כפריט מעין הוני, נכללות על פי ערכן ההתחייבותי בתוספת הפרשי הצמדה או על פי ערכן ההוני, כלומר, מתואם למדד, כגבוה מביניהם.

על פי תנאי אג"ח רשאית החברה להמיר את איגרות החוב לפני תום תקופת ההמרה או לפדות את האג"ח בפדיון מוקדם, זאת במקרה שיתרת אג"ח שבמחזור תהיה מתחת ל־900 אלף ערך נקוב. נכון ליום 31 בדצמבר '94 נשאר כ־1.2 מיליון אג"ח במחזור.

מבט לעתיד

חברת איטונג היא חברה הפועלת בייצור מוצרים לענף הבנייה. ענף זה אופיין בגאות בשלוש השנים האחרונות כתוצאה מהעלייה הגדולה ומהביקושים לדירות. שנות השיא נוצלו על ידי החברה בבנייה למשרד השיכון ובמכירות ללקוחות בענף הבנייה.

כתוצאה מהטלת סגרים על תושבי השטחים ב־'93–'94 ירדו הכנסות החברה ממכירת מוצרים. כדי להתגבר על היעדרם של הפועלים מהשטחים, על החברה לעבור למצב שבו היא מבצעת שיפורים טכנולוגיים במוצריה ובעיקר פיתוח הבנייה המתועשת שהיא המפתח להצלחה בעתיד.

בנוסף, על החברה לשקול מחדש את מדיניות הדיווידנדים ואת מדיניות ההשקעה של אמצעיה הכספיים. השקעת אמצעים נזילים אצל בעלי עניין בתנאים נוחים, פוגעת ברווחיות החברה. אי חלוקת דיווידנדים מגבסים עודפים, מקשה על החברה להשיג תשואה גבוהה על השקעות הבעלים.

הכותב הוא רואה חשבון, M.B.A

דוח רווח והפסד מאוחד
מותאם לשקל של חודש דצמבר 1994
באלפי שקלים חדשים

	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	1994	1993	1992
מחזור הפעולות	227,301	250,838	329,022
עלות המכירות והעבודות	147,460	162,869	231,389
רווח גלמי	79,841	87,969	97,633
הוצאות מכירה, הנהלה וכלליות	47,058	46,778	46,267
רווח מפעולות רגילות	32,783	41,191	51,366
הכנסות (הוצאות) מימון, נטו	(3,343)	150	693
הכנסות אחרות, נטו	213	15,395	106
רווח לפני ניכוי מסים על ההכנסה	29,653	56,736	52,165
מסים על ההכנסה	11,201	11,541	16,224
רווח לאחר ניכוי מסים על ההכנסה	18,452	45,195	35,941
חלק המיעוט ברווחי חברה בת מאוחדת	1,171	1,128	–
רווח נקי	17,281	44,067	35,941
רווח בסיסי למניה	0.40	1.01	0.88
רווח למניה בדילול מלא	0.40	1.01	0.84

עו"ד רווח
שירותי המפעיל לשרותך (מאז 1962)
בכל הקשור ברישום החברות
רשום חברות חדשות רשומים
במחשב החשש • מידע מחשב
מרכז כלל חדר 703 מתחת
למשרדי רשם החברות ירושלים
טל 02-248989
פקס 02-250202

היום ייחתם הסכם חדש בין הנהלת השקם לוועד העובדים

מאת זהר בלומנקרנץ

הנהלת השקם והוועד הארצי של העובדים יחתמו היום על הסכם חדש, המסדיר את החזרתם לעבודה של כ־65 עובדים שהם מפוטרים יזומים, מתוך מכסת של כ־600 העובדים שפוטרו, במסגרת תוכנית ההבראה.

מדובר ברשימה של עובדים הכוללת ראשי משפחות, אלמנות ונכי צה"ל. בסוף השבוע הגיע במגעם לסיום המו"מ על הרשימה השמית של עובדים אלה, בין מ"מ המנכ"ל למשאבי אנוש, צבי רום, ליו"ר הוועד הארצי של העובדים, יצחק מריאל.

החזרתם לעבודה של כ־10% מהעובדים שפוטרו, הוחלט קודם לכן, בהסכם על ביצוע תוכנית ההבראה.

"ההנהלה מגלה גמישות מפתיעה לטובה, בכל הקשור לשמות העובדים שיוחזרו לעבודה. אם ההתקדמות במשא ומתן על שמות העובדים שישארו לעבוד היא סימן לבאות, עלינו על הדרך הנכונה. אני קורא לעובדים לעשות מאמץ ולהחזיר את השקם לימים הטובים. ולהנהלה אני מציע לערוך מסיבת פרידה לעובדים שפוטרו", אמר מריאל.

רשתות השיווק דורשות מהתמ"ס להשלים הבדיקה בעניין חשד להטעיית צרכנים

מאת זהר בלומנקרנץ

פרסום בדיקה חקורות על הטעיית צרכנים בקשר למחירי המוצרים בפרסומי מבצעי קידום המכירות של רשתות השיווק לקראת חג הפסח, ע"י הלשכה המשפטית של משרד התעשייה והמסחר, עורר שלשום סערה בענף.

ראשי רשתות שיווק שונים התבטאו באופן קשה נגד צעדי מינהל סחר פנים במשרד התמ"ס בעניין ודרשו להשלים במהירות את הבדיקה ולפרסם את התוצאות.

"אני רואה את העניין בצורה מאוד חמורה. מדובר בפרסום על רשתות השיווק ללא ציון שם מפורש של רשת זו או אחרת. הידיעה מקרינה על רשתות השיווק כולן, לרבות רשתות שמקפידות על ביצוע מבצעים", אמר בסוף השבוע מנכ"ל הקואופ הריבוע הכחול, יעקב גלברד.

לדבריו, "אף אחד מהתמ"ס לא פנה אלינו. כל המוצרים במבצע נמכרים לפי המחיר שפרסמנו".

גם מנכ"ל השקם, אמנון דיק, אמר כי לא התקבלה כל פנייה בעניין זה ממשרד התמ"ס וכי הוא לא יודע במה מדובר.

אין סכנת זיהום למי התהום מהתהפכות משאית הסודה קאוסטית

מאת עמירם כהן

ועדה מטעם השירות ההידרולוגי בנציבות המים מצאה כי אין סכנה לזיהום מי התהום בשל שפיכת תמיסת סודה קאוסטית בצומת פי גלילות. לפני כשבועיים התהפכה בצומת משאית שהובילה סודה קאוסטית וכמות גדולה מהחומר נשפכה.

נציב המים, גדעון צור, מסר כי מבדיקה עולה, כי מרבית התמיסה נספגה בחול שפוזר על הכביש, ופונה. כמות מוגבלת של התמיסה דלפה לתעלת הניקוז אך לא חלחלה למי התהום. צור אמר, כי גם אם דלפה כמות מוגבלת למי התהום היא היתה עשויה להוסיף למים מלחי נתרן בכמות מאוד מוגבלת.

אגד תפעיל השנה 100 אוטובוסים מדגם מרצדס 404

מאת יעקב צלאל

בתוך חודש וחצי, ובפיגור של חצי שנה מלוח הזמנים המקורי, תכניס אגד לשירות את האוטובוס החדש של מרצדס, מדגם 404. כ־100 אוטובוסים בעלות של כ־700 אלף שקל כל אחד, יסופקו לאגד ב־'95.

העיכוב בהצגת דגם ה־404 נבע מתביעתה של אגד לשנות את האוטובוס לאחר שהושלם האבטיפוס הראשון. באגד עלו טענות כלפי "הארגז", לפיהן לא סיפקה מוצר באיכות הנדסית ובאיכות עיצוב טובה, ולכן נדרשו שינויים קיצוניים באוטובוס. שלמה לוין, יו"ר מזכירות אגד, טוען שהבעיה היחידה ב־404 היתה עיצובה החיצוני. מאיר אביטל, מנכ"ל הארגז, שפיתחה את ה־404, מסר שהארגז עבדה באופן צמוד עם אגד וביצעה את העבודה בהתאם לדרישות אגד.

אנשים ועסקים

אייזנברג. סדר בסין

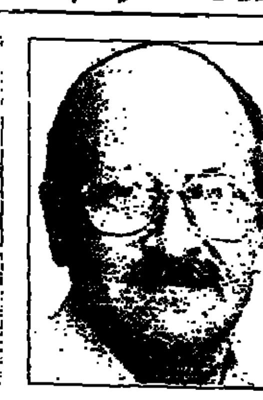
ינון. הוועדה בחרה

פילוזוף. בית הספר לתקשורת

תייסיר אליאס מנהל מחלקת המוסיקה בקול ישראל בערבית

תייסיר אליאס משפרעם, נבחר לנהל מחלקת המוסיקה בקול ישראל בערבית. אליאס, הוא בוגר הקונסרבטוריון על שם רובין בהצטיינות, מוסמך האוניברסיטה העברית בחוג למוסיקולוגיה בהצטיינות, אמן מבצע בעוד ובכינור, מנהל מוסיקלי ומנצח על תזמורות ערבית קלאסית, מורה בבתי ספר, בסמינרים ובמכללות. הוא משמש כמנהל מוסיקלי, מבצע תוכניות טלוויזיה בערוץ הראשון, חבר בוועדות מוסיקה בארגונים שונים. עתה לומד אליאס לקראת קבלת תואר דוקטור במוסיקולוגיה באוניברסיטה העברית.

את אליאס בחרה ועדת המכרזים של רשות השידור בראשות היו"ר, מיכה ינון.

עירית רוזנבלום

ארבע קושיות ומדד

מאה ושמונים ישראלים חגגו את ליל הסדר בבייג'ין עם שר האוצר, אברהם שוחט, הערך בימים אלה ביקור ממלכתי בסין. בסדר החגיגי בשגרירות ישראל, נכח איש העסקים שאול אייזנברג.

שר האוצר אמר בפתיחת הסדר כי בכל סדר ישנם ארבע קושיות והיום יש אחת נוספת המתייחסת לשיעור המדד. שר זה סיפר לחוגגים את תוצאות מדד מארס (0.1%–).

גדי מלק

נתיבות מתחברת לכבלים

חברת ערוצי הזהב הזוכה בזיכיון בתי התושבים בנתיבות לרשת הכבלים. זאת כחלק מתוכנית החברה לפיתוח אזור הפריפריה ובהמשך לחיבור קריית גת ושדרות.

ערוצי הזהב הפעיל בנתיבות רשת כבלים בטכנולוגיה חדשה מהמתקדמות בעולם. הרשת מבוססת על פריסה נרחבה של סיבים אופטיים. הסיב האופטי מונח בצורה טבעתית, כך שהזנת את השידור תהיה בשני כיוונים בו־בזמן. בטכנולוגיה זו תאפשר רצף שידורים גם בזמן תקלות ברשתית ובציוד. אופי התכנון ופרישת הרשת יאפשר בעתיד, בנוסף לשידורת הכבלים של העברת ערוצי טלוויזיה ממוקד השידור למנויים, גם מתן שירותים נרחבים נוספים, כגון העברת שירותי תקשורת מחשבים בקצבים גבוהים, שירות טלפון מתוך היישוב ושידור של הרשת מנקודות שונות בשטח היישוב.

מאת עירית רוזנבלום

יזמים צעירים מאוד

ישראל תשתתף בוועידה וביריד המוצרים הבינלאומי ליזמים צעירים, שיתקיים בחול המועד פסח, בהולנד. המשלחת מהארץ תמנה 9 בני נוער בגילאי 16–18 מבתי הספר בויאר, בירושלים ואורט יד שפירא בתל־אביב, שהשתתפו בשנה האחרונה בתוכנית "יזמים צעירים – עושים עסק", בשיתוף הרשות לעסקים קטנים, בנק לאומי וחברות מובילות במשק.

לדברי ראש ארגון יזמים צעירים בישראל, מארא רבינוביץ, הקבוצה מבית"ס בויאר תכננה ומכרה תיק קמפינג שיוצר ע"י חברת תגור. הקבוצה מאורט יד שפירא, פיתחה חגורת פכגם ללא אבזם. את המוצרים שתכננו וייצרו, תשווק המשלחת ביריד.

זהר בלומנקרנץ

מינויים

● ד"ר הדי פילוזוף מונה כמנהל בית הספר לתקשורת, עיתונאות, דוברות ויחסי ציבור בתל־אביב.

30 דירות בפרויקט צהלה החדשה נמכרו ב־14 מיליון דולר

מאת זיו מאור

חברות דקמר השקעות, אפריקה ישראל ומליבו, הבונות בשדה תפוח את פרויקט "צהלה החדשה", באתר המשתלה בתל אביב, מכרו עד כה 30 דירות בפרויקט ב־14 מיליון דולר.

בין הרוכשים 5 תושבי חוץ. כל אחד מהם רכש דירת 4 חדרים, 150 מ"ר ו־40 מ"ר מרפסת, בכ־500 אלף דולר. מחיר דירת 4.5 חדרים, 145 מ"ר ו־10 מ"ר מרפסת כ־496 אלף דולר.

החברות יבנו בפרויקט 243 דירות על מגרש בן 12 דונם.

חברת אזורים מכרה באפריל 6 דירות בפרויקט קלוני תבאור רי חן בצפון תל אביב, ב־4.61 מיליון דולר. בפרויקט קלוני, בסמוך לקאנטרי קלאב בצומת גלילות רכש תושב הרצליה פיתוח שני פנטהאוזים ב־2.3 מיליון דולר.

באזורי חן בצפון תל אביב, בפרויקט המשותף לחברה ולעו"ד אייבי נאמן, מכרה החברה 4 דירות ב־2.31 מיליון דולר: 2 דירות בנות 5 חדרים נמכרו ב־550 אלף דולר ושתי דירות 5.5 חדרים ב־605 אלף דולר.

חברת מישנאל מכרה, תוך חודש וחצי, 7 דירות בפרויקט "כוכב הקריה" בראשון לציון תמורת 1.5 מיליון דולר, מתוכן 6 דירות נמכרו במארס.

מחיר דירת 5 חדרים בפרויקט, 158 מ"ר הוא 250 אלף דולר.

בפרויקט חוף הכרמל בחיפה, שבבעלות האדריכל משה ברנר, אורי פינקלשטיין, יצחק תשובה ו־משקביץ', נמכרו במארס 12 דירות, בכ־2 מיליון דולר. משה רייטר, נשיא חברת נפט קנדי רכש דירת 3 חדרים תמורת 60 אלף דולר, בעל מפעל מתל אביב רכש דירת 2 חדרים, 75 מ"ר, ב־175 אלף דולר.

דירת סטודיו, 38 מ"ר, נמכרה לתושב ת"א ב־125 אלף דולר.

בעל מפעל למוצרים ביתיים מכרמיאל רכש דירת 2 חדרים ב־185 אלף דולר. עבור דירה דומה שילם פרופסור מחיפה 182 אלף דולר.

ועדת המניות של בנק הפועלים בוחנת העלאת השכר של היו"ר

מאת מיכל גילת

ועדת המניות של בנק הפועלים, בראשות השופט בדימוס דוד אליעזר בר, בוחנת את העלאת השכר שקיבל יו"ר הבנק, ד"ר עמנואל שרון ב־'94. ועדת המניות מייצגת את המדינה כבעלת המניות העיקרית בבנק.

עלות השכר של שרון הוקפצה ב־'94 ב־97% ל־69 אלף שקל בחודש.

במסיבת העיתונאים לרגל פרסום מאזני הבנק הסביר שרון כי לכל הבכירים בבנק ניתנו תוספות שכר משמעותיות. זאת על רקע העובדה שבשנים קודמות רמות השכר בבנק הפועלים היו נמוכות מדי.

עלות שכרו של יו"ר הנהלת הבנק, עמירם סיון, הוגדלה ב־'94 ב־112% ל־109 אלף שקל בחודש. ואולם, לוועדת המניות אין סמכות להתערב בשכרם של נושאי משרה שאינם דירקטורים.

הופיע גליון 103

ניהול

אפריל '95

בטאון המנהלים בישראל

■ 64 עמודים הכוללים מבחר עשיר של מאמרים, כתבות וטורי מומחים:

אמנון כספי: ועדות מעקב ככלי לישוב סכסוכי עבודה ● מרטין אורת: יחסי עבודה בחברה רב־לאומית ● אברהם זיגר: מוסר עסקים - הגבול בין מותר לאסור ● זוהר עילם: איכות סללת והתמקדות בלקוח ● אורי מרי: המודע החדש ודפוסי ניהול (המשך).

דיוקן ניהולי: צבי ברש של "חצב תעשיות" מאת אורלי קראוס וינר

■ טורי המומחים:

זאב שר/דירקטוריון: מהפך בדיני חברות ● חיים ברמן/עבודה: הקבלנים לא הוכרו כ"עובדים" ● נחום פרידקס/מס: פטורים מדו"ח וחוסכים מס ● מנפרד גרוסנפלד/סביבה: נוסעים ומחממים את הגלובוס ● חברת רדמן/אתיקה: שחיתות בצמרת האירופית ● חיים צבן/עסקים בנפר: יודע חקלאי פיקוח? ● יצחק יפאי/קיבוץ ניהול: חשיבה חדשה על פרישה ● ניהול חו"ל/קסום ● ציטוט/צחוק המערב (אקונומיסט) ● קייס קאלברס / נסיעת עסקים: אורחת נסתה ללון.

● אבי דגני / סקר מנהלים בביצוע מכון גאוקרטוגרפיה: מה חושבים מנהלי ישראל על ההפרטה
● יעקב פישר / התפתחויות כלכליות ותחזית 1995
● מסכת מס ארגון

מבחר מהעיתונות המקצועית העולמית בתחומי הניהול והפיננסים מאת מאיר תת ומוטי לוי ● סקירת ספרי ניהול מאת אמנון כספי.

העורך: אברהם סל.

טלפון 03-6957205
פקס 03-6953104
דמי מנוי שנתי 138 ש"ח

המרכז הישראלי לניהול

ניהול · כתב העת שהולך על התוכן

המרכז הישראלי לניהול
בית־הספר למנהלים

אבטחת מערכות מידע

הקורס מיועד:
להקנות למשתתפים ידע יישומי לאבטחת מערכות המידע והתקשורת בארגון ולפיתוח ולהטמעתה של "תרבות האבטחה" בארגון.

בין נושאי הלימוד:
● מבוא לאבטחת מערכות מידע ● אבטחת מחשבים אישיים - אבטחה ובטיחות פיסית ● אבטחת תקשורת ● אבטחת אמצעי קלט/פלט ● ניהול אבטחת מערכות מידע.

מתכונת הלימודים:
● למנהלים האחראים על התחום – השתלמות (להכרה כללית) בהיקף של 24 שעות לימוד החל מ־7.6.95.
● למנהלים, קציני בטחון, אנשי ביקורת ובקרה, אנשי מחשב ומנתחי מערכות – קורס מתקדם בהיקף של 48 שעות לימוד. החל מ־26.4.95.

פרטים והרשמה:
ביה"ס למנהלים – טל. 6995134, פקס. 03-6995207
המרכז הישראלי לניהול – טל 03-6957202, פקס. 03-6953104

צרכנות

עורכת לאה פורת

הרעש היורד לחיינו

אני נמצא עדיין תחת רישומה של חוויית הבוקר. התעוררתי בשעה 4:45 למשמע יללת צופר זעקה של מכונית. צופר משונה באוזן זה היה – מסלסל, אחר כך תוקע, ואחר כך מיילל: מסלסל, תוקע, מיילל: הכל – בעוצמה מחרישה אוזניים גם ממרחק. העוצמה והקצביות של היללה לא איפשרו לי להירדם, והקקופוניה נמשכה עד אחרי שבע. איפה בעל המכונית? למה הוא לא בא להפסיק את היללה? בוודאי שהתעורר, אי אפשר שלא להתעורר. נראה שהוא ממשיך לשכב נים־לא־נים במיטתו בבטחה, ביודעו כי אף גנב לא יעז להיטפל למכונית מיללת. לרגעים חשבתי לרדת למגרש החנייה, אך מה אעשה שם? הרי לא אפרוץ את המכונית. חשבתי לטלפן למשטרה, אך צפיתי שהתשובה תהיה: אדוני, יש לנו דברים חשובים יותר.

האם טעיתי שלא צילצלתי למשטרה? בבואי למערכת בדקתי ומצאתי שלפי תיקון חוק למניעת מפגעים התשכ"א–1961 (התיקון פורסם ב–1992), "שוטר רשאי לנקוט אמצעים על מנת להפסיק רעש הנגרם ממכשיר אזעקה המותקן בכלי רכב והנמשך למעלה מ–20 דקות": והאמצעים הם החל בפריצה לרכב ופירוק חלקים ממנו וכלה בגרירתו. האזעקה יללה הרבה מעבר ל–20 דקות, וגם מעבר לדרוש כדי לסלק סופית את קורי השינה מעיני. מצד שני, עמיתה לעבודה "הרגיעה" אותי כי גם אם המשטרה היתה מגיעה, הסיכוי שהיתה פורצת לרכב כדי להשתיק את האזעקה היה קלוש ביותר. האם היללה היא קללה שצריך להסכין אתה?

בהקשר לענייני רעש, אזכיר לטובה את הצעת החוק הפרטית של ח"כ יעקב שפי (עבודה), הבאה לתקן את החוק למניעת מפגעים (התשכ"א–1961) הנ"ל. כיום, יש איסור לשיר, לצעוק, להפעיל כלי נגינה ולהקים רעש באמצעות מכשירים חשמליים למיניהם תחת כיפת השמים, במקום שאינו מגור ובבניין שיש בו יחידות מגורים, בשעות מסויימות של היום: מ–14:30 עד 16:00 ומ–23:00 עד 06:00. ח"כ שפי

חור בכיס / אברהם טל

מציע לבטל את הגבלת השעות. במלים אחרות, אסור יהיה להרעיש במקומות ובאמורים בכל שעות היממה. ייתכן שדרוש עידון בניסוח, אבל העיקרון קביל ומקובל. אני בטוח שרוב דיירי הבתים המשותפים יחזקו את ידיו של ח"כ שפי בגין הצעת חוק זו בקול גדול.

מיצר־ביש מזל

ימין כהן מהרצליה לא קיבל בשנה שעברה טופס לחידוש רישיון המיצובישי שלו. הוא פנה למשרד הרישוי בהרצליה, ושם למד לתדהמתו כי לפי מחשב משרד התחבורה הוא מכר את מכוניתו. לא עזרה טענתו שהמכונית לא הועברה מעולם מבעלותו ושהיא חונה בחוץ. "הבעלות הועברה", מסר משרד התחבורה.

כהן ניחש מה קרה: חודשים קודם לכן פנו אליו מהיחידה המרכזית של המשטרה ושאלוהו אם מכוניתו נגנבה; גם אז חנתה המכונית בחוץ, והוא השיב כמובן בשלילה (וגם חתם על עדות בכתב). כנראה שיש בעיה עם מכונית דומה בעלת לוחית מספרים זהה.

כהן הלך למשטרה הגיש תלונה, ובמקביל ביקש את עזרת השוטרים ביחידה המרכזית. שוטרים זכרו את מפגשם הקודם עם כהן. הם ציידו אותו במכתב לרשות הרישוי שבו נאמר כי הוברר מעל לכל ספק שלוחית המספרים של רכבו של כהן זויפה והוצמדה למכונית מיצובישי גנובה, שנמכרה לפלוני ששמו ידוע, ובעקבות זה הועברה ברשות הרישוי הבעלות על רכבו של כהן לידי אותו פלוני. המיצובישי הגנובה הוחזרה לבעליה, ואפשר לנפק לכהן רישיון.

אם חשב כהן שבזה מגיע העניין לסיום – רחוק מזה. בתשובה לפנייתו הודיע לו משרד התחבורה שהוא משנה רישומי בעלות אך ורק על סמך שטר מכר או פסק דין של בית משפט מוסמך.

הציעו לו לחדש לעת עתה את הרישיון, שבו הופיעו שם וכתובת של האזרח שלו נמכר הרכב ה"תאום" הגנוב. לזה לא היה כהן מוכן, שכן היתה סכנה כי במקרה שרכבו ייגנב או ייפגע בתאונה, לא יוכל להוכיח את בעלותו עליו.

בלית ברירה פנה כהן לבית המשפט כדי לקבל פסק דין הצהרתי כי הרכב שלו הוא אמנם שלו, וכך היה.

על הנייר הסיפור כולו נשמע די פשוט, לכן נחוץ לתת מסגרת זמן לאירוע: מועד חידוש רישיון הרכב של כהן הוא 15.3. הבירור הראשון שלו במשרד הרישוי (עקב אי קבלת טופס חידוש) נעשה בתחילת מארס 94'; פסק הדין ההצהרתי ניתן במחצית השנייה של אוקטובר. אף שכהן לא הרפה מהעניין, הפרשה נסחבה כשמונה חודשים. כמה הערות:

● כנראה שהבנקים שבהם נעשית העברת בעלות לא בודקים, בכלל או כראוי, את המסמכים ולא מבקשים מבעלי הרכב להזדהות. לו ביקשו, ייתכן שהבעלות על רכבו של כהן לא היתה מועברת לאחר בלי ידיעתו.

● משרד התחבורה נוקט עמדה בירוקרטית נוקשה בסרבו לתקן רישומי בעלות גם כאשר ברור על פי הנסיבות והמסמכים (במקרה זה אישורי המשטרה) כי הרישום הקיים שגוי.

● חרף העובדה שהאזרח הנפגע במקרה זה חף מכל אשמה, הוא נדון לא רק לטרטורים ביורוקרטיים ממושכים, אלא גם לתשלום הוצאות (שבמקרה זה הסתכמו לדברי כהן ביותר מ–1,000 שקלים). בתי המשפט לא נוהגים לפסוק הוצאות בהליכים אלה.

אי אפשר שלא להזכיר עוד פרט אחד קטן: בשלב מוקדם של ההשתלשלות פנה כהן, ביאושו, במכתב נרגש לשר התחבורה, ישראל קיסר, ובו בקשה לסיוע. אף כי המכתב נשלח לדברי כהן פעמיים לפאקס של לשכת השר, הוא לא זכה לקבל תשובה, ואפילו לא אישור. גם קיסר, כמיניסטרים אחרים, עסוק כמסתבר בדברים חשובים יותר מאשר צרותיו של האזרח הקטן.

ביטוח משלים – לא מיד, לא מלא

כדאי לקרוא היטב את פוליסת הביטוח המשלים של קופת חולים הכללית. כדאי גם להתייעץ עם עורך דין כדי שלא יהיו הפתעות לא נעימות. ואם העסקה לא נראית לכם – אפשר לבטל את הפוליסה

מאת יעל אונגר

על אף שרוב האנשים אינם קוראים עד הסוף חוזים שהם אמורים לחתום עליהם (למשל, בקשה לפתיחת חשבון בנק), סביר להניח שהם יצפו לכך כי החוזה יימסר להם לעיון לפני החתימה. אם כך, לאלה המתעתדים להצטרף לביטוח המשלים של קופת חולים הכללית מצפה הפתעה: הפוליסה המפרטת את זכויותיהם וחובותיהם נשלחת אליהם רק אחרי החתימה, כפי שנאמר במפורש בדף ההסבר הכללי שנשלח לחברי הקופה: "התנאים המחייבים – כמפורט בפוליסת הביטוח, שתישלח לכל מצטרף".

עם זאת, צריך לומר כי נוהל זה הוא חוקי לחלוטין. סעיף 2 לחוק חוזה הביטוח, התשמ"א–1981, קובע: "נכרת חוזה ביטוח, על המבטח למסור למבוטח מסמך חתום בידי המבטח המפרט את זכויות הצדדים וחיוביהם (להלן – פוליסה), זולת אם נהוג באותו סוג ביטוח שלא להוציא פוליסה". משתמע מכאן שחובת המבטח לשלוח למבוטח את הפוליסה – אחרי כריתת חוזה הביטוח. מדוע החליט לשנות סדרי עולם בהתקשרויות חוזיות רווחא לגבי פוליסות – לכנסת פתרונים.

אלי שמש, מנכ"ל חברת הביטוח דקלה (שהיא החברה המנהלת את הביטוח המשלים בקופת חולים הכללית, בשם ארבע החברות השותפות לו), מסר בעניין זה, כי מבוטחים הפונים לדקלה יכולים לקבל את הפוליסה עוד לפני שיחתמו על בקשת ההצטרפות לביטוח המשלים. ומדוע לא נשלחו הפוליסות מלכתחילה אל המבוטחים, כדי שיוכלו לעיין בהן טרם ההצטרפות? הן שמש והן דוד תגר, דובר קופת חולים הכללית, נימקו זאת בעלות הגבוהה של משלוח כזה – כמיליון שקל. שניהם גם אמרו כי פוליסות נמצאות במרפאות הקופה, וכל מבוטח יכול לקחתן לביתו. שמש הוסיף, כי האיחור במשלוח הפוליסות למרפאות נבע מכך שבנוסח הקודם של הפוליסות נפלו טעויות; רק משהודפס הנוסח המתוקן, הוא הועבר למרפאות.

ואולם, בדיקה שנערכה בתחילת חודש אפריל בשש מרפאות של הקופה – שלוש בתל אביב (שתיים מרכזיות ואחת שכונתית), שתי מרפאות מרכזיות בחדרה ובנתניה, ומרפאה שכונתית בירושלים – העלתה כי בחמש לא היו פוליסות בדוכנים הפתוחים לקהל: כל שאפשר היה למצוא שם הוא דף הסבר כללי בדבר עיקרי הביטוח, שממילא נשלח לבתי המבוטחים. במרפאה אחת היו פוליסות – אך לא בצורה גלויה לעין, אלא מאחורי דלפק הקבלה, ואלה נועדו לעיון במקום בלבד.

בכל מקרה, אומר מנכ"ל דקלה, מבוטח יכול – גם אחרי שקיבל את הפוליסה, כולל הודעת החברה לגבי אילו בעיות בריאות הוא אינו מבוטח – להודיע לחברת הביטוח שהוא אינו מעוניין בביטוח ולקבל את כל כספו בחזרה בניכוי דמי טיפול. סעיף כזה אכן כלול בפוליסה עצמה, והוא מגביל את זכות הביטול במקרה זה ל–30 מיום תחילת הביטוח. אולם כדאי לשים לב, שמבוטח יכול לבטל את הביטוח לא רק מיד לאחר שהתבררו לו תנאיו, אלא גם בכל שלב שהפוליסה בתוקף. אלא שאז ייכנס הביטול לתוקפו רק בסוף החודש שלאחר החודש שבו הודיע המבוטח על הביטול. משמעות הדבר היא, כי במקרים מסוימים יהיה המבוטח חייב לשלם עוד שני תשלומים חודשיים עד שתתבטל הפוליסה.

אם לא היו למבוטח השגות והפוליסה שלו אושרה, כדאי שיידע כי רוב סעיפיה אינם בתוקף מיד. הדבר נובע מכך, שלגבי כל סוג מחלה או בעיה בריאותית המכוסות בפוליסה ישנה תקופת ביניים – המכונה "תקופת אכשרה" – שעל המבוטח לחכות מן הרגע שהפוליסה בתוקף ועד שיהיה זכאי לכיסוי הביטוחי. אם הצטרף אדם לביטוח ב–1 באפריל 1995, הרי כדי שיהיה זכאי, למשל, להשתלת איברים בחו"ל, הוא יצטרך לחכות עוד 90 יום, וזכאותו תתחיל למעשה רק ב–1 ביולי 1995. תקופה ממושכת יותר – תשעה חודשים – צריכים להמתין מבוטחים כדי לקבל את הכלול בביטוח הסיעודי. על תקופה זו נוספים שלושה חודשים ("תקופת המתנה"), שבמהלכם אמור אדם להיות במצב של חוסר תפקוד על פי תנאי הפוליסה – לפני שיהיה זכאי לקבל תשלומים מחברת הביטוח. שני פריטים פטורים מתקופת אכשרה – טיפול בילדים והפריה חוץ גופית.

איור: נעם נדב

עובדה שדווקא מבוגרים (מגיל 50 ומעלה) צריכים לשים לב אליה, שמגיל זה ואילך, גדלה הפרמיה (התשלום החודשי) שהם משלמים, ולעומת זאת, הולך וקטן הסכום שישולם להם אם חלילה יהיו במצב סיעודי. בעוד שהפרמיה לבני 50 ומעלה הולכת וגדלה מ–25 שקל עד 55 שקל (המחירים לפני הנחה) לבני 70 ומעלה, סכומי הביטוח שתשלם החברה ילכו וירדו מ–5,000 שקל עד 1,500 שקל בגיל 75 ומעלה למי שמאושפז במוסד סיעודי, ומ–3,000 שקל עד 900 שקל למי שנמצא בביתו. ואין גם לשכוח שהתקופה המרבית שבה משולמת קצבת סיעוד היא 36 חודשים.

מרכיב חשוב נוסף שעל המבוטחים לשים לב אליו הוא אותן מחלות שהם לוקים בהן ושהביטוח המשלים אינו מכסה. על פי האמור בסעיף 4 של הפוליסה, היא אינה מכסה מחלות קיימות משלושה סוגים: כאלה שהמבוטח לקה בהן לפני הצטרפותו לביטוח, כאלה שהתרחשו בעת תקופת האכשרה, וכאלה הנובעות ממחלות שהיו קיימות לפני ההצטרפות או בתקופת האכשרה. אם, למשל, הצהיר אדם בטופס ההצטרפות כי הוא חולה לב, הרי מחלת הלב שלו ומחלות הנובעות ממנה לא יכוסו בשירותים שמעניק הביטוח המשלים.

אלי שמש מבהיר, כי בנקודה זו החליטה דקלה ללכת לקראת המבוטחים: אלה מביניהם הסובלים מלחץ דם גבוה ומסוכרת יקבלו כיסוי ביטוחי, למרות שבפוליסות שכבר הונפקו לאנשים אלו לא הוצאו בעיות לחץ דם וסוכרת מכלל הביטוח. שמש אומר, כי בנוסח הבא של בקשת ההצטרפות הן יוצאו מן הרשימה.

ככלל, חברת הביטוח רשאית שלא לאשר צירופו של חבר קופת חולים לביטוח המשלים רק מנימוקים רפואיים. חבר שתביעתו להצטרף נדחתה, רשאי לפנות לוועדת ערר שבה יושבים שני רופאים, אחד מטעם קופת חולים ואחר מטעם חברת הביטוח. מנוסח הפוליסה לא ברור אם סירוב לאשר צירופו של אדם פירושו גם אי־ביטוח מחלה מסוימת שלו – כאשר לגבי שאר סעיפי הפוליסה הוא מכוסה – ואם מבוטח רשאי לערער על כך.

מגבלה נוספת מוצבת בדרכם של מבוטחים המבקשים לתבוע את חברת הביטוח בבית משפט: סעיף 16 בפוליסה קובע, כי "מקום השיפוט הבלעדי והיחידי בכל הקשור והנובע מפוליסה זאת יהיה בבתי המשפט בתל אביב־יפו. כלומר, גם מבוטחים מאילת ומקריית שמונה יחויבו להטריח עצמם לתל אביב במקרה כזה. עם זאת, אפשר יהיה לנסות לתקוף סעיף זה בטענה, כי הוא סעיף מקפח בחוזה אחיד, בהתאם לסעיפים 2, 1–4(9) לחוק החוזים האחידים, התשמ"ג–1982, וייתכן כי בית משפט יקבע זכותם של המבוטחים שלא לתבוע בתל אביב בלבד.

שאלה שעשויה להעסיק את מבוטחי קופת חולים הכללית היא מה יקרה לאלו מביניהם שיצטרפו לביטוח המשלים הזה, אך ביום מן הימים יעברו לקופת חולים אחרת, כפי שמאפשר להם חוק ביטוח בריאות ממלכתי. ובכן, הם יוכלו להמשיך להיות מבוטחים בביטוח המשלים של קופת חולים הכללית, אך דמי הביטוח שישלמו יהיו גבוהים ב–35% לעומת מה שישלם באותה עת חבר הקופה. זה אמנם פער מחירים לא מבוטל, אך כנגד זה הם יחסכו לעצמם את הצורך לעבור תקופת אכשרה חדשה שבה היו מחויבים אילו הצטרפו לביטוח המשלים של הקופה החדשה.

עוד שאלה מעניינת – האם במקביל לכך שדמי הביטוח צמודים למדד – גם קצבות הביטוח צמודות? ובכן, התשובה היא כן, והיא מצויה בפוליסה עצמה.

כל הנאמר עד כה מדגים רק מקצת הבעיות הכרוכות בביטוח המשלים של קופת חולים הכללית. הפוליסה כוללת הרבה יותר פרטים, ולא מיותר לקרוא אותה ולנסות להבין במה מדובר. מי שאינו מבין בכוחות עצמו, כדאי שיפנה לעורך דין, או לסוכן ביטוח, כדי שיבהירו נקודות עמומות. במחיר דמי הביטוח של זוג מבוגרים לחודשיים־שלושה אפשר לקבל עצות, שאולי ימנעו בשלב מאוחר יותר הפתעות לא נעימות.

כל ההערות הנזכרות יפות גם לגבי מבוטחים בקופות החולים האחרות. מבוטחים אלה השוקלים להצטרף לביטוחים המשלימים שמציעות קופותיהם יוכלו לבדוק – על פי העקרונות שנבדקו כאן – את הפוליסות המוצעות להם.

שלא יפסידו

דוברת משרד הבריאות, יפעת בן הי, אישרה כי הביטוח המשלים של קופת חולים הכללית הוא היחיד שקיבל עד כה את אישור המשרד, על פי הקריטריונים שקבע המשרד לביטוחים כאלה.

על הביטוח המשלים, של כל קופות החולים, אמר שר הבריאות, אפרים סנה, כי הוא בגדר מותרות, שכן די במה שנותן חוק ביטוח בריאות ממלכתי. בתגובה על ביקורת שנמתחה על פגמי הביטוח המשלים של קופת החולים הכללית, אמר סנה (בתוכנית הרדיו "יומן השבוע", 1.4): "אינני יכול לכפות על קופות החולים ניהול מערכת ביטוח הפסדית. לכן מותר להן לקבוע בגין הגיל תשלום גבוה יותר. אסור להן לפסול מישהו, אלא על סמך מצב בריאותו הקיים. בזה התרתי להן לדחות מבוטח אם כרגע, במצבו הבריאותי, ייגרם להן נזק אם יבטחו אותו".

מבצע ההצטרפות לביטוח המשלים של קופת חולים הכללית בתשלום מוזל אמור להימשך עד 30.4.95. דובר קופת חולים הכללית, דוד תגר, מסר כי הקופה והחברות המבטחות "שוקלות בחיוב" הארכת מועד ההצטרפות בתנאי הנחה.

בדידותו של הצרכן האלקטרוני

מאת אלעזרה שפי

בכל הנוגע לצרכנות ישירה אנחנו עדיין בבחינת דור המדבר המפחד מהפעלת תוכנות מחשב. ואולם הדור הצעיר, שגדל ליד מחשבים, ייהנה מניצול האפשרויות הגלומות בהם לקניית מוצרים ושירותים

לשבת על כיסא נוח ליד המחשב, לתקתק על המקלדת, ולקבל את ההזמנה מהמרכול הביתה, או לשבת מול הטלוויזיה בנעלי בית ובחלוק ולהזמין בטלפון אופני כושר כדי להתגבר (אולי) על הצמיגים סביב המותניים, או לבקש מהבנק שישלחו לך כסף מזומן באמצעות שליח – כל זה נשמע די מלהיב. אבל אם זה כל כך טוב, מדוע אין התנפלות על שירותים אלה, ואיך זה שצריך להשקיע כל כך הרבה מאמצים בשכנוע הצרכן הפוטנציאלי שיואיל וישתמש במגוון השירותים המוצעים לו?

אחת הסיבות לכך היא הפחד. צרכנות ישירה פירושה, גם, ויתור על נקודות מכירה ועל הקשר הבלתי אמצעי בין המוכר לקונה. הוויתור על מגע זה כרוך במהפך פסיכולוגי. הצרכנות הישירה מתבצעת באמצעות הפעלת תוכנה כלשהי, לרוב פשוטה למדי, כמו שימוש במכשירי בנק אוטומטיים והזמנת כרטיסים בטלפון. אך משום מה מפחידה את רוב המשתמשים הפוטנציאליים, הסבירה רות בר, פסיכולוגית שיווק ביום עיון שהתקיים בחודש שעבר.

קושי נוסף הוא הצורך לוותר על חוויית הקנייה ועל שיתוף אחד החושים החשובים בקנייה – חוש המישוש. מכיוון שרוב הקונים הם קונים אמוציונליים, אין להתפלא ש–90% מהמתקשרים לביטוח הישיר, למשל, אינם עושים בסופו של דבר את הביטוח בחברה זו, אמרה בר ואין פלא שרק 10,000 איש משתמשים בשיטה הנוחה של הקואופליין, השירות הממוחשב שמפעיל קואופ הריבוע הכחול, המאפשרת הזמנת מוצרים מהמרכול הביתה.

מתברר עוד, שלרוב הצרכנים קשה לוותר על האינטראקציה המתבצעת בנקודת המכירה, וקשה להם להתגבר על הפחד מפני הפעלת תוכנה. מה שמאשש את התיאוריה של הצורך בקשר הישיר היא העובדה שכאשר כן מתבצעת קנייה אלקטרונית, האמצעי המועדף הוא הטלפון, שהוא מכשיר מוכר הכולל בתוכו את המרכיב האנושי.

בקנייה בקואופליין, למשל, יש אפשרות בחירה לביצוע הקנייה באמצעות המחשב, הטלפון, הפאקס, או המשיבון. מתברר שרק כ–35% מהלקוחות עושים את קניותיהם באמצעות המחשב, עוד 35% באמצעות הפקס, ו–30% הנותרים – בטלפון. בר מאמינה שהמעבר לשיטת הקנייה האלקטרונית הוא עניין של חינוך וזמן, וכי הזמן גם יפעל לפתרון הבעיה של קונים חווייתיים. הדור הצעיר שנולד וגדל לתוך המחשבים רואה את הישיבה מול מחשב והפעלת תוכנה כמובנת, ועל כן ייהנה להשתמש במחשב גם לקניות. רשת השופרסל מפעילה שירות דומה לזה של הקואופליין (טלסל) אבל רק באמצעות הטלפון.

על החלקים הפחות נעימים מבחינת הצרכן בשיטת הצרכנות הישירה אפשר ללמוד משיטת השיווק של חברת הביטוח הישיר. בקול תרועה התבשרנו בנובמבר 1994 על שיטת הביטוח הישיר, שעוקפת את הסוכנים שבדרך, ועל כן חוסכת לצרכן כסף רב. "צלצל ואתה מבוטח", אמרו לנו. נשמע הגיוני וטוב, אלא שמתברר שלקוח המתקשר כדי לקבל הצעת מחיר מתבקש לענות על שאלות אישיות רבות. רק לאחר שהפרטים האישיים ביותר נרשמים ומתויקים במוחו של מחשב החברה, יכול הלקוח לקבל הצעת מחיר. לטלפניות אין כל אפשרות לעקוף את השאלות, אומר מנכ"ל ביטוח ישיר, יהושע אגסי.

בפנייה טלפונית לחברה התבקשתי לענות על שאלות אישיות רבות. הרעיון שכל פרטי האישיים ביותר מתרוצצים להם חופשי במאגרי המידע שלהם (ואחרים) אינו נראה לי, אמרתי, ונעניתי באריכות שכל פרט משוקלל ומשפיע על תמחור הפוליסה. מקובל עלי, אמרתי, אך אם כך, מדוע שלא אמסור את כל הפרטים המבוקשים ורק את השם ומספר תעודת הזהות לא אמסור עד להחלטה אם לקבל את הצעתם? לכך לא הסכימו.

מתברר כי הפרטים האישיים שנמסרים לחברת הביטוח הישיר על ידי הפונים המתעניינים (ולא רק של אלה שמבטחים בסופו של דבר) משמשים את החברה בקביעת מדיניות המחירים. לדברי אגסי, פונים כ–1,500 איש ליום, ובסופו של דבר רק כ–150 מהם עושים את הפוליסה – כלומר כ–10% בלבד מכלל הפונים.

"אם אנחנו רואים שבכלי רכב מסוים יש לנו אחוזי הצלחה גבוהים, אנחנו יודעים שהמחיר שלקחנו נמוך מדי ביחס לשוק, ואפשר לשנות את מדיניות המחירים". כלומר, כל האינפורמציה אשר מתקבלת על ידי הצרכן ונרשמת במחשבי החברה מעובדת מיד למעשים, במקרה זה להעלאת תעריפי הפוליסה, ואנו הצרכנים עוזרים להם בכך.

גם בתחום הבנקאות, הנחשב לתחום שמרני, חלו שינויים ברוח הזמן, לאנשים שאין להם זמן. בנק לאומי מפעיל את הבנק הישיר שאין לו כלל סניפים וכל שירותיו ניתנים באמצעות הטלפון ושליחים. בנק הפועלים והדיסקונט מפעילים שירות משולב – שירותים באמצעות הטלפון, הכוללים קשר עם הסניף. יש להניח שהשיטה השנייה מקילה על המעבר, הפסיכולוגי בעיקר. גם כאן השיטה נשמעת טוב אך עדיין לא ראינו נהירה המונית לשירותים אלה. בנק לאומי מפעיל את הבנק הישיר הזה מנובמבר 94', ובנק הפועלים מינואר 95'.

אמנון הרציג, מנהל אגף השיווק בבנק הפועלים, אומר שממועד הפעלת השירות הצטרפו כבר 70,000 לקוחות, ויש ימים שמצטרפים יותר מ–2,000 בני אדם ליום, דבר שמעיד, לדבריו, על הצורך בשירות מסוג זה. אך מבין המצטרפים החדשים רק כ–50% משתמשים בפועל בשירות, וחלק משתמשים רק בחלק קטן של השירותים. הרציג מסר, שעיקר המשתמשים נמנים עם שלושת העשירונים העליונים והם בטווח הגילים שבין 20 ל–50.

ניסינו לבדוק בבנק הישיר, שמופעל על ידי בל"ל, מה היתרונות בהפעלת השירות וכמה זה עולה לנו. את היתרונות הבנו, כמה זה עולה לנו היה קשה מאוד לברר. משום מה לא ששו לתת לנו את המחירים. את העמלה הגבוהה למשלוח כספי באמצע הלילה באזור תל אביב, 140 שקלים, הצלחנו בסופו של דבר, לאחר מאמצים רבים, להדליף מפי המוקדן.

ובכן, העמלות על כל הפעולות הרגילות המצטברות בבנקים נמוכות ב–20% מאלה המתנהלות בסניף רגיל. אלא שב–20% אלה מזוכה הלקוח רק בסוף השנה. כלומר, במשך השנה הוא משלם רגיל. הכסף מוחזר כמובן ללא ריבית והצמדה, ועל כן 20% אינם בדיוק 20%. באשר לשירותי השליחויות, חמש שליחויות ראשונות ניתנות למצטרף החדש בחינם. האחרות – מחירן בין 10 ל–40 שקל. בלילה, המחיר, כאמור, גבוה בהרבה.

הרעיון עצמו טוב ויפה, אך צריך להשקיע כל כך הרבה אנרגיה כדי לדעת את גובה העמלות, שהרבה יותר פשוט לגשת למכשיר הבנק האוטומטי ולהוציא את הכסף.

הקשר בין תזונה לסרטן

חדש

התיאוריה שלפיה תזונה נכונה מסייעת להפחתת הסיכון להתפתחות מחלת הסרטן הוכחה זה כבר במחקרים אפידמיולוגים רבים. השנה החליטו האגודות האירופיות למלחמה בסרטן להתמקד בנושא זה, וכך גם האגודה הישראלית למלחמה בסרטן, שהיא חברה בכירה באיגוד האירופי.

באחרונה הוציאה האגודה הישראלית חוברת שנקראת "לבריאות ולתיאבון" המוקדשת לקשר שבין תזונה לסרטן. היא כוללת המלצות תזונתיות, עצות שימושיות, ומתכונים בעריכת רות סירקיס. הדיאטנית אירית פורת ממרכז שניידר לרפואת ילדים בפתח תקוה, שהיתה שותפה בהכנת החוברת, אומרת כי מידע ההולך ומצטבר ממחקרים מעיד על כך שבירקות ובפירות ישנם מרכיבים נוספים על אלה הידועים היום (כמו ויטמינים, מינרלים וסיבים תזונתיים), שחשיבותם רבה במניעת תהליך התהוותן של מחלות סרטניות. לכן ההמלצה היא לאכול פירות וירקות בשלמותם. כללית, ההמלצות היום הן לאכול ירקות ממשפחת המצליבים, כגון ברוקולי, כרוב, כרובית וצנון, ירקות ופירות עשירים בוויטמינים C A ו־E. לאנשים שאין להם הגבלות תזונתיות, מומלץ לאכול לפחות חמש מנות ירק ופרי ליום. מנה היא 100 גרם.

האגודה האמריקאית למלחמה בסרטן פירסמה שש המלצות לתזונה בעלת פוטנציאל להקטין תחלואה בסרטן:

● הימנעות מהשמנה.
● הקטנת צריכת השומן במזון.
● הגברת צריכת פירות וירקות טריים.
● הגברת צריכת סיבים.
● צריכת אלכוהול מתונה, הקטנת צריכת מזונות משומרים, מעושנים וממולחים.

אפשר לקבל את החוברת "לבריאות ולתיאבון" אם מתקשרים לשירות "טלמידע" של האגודה למלחמה בסרטן, טלפון: 03-5727888. החוברת תישלח לכתובת הפונה חינם.

סיור צבעוני

מרכז מבקרים חדש ומקורי למטיילים (ובקבוצות) נפתח בערב פסח בגולן. מדובר בבית האריזה "פירות הגולן", הממוקם ליד קיבוץ מרום גולן. הסיור בבית האריזה נמשך 30 דקות וניתנת הזדמנות למבקרים לעקוב אחרי כל תהליכי המיון והאריזה. בין השאר יוכלו להיווכח בפלא הגדול של מיון ממוחשב לפי צבע (אדום כהה, ורדרד, אדום לחיים וכיו"ב), ולפי גודל.

מחיר הסיור חמישה שקלים למבוגר. בתום הסיור, הנמשך כ–30 דקות, מצפה למסיירים חנות המפעל שבה אפשר לקנות פירות טריים במחירים אטרקטיביים. במקום גם מסעדה נעימה והמציעה אוכל טעים ומשביע במחיר 22 שקל למבוגר. יש גם דיל: סיור וארוחה ב–23 שקל. בעתיד יכללו הסיורים גם ביקור במטעים.

הרבה קצף

השוק אמנם מלא בתכשירי ניקוי מכל המינים והסוגים שבחלק גדול מהם נעשה שימוש לפני פסח, אך היו מי שהמליצו לי לנסות את מסיר השומנים החדש של סנו – "פורטה פלוס". ניסינו, התקוות התגשמו רק במחציתן. החומר אמנם מנקה טוב, אבל הוא לא נוח בשימוש. הסיבה לכך היא שזהו חומר מקציף מאוד, וצריך לעמול קשה עד שכל הקצף יורד. נראה לנו שכל מה שסנו צריכה לעשות הוא להוריד את המינון של החומר המקציף ואז המוצר יהיה מושלם. 12.90 שקל לאריזה.

מטליות לחות לניקוי כלי כסף

אחד החידושים היותר מוצלחים בתחום הניקיון הוא מטליות חד פעמיות ספוגות חומר מיוחד לניקוי כלי כסף. אופן השימוש פשוט ביותר ושומר על סביבה נקייה יחסית: שולפים מטלית, מנגבים באופן אחיד את המוצר, עד שכל הכתמים יורדים (אם נותרו כתמים חוזרים על הפעולה שנית). לאחר כחצי דקה מנגבים את הכלי באמצעות מטלית יבשה. אריזה המכילה 40 מטליות עולה 9.80 שקל. קצת יקר אבל שווה את הנוחות.

סינר פלא

לפני כמה שבועות הופיע במערכת גבר צעיר והציג מוצר פרי המצאתו, שאותו הוא מכנה "סינר הפלא קליק קלק". מדובר בסינר עשוי מבד מצופה פלסטיק, ויתרונו בכך שבמקום קשירה באמצעות סרטים שתמיד מסתבכים, יש באזור המותניים התקן קפיצי (בלתי מחליד) הנצמד למותניים. באזור הצוואר יש סרט מתכוונן. הסינר ניתן לכביסה עם התקן הקפיצי. בעל ההמצאה, נסים סיני, אף רשם אותה כפטנט. המחיר 44.90 שקל. ההפצה באמצעות חברת טופיקס. טלפון 03-5031188.

זול ואיכותי

הגימיק העיקרי של השפתונים החדשים מתוצרת "דניה קוסמטיקס" הוא המחיר: 14.80 שקל. למיטב ידיעתי אין שפתון זול כל כך בשוק. מבדיקה של קבוצת צרכניות גם עולה כי איכותו סבירה אם לא יותר. היצרנית מתהדרת בגימיק נוסף – מכסה הפלסטיק מזכיר בצורתו שפתון מקורי וצבע האריזה זהה לצבע השפתון.

השפתון נמכר תחת שם המותג "ג'ינג'י" במסגרת הסדרה Youngirl.

מחיר הטרטור

פסיקת בית המשפט לתביעות קטנות כי על המוסד לביטוח לאומי לשלם פיצויים לאזרח שטורטר אולי תלמד גופים ציבוריים כי זמנו של האזרח־הצרכן יקר

תביעה קטנה

טרטורים והתשה של אזרחים על ידי מוסד ממשלתי אינם תופעה יוצאת דופן במקומותינו, אבל פסיקת בית המשפט שעל המוסד לשלם פיצויים לאזרח המטורטר היא בהחלט חזון לא נפרץ. פסק דין כזה שבו זכה באחרונה העיתונאי יוסי מלמן, מעורר תקווה שגם אזרחים אחרים, אם ישכילו להגיש תביעות נגד מוסדות וגופים שנוהגים כלפיהם בסחבת בלתי מוצדקת, יזכו בפיצוי על המחדלים של אותם גופים, ואולי סוף סוף ילמדו כי גם זמנו של האזרח־הצרכן־הלקוח יקרים לא פחות מזמנו של הפקיד שמטפל בהם.

במשך שלושה חודשים ניסה יוסי מלמן, תושב תל אביב, לגבות מהמוסד לביטוח לאומי כסף שהגיע לו בגין קצבות ילדים שלא שולמו לו, אך לשווא. במהלך ניסיונותיו ביקר שש פעמים בשתי מחלקות של המוסד לביטוח לאומי, הנמצאות בכתובות נפרדות, וצילצל אליהן בטלפון 125 פעמים (!) 98 פעמים מהצלצולים לא נענו – או שהיה תפוס, או שהטלפון צילצל עד שהתנתק, או שנתנו לו להמתין עד שהקו התנתק. משראה שכל ניסיונותיו עולים בתוהו, החליט להגיש תביעה לבית המשפט לתביעות קטנות.

הרקע לתביעה הוא נסיעת משפחת מלמן לחו"ל בשל שבתון של אשתו. על הנסיעה שלחו הודעה לביטוח הלאומי. על פי החוק מי שנוסע לחו"ל, מפסיקים לו את הקצבאות שלו אחרי שישה חודשים. אבל לא כן במקרה שהנוסע הוא בשנת שבתון. בכל זאת הופסקו תשלומי קצבאות הילדים אחרי חצי שנה, והסכום המצטבר של הקצבאות שלא שולמו הגיע ל–1,508 שקל בתוספת ריבית הצמדה.

כששבה המשפחה לארץ, פנה מלמן לביטוח הלאומי ותבע את הכספים המגיעים לו. תחילה שלחו אותו להביא מסמכים מהאוניברסיטה המאשרים את שנת השבתון של אשתו (אף על פי שהמסמכים היו ברשותם). אחר כך מצאו סיבות נוספות להטריח אותו. במשך הזמן התברר לו כי שתי מחלקות מטפלות בעניינו: מחלקת קצבאות ילדים, הנמצאת ברחוב אבן גבירול, ומחלקת הגבייה, הממוקמת ברחוב סעדיה גאון. אבל לא די ששתי המחלקות אינן מתואמות ביניהן, אלא שמשום מה גם אין תקשורת ביניהן – לא בטלפון ולא באמצעות המחשב. בסופו של דבר, ניאות המוסד לשלם לו מחצית ממה שמגיע לו. אבל עדיין נשאר לזכותו סכום של 780 שקל.

במהלך ניסיונותיו לקבל את הכסף כתב גם למנכ"ל הביטוח הלאומי, יוסף תמיר. תמיר השיב לו בכתב התנצלות, שבו אישר כי יש בעיה בתקשורת שבין שתי המחלקות שאתן נשא ונתן מלמן.

בתביעה שהגיש לבית המשפט, תבע מלמן לא רק את הכסף שהביטוח הלאומי חייב לו אלא גם פיצוי על הזמן שהפסיד עקב התרוצצויות, המתנות, נסיעות למשרדי הביטוח הלאומי ושיחות הטלפון הרבות. כיוון שתיעד את כל השעות שהשקיע בניסיונותיו לגבות את הכסף, סיכם ומצא שהפסיד שמונה ימי עבודה. לפי הצהרתו הוא מרוויח 200 שקל ליום, ולכן תבע 1,600 שקל. זמן קצר לאחר שהגיש את התביעה לבית המשפט החזיר לו הביטוח הלאומי את יתרת החוב, אבל עובדה זאת לא גרמה לו לביטול התביעה, שכן הוא ביקש לקבל את הפיצוי על אובדן ימי העבודה.

הדיון בתביעתו התקיים בפני השופטת רחל גרינברג ב–23 במארס במעמד התובע בלבד. המוסד לביטוח לאומי לא שלח נציג וגם לא כתב הגנה. בפסק הדין כתבה השופטת כי מאחר שכתב התביעה לא נסתר ודברי ההגדה של התובע נאמרו בעדותו בפניה, ודבריו אמינים עליה, היא מחייבת את הנתבע לשלם לתובע 1,600 שקל בצירוף הפרשי הצמדה וריבית מיום הגשת התביעה ועד התשלום בפועל. עוד ציינה, כי אישור לטענות ניתן למצוא במכתב שהוצג בפניה (הכוונה למכתבו של מנכ"ל הביטוח הלאומי). השופטת גם חייבה את המוסד לביטוח לאומי לשלם לתובע הוצאות משפט בסכום של 250 שקל בצירוף הפרשי הצמדה וריבית מיום מתן פסק הדין ועד התשלום בפועל.

صورة عن الأصل

שוק ההון

עורך גיא רולניק

לידר

[illegible]

מבין כ-640 החברות הנסחרות בבורסה [illegible] 276 [illegible] 39.7% [illegible] 49.5% [illegible] 94 [illegible] 1.4 [illegible] 1.6 [illegible] 93.

[illegible] 116 [illegible] 40% [illegible] 46% [illegible] 93 – 521 מיליון דולר.

[illegible]

מנהלים לא אחראים רק לרווחים אלא גם למניות

השבוע בבורסה

גיא רולניק

לפני כחודש ביקר בישראל אנליסט באחת מהחברות הברוקרים האמריקאיות הפעילות במניות ישראליות. במיסגרת ביקורו הוא קבע פגישה עם הנהלתה של חברה כדמאית גדולה בתחום הד־ [illegible] המוחזקת על ידי אחד הקונצרנים הגדולים.

כנראה שהיתה זו הפגישה העשרים באותו אנליסט. שגרה בפיו של אותו אנליסט, טבר־ מה למנהלי החברה להדגיש איתו בנוח, ולא לתת את התצוגה הרגי־ לה שמבצעים בדרך כלל המנהלים התל־אביבים באנגלית רצוצה לב־ הקיים הזרי אנגלית מוול־סטר־

> "למען המניה?" התפלאו המנהלים, "מה לנו ולמניה – המחיר שלה נקבע בשוק. מה הקשר בינינו לבין מה שקורה שם, בשוק המטורף"

ריט.

"למה באת?" הם שאלו אותו בפיהוק. "הוצאתי לפני חצי שנה המלצה ללקוחות שלנו על המניה שלכם. המבריה שהיא נסחרת עמוק מתחת לשווי החברות המחי־ רית שלה, וההיי־סקאונט הזה טופ־ ה. בחודשים האחרונים המניה שוב ירדה – ורציתי לשמוע מה אתם עושים למען המניה".

"למען המניה?" התפלאו המנה־ לים, "מה לנו ולמניה – המחיר שלה נקבע בשוק. מה הקשר בינינו לבין מה שקורה שם בשוק המטו־ רף".

"השוק המטורף הוא לא ענייני אך עניינים של המשקיעים במניו־ תיכם. אתם צריכים לדאוג למני־ ניה", הגיב האנליסט על דברית. המנהלים הביטו זה בזה בתימהון ואמרו "המניה לא מעניינת אות־ נו. יש לנו הבילה של אופציות שכנייה לא כווה הרבה כרגע. אבל גם כך אין לנו שום עניין מיוחד במניה".

כפה והלאה הפגישה הידרדרה, והגיעה מהר לסיום.

פגשנו את האנליסט כמה ימים לאחר מכן. הוא היה מרוגז. "לא האמנתי", הוא אמר, "הייתי השבוע בפגישה עם שני מנהלים באחת מהחברות ההייטק הגדולות. הם אמרו לי שהמניה לא מעניינת או־ תם".

דווקא האמנו מייד. הדבר הד־ חד שאולי קצת הפתיע הוא, גילוי הלב של המנהלים: אבל העובדה שמדרות רחבות מהמנכ"לים בבור־ סה התל־אביבית כלל לא מתע־ ניינים בניירות הערך שלהם, אלא לפרקים מבריקים בתקופה של הנפקות – בהחלט לא הפתיעה או־ תנו. כל מי שבעורה בשוק התל־אביבי מכיר את הרפליקה "אני לא אחראי למניה".

שוק ההון התל־אביבי הוא קטן, צר, ריכוזי ולא משוכלל. אנחנו נוטים לעשות כל הזמן השוואות בינו לבין השוק האמרי־ קאי, שהוא המשוכ־ לל ביותר בעולם. לעיתים, ההשוואה היא לא רלוונטית, לעיתים יש בה מידה כלשהי של קנטרנות.

אחת הנקודות המעניינות להשוואה היא התייחסות המ־ נהלים של החברות הציבוריות בארץ ובארה"ב להתנהגות מניותיהם. הגם ששוק המניות היש־ ראלי הוא הרבה פחות משוכלל ויעיל וכממוצע מתקיים פער גדול יותר בין מחירי המניות לבין "שווי" החברות) מהשוק האמריקאי – הרי מעטים יחלקו על הקביעה, כי לאור־ רך זמן מחירי המנ־ יות בת"א נעים בסופו של דבר בדיוק כמו בוול־סטר־ ריט על פי ביצועי החברות, רווחיהן, הונה העצמי ובקצרה – שוויה של החברה.

ואולם, הביקורת הגדולה בהן נעו לאורך השנים מני־ תיהן של החברות סביב "שווין האמי־ תי" – העובדה שהיו תקופות ארוכות יחסית של "באות" בהן המניות הגביהו עוף מעל השווי של החברות ותקופות ארוכות של שפל בהן המשקיעים זנחו את "השווי" והמניות קרסו עמוק מתחתיו – כל אלה מאפש־ רים למנהלים לנהוג באדישות נו־ כח התנהגות מניותיהן בבורסה.

"אני לא אחראי למניות", "אני מתרכז בהשבחת החברה", "אני יכול לדאוג רק לרווחיות" – אלו משפטים אופייניים למנהלי חברות ציבוריות. הם מרבים לדבר על רווחיות, הגדלת הון עצמי והשק־ עות חדשות כמדדים בלעדיים להצלחתם, ולעיתים רחוקות מתייחסים להתנהגות המניות.

בפגישה סגורה עם עיתונאים לפני כמה חודשים נשאל מנכ"ל אחד הקונצרנים "מה הוא עושה למען מניות הקונצרן בבורסה?" – "אני לא מתעסק איתן. אני דואג לרווחים" השיב.

התשובה הזאת רחוקה מלהיות מספקת, די אם נזכיר את המניעים שאמר דובר קונצרן כלל לפני 3 שנים כאשר הקונצרן יצא בתוכ־ נית אופציות למנהלים: "מניות משקפות בדרך כלל טוב יותר את הביצועים של החברה. רווחים יכו־ לים להיות חד פעמיים. מנכ"ל יכול לעשות 'מכה' של רווחים בשנה או תקופה מסוימת, שיבואו על חשבון רווחים בעתיד. לעיתים ההשבחה האמיתית של חברה נעשית על חשבון רווחיות בעתיד, לכן חשבנו שטוב יהיה לקשור את המנהלים לביצועי המניות לאורך זמן".

בארה"ב היו זורקים מכל המדר־ גות מנכ"ל של חברה שאומר שה־ מניות לא מעניינות אותו. שם עוברים לפי ספר המימון – מטרת המנהלה למקסם את ערך המניות. בת"א יש למנהלים שיטה: כאשר יש רווחים גבוהים – הם אומרים – "זה ההישג שלנו". כאשר יש הפס־ דים הם מסבירים: "השוק קשה, והרווחיות נפגעת בטווח הקצר בגלל השקעות לטווח הארוך".

גם בארה"ב יש לחברות תקופה של השקעות, תקופה של קציצת רווחים, תקופת של שפל בשוק וגאות. אבל מנכ"ל שטוען, כי "לא אכפת לו מהמניות – הוא דואג רק לרווחים" תתקשו למצוא.

החברה	המנכ"ל	שכר חודשי ממוצע באלפי שקלים	רווח נקי ב-94 במיליוני שקלים	שינוי ברווח לעומת 93
אלקו	גרשון ולקנר	325.0	85.0	-12%
כור	בני גאון	210.0	362.9	-16%
אלביט	עמנואל גיל	162.5	90.6	-26%
אלקו	אורי קיאסק	157.0	85.0	-12%
כנפיים	ישראל בורוביץ	155.4	0.2	-98%
רסק"ש	רב תרמור	150.8	88.0	-59%
מבטח שמיר	כאיר שמיר	132.4	10.5	-35%
שכבור	ראובן שולסטיין	129.2	1.2	-97%
אלקטרוניקס	רן קוהינור	113.4	(4.0)	–
מוסק	יוסף מאיר	112.4	3.0	-35%
כנרת	אברהם קוניצקי	112.5	7.1	18%
כלל ישראל	אבי אולשנסקי	110.0	104.9	-57%
אלקו תעשי'	יוסף קלושינר	109.0	39.8	11%
סולתם אחז'	אלמפרד סולומון	108.7	1.6	-63%
טבע	אלי הורביץ	105.6	216.2	25%
כלל ישראל	דוד רינסל	105.0	104.9	-57%
כור	איתן שטינסקי	101.0	362.9	-16%
כלמים	סמס יהודה	99.5	4.5	-25%
מרכזת ני"ע	משה טרי	93.5	1.7	-92%
פקר	יוסף פקר	90.8	6.3	-65%
כלל תעשיות	מאיר לייר	89.8	135.5	-35%
לודזיה	יאיר רוטלוי	89.0	(2.0)	–
הדר	מרסקבאו בקנרא	88.0	15.0	-69%
טמו	מרגה לנדסברג	87.8	6.4	-46%
תדיראן	ישראל זמיר	84.2	118.9	-37%
פלגת	מרדכי בראון	83.8	22.8	9%
סהר ביטוח	מנחם הפרו	83.0	5.8	–
הראל המשמר	יאיר המבורגר	82.0	23.0	-32%
הראל המשמר	זאב מנור	82.0	23.0	-32%
רפק	יעקב אמלגאם	81.9	5.6	-32%

הסר, חסר לנו מאוד בבורסה התל־אביבית המושג הבסיסי ביותר של "יצירת ערך" – מושג שגור בו עוס־ קים המנהלים והמשקיעים האמריקאים יומיומית. מטרת המ־ נהל היא ליצור ערך עבור המשקיעים במניות. וערך הוא רק דיוידנדים ומחיר המניה. כל השאר הם סיפורים וסנטימנטים.

לפני כמה שבועות התפרסם באר־ רה"ב שכרו השנתי של מנכ"לה של [illegible] של יבם: כמה מיליו־ ני דולרים שכר בסיס, עוד כמה מיליונים בונוס, ולי־ סים 20 מיליון דולר באופציות. הפיסקה הראשונה לאחר תיאור הסכמות השר־ גות שקיבל המנכ"ל מוקדשת ל"ערך" שייצר עבור המשקי־ עים: מה היה מחיר המניה ביום שהוא נכנס לתפקידו, מה מחירה היום ומה התש־ רומה שהיתה לו לשווי שוק של החב־ רה.

בת"א יגידו המ־ נהלים ש"השוק מטו־ רף ומתנדנד". זה נכון בטווח הקצר, אך לא באורך. אין שום סיבה שבי־ צועי מנהלים שנשארים כמה שנים בתפקידם לא ימדדו על פי מחירי המניות שלהם.

כל אחד מבין שלעיתים יש למ־ נהל תרומה גדולה לחברה גם אם מניותיה יורדות: או בגלל שהבור־ סה יורדת או בגלל שהשוק המסו־ יים בו פועלת החברה בשפל. לחילופין, קורה שמניותיה של חברה עם מנהל גרוע עולות בחוד־ קה בגלל גאות בבורסה או 'בומ' בענף.

ובכל זאת, חייב להיות לאורך זמן קשר בין שכר המנהלים לבי־ צועי המניות, מנהלי החברות הפי־ ננסיות הגדולות הקפיצו את שכ־ רם בשנות הגאות, בין השאר תודות לעליית התשואות בבורסה. הם לא יכולים עם בוא השפל להי־ כביר ע"השוק משוגע".

השוק אמנם בשפל עמוק, אבל יש מניות שירדו ב־60% ריאלית, ויש כאלה שירדו ב־20% ריאלית, הסיבה היא רק בביצועים של החב־ רה. יש מניות שחזרו לרמתן בשנ־ ת 91' ויש כאלה שעדיין קרובות מאוד למחירי השיא של 93'.

לפני שבועיים התפרסמה בוול־ סטריט ג'ורנל כתבה על שכר המ־ נהלים בחברות הביוטכנולוגיה. הטבלה שבמרכז הכתבה כוללת נתונים עיקריים: שכר המנכ"ל, שינוי ביחס לשנה שעברה והת־ תשואה של המניה במהלך התקו־

> "למה באת?" – שאלו אותו בפיהוק. "הוצאתי לפני חצי שנה המלצה ללקוחות שלנו על המניה שלכם", השיב המנתח האמריקאי

פה. אנליסטים שנפגשו בכתבה טענו שמנהלי החברות נוטלים שכר ללא קשר לירידת מחירי המ־ ניות. המנכ"לים שהגיבו לא צעקו ע"השוק לא מבין אותנו" (למרות שבתחום הביוטכנולוגי בהחלט יתכן שבמשך של שנה גם השוק האמריקאי לא יבחין בפוטנציאל של חברה) – הם הבינו שלמרות כל ההסברים חייב להיות קשר בין הכיס של המשקיעים לכיס שלהם, גם אם לעיתים יש משקל למק־ ריות.

כמובן שגם מבלי להיזדרש לע־ ניין ביצועי המניות, יש חברות רבות בארץ בהן לא מתקיים שום קשר בין השכר למגמת הרווחים לאורך זמן. אך נושא המניות מציק כפליים: חייב להיות קשר חזק יותר בין שכר המנהלים לבי־ צועי המניות. המנכ"לים חייבים להבין שהערך העליון ביותר הוא מחיר המניה.

ושלא יספרו שדאגה למניה תגרום למנהל להגדיל רווחים בטווח הקצר על חשבון הארוך; השוק יידע איך להתייחס לתו־ צאות אם המנהלים ידאגו לספק די מידע והסברים. היום הם אוח־ זים את מקל מחיר המניות משני קצותיו: המשקיעים, המוסדיים, הקרנות והציבור צריכים לדרוש גם מהם להסתכל על העסקים דרך מחיר המניה.

מועדים בבורסה

16.4	באקספ' אג"ח ב	– אחב ריבית, תשלום 2.5.95
	דיבוע 6168	– [illegible] 30.4
	[illegible]	– אחב דיווידנד [illegible] 2.5.95
	[illegible]	– אחב דיווידנד [illegible] 2.5.95
	[illegible]	– אחב דיווידנד [illegible] 2.5.95
17.4	[illegible]	– אחב דיווידנד [illegible] 6.5.95
18.4	[illegible]	– [illegible] 20.4
	[illegible]	– [illegible]
19.4	[illegible]	– אחב דיווידנד [illegible] 9.5.95
	[illegible]	– אחב ריבית, תשלום 10.5.95
	[illegible]	– [illegible]
	[illegible]	– אחב דיווידנד [illegible] 10.5.95
20.4	[illegible]	– [illegible]
23.4	[illegible]	– אחב ריבית, תשלום 10.5.95
24.4	[illegible]	– אחב [illegible] 27.4.95
	[illegible]	– אחב דיווידנד [illegible] 15.5.95

* מקור: בנק הפועלים

המדד הגירעוני של מארס יפיח חיים בבורסה

מזווית טכנית

רפי פרסיץ

מעודדים על ידי הזינוק בשער מניותיה של טבע בניו־יורק, רשמו כל מדדי המניות בתל־אביב עליות לאורכו של השבוע שעבר.

מדד המשתנים קיפץ מ־159.73 ל־163.91 נקודות (+2.62%) בחישוב שבועי, מדד המעו"ף מ־160.98 ל־165.42 נקודות (+2.76%), מדד הבר"ם מ־130.91 ל־131.97 (+0.81%), ומדד המניות הכללי מ־147.22 ל־150.21 נקודות.

מחזורי המסחר היומיים דשדשו בין 50 מיליון ל־70 מיליון שקלים.

בעקבות סיעור האינפלציה השלילי (-0.1%) שנרשם במדד המחירים לצרכן בחודש מארס, העשוי לאפשר לבנק ישראל להשפיל את שער הריבית הבסיסית במשק בכ־1% בשבוע הבא, צופים רוב המשקיעים מסחר רגוע למדי בשבוע חג המועד ואולי עד סוף החודש, שינוע בטווח 160–171 נקודות במדד המשתנים.

משתנים: תרשים עמודות שבועי

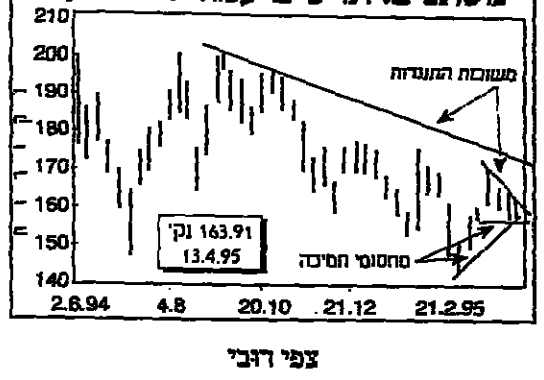

צפי דובי

התרחיש שמעיד זאב ויול ההוגבותי למדד המשתנים לתקו־ פה הקרובה הוא: (1) עלייה לסביבות 166–167 נקודות; (2) ירידה לרמת 160 נקודות; (3) עלייה לרמת 164–165 נקודות; ובעקבו־ תיה, (4) צניחה (בשלב ראשון) לרמת 140 נקודות.

גם ניתוחיו של בועז ויונה הרמת־גני עודם חוביים. להערכ־ תו, מצויות נקודות ההתנגדות המיידיות האורכות למדד המשת־ נים ברמת 164 נקודות (קרוב לשער הנעילה ביום חמישי שעבר) ו־167 נקודות.

תקרה כפולה לטבע

מניית טבע, שהעפילה לפסגה משמעותית במהלך המסחר בשבוע שעבר, השלימה תבנית קלאסית של תקרה כפולה, העלו־ לה להסיגה לרמות יותר נמוכות בעתיד הקרוב.

משוכות ההתנגדות ומחסומי התמיכה הצ'ארטיסטיים מצויים בתרשים השבועי המצורף של מדד המשתנים, שהמצ"א לנו באדיבותו מאיר פחימא. דומה שלא בנקל יפצח מדד המשתנים את המשוכה ברמת 171 הנקודות.

20 המניות הטובות והגרועות בשבוע שעבר

המניות הטובות	העלייה ב־%	המניות הגרועות	הירידה ב־%
1. גרנד סנטר	+30%	1. אספרה	-20%
2. לוניק תעשיות	+27%	2. פריצקר	-18%
3. אבג'ק יהש	+26%	3. סופר אמאיל	-18%
4. עטיפון	+20%	4. מגן 1	-17%
5. נחושתן 5	+19%	5. בני כהן	-17%
6. חלקן 1	+18%	6. גן שמואל	-17%
7. גמביס	+18%	7. לפידות יהש	-17%
8. תאת 1	+16%	8. אלקטרוניקס	-16%
9. עמק	+16%	9. תרביק	-16%
10. מאקפל	+15%	10. אגרי	-16%

* מקור: בנק הפועלים

מרקורי – בעלי עניין ממשיכים למכור מניות ולהגדיל את השכירות

מאת צבי רבין

"אין לנו כוונה להישאר לזמן ממושך בחב־ רות הייטק כתם השקענו אך אין לנו בהן שלי־ טה. כאשר נוהה הזדמנות טובה למכור מניות – נעשה כך", כך סיכם אחד ממנהלי כלל את מדיניות ההשקעה של החברה.

ואכן, בסוף שבוע שעבר מכרה כלל תעשיות אלקטרוניקה חבילת מניות מרקורי במחיר שיא שאליו טיפסה המניה – 20.9 דולר למניה. מחיר המניה לא עבר בשבועות האחרונים את ה־21.5 דולר.

כלל אלקטרוניקה מכרה 335 אלף מניות מרקורי בתמורה לכ־7 מיליון דולר.

השקעה נוספת של כלל תעשיות אלקטרוני־ קה היא בדי.אס.פי קומיוניקיישן, שהנפיקה את מניותיה בוול סטריט במהלך חודש מארס, לפי שווי חברה של 80 מיליון דולר. לאחר ההנפקה מחזיקה כתא"ל ב־7.4% מהמניות.

מניות די.אס.פי רשומות בספריה של כלל אלקטרוניקה לפי שווי של 7 מ' ש', כאשר שווי השוק שלהן מגיע כיום ל־25.66 מ' ש'.

בעבר טען נשיא מרקורי, אריה פינגולד, כי היה רוצה מאוד שאחד מבעלי המניות הגדולים ימכור מניות בשוק על מנת להגדיל את הסחי־ רות במניה. מרקורי הנפיקה מניות לציבור באו־ קטובר 93' במחיר של 13 דולר. לא בכדי טען פינגולד את אשר אמר, מאחר שכ־72% מהמ־ ניות נשארו בידי בעלי עניין אחרי ההנפקה, ועוד מספר רב של דירקטורים ועובדים החזיקו במניות, ולכן הסחירות במניה היתה נמוכה.

בעל העניין הגדול ביותר היא חברת המבר־ כט את קויסס שהחזיקה לאחר ההנפקה ב־19.1% מהון המניות.

פינגולד החזיק לאחר ההנפקה 11.4%. בעלי מניות גדולים נוספים הם: קרן אתנה (8.1%), פרודיק אדלר (7.5%), כלל אלקטרוניקה (6%). דירקטורים ועובדים בחברה ב־17.8%.

חודשיים לאחר ההנפקה החלו בעלי עניין, עובדים ודירקטורים למכור מניות מרקורי כאשר שני המוכרים הגדולים עד כה הם אריה פינגולד, שמכר עד כה כ־340 אלף מניות בטווח מחירים של 9–14.3 דולר. המוכר הגדול השני היה בעל עניין שכלל לא מופיע בתשקיף החברה, אמפ"ל. זו מכרה מאז ההנפקה 563.4 אלף מניות.

אי.סי.איי חודרת לשוק הפורטוגלי

אחד המיזוגים המוצלחים שנעשו ב־94', היה בין אי.סי.איי לבין טלמטיקס. השתיים, שפעלו בתחומים שונים, תרמו ביחד לגידול פעילותם ולחדירה לשווקים חדשים.

בסוף השבוע הודיעה טלמטיקס, כי היא ממשיכה להתרחב בשוק האירופאי, וחתמה על הסכם שותפות אסטרטגית עם חברת COMNEXO, הספק הפרטי הראשון בפורטוגל של שירותי רשת. על פי הסכם זה טלמטיקס תספק מגוון רב של מוצרים וטכנולוגיה על מנת לאפשר ל־COMNEXO לשפר ולהר־ חיב את השירות שהיא מעניקה.

גרוס: עסקת מיזוג טובה להלת'קר

מיזוג נוסף שאמור להיחתם בקרוב יהיה בין הלתקר לבין אורג'ניקס. מאז הודיעו שתי החב־ רות על המיזוג ביניהם לפני כשבוע וחצי טיפ־ סה המניה באחוזים בודדים בלבד. אחד הקונים הגדולים במניה היתה חברת הברוקרים אוסקר גרוס, שכמסקיל פרסמה עדכון על חברת הלת־ קר ועל המיזוג.

בסקירה של גרוס מציינת החברה את הקרי־ טריונים על פיהם הם בוחנים את המיזוג. לטע־ נתם, מנקודת הראות של בעלי מניות הלת'קייר – מעבר ליתרונות הסינרגטיים, מדו־ בר בניצול מחירי השפל בשוק ההון לצורך הר־ חבת פעילות החברה. כוחה של עסקת המיזוג, במידה שתצא אל הפועל, הוא לפתור נקודות תורפה רבות שהיו בהלת'קייר עד כה.

- גודל החברה.

עסקת המיזוג תגדיל את מכירותיה של הל־ ת'קייר לרמה הגבוהה מ־20 מיליון דולר, ואת שווי השוק לרמה של כ־40 מיליון דולר. גידול זה מעלה את החברה בדרגה – מחברה קטנה עם בסיס מכירות צר לחברה בינונית.

כבר יש כדי לספר את תוספת של החברה, כמו גם לחזק את מעמדה מול מתחרותיה בת־ חומים שונים, כגם – כוח שיווק, כוח מו"פ ומ־ עמד במכרזים.

- שיווק.

הפריסה השיווקית היוותה עד כה את אחד המרכיבים החשובים בהתפתחותה של החברה. הקושי ביצירת בסיס מכירות איתן נובע משני גורמים מרכזיים – האופיין הענפי, לפיו רוב המכירות מתבצעות באמצעות מפיצים, והעלות הגבוהה הכרוכה בייסוד כוח מכירה ישיר.

מכירות הלת'קייר בשנת 94' התמקדו בעיקר ביפן (20%), ארה"ב (20%), ישראל (11%) וגרמ־ ניה (9%). יותר ממחצית מכירות אורג'ניקס הת־ רכזו באירופה, ובצרפת בפרט, שם "מפעילה" החברה משרד לשיווק ישיר.

אחד מן הצעדים האסטרטגיים המרכזיים שבו החלה הלת'קייר בשלהי 94' הוא הרחבה ניכרת של הנוכחות השיווקית. ביטוי למגמה זו ניתן למצוא בהסכמי השיווק שנחתמו בבריט־ ניה (רכישה 50% מחברת גמידור), ברוסיה ובי־ סודקיה.

מעתה יהנה המיזוג מחיזוק היחסי של הלת־ קייר בארה"ב, ומנוכחותה המשמעותית של אור־ רג'ניקס בצרפת ובדרום אמריקה. כל זאת, בעלות נמוכה באופן משמעותי מזו הכרוכה בחדירה עצמאית לשווקים חדשים.

- צמיחה.

הלת'קייר ואורג'ניקס הצליחו להציג מאז היווסדן שיעורי צמיחה גבוהים של עשרות אחוזים בשנה.

יש להתייחס לנתון זה בזהירות רבה, בעיקר בגלל "חוק המספרים הקטנים". השילוב של פעילות שתי החברות, על הבסיס הסינרגטיים, לצד הגידול הצפוי במכירות ערכת האיידס, מניח בסיס איתן לצמיחה משמעותית בשיעור של 20%–25% במכירות בשנים הקרובות. בטווח הארוך יש לצפות ל"הבשלה" מאמצי המו"פ של החברה.

- בביוזיה.

בסיס המכירות הצר של החברה (עד כה הב־ תיב שמרנות בכל הקשור להרחבת התשתית של החברה. אילוך זה מבא את ביטוי התרי־ ביותר בתחומי המו"פ, זמן פיתוח, קצב הגשת אישורים ל־FDA, ובניית תשתית שיווקית.

תחום "ערכות האיידס" מהווה את בסיס הצי־ מיחה העיקרי של הלת'קייר בשנים הקרובות.

מדד מעו"ף 160 בפקיעה טוב לכותבי האופציות

שבוע המסחר שחלף התאפיין בפסימיות מצד שוקני אופ־ ציות המעו"ף. ציפיות אלה נבעו מכך שאופציות PUT נסחרו בפרמיות גבוהות יותר יחסית לאופציות CALL, ובמונחי סטיית תקן.

נתון זה התבטא גם במתווה השווים הסינתטים אשר קפאו ירידה של כ־1% במדד המעו"ף במהלך כל שבוע המסחר.

משה ברכה וזיו פניני מהחברה המרכזית מציינים, כי שוק־ ני מעו"ף שהתעלמו מאיתותים אלו הצליחו להרוויח אם פעלו בניגוד לכיוון התחזיות שהשתמעו ממחירי האופציות.

בגרף המצורף לעיל, מצויין שווי הפוזיציות של האופציות לפידיון בחודש מאי כמדדי מעו"ף שונים. גרף זה מורכב משו־ לוש עקומות: הפוזיציות הפתוחות באופציות קול, פוזיציות פתוחות באופציות פוט, ועקום מצרפי של שניהם.

העקום שיורד משמאל לימין מסכם את הפוזיציות הפתוחות באופציות הפוט. כאשר משקיע כותב אופציית פוט על מחיר

סיכום נתוני המסחר השבוע

מספר אופציות קול שנסחרו	8,561	51.39% מהמחזור
מספר אופציות פוט שנסחרו	8,099	48.61% מהמחזור
סה"כ	16,660	
יחס קול פוט		0.95%
נפח מסחר במונחי נכס בסיס	275.6	מיליוני ש"ח
סטיית תקן לשאי של	26.3	פוט 32.2
סטיית תקן ליולי	24.5	פוט 30.9
חוזה סינטטי למאי	167.17	שינוי חודי -0.58%
חוזה סינטטי ליולי	170.25	שינוי חודי -1.09%

שווי פוזיציות פתוחות במימוש לחודש מאי

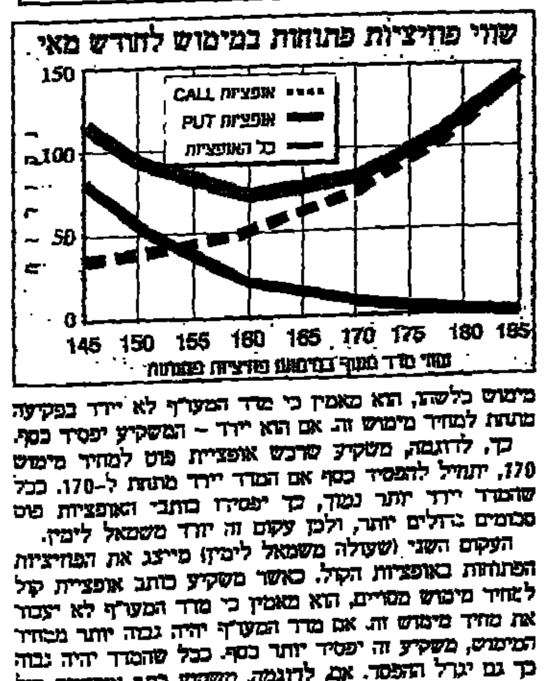

מימוש כלשהו, הוא מאמין כי מדד המעו"ף לא יירד בפקיעה מתחת למחיר מימוש זה. אם הוא יירד – המשקיע יפסיד כסף. כך, לדוגמה, משקיע שכתב אופציית פוט למחיר מימוש 170, יתחיל להפסיד כסף אם המדד יירד מתחת ל־170. ככל שהמדד יירד יותר נמוך, כך יפסידו כותבי האופציות פוט סכומים גדולים יותר, ולכן עקום זה יורד משמאל לימין.

העקום השני (שעולה משמאל לימין) מייצג את הפוזיציות הפתוחות באופציות הקול. כאשר משקיע כותב אופציית קול למחיר מימוש מסוים, הוא מאמין כי מדד המעו"ף לא יעבור את מחיר מימוש זה. אם מדד המעו"ף יהיה גבוה יותר מהמחיר המימוש, משקיע זה יפסיד יותר כסף. ככל שהמדד יהיה גבוה כך גם יגדל ההפסד. אם, לדוגמה, משקיע כתב אופציית קול למחיר מימוש 170, ומדד המעו"ף יסגור בפקיעה על 175, יש לם הכותב 500 שקל. במדד 182 הוא ישלם 1,200 שקל.

גרף זה עולה משמאל לימין מאחר שככל שמדד המעו"ף בפקיעה גבוה יותר – כך יפסידו כותבי הקולים סכום כספי גדול יותר.

מהעקום המצרפי שהינו חיבור של כל הפוזיציות הפתוחות יוצא עולה, כי עלות המימוש הנמוכה ביותר עבור כותבי האופציות הינו במדד 160. כלומר, מדד המעו"ף של 160 נקו־ דות נוח לכותבי האופציות מאחר שההפסד שלהם יהיה הנמוך ביותר במדד זה.

עם זאת, יש זמן רב עד הפקיעה של חודש מאי, והפוזיציות הפתוחות ישתנו עד אז.

צבי רבין

שיווק מתאוריה למעשה

המרכז הישראלי לניהול
בית-הספר למנהלים

קורס מתקדם בניהול השיווק

מועד פתיחה: 17.5.95

ניהול אקדמי:
פרופ' מיכאל פרי
אוניברסיטת חיפה

הקורס מקנה ידע עדכני ושיטות חדשניות להתמודדות בשוק דינמי ותחרותי.

הלימודים יתקיימו במלון רמת-אביב
8 מפגשים, אחת לשבוע.
פרטים והרשמה:
טל. 6995134, 03-6957202

בין הנושאים:
[illegible]

צוות המרצים:
[illegible]

קשר לישיר
לפרסום מודעות
177-022-7575
קבלת מודעות מכל הסוגים ל"הארץ" ל"העיר" ולילוח העיר

אופורטו בנמל תל-אביב
מאכלי ים ומעדני כבש
"ללא ספק מסוג המסעדות שכוחנות אחריהן אזור מסעדות חדש ומבטיח"
אופורטו Oporto
ארוחה עסקית שלם רק על המנה העיקרית – פתי יום 12:00–18:00
מול היב בנמל תל-אביב המתחדש • מתוסם
נוף ים קסום • אירועים עד 300 איש
להזמנות טל. 03-5445652

שינוי אפשרי בעקום התשואה לפדיון בשוק האג"ח הצמוד

מאת אדם רויטר

כשבוחנים שיעורי תשואה לפדיון של אג"חים, לרוב מוצאים ביניהם הבדלים העשויים להיות ניכרים. הבדלים בין תשואות של אג"ח ממשלתיות לערמת קונצרניות נובעים מן הסיכון העסקי השונה שמייחסים המשקיעים לכל סוג אגרת.

הסיכון העסקי הגבוה יותר של האג"ח הקונצרניות, לעומת הממשלתיות, גורר תשואות גבוהות יותר של הראשונות. המשקיעים מעריכים שיש סיכוי מסוים של אי פרעון הקרן (ו/או הריבית) וקובעים לאג"ח הקונצרניות מחיר נמוך מזה של האג"ח הממשלתיות.

גם בהשוואה בין אגרות חוב של מדינות יש פערים ניכרים. האג"ח של ממשלת בוליביה מתומחרות נמוך מאוד - ונותנות תשואה גבוהה מאוד. לעומתן, האג"ח של ממשלת יפאן נחשבות לבטוחות ביותר ומניבות, לרוב, תשואה נמוכה מהאג"ח מזו של רוב המדינות.

אבל גם שיעורי התשואה לפדיון של אג"ח ממשלתיות שונים זה מזה. ברוך כלל משתקף מהן עקום תשואה לא ליניארי ולא חלק.

לא ליניארי ולא חלק

עקום תשואה לפדיון נבנה כפונקציה של התשואות לפדיון מול הזמן לפדיון של האגרות השונות, והוא מבטא סדרות עתיות של שערי ריבית.

אפשר לבטא קשר זה בצורה גראפית. מוצגת טבלה המכילה אג"חים ותשואותיהן לפדיון. נעביר קו העובר דרך הנקודות השונות, המבטאות את התשואות לפדיון של האג"ח הנבחנות. כך נוצר עקום תשואה לפדיון, העולה משמאל לימין, מתמתן ומתיישר בטווחי הפדיון הארוכים.

יש תאוריות רבות על מבנהו של עקום תשואה לפדיון:

● תאוריית הציפיות. שערי הריבית בטווח הארוך הם שערי הריבית, שציבור המשקיעים מאמין שיהיו בעתיד. עקום תשואות שטוח מלמד, ששערי הריבית שצופה ציבור המשקיעים לא ישתנו עם הזמן.

עקום תשואות העולה משמאל לימין מניח, שהמשקיעים מאמינים ששערי הריבית יעלו בעתיד. התאוריה מניחה, כי המשקיעים עושים שימוש בכל המידע המצוי ברשותם לתחזית, ושלכולם יש אותן ציפיות לגבי העתיד. התאוריה גם מניחה אדישות לסיכון.

● תאוריית העדפת הנזילות. המשקיעים ידרשו פרמיית סיכון, כפונקציה של זמן החזקת האגרת. ככל שמועד הפרעון של האגרת ארוך יותר, דורש המשקיע תשואה גבוהה יותר על השקעתו. ממצאים אמפיריים שניטלו משווקים שונים תומכים בעיקר בתאוריה זו. העדפת נזילות גורסת, על כן, עקום תשואה העולה משמאל לימין ונעשה שטוח בטווחי פדיון ארוכים, שבהם אין כמעט משמעות להפרשים בין תשואות. עקום מהסוג הזה קרוי גם "עקום תשואה קלאסי".

תוספת של פרמיית הסיכון שמבקשים המשקיעים מביאה להבדלים בבניית העקום, בין תאוריה זו לתאוריית הציפיות. עקום תשואה שטוח, לפי תאוריית הציפיות, פירושו שהמשקיעים מניחים שהריבית תישאר קבועה לאורך לזמן. תאוריית הנזילות תניח, לעומת זאת, שהמשקיעים צופים ירידת ריבית בעתיד.

● תאוריית הסגמנטאציה: לכל משקיע יש אופק זמן שונה, ומכאן יוצא ששערי הריבית שידרוש כל משקיע יהיו שונים. למשקיעים שונים יש העדפות שונות לגבי טווחי הפדיון של האג"ח, ואין כמעט מעבר בין הטווחים השונים. כך, למשל, בשוק האג"ח בישראל, קופות גמל מעדיפות להשקיע באג"ח לטווח בינוני וארוך, בעוד קרנות נאמנות המתמחות באג"חים מעדיפות השקעות בעלות טווחי פדיון בינוניים עד קצרים. תאוריה זו מניחה ששוקי האג"ח אינם משוכללים.

● תאוריות מודרניות מדברות על שיווי משקל חלקי בשוק. קיימת התפלגות בינומית של שער ריבית חד תקופתי, בדומה למודל האופציות.

● קיימות כמה תאוריות המנרחות שעקומי תשואה לפדיון חוזים שינויים מקרו כלכליים. יש כלכלנים המעריכים, שהשיפוע של העקום מצביע על עוצמת ההידוק המוניטרי במשק. עקום תשואה העולה בחדות משמאל לימין (ומבטא מדיניות מוניטרית רופפת) מצביע על צמיחה חזקה הצפויה במשק. עקום שטוח או יורד משמאל לימין מניח מדיניות מוניטרית נוקשה (מבנה העקום בסוף ינואר 1995) ותנועת הצמיחה. מחקר שנערך בארה"ב ב-1991 טוען, שמבנה עקום התשואה הוא חזאי טוב יותר לטווח של שנה עד שנה וחצי מסדרה של אומדנים כלכליים מוכרים אחרים (כגון ריבית ריאלית לטווח קצר, מדד האינדיקטורים המקדימים ותחזיות תל"ג משוערות). בשנים 1955 עד 1989 היו שישה מיתונים בארה"ב, שלכולם קדם עקום שטוח או יורד משמאל לימין. רק במקרה אחד (ב-1966) לא הגיע מיתון.

כשנה בממוצע לאחר התקופות שבהן עלה העקום בחדות משמאל לימין הגיעה צמיחה גדולה במשק האמריקאי.

ברוב המקרים, עקום תשואה קלאסי הוא עקום שרואים בשוקי האג"ח בישראל ובעולם. כאשר יש ציפיות לירידת ריבית במשק, העקום "מתהפך", מכיוון שציבור המשקיעים מאמין שבטווח זמן התשואות בשוק ירדו עקב הירידה בריבית.

המשקיעים פועלים באופן מיידי, וקונים אג"חים בטווחים השונים. מצב זה אינו נחשב יציב בטווח הארוך. אם ירידת הריבית שהמשקיעים ציפו לה אכן מתממשת, כל העקום יורד רמה ומסתדר בצורתו. המשקיעים מוכרים אג"חים, נוצרת עליית תשואות והעקום מסתדר שוב בצורתו הקלאסית, אך ברמה גבוהה יותר. צורת עקום התשואה מבטאת את ציפיות המשקיעים גם ביחס לאינפלציה: כאשר צופים אינפלציה גבוהה יותר, מבקשים המשקיעים תשואה גבוהה על האג"ח הארוכות. כך שעקום העולה בחדות משמאל לימין מורה על מדיניות מוניטרית רופפת.

אפשרות לשינוי עקום התשואות לפדיון בשוק האג"ח

שוק האג"ח הממשלתי הצמוד הוא הגדול ביותר, ולפיכך הנבחן ביותר. תצפיות על עקום שוק זה לאורך זמן מראות שהוא מתנהג, לרוב, לפי תאוריית הנזילות ומצוי לרוב בתצורה "קלאסית". באחרונה נבחנת עוצמתו עם הגידול בהיקפי הפדיונות בקופות הגמל.

כדי להיות נזילות, הקופות נהגו עד כה למכור אג"חים לבנקים בטווחים של 3-2 שנים לפדיון (כשאלה האחרונים "מתכסים" לצורך תוכניות החיסכון שלהם), ולחברות גדולות במשק, שקנו אג"חים במחירים אטרקטיביים, בטווחים קצרים עד בינוניים (לרוב עד 5 שנים). פעולה זו סיפקה לקופות את רוב הנזילות שנזקקו לה.

כעת פורסם שהיקפי הפדיונות מהקופות, במארס 95', עומד על 940 מיליון שקל. בקצב זה, יצטמק היקף נכסיהן ביותר מ-1% בחודש. מאחר שרמת הנזילות שלהן עומדת בסביבות 4% בסך הכל, זהו איתות חמור לשוק האג"ח ולשוק המניות. כנראה לא תהיה לקופות ברירה אלא למכור, לכל אורך הטווחים לפדיון, וכאן אנו נוכחים בתאוריית הסגמנטאציה. זו קיימת בשוק האג"ח, ולא באופן קיצוני; אך ידוע שהקופות הן "שוקניות" הטווח הארוך, של יותר משמונה שנים לפדיון, ושם הן כמעט לבד. בטווח הארוך לפדיון קיים גורם "המצוף והמשקולת".

אפשר להשיג רווחים נאים, עד עשרות אחוזים, בעת ירידת תשואות בשוק, ועם זאת לספוג הפסדים באותם שיעורים בעת עליית התשואות. הקופות מוכרות כעת ומכאן שהתשואות יעלו.

היום נעות התשואות לטווח ארוך סביב 4.3% ברוטו. אלה תשואות גבוהות יחסית בהשוואה רב שנתית. אבל אפשר לטעון, שעקב המצב הקשה ממילא השורר בשוק, אין "שחקנים מחליפים" לטווח הארוך, אלא רק תמורת "פרמיית סיכון" גבוהה, שתפתה גופים אחרים להסתכן ולקנות בטווחים אלה. פרמיית סיכון זו צריכה להיות גבוהה, נניח 0.5%.

רמה זו עשויה להישאר יציבה לאורך זמן, משום שהדימום מהקופות נמשך, ולדירקטוריונים של קרנות הפנסיה יקח זמן ללמוד את הנושא ולהיכנס לאג"ח הסחירות בטווחים אלה. פער בין התשואות לטווח הקצר ולטווח ארוך אינו נחשב חריג. כך, למשל, בשוק האג"ח הגרמני התקיים עד לאחרונה פער שנמשך חמש שנים, בין הטווח הקצר לטווח הארוך.

הכותב הוא אנליסט פיננסי

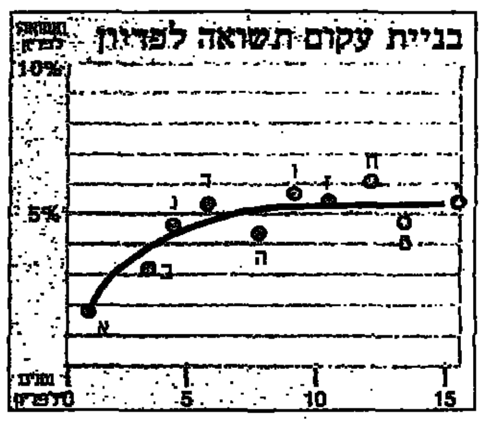

האגרה	תשואה לפדיון (%)	שנים לפדיון
א'	2	1
ב'	3	3.3
ג'	5	4.5
ד'	5.7	6
ה'	4.2	7.8
ו'	5.8	9
ז'	5	10.5
ח'	6	12
ט'	4.2	13.4
י'	5	15.5

הורדת הריבית תיגזור גם מתגובת השוק למדד

מחיר הכסף

מרית גילת

שחקנים מדברים על הפחתה של 1% בריבית. על פניו זה נראה כשיעור גבוה, אבל אם יהיה תיקון חד בציפיות האינפלציוניות בשוק ההון - יתכן שהנבואה תגשים את עצמה

יש להניח כי אפילו נגיד בנק ישראל לא העז לאחל לעצמו מתנה יפה שכזו לכבוד החג.

הציפיות לגבי מדד מארס היו לעלייה של 0.3% עד 0.5%; בפועל הודיעה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ערב החג, כי המדד ירד ב-0.1%. היו חזאים בשוק ההון שניבאו מדד שלילי בינואר ושוב בפברואר, אך בשני המקרים הם אכזבו. דווקא מדד מארס הפתיע לטובה וסיפק את הסחורה.

במצבים כאלה אי אפשר שלא להיסחף להשוואות הסטוריות, גם אם חלקן נטולות חשיבות: מדד מארס הוא המדד הנמוך ביותר שידע המשק מאז מאי 92' - אז נרשם מדד שלילי של 0.4%. קצב האינפלציה בשלושת החודשים הראשונים של 95' - 1.2% בלבד במונחים שנתיים - הוא הנמוך ביותר שנרשם ברבעון ראשון של השנה מאז 67' (!).

יתרה מזאת, ההפתעה הגדולה של מדד מארס באה מהכיוון של סעיף הדיור - אחד המרכיבים הבעייתיים ביותר באינפלציה של השנים האחרונות. אחרי חודשים ארוכים של ציפייה, התהפכה המגמה במחירי הדיור, וסעיף זה רשם ירידה של 0.4%. זהו מדד הדיור השלילי הראשון במשק מאז הרבעון הראשון של 92'.

אמנם, בכל אליה יש קוץ, ומדד מארס אינו היוצא מן הכלל. ראשית, המדדים הנמוכים בשלושת החודשים הראשונים של 95' התבססו כולם על ירידות חדות במחירי הירקות והפירות - וזאת על רקע נסיקה במחיריהם ב-94'. יש להניח כי באפריל, שהוא מסורתית מדד כבד משקל, תתהפך שוב המגמה.

שנית, מדד המחירים הסיטונאים עלה במארס בשיעור גבוה של 0.8%: ברבעון הראשון כולו הוא טיפס בקצב שנתי של קרוב ל-12%. נזכיר, כי יש הרואים במחירים הסיטונאיים אינדיקציה לאינפלציה המתפתחת בצנרת.

אבל גם אם נתונים אלה ממתנים את מימדי החגיגה - הם אינם יכולים להשבית אותה. אין בהם גם כדי לדכא את הציפייה להכרזה על הורדה בריבית כבר ב-24 באפריל - מועד הריווח על התוכנית המוניטארית לחודש מאי. בשוק ההון רואים בהפחתה נוספת של הריבית כמעט עובדה מוגמרת - מעין מחיר שיאלץ פרופ' פרנקל לשלם תמורת הצלחתה של המדיניות המרסנת שנקט בשנה האחרונה. השאלה היחידה שמתחבטים בה כולם, היא מה יהיו מימדיה. אין ספק שהתחבטות זו תכניס רעש למערכת בשבוע הקרוב.

בכמה יכולה הריבית לרדת? ובכן, פרופ' פרנקל התבטא בסוף השבוע בחיוב לגבי הסיכוי להשיג ב-95' את יעד האינפלציה של 8% עד 11%. ולא פלא: גם אם האינפלציה בתשעת החודשים הבאים תעלה בשיעור שנתי של 14.5%, עדיין נסיים את השנה בקצב של 11%. אלא שבעובדה זו יש כדי להמחיש את מימדי הדילמה. הפחתת הריבית איננה יכולה להיגזר מקצב האינפלציה האנומלי ברבעון הראשון של 95', מאחר שברור כי בהמשך השנה תחול האצה. השאלה היא באיזה שיעור.

נניח שהנגיד יפחית את הריבית ב-1.5%, מ-14.8% ל-13.3%. במונחים של הרבעון הראשון של השנה, עדיין מדובר בריבית ריאלית גבוהה מאוד. אבל, מה יקרה אם קצב האינפלציה ברבעון השני יעלה ל-14%? שוב יגלוש המשק לריבית ריאלית שלילית, שתחייב את בנק ישראל להדק חזרה את הרסן. יש לשער שהנגיד יעדיף להימנע בכל מחיר ממדיניות זיגזג - מה גם שהלקח של קיץ 93' בוודאי שריר עדיין בזכרונו.

באפריל-יולי 93' ירד קצב האינפלציה לכ-2.4% במונחים שנתיים, ובנק ישראל הפחית את הריבית לשיעור של 9%. ואולם בשלושת החודשים הבאים - אוגוסט עד אוקטובר - קצב האינפלציה נסק ל-14.5%. הריבית הנמוכה גרמה להצפה של כסף זול, ואת המחיר שילם המשק בהאצה האינפלציונית של 94'.

סביר להניח, אם כן, שהנגיד יתמרן את הריבית בהתחשב ביעד האינפלציה של 8% עד 11%, ובכוונתו המוצהרת להותיר את הריבית הריאלית בשיעור של 4% עד סוף 95'. אלא שגם פרמטרים אלה אינם נותנים תשובה ברורה. הרי, אם האינפלציה ב-95' תסתכם ב-11%, אין הצדקה להורדה נוספת של הריבית; ואם האינפלציה תהיה 8%, לשיטתו הוא יכול להסתפק בריבית של 12%. על פי מבחן זה, הורדת הריבית יכולה לנוע בין 0% ל-2.5%.

כאן המקום להזכיר את החשיבות הרבה שמייחסים בבנק ישראל לציפיות של המשק בתחום האינפלציה בקביעת גובה הריבית. כיום יש הרבה מאוד קולות, כולל במחלקות הכלכליות של הבנקים, המדברים על אינפלציה חד-ספרתית ב-95'. אלא, שבנק ישראל מסתכל יותר על המעשים של המשקיעים ולא על ההצהרות.

אחד המבחנים העיקריים שמפעיל הבנק המרכזי למדידת הציפיות האינפלציוניות הוא הפער בין התשואה במק"מ לתשואה באגרות החוב צמודות המדד במונחי נטו. נכון לסוף השבוע, התשואה במק"מ לשנה היתה 14.61%, ואילו האג"ח הממשלתי לתקופה של שנה שיקפו תשואה נטו של 2.7%. זהו פער של כ-12% - מעל יעד האינפלציה.

פרסום המדד צפוי לצמצם את הפער הזה. מדד שלילי לכשעצמו מגביר את האטרקטיביות של האפיק השקלי מול האפיק הצמוד. אם מוסיפים לתרכובת גם את הציפיות להורדה בריבית, המסקנה היחידה שניתן להגיע אליה, היא שכבר הבוקר נראה ביקושים גדולים במק"מ שישחקו את התשואות.

באג"ח התמונה פחות ברורה. מצד אחד, התשואות של הצמודים כפי שהם מדווחות על ידי הבורסה, מוטות כלפי מעלה בשל הפער בין המדד הצפוי והמחושב לפי התשואות במק"מ לבין המדד בפועל. פירוש הדבר, שהבוקר יהיה תיקון סביר זה בתשואות של האג"ח הקצרות כלפי מטה. מצד שני, העדפה של המשקיעים לאפיק השקלי אמורה לגרור היצעים בצמודים שידחפו כלפי מעלה את התשואות.

סימן השאלה הגדול איפוא הוא בכמה יצטמצם הפער בין התשואות של המק"מ ושל האג"ח, או במילים אחרות: מה יאותת השוק לגבי ציפיותיו בתחום האינפלציה. יש להניח כי אם הפער ישאף ל-11%, התמריץ של הנגיד להורדה ניכרת בריבית יהיה קטן יותר מאשר אם הפער ישאף לכיוון ה-10%.

מה זה אומר? כי תחזית שוק ההון לגבי הורדת הריבית תהיה במידה מסוימת נבואה שתגשים את עצמה. כמה מקורות בשוק דיברו בסוף השבוע על הפחתה של 1% בריבית. על פניו, נראה שיעור זה גבוה בהתחשב במשנה הזהירות שבה נוקט הבנק המרכזי. אבל אם אותם משקיעים יפעלו בשוק על פי ציפיותיהם - יתכן שהם ישפיעו על הנגיד לספק להם את מבוקשם.

ריבית בנק ישראל	
מרכז מוניטרי שבועי לבנקים (הממוצע)	14.81%
ריבית דביטורית	
מכרז מוניטרי לציבור (הממוצע, לא כולל עמלות בנקים)	-
מכרז מוניטרי לציבור (הממוצע, כולל עמלות)	-
אשראי בריבית קבועה, אפקטיבי	19.00%
חח"ד - חשבון חוזר דביטורי, אפקטיבי	23.00%
ריבית קרדיטורית	
פק"ם ליום - 50 עד 100 אלף ש"ח	11.41%
פק"ם ליום - חצי מליון ש"ח	11.71%
פק"ם לחודש - 50 עד 100 אלף ש"ח	12.29%
מק"מ לחודשיים	12.03%
מק"מ לשנה	14.61%
תשואה ריאלית	
אג"ח צמוד מדד לשנה (נטו)	2.55%
אג"ח צמוד מדד ל-5 שנים (נטו)	2.85%
אג"ח צמוד מדד ל-10 שנים (נטו)	2.70%
ריבית בינלאומית	
דולר - ליבור - ל-3 חודשים	6.250%
סטרלינג - ליבור - ל-3 חודשים	6.635%
מארק - ליבור - ל-3 חודשים	5.683%

The "Fliegerchronograph" by IWC.
Fasten your seat belts.

18 ct. yellow gold SFr. 8'910.-
stainless steel SFr. 2'500.-
stainless steel with
stainless steel bracelet SFr. 3'355.-

Prepare yourself for a flight of fancy that had its start half a century ago, in 1940, to be exact, with the world's first pilot's watch. This fabulous flight continued with the Mark XI (1948), its successor. It was and is held in such high esteem that current collectors' prices are likely to bring you back to terra firma in a hurry. Our new pilot's chronograph is the logical consequence of a line of famous predecessors: outstanding exterior styling in the round, the thoroughness of a true pioneer, and a set of construction principles that even connoisseurs of IWC watches wouldn't have thought possible. Our new model is happy to continue the virtual tradition characterizing IWC pilot's chronographs as world's apart.

IWC
International Watch Co Ltd, Schaffhausen. Switzerland
Since 1868

יבואנים: "נתן קאשי - תכשיטנים" דיזנגוף 147, ת"א טל: 03-5228347.
חיפה והצפון: "מילד בע"מ" חורב 18, חיפה.

לודזיה: רוטלוי אינו צופה לשיפור ב-95'

דו"ח כספי

יורם גביזון

לודזיה נסחרת ב-30% מתחת להונה העצמי ובמכפיל רווח תפעולי גדול ממאה. הערכת השוק את שוויה של לודזיה קשורה, כנראה, לנכסיה הנדל"ניים: 52 דונם באזור התעשייה של חולון, שעלותם בספרים 4.8 מיליון שקל. רווחיותה של לודזיה המשיכה להישחק ב-94', בגלל ירידת התמורות בייצוא, שחיקת הדולר והעלייה בהוצאות הייצור הצמודות למדד, ובמחיר הכותנה שהוא חומר הגלם העיקרי של החברה.

לודזיה, שמייצרת מוצרי הלבשה תחתונה, גרביים ומוצרי הלבשה סרוגים, ומוכרת מוצרים למשרד הביטחון, מבצעת את כל הייצור בעצמה. היצוא של החברה צמח ב-94' ב-22.9% ל-30.9 מיליון שקל, וחלקו במחזור החברה גדל ל-46.5% ב-94', בהשוואה ל-38.3% ב-93'. העלייה ביצוא ובחלקו מהמחזור לא תרמה לרווחיות החברה, שכן רוב היצוא היה לשוק האמריקאי, ושם הוא הניב תמורות נמוכות יחסית בגלל הפיחות בשער הדולר לעומת השקל.

לודזיה	באלפי שקלים	
שנת 94	רבע' IV	רבע' III
מכירות	19,273	17,630
רווח גולמי	5,245	3,520
הוצאות הנהלה	4,790	3,701
רווח תפעולי	445	(181)
הוצאות מימון	1,564	(677)
רווח נקי	(908)	929
השנה כולה	'94	'93
מכירות	66,397	65,587
רווח גולמי	16,034	18,307
הוצאות הנהלה	4,501	4,757
רווח תפעולי	357	1,958
הוצאות מימון	4,792	954
רווח נקי	(1,998)	2,626
רווח למניה (ש"ח)	(0.45)	0.59
מחיר מניה (ש"ח)	18.77	
הון עצמי	70,894	
שווי שוק	49,202	

המכירות לשוק המקומי קטנו, בגלל יבוא גדל והולך של מוצרים מוגמרים, ובגלל החורף הנוח בתחילת 94'. מכירות אלה הסתכמו ב-35.5 מיליון שקל, ירידה של 12.2% לעומת אשתקד, והמשך לירידה של 4.5% ב-93'. לעומת העלייה המתונה במחזור המכירות ב-94' (1.2%), היתה עלייה חדה יחסית של 6.9% בעלות המכירות, בגלל התייקרות הכותנה ועלייה בשכר העבודה ל-26% מהמחזור ב-94', לעומת 25.4% מהמחזור ב-93'. הרווח הגולמי כורסם ל-24.1% מהמחזור ב-94', לעומת 27.9% מהמחזור ב-93' ו-28.9% מהמחזור ב-92'.

יו"ר לודזיה: "במהלך 94' חלה עלייה ניכרת במחיר חוטי הכותנה. עלייה זו באה לידי ביטוי בדו"חות הכספיים של סוף 94' ותימשך גם בשנת 95'"

ברבעון הרביעי של 94' היתה התאוששות במכירות של לודזיה, והמחזור עלה ב-9.3% לעומת הרבעון השלישי, ל-19.3 מיליון שקל. הרווח הגולמי עלה ל-27.2% מהמחזור, וזו רמתו הגבוהה ביותר ב-94'. הרווחיות הגולמית הגבוהה ברבעון הרביעי איפשרה לחברה לסיים אותו ברווח תפעולי קטן, 2.4% מהמחזור, למרות עלייה חדה בהוצאות המכירה, ההנהלה והכלליות ל-4.8 מיליון שקל (24.9% מהמחזור), בהשוואה לממוצע של 25.1% מהמחזור בשלושת הרבעונים הראשונים של 94'.

השחיקה ברווחיות של לודזיה ניכרת בנתונים אלה: החברה עברה השנה פעמיים מהפסד לרווח תפעולי: גירעון של 285 אלף שקל בתזרים המזומנים שלה מפעילות שוטפת, לעומת עודף של 3.6 מיליון שקל ב-93'; בירידה העקבית שלה בתזרים הפרמננטי מ-11.1 מיליון שקל ב-92' ל-5.4 מיליון שקל ב-93', ול-3.9 מיליון שקל ב-94'.

ביחס לרווחיות בעתיד, היו"ר, יאיר רוטלוי, אינו איש בשורה: "החברה הושפעה ותושפע מהתגברות היבוא של מוצרים מוגמרים. היחלשות הדולר פוגעת בכדאיות היצוא ועלולה לגרום לצמצומו. במהלך השנה חלה עלייה ניכרת במחיר חוטי הכותנה. העלאה זו באה לידי ביטוי בדו"חות הכספים של סוף 94' ותימשך גם בשנת 95'".

בנוסף לירידה ברווחיות התפעולית, נפגעה לודזיה מהוצאות מימון גבוהות, למרות המבנה הפיננסי האיתן שלה: הון עצמי שממנן 72.6% מהמאזן. תיק ניירות ערך של 25.6 מיליון שקל בתחילת 94', שהורכב ברובו מאג"ח סחירות (8.6 מיליון שקל) וקרנות אג"חיות (14 מיליון שקל) הסב לחברה הפסד של 4.2 מיליון שקל. שוויו של תיק ני"ע של החברה ירד ב-322 אלף שקל נוספים, לפי הנתונים ב-9 באפריל 95'.

ההפסד של לודזיה ב-94' היה יכול להיות גבוה יותר, אלמלא נהנתה החברה מחלקה ברווחי חברות כלולות - 374 אלף שקל. רווח זה כולל מימוש מניותיה של החברה הכלולה די.ג'י.בי בבנק איגוד (6%), שהצמיח רווח של 991 אלף שקל.

משחק המשקיעים

400 אלף שקל רווח באופציות של אדגר אלבני וולטר רוזנטל

מאת שלמה פרידמן

עכשיו כבר ברור שמדובר בשיטה, ולא במזל בלבד. שחקני משחק המשקיעים מהפקולטה למשפטים באוניברסיטת חיפה הצליחו להרוויח בשבוע שעבר 400 אלף שקל מהקפיצות הגדולות שהיו באותו שבוע באופציות של אדגר אלבני וולטר רוזנטל. המדובר ברכישה של אופציה הרחוקה ממימוש, הנמצאת רחוק מחוץ לכסף ומכירה של אותה אופציה יום לאחר הקנייה - לאחר שזו מזנקת במאות אחוזים.

במקום הראשון ניצבת היום קבוצה שלפני שבוע היו ברשותה 64 אלף שקל בלבד. היא היתה מדורגת במקום השביעי בקרב הקבוצות באוניברסיטת חיפה, ולא היתה ב-20 המקומות הראשונים ברשימה הארצית. ביום חמישי שעבר כבר היתה יתרת החשבון שלה 469.5 אלף שקל - רווח של יותר מ-400 אלף שקל ותשואה של 623% בשבוע! הקבוצה מורכבת על ידי אמיר ענבר מחיפה, תלמיד משפטים וכלכלה, מיכל פשטצקי מחיפה, תלמידת תקשורת וסוציולוגיה, קרן סטרוגו מיקנעם, תלמידת כלכלה, גלית רגנור מעכו, תלמידת מינהל עסקים, וטל כנפי מקרית חיים, תלמידת כלכלה.

את הפעולות הרווחיות כל כך במשחק לא ניתן, כמובן, לבצע במציאות. ביום חמישי, 6 באפריל, עמדה אופציה 1 של אדגר אלבני על מחיר של 1.5 אגורות. באותו יום רכשו השחקנים את האופציה. ביום ראשון זינקה האופציה ב-573%, לשער של 10.1 נקודות. עודף הביקוש האמיתי באותו יום לאופציה היה 12.6 אלף שקל. המחזור היה אפסי - 68 שקל בלבד. אדגר אלבני אופציה 1 פוקעת ב-5 בנובמבר והיא נמצאת רחוק מחוץ לכסף: תוספת המימוש שלה 2.36 שקל, ואילו המניה נסחרת ב-92 אגורות.

רווח נוסף השיגו חברי הקבוצה של ענבר באופציה של וולטר רוזנטל. ביום ראשון רכשו חברי הקבוצה את האופציה ב-1 נקודה. הפעם המתינו חברי הקבוצה יומיים, וביום שלישי מכרו את האופציות לאחר שזינקו לשער של 4 נקודות. גם כאן מדובר בזינוק בעקבות ביקוש קטן מאוד (בשוק האמיתי) - 91 שקל. המחזור היה אופציה אחת בלבד (4 אגורות).

השאלה הגדולה היא כיצד מזהים חברי הקבוצה את האופציות העומדות לזנק בשיעורים כה גבוהים. הפעילות האינטנסיבית באופציות לא סחירות ורחוקות מהכסף עשויה להעלות את החשד, שחברי הקבוצה מזרימים ביקושים אמיתיים בשוק, אחרי שהם רוכשים את האופציות במשחק. אלא שאפשרות זו לא כל כך סבירה, בהתחשב בכך שהפרס הגבוה ביותר מסתכם ב-5,000 שקל בלבד לכל סטודנט בקבוצה שתגיע למקום הראשון. לסיכון הכספי הכרוך בפעולה כזו מצטרפת גם העובדה שהיא אסורה, כמובן, על פי החוק. המדובר בתחרות, המשתתפים ממלאים פיהם מים ואינם מוכנים לחשוף בינתיים את דרך פעילותם.

בשלושת המקומות הראשונים ניצבות קבוצות של סטודנטים למשפטים באוניברסיטת חיפה. הזינוק של קבוצת ענבר הורידה את קבוצתו של גיל אלחרר, שניצבה בשבוע שעבר במקום ראשון, למקום השני השבוע. תיק הנכסים של קבוצה זו מסתכם ב-365 אלף שקל, לעומת 194 אלף שקל בשבוע שעבר. גם קבוצתו של אלחרר "עשתה סיבוב" על האופציות של אדגר אלבני ועל האופציות של ריימרס, שזינקו מ-1 נקודה ל-3.8 נקודות. למקום השלישי ירדה הקבוצה שהיתה בשבוע שעבר במקום השני - קבוצתה של ענת זילברמן. לזילברמן ולחבריה נרשם במהלך השבוע הפסד: מ-156 אלף שקל בתחילת השבוע הם ירדו ל-148 אלף שקל.

مطابق للأصل

[illegible] الأصل

מרקס אנד ספנסר עומדת לפתוח 3 חנויות בגרמניה

סין תהיה התחנה הבאה בהתפשטות הבינלאומית של החברה שמפעילה חנויות וזכיינים ב־28 מדינות מהונגריה ועד לסינגפור

לונדון (בלומברג). קבוצת מרקס אנד ספנסר הבריטית עומדת לפתוח שלוש חנויות בגרמניה. עיתון העסקים "פייננשל טיימס" מציין, כי לקבוצה יש כבר חנויות ב־10 מדינות ויש לה זכיינים ב־18 מדינות אחרות, מהונגריה ועד לסינגפור.

סין תהיה התחנה הבאה בהתפשטות הבינלאומית של מרקס אנד ספנסר, אשר בחוקה לפי שעה מרשימתה של יפאן, שהיא שוק קשה לחדירה – אם כי יש שם 51 חנויות של האחים ברוקס, רשת מלבושי הגברים של מרקס אנד ספנסר, שמרכזה בארצות הברית.

התפשטותה של מרקס אנד ספנסר מעבר לים פותחה שווקים לספקים הבריטיים שלה. אפילו בשוק עתיר יזמים כמו הונג קונג, כ־80% מן הפריטים הנמכרים בשבע חנויות מרקס אנד ספנסר, מיוצרים בבריטניה.

קית אוטס, סמנכ"ל מרקס אנד ספנסר, אמר כי הקבוצה לא פנתה לחוץ לארץ משום שהמצב מצמצם עסקיה בבריטניה. "אנחנו מוסיפים ומתרחבים גם בבריטניה", אמר. "אנחנו נהנים משני העולמות. אנחנו יכולים להיות חברה בינלאומית ולהוסיף ולשרת את לקוחותינו בבריטניה".

כשני שלישים מהשקעות הקבוצה, ב־1.2 מיליארד ליש"ט (כ־1.8 מיליארד דולר) בשנים 1994–1997 מיועדים לבריטניה, אמר אוטס. לדוגמה, בניוקאסל בנתה הקבוצה את אחד המרכזים הגדול ביותר שלה, שהחזרה במרכולים גדולים.

הרווח התפעולי בבריטניה בשנה שהסתיימה בחודש זה, היווה 88% מהרווח התפעולי של הקבוצה כולה, ואילו המכירות בבריטניה היוו 82% מסך כל המכירות של הקבוצה. זאת הערכתו של בזן ריצ'הרס מחברת נאטווסט סקיוריטיס.

אוטס אמר כי הקבוצה מחפשת אתרים לחנויותיה ב[illegible] והמבורג.

החדירה לגרמניה תיעשה בהדרגה, על פי השיטה שפותחה במרקס אנד ספנסר. בסין נפתח משרד בשנחאי ואנשיו עשו מחקר שוק. "בשוק של 1.2 מיליארד נפש, עם מעמד ביניים מתפתח, הפוטנציאל העסקי לחנויות שלנו הוא עצום", אמר אוטס. ואולם, יעברו שנים עד שתיפתח החנות הראשונה.

"פייננשל טיימס" מדווח, כי בעוד שהספקים הבריטיים של מרקס אנד ספנסר מורגלים בשוקים לחנויות של הקבוצה בהונג קונג, משרד הרכש המקומי של הקבוצה כבר רוכש מסין סחורות במאה מיליון דולר בשנה. ואולם, חלק גדול מן הרכש הזה נעשה על ידי חברות בריטיות כמו קורטולדס טקסטיילס, שיש לה מפעלים בסין.

במקביל, חוקרת קבוצת מרקס אנד ספנסר את השוק האיטלקי.

שווקים / אריה חשביה

הין החזק מערער את המשק היפאני

בבורסה של ניו יורק סובלות מניות ההיי־טק מחולשה שעלולה לפגוע בשוק כולו

וול סטריט

הבורסה בניו יורק – כמו הבורסות המערביות האחרות – היתה סגורה ביום שישי לרגל הפסחא. אולם פרשנים כלכליים ניצלו את ההזדמנות לסקירת המצב – בעיקר בתחום מניות ההיי־טק.

שעריהן של מניות ההיי־טק צונחים בבורסה האמריקאית, זה זמן מה. ירידה זו עלולה לפגוע בשוק המניות כולו בוול סטריט. "הדבר מעיד על רגישותו הרבה של השוק", אומר מייקל מיז, אנליסט ראשי של שוק המניות בחברה אופנהיימר. "השוק אינו מוכן לספוג אכזבות".

המשקיעים פגעו במניות ההיי־טק, מיד לאחר שנתקבלו רמזים לידיעות רעות בשבוע שעבר. ביום שני שעבר צללה מניית [illegible] ב־47%, [illegible], אחרי שבית התוכנה הזה דיווח כי הפסיד ברבעון הראשון של השנה.

בית התוכנה סייבייס "זכה" ליחס דומה מצד המשקיעים לאחר שדיווח כי רווחיו ברבעון הראשון יהיו נמוכים מן התחזיות. בימים הבאים ירדו שעריהן של מניות של יצרני תוכנות ומחשבים, על רקע הערכות שהן עלו מהר מדי, תלול מדי. מדד 100 המניות בתחום הטכנולוגיה נסק בשיעור 13% מאז דצמבר 1994, אם כי היה נמוך ב־4% מן השיא שנקבע ב־8% במארס. ורבה מניות אחרות ירדו בשיעור גדול יותר.

עד כה, הקזת הדם במניות ההיי־טק לא פגעה יותר מדי בבורסה כולה. ואולם, כמה אנליסטים צופים את התפשטות התיקונים בימים הקרובים. מניות ההיי־טק היו המניות שהעלו את המדדים החשובים של הבורסה בשיעור קרוב ל־15% מאז נובמבר אשתקד. הן עלולות להיות גם הבאות בירידות.

קרנות נאמנות השקיעו מעט רב במניות היי־טק. קרנות מעורבות השקיעו כ־16% במניות היי־טק, ואילו במדד סטנדרד אנד פורס הכולל 500 מניות, מהוות מניות היי־טק רק 9%, להערכת חברת הייעוץ מורנינגסטאר. האחוזים הללו עלולות להציף את השוק אם נפילתן של מניות ההיי־טק תניע את הקרנות למכור.

ריצ'רד איקל, יועץ ההשקעות הראשי של איקל ושות', אומר כי הירידה עלולה להתפשט בקרוב ולגרום לירידה בשיעור 10% בבורסה האמריקאית, לפני יוני.

ואולם, לא כל הכלכלנים פסימיים כמו איקל. מייק ריאנג'לו, מנהל קרן ג'ון הנקוק, מעריך כי רוב החברות בענף ההיי־טק יודיעו על רווחים נאים ברבעון הראשון של השנה, והדבר ישכך את רוב החששות באשר לצניחה במרוצת השנה.

אולי. אך בינתיים עסוקים משקיעים רבים לנצל את ההזדמנות ולממש רווחים.

"מבילא ויפק השוק להתיקה. צניחת ההיי־טק עשויה להיות הכרוז שיחולל את התיקון", אומר טוני רווייה, האסטרטג הראשי בחברת ג'ונספול ליין וודס.

המזרח הרחוק

בטוקיו התהפך הגלגל ביום שישי, אחרי ארבעה ימי עליות, ומדד ניקיי צנח בקרוב ל־391 נקודות. המסחר היה סמבי ברובו. ברוקרים אמרו כי הקיצוץ בשיעור 0.75% בריבית הנכיון, על ידי הבנק המרכזי של יפאן – קיצוץ שהדבר לו זמן רב – והצגת התוכנית הכלכלית של הממשלה היפאנית, לא השפיעו על השוק. הסיבה העיקרית, לדעת רוב הכלכלנים, היא תכנו של הין.

המטבע היפאני אינו חדל להתחזק מול הדולר. בשבוע שעבר קבע שער החליפין שלו מול המטבע האמריקאי שיא שלא היה כמותו מאז מלחמת העולם השנייה – ברמה של 80.15 ין לדולר. אבל גם, הדולר התאושש מעט לאחר מכן, ואולם הוא עדיין נמוך ב־16% מכפי שהיה בתחילת השנה. דייוויד הייל, הכלכלן הראשי בחברת קמפר פיננשל, אמר: "אני רואה במצב הנוכחי משבר של הין, יותר מאשר משבר של הדולר".

ואכן, במרוצת השבוע שעבר התייצב המטבע האמריקאי מול המטבעות האירופיים, ונרשמה מגמה מעורבת בשער החליפין שלו עם המארק הגרמני ועם הליש"ט.

בינתיים, התחזקותו המתמדת של הין בחוללת תבהלה מסוימת בקרב קברניטי המשק והפוליטיקה ביפאן. הבנק המרכזי של יפאן קנה כמויות אדירות של דולרים כדי למנוע את צניחת המטבע האמריקאי אל מתחת ל־80 ין. סוכנות התכנון הכלכלי של יפאן פירסמה אזהרה מפני הנזק שגורם הין העולה להתאוששות השברירית של המשק היפאני. שר האוצר של יפאן, מאסאיושי טאקמורה, הציע לגבש מערכת גלובלית של שערי חליפין קבועים, דבר שהעולם לא ראה כמותו זה יותר מעשרים שנה. ממשלת יפאן מגבשת אמצעים לריסון הין הנוסק.

מה הסיבה למשבר הין? בדרך כלל, מטבע חזק מעיד על ביטחונם של משקיעים במשק של אותה מדינה ובשוקי המטבע שלה. ואולם, זה לא תקף לגבי יפאן:

● יפאן מתאוששת לאט מאוד מן המיתון העמוק שלה, ב־1992–1993. התמ"ג ירד בשיעור שנתי של 0.9% ברבעון האחרון של שנת הכספים החולפת, וסבור שיוסיף ויירד בגלל הרעש הגדול ספק את קובה.

● הבורסה היפאנית איבדה 18% השנה, בין היתר מתוך החשש שמא הין החזק יפגע בהכנסותיהן של החברות הגדולות שמייצרות מכוניות ומוצרים אחרים אשר נעשו יקרים מדי בשווקים שמעבר לים.

● המערכת הפיננסית של יפאן רעועה. הקריסה לאחר ה"בום" הגדול של שנות ה־80 במחירי הנדל"ן והמניות – שנקרא ביפאן "כלכלת הבועה" – פגעה קשה בבנקים היפאניים. הבנקים עמוסים חובות מפוקפקים ונכסים ששוויים היה בנופח מדי, והם ממש חדלו לתת הלוואות. הדבר מצר את צעדי המשק היפאני. "יפאן נמצאת על סף היפר־דפלציה", אומר הייל ומתכוון לתקופה שבה המחירים יורדים במהירות.

המערכת הפיננסית היא המפתח לעליית הין, אומר יוג'ין דסל, יועץ כלכלי שעמד בראש המשרד של האחים סלומון בטוקיו בשנות "הבועה". "נוצר צוואר בקבוק במערכת הפיננסית", הוא אומר. "עד שיחולץ הפקק, הבעיה תתמיד ותלך".

לדברי דסל, יפאן אינה יכולה עוד להתמודד עם העודף המסחרי העצום שלה – 121 מיליארד דולר ב־1994, מזה 55 מיליארד מול ארצות הברית. כאשר צרכנים אמריקאים משלמים תמורת תוצרת יפאנית, הם מעבירים דולרים ליצואנים היפאנים, כמו טויוטה ומאצושיטה. בשנות ה־80 השקיעו הבנקים וחברות הביטוח של יפאן את הדולרים הללו בארצות הברית, רכשו תיקים גדולים של מניות אמריקאיות, נדל"ן ואיגרות חוב של הממשל האמריקאי.

כאשר התפוצצה הבועה היפאנית ב־1990, קטנה מאוד ההשקעה הזאת, שעה שמשקיעים יפאניים נלחצו על ידי המיתון מבית. רבים נאלצו לחסל את אחזקותיהם בארצות־הברית כדי לסלק את החובות ביפאן.

ואולם, היצואנים היפאניים המשיכו לצבור דולרים. בשנות ה־90 הראשונות, הם השתמשו בדולרים הללו כדי לסלק חובות בדולרים. הדבר חיזק את הדולר מול הין, ואולם אחרי שסר לקו החובות הללו, התחילו היפאנים למכור דולרים ולקבל תמורתם ינים. התוצאה: מאז אמצע 1993 נוצר הרושם שאין מה שיעצור את נסיקת הין.

עליית הין בעת האחרונה היתה אולי בהירה מדי ותזזיתית מדי. הדבר מותיר לדולר אפשרות להתחזק בעט, להערכתם של אנליסטים. ואולם, העלייה לא תאריך ימים, לדעתם. "זו הקלה זמנית בלבד", אומרת איימי סמית, אסטרטגית של מטבע בחברת היעוץ הכלכלי I.D.E.A.

מה משמעות הין החזק לגבי ארצות הברית? המשקיעים האמריקאים אינם נראים מודאגים. הם מעריכים שהדולר החלש יגדיל את הרווחים של החברות הגדולות, בשום שיאפשר ליצואנים האמריקאים לקבל דולרים רבים יותר בחוץ לארץ – בלי להעלות את המחירים. כאשר חברה אמריקאית מקבלת ביפאן 10,000 ין, הם שווים היום כ־120 דולר, לעומת 100 דולר בתחילת השנה.

בשעה שמסתמנת האטה במשק האמריקאי ופדרל ריזרב אינו משנה את שיעורי הריבית לטווח קצר, גם משקיעים באיגרות חוב פדרליות אינם מודאגים ביותר.

ייתכן שהשאננות הזאת אינה נבונה, להערכתם של כמה אנליסטים. אם עליית הין משקפת את העודף המסחרי הכרוני של יפאן, חולשת הדולר נובעת מן הגירעון התקציבי הכרוני של ארצות הברית, ומגירעונות מסחריים. יפאן ממלאת תפקיד מרכזי בשני התחומים הללו. הגירעון המסחרי הגדול ביותר של ארצות הברית הוא מול יפאן, ומשקיעים יפאניים היו הקונים הגדולים ביותר של איגרות חוב של הממשל האמריקאי, אשר מממנות את הגירעון התקציבי.

ברגע זה, הדולר החלש תומך בשוק האג"ח האמריקאי. כאשר בנקים מרכזיים זרים, כמו הבנק של יפאן, קונים דולרים, הם משקיעים אותם למעשה באג"ח פדרליות. האחזקות הללו גדלו מ־365 מיליארד דולר באפריל 1994 ל־434 מיליארד דולר באפריל השנה. היום מחזיקים בנקים מרכזיים זרים אג"ח של הממשל האמריקאי בכמות גדולה מזו שבידי פדרל ריזרב.

עד לשנה שעברה, בנקים מרכזיים זרים השקיעו את רוב הדולרים שלהם באג"ח פדרליות לטווח קצר, שנה או פחות. ואולם, [illegible] שיעורי הריבית בארצות הברית ושערי האג"ח צנחו. אחדים מן הבנקים המרכזיים הזרים עברו בהדרגה לאג"ח ארוכות טווח – בשווי כ־41 מיליארד דולר עד לסוף 1994, לדברי לואי קרנדל, כלכלן בחברת רייטסון ושות'.

עד כמה היה מתמיד השוק ה"דובי" של 1994 בתחום איגרות החוב של הממשל האמריקאי, בלי התמיכה מחוץ לארץ? "אני אפילו לא רוצה לחשוב על כך", אומר קרנדל.

ואולם, עכשיו, כאשר הדולר צונח בתלילות מול הין, הרבה מדינות אסיאתיות מוכרות אג"ח פדרליות ואת הדולרים שהן מקבלות, ורוכשות מארקים גרמניים וינים. כך מתחזק הין מול הדולר, והבנק המרכזי של יפאן נאלץ לרכוש עוד דולרים ואג"ח פדרליות אמריקאיות – בשווי שנאמד ב־15 מיליארד דולר בחודשים שחלפו – בניסיון להאט את עליית הין.

כמה זמן יוכלו היפאנים להתמיד בכך? ככל שירצו. אין גבול ליכולתו של הבנק של יפאן לקנות דולרים בינים. ואולם, התערבות כזאת לא תפתור את בעיות היסוד שמעסיקות את הין ומהדר לישות את הדולר, מזהירים אנליסטים.

"היפאנים מנסים להרוויח זמן", אומרת סמית. "בשלב הנוכחי, זה כל מה שהם יכולים לעשות".

חברת ג'ורדנו הולדינגס יוצאת מהונג קונג

הונג קונג (בלומברג). חברת האחזקות ג'ורדנו הולדינגס היא החברה האחרונה, לפי שעה, שיוצאת מהונג קונג, המושבה הבריטית שעומדת להיות מוחזרת לסין ב־1997.

ששה חודשים אחרי שהמנכ"ל דאז, איש העסקים מהונג קונג ג'ימי לאי, מתח ביקורת על ראש ממשלת סין, לי פנג, במאמר במגזין, הודיעה ג'ורדנו כי תעקור לברמודה.

מהלך זה בא בעקבות שורה של מהלכים אחרים שעשתה קבוצאית הביגוד ג'ורדנו לתיקון הנזק שגרמה אותה ביקורת. בין היתר, לאי פרש מהנהלתו.

רבים רואים במעבר לברמודה צעד קוסמטי בלבד – מאחר שמניותיה של החברה יוסיפו להיסחר בבורסה של הונג קונג – ואף על פי כן אומרים אנליסטים כי למהלך הזה נודעת משמעות סמלית.

"ב־1997 תשלוט בהונג קונג כלכלה ריכוזית", אמר קנס צ'אן, אנליסט מניות בחברת האחים סלומון בהונג קונג. "האם הייתם מעדיפים לפעול בברית המועצות או בלונדון?"

טרי נג, מנהל המשרד האזורי של ג'ורדנו, אמר כי הקמת המרכז של החברה בברמודה נועדה בעיקר להרגיע את שותפיה.

"שותפינו בהווה ובעתיד תוהים איך יראו פני הדברים לגבינו אחרי 1997, אמר נג. הוא הוסיף ואמר שהמהלך "עולה בקנה אחד עם זה של חברות אחרות שיצאו מהונג קונג".

גם התכנון, ככל הנראה, לחברת האחזקות ג'ארדין מאתיסון הולדינגס, התאגיד הבריטי שמרכזו בהונג קונג ואשר היו לו חיכוכים רבים עם סין.

ב־1984 עקרה ג'ארדין לברמודה כדי להינצל מניסיון השתלטות מצד ממשלת סין.

במארס השנה העבירה אחת מן החברות הבנות של ג'ארדין את מניותיהן מן הבורסה של הונג קונג לבורסה של סינגפור.

השערים בזמן הסגירה

מטבעות

מערכת מוניטרית אירופית

מטבע	שער מול המארק	יחס הפרשות בין המטבעות
גילדן הולנדי	1.11965	6.88
פרנק בלגי	20.5475	6.63
מארק גרמני	1	6.21
לירה אירית	2.268	6.19
פרנק צרפתי	3.489	3.3
כתר דני	3.925	2.96
אסקודו פורטוגלי	105	2.14
פזטה ספרדית	88.5	1.93

שערי חליפין ניו יורק

מטבע	קניה	עתידי 3 חודשים קניה	עתידי 3 חודשים מכירה
מארק	1.3915	1.3905	1.3865
פרנק שווייצרי	1.1512	1.1502	1.1431
ליש"ט	1.606	1.603	1.6032
ין	83.35	83.25	83.29
דולר קנדי	1.3695	1.3685	1.3749
פרנק צרפתי	4.856	4.853	4.8708
אקו	1.3285	1.324	1.3260
ד' אוסטרלי	0.7408	0.7398	0.7375
ד' סינגפור	1.3975	1.3925	1.3828
לירטה	1708.16	1707.65	1708.09

ריביות

ליבור – לונדון

	3 חודי	6 חודי	שנה
דולר	6.250%	6.438%	6.688%
שטרלינג	6.635%	7.021%	7.563%
ין	1.625%	1.563%	1.563%
פר"ש	3.488%	3.575%	3.713%
מארק	4.683%	4.750%	5.040%
אקו	6.256%	6.381%	6.688%
פר"צ	7.500%	7.129%	6.977%
גילדן	4.690%	4.800%	5.080%
ד' קנדי	7.930%	7.930%	7.930%

יורודולר – פרנקפורט

פיקדונות	דולר	מארק
3 חודשים	6.250%	4.620%
6 חודשים	6.400%	4.810%
1 שנה	6.680%	5.000%

תשואה על שטרי אוצר אמריקאים

תקופה	תשואה
3 חודשים	5.75%
שנה	6.19%
10 שנים	7.03%
30 שנה	7.34%

ריבית הבנקים (פריים) בארה"ב: 9.00%

בורסות

בורסה	מדד	מכירה	שינוי בנקודות	שינוי ב־%	שער גבוה	שער נמוך	שינוי ב־% מ־31.12.94
ניו יורק	דאו ג'ונס 30	4208.18	10.37	0.25%	4243.46	4173.94	9.75%
	S&P 500	509.23	2.06	0.41%	509.83	507.17	10.88%
טוקיו	ניקיי 225	16047.89	-390.9	-2.38%	16530.45	16047.79	-18.63%
הונג קונג	האנג סנג	8661.99	152.3	1.79%	8662.93	8532.57	5.75%
סינגפור	סטרייטס טיימס	2071.42	8.92	0.43%	2071.42	2062.12	-7.51%
לונדון	FTSE 100	3208.8	-1	-0.03%	3215.9	3204.6	4.67%
פרנקפורט	דקס	1986.45	-2.02	-0.10%	1988.07	1983.17	0.00%
פאריס	CAC 40	1881.14	9.21	0.49%	1883.49	1871.21	0.00%
מילנו	MIBTEL	9801	133	1.38%	9811	9658	-3.83%
ציריך	SMI	2560.3	-2.1	-0.08%	2567.1	2560.3	-2.61%
אמסטרדם	EOE	0	0	0.00%	0	0	-100.00%

מי יכול להרים לאוויר 126 טון?
כל אחד משני מטוסי ג'מבו 747 החדשים של אל על מטענים!

שערי מטבע חוץ / 14.4.95

בנקנוטים

המטבע	לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה
1 דולר ארה"ב	2.87	3.02	2.88	3.02	2.89	3.02
1 מארק גרמני	2.06	2.17	2.07	2.17	2.07	2.17
1 לירה שטרלינג	4.62	4.85	4.64	4.86	4.69	4.91
1 פרנק צרפתי	0.59	0.63	0.59	0.62	0.59	0.62
100 ין יפני	3.43	3.60	3.44	3.60	3.45	3.61
1 גילדן הולנדי	1.85	1.94	1.85	1.94	1.86	1.95
1 פרנק שווייצרי	2.50	2.63	2.52	2.63	2.51	2.64
1 כתר שוודי	0.39	0.42	0.40	0.42	0.39	0.41
1 כתר נורבגי	0.46	0.49	0.46	0.49	0.46	0.49
1 כתר דני	0.52	0.56	0.53	0.55	0.53	0.55
1 מארק פיני	0.67	0.71	0.67	0.72	0.67	0.71
1 דולר קנדי	2.09	2.21	2.10	2.20	2.11	2.21
1 דולר אוסטרלי	2.12	2.24	2.09	2.25	2.11	2.24
1 ראנד דרא"פ	0.73	0.83	0.58	0.83	0.69	0.81
10 פרנק בלגי	1.00	1.06	1.00	1.06	1.01	1.06
10 שילינג אוסטרי	2.94	3.09	2.94	3.08	2.95	3.09
1000 לירטה איטלקית	1.68	1.77	1.68	1.79	1.70	1.79
100 פזטה ספרדית	2.32	2.45	2.34	2.50	2.36	2.47
1 (ECU)	---	---	---	---	---	---
1 דינר ירדני	4.15	4.44	4.13	4.41	---	---
10 לירה לבנונית	---	---	---	---	---	---
1 לירה מצרית	0.83	0.90	0.83	0.89	---	---
1 סל מטבעות	---	---	---	---	---	---

העברות והמחאות, שער יציג, שינויים באחוזים

המטבע	לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	שער יציג	שינוי יומי	מתחילת החודש	מתחילת שנה	מתחילת שנה ריאלי
1 דולר ארה"ב	2.9264	2.9737	2.9250	2.9693	2.9313	2.9791	2.9640	0.00%	-0.13%	-1.79%	-2.76%
1 מארק גרמני	2.1043	2.1383	2.1013	2.1331	2.1073	2.1418	2.1194	0.00%	-0.21%	8.74%	7.67%
1 לירה שטרלינג	4.7042	4.7801	4.7064	4.7776	4.7118	4.7895	4.7388	0.00%	-0.75%	0.52%	-0.47%
1 פרנק צרפתי	0.6031	0.6129	0.6023	0.6115	0.6042	0.6141	0.6086	0.00%	0.12%	7.85%	6.79%
100 ין יפני	3.4908	3.5472	3.4926	3.5454	3.4990	3.5563	3.5476	0.00%	5.55%	17.22%	16.06%
1 גילדן הולנדי	1.8830	1.9134	1.8821	1.9107	1.8858	1.9167	1.8927	0.00%	-0.04%	8.75%	7.68%
1 פרנק שווייצרי	2.5509	2.5921	2.5490	2.5876	2.5536	2.5955	2.5675	0.00%	-0.35%	11.57%	10.47%
1 כתר שוודי	0.4010	0.4075	0.4005	0.4067	0.4016	0.4082	0.4043	0.00%	1.18%	-0.05%	-1.04%
1 כתר נורבגי	0.4705	0.4781	0.4699	0.4771	0.4709	0.4787	0.4740	0.00%	-0.71%	6.21%	5.16%
1 כתר דני	0.5369	0.5456	0.5366	0.5448	0.5378	0.5466	0.5403	0.00%	0.45%	8.82%	7.75%
1 מארק פיני	0.6829	0.6940	0.6822	0.6926	0.6838	0.6951	0.6883	0.00%	0.91%	7.95%	6.89%
1 דולר קנדי	2.1359	2.1704	2.1320	2.1643	2.1403	2.1753	2.1584	0.00%	1.86%	0.41%	-0.58%
1 דולר אוסטרלי	2.1670	2.2020	2.1660	2.1988	2.1707	2.2065	2.2003	0.00%	2.01%	-6.09%	-7.02%
1 ראנד דרא"פ	0.8114	0.8245	0.8109	0.8232	0.8131	0.8267	0.8201	0.00%	-0.73%	-3.70%	-4.65%
10 פרנק בלגי	1.0246	1.0412	1.0225	1.0380	1.0253	1.0421	1.0316	0.00%	-0.73%	8.80%	7.72%
10 שילינג אוסטרי	2.9915	3.0398	2.9805	3.0338	2.9951	3.0442	3.0130	0.00%	-0.22%	8.75%	7.68%
1000 לירטה איטלקית	1.7108	1.7384	1.7115	1.7375	1.7147	1.7430	1.7287	0.00%	-0.22%	-6.93%	-7.85%
100 פזטה ספרדית	2.3696	2.4079	2.3684	2.4043	2.3747	2.4135	2.3961	0.00%	3.14%	4.66%	3.62%
1 (ECU)	3.8755	3.9381	3.8758	3.9344	3.8825	3.9461	3.9100	0.00%	0.75%	5.60%	4.56%
1 דינר ירדני	---	---	---	---	---	---	4.3867	0.00%	2.28%	3.45%	---
10 לירה לבנונית	---	---	---	---	---	---	0.0182	0.00%	1.11%	-0.55%	---
1 לירה מצרית	---	---	---	---	---	---	0.9337	0.00%	3.15%	-1.79%	---
1 סל מטבעות	3.4235	3.4788	3.4214	3.4732	3.4318	3.4867	3.4609	0.00%	0.23%	2.84%	1.82%

שערי חליפין מצטלבים / אירופה צהרים / 14.4.95

	דולר ארה"ב	לירה שטרלינג	מארק גרמני	100 ין יפאני	פרנק שווייצרי	פרנק צרפתי	גילדן הולנדי	1000 לירטה איטלקית	10 פרנק בלגי
1 דולר ארה"ב	---	0.6255	1.3985	0.8359	1.1544	4.8702	1.5660	1.7146	2.8732
1 לירה שטרלינג	1.5988	---	2.2359	1.3358	1.8457	7.7864	2.5037	2.7413	4.5936
1 מארק גרמני	0.7150	0.4472	---	0.5974	0.8255	3.4824	1.1198	1.2260	2.0545
100 ין יפני	1.1969	0.7486	1.6739	---	1.3817	5.8291	1.8744	2.0522	3.4389
1 פרנק שווייצרי	0.8662	0.5418	1.2114	0.7237	---	4.2187	1.3565	1.4852	2.4889
1 פרנק צרפתי	0.2053	0.1284	0.2872	0.1716	0.2370	---	0.3216	0.3521	0.5900
1 גילדן הולנדי	0.6386	0.3994	0.8930	0.5335	0.7372	3.1099	---	1.0949	1.8347
1000 לירטה איטלקית	0.5832	0.3648	0.8157	0.4873	0.6733	2.8405	0.9134	---	1.6757
10 פרנק בלגי	0.3480	0.2177	0.4867	0.2908	0.4018	1.6950	0.5450	0.5967	---

לאל על מטענים
יש תשובה לכל בקשה
צלצל 03-6917211
השמיים פתוחים
ELAL אל על
CARGO מטענים

ערב עיון
יום ג', 25.4.95
בשעות אחה"צ
בתל־אביב

מגמות במערכת החסכון
על רקע הרפורמה
והמשבר בשוק ההון

בתכנית:
● מגמות בחסכון בישראל
● אפיקי החסכון לטווח בינוני וארוך – תמונת מצב
● מיסוי חסכון לטווח קצר וארוך
● ניהול חסכון בבנקים
● החסכון לטווח ארוך – לאן? בעקבות החיקוקים והשינויים במבנה שוק ההון

משתתפים (לפי סדר הופעתם):
דר' בן־עמי צוקרמן, מנכ"ל חברת העובדים ויו"ר מבטחים - מנחה ערב העיון
פרופ' ב.צ. זילברפרב, דיקן הפקולטה למדעי החברה, אוניברסיטת בר־אילן
גב' לינדה בן־שושן, סגנית בכירה לממונה על שוק ההון חסכון וביטוח, משרד האוצר
מר גרי אגרון, סגן נציב מס הכנסה
דר' אמנון גולדשמידט, סמנכ"ל בכיר, ממונה על הפסיבה ושוק ההון, בנק דיסקונט
דר' מאיר חת
גב' אילנה תמיר, סגן ר' אגף השקעות, בנק לאומי

המרכז הישראלי לניהול
הועדה לניהול פיננסי
פרטים והרשמה: טל. 03-6957202, פקס. 03-6953104

סמינר בנושא:
פירוק חברות

בין הנושאים שיידונו:
● הליך הפירוק ושלביו השונים. סוגי הפירוק ועקרונות כלליים החלים על חברה בפירוק.
● פירוק בידי בית המשפט. עילותיו ותוצאותיו. האורגנים בפירוק.
● האורגנים בפירוק בידי בית המשפט, חובותיהם, זכויותיהם, סמכויותיהם. תנאי כשירותם. אופן מינויים וסיום כהונתם.
● הסדרים מיוחדים החלים על הפעלת חברה בפירוק ומכירתה כ"עסק חי".
● היקף מסת הנכסים העומדים לחלוקה בין נושי החברה, דרכים לאיסוף נכסי המסה ומימושם. הרחבת המסה. סדרי הנשייה.
● ארגון מחדש ושיקום של חברות בקשיים.
● מחיקת חברות, חיסולן והחייאתן. סדרי הדין הנהוגים בפירוק. בפירוק חברה זרה ובכינוס נכסים.

המרצים (לפי סדר הא"ב):
עו"ד יואב בן־דרור
פרופ' יוסף גרוס, עו"ד
פרופ' יצחק הדרי, עו"ד
עו"ד יוסי כהן
דר' ליפא מאיר, עו"ד
עו"ד ישראל קנסור
מנחה הסמינר: עו"ד יוסי כהן

3 מפגשי ערב
החל מ־8.5.95
בתל־אביב

המרכז הישראלי לניהול
פרטים והרשמה: טל. 03-6957202, פקס. 03-6953104

קרגל בע"מ

ניתנת בזאת הודעה על כינוס אסיפה כללית שנתית של בעלי המניות בחברה.

האסיפה תתכנס ביום 25 באפריל 1995, בשעה 10:00, במשרדי החברה באזור התעשיה לוד, כשעל סדר יומה הנושאים הבאים:

1. דיון בדו"חות הכספיים של החברה לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 1994 ובסקירת המנהלים של החברה לתקופה האמורה;
2. אישור הדיבידנד במזומן בסך כולל של 9,456,992 ש"ח, ששולם בגין שנת 1994 כדיבידנד סופי לשנת 1994;
3. בחירת חברי הדירקטוריון של החברה;
4. מינוי רואי חשבון לחברה וקביעת הבסיס לשכרם;
5. דיון בכל ענין אשר יובא לדיון בפני האסיפה.

בעלי המניות שיהיו רשאים להשתתף באסיפה הנ"ל הינם בעלי המניות שיהיו רשומים במנקס החברים של החברה בסוף יום העסקים של 20 באפריל 1995.

בעלי מניות שלא יוכלו להשתתף אישית באסיפה הנ"ל, יהיו רשאים למנות מיופה־כוח (פרוקסי) על גבי טופס שנוסחו מופיע בתקנון של החברה ושיומצא למעוניינים בכך על־ידי החברה.

גיל אורן
מזכיר החברה

כבלים - החברה לכבלים ולחוטי חשמל בישראל בע"מ ("החברה")

הודעה למחזיקי כתבי אופציה (סדרה 4)

החברה מודיעה להזכיר לבעלי כתבי אופציה (סדרה 4) של החברה כי כל מי שהחזיק ביום 17.12.92 ("היום הקובע") בכתבי אופציה (סדרה 4) של החברה [illegible] עד יום 5.7.95

כבלים - החברה לכבלים ולחוטי חשמל בישראל בע"מ

בעולם

אחרים מוכרים? הוא קונה!

כאשר צנחו מחירי הגז הטבעי, שלף ריי פלאנק מחברת אפאצ'י את פנקס ההמחאות שלו והתחיל לקנות. מסוף '94 הוציא פלאנק 900 מיליון דולר על רכישות חדשות

פלאנק. הקרבה זמנית של הרווחים – למטרות צמיחה

Forbes

ריימונד פלאנק, מנכ"ל אפאצ'י, רכש נפט וגז טבעי ב־900 מיליון דולר מאז נובמבר '94 ובעשותו זאת הגדיל את עתודות אפאצ'י לכדי 59% מן ההון שלה. בשניים עשר החודשים שחלפו ירדו מחירי הגז הטבעי ב־30%.

האם פלאנק כוסס את ציפורניו? לגמרי לא. "תהפוכות המחירים אינן לטעמי", הוא אומר ביובש, "אבל אנחנו מתמודדים איתן".

קור הרוח אופייני לפלאנק. במלחמת העולם השנייה היה טייס מפציץ בזירת האוקינוס השקט, וביצע ארבעים גיחות נגד היפאנים. שב ושוב חמק מאש התותחים נגד מטוסים, ולא נפגע. על רקע ההתנסות הזאת, תהפוכות של מחירים בשוק נראות לו כמשחק ילדים.

פלאנק חזר לביתו במינסוטה אחרי המלחמה ונכנס לעסקי מקלטי־המס. הוא שירת היטב את המשקיעים העשירים שהיו לקוחותיו, ועבר לעסקי הנפט והגז הטבעי. היום הוא בן שבעים ושתיים. הוא מנהל את אפאצ'י, שמרכזה ביוסטון, טקסס, מאז '54.

מחזור המכירות של אפאצ'י הסתכם ב־546 מיליון דולר בשנה שעברה, ויש לה נכסים בשווי 1.9 מיליארד דולר. היא מחפשת ומפיקה גז ונפט, באופן עצמאי, אך אינה מזקקת את חומרי הגלם. פלאנק, המחזר המסולח, מאמין כי השעה יפה לצבור מלאי. משום כך קנה בשלהי '94 בארות נפט וגז בשווי 600 מיליון דולר, מחברת הנפט הגדולה טקסאקו, והוא רכש את חברת דקאלב אנרג'י הקנדית תמורת 285 מיליון דולר במניות.

עכשיו הוא מחפש דרכים לשלב את הרכישות הללו בפעילותה של אפאצ'י ולקצץ את ההוצאות. הדבר כרוך במידה מסוימת של רה־ארגון והתייעלות. בפברואר השנה הודיע פלאנק כי יצמצם את השקעותיו בארה"ב ב־37% וימכור נכסים בשווי 200 מיליון דולר – רובם באזור הרי הסלע – על מנת להביא את החוב של אפאצ'י לרמה נורמלית. הוא גם יסגור את המשרד של אפאצ'י בדנוור, שמעסיק חמישים עובדים.

אחרי שישלים את המהלך הזה, יתרכז פלאנק בקידוח באתרים המבטיחים ביותר שברשותו, לאורך חוף מפרץ מקסיקו ובמערב טקסס ובאגנים של הנהרות אנאדארקו וגרין.

גם אחרי הקיצוצים וההתייעלות, עדיין יעיקו הרכישות הגדולות על אפאצ'י, בטווח הקצר. עסקת דקאלב אנרג'י דורשת הנפקה של 8.5 מיליון מניות רגילות של אפאצ'י, כדי להגדיל את ההון ב־14%. מחירים נמוכים יותר של גז, שיעורי ריבית גבוהים על ההלוואות, הוצאות חד־פעמיות הכרוכות ברה־ארגון, יקטינו את רווחי אפאצ'י השנה. אשתקד היא הרוויחה 70 סנט למניה. השנה תרוויח 40 סנט בלבד.

אף על פי כן, תזרים המזומנים של אפאצ'י ב־'95 יהיה בשיעור 5 דולרים למניה (350 מיליון דולר), קרוב לסכום של '94 (שהיה 5.10 דולרים למניה).

בשנה הבאה, צופה מייקל ברבין, אנליסט הגז הטבעי בחברת באנוסטס סקיוריטיז, יגבר תזרים המזומנים של אפאצ'י, כאשר מחירי הגז יתחילו לעלות, החובות יקטנו והחברה תתחיל לקצור את פירות הרכישות שלה.

אין זו הפעם הראשונה שריי פלאנק הקריב לזמן מה את רווחיו כדי לצמוח. באמצע '91 הוא רכש את נכסי הנפט והגז הטבעי של חברת הנפט הגדולה אמוקו, תמורת 546 מיליון דולר, והחוב של אפאצ'י זינק ל־61% מההון. העסקה ההיא השתלמה יפה מאוד. אפאצ'י כבר החזירה לעצמה 305 מיליון דולר מ־546 מיליון הדולר – או 56% מהשקעתה בנכסי אמוקו, ועדיין נמצאים בבעלותה 83% מן העתודות שנקנו.

מתוך נכסי טקסאקו שנרכשו לפני זמן קצר, 69% הם נפט, והם יקטינו את תלותה של אפאצ'י בגז. רוב העתודות של טקסאקו נמצאות באזורים שבהם כבר פועלת אפאצ'י, וכך יקוצצו העלויות. לפני שאפאצ'י רכשה נכסים אלה, דיווחה טקסאקו כי כל חבית נפט עולה לה 6.90 דולרים. פלאנק אומר שהעלות הזאת תקטן בניהולו.

ריי פלאנק ותיק בעסק מכדי שישמיע תחזיות פזיזות בנוגע למחירי נפט וגז טבעי. "אבל", הוא אומר, "יש רק עודף של 3%–4% בשולי האספקה של גז טבעי, ובגלל העודף הזה ירדו מחירי הגז הטבעי ב־30%. בשנה הבאה יאזל העודף הזה". "ואז" הוא צופה עליית מחירים ניכרת? פלאנק רק מחייך ומצביע על העובדה שהביקוש לגז גדל ביותר מ־3% בשנה. ואילו עתודות הגז בארצות הברית פוחתות והולכות.

כשמחירי הגז ישובו ויעלו, והחוב של אפאצ'י יקטן, האם ריי פלאנק – שיחגוג את יום הולדתו ה־73 בעוד זמן קצר – יתלונן אם מישהו יציע לקנות את אפאצ'י במחיר אטרקטיבי? הוא מוכן לומר רק זאת: "אינני שואף להיות עוד ארמנד האמר". כל אחד חופשי לפרש בדרכו את התשובה.

הנסיך הסעודי שהציל את יורו־דיסני נחלץ שוב לעזרה

הפעם מדובר בהצלת מלון פלאזה בניו יורק

ניו יורק (בלומברג ואי־פי). הנסיך הסעודי אל־ואליד בן טלאל בן עבדול עזיז, שהציל בשנה שעברה את פארק השעשועים יורו־דיסני הסמוך לפאריס, שנקלע למשבר כספי, נחלץ בשבוע שעבר להצלת מלון פלאזה בניו יורק.

ריצ'רד טומקינס, כתב עיתון העסקים הבריטי "פייננשל טיימס" מדווח כי האחיין בן ה־38 של פהד מלך סעודיה רכש את השליטה במלון היוקרתי הזה, העמוס חובות כבדים, יחד עם אחד מעשירי העולם, קואק לנג בנג, מנכ"ל תאגיד ליאונג מהונג קונג. דונלד טראמפ, שיזם את בניית המלון הזה, הפך לבעל מניות זוטר.

סי־דיאל הוטלס אינטרנשיונל, חטיבה בתאגיד ליאונג, מנהלת 35 בתי מלון ברחבי העולם, ובהם 9,000 חדרים. בין המלונות הללו – שניים בניו יורק, שנרכשו בשנה שעברה.

הנסיך אל־ואליד הוא משקיע בינלאומי, בעל מניות ביונייטד סעודי קומרשל בנק, סיטיקורפ וסאקס פיפת' אווניו.

מלון פלאזה, המשקיף על סנטרל פארק במנהטן, הוא חלק מההיסטוריה החברתית של ניו יורק. ארנסט הבר, מנהל ביזאיי האגרי, התגורר בו בביקוריו בניו יורק. שם צילם ססיל ביטון, צלם דיוקנאות האישים, את כוכבת הקולנוע גרטה גארבו. וזה המלון שבו התאכסנה להקת "החיפושיות" בביקורה הראשון בארה"ב. בקומדיה הקולנועית "מלון פלאזה", שימש מלון פלאזה כתפאורת רקע.

"פייננשל טיימס" מציין, כי למלון הזה נודע מקום בהיסטוריה הפיננסית, שכן בו נחתם ב־'85 "הסכם פלאזה" הבינלאומי שנועד לחזק את הדולר.

הנסיך אל־ואליד וחברת "סי־דיאל אינטרנשיונל הוטלס" של קואק ישקיעו בתחילה 28 מיליון דולר בשיפוץ המלון בשנתיים הבאות. הם מוכנים גם לסלק בשלוש השנים הבאות 75 מיליון דולר מן המשכנתא הרובצת על המלון, בסך 300 מיליון דולר.

טראמפ, שהגיע אל סף פשיטת רגל ב־'92 רכש את מלון פלאזה בעל 815 החדרים תמורת 407 מיליון דולר ב־'88. את הכסף הילווה לו סיטי בנק, שמימן את השיפוצים שניהלה אשתו הראשונה של טראמפ, איוואנה.

טראמפ תיכנן להסב את שתי הקומות העליונות של מלון פלאזה, שבו 18 קומות, לדירות פאר, להוסיף קומה של דירות פאר ולהקים מרכז קניות בקומת הקרקע ובמרתף. הדירות נועדו להימכר בסכום כולל של 100 מיליון דולר ולהניב רווח של 75 מיליון דולר, לדברי אייב וואלאך, דוברו של טראמפ.

ואולם, המחיר ששולם תמורת המלון היה גבוה ועלויות החזר לא הותירו מזומנים למימון השיפוץ שלו, שהיה חיוני בבניין בן 87 שנה.

"אינטרנשיונל הרלד טריביון" מוכיח כי ב־'92 נאלץ טראמפ למסור לסיטי בנק 49 אחוז מן המלון, כיוון שלא הצליח לסלק הלוואה אישית בסך 125 מיליון דולר. בינואר השנה הודיע טראמפ כי בכוונתו להשאיר בידיו את מניות השליטה במלון. ואולם, מאחר שלא היתה לו ברירה, מכר את חלק הארי לשותפים העשירים מן המזרח.

בשנה שעברה הרוויח מלון פלאזה 28 מיליון דולר לפני מס.

חברת פיידרמנט הוטל מנג'מנט, שמרכזה בסן פרנסיסקו אשר מחצית ממניותיה נמצאות בידי הנסיך הסעודי, תנהל את המלון. לדברי וואלאך, טראמפ יהיה חבר מועצת המנהלים ויטפל בענייני מס רכוש, יחסי עבודה והבנייה.

לויד ובר יבנה תיאטרון למחזותיו בלבד

לונדון (בלומברג). סר אנדרו לויד ובר מתכוון לבנות תיאטרון למחזות מוסיקליים, בלונדון. התיאטרון יהיה קשור לגלריה שתכיל את אוסף האמנות שלו.

קבוצת ריילי יוזפול, ש־70% ממניותיה נמצאות בידיו, תושקע להשקיע 100 מיליון לישט"ש (יותר מ־150 מיליון דולר) במיזמים ב־5 השנים הבאות. היא בונה תיאטראות בגרמניה ובשווייץ, שבהם יוצגו רק מחזות זמר של אנדרו לויד ובר.

פטריק מקינה, מנכ"ל הקבוצה, בוחן תוכניות לבניית תיאטראות בלאס וגאס. חטיבה להפקת סרטים הוקמה בלוס אנג'לס.

הקבוצה, שמעסיקה יותר מ־4,000 עובדים, דיווחה על רווח לפני מס של 46.2 מיליון לישט"ש (יותר מ־60 מיליון ד') לשנת הכספים שחלפה.

סר אנדרו, שקיבל 13.3 מיליון לישט"ש בדיווידנדים בשנה שעברה, בנוסף למשכורתו בסך 11.3 מיליון לישט"ש, אמר שבכוונתו להשקיע בחברה חלק גדול מן הדיווידנדים שלו.

מימד שלישי נוסף לרשת אינטרנט

בירקשייר (בלומברג). בקרוב אפשר יהיה לשדר גרפיקה תלת מימדית ברשת אינטרנט, וכך יוכלו עסקים לערוך ללקוחות סיורים "מדומים" בחנויותיהם, ומשרדי עיצוב ופרסום יוכלו לשלוח העתקים תלת ממדיים של יצירותיהם ללקוחות ולעמיתים.

חברת סיליקון גרפיקס מקליפורניה הכריזה על תקן לשידור תמונות תלת מימדיות באינטרנט. התקן נקרא WEBSPACE. על ידי התקנת מערכת כזו במחשב האישי (פי־סי או מקינטוש), יוכלו המשתמשים ברשת אינטרנט לצפות בסרטים תלת מימדיים על מצגי המחשב שלהם.

מארק יון, מנהל השיווק באירופה של סיליקון גרפיקס, שהמשרד שלו נמצא בתיל, בירקשייר, בבריטניה, אמר כי האפשרות לשדר סרטים גרפיים תלת מימדיים ברשת, פותחת פתח להזדמנויות עסקיות רבות, חדשות.

"על ידי שימוש בפרוטוקול שלנו, נעשים הקבצים התלת מימדיים קטנים ביותר ואפשר לשדר אותם ברשת אינטרנט", אמר יון.

סיליקון גרפיקס תאפשר למשתמשי אינטרנט להעתיק את המערכת לצורך צפייה ניסיונית, במשך חודש ימים, חינם אין כסף.

יריד עולמי יתקיים – במחשב

ביתני תצוגה מדומים, אנשי מכירות מדומים ולקוחות מדומים יתכנסו בשנה הבאה כזרם של תווים אלקטרוניים

New York Times

תוכנית שאפתנית לערוך יריד עולמי במרחב הקיברנטי – כלומר, ברשת מחשבים גלובלית – כדי להציג את הפוטנציאל הגלום ברשתות מידע חובקות עולם, אושרה על ידי ממשל קלינטון וכמה חברות וארגונים פרטיים.

התערוכה העולמית אינטרנט 1996, המאורגנת על ידי אינטרנט מולטיקסטינג סרוויס מוואשינגטון, תכלול הפצה של מידע ממשלתי, תרבותי, חינוכי, בידורי וטכנולוגי, ברשת אינטרנט שמחברת מיליוני מחשבים ביותר ממאה מדינות.

לתערוכה העולמית יוכלו להתקשר מחשבים אישיים שמקושרים לאינטרנט, וגם רשת של "פלאנטריומים אינטרנט" שתוקם בערים גדולות במדינות שונות.

הודות לאופיה של אינטרנט, שאינה מנוהלת על ידי גוף ריכוזי, כל בעל רשת מחשבים יכול להקים "ביתן" משלו. "לדוגמה, אתנ אנג טאלאי, מבקר המסעדות של 'בנגקוק פוסט', הסכים להקים ביתן שיציג את המטבח התאילנדי ויהיה קשור לשוק המזון הפתוח הגדול ביותר בבנגקוק", אומר קארל מלמוד, נשיא אינטרנט מולטיקסטינג סרוויס, שהוא גוף הפועל שלא למטרות רווח (מלכ"ר).

סגן נשיא ארצות הברית, אל גור, שהכריז על התערוכה העולמית אינטרנט 1996, אמר: "ירידים עולמיים קודמים נחלו הצלחה רבה מאוד בהצגת טכנולוגיות חדשות לפני המבקרים מכל העולם. יריד עולמי לעידן המידע יפתח לפני הבריות אשנב לעתיד הלא־רחוק – עתיד שבו נהיה כולנו קשורים זה לזה ברשת גלובלית של רשתות מחשבים".

תערוכות עולמיות, שהתחילו במאה ה־19, הביאו לפופולריזציה של החשמל, הרכבת והטלוויזיה. הן גם עודדו את הפיתוח של טכנולוגיות חדשות והשאירו לנו תמרורים, כמו מגדל אייפל בפאריס.

"מגדל אייפל שלנו הוא הדיסק הקשיח שלנו, בעל קיבולת של 1.2 טראבייטים", אומר מלמוד. "מסד הנתונים המרכזי יהיה מעין פארק ענק במרחב הקיברנטי", הוא מוסיף. בפארק הזה, לדבריו, יהיו שירותי מידע במלל, בצליל, בגרפיקה ובווידאו, לרבות "בית ספר גלובלי" אשר יקשר תלמידים ומורים מכל העולם, שירותי מולטימדיה רצופים לילדים ממרכז קנדי לאמנויות הבימה, תצוגות של טכנולוגיות סביבתיות, ביתן של "המדיה של העתיד" ומרכזי מידע שינוהלו בידי מוזיאונים וגופים פרטיים.

"כמה חברות הסכימו לתרום לבניית 'מסילות' נתונים שנקראות במינוח הטכני 'קווי טלפון T־3', אשר יעבירו מידע מקצה העולם ועד קצהו", אומר מלמוד. הקווים שיידרשו לתערוכה העולמית יישארו אחרי שיסתיים האירוע הזה, כמאגר ציבורי.

עם החברות המשתתפות במיזם החדשני הזה נמנות SSDS קונסלטינג מאנגלווד, קולורדו, שמעמידה לרשות המיזם מהנדס סבבי במשרה מלאה במשך שנה שלמה, וקואנטום ממילפיטאס, קליפורניה, שתורמת 250 דיסקים קשורים שכל אחד מהם עשוי להכיל 4 ג'יגאבייטים של נתונים.

מסד הנתונים המרכזי יהיה מעין פארק ענק במרחב הקיברנטי, שיהיו בו שירותי מידע במלל, בצליל, בגרפיקה ובווידאו, לרבות "בית ספר גלובלי" אשר יקשר תלמידים ומורים מכל העולם, ומרכזי מידע שינוהלו בידי מוזיאונים

חברה ישראלית צעירה בשם "אוביקואה" פיתחה טכנולוגיה חדשה לאינטרנט, שמיועדת ליצור אתרים מדומים בהם יהיה אפשר להיפגש ולעשות עסקים. נחמה גולדמן תיארה את המצב הזאת במגזין "לינק".

"אוביקואה" פירושו "בכל מקום", בלטינית, והחברה הישראלית הנושאת את השם הזה פיתחה תוכנה בשם "וירצ'ואל פלייס" (מקומות מדומים), שנועדה לאפשר מפגשים ועסקים באמצעות רשת מחשבים.

עד כה, מסבירים אנשי אוביקואה, יכלו מנויים להתחבר לאינטרנט, ובמיוחד לרשת World Wide Web (בקיצור, WWW) שהיא החלק המתפתח במהירות הרבה ביותר באינטרנט. WWW מאפשרת להפיץ מסמכים ותמונות באמצעים אלקטרוניים. רבים מאתרי WWW מנוהלים בידי חברות שמעוניינות להציג קטלוגים, הודעות לעיתונות, מחירונים ומידע על מוצרים ושירותים. ואולם, אינטרנט לא איפשרה הידברות אישית, אינטראקציה אחד־לאחד.

אוביקואה פתרה את הבעיה הזאת. "הוספנו לרשת את הפן האישי", אומר פרופסור אהוד שפירא, נשיא אוביקואה. "אנשים מכל מקום יכולים להיפגש בדפי הרשת ולקיים קשר בזמן אמת. זאת הידברות אמיתית".

הלקוח הראשון שבדק את התוכנה של אוביקואה היא חברת ZD אקספוס. בתערוכה הענקית לתקשורת מחשבים, שנערכה בלאס וגאס בחודש שעבר, איפשרה זידי אקספוס לכ־40,000 מבקרים לבקר בה בלי לבוא ללאס וגאס.

התערוכה המדומה נפתחה ימים מספר לפני התערוכה הממשית, ונסגרה ימים מספר אחרי שננעלה התערוכה הממשית. כך יכלו אנשים שהיו מעוניינים לבקר בתערוכה, לסרוק את ביתניה מראש ולסמן לעצמם מקומות מוגדרים לביקור, ואחרי נעילת התערוכה לקשור קשרים עסקיים בלי להרים שפופרת של טלפון או להריץ מכתב בדואר.

חברות שמעוניינות להקים ביתן מדומה ב־WWW נדרשות לשלם תשלום חד פעמי בסך 12,000 דולר תמורת התוכנה וההדרכה הדרושה לניהול נקודה מדומה ברשת, ואחר כך עליהן לשלם 2,500 דולר "דמי שכירות" ברשת – בדומה לשכירת ביתן בתערוכה פיסית.

להדגמת "וירצ'ואל פלייס" הצביע הפרופ' שפירא על הסמל של החברה, שנראה על מצג המחשב, ולחץ על העכבר. המדען הצעיר, הלובש מכנסי ג'ינס וטי־שירט לבנה, ונראה יותר כסטודנט מאשר כפרופסור ונשיא של חברה עתירת־ידע, עבר בלחיצת עכבר אל הביתן של החברה וערך סיור אישי.

במהלך הסיור שוחח שפירא (שקיבל תואר דוקטור במדעי המחשב מאוניברסיטת ייל ב־'82 וניהל במכון ויצמן מחקרים ופיתוחים של יישומים שונים) עם נציגי החברה באמצעות מיקרופונים המחוברים למחשבים. שפירא ראה הדגמות של מוצרים, ליקט מידע בדבר מחירים ותמיכה, וניתק את הקשר.

הטכנולוגיה הזאת מיועדת לא רק לתערוכות כי אם גם לתמיכה בלקוחות, למכירות ולשיווק, ללימוד מרחוק, לביקור במוזיאונים ובגלריות לאמנות, לקבלת מידע מגופי ממשל, ולביקור במרכזי קניות.

החברה הישראלית אוביקואה פיתחה טכנולוגיה היוצרת אתרים מדומים בהם אפשר להיפגש ולעשות עסקים. הטכנולוגיה איפשרה ל־40,000 מבקרים לבקר בתערוכה לתקשורת מחשבים בלאס וגאס, בלי לבוא ללאס וגאס

לא היה קשה לאוביקואה לקבל מימון לפיתוח הרעיון שלה, כותבת נחמה גולדמן. ההון ההתחלתי בא מ"יורואמריקה", קרן אמריקאית, ושתי חברות ישראליות שעוסקות בהון סיכון, וריס וינמה. המדען הראשי של משרד התעשייה והמסחר השתתף גם הוא במימון.

אוביקואה ממוקמת במכון וייצמן למדע ברחובות. עובדים בה כ־40 איש, והיא מתכוונת לנהל את השיווק שלה במידה רבה באמצעות אינטרנט. כך תחסוך בעלויות פרסום ושיווק. "פרסום מפה לאוזן בין מיליוני המשתמשים באינטרנט, יספיק לחברה הזאת", מאמינים אנשי אוביקואה.

כדי להימצא מלכתחילה צעד אחד לפני מתחרים פוטנציאליים, עסוקים אנשי אוביקואה בפיתוח אפשרות לשלב וידאו במלל ובצליל, ליצירת מערכת תלת־ממדית. פיתוח זה צריך לגבור על כמה מגבלות: אינטרנט עצמה אינה טובה להעברת צליל מלא. ממשק מוזאיק, המאפשר העברת תמונות וצלילים, דורש תקשורת מחשבים מהירה ומחשבים בעלי כושר אחזור מלא. ומאחר שהגירסה הנוכחית של "וירצ'ואל פלייס" רצה על מערכות יוניקס בלבד, מפתחת אוביקואה גירסה ל"חלונות" של מיקרוסופט.

היעדר ניסיון בעסקים אינו מדאיג את הפרופ' שפירא. יש לו מועצת מנהלים שמסייעת לו, ואת השוק שבו בחר לפעול הוא מכיר היטב. "לפני שנה ראיתי באינטרנט פוטנציאל עסקי גדול", הוא אומר. "זה היה עוד לפני שאינטרנט נעשתה פופולרית כל כך. אם ניצמד לאינטרנט, נצמח בקצב אקספוננציאלי. מנקודת הראות של חברה מתחילה, השוק נראה אינסופי".

הטכנולוגיה המתקדמת מועילה לבנקים אך פוגעת בעובדים

EUROPEAN

מספר עובדי הבנקים בעולם קטן והולך ביחס ישר לעלייה הנמרצת במספר הכספומטים והמחשבים שמעניקים שירותים ללקוחות

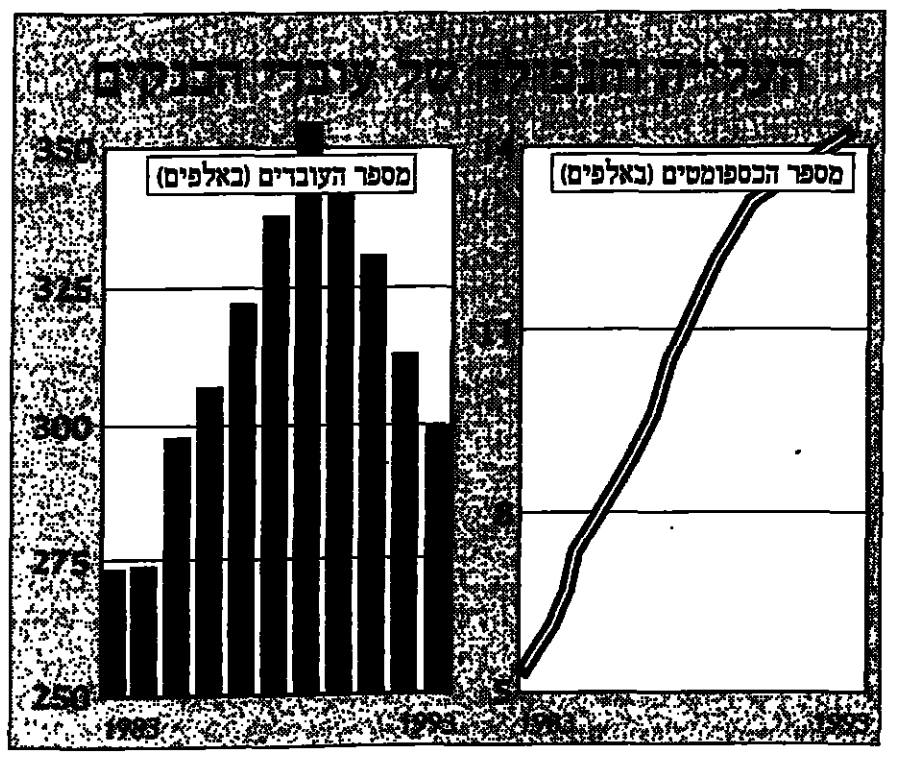

הבנקאות, אשר נבנתה על יחסים אישיים, משנה סגנון ויוצאת נשכרת מן ההתפתחויות הטכנולוגיות. בתחילתה להגדלת הרווחיות היעילות, נעשית הבנקאות פחות אישית.

27 שנים חלפו מאז התקין בנק ברקליס הבריטי את הכספומט הראשון בבריטניה, מספרים ניקולאס בניסטר ודן אטקינסון במדור הכלכלי של "גרדיאן".

המכונות הללו נתנו ללקוחות אפשרות למשוך כסף מחשבון הבנק שלהם בכל שעות היממה, ובמקומות רבים ברחבי המדינה, וכך נתקצרו התורים הארוכים שהשתרכו בסניפים, במיוחד בסופי שבוע שבהם שעות הפתיחה קצרות יותר.

עכשיו מבינים איגודים מקצועיים הרבה לקוחות, כי בלהיטותם להגדיל את רווחיהם ניצלו הבנקים את האוטומציה כדי לפטר רבים מן העובדים שעסקו בעבר בטיפול אישי בלקוחות.

הטכנולוגיה אשר יכלה לשפר את השירות, אומרים מבקרי השיטה, מנוצלת בקשיחות לצמצום מצבת כוח האדם במערכת הבנקאית – והלקוחות נעשים, למעשה, הכספרים של עצמם.

האוטומציה כשלעצמה, מציינים המבקרים, חשובה פחות מהשימוש שנעשה בה, ומתעורר החשד שגזע חדש של מנהלי בנקים מאמין שלמיכון נועד תפקיד אחד בלבד – לחסוך כסף לבנקים.

המבקרים טוענים כי הבנקאי החדש, יותר מאשר הטכנולוגיה הבנקאית החדשה, הוא המפתח להבנת הקיצוצים החדים בכוח אדם והרס התרבות של עבודה לכל החיים, שאפיינה את הבנקים עד לפני זמן קצר.

ליף מילס, מנכ"ל איגוד עובדי הבנקים והביטוח, אומר כי הבנקים עוברים מידיהם של מנהלים מסורתיים לשליטתם של אנשים שלגבי דידם הבנקאות מנותקת מיחסי אנוש. לשיטתם, הבנקאות היא מערכת של "מוצרים" שנקבעים להם מחירים אחידים, אשר נמכרים לציבור הרחב באמצעים אלקטרוניים. הוא צופה יום שבו יהיו בכל סניף בנק "כמה רובוטים אשר יסלקו כל שמץ של אנושיות מן הבנק".

חלק מן הכספרים מועברים לעיסוקים משתלמים יותר בבנקים. אחרים מועסקים במכירת ביטוח חיים וקרנות נאמנות, המוצר הרווחי מאוד אשר בנקים רבים רואים בו את עתידם.

מספר הכספומטים גדל במהירות. הבנקים הגדולים בבריטניה התקינו 5,347 מכונות כאלה עד '93. ב־'93 כבר יגיע מספרם ל־14,094 – והחברות הקבלניות קפצו על עגלת הבנקים.

הבנקאי החדש, יותר מאשר הטכנולוגיה הבנקאית החדשה, הוא המפתח להבנת הקיצוצים בכוח אדם

בנק ברקליס חולל מהפכה בבנקאות אחרת באותה שנה שבה הנהיג את הכספומט. הוא השיק את כרטיס האשראי הראשון בבריטניה, אשר דוחק את רגלי הצ'ק – צורת התשלום המסורתית זה דורות רבים.

ככל שהתפתחה האוטומציה, פחת מספר הסניפים וירד מעמדו של מנהל הסניף המסורתי.

לבנקים הבריטיים יש 54 מיליון לקוחות פרטיים, 3.2 מיליון לקוחות שהם חברות קטנות ובינוניות, ומיליון לקוחות שהם חברות גדולות.

מספר העובדים בבנקים הגדולים בבריטניה הגיע לשיא ב־'89 כאשר היה 355,700. זו היתה השנה שבה נעשתה אבי ניישנל, החברה הקבלנית השנייה בגודלה בבריטניה, לבנק.

מאז פוטרו מדי שנה, בממוצע, 13,900 עובדי בנקים בבריטניה, ובשלהי '93 הסתכם מספר העובדים ב־300,100. פחת גם מספרם של מנהלים, והאיגודים המקצועיים מוחים שהקיצוצים בכוח אדם יפגעו באיכות השירות. התאגדות הבנקים בבריטניה טוענת כי למעשה פחת מספר התלונות המוגשות לנציב קבילות הציבור במערכת הבנקאית.

מגמה מעורבת הסתמנה ברווחי הבנקים מאז הופעלה הטכנולוגיה החדשה, ואולם הסיבה העיקרית נעוצה בהפסדים בתחומים שאין להם קשר עם הטכנולוגיה, ובראשם חובות של המדינות המתפתחות. כניסת הבנקים לתחום הנדל"ן באמצעות משכנתאות עלתה להם ביוקר.

הבנקאות הבינלאומית וזו הקשורה לתאגידים הגדולים, ממוחשבת זה שנים, והבנקים וגופים פיננסיים אחרים מעבירים כסף באמצעים אלקטרוניים במערכות כמו CHAPS.

בנקים בעולם כולו עושים ניסויים בחלופות למזומנים. השלב הבא יהיה אוטוסטרדת המידע

הבנקים, הלהוטים להגדיל את ההכנסות כדי לפתוח חזית במאזנים שלהם, בעקבות המיתון, גייסו לעזרתם את המחשבים, לניהול המספר הגדל של לקוחות.

הבנקאות הטלפונית התחילה בבריטניה לפני חמש שנים, על ידי "הישיר הראשון" של בנק מידלנד. בפעם הראשונה יכלו לקוחות לדבר על צרכי הבנקאות שלהם עם מישהו בבנק שלהם, 24 שעות ביממה, 365 ימים בשנה.

השלב הבא יהיה אוטוסטרדת המידע, כבר היום אפשר לקנות באמצעות אינטרנט.

בנקים בעולם כולו עושים ניסויים בחלופות למזומנים. מערכת הכסף האלקטרוני "מונדקס" בבריטניה, מאפשרת ללקוחות למשוך כסף מחשבונותיהם באמצעות הטלפון, לביצוע קניות.

נעשו שינויים בחוקי הבנקאות: חוזי ההלוואות אינם חייבים עוד להיחתם בבנק או במקום העבודה של הלווה. ואולם, הטכנולוגיה משתנה במהירות רבה יותר. האם כל הדברים האלה יביאו לשיפור השירות ללקוח? ימים יגידו.

בינתיים, מעריך טרי תומאס, מנהל קואופרטיב בנק הבריטי, כי הבנקים הגדולים בבריטניה יקצצו בקרוב עוד 150,000 משרות, יותר מכפליים מהערכתו של בריאן פיטמן, מנכ"ל לוידס בנק.

ג'ון וילקוק, הכתב הפיננסי של "אינדפנדנט", מדווח כי תומאס אמר שפיטמן נקב במספר קטן יותר, מתוך חשש מתגובתם של עובדי הבנקים.

"עד לסוף המאה יאבדו מאה אלף משרות בבנקאות", אמר תומאס. "יהיה אפשר לקבל שירות בנקאי בטלפון, ברשת מחשבים ובאמצעות לווינים. איני מבין מדוע בני אדם נופתעים מתנופת הקיצוץ במצבת כוח האדם בבנקים".

ביפ"ה, איגוד הבנקים הבריטיים, הודה כי כבר אבדו יותר מ־115,000 תקנים בבנקים, בחברות הביטוח והחברות הקבלניות, בחמש השנים שחלפו. הסיבות: תחרות, קיצוץ עלויות והטכנולוגיה החדשה.

כריסטי המילטון, שנדרשה גם היא לנושא הזה, בעיתונה – "סקיי טיימס" הלונדוני – מעריכה כי האיחוד האירופי יפגע יותר מכל הקיצוצים במצבת כוח אדם במערכת הבנקאית, יהיה ורווחיה אנגליה. הנפגעים העיקריים יהיו הפקידים, מחשבים ומכונות אוטומטיות דוחקים את רגליהם. פתיחת הגבולות באיחוד האירופי תפגע גם היא בעובדים. "לאיחוד האירופי יש היום יותר ממאה בנקים קטנים, כאשר דרושים לא יותר מעשרים", אומר מרטין טיילור מבנק ברקליס.

בוכרה
כשר

مطابق للأصل

مطابق للأصل

בעולם

עבר שבוע / רפי פרסיץ

מווסתים ומהמרים

הגזירה השווה שגזר מיכאל קרפין בין האסון שהמיט ניק ליסון על בנק ברינגס לאסון שהמיטו בשנות ה־80' וה־90' בנקאיה השובבים של ישראל על לקוחותיהם ועל המערכת הפיננסית כולה היתה ראויה לדיון יותר ממצה משהוקצה לה ערוץ 1

לרגע הסבר שנוי במחלוקת על הסיבות לנפילות שפקדו את הבורסה בטוקיו מאז תחילת השנה (רעש האדמה בקובה לא היה אחד מהן), העדר הבהרה בספקות להרדיסית על הכוונות הכבונות בעסקה בתבנית ואופציוניות לפעילות בשווקים עתידיים ובשוק הנכסים הפיננסים הנגזרים, והערות תרעים לרוב, הסכילה הכתבה "העניר "הספסר מיליארד" בתוכנית "פנורמה" של ג'ין קר רבין בבי.בי.סי הבריטי, ששודרה בתוכנית "מבט שני" ביום ג' שעבר. התאר, בזמן הקצר שעבר לרשותה, את ההווי עתיר ההשתלות והסיכונים האופף את עסקיהם הובקי העולם של בנקים בינלאומיים.

יחי ההבדל הקטן

אבל, שאלת 64 אלף הדולר שהפנה מנחה התוכנית, מיכאל קרפין, לאבי הראל, מבכירי בנק הפועלים, באשר לדמיון בין הנזקים הצורבים שהמיט ניק ליסון בן ה־28 על מעסיקיו בבנק ברינגס, לנזקים הצורבים עוד יותר שהמיטו בנקאיה הבכירים של ישראל בשנות ה־80' וה־90', הן על מיליוני לקוחותיהם הן על המערכת הפיננסית כולה, נותרה בלא מענה.

ההבדלים בין שני האסונות מתבטאים בארבעה מישורים:

● את ההפסדים שהנחיל ניק ליסון לבנק ברינגס ספגו בעלי מניותיו ובמידה פחותה, חלק ממחזיקי איגרות החוב שהנפיק. את ההפסדים שהנחילה מערכת הבנקאות בישראל למיליוני לקוחותיה ספג עם ישראל.

● בעוד ניק ליסון פועל בסתר בסינגפור, כשהוא מעלים עסקאות ומנצל בפיוקנות פרצות שנבעו במנגנון הביקורת בבנק ברינגס, עשתה המערכת הבנקאית בישראל, בחיפוי הרגולציה, את לקוחותיה האומללים לאור היום, בלא בושה בלב.

● בעוד מעלליו הזדוניים של ניק ליסון בסינגפור ארכו כחודש, התפרעו מעלליהם הזדוניים של קברניטי הבנקאות בישראל לאורך תקופה ארוכה.

● בעוד עסקיותו של ניק ליסון זיכוהו בתואר מהמר, מכונים בשום בה בעלליהם של קברניטי הבנקאות בישראל ויכוח. משתבר שכמו הגבול ההדק בין פיתוי לאונס (והונה), והסייג הבוק, המחיצה המפרידה בין דרבות להיכור ריקה ושרירותית.

האחראי הבריט שהדעיפו יש נידבים: כפוי הבנקים בישראל על לקוחותיהם בשלהי 1993 ובתחילת 1994 לצורך רכישת יחידות נאמנות בניהולם, הבנקים שהעניקו לעובדים והשקעיים בשיווק הקרנות האבודות, והתקפאה העגומה שבה הקפיאו את מסקנותיה של ועדת־בייסקי מוכיחים, אם יש צורך בכך, כי מאז ספירת 1983, לא בערו הבנקים את הרע מקרבם.

הצביעות חוגגת

זכותם המפוקפקת של בנקאים בישראל, "יאמר כי כשבר רובר ב"זיוסותים מייצבים", הם בצויים בחברה נשגבת. הכוונה להתערבויות הגופל שבהן חזר באת באשיית הבנקאות המבולבלת בעולם מאז המשבר שפקד את בערך המטבע האירופי ב־1992 ושלא להזכיר התערבויות תשאות קורסות.

התערבויות אלה, שהתקבצו בשבועות האחרונים בעקבות התכנות שניתתו על הדולר האמריקאי, הנחילו לבנקים המרכזיים ובלזרה, למשלם־המסים במדינותיהם הפסדים הנאמדים בעשרות מיליארדי דולרים – שניגרו כמו מסמיים לכיסיהם של מהמרים בגורלם כג'ורג' סורוס ועמיתיו.

הצביעות הטבוכה על פעילותם של בנקים מרכזיים בשוקי ההליפין מעוררת חלחלה. בעוד שבמישוריהם הבנקאוליטיות זוכים להלולות, זוכים המהמרים, הבימימכרים לנחת את החס בשוקי החליפין ויאאים בהם בעולם, בכובד ספקולנטים: מתחבבים בעיני רבים (כהם בנקאים מרכזיים) עבריינים לכל דבר – חרף העובדה שעקרונית, כלל אין הבדל בין הימור על (נאמרו) בגזית להימור על (נמר) מטבעות.

נוצה אחת שאין לתלות מבעיתה צרינות־יתרה של באר פיית הבנקאות הבריטית בעולם: זו שהיא נוצעת בהתנבר הרתרה הבלתי בלאית בבארת האינפלציה. בדומה הבנקאות במדינות מערביות אחרות, מצדיה העלייה המתונה במדד המחירים לצרכן בארה"ב (+0.2% בחישוב חודשי) ובישראל (–0.1% במדד המחירים לצרכן לחודש מארס) שתוף כיפלומניתה בזירת מטבעות. אין באמה הכולל של הבנקאות המרכזית בעולם כולו שלילה.

היפוכו של דבר, האבחון שהציגו אלן גרינספן וציותי בפריך דירוב באיתור הסכנה, והמיגון התרופתי שאיבנו בסלילה בעוד מועד, היו מזהירים. בתחום זה הקים הבנק המרכזי בארה"ב בעיניהם את מהלכה המוהר בבנק ישראל, שנקטה לסכנת האינפלציה מכה בשעה ה־11, בחודשים אחרים.

כוננות־שווא

ביום ראשון שעבר, רווחת בבודור זה על שמועות שתתדר צצו בשווקים על קיצוץ ריבית הניכיון היפנית ב־1.75% (שפל היסטורי קודם) ל־1% (שפל היסטורי הרגע). אכן, לאורך השבוע, פיזור ונרכזו פרשנים בקרוסתנות סביב עיתוי המשבר על של קיצוץ צפוי זה וסביב ההמתנה של החבילה הדירום הכלכלית שרוקחת ממשלת יפאן לעידוד הפעילות במשק.

כשהתאמתו השמועות, ביום שני שעבר, התחוור לכל שהמהלך עבר. במלים אחרות, האירועים כבר היו גלומים בשווקים. בכל מקום, אף ביפאן עצמה לא התרגשו יתר על המידה – לא בבילות המדיניה, לא בעסקת החבילה הערב־נלאית (שפירה סדם גובשה) שנבצרה לה. מדד ניקיי נסוג ב־39 נקודות (328+ בחישוב שבועי).

הובה מעיניה של קהילת הפרשנים בחנות בראות שהתבטרות המפליגות בשערו של הין מול הדולר (20%+ מאז תחילת השנה) אינן תולדה של מצבי רוח נהבניים־חולפים של סוחרים תאב־בצע, אלא בבואה נאמנה למיגורים במבנים עמוקים, המתחוללים במאזני הכוחות הכלכליים בעולם. הוא הדין לגבי יחסי הגומלין בין המטבע האמריקאי למטבעות האירופיים.

מהומה על לא מאומה

גם במחלוקת הסחר הנצחית בין יפאן לארה"ב ואירופה (ואיומיהם ובענים של הממשל בארה"ב להטיל עיצומים על יבוא מוצרים יפאניים אם לא יתרכו היפאנים וירכשו יותר חלפי רכב מתוצרת ארה"ב) גרמה בשבוע שחלף למהומה על לא מאומה בקרב פרשנים.

הרשויות בארה"ב, אין קהיליית הפרשנים קולטת כי אפילו יוותרו היפאנים לארה"ב בכוארי־סחר (דבר שאינו צפוי בקרוב), תיוודע לוויהודים באה הפשעה מזערית על מאזן הסחר בין שתי המדינות – המתקון יותר לשעתו של הין.

לכיווהזמן נראה לעין, אין הסכם בינלאומי בעולם שיהיה בכוחו לאנוס תעשיין או צרכן יפאני (או אמריקאי, או ישראלי) לקנות מהדגלו והתהיל לייבא מוצרים זרים, זולים ואיכותיים ככל שיהיו, שלא הסבך להוכשם עד בה.

6.8 מיליארד לרוסיה

למען הין, שנסק במשך רבוע המסחר הקוצר לרמת שיא של 80.15 מול הדולר, או 57.70 מול המארק) התחב את המסחר בטוקיו ב־83.15 ין לדולר, היו שערי העלייה של המטבע האמריקאי מול המטבעות המובילים גבוהים בקצבת מארק בסוף השבוע שקדם לו: 1.39 מארק, 1.1460 פרנק שווייצרי ו־1.6020 מול הליש"ט.

לשבוע הבא עלינו לטובה מצביע יהבי פריימן על משבר ביתהתנגדות במסלול התאוששותו של הדולר, השוכנת ברמות 142.35, 143.50 ו־145.50 מארק לדולר. בועז יוקבה צופה מבחר צלב ער, ואינו מוצא מכלל אפשרות התאוששות הדולר מול המטבעות האירופים המובילים לגבהותיהם מול הין.

שער הזהב עמד על 5,020 הדיקה. אחרי משא ומתן ממושך, אישרה קרן המטבע הבינלאומית הלוואה בשיעור של 6.8 מיליארד דולר לרוסיה. מיליארד דולר מהם יועבר החודש: היתרה – בתחום בשיעור של 0.5 מיליארד דולר כל חודש. ברוסיה, בחוכה ההלוואה בתנאים כלכליים: הפחתת קצב האינפלציה ב־11 החודשים ל־1% בחודש, קיצוצים בסעיפים בגירעון התקציבי, הרקשות ברפורמות הכלכליות (הפרטה באצת), ועוד.

להוציא סוריה, שבה התייקרה ריבית הבסיס מ־8.5% ל־9%, עמדו זירות הריבית בסימן ירידה: התשואה השנתית על איגרת החוב הדולרית הארוכה פתחה ב־7.39% ל־7.34% וזו על שטרי־אוצר ל־3 חודשים ב־5.87% ל־5.75%. הוא הדין באג"ח המארקיות, הליש"טיות, הבלגיות, ההולנדיות, הצרפתיות.

היעד הבכי להצטבקת התשואה השנתית על איגרת החוב הדולרית הארוכה סוכן כעת בסביבות 7.15%.

שערי הנפט הגולמי נאו לפסגות בנות שמונה חודשים, כשהבית נפט מסוג ברנט נסחרת לקראת סוף השבוע ב־18.90 דולר. לעליות אלה גרמו צמצום ובבי בתפוקת הבארות בים הצפוני וההערכה כי מועצת הביטחון תסרב לבטל את העיצומים שהטילה על יצוא נפט מעיראק.

הערכות אלה התבדו ביום שני, כשהתירה מועצת הביטחון לעיראק, פה אחד, לשווק נפט בשווי של שני מיליארד דולר בששת החודשים הבאים, בתנאי שהתכבים בתמורת המכירות לצרכים הומניטריים. עמידו בבתיתנים להצבעה בפרלמנט העיראקי בעבר ראתה עיראק בסייג ההומניטרי פגיעה בריבונותה. ביל או בך, הזים ירדו הנפט הגולמי השבוע.

בבורסות, טיפס מדד דאו ג'ונס ב־15 נקודות בחישוב שבועי, כשהוא נתמך בעלייה בשערי איגרות החוב, וחתם את השבוע ב־4,207 נקודות. מדד האנג־סנג בהונג קונג הלך בעקבותיו והעפיל מ־6,470 ל־6,663 נקודות.

בשוקי הסחורות, נציין:

● את הירידה התלולה בשער הקקאו. הצנה מרמה של 14 סנט לליברה בשבוע באפריל ל־12.67 סנט בסוף השבוע שעבר, על רקע יבולי ברכה בברזיל, בהודו ובתאילנד. שער קפה מסוג עראביקה הצטמק ב־1.6740 ל־1.6270 דולר לליברה.

● יחב המתכות התעשייתיות נבהרו בירידות: שער הנחושת הצטמק ב־2.967 ל־2.917 דולר לטונה; שער העופרת ב־606 ל־603 דולר לטונה; שער הבדיל ב־5,865 ל־5,760 דולר לטונה; שער האבץ ב־1,056 ל־1,053 דולר לטונה; שער האלומיניום ב־1,860 ל־1,825 דולר לטונה; ושער הניקל ב־7,621 ל־7,315 דולר לטונה.

● במתכות היקרות הדוקה עלייה שבועית בשער הכסף, ב־5.37 ל־5.45 דולר לאונקיה, בניגוד לשערי הזהב והפלטינה, שהתכווצו במקצת.

● בכותנה התחדשה מגמת העלייה. בסוף השבוע נסחרה ב־112.22 דולר לליברה, עלייה שבועית ב־8 סנט לליברה.

וילקוקס אלקטריק זכתה בחוזה בסך 500 מיליון דולר של האף־אי־אי

בתוך שש שנים תקים החברה רשת תקשורת לוויינית לניווט מדויק של מטוסים

ואשינגטון (בלומברג). וילקוקס אלקטריק, הבת־חברה של ענק האלקטרוניקה הצרפתי תומסון CSF, עתידה לחתום בקרוב על חוזה בסך 500 מיליון דולר, שיבשר עידן חדש של ניווט מטוסים בעזרת לוויינים.

על פי החוזה בן שש השנים עם מנהל התעופה הפדראלי (FAA), תוקם רשת כלל־ארצית של תחנות קרקעיות, אשר יבטיחו אותות שיגיעו מלוויינים שיוצבו בגובה 17 אלף ק"מ מעל פני כדור הארץ.

כבר היום יכולים טייסים להשתמש באותות אלה כדי להתוות את מטוסיהם במעבר מעל אוקיאנוסים ובאזורים דלילי־יישוב, אך הם זקוקים לדיוק רב יותר בהתקרבם לנחיתה.

כאן בדיוק נכנס לתמונה ההסדר החדש. התחנות הקרקעיות והתוכנה שתפעיל אותן, האמורות להיות מושלמות ב־1997, יתקנו את אותות הלוויינים ויאפשרו לטייסים לנווט גם בנתיבי הטיסה העמוסים ביותר, כגון נתיבי הגישה לנמלי תעופה.

ראש ה־FAA, דייוויד הינסון, העריך את קצב מימוש הפרויקט באופן פרדם בקיץ שעבר מכדי. "השאלה אינה עוד 'האם זה עדיין', אלא 'באיזו מהירות נוכל להתקין את זה'", אמר.

ה־FAA מסר, כי ברגע שהמערכת תנוצל באופן מלא על ידי חברות התעופה, תהיה "מערכת האיסוף הגלובאלית" הסינגל המשמעותי ביותר שפקד את ניווט האוויר מאז החל השימוש באותות רדיו לפני 50 שנה.

החוזה מהווה הצלחה כבירה מבחינתה של וילקוקס, חברה המתמחה במערכות ניווט הבר־זיה ניתנת, מקבוצת סיכו טיר־וזי. בעוד שכמה של המנצחת במכרז יפורסם סופית רק ב־15 במאי, ה־FAA כבר מסר לכמה חברות שהתחרו על הפרויקט, כי וילקוקס נמצאה להתנהל במו"מ על החוזה הסופי, כך מסרו מקורות יודעי דבר.

עלייה של 12% ברווח הנקי של וירלפול ברבעון הראשון של '95

בנטון הרבור, מישיגן (בלומברג). חברת וירלפול דיווחה ביום רביעי שעבר על עלייה של 12% ברווח הנקי שלה ברבעון הראשון.

יצרנית מכשירי החשמל הביתיים מסרה כי רווחיה עלו מ־67 ל־75 מיליון דולר. ההכנסות עלו ב־6.4%, מ־1.87 ל־1.99 מיליארד דולר.

יו"ר וירלפול, דייוויד ויטוואם, אמר כי הרבעון היה בעייתי בעטים של שינויי מלאי של הלקוחה סירס, רבאק ושות', וכן עליות גבוהות יותר של חומרי גלם ומרכיבים נרכשים.

בפברואר, הפחיתה סירס את מלאי מכשירי החשמל שלה ומכירות וירלפול, משמעות הדבר היתה צמצום של 190 אלף יחידות במארס בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. החברה מסרה, כי ההתלולה אינה צפויה לפגוע ברווחי 1995.

"אנו סבורים כי סוגיית סירס המלאי היא מאחורינו, וכי מכלול מוצרים הקשורים לה יחזור למתכונת הרגילה שלהם", אמר ויטוואם.

על מנת להתמודד עם העלויות הגבוהות יותר של פלאסטיק, פלדה, אלומיניום וחומרים אחרים, הודיעה החברה כי נאלצה על סדרת העלאות מחירים בהיקפים של 1.5%–2%.

וירלפול מצפה לסיים את השנה ברווח תפעולי גבוה יותר. אשתקד, הרוויחה וירלפול 158 מיליון דולר על הכנסות של 8.10 מיליארד דולר.

בבאורא, הציגה החברה אבן פינה למפעל חדש, בעלות של 12.5 מיליון דולר, לייצור מוצרי חשמל קטנים. המפעל אמור להתחיל לפעול בשנה הבאה.

ירידה של 37% ברווח של קרייזלר ברבעון הראשון של 1995 למרות עלייה בהכנסות

קרייזלר תשקיע לפחות 750 מיליון דולר במפעל חדש למנועים

דטרויט (בלומברג). חברת קרייזלר הודיעה על ירידה של 37% ברווחיה ברבעון הראשון, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, עקב עלויות שריינו באמירות, ירידה במכירות והוצאה חד־פעמית של 70 מיליון דולר לתיקון מכוניות מסחריות ישנות שלה.

יצרנית המכוניות השלישית בגודלה בארה"ב מסרה, כי הרווח הנקי שלה ירד ברבעון הראשון של 1995 מ־938 ל־592 מיליון דולר. ההכנסות עלו ב־13.2% ל־13.6 מיליארד דולר.

"תוצאות הרבעון הראשון שלנו שיקפו האטה כללית בפעילות הכלכלית המקומית, שהובילה להעלאת תמריצי הקנייה הקמעונאיים", אמר יו"ר החברה, רוברט איטון.

הוצאות הסוחרים ריארן הממוצעות של קרייזלר על כל כלי רכב הסתכמו ברבעון ב־590 דולר, ירידה מ־710 בתקופה המקבילה אשתקד. אולם החברה מסרה, כי עד סוף הרבעון, הסתכמו ההוצאות ב־750 דולר בממוצע.

עלויות השיווק הגבוהות יותר הפחיתו את רווחיה של קרייזלר על כל כלי רכב שנמכר בארה"ב (לאחר מס) מ־1,200 ל־830 דולר בתקופה המקבילה אשתקד. ברבעון הרביעי של 1994, היה הרווח הממוצע 1,350 דולר. מספר היחידות שמכרה החברה ירד מ־740,598 ברבעון הראשון של 1994 ל־714,765 השנה, בעוד שנתחה בשוק כלי הרכב בארה"ב ובקנדה ירד מ־15.7% ל־15.0%.

ביום חמישי הודיעה החברה, כי תשקיע לפחות 750 מיליון דולר בהקמת מפעל הרכבה בדטרויט, שבו ייצור החל משנת 1998 ואילך הדור החדש של מנועי וי־8 ווי־6 לג'יפים ולמשאיות מתוצרתה.

"קרקוריאן מנסה לאלץ את קרייזלר לרכוש את מניותיו בה ביותר משווין האמיתי"

ניו יורק (בלומברג). מה האינטרס של המיליארדר, קירק קרקוריאן בקרייזלר?

קרקוריאן מעוניין כי אחזקותיו – בסך 10% – ביצרנית המכוניות יהיו שוות יותר מכפי שהיו בעבר הלא־רחוק, וזו הסיבה לכך שיזם ניסיון השתלטות עוין, בסך 20.51 מיליארד דולר, על 90% הנותרים בחברה.

משקיעים מוסדיים ובנקים להשקעות אומרים כי קרקוריאן ישיג את מבוקשו, גם אם הוא ומשקיעיו, הכוללים את יו"ר קרייזלר לשעבר, לי אייאקוקה, לא ישתלטו בסופו של דבר על החברה.

יחד עם זאת, כמה בנקאים אומרים, כי מטרתו האמיתית של קרקוריאן היא לאלץ את החברה להשתמש בחלק מכספה המזומן – המסתכם ב־7.6 מיליארד דולר – כדי לרכוש בחזרה את מניותיו.

בנקאים אחרים אף טוענים, כי יבקש למכור את מניותיו בפרמיה, אמצעי סחיטה בו השתמש קרקוריאן במקרים קודמים, הנקרא בכנה "greenmail".

למרות זאת, מרבית המשקיעים המוסדיים מתייחסים להצעתו של קרקוריאן ברצינות רבה יותר.

"השאלה שיש לשאול היא, האם יוכלו לגייס את הסכומים בהם מדובר", אמר פול מקכאר נוס, אנליסט מחברת אינטרמרקט סמנט אסושייאטס מבוסטון, המחזיקה בכ־2.7 מיליון מניות של קרייזלר. "אנשים תוהים כיום, כיצד יוכלו לבצע זאת, והם מתקשים להאמין שמשקיע אחר יצטרף להצעת הרכישה", לאור העובדה שזוהי אחד מניסיונות ההשתלטות הגדולים בהיסטוריה.

דובר של קרקוריאן אמר, כי הרכישה תמומן בעזרת הלוואות של 12 עד 13 מיליארד דולר, 5.5 מיליארד דולר מתוך יתרות המזומנים של החברה – הנאמדות ב־7.6 מיליארד דולר – ו־1–5 מיליארד דולר במניות של קרקוריאן, אייאקוקה וכמה משקיעים אחרים, ששמם לא פורסם.

הדובר הכחיש כי קרקוריאן מנסה לבצע "greenmail".

המשקיעים אינם מופתעים מכך, שקרקוריאן מציע פרמיה תמורת החברה כולה, במקום להגדיל את אחזקותיו בהדרגה. לפני המסחר ביום רביעי – במהלכו זינקו מניות קרייזלר ב־25% בעקבות הידיעות על ניסיון ההשתלטות – ירד ערך המניות של קרייזלר בשנה האחרונה ב־23% ל־39.25 דולר. קרקוריאן מציע לשלם 55 דולר על כל מניה שירכוש מקרייזלר.

"קרייזלר זולה", אמר מייקל פריים, מנכ"ל חברת היין סקיו ריכיה, המחזיקה ב־1.7 מיליון מניות של קרייזלר.

אייאקוקה תוקף את יו"ר קרייזלר

משקיעים רבים גורסים, כי הצעתו של קרקוריאן נמוכה מדי, ברמה הגבוהה פי 5.5 מהרווח השנה הבאה. אם נוסיף לכך את המזומנים שברשות החברה, ברור, טוענים אחרים, כי תשלום של 65 עד 70 דולר למניה אינו בלתי סביר.

בעלי מניות בקרייזלר הגישו ביום רביעי שעבר לפחות 28 תביעות בבית הדין שבדלאוור, במטרה לבלום את ניסיון ההשתלטות של קרקוריאן על החברה, כך דווח בעיתון "ניו יורק טיימס". בתביעות נטען, כי מנהלי קרייזלר יפרו את חובתם לבעלי המניות אם יאשרו את הצעת הרכישה בלא לקבל מחיר גבוה יותר תמורת החברה.

לי אייאקוקה מתח שלשום ביקורת על יורשו בתפקיד יו"ר קרייזלר, רוברט איטון, ואמר כי הלה לא פעל במהירות מספקת כדי לשפר את המכוניות תוצרת החברה.

"גייסתי אותו לחברה על מנת שיבצע שיפורי איכות", אמר אייאקוקה בריאיון לעיתון "דטרויט ניוז". "הוא עושה זאת, אם כי באיטיות רבה מכפי שהיה יכול".

ארצות הברית לוחצת על יפאן לפתוח את שווקיה למכוניות וחלפים מתוצרת אמריקאית

ואשינגטון (ע"י). ממשל קלינטון הגביר בסוף השבוע את לחצו על יפאן, כדי שתפתח את שווקיה ליבוא ושיווק מכוניות, חלקי מכוניות אמריקאיות, והודיע כי הוא מוכן להטיל סנקציות סחר אם לא יושג הסכם חיובי בנושא זה.

"אנחנו מוטרדים מאוד מיחסם של היפאנים בשוק המכוניות, ואנו סבורים כי הם מרחיקים מוצרים זרים מהשוק היפאני", אמר דובר הבית הלבן, מייק מקארי, לכתבים.

"אנו מאמינים כי פתרון בעיית חוסר האיזון באמצעות מו"מ הינו הדרך המועדפת ביותר, אך אם זה ייכשל נצטרך לשקול אופציות אחרות, ויש לנו כאלה", הוסיף מקארי.

מקארי אישר, כי הממשל מכין רשימת מוצרי יבוא יפאניים, עליהם יוטלו מכסי ענישה אם ייכשל המו"מ.

ארה"ב תוכל גם להביא את טיעוניה לארגון הסחר העולמי החדש בג'נבה, ולקרוא תגר על מחסומי היבוא היפאניים.

מומחי סחר אמרו, כי ייתכן שיפאן לא תרצה לחשוף את עצמה לפסיקה שלילית, שתקבע תקדים בעל השלכות מרחיקות לכת על כל השווקים ולא רק על שוק המכוניות.

הסחר במכוניות וחלקי מכוניות מהווה כשני שלישים מגירעון הסחר של ארה"ב עם יפאן המגיע לכך 60 מיליארד דולר. עובדי ממשל אמריקאים טוענים, כי אינם יכולים להפחית את הגירעון האדיר בלי לטפל בסוגיית סחר המכוניות.

ארגון י"א־ט־א דורש להפחית את זמן התורים בנמלי התעופה

ג'נבה (ע"צ). ארגון התעופה הבינלאומי (יאט"א) דרש בסוף השבוע מהממשלות להפחית ל־45 דקות לכל היותר את הזמן שנאלצים נוסעים להמתין בנמלי התעופה, בשל סידורים רשמיים הכרוכים בטיסה.

הארגון, המאגד 200 חברות תעופה, אמר בהצהרתו כי הסוגיה תידון ב־18 באפריל בכנס של הארגון במונטריאול, ויוגשו הצעות לפתרונה.

את ההצעות מציע יאט"א תוזה, כי יוקמו מרכזי מידע לנוסעים שיתייחסו לנושאי הכפל בדרכונים, ולמסמכים בהבדוות בריאות.

בהצהרת הארגון צוין, כי להערכת מומחים "תוכפל התנועה האווירית ב־10 השנים הבאות. אם לא יינקטו צעדים להחשת זרם הנוסעים המגיעים, יסותקו נמלי תעופה מסוימים, ומדינות מסוימות יתמידו כי תיירים כתוהו מקום מקום".

יאט"א הוסיף כי הצעה זו תקבל את אישורה של המועצה הבינלאומית לנמלי תעופה.

אד זנדר מונה לנשיא חברת המחשבים מיקרוסיסטמס סאן

מאת אבי בליזובסקי

אדוארד זנדר מונה לנשיא חברת המחשבים מיקרוסיסטמס סאן. הוא יחליף בתפקיד את פיליפ סמפר שעזב את תפקידו. זנדר היה נשיא חברת התוכנה של סאן, סאנסופט, במשך ארבע השנים האחרונות.

סאן עם הכנסות העולות על 5 מיליארד דולר, היא אחת היצרניות הגדולות בעולם של מחשוב פתוח ברשתות תקשורת לשוק החברות והארגונים. זנדר, בן 48 עוסק בתפקידי ניהול בסאן מאז 1987.

בתפקידו החדש ימשיך זנדר לדווח לסקוט מקנילי, מנכ"ל ויו"ר סאן. לזנדר יש יותר מ־24 שנות ניסיון בתעשיית ההייטק, הכוללות הנדסה, שיווק וניהול. לפני שניהל את סאנסופט, היה זנדר סגן נשיא לשיווק ארגוני בסאן. במהלך הקריירה שלו הוא מילא גם תפקידי ניהול בכירים בחברות אפולו, דטה ג'נרל ורייתאון.

תחת ניהולו של זנדר ביססה סאנסופט את סביבת ההפעלה סולאריס, כמובילת שוק היוניקס – בהכנסות וביחידות שנמכרו.

ניסיון עשיר

"אד זנדר מביא לסאן ניסיון ניהולי עשיר. הוא הוכיח הצלחה בכל היבטי הניהול. להבנתו העמוקה את האסטרטגיה של החברה ואת דרישות הלקוחות יהיה ערך רב בהרחבת מעמדה המוביל של סאן.

"הצוות הניהולי שלו ביצע עבודה מצוינת בהעלאת הרווח של סאן. אני שמח שאנו יכולים לקדם מנהלים מתוך הארגון", אמר מקנילי.

הריביירה הצרפתית פורשת שטיח אדום לתיירים מרוסיה

ניס, צרפת, (ע"צ). מלונאים ובעלי מסעדות בריביירה הצרפתית, המסוגלים כבר לבטא מספר מלים בשפות אירופיות רבות, נאלצו בשנה האחרונה לעבור קורסים מזורזים ללימוד השפה הרוסית, בשל הזרם ההולך וגובר של תיירים מברית המועצות לשעבר.

16 אלף תיירים מחבר המדינות לשעבר פקדו ב־1994 את מלונות הפאר בריביירה, ולשכת התיירות בעיר ניס מצפה השנה למספר של 28 אלף מהם. אולם, לעומת 347 אלף איטלקים, 249 אלף אמריקאים ו־222 אלף אנגלים שביקרו באזור ב־93', בנוסף לרבבות גרמנים ויפאנים, הופעתם של תיירים ממזרח אירופה נחשבת עדיין לתופעה שולית.

עם זאת, זמן שהייתם של התיירים הרוסים במלונות פאר בקאן, ניס או מונאקו – לפחות 10 ימים – ארוך פי חמישה מזו של עמיתיהם האמריקאים. כמו כן, הם מוציאים בממוצע מדי יום סכום 2,500 פרנקים (500 דולר) לעומת תקציבם היומי של האנגלים או הגרמנים, הנע בסביבות 100 דולרים.

כיום מוצעות חבילות נופש במחיר של 1,950 דולר לאדם, ו"אייר פראנס" תחנך קו טיסות שכר לריביירה.

קורס שיווק בינלאומי מתקדם

בימי ב'
החל מ־1.5.95
בתל־אביב

חברי הוועדה המקצועית • מר הרצל אביב, מנכ"ל פז חן • מר אמנון דיק, מנכ"ל השקם בע"מ • מר שלמה תרבי, משנה לנשיא לפיתוח עסקי, אלביט • מר אהרון גיצני, מנהל פיתוח עסקים ותכנון אסטרטגי, סאיטקס תעשיות • מר עמי רוזנפלד, יו"ר טבע ישראל • מר עמיאל שדה, מנכ"ל דלתא • מר עמירם שור, מנכ"ל מל"ל.

המרצים (לפי סדר הא"ב): • פרופ' תמיר אגמון • פרופ' זוהר בן־אשר • מר שמואל בן־סובים • פרופ' זאב הירש • מר ישראל הרץ • מר בני הרשקוביץ • דר' יאיר זימון • דר' צבי סמיר • מר ברי פינטוב • גב' שולמית פסטר • מר שי קלע • מר עמי קמיר • מר אבי רווה • מר עמי רוזנפלד • מר יצחק שלו.

מרכז אקדמי: דר' צבי גנור.

בין הנושאים • פילוח שווקים בינלאומיים ומיצוב • הערכת פוטנציאל והזדמנויות עסקיות בחו"ל • מודיעין עסקי, מחקרי שוק ומאגרי מידע • פרסום וקידום מכירות בחו"ל • מדיניות המחירה • שותפויות אסטרטגיות, מיזמים משותפים, זכיינות, רישוי ועוד • הכנת תכנית כוללת ליצוא • מודלים איכותיים בהיערכות לשווק בינלאומי • לוגיסטיקה, ניהול ובקרה בסחר בינ"ל • הסכמי סחר ושיתוף פעולה בינלאומי • היבטים פורמליים ביצוא ויבוא: מסמכים, מכס ומיסים • תמחיר ליצוא ויבוא • שילוח בינלאומי • חדירה לשווקים שונים בעולם.

פרטים והרשמה: טל' 03-6957202, פקס. 03-6953104

המרכז הישראלי לניהול

טיים וורנר תיאלץ כנראה למכור את אחזקותיה בטרנר ברודקסטינג

ניו יורק (בלומברג). חברת טיים וורנר מתקשה להשיג סך מספיק של מזומנים כדי לעמוד ביעד שקבעה לצמצום חובותיה בלא למכור את אחזקותיה – בשיעור 20% – בחברת טרנר ברודקסטינג סיסטם, דיווח העיתון "וול סטריט ג'ורנל", בציטטו בעלי מניות הגונים ומנהלי בנקים להשקעות.

טיים וורנר תיאלץ אולי למכור את אחזקותיה בטרנר ברודקסטינג כיוון שרבים מנכסיה האחרים הם בעלי ערך מופחת – כגון אחזקותיה בחברת אטארי – או שלא ניתן יהיה למכרם בקלות. אחזקותיה של טיים וורנר בטרנר ברודקסטינג, שאינם קשורים לעסקיה המרכזיים של החברה, שווים כ־2.3 מיליארד דולר, מסר מיכאל פכי, אנליסט באליאנס קפיטל מאנג'מנט.

בפברואר, התחייבה טיים וורנר למכור נכסים בשווי של 2–3 מיליארד דולר כדי לצמצם את כלל חובותיה, המסתכמים ב־15 מיליארד דולר.

נדל"ן

החוק לקיצור הליכי הבנייה יוארך בקרוב – בפעם השלישית

מאת זיו מאור

במשרדי הפנים והשיכון טוענים, כי אין ברירה אלא להאריך את תוקף הול"ל. בחצי השנה האחרונה לא הספיקו לאשר את תיקון מספר 40 לחוק התכנון והבנייה, ו"בינתיים אין חלופה לול"ל"

באוקטובר '94 הוארך תוקף חוק הול"ל בפעם השנייה. משרד הפנים ומשרד הבינוי והשיכון הבטיחו אז, כי זו תהיה הפעם האחרונה. ואולם, בעוד שבועיים מהיום יפוג תוקף החוק שוב – ובינתיים עדיין לא אושר בכנסת תיקון מספר 40 לחוק התכנון והבנייה, האמור לתת פתרון לבעיות שיימון התמורד הול"ל (.

בשבוע שעבר נשמעו במשרד הפנים ובמשרד השיכון שוב הקולות המוכרים, על כך ש"לא תהיה ברירה אלא להאריך את תוקף הול"ל לתקופה נוספת, כנראה עד סוף '95". לפני חצי שנה, בעת הארכת התוקף הקודמת, העריכו הגורמים המוסמכים במשרדי הממשלה, כי תיקון מספר 40 יאושר עד סוף אפריל '95. בינתיים, כידוע, עדיין לא הובא התיקון לקריאה שנייה ושלישית בכנסת, למרות דיוניה הרבים של ועדת המשנה המיוחדת של ועדת הפנים לעניין.

לפי תגובת משרד השיכון בסוף השבוע שעבר, הוא יתמוך בהארכת הול"ל לתקופה נוספת – של 8 חודשים – עד אישור תיקון מספר 40. בכירים במינהל מקרקעי ישראל אמרו בסוף השבוע, כי למרות ש"הול"ל אינו הפתרון האידיאלי, יש לקיימו, כיוון שאין לו בינתיים חלופה". נראה שגם במשרד הפנים המגמה היא לתמוך בהארכה ולהגיש באחת מישיבות הממשלה הקרובות הצעה כזו.

רוה: החברות ייתקלו בסבך בירוקרטי

הול"ל – חוק הליכי תכנון ובנייה (הוראת שעה) – נחקק לראשונה בשנת 1990, ובא לענות על הצורך במתן פתרונות דיור מהירים לגל העלייה הגדול שהגיע אז מברית המועצות. בחוק נקבעו מועדים מקוצרים מאלה הקבועים בחוק התכנון והבנייה לאישור תוכניות למגורים. בנוסף, עוסק החוק בקיצור ההליכים הדרושים לאישור הרחבה של אזורי תעשייה קיימים או לאישור תוכניות חדשות לתעשייה, בשטח שנועד לכך בתוכנית מתאר קיימת.

גרסתו הראשונה של חוק הול"ל חלה רק על בנייה למגורים. כשנה לאחר חקיקתו הוספו לתחומי תחולתו גם אזורי תעשייה. בשנת 1992 נקבעו בו כמה מגבלות וסייגים, שנועדו למנוע תכנון חפוז, ואישור תוכניות בלא בדיקה מקיפה ובלא מתן פתרונות לתשתית. אלו נקבעו נוכח בעיות שצצו בעקבות הקלות יתר בול"ל, שנוצלו על ידי קבלנים ויזמים.

עו"ד תמי רוה, המתמחה בנושאי תכנון הבנייה ומשמשת כיועצת משפטית בהתאחדות הקבלנים וברשות לפיתוח ירושלים, נמנית על התומכים בהארכת תוקף הול"ל. "עד אישור תיקון מספר 40, אם אכן לא יוארך הול"ל בשבועיים הקרובים, ימשיכו לפעול על פי חוק התכנון והבנייה הקיים, וכתום פרק זמן זה יחולו ההסדרים החדשים", אומרת רוה. "כלומר, ייוצר מצב שיזם לא יידע אם הוא רשאי להגיש תוכנית, אם כן – מי יבדוק אותה, ידון בה ויאשרה".

"הארכת הול"ל – הליך של קבע בשלוש וחצי השנים האחרונות – פסולה ופוגעת במערכת התכנונית של המדינה" – טוען לעומתה עבית שפירא, ראש האגף לשמירת טבע בחברה להגנת הטבע.

לטענת שפירא, הפך הול"ל לצינור העוקף להעברת תוכניות, שבמסלול הרגיל של ועדות התכנון לא בטוח שהיו זוכות לאישור, בגלל התנגדויות: "הרכב הול"ל אינו מספק מבחינת משקל ציבורי – כמו הרכבו הקיים בוועדות המחוזיות. הכוח המכריע בול"ל מרוכז בידי נציגי משרדי הפנים, השיכון והתחבורה, ומכך יוצאות נפסלות תוכניות בעלות היבטים תכנוניים וסביבתיים מורכבים".

לטענתו, אין מספיק נתונים מדויקים לגבי מספר התוכניות שאושרו, היקפי מימושן – כמות הדירות שנבנו במסגרתן, ומספר התוכניות שאושרו בול"ל בהליך מזורז – אך עדיין לא הגיעו לשלב מימוש עקב בעיות שונות.

שפירא טוען עוד, כי הנתונים מראים ירידה במספר התוכניות שהוגשו לול"ל בשנה האחרונה – מה שמדגים כי מוסד זה פסק למעשה לבצע את תפקידו – קיצור הליכים ואישור תוכניות באופן מהיר.

עו"ד תמי רוה מזכירה כי בצנרת ישנן כיום תוכניות שכבר הועברו מהול"ל לוועדות מקומיות ומחוזיות (תוכניות לפי סעיף 70 א). במקרה כזה, היא מציינת, היזם לא יידע לאן עליו להגיש עוד במקרה של אי אישור התוכנית – לוועדת משנה של הוועדה המחוזית, לפי חוק התכנון והבנייה, או לוועדת העררים לפי הול"ל. לדבריה, יתעוררו במצב כזה אי בהירויות רבות נוספות לגבי ההליך התקין.

"בלי יועץ משפטי צמוד לא יוכל יזם קטן לסגור מרפסת. גם חברה יזמית גדולה, שערכה תוכנית להקמת פרויקט מגורים – תתקשה לצאת מהסבך הבירוקרטי שייצור ביטול הול"ל מבלי שיאושר תיקון מספר 40. משום כך, יש הצדקה מלאה להאריך את הול"ל, עד שיכנסו לתוקף ההוראות החדשות", מסכמת רוה.

שפירא אומר בהתייחסו לאותו נושא, כי בחברה להגנת הטבע מבינים את הבעייתיות שתיצור פקיעת הול"ל לפני אישורו של תיקון 40: "התוקף של חלק גדול מהתוכניות, שאושרו בול"ל וטרם החל מימושן, יפקע ביום שיפוג תוקפו של הול"ל. אם לא יתקבל עד אז תיקון מספר 40, הקובע שתוכניות שאמור לפוג תוקפן, יוכלו להתממש באישור של הוועדה המחוזית".

למרות שהוא מודע לבעיות העלולות לצוץ אם אכן לא יתקבל במועד תיקון 40 – שפירא אינו סבור, כי עניין זה מהווה עילה להארכת הול"ל: "ניתן להתגבר על כך באמצעות תיקון תקנה או חוק שיענה נקודתית על בעייתן של התוכניות שבצנרת".

שפירא מדגיש, כי "הירוקים" ומוסדות התכנון (ועדות מחוזיות והמועצה הארצית לתכנון ולבנייה) התנגדו בכל פעם להארכת הול"ל. המועצה הארצית לתכנון ולבנייה התנגדה להארכה בפעם הקודמת, אלא שהיא אינה בעלת סמכות ודעתה היא בגדר המלצה בלבד. הול"ל יוצר נזקים אדירים למערכת התכנון, בעיקר ברמה המחוזית והמקומית. הוא גרם למצב של אנרכיה במערכת התכנון", הוא אומר.

שפירא: "חלק הארי של התוכניות שאושרו בול"ל, בעיקר למגורים – לא מתממש. עד היום אושרה בנייתן של כ–330 אלף יח"ד, אך החלה בנייה של פחות מ–40% מהן בלבד"

שפירא מציין, כי "לפני חצי שנה, בוועדת הפנים, אמרו מפורשות מנכ"ל משרד הפנים ונציגי משרד השיכון, כי הפעם מדובר בהארכה האחרונה. גם ראש הממשלה יצחק רבין אמר אז כי זו הפעם האחרונה, כיוון שעד אפריל '95, ייכנס לתוקף תיקון מספר 40. אלא שכלום לא קרה".

מכל מקום, טוען שפירא: "חלק הארי של התוכניות שאושרו בול"ל, בעיקר למגורים – לא מתממש. עד היום אושרה בנייתן של כ–330 אלף יחידות דיור במסגרת הול"ל, אך החלה בנייה רק של פחות מ–40% מהן".

רוה מצדה מציינת, כי הול"ל במתכונתו כיום שונה מהחוק שנחקק תחילה – "יש כיום מספיק סייגים והתניות שמונעות אישור תוכניות לא ראויות. סמכויות הוועדה, למשל, סויגו רק לתוכניות שנקבעו בהן הוראות המאפשרות מתן היתרי בנייה, ללא צורך בהפקדה ובאישור של תוכנית נוספת לפני הוצאת ההיתרים. כך גם באשר לצורך לכלול בתוכנית פתרונות ראויים לנושאי הביוב", היא אומרת.

לדבריה, בתיקוני הול"ל נקבע, שכדי למנוע מצב שבו לא ניתן יהיה לממש תוכניות, הכוללות הוראות של איחוד וחלוקה בלא הסכמת הבעלים, תוסמך הוועדה לדון בתוכניות כאלה – רק אם ניתנה הסכמה מראש של 75% מבעלי המגרשים בשטח התוכנית. "כך למעשה הוחמרו עם תוכניות שנדונו בול"ל יותר מאשר עם תוכניות איחוד וחלוקה המוגשות על פי חוק התכנון והבנייה בהליך הרגיל. זאת, משום שעל פי האחרון לא נדרשת הסכמה של הבעלים מראש, ולא קיימת אפשרות לווטו. לבעלים המתנגדים לתוכנית עומדת, בהליך הרגיל, רק זכותם להתנגד לה בוועדה המחוזית", אומרת רוה.

במסגרת התיקונים שנערכו במהלך השנים לול"ל, מוסיפה רוה, נקבע גם כי הוועדה לא תדון בתוכנית תעשייה – אלא אם כן היא נבדקה תחילה בידי צוות מייעץ, הכולל את מתכנן המחוז או נציגו; מהנדס הרשות המקומית שלתחומה מיועדת התוכנית – או נציגו ונציג משרד התעשייה והמסחר; ונציג המשרד לאיכות הסביבה. על הצוות לחוות דעתו לגבי התאמת התוכנית להוראות החוק, והצורך בהכנת תסקיר השפעה על הסביבה.

השלטון המקומי טירפד

רוה מוסיפה, כי בול"ל תוקן גם, כי בתוכנית לבנייה למגורים לא תדון הוועדה אלא אם זו נבדקה בדיקה מוקדמת בידי המתכנן המחוז ומהנדס הוועדה המקומית, והם מסרו את הערותיהם לגביה. כמו כן, נוסף להרכב הוועדה נציג השר לאיכות הסביבה. "רוב ההסדרים שנקבעו בחוק הול"ל הוכיחו עצמם כראויים ומקצרי הליכים. הראיה לכך היא, שבהצעת התיקון לחוק התכנון והבנייה מספר 40 ("ייעול וקיצור הליכים") שיזמה הממשלה, הוצע לאמץ חלק ניכר מההסדרים שכבר קיימים בול"ל. למשל, העיקרון לפיו הדיון בכל תוכנית מתקיים רק בוועדת תכנון אחת – ועדה מקומית או מחוזית – ולא בשתיהן, כמו המצב הנוהג לפי חוק התכנון והבנייה". הצעה זו לא התקבלה בסופו של דבר בוועדת המשנה בכנסת.

לטענת רוה, חבל שסעיף זה נפסל – כיוון שהוא ייעל את ההליכים. לדבריה, מי שטירפד את אישורו היה השלטון המקומי, שיישום סעיף זה מצמצם את סמכויותיהם התכנוניות.

רוה מביאה כדוגמה לסעיפים בול"ל שאומצו בתיקון 40 גם את ההוראה, לפיה כל בעל עניין רשאי להכין תוכנית מתאר מקומית ולהגיש אותה לוועדת התכנון. זאת, בניגוד לחוק התכנון והבנייה המאפשר רק לוועדה מקומית לעשות כן. נושא נוסף הוא אורך התקופה שבה ניתן להגיש התנגדויות מיום פרסום הודעה על ההפקדה.

לדברי רוה, "הממשלה הכירה בעובדה שהפעלת הליכי התכנון באמצעות הול"ל זירזה הליכים אלו, והציעה לכלול חלק מהוראותיהם כתיקון של קבע לחוק התכנון והבנייה. אלא שכאמור, חלק מן הסעיפים שהוצע לאמצם מהול"ל, במסגרת תיקון מספר 40, לא התקבלו בוועדת הכנסת. כך למשל, לא אושרה העברה של סמכויות מהוועדות המחוזיות לוועדות המקומיות.

עלייה של 27.3% בעסקות בדירות ברבעון הרביעי של '94

(לפי תאריך פתיחת התיק)

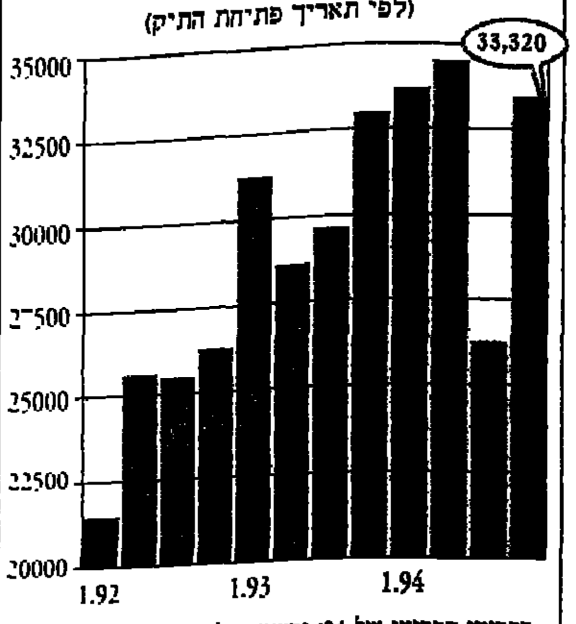

ברבעון הרביעי של '94 נרשמה עלייה של 27.3% במספר עסקות קנייה ומכירה של דירות – 33,320 עסקות לעומת 26,176 ברבעון השלישי של '94, שבו נפל חודש החגים, ולכן מספר העסקות שבוצעו בו היה נמוך יחסית. הנתונים מבוססים על מספר העסקות שהתקבלו במשרדי מס רכוש בדירות חדשות ודירות יד שנייה. בסך הכל נרשמו בשנת '94 127,361 עסקות בדירות, לעומת 122,073 ב–'93 – עלייה של 4.3%.

אילן גת רכשה אופציה למימוש אלף דונם בעומר ב–60 אלף ד'

מאת גד פרץ

האגודה החקלאית "עמרים", המחזיקה כ–1,000 דונם קרקע חקלאית באזור עומר, שבסמוך לבאר שבע, חתמה באחרונה עם חברת אילן גת מהנדסים על הסכם – שלפיו, בתמורה ל–60 אלף דולר שתעביר אילן גת לעמרים, מתחייבת האגודה למסור לאילן גת את כל עבודות התכנון והביצוע על קרקעותיה, לכשיתאפשרו.

אודי אילן יו"ר הדירקטוריון של אילן גת, מסר, כי בימים אלו עורכת החברה תוכניות לקראת החלטה של מינהל מקרקעי ישראל לשינוי ייעוד הקרקע.

אילן גת מתחילה בימים אלו בבניית 10 אלף מ"ר למסחר ותעשייה, המיועדים להשכרה, ברמלה, בהשקעה של כ–4–5 מיליון דולר. החברה מצפה לתשואה שנתית של 600–700 אלף דולר בפרויקט. אילן העריך את מחירי השכירות באזור בכ–6 דולר למ"ר.

בית מלון ופארק יוקמו בקיבוץ אילות בהשקעה של 40 מ' ד'

מאת גד פרץ

בית מלון ברמה של 4 כוכבים יוקם בקיבוץ אילות. בפרויקט בניית המלון, שמשותף לקיבוץ (51%), חברת א.י. פרסום חוצות בע"מ וחברת גני חוף (49% במשותף) בבעלות סמי תנסים סיסו שגם מתכנים את הפרויקט, ישקיעו כ–25 מיליון דולר.

המלון, שייקרא "סנרייז", יכלול כ–240 חדרים וישתרע על שטח של 50 דונם. שעליהם יוקם היכל השבתה בסך 2.7 מיליון דולר. המלון ייפתח לאורחים באוגוסט '96.

הקיבוץ והגורמים הפרטיים ישקיעו בנוסף 15 מיליון דולר בהקמת פארק "דזרטלנד", שירכז פעילות נופש מדברית. הפארק, שיוקם סמוך למלון, ישתרע על שטח של 64 דונם.

שיכון עובדים תבנה 184 דירות בחיפה

חברת שיכון עובדים עומדת להתחיל בבניית 184 דירות ב–4 בניינים בשכונת גבעת ספיר בחיפה. החברה בונה על מתחם גדול, הנמצא ברשותה כבר כמה שנים. 4 הבניינים הם השלב האחרון בפרויקט, שיכלול בסך הכל 1,000 דירות.

תוכנית בניין העיר במתחם כבר מאושרת. התוכנית המפורטת הוגשה לעיריית חיפה לקבלת היתרי בנייה. שניים מהבניינים תיכנן האדריכל צבי הראל. בכל בניין 12 קומות ו–46 דירות בנות 4 ו–5 חדרים.

עד כה נבנו במתחם על ידי שיכון עובדים 688 דירות. 128 דירות נמצאות כיום בבנייה, ומתוכן נמכרו 81 דירות. בבניינים הנבנים כיום דירות 4 ו–4.5 חדרים. מחיר דירת 4 חדרים – כ–193 אלף דולר; מחיר דירת 4.5 חדרים כ–216.5 אלף דולר.

כמה יזמים בחיפה מנסים באחרונה לשנות את אחוזי הבנייה בפרויקטים שהם בונים ולהוסיף 20% למספר הדירות המאושר, לפי החלטת ועדת המנכ"לים לציפוף הבנייה. משיכון עובדים נמסר, כי בפרויקט בגבעת ספיר לא תתבקש הגדלת אחוזי הבנייה המותרים.

זיו מאור

"נוה פרדסים" בפרדס חנה – 20% מהדירות נמכרו ב–22 מיליון דולר

מאת אורי אלשוור

בפרויקט "נוה פרדסים", הנבנה בימים אלה בפרדס חנה, נמכרו מאז החל השיווק לפני כ–5 חודשים כ–20% מיחידות הדיור. היקף המכירות עד כה מוערך ב–22 מיליון דולר.

החברה היזמית היא נאות פרדס חנה, שבבעלות משותפת של החברה הציבורית תבור גלבוע – 50%, שבשליטתם של יורם הירברג, דני גולן ושלום מור, והחברת יורדי – 50%, בבעלותם של דור שושן ועו"ד שלמה ולר.

הפרויקט יכלול בסה"כ 1,200 יחידות דיור מסוגים שונים. הוא נבנה על קרקע בשטח של כ–240 דונם, בבעלות פרטית, אשר נרכשה על ידי היזמים לפני כשנתיים תמורת 7 מיליון דולר. כ–70% מהפרויקט כוללים דירות בבנייה רוויה ו–30% כוללים קוטג'ים, דירות גן ודופלקסים.

המחירים המוצעים לדירות בפרויקט: 3 חדרים בשטח 82 מ"ר ב–90 אלף דולר, 4 חדרים בשטח 96 מ"ר ב–103 אלף דולר, דופלקס–פנטהאוז 5 חדרים בשטח 115 מ"ר ב–114 אלף דולר. קוטג' פינתי בשטח בנוי של 136 מ"ר, על מגרש בשטח 250 מ"ר יימכר תמורת 170 אלף דולר. הפרויקט נבנה בהדרגה ומן החברה נמסר כי אכלוסן של 250 היחידות, הנבנות בשלב הראשון, צפוי בתוך כשנה.

במגדלי פז הושכרו 1,850 מ"ר ב–40–44 אלף דולר לחודש

איור של הפרויקט. 13 אלף מ"ר מיועדים להשכרה

חברת אילתם נכסים השכירה בחודש האחרון 1,850 מ"ר במגדלי פז במתחם בורסת היהלומים בר"ג. היקף השטחים המיועדים להשכרה בבניין, הכולל 24 קומות, הוא 13 אלף מ"ר. מחירי השכירות הם 22–24 דולר למ"ר לחודש. התקבולים עד עתה מהשכרת השטחים מסתכמים ב–40 עד 44 אלף דולר לחודש. ההיקף הכספי הכולל הצפוי בפרויקט הוא כ–300 אלף דולר בחודש. מהחברה נמסר, כי בימים אלו מתנהלים מגעים עם אחד הבנקים להשכרת 800 מ"ר במקום.

גד פרץ

רשת אורט תבנה ותרחיב בתי"ס בעלות של כ–26 מיליון ד' ב–'95

תבנה השנה כ–22 אלף מ"ר ב–10 מוסדות לימוד

מאת אורי אלשוור

רשת בתי הספר אורט מבצעת השנה עבודות בנייה בכ–10 מוסדות לימוד. היקפם הכולל של הפרויקטים נאמד בכ–22 אלף מ"ר ועלותם מוערכת בכ–26 מיליון דולר.

הרשת, הנוהגת לשמש כיום לבנייה ולהרחבת המבנים של בתי הספר שלה, מקבלת את הקרקעות לבנייה כהקצאות למוסדות חינוך מהרשויות המקומיות והמינהל. כמלכ"ר הרשת אינה כפופה לחוק חובת המכרזים ולכן היא בוחרת את החברות שיבצעו את עבודות הבנייה במכרזים סגורים. המימון למרבית הפרויקטים נעשה בעיקר על ידי משרד החינוך והתרבות.

5 מ' דולר בחטיבת ביניים ים

בימים אלה מסיימת הרשת את בנייתה של חטיבת הביניים ע"ש מינקוף בירושלים. שטחו של הבניין האחרון שנבנה בביה"ס – 4,413 מ"ר, והיקף ההשקעה בו מוערך בכ–5 מיליון דולר, כולל פיתוח. במימון פרויקט זה משתתפת גם עיריית ירושלים.

במרכז החינוך בכפר סבא, שבנייתו תסתיים בספטמבר '95, נבנה השנה בניין בשטח 3,400 מ"ר. היקף ההשקעה בפיתוח הקרקע ובבניית הבניין מוערך בכ–4 מיליון דולר.

במסגרת המשך בנייתו של ביה"ס התיכון המקיף ברחובות, ייבנו השנה 3,660 אלף מ"ר. עלות הבנייה והפיתוח בפרויקט זה, הממומנת בחלקה על ידי עיריית רחובות, מוערכת בכ–4.2 מיליון דולר.

4.1 מיליון דולר ממשרד החינוך

השנה החלה אורט בבנייתו של בי"ס תיכון מקיף ע"ש גוטמן בנתניה, שיכלול גם חטיבת ביניים. ביה"ס נבנה על קרקע בשטח 30 דונם ויכלול 3,600 מ"ר, כשלב ראשון. בנייתו ממומנת כולה על ידי משרד החינוך וההשקעה בו מסתכמת בכ–4.1 מיליון דולר, כולל פיתוח.

בית הספר צפוי להיות מושלם בספטמבר '97.

בקרית מוצקין בונה אורט בימים אלה בית ספר תיכון מקיף עירוני. המבנה יוקם על מגרש בשטח 42 דונם. במסגרת השלב הראשון ייבנה בניין בשטח של כ–2,000 מ"ר בעלות הכוללת פיתוח, המוערכת בכ–2.3 מיליון דולר. בניית בית הספר אמורה להסתיים בינואר '96.

אורט מבצעת השנה פרויקטים נוספים, שבמסגרתם היא מרחיבה את מוסדות החינוך הקיימים. במסגרת זו יורחבו השנה קרית החינוך בעכו בעוד כ–900 מ"ר בעלות של כמיליון דולר; ביה"ס התיכון במעלות יורחב בכ–1,400 מ"ר, בהשקעה של כ–1.6 מיליון דולר.

שני בתי ספר אחרים – רמת עופר בבת ים, והתיכון ע"ש גרינברג בקרית טבעון, יורחבו כל אחד ב–1,200 מ"ר. עלות הבנייה, הכוללת את פיתוח הקרקע, של שני הפרויקטים – 2.7 מיליון דולר. במימונם משתתפים גם מפעל הפיס ורשות הספורט של אורט.

בבית הספר המקיף ע"ש זאורן בבית שאן יבוצעו עבודות הרחבה שיכללו שטח של כ–750 מ"ר. מאורט נמסר, כי עלות הפרויקט מוערכת בכ–860 אלף דולר.

משקיעה בגימור

נוסף על כך שהיא משמשת כחברה היזמית בביצוע הפרויקטים נוהגת אורט לשתף בעבודות התכנון והבנייה אנשי מקצוע – מהנדסים ואדריכלים – אשר עובדים כשכירים ברשת.

את הרווח היזמי, המקובל בפרויקטים לבנייה, וכן חלק משכר המומחים, שאורט משלמת להם ישירות במועסקים שלה, מעבירה הרשת בחזרה למבנה ומשקיעה אותו בגימור, כתקרה אקוסטית, רצפת פרקט (לאולמות ספורט), ומתקני סניטציה.

בדרך עבודה זו, מוסרת אורט, היא מצליחה לחסוך כ–30% מעלויות הבנייה וגם להעלות את רמת הגימור.

ליפא בס, מנהל מחלקת התכנון והפיתוח ברשת אורט, מסר כי הרשת אף התבקשה לייעץ בבניית מוסדות אחרים.

איגוד המפרסמים בישראל
תחרות הפרסום הישראלית 1995
האגוד הישראלי לפרסום

תודה לענקים

חנוך דוזן, משה ייני, טמיר הפקות, נועה ואודי אייזיק
גיל קופטש, יעל אבקסיס, שלום אסייג, אייל גפן
צביקה הדר, מיכל זוארץ, דודו טופז, יאיר ניצני
ציפי שביט, יגאל שילון. משכן אמנויות הבמה, טמפו
יקבי בנימינה, סוכנות מכוניות לים התיכון.

ערוץ 2

ולמעניקי החסות:
פלא=פון תקשורת בע"מ
VISA כ.א.ל VISA
MAXI MEDIA מקסי מדיה

המופע ישודר הערב, יום א', בשעה 20:30 - ב"רשת", ערוץ 2

מעונין בקומבינציה
ו/או שותפות לבניה מיועדת.
ת.ד. 2196 א.ת. רעננה 43651

נכסי רזים בע"מ
רפי ברורמן
למכירה
בנין הייטק מפואר בכניסה לת"א
בעל נגישות לכל חלקי הארץ
6000 מ"ר
180 מקומות חניה.
טל: 03-5601194 מלדן

דניס ברק נכסים והשקעות בע"מ
סניף שיכון דן - בתי יוקרה
1. בשיכון דן - נותרו עוד מספר קוטג'ים מפוארים, 5 חד' + מרתף. סטנדרט בנייה גבוה!!
2. ברמת החייל - דו משפחתי במיקום חלומי !! פוטנציאל עצום.
3. בלעוזי בצהלה - במיקום מדהים!! 850 מ"ר מגרש. נשק לתורשה!!
FIABCI
טל: 03-6472775 פקס: 03-495106

סניף רמה"ש - בתי יוקרה
1. ברמת השרון-ברחוב מבוקש ושקט
דירת 4 חדי המרדה + פוטנציאל!!
2. חיבת לתמבר ברמת השרון המערבית
דירת 3.5 חד' שקטה !! מטופחת !! משקעת בטוב טעם !!
3. ברמת השרון-ברחוב ללא מוצא
קוטג' מיוחד 5 חד' שינה + סלון + מרתף - 100 מ"ר.
טל: 03-5400004 פקס: 03-5402445

עסקת השבוע !!
במרכז רמת השרון
בית מרווח במיוחד!!
בעיצוב ארכיטקטוני יוצא דופן
ובטוב טעם
טל: 03-5400004.

לפרסום
במדור הנדל"ן
משה מעין
מחלקת מודעות – הארץ
טל': 03-5121116/8
פקס: 03-5121170

נדל"ן

עיריית ראשל"צ ובעלי קרקע פרטיים נאבקים על הפקעת קרקע במיליוני שקלים

יותר מ–30 שנה מנסה חברת "הצלחת יחזקאל", המרכזת בעלי קרקעות בראשל"צ, לממש שטח שבבעלותה. קרקע זו, המהווה את עתודת הקרקע של העיר, מוערכת במיליוני שקלים

"יותר מ–30 שנה נמשכת התי־ סבוכת", אומר עודד רוזנוק, חבר הנהלת "הצלחת יחזקאל" – חברה המרכזת עשרות בעלי מניות בחל־ קה של 2,375 דונם בראשון לציון (בראשל"צ). לדבריו, כדי לבנות את הקרקעות אין מנוס מאיחוד וחלו־ קה מחדש של השטח, ותהליך כזה יכולה להוביל רק עיריית ראשון לציון.

חברות ובעלי קרקעות

בחלקה זו מחזיקות 10 חברות ו–32 בעלי קרקע פרטיים. גם עיריית ראשון לציון מחזיקה בקר־ קעות ומחזיקה כ–20% מהשטח. הצלחת יחזקאל מחזיקה בכ–23% מהקרקע – כ–687 דונם.

בעלי המניות בהצלחת יחזקאל, רובם חברי אגד, רכשו את השטח

שיזרה להנהלת החברה שתעמיד את עצמה לבחירות באספת כל בעלי המניות.

עודד רוזנוק אמר כי ביצוע הנכסים לא קשור בטיב הניהול אלא בפוליטיקה ובמורכבות של העניין. לשאלה אם לא היה ראוי שחברי ההנהלה יעמידו את עצמם לבחירה הדמוקרטית השיב כי "זו לא חברה דמוקרטית אלא חברה בלבלית".

רוזנוק הוסיף כי בימים אלו רוזנוק כי אינו מעוניין להמשיך את הראיון.

טענות נוספות שעלו בכנס הן ש–137 דונם מהקרקעות "נעלמו" בלא הד ואיש בהנהלה אינו מד־ סר דיווח על מה שהתרחש. לאחר בירור הסתבר שהקרקעות הופקעו ע"י עיריית ראשון לציון ללא תמורה. שוב אישר טענות אלו ואמר שכיום אלו מתנהלים מגעים לקבלת התמורה בגין שטח זה. העירייה הפקיעה שטח נוסף והכ־ ריזה עליו כשטח ציבורי פתוח, ולאחר מכן מכרה אותו לחברת בזק שהקימה עליו מבנה. בעלי מניות אישרו כי החברה מנהלת תביעה כנגד העירייה אך הפתרון יושג ככל הנראה רק ברגע שיגיעו להסדר לגבי כל השטח.

בעלי מניות בחברה ציינו כי לא נמסר דיווח באספת בעלי המ־ ניות, על מגרשים שהושכרו או נמכרו, ואת בניגוד להחלטות הנהלה שלא יועבר נכס ולא יימ־ כר ללא אישור האספה הכללית. הנהלת החברה הסבירה בזמנו שחילקה לבעלי המניות לפני הא־ סיפה שהמגרשים באזור התעשייה של ראשון לציון נחשבים ליקרים באזור. ב–95', נטען, המחזר שהתח־ ייבה החברה הייתה צריכה לשלם כמס רכוש עבור מגרש בשטח של 5.75 דונם הוא כ–115 אלף שקלים. השכרת הנכס לתקופה של 10 שנים, אומרת ההנהלה, תביא לה הכנסה של כ–750 אלף שקלים לש־ נה צמודים למדד. בנוסף, על מגרש מושכר מפסיקה החברה לשלם מס רכוש. זו הסיבה שהחב־ רה מעוניינת להמשיך ולהשכיר מגרשים אומר רוזנוק, וגם בגלל שבמקרה הטוב יסתיימו ההליכים רק בעוד שנתיים או שלוש. יותר הזמן תוקפו לתכנון השטח ולחלוקתו בין החברים.

עו"ד שוב אף אישר שמניות החברה נסחרות בפחות מערכן הא־ מיתי. בעלי מניות שלא רוו נחת מהתוצאות בפרשה השסבו שהסקף עתם יהודה, לסמיון ממוד את מניותיהם בכ–80 אלף דולר לב־ נה. לדעת ועד הפעולה ולדעת שוב, המניות שוות לפחות פי שניים.

לדברי בעלי מניות בחברה, הסיבה שהמניות נמכרו בפחות מערכן היא שהחברה מתנהלת בצורה שלומיאלית. באסיפה אמרו חברים כי קיבלו הצעות להיכנס כנציגים להנהלה, ואולם הם כיר־

קאל לתבוע את משרדו של כספי, או להילופין, לאפשר לו לתבוע את כספי.

בעלי קרקעות טענו אז כי 23 דונם יצאו מידי החברה שלהם ביד זכות בכירים לשעבר בהנהלת אגד. הסכם הועבר בנאמנות לידי משרד עורכי הדין כספי. במשך כ–30 שנה, טוענים מקורות בהנ־ הלת יחזקאל, משלמים בעלי המ־ ניות מסים עבור הקרקע שאינה בבעלותם.

"השקעות ונאמנות בראשון לציון"

יהודה רוזנבקס (חבר הנהלה בד־ מנו) טען בסוף 75' למשרדו של כספי בתביעה שישלם את כל המ־ סים עבור הקרקע והדיו הסכר על 23 הדונמים. בתחילת 76' נרשמה

בעירייה הוכנה תוכנית למימוש הקרקעות אך לאנשי "הצלחת יחזקאל" התברר כי התוכנית מקפחת אותם ומפקיעה 70% מהקרקע לטובת העירייה

בן כיוון שראו בכך שהד פוליטי ובגדים שלא ניתן להם ע"י יפוי הכוח של 250–280 איש שתומכים בוועד הפעולה.

פרשה נוספת שאמורה לקבל פסק דין בימים אלו היא התביעה שמנהל אריה לוניק, גמלאי אגד. לוניק טוען כי 23 דונם מהמתחם "הנעלמו" לטובת חברה המנוהלת ע"י עורך הדין רם כספי בשנות ה–60. לוניק תבע מהצלחת יחז־

חברה בשם "השקעות ונאמנות בראשון לציון", לה הועבר הסכם. החברה נרשמה על שמו של עו"ד כספי. בכך בעצם החל הניתוק הסופי מחברת הצלחת יחזקאל.

לדברי מקור המקורב לפרשה, משרדו של כספי משלם את מלוא המסים עבור הקרקע. המקור הס־ ביר כי לידיעתו רכשה קבוצת כס־ פי את השטח בכספי מלא, כשכר טרחה.

חברי ועד הפעולה טוענים כי ההנהלה ממשיכה להשכיר מגרשים לתקופות של 10 שנים, דבר שמוכיח כי כוונתה להמשיך ולטרפד את הפרשה ולהמשיך ולהחזיק בתפקידי הניהול בחברה

ב"מושאל" בשנות ה–60 בהגרלה לפי דונם לאיש. רוכשי הקרקעות קיוו או שיוכלו להקים על השטח בתים צמודי קרקע. קרקעות אלו מהוות את עתודת הקרקע של עי־ ריית ראשון לציון שבהנהלת בני־ עם עם החברה מדי למשכן, עתודות הקרקע הללו מוערכות במיליוני שקלים. המאבק לביצוע הקרקעות נסוב בין הנהלת החב־ רה, המיוצגת ע"י עו"ד מיכה שוב, ועד הפעולה של בעלי המניות ועיריית ראשון לציון.

בשנת 91' הוכנה תוכנית אי־ חוד וחלוקה מחדש ואז התברר לאנשי הצלחת יחזקאל כי התוכ־ נית מקפחת אותם באופן בוטה, ומפקיעה 70% מהקרקע (של כל הבעלים) במקום 40% המותרים על פי החוק, לטובת עיריית ראשון לציון. בהתכתבות שהגיעו לידי מערכת "הארץ" עולה כי עי־ ריית ראשון לציון טענה כמה פע־ מים כי חברי הנהלת הצלחת יחזקאל הם אלה המעכבים את מי־ מוש הפרויקטים.

ועד הפעולה של החברה מנהל מאבק זה כמה שנים כנגד הנהלת החברה. ההנהלה מורכבת מ–20 אנשים שמחזיקים בבעלות הנהלה ושליחיה. לטענת ועד הפעולה, בשנת 75' עבר יהודה רוזנוק ז"ל (אביו של עודד רוזנוק, מנכ"ל החברה) בין חברי אגד, והחתים אר־ תם על יפוי כוח בלי שידעו בע־ צם על מה הם חותמים.

באמצעות ייפויים אלו שינתה קבוצת ההנהלה את תקנון החברה והעניקה לעצמה זכות בלתי ניתנ־ נת לערעור של 60% מהקולות באופן אוטומטי – כלומר, בכל הצבעה זוכתה ההנהלה לרוב ביידי של 60% מהקולות. בכך ההנהלה הבטיחה את עצמה, טוען הוועד, ומנעה כל אפשרות לפיקוח וביקו־ רת על פעולותיה.

פניות חוזרות ונשנות של בעלי המניות שחברי ההנהלה יעמידו את עצמם לבחירה כבכל ארגון דמוקרטי נענתה בשלילה. חברי ועד הפעולה מבהירים שבכוונתם להביא לשינוי התקנון וביטול אלו המתכננים לפנות לבית המשפט בד־

בנהלת החברה מו"מ עניינים עם עיריית ראשון לציון, שנסוב על דרישת חברי ההנהלה לתוספת זכויות בנייה כפיצוי על הפקעת היתר שדורשת העירייה.

חברי הוועד העלו טענה נוס־ פת כנגד ההנהלה על שאין בכוונתה להביא לסיום הפרשה מאחר שהיא ממשיכה להשכיר מגרשים לתקופות של 10 שנים, דבר שמוכיח כי כוונתה להמשיך ולטרפד את הפרשה ולהמשיך ולהחזיק בתפקידי הניהול בחברה.

בשבוע שעבר כינסה חברת הצ־ לחת יחזקאל, את כל בעלי המ־ ניות של החברה במטרה לדווח על פעילותה השוטפת.

עו"ד שוב, שנחשב מומחה בניהול מקרקעין, הסביר את מורכבות הפרשה ואת המכשולים והדרכים לצאת ממנה. מכיוון שבמשרדו מיי־ צג בעלי קרקעות נוספים באזור, טענו חברי הוועד כנגדו שיש לו אינטרסים סותרים וכי הוא אינו יכול לייצגם באופן הולם. עו"ד שוב טען כי הוא מעוניין לסיים את הפרשה כמו כולם, שכן רק עם תחילת הדיונים והכרת המחלוקות יקבל את שכרו. לדבריו, הפרשה יכולה היתה להסתיים מזמן אם החברות היו מוכנות לקבל את הצ־ עת הפשרה של עיריית ראשון לציון ולהסכים להפקעת 70% משטחם לטובתה.

אנשי ועד הפעולה טוענים שנ־ גד כל מי שמעז לצאת כנגד הה־ נהלה מוגשת תביעה דיבה על לשון הרע, בתמורה לביטול התבי־ עה, טוענים בוועד, הבטיחה ההנה־ לה שקט תעשייתי. הנהלת החברה, מצידה, תבעה את ועד הפעולה, בתביעה על סך 1.1 מי־ ליון שקלים מעורבים שני חברי ההנהלה עודד רוזנוק וישראל גיל וחברת הצלחת יחזקאל. חברי הוועד בקשו להסיר את שם החב־ רה כתובעת.

לדברי רוזנוק הוחלט בחברה לשים סוף להתמשכות נגד חברי ההנהלה והחברה. לשאלה איך קר־ רה שחברי ועד הפעולה נתבעים באמצעות החברה שהם בעליה ותוך שימוש בכספם שלהם, השיב

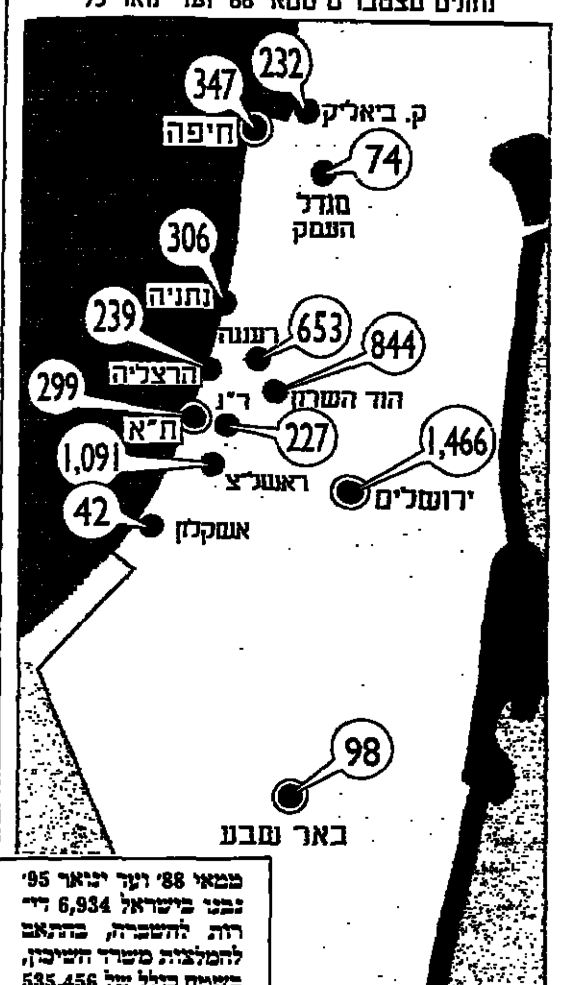

ממאי 88' ועד ינואר 95' נבנו בישראל 6,934 די־ רות להשכרה, בהתאם להמלצות משרד השיכון, בשטח כולל של 535,456 מ"ר (ממוצע של 77 מ"ר לדירה).

4,346 מהדירות – 62.6% – נבנו באזור המרכז, בין אשדוד לנת־ ניה. הכמות הגדולה ביו־ תר של הדירות נבנתה בראשון לציון – 1,091 – 15.7% מסך הדירות שנ־ בנו בשנים אלו.

המספר הגדול ביותר של דירות להשכרה ביש־ ראל בתקופה זו נבנה בי־ רושלים – 1,466 דירות (21.1%).

חברת קניונים תבנה פרויקט מסחר ומגורים בגדרה בהיקף מכירות של 7 מיליון דולר

חברת קניונים נכסים ובניין תחל בקרוב בבנייתו של פרויקט מסחר ומגורים במרכז גדרה. היקף המכירות בפרויקט מוערך בכ–7 מיליון דולר.

הפרויקט ישתרע על שטח של כ–3 דונם ויקיף 5,000 מ"ר שטח בנוי. שטחי המסחר בפרויקט הם כ–1,600 מ"ר, ומחיריהם החל מ–3,000 דולר למ"ר. מעל לקומת המסחר ייבנו 2 מבני דירות בני 3 קומות, המיועדות ל–21 יחידות דיור + מרתף חניה. הדירות יהיו בנות 3–4 חדרים, וטרם תוכננו סופית. מופקד על התכנון – משרד רותם אדריכלים.

באשדוד תתחיל החברה בתוך חודש וחצי לבנות מרכז מסחרי בשטח של 1,200 מ"ר ברובע ט"ו, על קרקע מינהל בשטח של 2.7 דונם. היקף המכירות מוערך בכ–5 מיליון דולר. המבנה מיועד ל–20–25 חנויות ורוב שטחו יוצע למכירה. מחירי החנויות יהיו כ–3,000–4,000 דולר למ"ר ומחירי השכירות כ–25–35 דולר למ"ר.

תיכנן את הפרויקט משרד נתי מליך אדריכלים ומשווק הוא סניף אנגלו סכסון אשדוד.

גד פריץ

משרד הפרסום ורשבסקי פריליך דובר בקומה החמישית של בית הטקסטיל

מאת זיו מאור

משרד הפרסום ורשבסקי פרי־ ליך דובר, הנציג הישראלי של חברת הפרסום גריי, שכר את הקומה החמישית בבית הטקסטיל באזור הסיילת בתל אביב. דמי השכירות שנקבעו בחוזה הם לפי 18 דולר למ"ר בחודש. שטח הקומה הוא 1,270 מ"ר, כלומר, מדובר בתשלום חודשי של כ–22,860 אלף דולר.

עד כה לא היתה הקומה מאוכלסת. משרד הפרסום, המעסיק 36 עובדים, צפוי להעביר את משרדיו לבניין בחודש מאי.

87 קוטג'ים באילת בהיקף מכירות של 22 מיליון דולר

מאת גד פריץ

חברת הבנייה אזולאי עמרם, תבנה באילת, באזור השחמון, 87 קוטג'ים בהיקף מכירות של 22 מיליון דולר. תמורת השטח (20 דונם) שילמה החברה למינהל מקרקעי ישראל 6.25 מיליון דו־ לר כולל מע"מ.

בפרויקט בונה החברה קוטג'ים דו משפחתיים וחד משפחתיים על מגרשים בשטחים של 180–380 מ"ר. שטח קוטג' בן 4–5 חדרים יהיה 116 מ"ר, וקו־ טג' 7 חדרים ייבנה על 190 מ"ר. עבודות הפיתוח כבר החלו. עד עתה מכרה החברה 25 קו־ טג'ים בהיקף מכירות של 6.2 מיליון דולר. בדגמים הגדולים בפרויקט תציע החברה יחידות הורים עצמאיות בנות שני חדרים. האכלוס צפוי בתוך שנתיים.

מתחם הבורסה ברמת גן – יותר מגורים, פחות משרדים

מאת גד פריץ

"מתחם בורסת היהלומים ברמת גן יהפך בש־ נים הקרובות לאזור מבוקש יותר מכפי שהוא היום, והתוכנית החדשה תיצור לאזור תדמית אר־ כיטקטונית חדשה". כך טוענים האדריכל אמנון ניב, שלו בחרה עיריית רמת גן את עבודת התכנון המקיפה של המתחם, כבר לפני כמה שנים, ואגף ההנדסה בעירייה.

חברת נתיבי איילון אמורה להוציא בקרוב מכר־ זים להקמת שני גשרים מעל נתיבי איילון, בהתאם לתוכנית של ניב. הגשר הראשון מיועד להולכי רגל והוא יקשר בין תחנת הרכבת ארלוזורוב, כשתהיה אחת מהתחנות המרכזיות של רכבת הפרב־ רים, לבין אזור בורסת היהלומים. הגשר השני יקשר בין רחוב ז'בוטינסקי – אזור כיכר המדינה בתל אביב – לבין הבורסה. פרטי המכרז מתגבשים בימים אלו בחברת נתיבי איילון ויתפרסמו בקרוב.

סקרים שערכו האדריכל והעירייה העלו, כי הביקוש הצפוי לשטחי מסחר, שירותים אישיים ונ־ קאיים במתחם יעמוד בשנת 2000 על 80 אלף מ"ר, לעומת ביקוש של 60 אלף מ"ר בשנת 95'.

11 תוכניות אושרו

התוכנית החדשה אמורה לספק פתרונות לב־ עיות התחבורה ופקקי התנועה שקיימים באזור בשעות העומס, וגם לפתור בעיות נוספות הקשו־ רות בעובדה כי מעבר לשעות העבודה אין באזור פעילות ומלבד מבתי העסק ובתי ההארחה, על ידי כך שייבנו במקום מגדלי מגורים.

בתוכנית כלולה העובדה כי בניית משרדים ומ־ סחר תצומצם לטובת בנייני מגורים ומלונאות. שטחי המסחר שכבר קיימים ושמתוכננים הם כ–76 אלף מ"ר. המתכננים הפחיתו את היקף המשרדים לכ–64 אלף מ"ר. שטחי המשרדים שקיימים ומתו־ כננים הם כ–558 אלף מ"ר, היקף הצמצום המוצע הוא בכ–89 אלף מ"ר. למגורים מתוכננים שטחים בהיקף של 52 אלף מ"ר, והמתכננים מציעים להג־ דיל את היקפם ב–115 אלף מ"ר נוספים. שטחי הבנייה הקיימים והנבנים בפועל, ואלו שנמצאים בתהליכי אישור, מסתכמים בכ–700 אלף מ"ר.

המתכננים הכינו תוכניות ל–13 מתחמים. 11 מהן קיבלו תוקף, ועוד שתי תוכניות נמצאות בה־ ליך של אישור. אחת התוכניות שבהליכי אישור היא התוכנית להזזת רחוב אבא הלל סילבר שיע־ בור בחלקו שינוי מגורים למשרדים. התוכנית השנייה אמורה לשנות תוכ־ נית קיימת של מסחר ומשר־ דים. במתחם המתוכנן נכללים בין היתר פרויקט של חברת אשלה: פרויקט שיווסת עלית לבניית 4 מגדלי מגו־ רים במקום מפעלה; ופרויקט מגורים שיוקם באזור "המול־ בות המאוחדות" בכניסה לכי־ כר עלית, על מגרש שרכשו החברות משה אביב האבירם דולינגר.

דגם של המתחם. לפי סקרים שערכו המתכננים, הביקוש הצפוי לשטחי מסחר ושירותים באזור יהיה בשנת 2000 על 80 אלף מ"ר

באזור גדת האיילון המזר־ חית מחזיקים נתיבי איילון ומינהל מקרקעי ישראל בקר־ קע בשותפות שווה, וחברת נתיבי איילון מתכננת להקים על השטח חניון ענק שייועד ל–1,600 כלי רכב.

כמו כן מתכננים לקום באזור בניינים המיועדים להייטק. התוכנית הופקדה בשבועות האחרונים, והיא תכלול 40 אלף מ"ר שטחים עיקריים, ו–60 אלף מ"ר שטחי שירות ב–4 בניינים בני 10–21 קומות. כיום פועלים במתחם מסעדות, מוסכים, מסגריות ומלאכה.

הבניין הראשון, שיהיה בן 10 קומות מעל מרת־ פי חנייה, יהיה בן 4,422 מ"ר שטח עיקרי, ועוד 8,100 מ"ר שטחי שירות. הבניין השני – בן 16 קומות – ייבנה בשטח של כ–10 אלף מ"ר ועוד 19 אלף מ"ר שטחי שירות. בבניין השלישי יהיו 15 קומות בשטח עיקרי של 9,356 מ"ר ועוד 17 אלף מ"ר שטחי שירות. הבניין הרביעי יהיה בן 21 קומות בשטח עיקרי של כ–16 אלף מ"ר ועוד כ–14 אלף מ"ר שטחי שירות.

תעשייה ומשרדים

רונית מורגנסטרן

13 דולר למ"ר בבית בלושטיין בת"א

סוכנות לביטוח ושירותי רפואה שכרה 850 מ"ר בבית בלושטיין ברחוב יגאל אלון 110 תל אביב. הקומה שהושכרה היא הקומה השלישית. כיוון שהשטח סגור וללא חלוקה, ואת הסידורים והחלוקה הפנימית בו יעשה השוכר על חשבונו – הוא הושכר תמורת כ–13 דולר למ"ר בלבד. המחירים בסביבה הם 15–18 דולר למ"ר. החוזה, שבו תיווכה מחלקת המשרדים של ריקי נכסים, הוא צמוד למדד ל–5 שנים.

עם השכרת קומה זו הושלמה השכרת השטחים הפנויים בבית בלושטיין.

"בית שבח" – 16.5 דולר למ"ר

חברת דנציג, המייבאת מרפסות לויזה, שכרה 250 מ"ר בבית שבח בתל אביב. מדובר בשטח ריק ועודפי בקומת הקרקע בבניין. השטח הושכר לפי 16.5 דולר למ"ר בחוזה צמוד מדד לשלוש שנים עם אופציה להארכה. העסקה בוצעה על ידי נת"ש נכסים.

חיון מחשבים – זכויות חכירה בנתניה ב–450 אלף דולר

חברת חיון מחשבים חתמה על הסכם לרכישת מחצית מזכויות החכירה על מגרש בן 3.4 דונם באזור התעשייה החדש של נתניה, ברבית פולג, תמורת 450 אלף דולר. על פי ההסכם, תינתן לחיון זכות שימוש במחצית משטח המגרש ומכירת השימוש בבתי הבנייה ייעשו בידי המוכר.

המוכר תבנה בשטח בשיתוף עם המוכר מבנה בן 3 קומות בשטח של כ–3,000 מ"ר לתעשיית הייטק. זכויות הבנייה במגרש הן 120%. עלות הבנייה נאמדת בכ–900–975 אלף דולר לכל שותף, לפי 600–650 דולר למ"ר.

חיון מסרה, כי בכוונת שני הצדדים לבנות במקום הבניין בשטח של כ–2,500 מ"ר בעלות של כ–580–638 אלף דולר. אם אכן ייבנה במקום בניין תת־קרקעי תהיה לחיון זכות לשימוש ב–85% בשטחו. היא תישא בחלק היחסי של עלויות בנייתו.

מבני תעשייה השכירה 3,686 מ"ר בשדרות, אשקלון ומצפה רמון

חברת מבני תעשייה השכירה מבנה תעשייתי בשטח של 2,482 מ"ר באזור התעשייה החדש של שדרות. המבנה הושכר לחברה אביקה בעסקה לתקופה של כ–10 שנים תמורת 3.4 דולר למ"ר בחודש בממוצע.

באזור התעשייה הצפוני של אשקלון השכירה החברה מבנה רב־תכליתי חד קומתי, בשטח 678 מ"ר, לחברת ספקין המתמחה בשיווק הדפים. השטח הושכר לפי 5 דולר למ"ר בחודש ל–7 שנים. באותו אזור תעשייה השכירה החברה לקונדיטוריה 230 מ"ר בדמי שכירות של 4.8 דולר למ"ר בחודש לשלוש שנים. השטח שהושכר נמצא במבנה רב־תכליתי, הכולל בקומפלקס של 4 מבנים חד קומתיים, בשטח כולל של כ–4,850 מ"ר, שהושכר כולו.

באזור התעשייה הדרומי של אשקלון סיימה באחרונה מבני תעשייה לבנות קומפלקס נוסף של 4 מבנים חד קומתיים, בשטח כולל של 9,000 מ"ר. אכלוס הפרויקט החל ונותרו בו עתה כ–5,500 מ"ר להשכרה.

במצפה רמון השכירה החברה 296 מ"ר למועצה הדתית במצפה רמון להפעלת מפעל סיעודי. החוזה, לתקופה של שנתיים, הוא לפי כ–2 דולר למ"ר.

1,500 מ"ר רהיטים מול הקניון

קומפלקס רהיטים, שיכלול 4 חנויות צמודות של חברת עמינת, ייפתח ברחוב לח"י, מול קניון איילון ברמת גן. הקומפלקס ישתרע על שטח של 1,500 מ"ר, שהשכירה חברת "עמקי נכסים", בעלת הנכס, לפי 15 דולר למ"ר.

סופר אופיס – 250 מ"ר ברעננה

רשת סופר אופיס לציוד משרדי מעתיקה את משרדי ההנהלה שלה למבנה חדש באזור התעשייה ברעננה. החברה שכרה 250 מ"ר במבנה משרדים חדש ברחוב הסדנא 11, בסמוך לסניפה היחיד. הנכס נשכר מחברת "כהן" תמורת 13 דולר למ"ר בחודש. החוזה צמוד לדולר, לשלוש שנים, עם אופציה להארכה לשלוש שנים נוספות.

רגבה – מרכזי מכירות חדשים ברמת גן ובכפר סבא

חברת "רגבה" פתחה באחרונה שני מרכזי מכירות. הראשון נפתח ברחוב לח"י 48 ליד קניון איילון ברמת גן. המרכז ישתרע על שטח של כ–300 מ"ר, והוא הושכר תמורת 11 דולר למ"ר. המרכז השני, שהוא בשותפות עם ההיימי קולמן, נפתח בכפר סבא, ברחוב ירושלים 50, ושטחו 250 מ"ר. רגבה השקיעה כ–260 אלף דולר בהקמת שני המרכזים.

גלי – 220 מ"ר בקניון אשדוד

חברת "גלי" שכרה 220 מ"ר בקניון אשדוד מחברת מרכז העיר אשדוד ת.א, בעלת הנכס. דמי השכירות שתשלם גלי הם לפי 30 דולר למ"ר וללא דמי ניהול. החוזה, הצמוד למדד, נחתם לחמש שנים עם 4 אופציות, כל אחת להארכה של שנתיים. גלי תפתח במקום חנות הנעלה משולבת, שבה יוצגו מוצרי רשת בגדי הילדים והתינוקות "אפיטו–10" וגם את מוצרי גלי.

רשף נכסים
המומחים לנדל"ן עסקי בע"מ
להשכרה במרכז
מבנה 1600 מ"ר
בק.ק $5.75 + חצר גדולה
למכירה
בהוד השרון
מבנה 2400 מ"ר
עצמאי
$1300 למ"ר
טל. 03-575-44-77 (20 קווים)

אפקטיביות הפרסום
הניסיון הישראלי
התכנית
●●● מושב א'
● גישות חדשות להערכת אפקטיביות הפרסום –
דר' יורם לבנון, אוניברסיטת בר-אילן, מנכ"ל מ.ס.ר אסטרטגיה ומחקר שיווקי בע"מ - מנחה מושב א'
● פרוייקט אפקטיביות הפרסום – ממצאים חדשניים –
מר רמי הסמן, Planner (אסטרטגיה ומחקר) "גיתם"
● השפעת הפרסומת על התנהגות הצרכנים – האם ניתנת למדידה? –
פרופ' מיכאל פרי, אוניברסיטת חיפה, מנכ"ל "מיצוב"
●●● מושב ב'
● פאנל: אפקטיביות הפרסום – הנסיון הישראלי –
בהשתתפות ה"ה:
אמנון מדר, יו"ר איגוד המפרסמים, מנכ"ל רשת מלונות מוריה
רזי פלד, יו"ר האיגוד הישראלי לפרסום, מנכ"ל משותף "פלד 3"
דני יעקובי, משנה למנכ"ל "ידיעות אחרונות"
יוחנן צנגן, מנכ"ל "רשת"
דר' דן הרמן, מנהל השיווק של קבוצת מגדל
צבי זימרמן, מנכ"ל "אלקטרה סחר"
דודו מנביץ, מנהל השיווק "אסם"
מנחה הפאנל: פרופ' מיכאל פרי
ערב עיון – יום ב', 1 במאי 1995, בשעות אחה"צ, בת"א
המרכז הישראלי לניהול
מתמ המועדון הישראלי לשיווק מתקדם
פרטים והרשמה: טל. 03-6957202 פקס. 03-6953104

נדל"ן

ניו יורק

חיים הנדוורקר

אצל מתווכים מ"ר הוא לא תמיד מ"ר

מסתבר ששטח הוא עניין גמיש. מתחקיר שערך השבועון "ניו יורק" מסתבר, כי כאשר בעלי נכסים – דירות ומשרדים – מציעים שטחים למכירה או להשכרה הם אינם מהססים לנקוב במספר הגדול לעתים במאות מטרים מרובעים מהשטח האמיתי. הבעלים, הסומכים על כך שהמתעניינים בנכס לא יטרחו לבצע מדידות ובדיקות, משלשלים באופן זה לכיסיהם סכומים נכבדים, מבלי שיהיה עליהם כלל להעלות את המחיר למ"ר.

אנשי "ניו יורק" הישוו את פרטיהם של בניינים שעמדו למכירה כמה פעמים במשך השנים, כפי שהופיעו במודעות ופרוספקטים. כך למשל, בשנת 1955 הוצעה להשכרה הקומה השביעית בבניין מספר 530 בשדירה החמישית – המכונה "בניין הבנק של ניו יורק", במודעה צוין אז כי שטח הקומה הוא 2,270 מ"ר. בשנת 1979 הוצעה הקומה השישית – הזהה בגודלה לשביעית, אלא שהפעם נכתב בעלון המידע כי שטחה 2,800 מ"ר. ב–1982 שב הוצעה הקומה השביעית להשכרה והפעם ציינו בעלי הנכס כי שטחה 2,850 מ"ר.

כתבי השבועון מצאו תופעות מוזרות אף יותר – בבדיקת שש קומות בשישה בניינים שונים גילו, כי למרבית הפליאה ובניגוד להיגיון, שטחם הפנימי של הבניינים הללו גדול מהשטח החיצוני שלהם. סוכנות התיווך "סומיסומו" הציעה להשכרה את הקומה הרביעית בבניין מספר 666 בשדירה החמישית. השטח החיצוני שלה הוא 5,900 מ"ר – והשטח הפנימי, לפי פרסומי החברה, 6,600 מ"ר. חברת "האחים כהן" הציעה להשכרה את הקומה השביעית ומסרה כי שטחה הוא 2,900 מ"ר – זאת, בעוד שהשטח החיצוני לא עולה על 1,500 מ"ר. חברת התיווך "דה גלבריית" הציעה את הקומה השלישית בבניין מוביל ברחוב 42 מזרח מספר 150 וציינה כי מדובר בשטח של 8,650 מ"ר – שטחה החיצוני של הקומה, לעומת זאת, הוא 7,720 מ"ר בלבד.

תופעות דומות נמצאו גם בפרסומי השכרה של קומות בשדירות פארק 445 (של חברת התיווך "לקסה ריאלטי") בבניין ג'י־אי הישן בשדירות לקסינגטון מספר 570 (חברת התיווך "מבדיק ריאלטי") וב"בניין הצרפתי" בשדירה חמישית מספר 551 (חברת התיווך היא "סורנסטיין").

מתווכי נדל"ן שרואיינו בכתבה אמרו בתגובה: "תופעות שכאלו אינן נחשבות הונאה של הלקוחות, משום שהכל עושים זאת".

קליעים מעל ברודוויי

חברת "הולנד את הולנד", יצרנית של כלי נשק ספורטיביים ובגדים, רכשה בניין בן שבע קומות ברחוב 57 מספר 50, בסמוך לשדירת פארק, תמורת 7 מיליון דולר. הבניין כולל 1,580 מ"ר והוא שימש בעבר את חברת סוחרי העתיקות "ארתור אקרמן ובניו".

חברת נשק אחרת שרכשה לאחרונה בניין בניו יורק היא ברטה. החברה שילמה 4.7 מיליון דולר תמורת בניין בשדירות מדיסון בין הרחובות 63–64, שבו 840 מ"ר, ששימש קודם לכן למגורים. בכוונת ברטה להשקיע בשיפוץ הבניין 1 מיליון דולר.

ורסצ'ה לא ייאלץ להשתמש בתחתית

האחוזים המתגוררים ברחוב 64 היוקרתי בחלק המזרחי של מנהטן זכו לאחרונה בשכן חדש בבית מספר 5. מעצב האופנה האיטלקי ג'יאני ורסצ'ה רכש שם בית בן 3 קומות, שנבנה לפני 45 שנים, תמורת 7.5 מיליון דולר. בין שכניו של ורסצ'ה – אדגר ברונפמן ג'וניור, נשיא סיגראם ואיבונה טראמפ.

נראה שורסצ'ה לא ייאלץ להשתמש בשירותי הרכבת התחתית – משום שביתו החדש נמצא במרחק הליכה קצר ממשכן המפואר ששכר כחנות ליצירותיו.

דיוויד גפן, נשיא חברת התקליטים עתיר הממון, הגדיל וקנה ברחוב שני בתים, במטרה לחברם ל"יצירה ארכיטקטונית", כפי שהגדירו זאת מדורי הרכילות בעיר. אלא שלבסוף נטש את הרעיון ועתה הוא מציע את שני הבתים תמורת 6 מיליון דולר.

עסקות אחרונות

- מנהטן, ווסט וילג' – שלושה חדרים, 120 מ"ר, בבניין קיואפ, דמי האחזקה החודשיים הם 900 דולר, שמהם ניתן לנכות 50% לצורכי מס. הבעלים ביקשו 440 אלף דולר וכעבור שבוע אחד בלבד נמכר הנכס תמורת 405 אלף דולר.
- קווינס, פורסט הילס – בית בן שלוש קומות, 5 חדרים, 2 חדרי שירותים, חדר אוכל ומקום חניה. הבעלים ביקשו 540 אלף דולר וכעבור 4 חודשים נמכר הבית ב–458 אלף דולר.
- ברוקלין, פארק סלופ – בית דו־משפחתי בן 3 קומות, בדירה אחת 4 חדרים, ו–2 חדרי שירותים ובשנייה 3 חדרים, וחדר שירותים אחד. הבעלים ביקשו 340 אלף ד' וכעבור 3 שבועות נמכר הנכס ב–325 אלף ד'.

14 נכסים של ההסתדרות בת"א בשלבים ראשונים של מכירה

ההסתדרות תפרסם בקרוב מכרזים למכירה של ארבעה נכסים אחרים בעיר, בשווי כולל של 4.2 מיליון דולר

מאת אורי אלשוור

"ההסתדרות עומדת לפרסם בחודשים הקרובים מכרזים למכירת ארבעה נכסים, בשווי כולל של כ–4.2 מיליון דולר", כך אמר ל"הארץ" גרשון גלמן, מזכיר ההסתדרות במרחב ת"א־יפו. בבעלותה של ההסתדרות 50 נכסים במתחם תל אביב־יפו, מלבד ארבעת הנכסים שיוצעו בקרוב. 14 נכסים נמצאים בימים אלו בשלבים שונים של הערכת שווי ויוצעו למכירה בעתיד הקרוב.

ארבעת הנכסים המיועדים להימכר הם מגרשים אשר עמדו שנים רבות ללא שימוש וצברו חובות: מגרש אחד בשטח 750 מ"ר, ברחוב עומרי, בשכונת תל ברוך. על המגרש עומד מבנה ישן ועזוב בשטח 120 מ"ר ששימש בעבר כמועדון וספרייה. על פי תוכנית בניין עיר, ניתן לבנות שם בית מגורים (קוטג'). שווי המגרש מוערך בכ–800 אלף דולר.

מגרש נוסף נמצא ברחוב התקומה ביפו, סמוך למתחם סלמה, העובר לאחרונה תהליך שיקום. שטחו למעלה מדונם, וניתן לבנות עליו בניין ובו 16 דירות. לפי הערכות הזירות של ההסתדרות, המ־ במקומות אחרים ותשלום היטלי השבחה. התמורה ממכירת הנכסים להסתדרות צפויה להסתכם במיליונים רבים של דולרים. בין הנכסים הבולטים נמצא "בית תבורי" ברחוב שלמה, סמוך לכיכר דיזנגוף בלב תל אביב.

הבניין ממוקם על מגרש בשטח של כ–600 מ"ר, ובנוי עליו בית תרבות בשטח 1,000 מ"ר, הכולל מטבח, מרתף, ספרייה וחדרי הרצאות. על פי תוכנית בניין עיר ניתן לבנות במקום הבניין הקיים, שמצבו סביר ודרוש בו רק שיפוץ, מלון דירות, בניין משרדים או בית מגורים. שוויו של נכס זה, אשר בבעלותה המלאה של ההסתדרות, מוערך בכ–2 מיליון דולר.

מגרש נוסף, בשטח 2 דונם, נמצא ברחוב לה גרדיה, בשכונת יד אליהו. הוא ממוקם בצמוד לבניין מגורים בן 12 קומות (שנבנה על ידי שיכון עובדים). הנכס מוערך בכ–19 מיליון דולר. הבעלות על המגרש משותפת להסתדרות ול־ מינהל, ובהנחה שאפשר יהיה לבנות על המגרש באחוזים דומים לבניין שלצידו, ניתן להעריך כי ההסתדרות לבדה תרוויח ממכירתו כ–6 מיליון דולר.

מגרש בשטח 7 דונם, ברחוב קיבוץ גלויות פינת רחוב ישראל גוריה, משמש כיום למשחקי כדורגל שכונתיים. לדברי גלמן, מתנהלים מגעים עם אגף מהנדס עיריית ת"א, בדבר האפשרות להרוס את המקום ולבנות מגדל למגורים ומשרדים במקומו.

כיום מוגדר השטח בתוכנית בניין עיר כמיועד לצרכים ציבוריים. בהנחה שייעודו ישתנה וניתן יהיה להשביחו, תרוויח ההסתדרות לבדה, שמחזיקה בכ–40% מהבעלות בנכס, כ–3 מיליון דולר. זאת, כאמור, לאחר ניקוי חובות והיטל השבחה באופן יחסי לבעלות.

רוב השטחים המיועדים למכירה הם מגרשים או מבנים שייעודו בעבר לצרכי תרבות ופנאי לחברי ההסתדרות תושבי האזור. בעבר החליט לרכז את פעילות הפנאי ולמקמה באזורים שיש בהם ריכוז גדול של חברי ההסתדרות, והנכסים שננטשו לא טופלו.

לדברי גלמן, מעולם לא נערכה הערכה כלכלית רשמית של שוויים. גלמן מציין, כי חברת הנכסים של ההסתדרות החלה רק לאחרונה לבדוק את האפשרויות לפתח, להשכיר או למכור את הנכסים.

תשואות גבוהות

חלק מהנכסים שהחלה בדיקתם התגלו כבעלי פוטנציאל להניב תשואות גבוהות ובאופן כמעט מיידי. כך לדוגמה, לפני כחצי שנה, הושכר מבנה מסחרי בשטח של 55 מ"ר, הממוקם בצפון רחוב בן יהודה בת"א, תמורת 1,300 דולר בחודש לחברה ליבוא תה.

בחודש הבא אמור להתקיים מפגש בין נציגי ההסתדרות ומנכ"ל עיריית תל אביב, ובו יידונו אפשרויות הפיתוח וההשבחה של הנכסים שהוזכרו וכמו כן של נכסים נוספים בעיר.

נושא נוסף שיעמוד על הפרק באותו דיון הוא עתידו של איצטדיון הכדורגל ע"ש בלומפילד. לדברי גלמן, תוקף הסכם החכירה של ההסתדרות עם העירייה, לגבי הקרקע שעליה בנוי האצטדיון, יפוג באוקטובר 97'. לטענת גלמן, "ההסתדרות לא תעביר את הנכס לידי העירייה – במיוחד לאחר השיפוצים שנערכו שם לפני כשנה בהשקעה של כ–1.25 מיליון דולר".

איצטדיון בלומפילד כולל 20 אלף מקומות ישיבה, מהם 4,000 מקורים. כולל ציוד התאורה והפרתה שוויו מגיע לכ–20 מיליון דולר. במסגרת הפגישה עתידים הצדדים להגיע להסכם בעניין זה, שיהיה רווחי לשניהם.

גלמן מציין, כי ההחלטה להפוך נכס מסוים למועמד למימוש כרוכה בהסכמה הדדית של חברת הנכסים הארצית של ההסתדרות, ושל בצ"ר. שהיא חברת הנכסים ההסתדרותית המקומית. במקרים שבהם הבעלות על הנכס משותפת להסתדרות ולמינהל מקרקעי ישראל, נחוצה גם הסכמתו של המינהל ואישורו.

שוויו של מגרש שבבעלות ההסתדרות והמינהל, ברחוב לה גרדיה מוערך בכ–19 מיליון דולר. ההסתדרות צפויה להרוויח ממכירתו כ–6 מיליון דולר

מתמכות על מידע לפיו שווי קרקע ליחידת דיור באזור מגיע לכ–50 אלף דולר – שוויו של המגרש הוא כ–800 אלף דולר. הבעלות על הנכס משותפת להסתדרות (כ–40%) ולמינהל מקרקעי ישראל (כ–60%).

המגרש השלישי נמצא ברחוב מור פינת דרך לוד; בשכונת כפר שלם, בדרום תל אביב. שטח המגרש 2 דונם וניתן לבנות עליו עפ"י התב"ע 32 יחידות דיור. מגרש זה הוערך על ידי שמאי בכ–1.6 מיליון דולר. גם בנכס זה הבעלות משותפת למינהל (כ–60%) ולהסתדרות (כ–40%).

מגרש אחר שיוצע למכירה ברחוב הראל ברמת החייל בתל אביב, שטחו כ–2 דונם. ניתן לבנות עליו 4 קוטג'ים, ובהתייחס למחירי הקרקע באזור הוא יימכר בסכום שאינו נמוך ממיליון דולר.

2 מיליון ד' ל"בית תבורי"

הבעלות על המגרש האחרון גם היא משותפת למינהל ולהסתדרות ובאחוזים דומים. לדברי גלמן, ההסתדרות עדיין לא הגיעה להסכם עם המינהל, שבמסגרתו אמורים להיקבע באופן מדויק הרכב אחוזי הבעלויות שלהם בנכסים המשותפים.

14 נכסים אחרים מצויים, כאמור, כיום בתהליכי הערכה כלכלית, במסגרת זו נעשים בנוסף להערכת שווי גם חישובי קיזוז חובות לעירייה, אפשרות פינוי נכסים תמורת הארכת חוזי חכירה

[illegible]

עלייה של 10.9% בהשקעות בבניה ברבעון השלישי של 94'
(במיליוני שקלים)

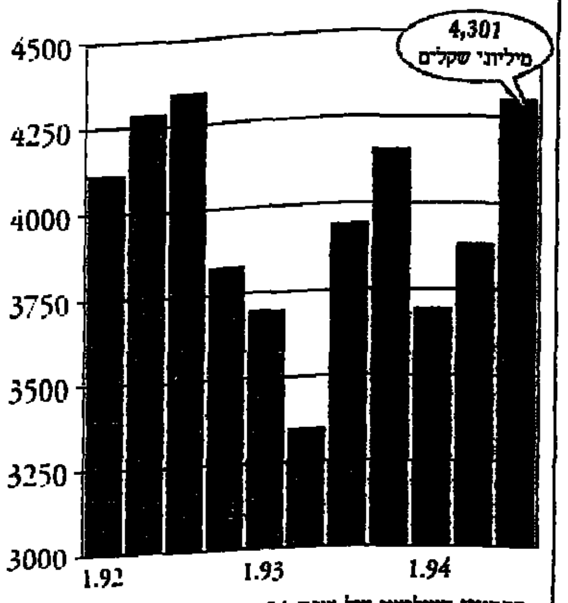

ברבעון השלישי של שנת 94' הושקעו בענף הבנייה בישראל 4.301 מיליארד שקלים, לעומת 3.877 מיליארד שקל ברבעון השני – עלייה של 10.9%. הנתונים הספציפיים הם לפי מחיר שנת 90', כך שלמעשה, ההשקעה גבוהה בכ–55% מהנתונים המופיעים בגרף. בסך הכל היוותה ההשקעה בבנייה ברבעון השלישי של 94' 13.2% מהתוצר המקומי הגולמי של המשק, לעומת 12.8% ברבעון השני. 2.196 מיליארד שקלים (51%) מההשקעה בבנייה ברבעון השלישי הם בבנייה למגורים.

חיפה ב–3.5 מ' ד'

מאת אורי אלשוור

סולל בונה זכתה לפני כשבועיים במכרז שפורסם על ידי רשות הנמלים, לעבודות בניית ערוגה סי – אזור המפרצים לפריקת מטען המכולות מהאניות – במסוף המכולות בנמל חיפה. סולל בונה תבצע את העבודה תמורת 3.5 מיליון דולר.

במסגרת הפרויקט, שיימשך עד 16 חודשים, תבצע סולל בונה עבודות סלילה, קידוח והנחת כלונסאות בים, בניית הערוגה וכן את עבודות המתכת. בנוסף ייבנה בפרויקט מתקן גישור מהיבשה למכולה ויונחו היסודות לבסיס העגורן הנושא את המכולות מהאניה למסוף.

כדורי תשקיע 1.9 מיליון ד' בהקמת מלון בירושלים

מאת אורי אלשוור

חברת כדורי, בבעלותה של משפחת כדורי, מסיימת בימים אלה את בניית השלד לבית המלון שהיא מקימה ברחוב שץ, במרכז ירושלים. מן החברה נמסר כי ההשקעה בפרויקט מוערכת בכ–1.9 מיליון דולר.

במסגרת הפרויקט, הנמצא סמוך לבי"ס בצלאל ולמשביר המרכזי, ייבנה בניין בן 8 קומות. המלון יכלול 45 חדרי מלון, מסעדה וקפיטריה, ברמת תיירות של 3 כוכבים.

הפרויקט, שיכלול כ–2,000 מ"ר, נבנה על מגרש בשטח של כחצי דונם הנמצא בבעלות היזמים כבר שנים רבות. לדברי יזמי כדורי, מבעלי החברה, המלון מיועד לאוכלוסייה דתית, ומסעדותיו יהיו בעלות הכשר "גלאט כשר". בניית המלון, שתיכנן האדריכל רב נאמן, צפויה להסתיים בתוך שנה.

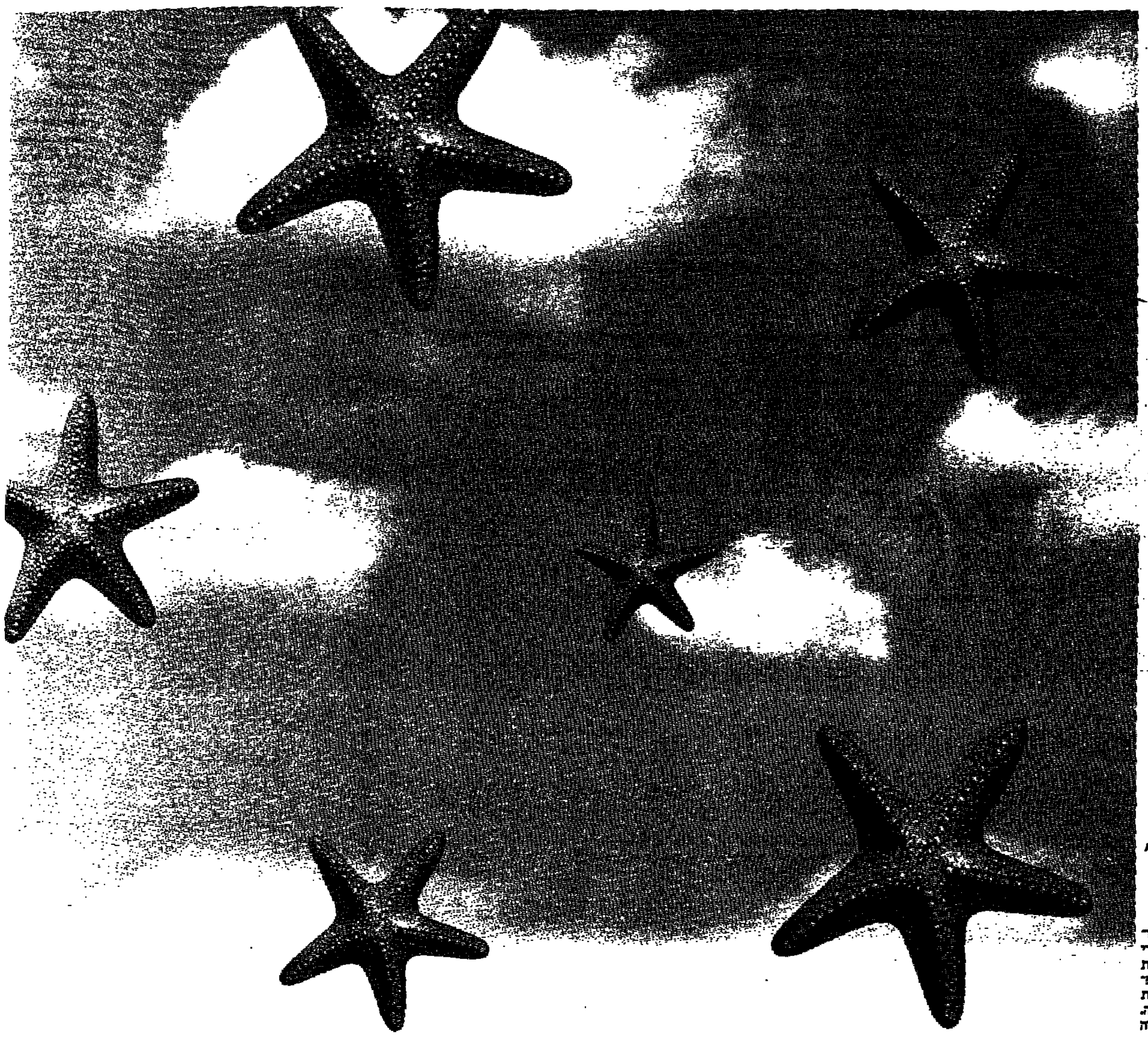

לעלות הביתה זה כמו לרדת לים

אתם מוזמנים לקטוף את הכוכבים החדשים: 2 מגדלים מפוארים, באיכות חיים שמשקיפה לים

אם הים שקט
אתם תדעו ראשונים
אם פרחים זה אהבה
שמורת הטבע קרובה
אם ילדים זו שמחה
בית הספר והגן
במרחק הליכה
אם תסעו לתל אביב
תגיעו ב-20 דקות

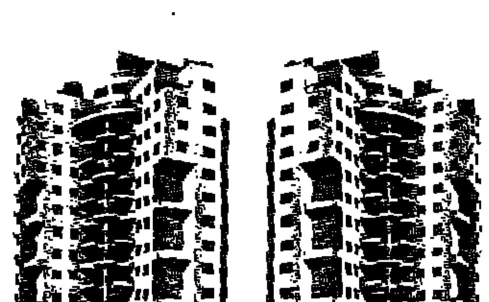

אם יש איכות בחיים
במליבו ורובינשטיין
היא מגיעה לשמיים
ואם תגיעו עוד היום
ישאר לכם מקום
בבניינים הכי יפים
מול הים התיכון.

מגדלי וינגייט
הכי טוב בפולג

רובינשטיין
חברת הבנייה הפרטית הוותיקה והאמינה בישראל

מליבו ישראל
החברה לפיתוח בנין והשקעות

רמת פולג, טל: 653937, 09-653915, פתוח בימים א'-ה' בין השעות 9:00-18:00, שישי שבת וחג 10:00-14:00, משרד ראשי מליבו, טל: 03-5643535

למכירה מבנה תעשיה 1,125 מ"ר
על מגרש פרטי 2,250 מ"ר
גובה 7 מטר.
חצר אספלט מגודר
לפנות לבוריס
נתמ נכסים 537-1450(03)

רשת נדל"ן
חברה לתיווך נכסים והשקעות

מחסנים להשכרה

1. סמוך לאזור תעשיה צריפין – 2000 מ"ר ק.ק, גבוה – חצר צמודה, מיידי.
2. בקרית אריה – 1100 מ"ר ק.ק, גבוה מיקום מרכזי חצר צמודה, מיידי.
3. סמוך לנתב"ג – 1500/1100/500 מ"ר ק.ק, גבוה + חצר צמודה, החל מ–$3.5 למ"ר.
4. סמוך לצומת סירקין – 1000 מ"ר ק.ק, גבוה + כח + חצר, $4 למ"ר מיידי.
5. סמוך לאזור תעשיה יהוד – 1200 מ"ר ק.ק, גבוה + חצר צמודה, מיידי $5 למ"ר מתאים לשיווק תוצרת חקלאית.

טל. 03-5624999 רב-קווי

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

במקום לעבור אלף מיטות, עברו בהביטאט גן העיר

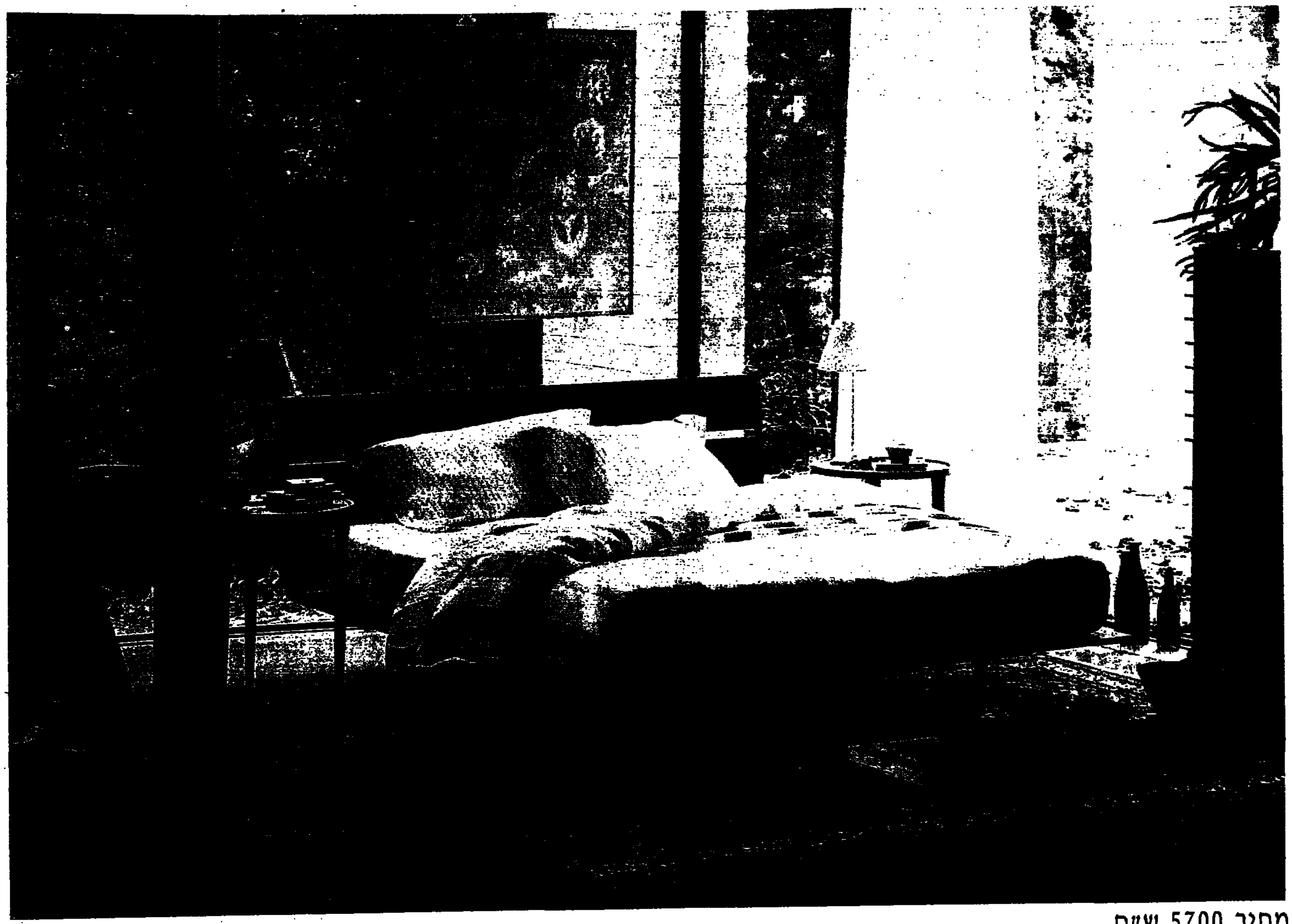

TADAO DI VICO MAGISTRETTI — מחיר 5700 ש"ח

נ פ ת ח   ה ב י ט א ט   נ ו ס ף

בהביטאט גן העיר הקדשנו תשומת לב מיוחדת למיטות, מצעים, כלי מיטה, ארונות קיר, ספריות ופרטי ריהוט משלימים - תחום שלא טופל כראוי עד היום. כאן תמצאו כלי בית שטרם נראו כמותם בארץ לצד תצוגה מתחלפת של חברות מובילות בעולם בתחום הריהוט.

habitat הביטאט

הביטאט גן העיר רחוב אבן גבירול 71 תל-אביב טל: 03-5279202 פקס: 03-5279308

הארץ

יום ראשון ט"ז בניסן תשנ"ה
16 באפריל 1995

מערכת, הנהלה, מודעות, הפצה ומנויים: תל אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212, ת"ד 233 תל אביב 61001 פקס' 6810012 מערכת, 6815857 הנהלה, 6815859 מודעות.
ירושלים: רחוב החבצלת 2, טל' 02-254245-6, ת"ד 273 ־ 91002 פקס' 02-254249
חיפה: רחוב נורדאו 26, טל' 04-623166-7, ת"ד 5259 חיפה 31052 פקס' 04-670715
שירות תלונות למנויים 03-5121553, 03-5121544 מודעות לוח הדרושים 03-6382828

המו"ל: הוצאת עיתון הארץ בע"מ, רחוב זלמן שוקן 21, תל אביב
העורך: חנוך מרמרי · עורך המוסף: יואל אסתרון
גרשום שוקן, העורך 1939–1990

HA'ARETZ Daily Newspaper. P.O.B 233 Tel Aviv 61001 Israel
21 Salman Schocken st., Tel (03) 5121212, Fax 6810012

יותר בחירה, פחות לחץ

משרד החינוך החל ליישם השנה את הרפורמה בבחינות הבגרות שהציעה ועדת בן־פרץ, אבל לאור לחצים שהפעילו מורים, אישי ציבור ופרופסורים על שר החינוך החליט ליישם את ההמלצות הללו בשלב ראשון רק באופן חלקי. בעוד שוועדת בן־פרץ הציעה להפחית את מספר מקצועות החובה לבגרות משבעה לשלושה מקצועות קבועים, החליט שר החינוך, אמנון רובינשטיין, להפחית את המספר לארבעה מקצועות לא קבועים, שייקבעו מדי שנה בהגרלה. מאחר שההגרלה נערכת רק ברגע האחרון, כחודש לפני תחילת הבחינות, אין התלמידים יודעים מראש באילו מקצועות ייבחנו. השנה יהיו מקצועות החובה לבגרות היסטוריה, תנ"ך, אנגלית ולשון.

בשיטת ההגרלה, להבדיל משיטת בן־פרץ, נאלץ התלמיד לשנן את חומר הלימוד לבגרות בכל שבעת מקצועות החובה, ורק ב־13 באפריל מתברר לו באיזה מהם תיערך בחינה חיצונית. בכל המקצועות הללו מקיימים בתי הספר בחינות מגן כדי לתת לתלמידים ציונים פנימיים. הציון הפנימי הופך לציון בגרות אם עולה בהגרלה כי במקצוע זה לא תיערך בחינה. ציוני המגן נמסרים למשרד החינוך לפני ההגרלה ואינם ניתנים לשינוי.

שיטת ההגרלה אינה מפחיתה את העומס על התלמידים, משום שהיא נערכת במועד קרוב לבחינות, אבל היא מפחיתה במידה מסוימת את הלחץ הנפשי הכרוך בבחינות בגרות מרובות מדי. זו ככל הנראה היתה הסיבה לקריאות השמחה שנשמעו מפי תלמידי התיכון לאחר ההגרלה.

אלה המוחים נגד הרפורמה, ובעיקר אלה המוחים על שיטת ההגרלה המזכירה להם משחקי מזל, מתייחסים לאופיה הפסטיבלי של האירוע. מבחינה מהותית דבר לא השתנה, ואין סיבה לזעקות השבר על הירידה ברמת הלימודים. ישראל היא בין המדינות המערביות היחידות שאינן מאפשרות לתלמידיהן חופש בחירה במקצועות הבגרות. שבעת מקצועות החובה המסורתיים – אנגלית, ספרות, אזרחות, היסטוריה, תנ"ך, לשון ומתמטיקה – אינם גזירה משמים שאין לשנותה.

שר החינוך הטיל את כובד משקלו על הרפורמה במבחני הבגרות. רפורמה זו כוללת (מלבד ההגרלה) גם את העלאת מספר הזכאים לבגרות בלי להעלות את מספר הנפלטים מבתי הספר, מתן יותר אוטונומיה לבתי הספר, פתיחת כיתות מיוחדות לבגרות למתקשים, וגם מתן הזדמנות למי שי"ב שנות לימוד לא הספיקו לו, להשיג תעודת בגרות בשנה הי"ג. ההגרלה היא רק חלק ממכלול פעולות שנועדו לשפר את הישגיהם של כמה שיותר תלמידים.

לטווח הארוך יש לשאוף להפחתת מספר בחינות החובה. גם כשמקצוע הספרות יהיה מקצוע בחירה, מורים טובים לספרות יעלו את קרנו, ומורים גרועים יעשו את ההיפך. זה המצב, למשל, במקצוע הביולוגיה, שאינו מקצוע חובה.

החשש כי המורים יתנו לתלמידים ציוני מגן גבוהים מדי, כדי להעלות את קרנו של בית הספר, אינו חשש שווא. מנגנון הפיקוח של משרד החינוך, המקפיד כבר שנים על בדיקת ציוני המגן, יצטרך לפעול עכשיו ביתר נמרצות. כבר השנה נפסלו 15 בתי ספר ברחבי הארץ מהשתתפות ברפורמה לאחר שהתברר כי ציוני המגן שנתנו לתלמידיהם בשנה שעברה לא היו אמינים.

כשמערכת החינוך תתרגל לשיטה החדשה יש לשקול אם לא ראוי לשכללה, כלומר, לשחרר את התלמידים מלימוד המקצועות שבהם לא בחרו להיבחן, [illegible] פנאי להתעמק במקצועות שבהם הם [illegible].

פרשת המים

מאת עוזי בנזימן

הבשורה כי משלושה מקורות לירושלים מים ממעיינות ראש העין ולא מהמוביל הארצי, מחשש שמי הכנרת טומאו בחמץ, שייכת לבשורה למחזות האבסורד, ובכל זאת יש בה לקח ציבורי הנוגע ליחסים שבין רשויות המדינה לקהילות החרדיות: תמיד יימצא גורם קיצוני יותר שיתבע ממוסדות המדינה למלא את דרישותיו ההלכתיות. ומשקבעה אמת מידה חדשה בתחום החומרה הדתית שוב אין מורי ההלכה ופוסקי הדור מסוגלים להישאר אדישים כלפיה, ורבים מהם מתיישרים על פיה.

לפי שעה לא נודע אם ניתוב מי המעיינות של ראש העין לירושלים במקום מי המוביל הארצי כרוך בהוצאה כספית חדשה ומה היקפה. לא ברור גם אם השינוי הזה משך במשהו את משקיפיהם. לעשות זאת, סביר להניח שבשנה הבאה תבוא דרישה מקבוצות חרדיות בערים אחרות להשוות את מעמדן לזה של תושבי ירושלים. אם מי הכנרת אינם מסוגלים לכבות את חשש החמץ המגיע לירושלים, מדוע שייגרע חלקם של חרדי צפת או דימונה. אפשר איפוא להניח די בבטחה ש"מקורות" צפויה ללחצים להתאים את שיווק המים בפסח כמעט לכל מקום במדינה. ומדוע רק בפסח? מתוך הקשר כוונה הלכתית כלשהי בעולם החרדי ותתמען שגם בכל ימות השנה פסולים מי הכנרת לשימוש, משום שישו הנוצרי הילך על פני המים האלה. אין צורך בדמיון פרוע כדי לנחש שהפסיקה הזאת תלבש צורה של לחץ ציבורי, שמעליו תיפרש גם מטרייה פוליטית.

החיזיון הזה אינו יוצא דופן: מספיק שרב אחד, הנהנה ממעמד הלכתי נכבד בעיני קהילייה חרדית כלשהי, ממציא חומרה חדשה כדי שמוסדות המדינה, פרטיים וציבוריים, ימצאו את עצמם נדרשים להגיב לה, אם לא להיענות לה. 46 שנים המשיכו המים בברזי הירושלמיים לזרום גם בפסח בלי שיעלה על דעת מישהו לעורר על כך; קם מישהו מתלמידיו של החזון איש והצביע על חשש החמץ המצוי בכנרת, ומיד נמצא לו פטרון במערכת הפוליטית שהיה מסוגל לתרגם את ההשגה ההלכתית לשפה של החלטה מעשית בעלת היקף ציבורי רחב.

כך הדבר גם בתחום הכשרות: לרבנות הראשית, שהיא הרשות הממלכתית המופקדת על פי חוק על מתן הכשרים ליצרני מזון ובתי אוכל, אין היום מעמד מוצק. קמו לה מתחרים ברמתם של בתי דין חרדיים למיניהם. לבתי דין אלה קהלים הסרים למרותם והם גדולים דיים לגרום למספקי השירותים להתחשב ברצונם. האיל ההדרגתי בעולם החרדי נוצרת, במידה לא מבוטלת, בהתאם למידת ההשגות שמספיק כל אב בית דין מההלכה, נותנה מערכת הכשרות בתנודה מתמדת. תעשייני המזון ומשווקיו נאלצים להתאים את עצמם למספר הגדל והולך של הערכאות הנהנות ממעמד של פוסקי הלכה בתחום הכשרות, ולתחרות ההלכתית המתנהלת ביניהן, וגם לגלגל על כלל הצרכנים את מחיר העלות הכרוכה בהעסקת בודקים של משגיחי כשרות במקביל.

השגיונות ההלכתיים מתבטאים גם במכשולים הנערמים על עבודתה המדעית של קהיליית הארכיאולוגים בארץ ועל תוכניות הפיתוח והבינוי שאישרו המוסדות הממלכתיים המוסמכים. תמיד נמצא רב קנאי מקודמו המוצא שאתר חפירות או אתר בנייה פסולים לפעילות משום שבקרקע עיתם קבורים שרידים שיש חשש שהם עצמות של יהודים. לא פעם מתורגמת אבחנה זו למאבק קולני, אם לא אלים, שמסתיים בכניעה ללחץ החרדי. ההתקפלות הזאת מתבטאת לעתים קרובות בהוצאות כספיות חדשות בגלל הצורך להתאים את תוכניות הפיתוח או המחקר לדרישות ההלכתיות המקצינות (שינוי התוואי של כביש מס' 1 בירושלים; בניית מנהרות לסילוק "טומאת המת" מתחת לבית מלון גדול בטבריה).

לתופעה זו יש דוגמאות נוספות מתחומים אחרים של החיים האחרונות שבהן: הבטחת ראש עיריית ירושלים לציבור החרדי שתגיות ה־3000 לעיר יעוצבו באופן שלא יפגע בו ויישמר בהן הציווי של "לא תעשה לך פסל וכל מסכה"; או הנורמה ההלכתית שנוצרה לאחרונה, המצדיקה השחתת תמונות שבהן נראות דמויות עירומות של יהודים ויהודיות המובלים להשמדה.

פרשת המים הכשרים לפסח אינה בוטה משום שהציבור החילוני בירושלים לא חש בה, למעשה; ביומיים האחרונים לא הורגש שינוי באיכות המים, או בטעמם. לא נודע גם על עלייה בתעריפי המים בגלל החלטת "מקורות" להפסיק את זרימת מי הכנרת לירושלים. עם זאת, במישור הסמלי יש לה משמעות רבה: ההתערבות החרדית הגיעה עד לתוך ביתו של כל אחד מתושבי העיר. וכל זאת, בגלל התחרות המתנהלת בעולם הרבנים החרדי: מי מחמיר יותר.

השישייה הסודית

קריאתם הפופוליסטית של שישה ח"כים כמעט אנונימיים ממפלגת העבודה להחזיר את צה"ל לעזה נועדה בעיקר לצורכי הבחירות המקדימות

מאת גדעון לוי

לכבוד ויקר שכאלה הם ודאי לא פיללו: כותרת ראשית, לא פחות, בעיתון יומי. נכון שלא מדובר בעיתון עברי, נכון שמדובר בעיתון ימני, ששמח תמיד לנפח ידיעות שכאלו, ובכל זאת כותרת ראשית ב"ג'רוזלם פוסט" אינה דבר מבוטל. גם שאר העיתונים דיווחו על יוזמתם. שישה ח"כים ממפלגת העבודה, אלמונים ברובם, קראו לראש הממשלה לשלוח את צה"ל לעזה. הם אפילו הזהירו את רבין "ממדיניות של עסקים כרגיל והבלגה שתוביל לקורבנות נוספים ולכישלון המפלגה בבחירות".

כדי לבסס את קריאתם לשיגור החיילים לעזה, הם גם נקטו לשון רגשנית: "לבנו שותת דם ועינינו לאות מלראות מחזות של אוטובוסים חרוכים וגופות בינינו מוטלות לכל עבר". ממש כך.

בדרך כלל שמם נפקד מן העיתונים. להוציא את ח"כ אלי דיין, חמשת האחרים – שלמה בוחבוט, רפי אלול, סלאח טריף, עמנואל זיסמן ויורם לס – הם מהאפורים, או מהתמהוניים שבחברי סיעתם. להוציא אחד – יורם לס שבא לפוליטיקה מתוכנית בטלוויזיה – הם כולם נבחרי המחוזות במפלגתם; עיקר פעלם של רובם בכנסת מעורר פיהוק, או תמיהה: שלמה בוחבוט נעלב פעם כאשר שר האוצר פסל לו הצעת חוק פרסיות וביקש, בהזדמנות אחרת, תשלום הוצאות טיסה מביתו לכנסת; רפי אלול הוא נגד העוני, וגם העביר חוק נגד הסנדל. שותפו להצלחה הזאת היה יוסף בארגר. עמנואל זיסמן בעד סיפוח מעלה אדומים, ביתר וגבעת זאב, ושריון חוק הגולן; יורם לס לוחם בסיגריות, באיידס, בעמיר פרץ ובחיים רמון; סלאח טריף הציע שלא לסגת מדרום לבנון, על פי חוק. רק אלי דיין, שנאלץ באחרונה לפרוש מתפקיד יו"ר הסיעה והקואליציה, בלט יותר, בעיקר בתוקף תפקידו. הוא גם היחיד בשישייה הזאת שהצטייר בעבר כיונה – פעם אפילו ניסה לארגן משלחת שתצא לעזה לפגוש את ערפאת, למורת רוחם של נצי סיעתו.

עכשיו הוא מציע לחזור לעזה, בדרך אחרת. ייתכן שאובדן המנגנון שלו כיו"ר הסיעה אילץ אותו להצטרף ליוזמת העיוורים הזאת. לכאורה היתה יוזמתם של השישה יכולה להיחשב כגניחה לחלוטין. הימים ימי ערב הפריימריס, ח"כים אלמונים שכאלה צריכים לעשות עכשיו לביתם, שזה במלים אחרות – לבלוט בתקשורת. ח"כ טריף עצמו ניסה בשבוע שעבר להמעיט בערך היוזמה שלו ושל חבריו, כשאמר לאחד מחברי סיעתו: "מה יש, רק רצינו להפחיד קצת את הערבים".

אבל אי אפשר להתעלם מהעובדה שמדובר בשישה ח"כים – שהם כ־14% מחברי סיעתם, ושאליהם אפשר לצרף עוד לפחות כמה תריסר ח"כים מהעבודה שלבטח תומכים בהם. לא בכדי הקדיש ראש הממשלה חלק מדבריו בישיבה האחרונה של סיעתו להתקפה על יוזמת השישה. הם אמנם הסתפקו בקריאה לפעילות נגד "קני המחבלים" בעזה, אבל זו בדיוק הדרך שבה יחזור צה"ל, במהירות מבהילה, לשלוט בסמטאות ג'באליה ולרדוף אחרי ילדים בשייח רדואן. פעולה אחת של צה"ל בעזה תגרור מיד את הבאה. צה"ל ייכנס, ואחרי שיותקף שם יחזור וייכנס, יגביר את הכוחות, ובתוך שבועות ספורים נמצא עצמנו בעזה תחילה, אבל בכיוון ההפוך.

את הסכנה הזאת צריך להדגיש באבה. אם הקולות הללו באים מקרב מפלגת העבודה, הסכנה הנשקפת גדולה עוד יותר. כמו הנשיא ויצמן, גם ששת הח"כים הללו קשובים לנאמר בשוקי עיירותיהם ובכיכרות עריהם, שם הם שומעים כי "צריך לעשות משהו" ו"צריך להיכנס בהם כבאה". את זה הם מתרגמים ללשון פרלמנטרית מצוחצחת. כל פיגוע טרור מעלה את שאלת חוסר האונים מול מתאבדים, ודעת הקהל ניצבת אז מתוסכלת מחוסר היכולת לפעול. העובדה כי נגד מתאבדים כמעט שאין מה לעשות לא מעניינת איש ברחוב. שם רוצים מעשים.

הח"כים, כמו הנשיא שלא הרבה להתעקש על הפסקת השיחות, שמים עצמם לפה לקולות השוק. ובשוק רוצים "להדביר את קני המחבלים", לא חשוב איך ואיפה. שיגור חיילים לעזה לא יוסיף דבר. כבר היינו שם ולא הדברנו את הטרור, ודאי לא את זה המתאבד. אלא שבחזרתנו לעזה נחסל את אחרון הסיכויים להסדר עם הפלסטינאים. ערפאת, החלש בלאו הכי לטעמנו, ייחלש עוד יותר בעיני בני עמו שייאלצו לחזות בחיילי צה"ל החוזרים לעזה תחת אפו של מנהיגם [illegible].

[illegible] הפתח ישלחו אז גם הם את מתאבדיהם. צה"ל יגביר עוד יותר את נוכחותו, וכך תושלם חזרתנו לעזה בשליטה. את זאת, נדמה, גם לא רוצים בשוק של מעלות של בוחבוט, או בקניון של אשקלון של דיין.

מי יבדוק את המבחן

מאת צבי בראל

מאתיים בני אדם עצרה הרשות הפלשתינית עד סוף השבוע. רובם אנשים הידועים כפעילים או תומכים בחמאס. כמה נושאי נשק נדרשו להחזיר את נשקם, ואחרים התבקשו להירשם במשרדי כוחות הביטחון הפלשתיניים כדי לאשר את רישיונם. ערפאת צילצל אישית ליצחק רבין והביע תנחומים וצער על הפיגוע. פלשתינאי אחד נשפט לראשונה על ידי בית המשפט הפלשתיני המיוחד ל־15 שנות מאסר באשמת הסתה. איש אינו משלה את עצמו כי די בצעדים הללו למנוע טרור, אבל יש בהם, אולי, די כדי לעבור את המבחן שהציב הסכם אוסלו לפני הרשות הפלשתינית.

[illegible] גם לא יכולה להיות תשובה. [illegible] ערפאת מראה שהוא עושה למען הביטחון ולא מה אפשר לעשות [illegible].

מלכתחילה נוצרה משוואה מסוגה שהקבילה את הסכם השלום לחיסול הטרור. כל הטרור. למעשה, לו יכלה ישראל בכוחות עצמה להדביר את הטרור ולמנוע את האינתיפאדה, ייתכן כי לא היינו מגיעים כלל לתהליך השלום. לאט מדי הכירה ישראל בכך שאין מדובר בטרור במובן הקלאסי שלו, אלא בהתקוממות עממית שאין לכבותה עוד. אלא שהפתרון שהמציאו ישראל ואש"ף התגלה כפתרון חלקי. הוא אינו נותן מענה לשאיפות הלאומיות של הפלשתינאים, הוא אינו מגשים את ההבטחה הכלכלית, והוא לא מקנה לישראל תעודת גמר לכיבוש. היא ממשיכה להיות אחראית לרוב הביטחון ולרוב המשק הפלשתיני, והיא עדיין הכתובת לפיגועים.

תמור מכך, מה שהובן בתחילה כתקופת מבחן לערפאת, הולך והופך לתקופת מבחן לרבין ולהסכם שהוא חתם. לפתע, לא ערפאת צריך להיות אחראי על חלקו היחסי בביטחון אלא רבין הופך להיות אחראי על מילוי תפקידו של ערפאת. אבל המכשול אינו טמון באזלת ידם של ערפאת או של רבין. הפגם הוא במשוואה.

רק משוואה המציגה ערכים מוחלטים יכולה לתת תוצאות מוחלטות. אבל הערכים שנבנו באוסלו נזילים ויחסיים. האחריות על הביטחון, למשל, מחולקת באופן יחסי בין ישראל לרשות הפלשתינית. ישראל עדיין ממונה על הגדה המערבית, למעט יריחו, ועל ירושלים המזרחית. אבל איש אינו יכול לומר היכן מסתובב המרצח. איש אינו יכול להצביע על מקור מכוניות התופת. מי אחראי על הפיגוע בבית ליד ובעפולה? האם מכוניות התופת שפרצו בשבוע שעבר תוכננו בגדה שתחת שליטת ישראל ובוצעו ברצועה שתחת שליטת הרשות הפלשתינית? אם כן מי האחראי? מי "צריך לעשות יותר"?

גם גדר ההפרדה היא חלק ממראית העין הזאת. בני סמכא מאשרים כי אין שום אפשרות למנוע פיגוע של מתאבד. גם לא תוכנית גרנדיוזית שתקבור מאות מיליוני דולרים בהצלת עזה. "זוהי מראית עין פוליטית", סיכם את דעתו על גדר ההפרדה מי שהיה מפקד חטיבה שניהלה את הביטחון השוטף באזור קלקיליה. עוד מראית עין.

אבל גדר מערכת תגדיר טוב יותר את תחומי השליטה ותסיר מערפאת חלק נכבד מן האחריות. אם ייפגע תושב קריית ארבע או עפולה מידי מן המערב, ערפאת אפילו לא יצטרך להראות שהוא מחפש אחרי אשמים, הרי יש גדר וודאי שהמחבלים לא חצו אותה מן הגדה לעזה. באותו רגע הוא סיים את תקופת המבחן שלו. אפילו השותפות היחסית בטיפול בביטחון תאבד את סיבת הקיום שלה.

התשובה חוזרת שוב לעניין הערכים המוחלטים. ישראל אינה יכולה גם להמשיך לשלוט בשטחים וגם לתבוע אחריות מאחרים. גם להחזיק התנחלויות וגם להתפלא שתושביהן נפגעים. היא אינה יכולה להעמיד את ערפאת במבחן שהיא עצמה נכשלה בו. ומעל לכל, היא אינה יכולה להכתיב מבחן שלא ברור איזו תעודה הוא מעניק.

כדי להשתמש במונחים מוכרים, בשטחים מתחוללת עכשיו אינתיפאדה מזוינת של החמאס ושל המתנגדים לתהליך. היא משרתת בקורבנות ישראלים נגד ערפאת. לפני ישראל עומדות שתי אפשרויות: להמשיך ולספוג את האש ולחיות עם פיגועים לבנים, או להודות ולדלג על תקופת המבחן ועל רביקותו של הסדר הביניים, ולהגיע מיד להסדר הקבע. כך לפחות יוכל גם ערפאת להבין מדוע עליו לדאוג לביטחון. או יהיה מדובר בביטחון שלו.

מבוי סתום

מאת אמנון דנקנר

עוד הרבה לפני שליצחק רבין יצא שם של מוח אנליטי, דיברו בהתפעלות – בוואשינגטון ובעולם – על המוח האנליטי של רוברט מקנמרה, שהיה מזכיר ההגנה של ארה"ב ואחד האדריכלים הבולטים של המעורבות האמריקאית בווייטנאם. עכשיו הוא מפרסם ספר, שבו הוא מודה כי הממשלים האמריקאים שתקעו רגל בווייטנאם לא הבינו את המצב, לא ידעו מה הם רוצים, שגו והוליכו שולל את העם האמריקאי. לא שלא ידענו זאת כל הזמן, אבל עכשיו יש לנו הודאה של אחד האשמים העיקריים. על פי הודאה זו כל מגדלי השיער, מעשני הסמים, הצעירים התמים השבויים כביכול באידיאלים לא מעשיים – היתה להם ראייה מפוכחת, נכונה ומדויקת של המצב, בעוד שהאנשים בחליפה, המנהלים והשיער הקצוץ, שנראו רציניים ועסוקים ומפוכחים, היו בעצם ערימה של שוטים, לא יוצלחים ושקרנים.

יאיר גרבוז באחת משנינויותיו היותר מוצלחות התלונן פעם על השם הרע שיצא לאנשי הבוהמה: הרי בסך הכל מדובר באמנים שעובדים קשה ובחריצות על אמנותם ומגיעים להישגים יפים. הבוהמיינים האמיתיים הם האנשים בחליפות המנהלים – הפוליטיקאים, הפקידים הבכירים והבנקאים – שבאים למשרד ועובדים שעות מסודרות ורבות, אבל על פי התוצאות הם מבולבלים, חסרי אחריות, מפורפלים, חסרי כיוון ומסרה. מי בוהמייני יותר – צייר ששתה מעט במהלך עבודתו על יצירה מרשימה, או מנהל בנק שנתן אשראי אדיר לקיבוץ? זמר שעישן סיגריית חשיש לפני שהופיע מול פזמון יפה, או שרים ופקידים שעיגנו מדינה שלמה עם כן מס בורסה, לא מס בורסה? סופר שישב עד שעה מאוחרת במסיבת רעים אפופת טבק, אלכוהול וזמרה, או האנשים שניסחו את הסכם אוסלו הנראה כמו פרי של קואליציית המוחות המסוחררים ביותר?

פוליטיקאים מאוהבים בשגיאות שלהם ולעולם לא יודו בטעויות, משום שבעוד שהם נתפסים בעיני הנבונים שבבריות כלפחות פחות מבני אדם, הם אוהבים לחשוב על עצמם כעל קצת למעלה מן האנושי – צודקים תמיד. בתקופה שהעמיק מקנמרה את מעורבות ארה"ב בווייטנאם, עמד שמעון פרס על בימת הסינרמה בכנס של רפ"י והתלונן על שמדברים יותר מדי על שלום ולא מתעסקים בדברים החשובים באמת. אחרי מלחמת ששת הימים היו הוא, יצחק רבין וחבריהם למפלגה מחסידי הזריעה הראשונה של השטחים בזרעי הפורענות של ההתנחלויות. פרס אף אירגן את הכניעה לגוש אמונים בסבסטיה. האזכורים אינם באים לשם קינטור, אלא כדי להכיל ספק קטן בתוכמתם המושלמת של השניים. אולי הם טועים גם היום ומסרבים להודות בכך. הרי אפילו – הדעת מסרבת לתפוש, אבל אבוי, אכן נכון הדבר – יוסי שריד טעה פה ושם בהערכות וניתוחים.

הייתכן שאלוף פיקוד הדרום יאמר, כפי שעשה בראיונות לעיתוני סוף השבוע, דברים זהים לאלה שאומרים ראשי האופוזיציה זה כמה חודשים ואיש בממשלה לא יתרגז לדבריו, מאז הסכמי אוסלו הפכה רצועת עזה לחממה לטרור, והוא אינו מתרשם שערפאת נחוש לשנות את המצב. פרס אומר כי הטרור אינו צריך להפריע להמשך ביצוע ההסכם, אולם הרי כל ההסכם לא צמח אלא כדי לפתור את בעיית הטרור. שהרי איום קיומי מצד הפלשתינאים לא היה עלינו ואף לא יהיה.

כולם מוכים שערפאת יעשה כמעשה בן גוריון ב"אלטלנה", אך לם שוכחים שמול בן גוריון עמד אז מנחם בגין שבלע את המעשה הקשה והכריז כי "מלחמת אחים לא תהיה". אלטלנה בעזה תביא למלחמת אחים שבה החמאס נהנה מתמיכה מעשית אלימה גדולה בהרבה מזו שבגין היה יכול לגייס לטובת האצ"ל ב־48'. פריסת ההתנחלויות, המצב הכלכלי המחמיר והעיכובים המצטברים בהתקדמות התהליך הם עידוד לטרור שמחמיר את המצב וזורע עוד התנגדות לתהליך אצל פלשתינאים ויהודים כאחד. בינתיים מתברר למרבה הצער שגם הדיבידנדים של ההסכם עם הפלשתינאים, שפרס מתפאר בהם אינם במצב מדיני: היחסים עם מדינות ערב הפריפריאליות שהסכימו לסוג כלשהו של קשרים אתנו הולכים ומתקררים בגלל שיישום הסכמי אוסלו תקוע. הלוואי שהיתה אלטרנטיווה. בליכוד תופרים חליפות אך לא מצליחים לתפור חלופות: נתניהו מציע בעצם את החזרת הגלגל ושוען טענות שווא כי יש לו פרטנרים פלשתינאים רציניים להסכם אוטונומיה מוגבל שלא יקום ולא יהיה.

אפשר לקונן על שהסכמי אוסלו לא היו מקיפים, אמיצים ומרחיקי לכת יותר ושהממשלה לא עשתה לדילול ההתנחלויות ברגעי הכושר, כמו בעת האופוריה שאחרי הטבח במערת המכפלה. יכול להיות שהימין צודק בפסימיות שלו, יכול להיות שהשמאל הקיצוני צודק בתביעתו להעז יותר בהליכה לקראת הפלשתינאים. הממשלה בחרה בשביל הזהב בין שתי העמדות האלה, אבל לפעמים שביל הזהב הוא גם מבוי סתום.

החוק מת, יחי המאבק

עד שיחוקק חוק כולל טוב יותר במאבק נגד תאונות הדרכים מזה שהוכשל יש להמשיך את המאבק הפרטני בקטל בדרכים

מאת יעקב צלאל

הכשלתו של חוק המאבק הלאומי בתאונות הדרכים בידי הממשלה היתה צפויה מראשית דרכו. אמנם 89 חברי כנסת מכל סיעות הבית תמכו בו, בנוסף לשני יוזמיו, הח"כים צחי הנגבי ואברהם בורג, אך מן המפורסמות הוא שהשפעתם של חברי הכנסת על תקציב המדינה היא קלושה בהשוואה להשפעתם של פקידי האוצר. האחרונים קראו את הצעת החוק, וראו בה בעיקר את צד ההוצאה הכספית שהחוק היה מטיל על קופת המדינה. על פי הערכה צנועה, זו היתה הוצאה של 600 מיליון שקל בשנה, ועל פי הערכות צנועות פחות – 1.2 מיליארד שקל בשנה.

החוק כפי שנוסח היה חוק מקיף ביותר, אך אנכרוניסטי, ואילו התקבל הוא היה מבסס רק את גידול הביורוקרטיה המטפלת בתאונות דרכים ואת הגידול בתקציב הנדרש לה. החוק לא שינה מהותית את גישת המחוקקים והממסד הישראלי לבעיית תאונות הדרכים, ולכן טוב שנדחה. עם דחייתו נחסכו לפחות ממשלמי המסים הוצאות תקציביות כבדות שלא היו מתקנות את המצב העגום בכבישים.

אחד הסעיפים הבולטים בחוק היה הגדלת כוחה של משטרת התנועה הארצית ל־3,600 שוטרים. זה היה אחד משני הסעיפים שהיה להם תאריך יעד מוגדר, 1 בינואר 1998, ומשרד האוצר העריך את ההוצאה על תוספת כוח השיטור ב־450 מיליון שקל.

ח"כ הנגבי, יו"ר ועדת הכלכלה שבמסגרתה אושר החוק לקריאה ראשונה, סבר שנוכחות השוטרים היתה מסייעת לחינוך הנהגים [illegible], וטען גם שהמימון של משטרת התנועה יבוא מהקנסות עצמם. יש לקוות שעם דחיית החוק, התפיסה של משטרת תנועה גדולה ובזבזנית המתפרסת על חזית גדולה – תשתנה, משטרת התנועה הקטנה תתמקד במשימות ספציפיות באתרים המועדים לתאונות, תקציבה יכוסה על ידי המדינה ולא מהקנסות.

גישה מוטעית איפיינה גם את סעיף הרישוי וההדרכה. על פי החוק, קבלת רישיון נהיגה היתה מותנה במבחן נהיגה בתנאים מגבילים, כשכל בעל רישיון נהיגה יעבור השתלמות מעשית אחת לעשר שנים והשתלמות בתיאוריה אחת לחמש שנים. ההשתלמויות המעשיות היו אמורות להיערך במגרשי הדרכה ייעודיים.

הבעיה העיקרית של סעיף זה היא בתועלת המועטה שהיתה צומחת ממנו לבטיחות בכבישים. אצל 99% מהנהגים הנהיגה היא תהליך כמעט אוטומטי המונע מהם כל סיכוי להתמודד עם מצבי חירום. לתרגול אחת לעשר שנים לא היתה יכולה להיות השפעה ניכרת על יכולתו של נהג כזה להיחלץ ממצבי חירום.

גישה נבונה יותר ננקטה בסעיף אשר התיר לנערים, שעדיין לא מלאו להם 17.5 אך עברו מבחן נהיגה מעשי, לקבל היתר זמני לנהיגה בתנאי שינהגו בליווי מבוגר בעל ניסיון בנהיגה. אם היה מעט יותר היגיון בסעיף זה, הוא היה מורחב גם לגילאים גבוהים יותר, אבל השירות הצבאי הגביל את יכולתם של המחוקקים. יש רק להצטער שהם לא היו אמיצים דיים ללכת צעד נוסף קדימה ולשנות את שיטת לימוד הנהיגה בישראל.

דחייתה של הצעת החוק היתה טובה גם מבחינה ביורוקרטית. הקמתה של רשות למאבק בתאונות דרכים בעלת סמכויות נרחבות בתחום תכנון התשתית ופיתוחה ובעלת ייצוג בכל גופי התכנון והפיתוח הסטטוטוריים היתה מהווה תחרות לגופים דוגמת מע"ץ, רנ"ץ, ואפילו למינהלת התחבורה בגוש דן, שהוקמה לאחרונה. זה היה הופך לסבך הביורוקרטי של המאה.

היו אם כך די סיבות טובות ומוצדקות לדחיית החוק, ולו רק משום שהוא היה יוצר מראית עין של טיפול בבעיית הבטיחות בדרכים. ואולם הקואליציה לא נרתעה להדיחו מסיבות מקצועיות, אלא מסיבות תקציביות גרידא. הטיעון של ראש הממשלה ושריו, שפיתוח התשתית מוסיף לבטיחות, נכון אמנם, אך כדאי לזכור שפיתוח זה אינו נובע מצרכים בטיחותיים, אלא מצרכים כלכליים, חברתיים, ואפילו אלקטורליים. השיקולים הבטיחותיים בסלילת כבישים הם ברמת עדיפות נמוכה, ומחדלי הממשלה והרשויות השונות בפיתוח התשתית התחבורתית, בחקיקה ובתקינה נכונה, בהפעלת מסגרות התנועה ובקיצוץ בתקציבים גורמים נזקים – כלכליים ואנושיים – ניכרים.

ח"כ צחי הנגבי, מיוזמי החוק, הוא ח"כ ותיק דיו כדי שהעולם לא חסך בהצעות אי אמון בנושאים מדיניים וביטחוניים שהאמין בהם, ומן הראוי – אם אכן ברצונו להדביר את תאונות הדרכים – שינהג בדרך אחרת. למרבה הפליאה, במאבק בתאונות הדרכים הוא בחר בדרך שונה, כאילו היה ח"כ מהקואליציה.

עכשיו, לאחר שהחוק הוכשל, ח"כ הנגבי יכול לחזור לאלטרנטיבה שלו. הוא יכול להקשות על הקואליציה בהצעות אי אמון (בכל חודש שיש יותר מ־35 הרוגים בתאונות דרכים, לדוגמה), או להביא הצעות חוק שמשרד התחבורה מסרב לחייב אותן בתקנות (הגבלת מהירות של משאיות, למשל) או להטפל לשר התחבורה בשאילתות (בכל פעם שהולך רגל נהרג, בערך אחת ליומיים).

ח"כ הנגבי יכול לטפל טיפול פרטני בנושאים כמו הוראת נהיגה ותקינת תשתית, ולדרוש תוספת תקציבית למאבק בתאונות הדרכים. זה אולי נושאים פחות בהקמת רשות לאומית למאבק בתאונות דרכים, אבל זו עשויה להתגלות כפעילות תכליתית ואפקטיבית הרבה יותר לח"כ אופוזיציוני. את החקיקה הכוללת, הגורפת והקצאת התקציבים הוא יצטרך לדחות לתקופה שבה מפלגתו תהיה בשלטון.

לספר ביציאת מצרים, בשלום עם ירדן, ובשלום מלא.

דווקא בעיתות משבר, חשוב להסתכל קדימה. גם ברגעי צער, חשוב לא לשכוח את היעד של תהליך השלום. אין כמו ימים אלה להזכר בשלום עם מצרים - שלום שהחל גם הוא בקשיים וספיקות, אך מפירותיו אנו נהנים עד היום.

אי אפשר לעשות חצי שלום

אנו קוראים לממשלת ישראל להאיץ את יישום הסדר הביניים ולפתוח בדיונים על הסדר הקבע.

- להסכים על הערכות צה"ל מחדש עד האחד ביולי 95 על מנת לאפשר בחירות לרשות הפלסטינית עוד במהלך 1995.
- לפנות התנחלויות המונעות את יישום הסדר הביניים ומהוות נטל מבחינה בטחונית וכספית.
- לפתוח במשא ומתן עם הפלסטינים על גבולות הקבע בינינו לבינם. כך שתוכנית ההפרדה תיושם בהסכמה מלאה. רק בדרך זו יצומצם החיכוך המתמיד בין הישראלים לפלסטינים, ותקטן יכולתם של מבצעי הטרור.

שלום אמיתי פירושו בטחון לישראלים. שלום אמיתי פירושו עצמאות לפלסטינים.

"שלום עכשיו" קוראת לציבור ומזמינה לקחת חלק במבצעי הפסח שתערוך התנועה: מבצע הסברה של נוער "שלום עכשיו", מבצעי [illegible]. לפרטים נוספים - ענת, בטלפון 03-6106666 מנוי 38987

להפרד לשתי מדינות

שלום עכשיו

صفحة من الأصل

בימה

בכל זאת הפרדה

אף שאיש אינו יכול להבטיח ביטחון מוחלט לאזרחינו, חובתנו לעשות את המרב כדי לצמצם את סכנת הטרור

מאת משה שחל

רשימתו של ח"כ אורי אור ("הארץ", 12.4) נושאת את הכותרת "סם הרגעה בלבד". וכמו כל סם השפעתו מזיקה. הכתבה נכתבה ללא בדיקה יסודית ומעמיקה, כפי שהיה ראוי לעשות בנושא חשוב זה. אור שכח כנראה שהוא עצמו דיבר בלהט בעד ההפרדה, ואלה דבריו ב-8 בדצמבר '93: "כל מי שאינו רוצה בהפרדה, שלא יספר סיפורים על כך שיש לו פתרון לטרור".

דבריו של ח"כ אור נכתבו בלי שיקרא את התוכנית המוצעת או יבקש פרטים עליה, ולכן הם מבוססים על חצאי עובדות. הוא אומר שהפגם ברעיון הטמון בהצעה הוא "שמדובר בקביעה חד צדדית ללא הסכמתם של הפלשתינאים", אך אילו עיין בהמלצות הצוות, היה מוצא שהצוות אינו ממליץ כלל על פעולה חד צדדית. לדברי אור, הפלשתינאים "יראו בכך הפרה של הסכם העקרונות. הקמת מתחם ההפרדה תגביר בקרבם את תחושת המרירות". אך לעומת זאת, אינו אומר דבר וחצי דבר על תחושת המרירות והתסכול הקיימים בקרב האזרחים הישראלים עקב הטרור הנמשך נגרם תוך "הסכם העקרונות".

אילו היה אור קורא את המסמך, היה מוצא כי קיימת חוות דעת משפטית, שלפיה אין בהפרדה סתירה או הפרה של "הסכם העקרונות". טענתו הנוספת, שבטווח הארוך לא תוכל התוכנית למנוע פעילות טרור ויימצאו דרכים להחדיר לארץ מחבלים ואמל"ח, היא טענה תמוהה, ועם כל הכבוד, היא אינה מקצועית: איש אינו יכול להבטיח במאה אחוז ביטחון ואיש אינו מתיימר להבטיח שלא יהיה כל פיגוע. אך גם במקרה זה, האם אין עלינו לעשות את המרב כדי להקטין את הסיכוי והיכולת לבצע פיגועים בישראל? האם האלטרנטיווה היא לא לעשות דבר?

טענתו הבסיסית והמקיפה של אורי אור היא כי "תפיסה ביטחונית זאת, המעדיפה התבצרות מאחורי קווים, יוצרת פאסיביות וכניסה למידת מגננה גם אם לא נרצה בכך".

בתוכנית המוצעת אין כמעט גדרות, וכל כולה מבוססת על יזמה, ניידות ופעילות. התוכנית המוצעת הוגשה על דעת הצוות, שהורכב מכל גורמי הביטחון – פיקוד צה"ל, משטרה ושב"כ – ועם כל הכבוד למומחיותו של אורי אור, אין הוא מביע אלא דעה אישית המבוססת על השערות ולא על עובדות.

גם בעניין ירושלים טועה הכותב, כשהוא מניח הנחות בלתי מבוססות: נכון שהמצב בירושלים מסובך מאוד, אך מהו הפתרון שמציע ח"כ אור, האם באפשר לכל מי שמעוניין לבוא ולהיכנס לעיר ללא ביקורת ובדיקה?

בנוסף לכך כותב אור: "הפתרונות שיוסכם עליהם צריכים לתת מענה לבעיות בתחומי חיים שונים: כלכלה, מעבר סחורות... ופריסת צה"ל והיישוב היהודי ביהודה ושומרון ובעזה". הכותב היה אמור לדעת שלא הוטל על הצוות לטפל ביישובים ובאזרחים ישראלים ביהודה, שומרון ועזה, מהסיבה הפשוטה שצה"ל היה ונשאר אחראי לביטחונם.

תוכנית ההפרדה מתייחסת גם לקשיים, אבל מציעה גם פתרונות. אורי אור מתעלם מהעובדה שבהנחות היסוד של הצוות יש התייחסות ופירוט גם לנושאים אלה.

לטענתו של אור, "תוכנית הפרדה חד-צדדית אינה תחליף להסדר ביניים". מכאן כנראה נובעת טעותו, שהרי בלעדי תוכנית ההפרדה יהיה קשה מאוד, אם לא בלתי אפשרי, לבצע את הסדרי הביניים.

מפקדים בכירים בצה"ל שהיו שותפים לתוכנית רואים בה היום עוגן ומשענת להיערכות מחדש של צה"ל. כמה חבל שאדם אחראי כאורי אור לא מצא לנכון להזמין את צוות ההפרדה ולשמוע את פרטי התוכנית – והרי היה באפשרותו לעשות זאת מתוקף תפקידו כיו"ר ועדת החוץ והביטחון – וכך היה מונע מעצמו את הסתירה בין דבריו בדצמבר '93 לבין מאמרו מאפריל '95. על כך נאמר: חכמים היזהרו במאמריכם.

הכותב הוא שר המשטרה

חבר יקר, אבל לא המלך החדש של התנועה

ח"כ שאול גוטמן – שדרכו הפוליטית בעתיד ברורה לו אבל דרכי יישומה קצת פחות – אינו פוסל שילוב של פעילי כך בתנועתו החדשה. האם הח"כ הוא הצינור שדרכו תנסה כך להחזיר את נציגיה לכנסת?

מאת עמירה שגב

הפילוג בתנועת מולדת מדרבן כיום את ח"כ שאול גוטמן לעסוק באופן אינטנסיווי בעתידו הפוליטי. האם הזמנתם של חברי "כך" למשכן על ידי חבר הכנסת המתפלג ממולדת מעידה כי לגוטמן תוכנית לנסות ולהחזיר את כך ופעיליה לכנסת ב-96', בדלת האחורית, על ידי הקמת רשימה חדשה שבין פעיליה אנשי כך וכהנא חי?

לדברי גוטמן, הוא אינו פוסל איש, ובוודאי לא את אנשי כך לשעבר. "אני לא מאמין שגם בליכוד יסרבו לקבל את פתק ההצבעה של מרזל האנשיר", הוא אומר. "מעולם לא הייתי איש כך, אבל לדעתי מה שעשו לתנועה הוא שערורייה. בארצות הברית איש לא היה מעז לעשות תרגילים כאלה של סתימת פיות. כפרטים, אנשי כך לשעבר לא פסולים. אבל אני נגד לקיחת החוק לידיים, ולכן הגוף שאקים יהיה על טהרת החוק". לשאלה אם יצרף את ברוך מרזל לרשימה שיקים, משיב גוטמן: "מרזל אינו פסול בעיני. מי יכול להצביע על כך שהוא פחות אמין וטוב מאחרים?"

בימים אלה עסוקה תנועת כך במגמת שרידים, הכוללת חוגי בית, הרצאות, הפגנות, גיוס בקרב בני הנוער, נוכחות במוסדות חינוך, הקמת מחנות וקייטנות לנוער, וביקורים בכנסת. התנועה, שבשתי מערכות הבחירות האחרונות נאסר עליה לרוץ לכנסת מכוח חוק הגזענות ולפני שנה הוכרזה ארגון טרור, מחפשת ערוצים לגיטימיים להפצת תורתה. האם שאול גוטמן הוא הצינור שדרכו תנסה להחזיר את נציגיה לכנסת?

"שאול גוטמן הוא חבר יקר, ידיד אישי, שותף לדרך, אבל בשום אופן לא המלך החדש של התנועה על מגדיה, כפי שאנשים אולי סבורים", אומר מרזל. "הוא פנה אלינו לא פעם בשנה האחרונה, והוא אגב לא היחיד. אבל אנחנו עדיין בשלב של הערכת כוחנו האלקטורלי ועוד לא קיבלנו החלטות. הוא גם לא היחיד שהזמין אותנו לכנסת, והביקור אצלו לא היה הביקור היחיד שלנו בכנסת בשנה האחרונה. בשלב זה לא הבטחנו את אנשינו לשום גוף".

"שאול גוטמן", מוסיף נעם פדרמן (לשעבר דובר כך), "מייצג חלק גדול מדעות שלנו, זה נכון. אבל אני לא רואה בו כרגע מנהיג, ואני לא בטוח שהוא רואה בעצמו מנהיג. עם זאת, לו הייתי בוחר לכנסת והוא היה רץ, הייתי בוחר בו. לא נראה לי שהוא יכול לרוץ לכנסת במקומי, אבל אפשר לדמר שגם תבוא מצדו הצעה קונקרטית, נשקול אותה בחיוב".

גוטמן בא בדברים בימים אלה עם אישים שונים כדי לבדוק את סיכויי הצלחתה של מפלגה חדשה שתייצג את הגזרה שמימין לליכוד. הוא אינו רוצה לנקוב בשמות בני שיחו, "כי שום דבר עוד לא סגור". אבל המצע, לדבריו, כבר כתוב.

האם גוטמן יהיה מי שיתן כסות לגיטימית לאנשי כך ויציע את עצמו לעמוד בראש הרשימה? גוטמן אינו סבור שבהכשר שהוא נותן למי שהוצאו אל מחוץ לחוק הוא מרחיק מראש חלק מהציבור הפחות מיליטנטי שאת תמיכתו הוא מתכוון להשיג. לדבריו, קיבל תגובות נלהבות רבות גם על הזמנת אנשי כך לכנסת וגם על העימות עם השוטרים בהר הבית, לפני שבועיים. תמיכה טלפונית אמנם אינה הצבעה בקלפי, גם הוא יודע זאת, אבל לדעתו הוא משדר אמינות ויושר אינטלקטואלי, ואלה יעשו את שלהם.

בשבוע שעבר קיימה הכנסת דיון מיוחד בעת הסערה במצב הביטחון המתעורר עקב העלייה במספר הפיגועים. ח"כ שאול גוטמן לא נכח. לדעתו, המשחק בכנסת מכור – זהו ריטואל שמהלכיו ידועים מראש, ולכן לו ולשכמותו, כלומר אנשים שארץ ישראל בוערת בעצמותיהם, ולא רק בדרך לפריימריס או לקלפי, אין מה לחפש באירועים מעין אלה.

בפרסומים הראשונים עליו, סמוך לפני הבחירות האחרונות, הוצג גוטמן כפרופסור וקצין שריון במילואים – המוחשה לכך שגם לימין הקיצוני, גם לשולי השוליים, יש אינטלקטואלים. אך מהר מאוד נבעו הסדקים. התקוות הגדולות שעוררו הסקרים התבדו לאחר הבחירות, ומולדת הפכה לזירה של האשמות הדדיות בשחיתות ובהודנות.

ניסיון פטש נגד זאבי, כשנה לאחר הבחירות, בראשות גוטמן וחברו לסיעה הרב יוסף בארגר, נכשל. גוטמן נשאר אופוזיציה לוחמת, שכלי נשקה הם הגידופים הגסים – במליאה נגד פרס ורבין ובוועדת הכנסת נגד זאבי – ההשתוללות על הר הבית, והחסות שנתן בין כותלי הכנסת לאנשי כך שנגדם תלויים ועומדים צווי הגבלה מינהליים. בארגר ניווט את עצמו לעמדה ניטרלית בין גוטמן לזאבי.

לאחר שמבחינתו הפך הנתק בסיעת מולדת לעובדה מוגמרת, פרש גוטמן מהתנועה והקים עם מרים לפיד ופליטים נוספים ממולדת את "משמרת שלום", תנועה שתכלית קיומה היא רעיון הטרנספר. "מולדת", אמר גוטמן במסיבת עיתונאים שבה הבריז על הקמת התנועה החדשה, "נטשה את רעיון הטרנספר והפכה לקבוצה ריקה מתוכן". זאבי לא נשאר חייב והודיע שגוטמן מזמן אינו מתפקד, לא בסיעה בכנסת ולא בתנועה, והוא ישמח לראות מה יעלה בגורלה של התנועה השלישית שגוטמן הבריז עליה, בתוך שנה.

גוטמן אכן מתלבט. רשמית הוא הוצא, או הוציא את עצמו, מחוץ למפלגתו, אבל ניסיונותיו של זאבי להדיחו גם מהסיעה בכנסת נכשלו. מצב אנומלי זה מסב לו סיפוק רב. דרכו הפוליטית בעתיד ברורה לו, אף אם דרכי יישומה – פחות. בעייתו העיקרית כיום היא תקציבית. בימים אלה הגיש גוטמן עתירה לבג"ץ נגד יו"ר הכנסת על שאסר עליו לארח בכנסת את ברוך מרזל וחבריו. "זה יעלה לי 50 אלף דולר", הוא אומר, "אבל אין לי ברירה. מעשה הנבלה הזה לא יקום ולא יהיה". לפי שעה הפעילות שהוא מקיים – פגישות, שיחות, התכנסויות – איננה כרוכה בהוצאות כספיות.

אבל ברור לו שההחלטה על הקמת גוף פוליטי תחייב פרישת רשת של תורמים, שעליה הוא שוקד בעיקר בין יהודי ארצות הברית.

כרגע, לדבריו, ההצלחה צנועה. הוא מתמרמר ש"כל הכסף של מולדת הולך לבנק ועושה ריבית, במקום שיוצא על ארץ ישראל. הכסף הולך למאבקים משפטיים נגדי, במקום לפעילות התנועה". כראיה לסכסוכים הפנימיים מספר גוטמן על הסכם פוליטי יחיד במינו שנעשה במולדת. לדבריו, בארגר וזאבי הפקידו בידיו של רב-מקובל צ'קים אישיים, כל אחד על סך 50 אלף שקלים, איש לטובת רעהו. על פי ההסכם שנלווה לצ'קים, אם בארגר לא יוצב במקום ריאלי ברשימה של זאבי לכנסת הבאה, הוא ייקח לעצמו את שני הצ'קים. אם יילך עם גוטמן נגד זאבי, ייקח לעצמו זאבי את שני הצ'קים. ואם היה לו ספק כלשהו בהחלטה להתנתק סופית ממולדת, ההסכם הזה, הוא אומר, שיכנע אותו סופית בצדקת החלטתו. בארגר אומר על כך: "גוטמן רואה מהרהורי לבו והדבר כולו מצוץ מהאצבע".

העקרונות שגוטמן מציג לתומכיו, שאותם הוא מעריך בלפחות אלף פעילים, הם כיבושה מחדש של עזה וטיהור השטח שמן הירדן ועד הים מערבים; וביטול הזיקה למשפט הבריטי, הגרמני והטורקי, כדי להחיל בארץ את המשפט העברי. כלקח מהתפרקות מולדת – בתנועה שיקים, אם יקים, יחול הכלל שאסור ללכת אחרי אדם אחד. "אסור", הוא אומר, "לחפש מנהיג עם סופר-כריזמה שאחר כך, כמו מנחם בגין, הוביל מדינה שלמה לאן שהוביל, או אלופים ורבי-אלופים שלוקחים מפלגה שלמה אחריהם כדי לקדם את מטרותיהם האישיות".

ועל הרב בארגר, שגם הוא מקיים פגישות עם אנשי כך לשעבר, אומר גוטמן כי כרגע "הוא קשור בטבורו לעסקת הצ'קים עם זאבי. אבל מהר מאוד הוא יבין שאין לו שום סיכוי להיות אצלו חבר כנסת בכנסת הבאה". על תנועתו החדשה הוא אומר: "עבודת שטח מפרכת ומאמצי שכנוע יקבעו אם נהיה בכנסת או ניעלם מן הנוף הפוליטי".

תצלום: דניאל חכים

שאול גוטמן. מטיף לביטול הזיקה למשפט הבריטי, הגרמני והטורקי, כדי להחיל בארץ את המשפט העברי

ברוך מרזל. "גוטמן פנה אלינו"

סוציאליזם? לא אצלנו

בממשלה הבאה של הליכוד תהיה פחות ממשלה ויותר עסקים לטובת כל אזרחי המדינה

מאת אוזי תפוחי

בכתבתו של נחמיה שטרסלר "הסוציאליזם החדש של הליכוד" ("הארץ", 31.3) יש מסקנות מרחיקות לכת מן הסקירה הכלכלית של הליכוד על מצב הכלכלה הישראלית מאז כינון הממשלה הנוכחית ביוני 1992. אין לסקירה ולא כלום עם המצע הכלכלי-חברתי של הליכוד. מסקנת הסקירה זהה למסקנתו של דו"ח שוחל מ-15 בינואר, כי "הממשלה נכשלה במדיניותה הכלכלית".

נחמיה שטרסלר חיפש בסקירה של הליכוד מהי הדרך הטיפול הראויה באינפלציה ומצא "פנינה", אך הוציאה מהקשרה. ברור שהדרך להילחם באינפלציה היא בהעלאת הריבית, וקיצוץ בתקציב. הליכוד תמך בקיצוץ התקציב לפני שנראו סימני האטה. ח"כ בנימין נתניהו פירסם במשך כמה הודעות, ובין השאר פירסם ב-15 בדצמבר '94 את ההודעה, כי "לנוכח הנתונים הללו, והעדר מדיניות כלכלית מכוונת וברורה של הממשלה, לא היתה ברירה לבנק ישראל אלא להעלות את שיעורי הריבית".

השאלה המתבקשת היא האם היה צורך להגיע למצב כלכלי כה בעייתי כדי לתקן את הטעויות במדיניות הכלכלית נידרש לשלם מחיר גבוה, העלול להביא להאטה במשק. שטרסלר עצמו מסביר זאת במאמרו "יותר ממשלה פחות עסקים" (7.10.94). "... כך נסגר המעגל העגום", הוא כותב, "במגזר הציבורי נינות תוספת שכר ויש גידול במספר העובדים... לעומת זאת, במגזר העסקי יש לחצי שכר ועלייה בריבית – וכל אלה מול פיגור בקצב הפיתוח... התוצאה היא האטה ופיטורים במגזר העסקי, וזה לבטח הדבר האחרון הרצוי".

בשום מדינה בעולם המערבי, פרט למדינת ישראל, לא עלו אשתקד מחירי הדיור ב-25%. ביומן גלי צה"ל מ-16 באוגוסט '94 צוטט ראש הממשלה. הוא אמר, בין השאר, "הקצב של גידול באינפלציה הוא נושא הדיור, והקונצפציה שהיתה, להשאיר את הדיור לכוחות השוק, נכשלה". הוא שגה. זו היתה תוצאה ישירה ממדיניות מוטעית, שלא באה לבטל את התכנון הריכוזי בענף הבנייה, אלא לשנות בן לילה את סדר העדיפויות כך שיתאים למצע הפוליטי של מפלגת העבודה. כל ממשלה המאמינה בשוק חופשי היתה מצמצמת בהדרגה את הבנייה הציבורית ומאפשרת למגזר הפרטי להתארגן ולהוות אלטרנטיווה לבנייה הציבורית, בלי שכלל הציבור ייפגע.

גם בשווקים האירופיים שבאיחוד האירופי, שהוא למעשה אזור סחר אחד, דאגה כל מדינה שלא לחשוף את חקלאיה ליבוא. מתוזה ללא אפשרות התארגנות של המגדלים. ואילו במדינת ישראל נחשפו המגדלים לתחרות לא הוגנת וללא אפשרות להתארגן בתואם. אין ספק שבתנאי שוק חופשי בתחום החקלאות יידרש זמן מה כדי לאפשר לכל חקלאי לפתח את התוצרת הכי יעילה והכי רווחית בשבילו, שתוצאותיה יהיו אזור סחר חופשי אחד בין מדינת ישראל לאוטונומיה.

רוח הרפאים של הסוציאליזם אינה נושבת בליכוד. אמנם, קיימים תחומים כלכליים שלא ניתן לשחררם באופן מיידי, והמעבר צריך להיות מתוכנן והדרגתי. אך אין צל של ספק שבממשלה הבאה של הליכוד תהיה פחות ממשלה ויותר עסקים, לטובת כל אזרחי המדינה.

הכותב הוא גזבר הליכוד

קִברו את המתים, לא את האמת

במלאות שנה להשמדה ברואנדה רואים ניצוליה בחקירתה ובהעמדה לדין של האחראים לה ושל מבצעיה אבן בוחן לעצם קיומה של רואנדה החדשה. אך נראה שהקהילה הבינלאומית לא מעוניינת בכך

שירות "הארץ"

"כל חודש קשה לי יותר", אמר אוגוסטין טוואהירואה, בן 26. "היתה לי משפחה. עכשיו כולם מתים. היו לי חברים. כולם מתים. היתה לי ארוסה, היא מתה". טוואהירואה, טוטסי בן 26, התראיין ב-7 באפריל, בדיוק שנה לאחר שחברי המשמר הנשיאותי של המשטר הקודם ברואנדה פרצו לביתו בקיגאלי בשעות אחר הצהריים. הוא ניצל משום שהסתתר על גג ביתו. אחר כך קפץ לגנה של משפחה שכנה.

בשבועיים שלאחר מכן, שבהם הפכה העיר לבית מטבחיים, הסתירה אותו אלן, שכנתו. אלן היא הוטו, ומשטר ההשמדה רצח גם הוטו רבים, מתנגדים אמיתיים או משוערים, או סתם חשודים בהעדר אהדה כלפיו. היו הוטו שהצילו והסתירו אנשים שהיו יעד לרוצחים. אבל בין המצילים לא היו רבים – אם לומר זאת בלשון המעטה – ממפלגת השלטון של המשטר הקודם, מפלגה שהמיליציה של טוטסי ושל הוטו "בוגרים" היתה לתם חוקה. ואלן השתייכה למפלגה זו.

כל יום, סיפר טוואהירואה, התאספו סביבו ילדיה של אלן והתפללו לשלומו. כאשר בסוף אפריל התפשטו הקרבות בין המשטר הקודם לגרילה של החזית הפטריוטית הרואנדית, אר-פי-אף, נמלטה המשפחה – כנראה לזאיר. טוואהירואה נשאר לבדו במקום, ניזון מגריבות ומעשב. "אלן היתה מלאך", סיפר ל"ניו יורק טיימס". "אני מתפלל שהיא בחיים. אם תחזור, אעשה בשבילה כל מה שאני יכול". אבל עם הרוצחים, הוסיף, שום פיוס אינו אפשרי. "אני חושב שהפתרון היחיד הוא להרוג אותם".

ב-7 באפריל הוכרז שבוע אבל ברואנדה לזכר קורבנות ההשמדה ומעשי הטבח הפוליטיים, שמספרם כמיליון ואולי אף יותר. הממשלה החדשה שקמה לאחר ניצחון אר-פי-אף החליטה לבטל מצעד צבאי שהיה אמור להיערך באותו יום. שרידיהם של 6,000 קורבנות נקברו בגבעת רבוה, המשקיפה על קיגאלי. כמקובל בטקסים, ריבוי נכבדים, דיברו ראשי המשטר החדש, אבל לא היה זה אירוע משומן ומהוקצע שכל משתתפיו אמונים עליו. שיירת משאיות הביאה ארונות מתים וכשפורק מטענן נמלא האוויר בריח ריקבון חזק. אנשים הלכו לראש הגבעה ברגל כחמישה ק"מ ונצבו דוממים במשך יותר משבע שעות. כומר קתולי, פסטור פרוטסטנטי, מטיף אדוונטיסטי ואימאם מוסלמי התפללו וקראו פסוקים מכתבי הקודש והקוראן.

נשיא המדינה, פסטר ביזימונגו, שהוא הוטו, וסגן הנשיא ושר ההגנה פול קגאמה (המפקד הצבאי של אר-פי-אף), טוטסי, הורידו לקבר את גופותיהם של אגאת אווילינגיימאנה ושל אלמוני שסימל את כל קורבנות ההשמדה. אווילינגיימאנה היתה הוטו, מנהיגה במפלגת אופוזיציה וראש ממשלת מעבר, מן הנרצחים הראשונים בטבח השיטתי של האופוזיציה למשטר הקודם, שציין את תחילת ההשמדה. אין לדעת עד כמה נכון הסיפור ששמע עיתונאי רואנדי משר ההסברה של המשטר הקודם, אך הוא מלמד דבר מה על עולמם המנטלי של הרוצחים. אווילינגיימאנה, שהיתה בחודש החמישי להריונה, הסתתרה מתחת למיטה. אנשי המשמר הנשיאותי גררו אותה משם, הכריחו אותה להתפשט עירומה לגמרי ולשכב ברגליים פשוקות לפני שירקו וביתרו אותה.

כרזות, רובן בכתב יד, שנשאו אנשים מבין הקהל שנכח בטקס, קראו "לא להשמדה", "עמידה מנגד, למול השמדה, מגמרת את כולנו". הקריאה שחזרה ועלתה היתה: "עלינו לקבור את המתים, לא את האמת". שנה לאחר ההשמדה נראה שחשיפת האמת – חקירה מקיפה של ההשמדה, שורשיה ותכנונה, והעמדה למשפט של המואשמים בהשתתפות בה – שואבת אליה את רגשות הזעם, ההלם וחוסר האונים של הניצולים יותר מתמיד. חשיפת האמת הפכה בעיניהם, ולא בעיניהם בלבד, לאבן הבוחן לעצם קיומה של רואנדה החדשה.

צריך לשבור את מעגל הקסמים שנמשך שלושים שנה, הם אומרים, כאשר הכל ידעו מי האשמים ברציחות פוליטיות ובמעשי טבח (בהיקף מצומצם ו"מבוקר") בלי שאיש הועמד אי פעם למשפט; שום פיוס אמת אינו אפשרי אם פצעים פתוחים ייחבשו בנוסחאות חסודות ונבובות. חנינה, כן – חוזרים ואומרים אנשים במשטר ומחוצה לו – אבל רק לאחר שהצדק ייעשה.

איש מהמנצחים על ההשמדה, הנמצאים בזאיר או במקומות אחרים באפריקה, לא נעצר. רק נגד מעטים מאוד מראשי המשטר הקודם הנמצאים בגלות באירופה ובצפון אמריקה נפתחו הליכים משפטיים במדינות אלה. בית המשפט הבינלאומי המיוחד לפשעי מלחמה ברואנדה נראה לרואנדים, ולא להם בלבד, חסר שיניים. בין השאר, בשל העדר אמצעים ותקציב. אם להעלות השוואה, במשפטי נירנברג עבדו ארבעת אלפים חוקרים. לרשות בית המשפט הזה עומדים רק ארבעה. עובדיו אומרים שלא לייחוס כי אינם מאמינים שיותר מ-25 אנשים יישפטו לפניו.

צוות זכויות האדם של האו"ם, שנשלח לחקור ברואנדה את השמדת העם, קטן מכדי ובמקום זאת הוא בודק הפרות זכויות אדם הנעשות כיום. ארגוני זכויות אדם, כמו אפריקן רייטס, טוענים כנגדו שהוא תובבני ומשחרר נגד המשטר החדש. כל אותן עובדות מתדלקות את זעמם של רואנדים על התנשאות, היחס של איפה ואיפה והאטימות של הקהילה הבינלאומית, שלדעתם נחושה לשגג את ההשמדה.

ללא ספק, גם בגלל הזעם הזה גבר בחודשים האחרונים קצב המעצרים ברואנדה עצמה. מאות אסירים מתים מדיזנטריה ומחלות אחרות בבתי הכלא, שהצפיפות והתנאים בהם מזוויעים. לאנשי או"ם, לאנשי הצלב האדום ולעיתונאים יש לפחות גישה חופשית לבתי הכלא הרשמיים, שבתוכם דחוסים יותר משלושים אלף אסירים. אבל אין להם גישה כזאת למרכזי מעצר לא רשמיים – שבהם כלואים אלפים רבים, על פי דיווחים של אמנסטי ועובדי סיוע.

הבעיה היא שדיפלומטים, מבקרים זרים ורמי דרג ופקידי או"ם, התוקפים את המשטר החדש על הפרות של זכויות אדם, דורשים ממנו באותה נשימה להגיע לפשרה עם "הממשלה הגולה", קרי מארגני ההשמדה, ולהכריז על חנינה גורפת מראש. אלה דרישות שכל קשת הדעות המיוצגת בממשלה החדשה דוחה לחלוטין. לחנינה כזאת, ולהעמדתם למשפט של מעטים בלבד, מתנגד גם אדם כמו הנשיא הכללי של קיגאלי, פרנסואה-קסאוויה נסנזוארה, הוטו שהיה ברשימות החיסול של המשטר הקודם. הוא הוקיע בזמנו את המערכת המשפטית הקודמת, וכיום הוא מותח ביקורת קשה על המערכת המשפטית החדשה ברואנדה, על העוולות הנעשות, על האטימות והאדישות לגורלם של האסירים, אשמים וחפים מפשע כאחד.

"הקהילה הבילאומית וארגוני סיוע לא ממשלתיים מעסיקים רוצחים בסיטונות. בבהילותם להיראות כמי שמספקים עזרה, רבים לא הציגו כלל שאלות למי שהציעו את עצמם לתפקידי מתורגמנים, טבחים ונהגים"

הדרישות לשאת ולתת עם משטר ההשמדה נראות לרואנדים רבים ולחברי קבוצות זכויות אדם כהמשך ישיר לגישתה של קהילה בינלאומית, שהתעלמה מן ההשמדה גם כשהתחוללה מתחת לאפה וכיום היא ממקדת את תשומת לבה ואת מאמצי הסיוע שלה באשמים. האו"ם מאמץ שיותר מ-700 מיליון דולר הוצאו על מחנות הפליטים הנמצאים בשליטתם המוחלטת של הרוצחים, ופחות מ-300 מיליון דולר הועברו לסיוע לקורבנות או לשיקומה של רואנדה בכללותה.

מחנות פליטים, כמו בתי כלא, לעולם אינם "בתי הבראה", אפילו לא ברגעי החסד של העולם, כאשר כל ארגון סיוע המכבד את עצמו תוקע בהם יתד גם למען תדמיתו ושיווקו העצמי וכדי לקבל את חלקו בכספי או"ם וממשלות. גם לפני שקיצצו כמחציתן מנות המזון שמחלק האו"ם לפליטים (התלהבות המערב ודעכת התרומות מתחילות להידלדל) היה אפשר למצוא בתחתית ההיררכיה הפנימית במחנות אנשים רבים שסבלו מתת תזונה מתקדם. אבל פקידי או"ם – כמו אותו מנהל בתוכנית המזון העולמית של האו"ם שדיבר שלא לייחוס – מודים כי על אף תנאי המצוקה העליונות של הפליטים במחנות, מצבם טוב משל רואנדים רבים בתוך ארצם.

יתר על כן, האו"ם וארגוני סיוע לא רק מאכילים את הרוצחים. אחרי ככלות הכל, האם היו אמורים להרעיב אותם ואת בני משפחותיהם, ואת כל הפליטים הנתונים לחסדם? כל פעילותם במחנות, כל תפקודו של מנגנון הסיוע הזה, עומדים על שיתוף פעולה הדוק ומסועף עם אנשי המשטר הקודם. ראקיה אומאר, מארגון אפריקן רייטס, אמרה: "הקהילה הבילאומית וארגוני סיוע לא ממשלתיים מעסיקים רוצחים בסיטונות. בבהילותם להיראות כמי שמספקים עזרה, רבים העלימו עין ולא שאלו שאלות את מי שהציעו את עצמם לתפקידי מתורגמנים, טבחים, נהגים, עובדי משרד או שומרים. אפילו כאשר היו ברשותם רשימות של אנשים שהשתתפו בהשמדה, הם התעלמו מהן".

עובדים אלה משתכרים היטב, אם כי שכרם צנוע בהרבה מן המשכורות הגדולות של עובדי האו"ם הזרים (עובדי זכויות אדם של האו"ם, בהם צעירים בני עשרים, משתכרים 7,000 דולר לחודש, לבד מאש"ל ובונוסים, והם אינם נמנים עם העשירון העליון של הארגון).

גם בזבזנות מעליבה של שבעים היא מסימני ההיכר של הטיפול במחנות. פליטים במחנה קיבהו שבזאיר, הנאלצים למכור חלק מהמזון שהם מקבלים כדי לקנות עצים להסקה, יכולים לקבל במרפאה בלא קושי תרופות יקרות נגד דיכאון ולמכור אותן ל"בית המרקחת של העתיד" – בית מרקחת שהקים יזם רואנדי.

תרופות יקרות אחרות, שמעולם לא נוסו באפריקה המשוונית, מחולקות בלי לתת את הדעת על השפעות לוואי אפשריות. מאז עזבו הגרמנים, שהתקינו במחנות מערכות משוכללות לטיהור מים וסניטציה, איש אינו יודע כיצד לתחזק אותן. יועצי פיתוח מוטסים לכאן לביקור של שלושה ימים וכותבים תוכניות לעשר השנים הבאות.

דרכו של האו"ם לפתור בעיות היא "לזרוק עליהן כסף", אמר זאירי. אינרציה, חוסר יכולת לפרק את המפלצת שהקימה בעצמה, תערובת נפתלת של ציניות לאה ואשליות מאפיינות את גישתה של הקהילה הבינלאומית ומזינות את החשדנות והמרירות כלפיה ברואנדה.

בערב שלפני טקס הקבורה בקיגאלי הגיעו רבים לאיצטדיון הכדורגל של העיר, שבו הונחו הארונות במשך הלילה עד שנלקחו לקבורה. בין הבאים היה אוסטאסה-סימאנה, בן 22, שהגיע בכיסא גלגלים. הוא איבד את רגלו כשלחם בשורות אר-פי-אף. "באתי לכאן כדי להתאבל על אנשים שאיבדתי במלחמה – משפחה וידידים. אי אפשר לספור אותם, הם רבים מדי", אמר, "אנחנו צריכים להאמין שזה סוף האבל והתחלה של ריפוי, אבל אסור לנו לעולם לשכוח".

תצלום: רויטרס

כלא גיטאראמה ברואנדה. קצב המעצרים גובר, גם בשל זעם הרואנדים על התנשאות הקהילה הבינלאומית

76 שנות הארץ / 16 באפריל

1956. הוגשה לכנסת מנורת הענק. טכס הגשת וגילוי הלוט מעל מנורת הענק – מתנת ידידי ישראל בפרלמנט הבריטי לכנסת, נערך אתמול לפנות ערב בגן הכנסת בירושלים, שם הוצבה המנורה באורח ארעי עד להעברתה לפתחו של בניין הקבע של הכנסת, לכשיוקם.

1970. ממשלת אתונה שחררה את תיאודורקיס. (פאריס, אי.פי ועי"צ) הקומפוזיטור היווני מיקיס תיאודורקיס שוחרר היום במפתיע ממעצרו ביוון, והגיע לפאריס במטוס שחכר ז'אן ז'אק סרבאן שרייבר, המזכיר הכללי של המפלגה הרדיקלית בצרפת, שהשתדל אצל המשטר באתונה למען שחרורו. באתונה הובעה השערה, כי הצעד שנקטה הממשלה נעשה במסגרת הכנה לרגל יום השנה ה-3 להפיכה הצבאית, החל ב-21 באפריל.

1979. דיין: גודל הגדה והרצועה שונה מזה של סיני והגולן. (מאת עקיבא אלדר, סופר "הארץ") בפגישה עם נציגים מיישובי בקעת הירדן אמר שר החוץ, משה דיין, כי סיני והגולן היו מאז ומתמיד שטחים ריבוניים של סוריה ומצרים, הדגיש את ההבדל בסטאטוס שלהם לעומת הגדה והרצועה, שנכבשו בחזרה ע"י ישראל מהכובש המצרי והירדני.

כל הציטוטים לקוחים מגיליונות "הארץ" מהתאריך המצוין ומובאים בלשונם בעת הפרסום

هكذا من الاصل

המזרח התיכון / גיא בכור

השלום המדאיג הזה

לכאורה נראה שחיזבאללה מקצין את דרכי הפעולה שלו נגד ישראל. אבל בוועידתו הרביעית, שתתכנס בסוף החודש בביירות, תבוא כנראה לידי ביטוי דווקא הגישה הפרגמטית. הארגון כבר נערך לקראת שלום אפשרי בין סוריה ולבנון לישראל

בסוף החודש – כשתיפתח בביירות הוועידה הרביעית של תנועת החיזבאללה בהשתתפות בכירים איראנים – יידשנו בה כנראה מגמות פרגמטיות. אמנם, מגמות אלה אובחנו גם בשתי הוועידות הקודמות של התנועה. אלא שהפעם הן יתחזקו ככל הנראה – בהשפעת השלום שנראה כמתקרב בין סוריה לישראל, ולכן גם בין לבנון לישראל. הוועידה הכללית הרביעית, שהיא המוסד המינהלי והאידיאולוגי החשוב של החיזבאללה, תקבע את פני הארגון לשנתיים הקרובות. כנהוג בכינוסי הוועידה, היא תתכנס בחשאי, אך מסקנותיה יפורסמו מיד לאחר נעילתה.

בשתי ועידותיו הקודמות של החיזבאללה גובש אופיו החדש של הארגון. הוועידה הכללית השלישית התכנסה בביירות ב–29 באפריל 1993 תחת הכותרת "הוועידה על שם החלל עבאס מוסאווי" והתנהלה בסימן של התמודדות אישית בין השייח סובחי טופיילי למזכ"ל חסן נסראללה ובין האסטרטגיות הארגוניות שייצגו השניים. כאשר הבין טופיילי שאפסו סיכוייו להדיח את נסראללה, הסיר ברגע האחרון את מועמדותו לתפקיד המזכ"ל. הוא גם הסיר את את מועמדותו לתפקיד חבר מועצת השורא של הארגון – מועצת ההנהגה המונה 12 חברים. בכך ניצח הקו הפרגמטי – שדגל בהשתלבות במערכת הפוליטית הלבנונית, ולמעשה בהכרה במדינה הלבנונית – את הקו הדוגמטי של טופיילי.

הוועידה השלישית ביססה מגמות שהתגבשו בוועידה השנייה – הוועידה החשובה ביותר עד כה – שהתכנסה באפריל 1991. אז הדיח עבאס מוסאווי הפרגמטי את סובחי טופיילי כמזכ"ל הארגון, הוחלפו רבים מחברי מועצת השורא, הוחלט על ההשתתפות בבחירות לפרלמנט הלבנוני ועל סיום מלחמת האחים עם אמל, והתקבלה החלטה חדה בנוגע למסמך הפיוס הבין עדתי שנחתם בטאיף, וסוכם (אם כי לא פורסם) להזיל מתוקפת בני ערובה מערביים.

אז גם הסתיימה פרשת בני הערובה המערביים, והחיזבאללה נעשה גורם אחראי יותר במערכת הלבנונית. אך כלפי ישראל לא אובחנו בכינוסי '91 ו–'93 שינויים משמעותיים: נמשך המאבק של "תנועת ההתנגדות האיסלאמית", הזרוע הצבאית של החיזבאללה, לסילוק צה"ל וצד"ל מדרום לבנון.

המאבק הזה עדיין נמשך כידוע. אולם, הארגון כבר נערך לקראת האפשרות שהסכם שלום עתידי בין ישראל לסוריה וללבנון יאיים על אופן פעילותו ועל קיומו בכלל. נראה איפוא שהוועידה הקרובה תדון יותר בהיבט של צמצום הנזקים הצפויים מבחינתו של החיזבאללה. המזכ"ל חסן נסראללה מודע היטב להשלכות השלום על תנועתו. לפיכך הוא עשוי להסכים לפירוק מנגנוניו הצבאיים של החיזבאללה בבוא העת, כשידרשו זאת הסורים, לאחר הסדר שלום בינם לבין ישראל. הוא מעוניין להימנע מעימות ישיר עם סוריה, העלול להסתיים בפגיעה קשה בארגון ובסתימת הגולל גם על הפן האזרחי שלו, כמקדם יעדים פוליטיים וחברתיים בלבנון.

נסראללה כבר דיבר בעבר על אפשרות של עסקת חליפין, שבמסגרתה "יונח הנשק בתמורה לנסיגה ישראלית ללא תנאי מן הדרום הלבנוני" (כך ב"אל־דיאר" מפברואר '95). לפיכך צפוי חיזבאללה להסיט כבר בעתיד הקרוב את עיקר פעילותו לסיוע לאוכלוסייה השיעית והמוסלמית בכלל, כדי להרחיב את התמיכה ברעיונותיו החברתיים־האיסלאמיים. כך ישאף הארגון – וזה סעיף הקיים בדיוני הוועידה הקרובה – להצטרף לממשלה בביירות, ומעריכים כי ימלא תפקיד מרכזי במאבק העתידי לביטול העדתיות בממשל.

חסן נסראללה. נערך לקלוט לוחמים במסגרות אזרחיות
תצלום: איי פי

את התהליכים הארגוניים הפרגמטיים האלה עלול לעכב כל עימות צבאי בין ישראל לאוכלוסייה השיעית של דרום לבנון, כפי שכבר אירע בעבר, למשל עם חיסולו של מוסאווי. ומסיבה זו בדיוק שיגרו המתנגדים לקו הפרגמטי בחיזבאללה טילי קטיושה אל שטח ישראל בסוף מארס. עם המתנגדים האלה נמנים בכירים ב"התנגדות האיסלאמית". מבחינתם, השלום הוא איום קיומי, שכן הוא יציג אותם כמיותרים. הם משתמשים איפוא באוכלוסייה האזרחית בדרום לבנון ככלי משחק פוליטי, ממש כשם שעושה זאת ישראל. הם יודעים שנציגי הדרום יבואו לוועידה הכללית בביירות זועמים ומוסתים כנגד הקו של נסראללה, הנתפס עתה, לאחר ההסלמה הצבאית האחרונה, כמנהיג הססן.

העיתון "אל־דיאר" מציין בהקשר זה כי נסראללה מבין את האיום הנשקף מן הזרוע הצבאית שלו ונערך לקלוט את רוב הלוחמים במסגרות אזרחיות. הקליטה העתידית הזאת חשובה לנסראללה גם בשל ההיבט הפיננסי: בשינויים שיבואו בעידן השלום בין סוריה ולבנון לישראל עלול להתנתק צינור הסיוע האיראני, שגם כיום אינו סדיר.

כבר היום מאותת חיזבאללה כי לאחר חתימת השלום אמנם יפעלו אנשיו כדי לסכל תהליכי נורמליזציה עם ישראל ולמנוע השתלטות כלכלית שלה על לבנון – אולם הם יעשו זאת בדרכים חוקיות לא צבאיות. בכך לא יהיה חיזבאללה שונה מארגונים איסלאמיים אחרים במצרים או בירדן, הפועלים נגד נורמליזציה עם ישראל, אך לא מתנגדים לה צבאית. באחת מדרשות יום שישי אמר המנהיג הרוחני של החיזבאללה, מוחמד חוסיין פדלאללה, כי "יש דרכים רבות להתנגדות, ואין ספק שבעידן השלום יוכל הארגון לנקוט כמה אופציות".

כהמשך ישיר לקו זה פועל החיזבאללה להעמיק את מעורבותו והשפעתו במערכת הפוליטית הלבנונית. לארגון התחוור שהשתלבותו בפרלמנט (סיעה של שמונה מבין 128 צירים) לא נתנה בידיו מנוף השפעה משמעותי על ההתפתחויות בלבנון. מסיבה זו הנהגת החיזבאללה אינה פוסלת עוד לגמרי הצטרפות לממשלת לבנון, אף שהדבר מותנה עתה בהפסקת המו"מ שביירות מנהלת עם ישראל. פדלאללה גם רמז שארגונו עשוי להכיר בצבא לבנון הממלכתי.

נראה שגם איראן נערכת לאפשרות שסוריה תחתום על הסכם שלום עם ישראל, והיא בוחנת כיום כיצד תוכל לקזז את הנזקים העלולים להיגרם לה עקב כך בזירה הלבנונית. איראן סבורה כי ניתוק יחסים עם סוריה יגביר את בידודה, ולכן אפשר שתשלים עם הפסקת הפעילות הצבאית של חיזבאללה, וכדי לשמור על השפעתה, תתעל את פעילות הארגון לזירה הפוליטית הפנימית בביירות.

הוועידה גם אמורה להחליט על שינויים פרסונליים, ומוסכם על כל הפרשנים כי נסראללה יישאר בתפקידו כמזכ"ל. עם זאת, צפוי שסובחי טופיילי יצורף הפעם למועצת ההנהגה של הארגון ועקב כך יכולת התמרון שלו בתנועה תגבר והשפעותיו יישמעו יותר. ברור שכל התחזקות של טופיילי לא תקל על נסראללה לקדם את האסטרטגיה שלו. טופיילי מתנגד להסדרים שסוכמו בעקבות מבצע דין וחשבון ורואה בחטיפת בני הערובה המערביים צעד שקידם את ענייני הארגון וראוי לשוב ולנקוט אותו בשעת הצורך.

מה זו שגיאה תמימה

בספרו החדש חושף רוברט מקנמרה, מזכיר ההגנה בממשלי קנדי וג'ונסון, את הספקות שכירסמו בלבו שעה שהסלים את מלחמת וייטנאם. את הספקות האלה חשפו מסמכי הפנטגון לפני 20 שנה, אך החידוש הוא בכך שמקנמרה החליט לוותר על שתיקתו

מאת עקיבא אלדר

ואשינגטון

לרגלי מצבת המתכת לחללי מלחמת וייטנאם, מתחת לשמותיהם של החיילים, נשענות פה ושם תמונות ממוסגרות של ילדים וילדות. הנכדים, שלא פגשו מעולם בסבא הגיבור, יכולים ללמוד עכשיו מפי המקור המוסמך ביותר שהמלחמה הזאת היתה מיותרת, ואפילו מטופשת. בגיל 78, 20 שנה אחרי סיומה של המלחמה ו–27 שנים אחרי פרישתו מתפקיד מזכיר ההגנה בממשלי קנדי וג'ונסון, החליט רוברט מקנמרה לשתף את הציבור בחיבוטי הנפש שאינם מרפים ממנו כל אותן שנים. לישראלי הקורא את ספרו החדש קשה להימנע מהפלגה לאסוציאציות למלחמת לבנון, לתמוה אם ביום מן הימים יתוודה גם אצלנו מצביא של מלחמת איוולת זו ויפיק את הלקח המר.

בספר החדש, "במבט לאחור: הטרגדיה והשיעור של וייטנאם", קובע האיש שכונה בפי מתנגדיו משמאל "שועל מלחמה" ובפי מתנגדיו מימין "שלום עכשוויק", כי היה אפשר והצריך למנוע את מלחמת וייטנאם. מעמדת תצפית מעל הריסות הדמון הקומוניסטי, מבטיח מקנמרה שגם בלא לשפוך את דמם של אלפי אמריקאים על אדמת וייטנאם, לא היתה המפלצת כובשת את אסיה. מצבה הבינלאומי של ארה"ב לא היה היום גרוע יותר אלמלא אותה מלחמה. כשנפתחה, ממשיך מקנמרה, היה צריך להפסיקה בכמה וכמה צומתי מפתח בלי להיאחז בתירוצים. הוא מאשים את

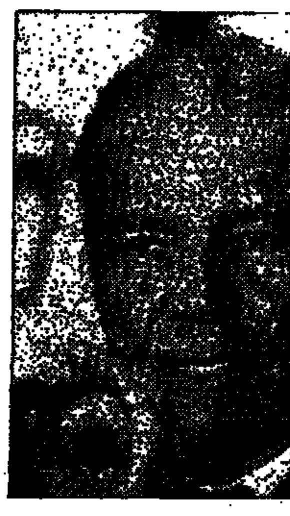
מקנמרה. "בורות ופחדנות"

עצמו ויועצים בכירים אחרים של לינדון ג'ונסון בבורות, בחוסר תשומת לב, בחשיבה פגומה, בתרעלתנות פוליטית ואף בפחדנות.

לווידויו המיוחצן היטב של שר המלחמה הקשוח, לימים מטיף אדוק למען פירוק נשק גרעיני ואיש מהדר דמעה, יש סיכוי לא רע למשוך את אמריקה לוויכוח נוסף של תוכחה בדיעבד. אפשר להמר שבטרם יגוועו הדיו של הדיון הסוער במלאות 50 שנה להטלת פצצת האטום על הירושימה ונגסאקי, יתקוממו ותיקי מלחמת וייטנאם על הפיכתם לפראיירים עם תיעוד. השבועון "ניוזוויק", שרכש את הזכויות לפרסום פרקים נבחרים מהספר, כתב בהקדמה לפרק הראשון: "ריצ'רד ניקסון והנרי קיסינג'ר, שהיו יכולים לצאת מווייטנאם ב–1969 באותם תנאים שהשיגו ב–1973 (פחות 19,000 חללים אמריקאים) – לא הביעו מעולם שמץ של חרטה. מקנמרה שונה. תמיד היה המורכב מבין אנשי קנדי. אחרי פרישתו מהממשל הפך לרגשן שוחר טוב, מזינם של מיליונים בעזרת המהפכה הירוקה שהנהיג מעמדת נשיא הבנק העולמי".

בעצם, כבר ב–1971 חשפו מסמכי הפנטגון את הספקות שכירסמו בלבו של מקנמרה, שעה שהוא עצמו הסלים את המלחמה. לא היה צריך להמתין 27 שנים כדי ללמוד על גודל התוהו ובוהו והמבוכה ששררו בממשל ג'ונסון בשנות המלחמה. ב"וואשינגטון פוסט" נכתב כי החידוש הוא בכך שעכשיו בחר מקנמרה לוותר על שתיקת הספינקס בדבר תפקידו במהומה.

עד כה טען שאין טעם לחזור בקרקע כואבת כל כך, ואילו עתה הוא משתף את אזרחי ארה"ב בחיבוטי הנפש שפקדו אותו לאחר ששכנע את ג'ונסון בשלהי 1965 לחדול מהפצצת צפון וייטנאם, כדי לעודד את האנוי לפתוח במשא ומתן. מקנמרה מספר על רגשי האשם שתקפו אותו אז, משום שבדרכו לחוות הנשיא בטקסס עקף את מזכיר המדינה דין ראסק ואת היועץ לביטחון לאומי מק'ג'ורג' באנדי.

"מדוע אחרי כל אותן שנות אלם השתכנעתי שעלי לדבר?" שואל מקנמרה בפתח ספרו ומשיב: "הסיבה העיקרית היא שנמאס עלי להשקיף מהצד על הציניות והבוז שהבריות רוחשים למוסדות הממשל ולמנהיגיו. גורמים רבים הובילו אותי לכך – וייטנאם, ווטרגייט, שערוריות ושחיתות. ואולם, במאזן הסופי אינני מאמין שמנהיגיה של אמריקה אינם מוכשרים לטפל ברווחתם של בוחריהם, או שהם מגלים כלפיהם אטימות. בני אדם אינם מושלמים ואינם נקיים משגיאות, אך בדרך כלל אלו שגיאות בתום לב". מקנמרה מביא לפני הקורא 11 דוגמאות של שגיאות, כדי שיוכל להחליט אילו מהן מתאימות להגדרה "בתום לב", ואילו מהן יפות הגדרות נדיבות פחות. ואלה הן:

- שיפוט מוטעה של כוונותיו הגיאופוליטיות של האויב והפרזה באיום שלו על ארה"ב.
- בחינת העם הדרום קוריאני ומנהיגיו במונחים השאולים מן הניסיון האמריקאי: ראינו אצלם צמא לחופש ולדמוקרטיה ונכונות להילחם למען מטרות אלה. טעינו לחלוטין בהערכת הכוחות הפוליטיים שפעלו במדינה.
- המעטנו בעוצמת כוחה של הלאומנות שהניעה את הצפון וייטנאמים ואת הוייטקונג להילחם ולמות למען אמונתם וערכיהם.
- טעינו בשיפוט ידיד ויריב כאחד, טעות ששיקפה את עומק בורותנו בהיסטוריה, בתרבות ובפוליטיקה של עמי האזור.
- אז (כמו היום) לא ידענו להכיר במגבלותיהם של ציוד הייטק, כוחות ודוקטרינות צבאיות מודרניות בעימות מול תנועות לא שגרתיות בעלות מוטיבציה גבוהה.
- לא הצלחנו להוביל את הקונגרס והעם האמריקאי לדיון נוקב וגלוי ביתרונותיה ובחסרונותיה של מעורבות צבאית אמריקאית רחבת היקף בדרום מזרח אסיה, לפני שיצאנו לפעולה.
- אחרי שיצאנו למבצעים, והאירועים לא צפויים אילצו אותנו לשנות כיוון, לא עלה בידנו לשמור על תמיכה ציבורית, בין השאר כיוון שלא הצגנו את מלוא ההסבר להתפתחויות.
- לא הכרנו בכך שהעם האמריקאי ומנהיגיו אינם יודעים הכל. כאשר ביטחונה של ארה"ב אינו נתון בסכנה ישירה, שיפוטנו בנוגע לאינטרסים של מדינות או עמים אחרים חייב לעמוד למבחן של דיון פתוח בפורומים בינלאומיים. אלוהים לא נתן בידנו את הזכות לעצב כל אומה על פי דמותנו, או בחירתנו.
- לא דבקנו בעיקרון שלפיו מלבד תגובה לאיום ישיר על ביטחוננו הלאומי, כל פעולה צבאית שלנו חייבת להיות מלווה בתמיכה של כוח רב־לאומי (ולא רק תמיכה קוסמטית) של הקהילה הבינלאומית.
- לא הכרנו שבמדיניות חוץ, כמו במגזרים אחרים של החיים, ייתכנו בעיות שאין להן פתרונות מיידיים.
- מאחורי רוב השגיאות הללו מסתתר הכישלון לארגן את הדרג הבכיר של הדרג המבצעי להתמודד ביעילות עם מגוון מורכב ויוצא דופן של נושאים פוליטיים וצבאיים, הכרוכים בסיכונים ובמחירים גבוהים, מעל לכל – חיי אדם. כל זה בצד דרישות של כוח צבאי המצוי תחת לחצים ניכרים במשך זמן ממושך.

רוב הלקחים שמקנמרה שאב ממלחמת וייטנאם יכולים לשמש בוויכוח המתנהל בעצם הימים האלה בין שני קטבי הממשל בוואשינגטון ביחס לבוסניה, או למעורבות מחודשת בעימותים מזרח תיכוניים. ואצל הקורא הישראלי מעורר הספר תהייה: כיצד היה נראה הסכסוך הישראלי הערבי היום, אילו הוקצו חלק מהמשאבים המדיניים, הצבאיים והביטחוניים, שבזבזו לריק במלחמה מיותרת וטראומטית, להסדר שלום.

هكذا عن الأصل

בריאות

בבקשה, לא להביט ישירות בשמש

המדענים פתרו את המסתורין של היעפת (ג'ט לג), אבל נראה שעלולות לחלוף כמה שנים בטרם יהיה בידיהם מרשם להקלה. לידיעת מטיילי החגים

קרות הנסיעות. נראה שהפתרון, לפחות לאנשי עסקים המרבים לטוס, יהיה טכנולוגי: ישיבות וידאו

וול סטריט ג'ורנל

לכל אדם שטס יש סיפור גבורה משלו, המתאר את סבלות היעפת (ג'ט לג) שלו. פקיד בריאות, שביקר בשטוקהולם לפני כמה שנים, נקלע לדיסאוריינטציה ולא הצליח למצוא את המלון שלו עד שעמית נחלץ לעזרתו. חוקר ידוע לקח גלולת שינה בטיסה טרנס אטלנטית והתעורר בפאריס בלי לדעת מדוע הוא שם.

הנוסע הנפגע מתופעה זו מטושטש, סובל מבחילה וחולשה וחש שהוא מרוקן ולא כתפקד. זו מחלה מעשה ידי אדם, הפוגעת בו כאשר הוא חוצה בטיסה אזורי זמן ומשבשת זמנית את מחזורי השינה והיקיצה שלו. נראה גם שהיא חולפת כלעומת שבאה בדיוק כשמגיע הזמן לחזור הביתה.

התופעה הזאת מטרידה במיוחד "מנהלים הרגילים לשלוט בעניינים", אמר איש העסקים האמריקאי ברוק בייארס. הוא עצמו אימץ לו נוהג: הוא מקדים בשעה את זמן השינה והיקיצה בשבוע שלפני הנסיעה, כדי לקרב את השעון הביולוגי שלו לזמן באירופה. אחרים מתמודדים עם הבעיה בעזרת גלולות שינה וברנדי, דבר שרוב הרופאים אינם ממליצים עליו. בייארס נמנע מגלולות שינה. וכמוהו נמנע מהן מייקל ריורדן, גם הוא איש עסקים החוצה דרך קבע תשעה אזורי זמן. הדרישות שלו: מושב ליד החלון, אטמי אוזניים ו"שינה, שינה, שינה". אחרים מאמינים בארוחות חלבונים ופחמימות בעיתוי קפדני.

מדענים פתרו את המסתורין של היעפת, אך עלולות לחלוף כמה שנים בטרם יהיה בידיהם מרשם להקלה. השעון הביולוגי של הגוף מכוון על ידי דפוסי אור שמש וחשיכה. כאשר נופלת חשיכה, העיניים משגרות את מסר הלילה הזה לאורך תאי עצבים לבלוטת האצטרובל השוכנת במעמקי המוח. הבלוטה מפרישה הורמון מרדים ששמו מלאטונין. בתגובה יורד חום הגוף, קצב הלב מאט, האדם ישן. עם עלות השחר מפסיק אור השמש את הפרשת המלאטונין ומפעיל את ההורמונים של היום, הגורמים לגוף להתחמם וללב להאיץ פעימות.

אבל מי שטס בטיסה טרנס אטלנטית, שפירושה חצייה של תשעה אזורי זמן, מגיע לתחילת היום החדש שלו עייף, והשעון הביולוגי שלו מתקתק 11 בלילה. יעפת היא סינכרוניזציה מחדש של השעון הביולוגי שלנו עם השעון המקומי ביעד החדש. ערעור הקצבים היום־יומיים הורס לא רק שינה, אלא גם יכולת ריכוז ותיאבון. שאלו כל אדם שנות בשעה שבה גופו מורגל ללכת לישון ונלקח משדה התעופה בבהילות לאסיפה חשובה, או לארוחת בשר גרושה.

למרבה המזל הגוף מסתגל, גם אם לאט יותר מכפי שהיינו רוצים. מדענים אומרים שכדי שבלוטת יותרת המוח תסתגל למצב החדש, דרוש יום אחד למעבר מאזור זמן אחד למשנהו. אבל מסעות עסקים רבים אינם נמשכים זמן כה רב. מדענים לומדים אפוא דרכים בטוחות לדרבן את בלוטת השינה להדביק את הקצב. שיטה אחת היא שימוש באור כדי להוליך שולל את הבלוטה, והם מציעים אפוא תרשימים המתאימים טיפול באור למקומות היעד ולמקומות המוצא. ביסודו של דבר, אור בוקר מורה את השעון הביולוגי, ואור אחר הצהריים מאט אותו (אבל אל תביטו היישר בשמש, מזהירים מומחים).

כמה מוסדות, כמו המכון הטכנולוגי של מסצ'וסטס, עורכים ניסויים במלאטונין. הניסויים מראים כי ההורמון יכול לטפל ביעפת. "מלאטונין", אומרת ג'וזפין ארנדט, פרופסור לאנדוקרינולוגיה באוניברסיטת סרי, "יכול לשנות את השעון הביולוגי אם משתמשים בו בזמן הנכון. הזמן הנכון תלוי ביעד הנסיעה. כיוון שהמלאטונין מוליך שולל את הגוף כדי שיחשוב שחשיכה ירדה, יש לקחת אותו בבוקר כדי להקדים שחר מאוחר, ואחר הצהריים – כדי להקדים שעות בין ערביים. תוצאות הלוואי יכולות לכלול נמנום, כאבי ראש או בחילה".

כמה חברות תרופות משווקות מלאטונין, אבל מדענים קוראים לצרכנים להמתין לאישור פדרלי ולא לבלוע גרסאות של ההורמון המשווקות בחנויות טבע. "אני לא רוצה שאנשים ישמשו תרופות לעצמם", אמר ריצ'רד ורטמן מהמכון הטכנולוגי של מסצ'וסטס, הזוכר כי 38 בני אדם מתו לאחר שהשתמשו בבטוחות מזוהמות של אל־טריפטופן – עוד חומר טבעי, הנחשב מסייע לשינה. יתכן, אומר בייארס, שהטכנולוגיה היא שתפתור לבסוף את הבעיה. "הפתרון הסופי ליעפת הוא ישיבות וידאו".

ארכיאולוגיה / מרב נשר

גלדיאטורים וסטנד־אפ

"ימי ספורט" בסגנון רומאי, הכוללים תחרויות לודרים ומרוצי סוסים וכרכרות, יהיו בין האטרקציות המזומנות למבקרים בחג הפסח בקיסריה העתיקה

יהודים ורומאים בני אלפיים יקדמו בחג את פני המבקרים בכמה אתרים ארכיאולוגיים בארץ וינסו לפתות אותם בסם לחיי נצח הנתון בכד חרס, או בהזמנה למופע בתיאטרון הרומי. השחקנים המגלמים את המארחים הקדומים הם חלק מהאסטרטגיה שנועדה למשוך מבקרים אל אתרי העתיקות. החפירות הנמשכות באתרים גדולים, דוגמת קיסריה וצפורי, מאפשרות לבקר בראשונה במבנים שנחשפו בשנים האחרונות, לצד המבנים הקלאסיים.

גן לאומי צפורי – בעיר שהיתה בירת מחוז הגליל בתקופה הרומית התנהלו חיים יהודיים בבתי הכנסת ובבתי המדרש לצד הצגות תיאטרון ופולחנים אליליים של התושבים הרומים. לפעמים גם היהודים נטלו חלק במנעמי התרבות הנוכרית. רבי יהודה הנשיא עבר להתגורר בצפורי "משום שהיא גבוהה ואווירה מבושם", ובה חתם את המשנה בתחילת המאה השלישית לספירה.

באחרונה נחנך המבנה המשופץ של המצודה, שנבנתה כפי הנראה בידי הצלבנים. בתחילת המאה היא שימשה בית ספר לילדים מוסלמים, ובאחרונה הוסבה למרכז תצוגה ומוזיאון. בגג המצודה אפשר לצפות על הגולן, הגליל התחתון והכרמל.

בין שאר האתרים הבולטים בצפורי – הפסיפס הדיוניסי עם דיוקנה של האשה היפה של צפורי ("מונה ליזה של הגליל"), התיאטרון הרומי, שכלל בזמנו 4,000 מקומות ישיבה, שרידי רובע מגורים ובו מקוואות רבים, ורחוב מהתקופה הרומית והביזנטית המעוטר בשדרת עמודים.

עין חצבה – מחר (17 באפריל) פותחת רשות העתיקות את אתר חצבה לקהל. בחפירות באתר נחשפו שרידי העיר המקראית תמר, ששימשה גם תחנת דרכים ובסיס צבאי על דרך הבשמים. בין הממצאים – שרידי מצודה מתקופת בית ראשון, שעליה שרידי מצודה מהתקופה הרומית (המאות 4–2 לספירה), שרידי חאן נבטי ושרידי בית מרחץ מהתקופה הביזנטית (מאות 4–7 לספירה).

מחוץ למצודה התגלו שרידי מזבח ששימש לעבודה זרה, ולצדו בור שבו נחשפו עשרות כלי חרס פולחניים שנותצו, כנראה במסגרת הרפורמות הדתיות של המלך יאשיהו, במאה השביעית לפני הספירה. הכלים יוצגו בקרוב במוזיאון ישראל. לרגל יום שמירת עתיקות שיחול מחר יתקיימו בחצבה כמה פעילויות, ביניהן מפגש עם דמויות מהעבר, טיולי ג'יפים וסיורים מודרכים ללא תשלום. סיורים כאלה תקיים רשות העתיקות גם בבית גוברין, בארנבי סמואל, במעלה אדומים ובעכו.

ארנבי סמואל – האתר, שנפתח לראשונה לקהל לפני כחצי שנה, נמצא על הר השמחה, מצפון־מערב לירושלים, סמוך לדרך העתיקה שהוליכה ממישור החוף לעיר דרך בית חורון. הצלבנים שהגיעו להר בראשונה במהלך מסע הצלב הראשון, ב־1099, התרגשו למראה ירושלים וקראו לו "הר השמחה".

על פי המסורת, קברו של שמואל הנביא נמצא באתר זה, אם כי ארכיאולוגים מתארכים את הקבר לזמן מאוחר יותר, המאה ה־13. הצלבנים הקימו על הקבר כנסייה. זה לא מנע מיהודים לעלות לרגל לאתר להתפלל על קברו של הנביא, עד שהמוסלמים אסרו עליהם להיכנס לאתר ב־1730, ועל הכנסייה בנו מסגד.

עד לפני כארבע שנים, כאשר התחילו החפירות באתר, ניתן היה לראות רק את אותו קבר־כנסייה־מסגד. בבדיקות ארכיאולוגיות התברר כי באתר היה יישוב מאז ימי בית ראשון ועד התקופה החשמונאית. בחג יוצג לראשונה למבקרים מבנה ציבור גדול ששימש יהודים בתקופה החשמונאית (המאות השלישית והשנייה לפני הספירה), שנחשף באחרונה. קירותיהן של שתי קומות ששרדו מהמבנה מתנשאים לגובה של יותר מארבעה מטרים. חלקם חצוב בסלע, וחלקם בנוי באבני גזית. בקצה האתר התגלתה גת מאותה תקופה.

על הריסות המבנים המוקדמים נבנתה מצודה צלבנית שבמרכזה הכנסייה. בין השאר נחשפו בה חפיר, מחצבה לאבנים וקשתות יפות מאבני גזית. קירות המצודה שימשו בסיס לתוספות מאוחרות יותר של בנייה מוסלמית, ובין השאר אפשר לראות מעל אחד הפתחים תבליט מגן דוד שמשני צדיו סהרונים. אין זה סימן יהודי, אלא עיטור עותמני.

"מונה ליזה של הגליל" בפסיפס של צפורי. עיר שאווירה מבושם

גן לאומי בית שערים – עיר יהודית זו מתקופת המשנה והתלמוד שימשה במאות השלישית והרביעית לספירה בית הקברות המרכזי ליהודות העולם. מערות הקברים חצובות בצלעותיהן של גבעות הגיר ויוצרות מעין עיר מתים תת קרקעית. מעל הדלתות של הקברים ניתן לראות פרצות שנעשו בידי שודדי קברים. בצדי הקברים כתובות בעברית, בארמית, ביוונית ובסורית.

אף שבעונות האחרונות לא נערכו חפירות באתר, מסתמנת מגמה מחודשת לעלייה לקברי החכמים – ביניהם קבריהם של רבי שמעון ורבן גמליאל, ולפי המסורת, גם רבי יהודה הנשיא. בחול המועד ייפתחו לקהל כמה מערות שעד כה לא היתה גישה אליהן.

גן לאומי תל באר שבע – בראשית תקופת ההתנחלות הישראלית (במאות ה־13 עד ה־11 לפני הספירה) היה באתר כפר שעליו הוקמה בתקופת הממלכה הישראלית (במאות העשירית והתשיעית לפני הספירה) עיר בצורה שהתקיימה כ־400 שנה ברציפות. באר בעומק של 70 מטרים שנחשפה ליד שער העיר תוצג בחג בראשונה לאחר שיפוץ ושחזור.

מפעל המים המרשים שנחשף השנה בפינת התל, הכולל מספר אולמות, עדיין אינו פתוח לקהל וחפירת המנהרה התת קרקעית בו נמשכת. עם זאת, ניתן לצפות אל הפיר שדרכו ירדו למפעל המים.

גן לאומי קיסריה – המלך הורדוס (מלך בשנים 37–4 לפני הספירה) בנה באתר נמל מפואר ועיר גדולה ומתוכננת עם מערכת רחובות מקבילים ומצטלבים, ומבנים שביניהם מקדש, תיאטרון ואמפיתיאטרון. הוא קרא לעיר "קיסריה" והציב אותה על המפה הבינלאומית. הרומאים בנו בה אמת מים משוכללת, ובזמנם גרו בעיר יהודים, סוחרים נוכרים וחיילי לגיון רומיים. עד סוף התקופה הביזנטית (המאה השביעית לספירה) שגשגה קיסריה, והיתה בירת ארץ ישראל (שנקראה פרובינקיה יהודה, ואחר כך פרובינקיה פלשתינה).

לקראת פסח נפתח לקהל האמפיתיאטרון, שנבנה בימי הורדוס, והחל להיחשף לפני כשלוש שנים. במבנה המקורי היו 12 שורות מושבים, ובהן מקום לכ־10,000 צופים, והוספו לו אחר כך שורות עמודים. המבנה שימש היפודרום – מגרש למרוצי סוסים ומרכבות – וכאיצטדיון לתחרויות ספורט, מופעי גלדיאטורים (נידונים למוות) וחיות ציד. זה המבנה הקדום ביותר מסוגו בארץ, והוא נשמר במצב טוב.

במשך החג יתקיימו ברחבי קיסריה העתיקה חגיגות המשחזרות את הפסטיבל שערך הורדוס לכבוד ייסוד העיר בשנת 9–10 לפני הספירה, בתום 12 שנות בניית העיר. במהלך האירוע ישתתפו שחקנים ב"ימי ספורט" בסגנון עתיק, הכוללים מרוצי סוסים וכרכרות. יתקיימו גם מופעי סטנד־אפ והצגות בית משפט רומי.

חינוך / אור קשתי

תלמידים כותבים שלום

ספר המכיל מאות מכתבים של תלמידי בתי ספר יסודיים באזור תל אביב יימסר בקרוב לנציגי ירדן

בעוד כשלושה שבועות ייערך טקס קטן במסגרת דיוני הוועדה הישראלית־ירדנית: ספר ובו מאות מכתבים שכתבו תלמידי בתי הספר היסודיים באזור תל אביב יימסר לנציגים הירדנים. מחוז תל אביב של משרד החינוך, שאירגן את הפרויקט כחלק מפעילות המשרד בעניין תהליך השלום, גם דאג לתרגום לערבית או לאנגלית של כל מכתב. עותק מהספר יימסר גם לשר החינוך, אמנון רובינשטיין, וגם במשרד החוץ הביעו התעניינות.

מעט מפתיע היה לגלות שגם לפרויקט כזה נמצאו מתנגדים: מפקחי החינוך הממלכתי־דתי של המחוז החליטו שלא להשתתף בו. הסיבות לא פורסמו, גם לא לפני אנשי המשרד שהיו ממונים על הפרויקט, אלא נאמר רק כי ההוראה שלא להשתתף התקבלה במינהל החינוך הדתי שבירושלים. בסוף השבוע אמר מנהל מינהל החינוך, נסים אליקים, כי מעולם לא התקבלה החלטה כזאת. "לא דובר על הפרויקט, ולא ניתנה מירושלים שום הוראה שלא להשתתף בו", אמר, "אני גם לא חושב שצריכה להיות הוראה כזאת. על השלום עם ירדן יש קונסנסוס לאומי ברור, הלוואי שיהיה שלום כזה גם עם מדינות אחרות. מינהל החינוך הדתי לא דן בנושא ולא ניתנה שום הוראה".

המפקח על החינוך הממלכתי־דתי במחוז, יחיאל שרמן, אמר כי "הנושא מעולם לא הובא לדיון ולא ניתנה שום הוראה". אך ההכחשות ברמות השונות לא משנות את העובדה שבפרויקט לא השתתף הזרם הממלכתי־דתי.

"אני שמחה בפעם הראשונה בחיי לכתוב מכתב לילד ערבי שמתגורר במדינה שכנה", כותבת הילה, בת 12, מבת ים, "עד לאחרונה המדינות שלנו היו אויבות. הפוליטיקאים כן, אני אף פעם לא הרגשתי שאתם האויבים שלי. אני, שנולדתי לפני 12 שנים, לא הבנתי מעולם כיצד מגיעות מדינות למלחמות ואיך מגיעים בני אדם לשנאה עמוקה כל כך. אני בטוחה שגם אתם, ילדי ירדן, לא מרגישים שנאה כלפי או כלפי ישראלים אחרים. שמחתי מאוד כשנודע תהיה שלום בינינו וביניכם. יש לכם מלך נפלא שחושב ומדבר שלום, ואני בטוחה שהוא מתכוון לכך".

חן מכיתה ב', גם היא מבת ים, כתבה: "אני נורא מודה לכם שאתם הסכמתם לעשות אתנו שלום, ואני תמיד רציתי לכתוב לכם מכתב, ועכשיו ביום רביעי סוף סוף התגשמה לי המשאלה".

נועה מגבעתיים סיפרה שהיא בכיתה ה', שהיא אוהבת לגנן באר־רגן ולשחק במחשב, ושהיא "מאוד מקווה שתוך זמן קצר נהיה בשלום עם כל המדינות הערביות, ואז נוכל להיות בשקט, בלי דאגות. אני מקווה שהשלום יגיע מהר, ושהשלום הזה יהיה אמיתי, שהילדים הישראלים והערבים ישחקו ביחד ולא יהיו אויבים".

עדי מגבעתיים, מאותה הכיתה הנמוכה בבית הספר, כתבה: "אצלנו הבתים יפים. המכוניות גם יפות... אצלנו יש נרות זיכרון, שמזכירים לנו את החיילים שמתו במלחמות בינינו. אני מקווה שיותר לא נצטרך נרות זיכרון כי עשינו כבר שלום... אני מרגישה טוב מאוד שעשינו שלום ביחד".

אלון מכיתה ה' בגבעתיים כתב: "למרות שאינני מכיר אותך, אני יודע שיש לנו הרבה דברים במשותף, כמו ששנינו רוצים שלום עולמי, חיים טובים, מעניינים וכו'. אני חי בארץ ישראל, ארץ שרוצה לעשות שלום עם כולם, אני מקווה שכך יקרה... בעזרת השלום כל העמים יוכלו להכיר אחד את השני ולהבין את התרבויות של כל עם. השלום יהיה נפלא וייצור חברים חדשים. אני מקווה שבעזרת השלום תוכל לבוא ולבקר בישראל ולראות את ארצנו היפה".

משלוח המכתבים הוא, כאמור, חלק מפעילות משרד החינוך במסגרת הנושא המרכזי של מערכת החינוך השנה: "תהליך השלום – ישראל במזרח התיכון". "רצינו לתת לתלמידים, באמצעות כתיבת המכתבים, תחושה שהם חלק מתהליך השלום, שזה לא עוד דבר שרק מדברים עליו", אומרים פקידים במשרד החינוך. "דרך המכתבים ביקשנו גם להראות את ההבדל בין המצב הנוכחי לבין זה שהיה רק לפני שנה, ואחד הסימנים של תקופת שלום הוא החלפת מכתבים" (עם זאת, למרות הסכם אוסלו, הוחלט שלא לשלוח מכתבים לתלמידים פלשתינאים). כל בית ספר במחוז התבקש לשלוח כמה מכתבים. למיון המכתבים היו אחראיות מועצות התלמידים.

אינטרנט / נועם יורן

המהפיכה הפוסט מודרנית הראשונה

מאז תחילת המרד של הזפטיסטים ועד עכשיו זורם מידע על המתרחש בצ'יאפס לאינטרנט. מכתבים אל העם, הצהרות חדשות, תיאור פעולות צבא מקסיקו בדיכוי המרד – כל אלה זורמים אל הרשת מדי יום ביומו

"היום אנחנו אומרים די! אנו פונים לעם המקסיקאי, אחים ואחיות מקסיקאים: תקופתנו היא תוצר של 500 שנות מאבק, החל במאבק בעבדות, מלחמת השחרור שלנו מספרד, המאבק באימפריאליזם הצפון אמריקאי, וכלה במאבק בדיקטטורה של פורפיריו דיאז, שמנע מאתנו השלטה צודקת של חוקי הרפורמה וגרם למנהיגים כמו וילה וזפטה לברוח לגלות".

בעתיד אולי יאמרו כי במלים אלה החלה המהפיכה הפוסט־מודרנית הראשונה. את המניפסט הזה, "ההצהרה הראשונה מהג'ונגלים של לקנדון", העלה הסובקומנדנטה מרקוס, מנהיגם של האינדיאנים המורדים במדינת צ'יאפס שבמקסיקו, על רשת האינטרנט. עכשיו הקובץ מאוחסן במאגר ממוחשב באוניברסיטת קנזס שבארצות הברית.

מרקוס, מנהיג צבא השחרור הזפטיסטי, הציג במניפסט זה, בתחילת 1994, את מטרות מאבקם המזוין של האינדיאנים בצ'יאפס. בתקופה שקיימת מודעות למרכזיותה של התקשורת בתהליכים פוליטיים, שבה היטשטשה ההבחנה בין תקשורת למציאות פוליטית, רק טבעי שמהפכנים מסוגו של מרקוס יקדישו חלק ניכר ממרצם לבניית הדימוי התקשורתי של פעולותיהם. ואינטרנט היא הערוץ המושלם לפעילות מהפכנית כזאת. היא מספקת מרחב תקשורת חובק עולם, שכל ניסיונות הכניסה של הגופים הממסדיים אליו לא הצליחו לאלף את היסוד האנרכי הטבוע באופיו.

מאז תחילת המרד ועד ימים אלה לא חדלה זרימת המידע על המתרחש בצ'יאפס לאינטרנט. מכתבים אל העם, הצהרות חדשות, תיאור פעולות צבא מקסיקו בדיכוי המרד – כל אלה זורמים מדי יום ביומו אל הרשת.

מורדת בצ'יאפס. דרך האינטרנט גם אפשר לרכוש קפה משובח מתוצרת המורדים

חלק מהטקסטים אמנם נכתבו בספרדית ומכוונים אל העם המקסיקאי, אולם מרביתם מיועדים אל הקהילה הבינלאומית. כך מרקוס כותב "מכתב אל אחינו המקסיקאים" באנגלית רהוטה ועתירת פאתוס. ההצגה הפכה להיות חלק מהפעילות המהפכנית.

את המרד הגדירו המנהיגים ותומכיהם: המהפיכה הפוסט־קומוניסטית הראשונה באמריקה הלטינית. בעבור המעריצים המערביים בקווי האינטרנט זה אירוע שאפשר להזדהות אתו בנקל, בלי להירתע מאידיאולוגיה דוגמטית ומאלימות מיותרת. למורדי צ'יאפס יחסי ציבור מצוינים. המורדים חוזרים ומזכירים את רצונם להידבר עם משטרו של הנשיא סלינס, ובתקופה מסוימת אף הגיעו להסכם אתו, שהופר בידי כוחותיו בתחילת השנה.

את דרישותיהם הם מנסחים בשפה שבה משתמשים חוקרי האוניברסיטאות שעל מסכיהם מופיעים המניפסטים והידיעות מהשטח. הם לא מנסים להפיל את המשטר, אלא דורשים להפוך אותו למשטר דמוקרטי באמת, התומך בפלורליזם תרבותי ולשוני. הם דורשים הכרה בתרבות ובשפה האינדיאנית, רפורמות חקלאיות וביטול כל אפליה של האינדיאנים.

גם האקולוגיה נכרכת במאבקם. בשנתיים האחרונות הקימו האינדיאנים בצ'יאפס קואופרטיבים חקלאיים לגידול קפה. הם מקפידים בהם על חלוקה שוויונית של הרווחים ועל חקלאות ידידותית לסביבה. דרך האינטרנט גם אפשר לרכוש קפה משובח מתוצרתם.

והמשתמשים באינטרנט נענים לחיזורים. קבוצות דיון עוסקות בנושא, חוקרים באוניברסיטאות שונות בארצות הברית שוקדים על ריכוז כל הטקסטים בכמה מאגרי מידע. באחרונה אף החלו להתארגן בקבוצות הדיון משקיפים היוצאים לאזורי הלחימה כדי לדווח על המתרחש בכפרי האזור ועל החיכוכים בין התושבים לכוחות הצבא. הפתות נמרצים שבהם מזמנים לשגר תרומות כספיות למטה המאבק.

המרידה המיוחצנת מופיעה באינטרנט בזמן אמיתי. עוד לא ברור איך היא תסתיים, אולם כאשר ממרכזי המחקר בארצות הברית כבר טורחים בימים אלה על הוצאת ספר שיכלול מבחר ממופעיה באינטרנט.

לפרסום במדור מודעות משפטיות ומכרזים
03-512111/2/3 אנא התקשרו

הבימה – התיאטרון הלאומי 03-296071

הקאמרי של תל אביב 03-5233335

חיפה – התיאטרון העירוני 04-620670

תיאטרון באר שבע 07-238278

בית ליסין 03-6916653

האופרה הישראלית ת"א 03-6927777

הקשר 03 5182812

גלריה

התעמלות בוקר

1. מה היא אשליית מולר־לייר?
2. באיזה סרט מככבים יחד "קפטן אמריקה" ו"בילי הנער"?

(התשובות בעמ' 6ב)

"שמריהו" בירושלים. דמויות בעלות נפח

ילדים בחופשה

שוואנה ולדרון (מחזיקה את הכדור) ב"ענקים קטנים". מיטב השמאלץ ההוליוודי

כשהדפוקים מתאחדים

מאת עטרה אופק

סרט: "ענקים קטנים". במאי: דואיין דאר־נהם; משתתפים: ריק מורניס, אד או'ניל והילדה שוואנה ולדרון (106 דקות)

בעיירה קטנה, אי שם במרכז ארצות הב־רית, חיים שני אחים. הראשון (אד או'ניל), כוכב פוטבול מהולל ויהיר, הפך עם פרישתו למאמן קבוצת הילדים המקומית; השני (ריק מורניס), לחוץ צנוע וממושקף, מנהל תחנת דלק ישנה ומגדל בגפו בת מתבגרת, לאחר שאשתו נטשה את הבית. הילדה, שסי־רם הפגימה את העובדה שאיננה בן, ומכונה "אייסבוקס" (מקפיא) בשל קשיחותה המופל־גת, היא שחקנית פוטבול מוכשרת. אבל כשדודה הנערץ מקים נבחרת נוער מקומית, הוא משאיר אותה בחוץ. יחד אתה נפסלים גם נציגי שאר המיעוטים (שמן, קטן, חולני, שחור וכו'). אבא שלה מחליט להשיב מלחמה: הוא מקים מהם קבוצה מתחרה ומאמן אותם בעצמו. הכל פועל לרעתם, כמובן, אבל כשהדפוקים מתאחדים, הם מסוגלים לנצח, וזה, במשפט אחד, המסר של "ענקים קטנים".

הסרט תפור במקצועיות רבה לפי מיטב השמאלץ ההוליוודי, שעובד תמיד: סיפור מודבק, דמויות סטריאוטיפיות, הרבה מתח, הרבה צחוקים (כולל פלוצים וסמארק), קמ־צוץ רומנטיקה והפי־אנד גורף. כאן גם מב־ליחים לרגע כמה כוכבי פוטבול, עם המאמן הפרשן המהולל ג'ו מאנץ, אבל לא זה מה שירשים את קהל היעד המקומי. מה שה־רשים אותי, לעומת זאת, היתה התפרקות של אד או'ניל, הלא הוא אל באנדי מ"נשו־אים פלוס": בטלוויזיה הוא מקריח כבר שנים, ואילו בסרט יש לו בלורית מפוארת (והוא גם השמין מאוד). בילוי אידיאלי לקבוצת של ילדים בחופשה – בנים ובנות, לוחמים וחובבי ספורט, בני 7–12.

דבק מתוצרת ארצות הברית

סרט: "ריצ'י ריץ'". במאי: דונלד פטרי; צילום: ג'ון ברגס; עם מקולי קלקין (108 דקות)

ריצ'י ריץ' המקורי הוא גיבורו של קומיקס אמריקני ידוע על הילד העשיר ביותר בעולם, וגם הסרט שהופק על־פיו שואב מרוח הקומיקס: חלוקה ברורה בין גיבורים טובים לרעים וסגנון "מוגזם", שבו הכל גדול מהחיים. ריצ'י (מקולי קלקין) חי בטי־רה עצומה מפוארת עם הוריו, המולשים על תאגיד־ענק והון של 70 מיליארד דולר, ויש לו הכל – חוץ מדבר אחד: חברים. את אלה, בניגוד לאהבת אמת, אפשר לקנות בכסף; ואמנם, משרתו האישי של ריצ'י משלם לחבורה של ילדים רגילים, כדי שיבואו לשחק עם אדונו הצעיר. הילדים זוכים ליום של כיף מרהיב באחוזתו של ריצ'י, כולל רכיבה ברכבת ההרים הפרטית שלו, וכיוון שמדובר בסרט אמריקאי, הם גם מתחילים לחבב את חברם החדש. לכן, כשהוריו נעלמים בנסיבות מסתוריות וריצ'י נקלע לצרות, ברור שהחבורה נחלצת לעזרתו ומוכנה ללכת אחריו באש ובמים.

תחושת ה"גדול מהחיים" מתבטאת גם בצילום המצוין (ג'ון ברגס צילם את "פורסט גאמפ", וזכה על כך באוסקר). אלא שהעלי־לה, כצפוי, מודבקת בדבק מתוצרת ארצות הברית, והצופה אמור להתעלם מהעובדה המוזרה שכאשר מתגלה מזימתו של האיש הרע, מעדיפים הטובים להילחם בו לבדם, בנגד כל הסיכויים ובניגוד להיגיון, במקום לפנות לעזרת המשטרה. מצד שני, אילו פנו למשטרה, לא היה טעם לעשות את הסרט, וכך היינו מפסידים יומית משובחת (סר־פוטקין מובהק, אגב, ובכלל הכי גדול). לב־ני 7–12.

כלב נובח ועיט צורח קופאים על המסך

תוכנית מחשב "סינמה קידי": תוכנה לי־צירת סרטוני וידאו, בעברית. למחשב 386 ומעלה, מסך VGA עם 256 צבעים, 4MB זיכרון פנימי, תיבה דיסק קשיח, כרטיס קול, עבור Windows 3.1–. מי־ראזי מולטימדיה (179 שקל, כולל מיקרו־פון להקלטות עצמיות)

כרבע שעה חלפה מרגע שלמדה בת התשע להשתמש ב"סינמה קידי", ועד שק־ראה לנו לצפות בסרטון האנימציה שהכינה בעזרת התוכנה. תחילה נשמעה מוסיקה עליזה ועל המסך הלבן הצטיירה כותרת הסרט, בקו פרחוני: "מי רודף אחרי". מתוד תיה, בספריי צבעוני, נכתב אם אם שמ־ה של הבמאית הצעירה. אחר התחלף המסך לתמו־נת שדה פסטורלית למרגלות האלפים, ומהד רמקול בקע קולה של הילדה: "יום אחד, בכפר נחמד, קרה דבר נורא".

מהפינה הימנית הגיח לפתע עכבר קטן ורץ, מצייץ, לרוחב השדה עד שנעלם בפינה השמאלית. בעקבותיו הופיעו בזה אחר זה, באותו אופן, חתול מיילל, כלב נובח, עיט צורח, ילדה על אופניים מצלצלים, מפלצת מבוהלת; מפלצת זועמת – וכולם נעלמו בתורם או קפאו בפינת התמונה, כשקולה של הקריינית מוסיף הסברים פה ושם. אז התחלף השדה בנוף מדבר, שבו שוב הגיבו־רים בין הסלעים והשמיעו קולות אופייניים, כולל אפקטים קוליים וגראפיים. לבסוף נש־מעה מנגינת סיום, הדמות האחרונה קפאה ומעליה הצטיירה המלה "סוף", בקו מסול־סל. הכל יחד נמשך כשתיים וחצי דקות.

כולם היו מרוצים, עד שהתיישבו מול המסך שני שחקנים מנוסים יותר, בני 11 ו–14. הם חרשו את התוכנה מכל הכיוונים, יצרו כמה סרטונים משעשעים למדי ולבסוף ניענעו ראשם באכזבה. לילדים קטנים, אמ־רו, זה באמת משחק נחמד, פשוט וידידותי, גם הודות להסברים הקוליים בעברית; למש־תמש המתוחכם, לעומת זאת, אין הרבה מה לחפש כאן. הגרפיקה אמנם מצוינת ברוב המקרים, בעיקר ברקעים המצולמים, ויש כמה אפקטים לא רעים, אבל יחסית לתוכנת אנימציה, יש בה פחות מדי אפשרויות. תנו־עת הדמויות, למשל, מוגבלת מאוד. אפשר להניע אותן רק בצורה מסוימת, רק דמות אחת יכולה לנוע על המסך בכל פעם, אי אפשר לחזור לאותה דמות יותר מפעם אחת, ואי אפשר ליצור דמויות חדשות פרט למה שיש בספרייה; אי אפשר לצייר משהו ולהכ־ניס אותו לסרט בבת אחת, אלא רק להראות איך הוא מצטייר; אי אפשר לערוך פריים אחרי פריים; אין פייד־אין או פייד־אאוט, עד שמתחלפת סצינה לוקח המון זמן – ועוד שפע טענות ומענות.

באותם אמצעים טכנולוגיים יכלו יוצרי התוכנה לשפר אותה בהרבה, אילו רק הש־קיעו בה עוד קצת מחשבה. לפיכך, סיכם צוות המומחים, מי שרוצה ליצור סרטון מקורי ומעניין, ייאלץ לפנות לתוכנת אנימ־ציה רצינית יותר. מי שמסתפק בסרטונים פשוטים, עם קריינות שמסבירה מה קורה, יכול בהחלט ליהנות. ומלים אחרונות: לבני 5–10.

מקולי קלקין (יושב) וג'ונתן הייד ב"ריצ'י ריץ'". יומית משובחת

חמקו תחת ידה של חיפה

סקירת הצגות הילדים שיועלו בפסח ברחבי הארץ, שהטובות ביניהן יתרכזו בפסטיבל חיפה

מאת יהודה ביטון

פסטיבל חיפה להצגות ילדים הצליח לרכז יותר מכל מן ההצגות הטובות שהופקו השנה, וחובבי תיאטרון שיטריחו את עצמם לחיפה לא יתאכזבו. לערים אחרות, לעומת זאת, נשאר היצע תיאטרו־ני מצומצם יותר בטיבו.

אחת מן ההצגות שחמקה מתחת ידם של מארגני הפסטיבל בחיפה היא "קונצ־רטו לליצנים", שהוזמנה על ידי פסטיבל המוסיקה במשגב. בתחילת ההצגה תזמורת ומנצח המחכים לשלושה סולנים, שאמו־רים להיות בין הטובים בעולם. מופיעים שלושה ליצנים הגודדים אתם כלים, ומ־כאן מתפתח דיאלוג מתחמר היטב בין הליצנים לבין התזמורת והמנצח. משחקם של הליצנים מעוצב כמיטב המסורת של ליצני הקרקס הקלאסיים, הם אינם חדלים להצחיק בפשטות ובשנינות, כאשר הם מנסים בתמימותם להשתלב בנגינת התז־מורת. קשה לחשוב על מפגש מוצלח יותר של ילדים עם תזמורת קלאסית ועם האמ־נה ליצירות קלאסיות, כשבתוך החומר שיענג הורים וילדים גם יחד. במשגב תע־לה ההצגה ביום רביעי, ובירושלים ביום שלישי (מגיל חמש).

ברחובות יהיה אפשר לצפות ב"תולעת הפלא", אותה תולעת שהיתה נחוצה לש־למה המלך, על פי האגדה, לשם בניית בית המקדש. גיבור הסיפור הוא ילד המת־נדב לחלץ את התולעת מידיו של אשמ־דאי. הפעלת הבובות פשוטה וצנועה, המשחק טוב והעלילה בנויה כהלכה ורוויה בהומור (גיל חמש עד שבע).

"שמריהו", שתעלה בירושלים, היא הצגה על ילד טוב ומחונך עד לזרא, שמ־גיע מבית הדורש לייצור ילדים טובים, ולומד שבחיים דרושה התנהגות גמישה יותר. הדרמה עשויה כשילוב מוצלח של כמה עלילות משנה בעלילה מרכזית אחת, הדמויות בעלות נפח והתפאורה תלת ממ־דית ומחלקת את חלל הבמה באופן שאינו רווח בהצגות ילדים (גיל שבע עד עשר).

בתל אביב ממשיך לרוץ המחזמר "יהוקוסי" עם מיכל ינאי. זהו מופע מוקפד מבחינה טכנית, שעומד בקריטריונים של מופע ראווה בידורי. לצד העלילה ישנם פיצוצים, לפידים, אורות כשלל צבעים ומוסיקה רועשת, והעוצמה החושית של האפקטים הללו מועברת בדרך כלל אל רגעי הדרמה של הסיפור. שירתו של אריק לביא מעניקה למחזמר באותם רג־עים את העוצמה הטמונה בז'אנר.

"פרפר נחמד בדרך לשלום", הוא מו־פע המבקש לצוד קהל, ומשתמש לשם כך בתוכנית הטלוויזיה. המופע הוא מעין טלוויזיה גדולה: על הבמה ניצבת תפאו־רת רקע סתמית, מלווה בתאורה אחידה ולא משתנה. המופע בנוי ממערכונים בנושא השלום שאינם מעוצבים כדרמה ונשארים שטוחים ולא פתורים. המסר העולה מהם הוא שתיאטרון זה בעצם טלוויזיה.

עיקר היצע הוא, כאמור, בפסטיבל חי־פה. "התעקשות לזקנה ולפטיפון", שיצרו רויטל אריאלי ויעל ענבר, משלבת בובות ושחקניות ובנויה על קו התפר שבין הצגת ילדים לבין הצגת מבוגרים משובחת ומר־תקת. מומלץ לשכנע את הילדים לראות אותה; גם הם ייהנו (מגיל תשע ומעלה). "הנסיכה שהפכה לאלה": מאגדת וקריינית, מספרת ומוסיקאי לסיפור אהבה המבוסס על המיתולוגיה היוונית. זו הצגה בעלת מקצב פנימי רגוע וקסום המצליחה לשלב בצורה מעניינת בין ריקוד, סאונד לא שג־רתי ותיאטרון מספר (גיל שש עד שמונה). גם "הילדה מארץ האגדות" היא תיאטרון מספר המבוצע על ידי רותי שמואלוב, וכ־דאי לראותו. זוכת הפסטיבל מ–93', "עלייתו של המלך ארכיספקטורוס", אף היא בפסטיבל. זהו משל, המבהיר באמצ־עים תיאטרליים את חשיבותם של ערכים דמוקרטיים והומניים בסיסיים. לגיל הרך יותר מומלצת ההצגה "פיית המרציפן", העוסקת בהתמודדותה של ילדה עם עולם הדמיון המאיים עליה, ומצד שני גם מפ־תה אותה להיבלע לתוכו (גיל ארבע עד שש). בתום המועד תועלה ההצגה גם בתל אביב ובירושלים.

היה בעיתון

קלי שונאת את ברנדה. יש רבים בארץ שזה מאוד מעניין אותם: ג'ני גארת, היא קלי טיילור מ"בוורלי הילס 90210", לא חסכה מקוראי "טיוי גייד" פרטים ממסכת היחסים העכורה בינה לבין שאנון דוהרטי, היא ברנדה. "שאנון ואני היינו צעירות, ושתינו גילינו את הסדרה ואת המשמעות שלה בשבילנו. התחרות בהת־חלה היתה הדדית, זה היה טבעי". אבל, היא אומרת, ברגע שהמפיקים החלו להר־חיב את התפקיד שלה, זה הפך לקרב. "זה נהיה ממש חמור. זה לא הגיע למכות, אבל לפעמים זה מה ששתינו רצינו לעשות". היום הן לא מדברות זו עם זו, וחברים מספרים שדוהרטי אוסרת עליהם להזכיר לידה את גארת. מפיק בסדרה מעיד ש"שאנון היתה מרושעת בצורה מדהימה כלפי ג'ני. מיס דוהרטי לא יכלה להתמו־דד עם העובדה שג'ני מקבלת שורות יותר טובות ויותר זמן מסך. שאנון חשבה שהיא הכוכבת. ג'ני מתפקדת כחלק מקבוצה".

הגרסה של ג'ון קלי. דיוויד קרוזו החליט להגיע עכשיו ב"טיוי גייד", וגם זה בקצרה, על כל הרעש סביב עזיבתו את "NYPD", שעזרייה בועד אנפין שעד כה קולו לא נשמע בה. "אם זה היה תלוי בי", אמר, "הייתי עכשיו בסדרה". לדבריו, הוליווד פנתה אליו בהצעה שאי אפשר לסרב לה ("לא מוותרים על הזדמנות כמו הסרט 'נשיקת מוות'") ומפיקי "NYPD" סירבו להתגמש. קרוזו מתעקש שלא הכ־סף היה הסיבה לעזיבתו. "לגבי דרישת ה–100 אלף דולר לפרק – כל משא ומתן מתחילים כשנתקעים בסכום מסוים, אבל מעולם לא ציפיתי שאקבל את זה. בסך הכל קיוויתי שנוכל להקל קצת על לוח הזמנים של הצילומים, כדי שאוכל לעשות את הסרט במקביל. אפשר היה לצלם הרבה חומר בלעדיי, מראש. חשבתי

ג'ני גארת

גם שאין סיבה שלא יביאו קצת ג'ימי סמית, או כל דמות ראשית אחרת, גם של אשה, ואז יחזירו אותי לסיפור, ויחזור חלי־לה, כמו כיסאות מוסיקליים. עכשיו", הו־סיף ב"אנטרטיינמנט ויקלי", "לא נראה לי שהמפיקים יסכימו שאחזור, גם לא לכמה פרקים. חבל לי. אני מאמין בשותף שג'ון קלי היה".

"מלרוז" באינטרנט. צ'יפ היין, מפיק ב"מלרוז פלייס", קורא באופן קבוע את מה שיש לצופי הסדרה להעיר באינט־רנט. "זאת כמו קבוצת ביקורת אינסטנט. אם יש הרבה תגובות, אנחנו יודעים שפג־ענו כול", אמר לשבועון "פיפל". מה שעו־רר עד כה את הסערות הרוגשות ביותר היו החצאיות הקצרצרות של אמנדה ("נשים שאלו איך נותנים לה ללבוש אותן לעבודה"). מה זאת אומרת איך, היא אמב־דה"ג הנוכחותה בסדרה של טרייסי לור־דס, שהופיעה בעבר בסרטי פורנו, כריקי ("או שאוהבים אותה או ששונאים אותה").

ספק האליבי של או־ג'יי סימפ־סון יככב בסרט. בריאן קיילין, המ־כונה קאטו, חבר ואולי ספק אליבי לאו־ג'יי סימפסון, מדווח "פיפל", ישחק כנראה בסרט דל תקציב, "הדקה ה–16". הוא מגלם נהג של זוג מבוגרי הילם. הבעל נרצח, האשה מואשמת, ודמותו היא האדם היחיד שיכול להעיד על המוצאות אותה בזמן הרצח. סתם צירוף מקרים?

ברבי בדמות קוסטנר. אנשי חברת הצעצועים "קנר" בסינסינטי מחזיקים אצ־בעות לסרט הקיץ של קווין קוסטנר, "עו־לם המים", שכבר עלה, לפי הערכות שונות, 175 מיליון דולר, וכישלון שלו בקופות יהיה אסון. קנר מייצרת סדרה של צעצועי "עולם המים", שייצאו לחנויות עם עלות הסרט לאקרנים.

בוטלה תערוכה ארכיאולוגית גדולה שתוכננה לאירועי 3,000 לירושלים

תערוכה ארכיאולוגית גדולה שהיתה אמורה להתקיים במוזיאון ישראל כחלק מאירועי 3,000 שנה לירושלים בוטלה מחוסר תקציב. התערוכה, "ירושלמים", הו־כנה בשיתוף של מוזיאון ישראל ורשות העתיקות. היא היתה אמורה להיפתח ב–1 ביוני 1996 ולהימשך עד סוף השנה.

במסגרת התערוכה, שנועדה להציג את תולדות ירושלים מימי המלך דוד, היו מתוכננים להגיע ארצה בהשאלה מוצגים ארכיאולוגיים נדירים ממוזיאונים גדולים בעולם, בהם הלובר בפאריס והמוזיאון הב־ריטי. גם לשלטונות טורקיה הופנתה בקשה לקבל בהשאלה כמה פריטים, בהם "פסיפס אורפיאוס" מהתקופה הביזנטית שהתגלה בשכם, וכתובת השילוח, הכתובת העברית החשובה ביותר מימי בית ראשון שנמצאה בירושלים, המוצגת במוזיאון באיסטנבול ומעולם לא הוצגה בארץ.

עלות הכנת התערוכה הוערכה בכמיליון עד מיליון ו–200 אלף דולר. לדברי יוסי טל־גן, מנכ"ל מינהלת אירועי 3,000 שנה לירושלים, משרד התיירות הבטיח להעביר את עיקר המימון, 600 אלף דולר, ואילו את שאר הסכום היו אמורים לגייס עיריית ירושלים ורשות העתיקות באמצעות תרו־מות. לדברי טל־גן, כשהתעוררו קשיים בגיוס הסכום הדרוש, משך משרד התיירות את התחייבותו להעברת חלקו. דוברת מש־רד התיירות, אורלי דורון, אמרה בתגובה: "כאשר נוכח המשרד ששאר הגורמים המ־עורבים לא העמידו את הפרויקט בראש סדר העדיפויות, הוחלט לא להקצות לתע־רוכה תקציב נוסף".

"מכל האירועים הגדולים שמתוכננים בירושלים", אמר גדעון אבני, ארכיאולוג מרחב ירושלים ברשות העתיקות, "ראוי להציג משהו שאינו בר חלוף. התכנון היה שהתערוכה תשמש כרטיס ביקור לעיר, ולאחר 1996 תנדוד בעולם".

דובר עיריית ירושלים, חגי אליאס, מסר שראש העירייה, אהוד אולמרט, ביקש לזמן את טל־גן, מנכ"ל רשות העתיקות אמיר דרורי, מנכ"ל משרד התיירות אלי גונן ומנהל מוזיאון ישראל מרטין וייל לפגישה משותפת כדי לנסות למצוא גוף ממשלתי או תורם שיממנו את התערוכה.

מרב נשר

תחרות ניצוח חדשה ע"ש לאונרד ברנשטיין תתקיים השנה בירושלים

"למנצחים בגילאים 37–24 שהגיעו לאי־מות מידה מקצועיות מושלמות ומוכנים להופיע על הבימות הגדולות בעולם" – לאלה מיועדת תחרות הניצוח החדשה ע"ש לאונרד ברנשטיין בירושלים. פרסי התח־רות מעידים על כוונותיה להיות מהמוב־לות בעולם בתחומה: 25 אלף דולר יוענקו לכל מתחרה שיימצא ראוי לכך, ללא דירוג וללא הגבלת פרסים לאחד או יותר – וזאת בנוסף להופעות מובטחות מצד תזמורות, פסטיבלים וחברות הקלטה.

עד להענקת הפרסים, בתום השלב האח־רון של התחרות בתחילת אוקטובר בירוש־לים, צפוי תהליך ארוך של מיון ובחינות. בשבועות הקרובים יבחר צוות שופטים בי־נלאומי מאה מועמדים על פי צפייה בקל־טות וידאו. אלה ייקראו ביוני וביולי לבחינות (אודיציות) בניצוח על תזמורות בחמש מדינות: תזמורת פסטיבל טנגלווד בארצות הברית, הסימפונית של לונדון, הפילהרמונית הווינאית, תזמורת הפסטיבל הפסיפי מיפאן והפילהרמונית הישראלית. ה–16 שייבחרו ייבחנו בשלב הסופי בניצוח על התזמורת הסימפונית ירושלים, כאמור באוקטובר השנה.

היוקרה שמבקשת לה התחרות מתבטאת לא רק בפרסים הגבוהים, אלא גם ברפר־טואר התובעני שלה. על המועמדים להכין 20 יצירות סימפוניות, בהן "פולחן האביב" של סטרווינסקי, ה"ארואיקה" של בטהובן, שלושה קטעים לתזמורת של ברג וסימפו־ניות של ברהמס, מהלר ושוסטקוביץ'.

עם מממני התחרות נמנים, בנוסף לתז־מורות שהוזכרו ולאחרות (בוסטון והקונצר־טחבאו מאמסטרדם), גם חברות ההקלטה דויטשה גרמופון וסוני, מרכזי האמנות "קנדי" ו"לינקולן" בניו יורק וקרנות שו־נות. המועד האחרון להגשת מועמדות – 15 באפריל.

נעם בן זאב

סקורסיזי יפיק סרט על קלפטון

"שום דבר חוץ מבלוז" הוא שמו של סרט התעודה על אריק קלפטון, שמפיק מרטין סקורסיזי, ומביים ברוס גוורה. הסרט, באורך 90 דקות, יתעד הופעה של קלפטון במועדון בסן פרנסיסקו. יתארחו בו בקטעי ראיונות תגיות אמני הבלוז בי־בי קינג, באדי גאי, ג'ים רוג'רס ואלברט קינג. קלפטון יתראיין וינגן שירים מאלבומו האחרון, "מהעריסה". הקרנת הבכורה של הסרט תיערך ב–10 במאי בניו אורלינס. קלטות וידאו של הסרט יופצו החל מ–23 במאי.

6,000 עותקים ל"זה עם הפנים אלינו". ספרה החדש של רונית מטלון, "זה עם הפנים אלינו", שראה אור בשבוע שעבר בסדרה "ספרייה לעם" של עם עובד, נמכר עד עתה ביותר מ–6,000 עותקים. "מבדיקה שערכנו ביום חמישי שעבר התברר לנו שקצב המכירה הוא של כאלף עותקים ביום", מסרו בהוצאה.

בכורה של עדן תדמור. "הסיר של סימה", עבודתו של הרקדן והכוריאוגרף עדן תדמור, תועלה בבכורה ביום מחר במסגרת פסטיבל "פסח באר" שנפתח אתמול במרכז סוזן דלל בתל אביב. תדמור ושישה רקדנים נוספים רוקדים ב"הסיר" לצלילי קטעים מהמיסה בסי מינור של באך.

"אי־אר" זכתה בפרס קרן פיבודי

הסדרה האמריקאית "אי־אר" זכתה בפ־רס פיבודי, הנחשב ל"פוליצר" של התקשו־רת האמריקאית. קרן פיבודי מנוהלת על ידי בית הספר לעיתונות של אוניברסיטת ג'ורג'יה באתנס שליד אטלנטה. תוצאות התחרות נמסרו בשבוע שעבר באטלנטה.

בנימוק הפרס נאמר על "אי־אר" שהיא "סדרה מעולה שבאמצעות כתיבה אינטלי־גנטית, טכנולוגיה ואפיון דמויות, מייצגת את הדרמה הטלוויזיונית במיטבה". כמו כן זכו בפרס התוכניות "פרייזר", "אנפלאגד" ותיעוד קונצרט של ברברה סטר־ייסנד.

הסרטים הזוכים עסקו במגוון רחב של נושאים כמו אנורקסיה והשמנת־יתר, אלי־מות של בני נוער, מלחמת האזרחים ברואנ־דה, הפלישה לנורמנדיה, כימיקלים שבהם משתמשים לייצור סיגריות, מחלת הסכיזו־פרניה, מוסיקה אתנית ומוסיקה פופולרית בארצות הברית ועוד. כולם סרטים אמרי־קאיים, למעט סרט על סין שהופק בשיתוף ערוץ 4 הבריטי, וסרטים של הנשיונל ג'יאוגרפיק.

השנה לראשונה השתתפו בתחרות גם גופי השידור הישראליים – רשות השידור, הרשות השנייה והטלוויזיה החינוכית – אך לם אף תוכנית ישראלית לא זכתה בפרס.

עירית רוזנבלום

פסטיבל אקדמיות ובתי ספר לאמנויות הבמה בירושלים במאי

"בין רוק לבארוק", אירוע המפגיש אקד־מיות ובתי ספר לאמנויות הבמה בירוש־לים, יתקיים בין 10 ל–15 במאי. יוזמי הרעיון, האגף לתרבות בעיריית ירושלים, סבורים שכינוסם של בתי ספר מתחומים שונים תחת קורת גג אחת עשוי להיות יצירתי ומפרה. כל בית ספר יציג את תחום ההתמחות שלו – תיאטרון קולנוע מחול מוסיקה עיצוב וציור – ובכך תוצג, לדברי המארגנים, "השתרה האמנותית של יש־ראל".

12 בתי ספר ישתתפו בפסטיבל. האקד־מיה למחול ולמוסיקה מובילה במידת ההשתתפות, עם 60 מופעים ושבע תערו־כות. עוד ישתתפו: בצלאל, החוג לתיאטרון באוניברסיטה העברית, בית הספר לקולנוע ולטלוויזיה, בית הספר לטלוויזיה וקולנוע "מעלה", בית הספר לתיאטרון חזותי, מכ־ללת הדסה, הסטודיו למשחק בהנהלת ניסן נתיב ועוד.

האירוע מופק על ידי "קישורים", בהנה־לת חנה רובינשטיין, לשעבר מנכ"ל פסטי־בל ישראל. הכניסה חינם.

ציפי שוחט

הצעת היום / נירה רוסו

לביבות מצות, אגוזים ודבש

מאכל ממוצא איטלקי.

חומרים (לכ–20 לביבות):

- ½ כוס צימוקים
- ½ כוס יין אדום מתוק
- 8 מצות
- 5 ביצים טרופות
- 1 כפית מלח
- 2 כפיות קליפת לימון מגוררת
- 2 כפות ברנדי
- ½ כוס אגוזי מלך קצוצים
- שמן לטיגון

לסירופ:

- ½ כוס דבש
- 3 כפות מים
- 3 כפות מיץ לימון

הכנה:

1. שורים את הצימוקים ביין במשך 30 דקות.
2. שורים את המצות במים במשך רבע שעה. מניחים עליהן צלחת הפוכה כדי להשקיען במים היטב.
3. סוחטים את המצות, מערבבים עם ביצים, מלח, קליפה מגוררת, ברנדי, אגוזים וצימוקים מסוננים.
4. מחממים שמן בגובה סנטימטר במחבת, יוצקים לתוכו כפות גדושות מן התערובת, ומטגנים את הלביבות משני הצדדים.
5. מכינים סירופ מן הדבש, המים ומיץ הלימון; מביאים לרתיחה בסיר ומ־בשלים עוד דקה או שתיים. יוצקים על הלביבות.

[illegible] عن الأصل

هكذا صنه الأصل

ג ל ר י ה

עיצוב / אריה ברקוביץ'

ריהוט קולוניאלי

תצלומים: [illegible]

בתל אביב מוצגים עתה רהיטים מתרבות אחרת, אקזוטית ורחוקה – התרבות ההודית. אין מדובר בעיצוב הודי מסורתי, אלא בריהוט שיובא להודו בתקופה הקולוניאלית כדי לשרת את השליטים הזרים ולתת להם הרגשה ביתית.

את [illegible] היו בהודו [illegible] לאחוזות ולבתי עשירים, שם נבנו [illegible] שנה ויותר – בימי הקולוניה – שמורים במצב מצוין. הרהיטים הובאו לכאן לתצוגה ולמכירה. המעניין בריהוט הזה, מלבד היותו עתיק, הוא העיצוב [illegible], שמשלב גם אורנמנטיקה מזרחית, [illegible] המאפיין סיגנונים קולוניאליים. אפשר למצוא שם כורסה מעץ [illegible], או שולחן עבודה [illegible] עם רגליים [illegible]. כל הרהיטים עשויים עץ [illegible] עם פיתוחי עץ ותבליטים אורנמנטליים בהשפעה מזרחית הודית, וצבעוניותם הכהה, כיאה [illegible] קולוניאלית. התצוגה ברחוב בזא"ה 39, תל אביב.

מעט אירוניה לא היתה מזיקה

"התפרצות". במאי: וולפגנג פטרסון; תסריט: לורנס דוורת, רוברט רוי פול, פר תלי; צילום: מייקל בולהאוס; מוסיקה: ג'יימס ניוטון האוורד; שחקנים: דסטין הופמן, רנה רוסו, מורגן פרימן, קווין ספייסי, פטריק דמפסי, דונלד סאתרלנד

קולנוע

אורי קליין

בסצינות האפקטיביות ביותר נדמה סרטו החדש של וולפגנג פטרסון כגרסה עכשווית – נפוחה יותר, כמובן – של סרטי המדע הבדיוני שנוצרו לעשרות, ולרוב בתקציב קטן, בשנות החמישים. הסרטים ההם ביטאו את החרדה מפני שואה גרעינית, שפרצה בכל עוצמתה באותו עשור. הממסד הצבאי והמדעי והיו בהם כאחד ראים העיקריים לאסון שעלול לקרות, אבל היות שמטרתם של סרטים אלה היתה להתריע וגם לנחם, שני הממסדים האלה הוצגו בסופו של דבר גם כיזמים סיכולים לגאול את העולם מפני סופו המתקרב.

ארבעה עשורים לאחר מכן אנחנו במציאות קולנועית דומה. "התפרצות" מעביר אמנם את תחום החרדה מהשואה הגרעינית הישירה אל המגיפה שבכוחה לפרוץ באין מתריע, ולחסל את האנושות במהר ויהוש קטלני, אבל גם רבים מסרטי שנות החמישים, שעסקו בנושא הקץ באופן סימבולי ולעתים אלגורי, היאדו את הקטסטרופה המתכלכת ובאה במושגים רפואיים, גופניים ופיסיים מאוד. פעילותם המשותפת של המדע והצבא הוצגה כהתערבות בסדר הטבעי, שהתוצאה המיידית שלה היא עיוות. מפתיע אפילו עד כמה "התפרצות" מאמץ בנאמנות את האידיאולוגיה של הסרטים ההם, הן באופן שבו הוא מתאר ופותר את המשבר בעלילתו והן בדרך שבה הוא מחבר בין הממסד הצבאי־המדעי־הרפואי לבין מה שמוצג כמגיפה נרכפת בסדר הטבעי: הפגיעה בזוגיות.

ד"ר סם דניאלס (דסטין הופמן) הוא קצין בכיר בצבא ארצות הברית, במחלקה שמתמחה במלחמה במגיפות, וירוסים לא מוכרים שנוחתים עלינו במפתיע ושאר מכות. ד"ר רוברטה קיו (רנה רוסו) היא גם קולגה שלו וגם גרושתו הטרייה. אין להם ילדים, אבל הם עדיין מתווכחים בשאלת הבעלות על הכלבים האהובים שלהם. אין זה מקרה, כמובן, שדווקא בסרט כזה, שעוסק באיום על הטבע וזה שבא מהטבע, יכולים כלבים להיות מוצבים כמין תחליף לילדים – גם ב"הציפורים" של היצ'קוק, למשל, החזיקו גיבורי הסרט בביתם כלוב ובו שתי ציפורים "שאינן אשמות"; ובניגוד ל"פארק היורה", למשל, העדרם של ילדים לא מוצג כבעיה שהיתה אחראית למשבר ביניהם וגם לא עלה כשהזוג מתאחד מחדש.

במרכזו העלילה של הסרט וירוס קטלני במיוחד, שיובא לארצות הברית בעורותה של קופיפה חמודה מאוד, ובכוחו לחסל תוך ימים אחדים את אוכלוסיית ארצות הברית כולה. בינתיים מוגבלת המגיפה לעיירה סידר קריק שבקליפורניה, וסם, שמגיע למקום יחד עם גרושתו, מגלה במהרה שלא מדובר רק במגיפה מסוכנת, אלא במזימה שצבא ארצות הברית אחראי לה. זה הבסיס לאינטריגה המתח המרכזית בסרט, ולמרות שהיא אלמנטרית ומלאה בחורים תסריטאיים שפרדלים נגד כל היגיון סביר, היא עובדת: הסרט, יש לציין, מותח. הוא מותח גם משום שפטרסון ("בקו האש") הוא במאי מיומן, שיודע כיצד ללחוץ על כל הכפתורים הנכונים, וגם משום שזאת אחת מאותן עלילות שבהכרח פורטות אל החרדותינו הבסיסיות ביותר ומפעילות אותן. הצפייה בסרט אינה נעימה, אבל אי־אפשר שלא לצפות בו בדריכות – אפילו בניגוד לכוונותינו הבריאותיות ביותר. סצינות ההסגר המוטל על העיירה, הפינוי ההמוני וההכנות לחיסול אפשרי של כל תושביה אינן יכולות שלא לעורר אסוציאציות, העובדה שהסרט בוים על ידי במאי גרמני רק תורמת לכך.

מה שחסר בסרט זו מעט אירוניה. מיטב סרטי המדע הבדיוני של שנות החמישים ("הם", "פלישת חוטפי הגופות", "האיש המתכווץ המופלא") ידעו שנחמתם כוזבת, ושהסכנה קיימת גם אחרי שהמשבר המתואר בהם כאילו חלף. סופם היה אמביוולנטי – או אפל לחלוטין. "התפרצות", בהיותו מוצר אופייני לשנות התשעים הקולנועיות, מאמין לחלוטין בכוחו של הפרט להניא את הממסד מכוונותיו הזדוניות ולמנוע את השואה.

חולשתו התסריטאית העיקרית של הסרט היא שאינו מצליח לחבר בין סיפור המאבק במגיפה לבין האיחוד מחדש של הרופא וגרושתו. סיפור זה נראה לנו מיותר לחלוטין, תוספת מכנית לאטרקציה המרכזית, אבל הוא כמובן לא.

בלי הזוגיות המתחדשת בסופו של הסרט לא היתה משמעות לכל מה שקורה בו, ואחד מתפקידיו העיקריים של המשבר הוא להגדיר מחדש את תפקידם של הגבר והאשה. למרות שסם ורוברטה יוצאים לדרך מעמדות כמעט שוות, הסרט אינו מקבל את השוויון הזה אף לא לרגע אחד, ומשתמש בעלילתו כדי להגדיר מחדש את ההבדלים ביניהם.

סם הוא הגיבור המהולל של העלילה – זה שמניע אותה, שסמכותו קובעת, ושביכולתו לפתור אותה בכל המישורים. רוברטה נדחקת יותר ויותר לתפקיד עוזרתו, והיא גם זו שתהפוך, בחלקו האחרון של הסרט, לפציינטית שלו. על סם למצוא פתרון למשבר לא רק כדי לגאול את האנושות (ומעניין, אגב, שהאנושות בסרט הזה מוגבלת לתושבי ארצות הברית), אלא כדי להציל ממוות את האשה שהוא אוהב. במלים אחרות, הגבר, שכבש לעצמו מחדש את מקומו במרכזו החברה, מוצג כאן שוב כמי שמסוגל להעניק חיים ולהמציא גאולה לעולם הנתון בחרדה מתמדת מפני השואה הבאה.

רוסו והופמן ב"התפרצות". הוא הגיבור המהולל של העלילה, היא נדחקת לתפקיד עוזרתו

עודפים

כלי פורצלן

מי שאוהב את כלי הפורצלן של החברה הגרמנית המפורסמת "וילרוי ובוש" יכול כעת לרכוש פריטים וחלקי מערכות מתוצרתה במחירים נמוכים במיוחד בחנות כלי הבית "יוקרה", במפלס התחתון בגן העיר בתל אביב. קנקן הקפה הפרחוני, דגם "זיוולה" שבתמונה, למשל, עלה עד לפני זמן קצר 318 שקל ונמכר כעת ב־99 שקל. ספל הקפה מאותו דגם נמכר ב־24 שקל (במקום ב־55) וכלי נאה לרוטב עולה 49 שקל (במקום 145). מכל פורצלן גדול עם מכסה להגשת מרק, שעלה 574 שקל, נמכר עכשיו ב־99 שקל.

יעל אמרתי

תזמורת סימפונית חיפה

HAIFA SYMPHONY ORCHESTRA

העונה ה־45 תשנ"ה 1995–1994

מנהל מוסיקלי: סטנלי ספרבר

קונצרט למנויים מס' 9

מנצח: סטנלי ספרבר

סולן: איבן מורבץ – פסנתר

בתוכנית:

מוצרט: קונצ'רטו לפסנתר מס' 24 ק. 491

שוסטקוביץ': סימפוניה מס' 10

שנת הקונצרטים ה־45 תשנ"ה 1994–1995

מוצ"ש	22.4.95	סדרה 3	תיאטרון הצפון, ק. חיים	שעה 21.00
יום א'	23.4.95	סדרה 1	אודיטוריום חיפה	שעה 20.30
יום ב'	24.4.95	סדרה 2	אודיטוריום חיפה	שעה 20.30
יום ג'	25.4.95	סדרה 4	אודיטוריום חיפה	שעה 20.30
יום ה'	27.4.95	סדרה 5	אודיטוריום חיפה	שעה 20.30

משרדי התזמורת – רח' טבנקר 50, טל. 04-640004

ימים א'–ה' 8.30–13.00, 16.00–18.00, יום ו' 8.30–12.30

התזמורת הפילהרמונית הישראלית

נוסדה בתרצ"ו-1936 בידי ברוניסלב הוברמן; מנהל מוסיקלי: זובין מהטה

הודעה

על פתיחת תחרות לכתיבת יצירה מוסיקלית

לכבוד שנת השישים

של התזמורת הפילהרמונית הישראלית

התזמורת הפילהרמונית הישראלית והמכון למוסיקה ישראלית מכריזים בזאת על תחרות לכתיבת יצירה לתזמורת סימפונית. התחרות תערך במסגרת חגיגות הששים של התזמורת.

- התחרות פתוחה לכל המלחינים בעלי אזרחות ישראלית (ללא הגבלת גיל).
- את היצירות יש להגיש בעילום שם (כמפורט בתקנון).
- את היצירות יש להגיש למכון למוסיקה ישראלית עד 31.5.1996.
- את תקנון התחרות ניתן יהיה לקבל במכון למוסיקה ישראלית ובתזמורת הפילהרמונית הישראלית.
- שלב הגמר של התחרות יתקיים באוקטובר 1996. על המועד הסופי תפורסם הודעה.

בלי כימיקלים

לפני תריסר שנים, כשהיינות האורגניים הראשונים יצאו לשוק בקליפורניה, היו רבים שצחקו להם מתוך מחשבה שזאת רק עוד אופנה קליפורנית חולפת. לפני חמש שנים, כאשר כמה כורמים יוקרתיים בצרפת, ביניהם שאטו בוקסטל ושאפוטייה בעמק הרון, התחילו לעבוד לייצור אורגני, נדם הצחוק. ולאחרונה, כאשר דומן דה לה רומאנה־קונטי

יין

דניאל רוגוב

בבורגונדי, המייצר כמה מהיינות הגדולים בעולם, הודיע שהחל בבציר 1993 ייוצרו כל יינותיו כייצור אורגני, התחיל סוף־סוף עולם היין להתייחס ליינות אורגניים ברצינות.

אין כל סיבה שבגללה לא יגיעו יינות אורגנים לאותן רמות מצוינות של יינות לא־אורגניים. הם מיוצרים אך ורק מענבים שגודלו ללא קוטלי פטריות, קוטלי חרקים ודשנים כימיים ובתהליך הכנת היין אין משתמשים בתוספים ובחומרים משמרים. משום כך, יינות אורגניים הם מוצר טבעי הרבה יותר מיינות רבים שעברו עיבוד־יתר, והמגיעים כיום לשוק. ייצורם של יינות כאלה מצריך הרבה שמש והרבה רוחות עזות, ולפיכך לא כל אזור מתאים להם. בצרפת, לדוגמה, האזורים בעלי "הפוטנציאל האורגני" הגדול ביותר הם לאנגדוק־רוסיון, פרובאנס וחלקים מבורגונדי ומעמק הרון.

היין האורגני הראשון המופיע בשוק המקומי הוא קברנה סוביניון 1992 של Domaine de la Triballe את היין ייצר אוליביה דוראן, שכרמיו הקטנים שוכנים בכפר גוארג, באזור הוואל דה מונפלייה בדרום צרפת. היין מסווג כ־Vin de Pays בתרגום מילולי "יין הארץ". זהו יין טוב להפתיע, עם צבע אדום עמוק וניחוח הבוקה המסורתי של דומדמניות שחורות. אפשר שחסרה לו מורכבות, אבל הוא מפצה על כך בטעמיו הנקיים והמרוכזים. במחיר 47 שקל לבקבוק, כדאי לנסות. מידע על המקומות שבהם אפשר להשיג את היין אפשר לקבל מהיבואן, בטל' 03-6486087

פינו נואר מלטרון

לפני שבעה חודשים, לאחר טעימה מוקדמת של פינו נואר 1992 של יקבי לטרון, כתבתי ("הארץ", 10.7.94) שליין פוטנציאל מצוין. היין יצא לאחרונה לשוק ואני שמח לדווח שהוא בהחלט מקיים את הבטחתו. היין, שיושן במשך עשרה חודשים בחביות אלון שארנטה, הוא בעל בוקה פריי מקסים הרומז לשזיפים, תות־שדה ומנטה. יש גם צד מעושן קל, הן בבוקה והן בטעם.

איש אמנם לא ישווה יין זה באיכותו ליינות הגדולים של בורגונדי, שם ענב הפינו נואר הוא מלך, אבל בהחלט אין להתעלם מהגרסה של לטרון. יין 1992 טוב בהרבה מהיין מבציר 1991 והוא פריי, חלק ומאוזן יפה, ומפגין הרבה מהתכונות האופייניות לענבי פינו נואר. היין יושב בנוחיות בפה וטעמיו משתהים יפה לאחר הבליעה. אני מעריך שעם התבגרותו יקבל היין עומק גדול מבלי לאבד כלל מאופיו הפריי הנעים. את היין אפשר להשיג במגוון חנויות ובחנויות יין נבחרות, והוא משתלם, במחיר כ־22 שקל לבקבוק.

הקמפרי האמיתי

קמפרי־סודה הוא אפריטיף אהוב עלי במיוחד, ומשום כך סיקרן אותי מכתב שקיבלתי ובו נטען שמסעדות רבות הכוללות קמפרי בתפריט מגישות למעשה חיקויים זולים יותר ונחותים של המשקה בעל השם העולמי. מאז קיבלתי את המכתב בדקתי ביותר מעשר מסעדות ובתי מלון, וגיליתי שהתלונה מוצדקת בהחלט. ברים ומסעדות רבים מפרסמים בתפריט קמפרי, אבל למעשה מגישים משקאות מתוצרת הארץ, שלמרות רמות משתנות של מרירות וצבע אדום מבריק, אין להם הרבה קשר עם האיכות הגבוהה תמיד של קמפרי איטלקי אמיתי.

את הקמפרי האמיתי, המיוצר במילאנו זה למעלה ממאה שנה על פי מתכון שמור היטב, מכינים באמצעות השריית עשבי תבלין ריחניים בכוהל ויישון התערובת בחביות אלון. הקמפרי המריר קמעה הוא משקה קל, חלק ומרענן, היושב בנוחות בפה. רבים מהחיקויים, אם מתוצרת הארץ ואם מחו"ל, גסים, מתוקים מדי ומזכירים בעיקר סירופ שיעול. יתר על כן, בניגוד לקמפרי אמיתי שניחוחו נמרץ ורענן, הרי את ריחם של חיקויים רבים אפשר לתאר במלים שמנוני ומושקי.

אני יודע שבארצות הברית רוכשים ברמנים רבים בקבוק אחד של קמפרי אמיתי ולאחר שהוא מתרוקן ממלאים אותו במוצר זול יותר. זאת, כמובן, פשוט הונאה. איני סבור שזה מנהג נפוץ כאן; אבל דומני שבשל חוסר ניסיון ותחכום, יש מסעדנים וברמנים המאמינים באמת ובתמים שכל משקה אלכוהולי אדום מאוד ומריר מעט זכאי לתואר קמפרי. רבים מהם באמת לא יודעים ש"קמפרי" הוא שם מסחרי רשום. לא קשה למנוע בעיה זאת, הבקשה לראות את הבקבוק שממנו יימזג האפריטיף שהזמנתם היא דרישה סבירה. כך גם תוודאו שתקבלו את האפריטיף שהזמנתם.

תשובות:
1. אשליה אופטית שבה קו שבקצותיו ראשי חץ הפונים החוצה נראה ארוך יותר מקו באותו אורך שראשי החץ שלו פונים פנימה; על שם הפסיכיאטר והסוציולוג הגרמני פרנץ מילר־לייר, שתיאר לראשונה את התופעה.
2. כ־21 אלף שקל.

הפצה: פורום פילם

תל אביב "רב חן"	לב המפרץ "רב מור"	חיפה "רב אור"	י-ם "רב חן"
ימי חול: 11.00-13.00-15.00-17.00	באר שבע "רב נגב"	בת ים "רב חן"	רמת גן "רב גן"
אשקלון "רב חן"	ראשל"צ "רב חן"	נתניה "רב חן"	רעננה "פאריק"
הרצליה "סטאר"	כרמיאל "סינמה"	ראשל"צ "גיל"	רחובות "חן"
אילת "אילת"	צמח "בית גבריאל"	אשדוד "גיל"	פ"ת "היכל"
חדרה "לב" / נצרת "גיל"	כפ"ס "גיל"	אור עקיבא "רב חן"	שעות ההצגה ראה לוח בתי קולנוע

קולנועפון: ת"א/ר"ג/ראשל"צ, טל' 03-5252244 | חיפה, טל' 04-728878 | י-ם, טל' 02-794477

נתניה טל' 09-841133

הפצה: פורום פילם

המשכן לאמנויות הבמה

בית האופרה

אחת מלהקות המחול המעולות בעולם עם ירי קיליאן. במשכן לאמנויות הבמה.

N.D.T.1 הלהקה הראשית

קאגויהימה – ירי קיליאן

אגדה יפנית. הפקת ענק יוקרתית.

יום ו' 7.7 21:30, ש' 8.7 21:00.
יום א' 9.7 20:30
יום ב' 10.7 20:30

5 ריקודים – ירי קיליאן

חמש יצירות קצרות של קיליאן.

יום ה' 13.7 20:30,
יום ו' 14.7 13:00,
ש' 15.7 21:00,
יום א' 16.7 20:30

N.D.T.2 להקת הצעירים

ריקוד קיליאן. **סוליטייר** פול לייטפוט.

גן נעול נאצ'ו דואטו. **עולם ללא גבולות** קיליאן. **מאהב להוט** גדעון אוברזנק.

יום ו' 14.7 21:30

עין השופט "מגידו" 13.7 20:30,
ירושלים "שרובר" 16.7 20:30

N.D.T.3

להקת הסולנים הוותיקים

סוסטו פול לייטפוט. **בכי חרישי** קיליאן.

לכוד דויד פארסונס. **נוקטורנו** מרתה קלארק.

יום ב' 17.7 20:30

ירושלים "שרובר" 15.7 21:00

מחול בשעשע בחסות יום "ארנים"

הכי טוב ישראכרט

הקראת בכורה עם ירי קיליאן ורקדני הלהקה, שבת 8.7.95 11:00, כרטיסים 20 ש"ח.

כרטיסים בקופת המשכן, שאול המלך 19, ת"א, טל. 03-6927777.

משהו שונה לגמרי

מאת מורין דאוד
ניו יורק טיימס

הדמות שמגלם קלינט איסטווד בסרטו החדש, זו של רוברט קינקייד מ"הגשרים של מחוז מדיסון", נשמעת כמו סוג האנשים שהארי המזוהם אפילו לא היה טורח לירות בהם. אבל איסטווד מתעקש ש"יש הרבה יותר גברים רומנטיים ממה שמקובל לחשוב"

קלינט איסטווד הופיע. גופו מילא את משקוף הדלת של משרדו. הוא לבש חולצת גולף חומה ומבריקה, מכנסיים כחולים ומרדפסים מורמים גבוה מעל למותניים ומגפי גומי שחורים.

"היי", הוא אמר.

הוא הקרין כוח מיסטי חזק. הוא היה יצור נמרי שרכב על זנב של כוכב.

הוא היה בעל חיים זכרי, קשוח ועדיין שלא עשה דבר במרבון כדי לשלוט ובכל זאת שלט באופן מוחלט.

אבל די לרשרש בפרווה הגבשה מדי של "הגשרים של מחוז מדיסון". קלינט איסטווד, שזכה בפרס הכבוד על שם אירווינג ג' תאלברג בטקס חלוקת פרסי האוסקר האחרון, משתתף בעיבוד הקולנועי לרב המכר העבק של רוברט ג'יימס וולר.

איסטווד החליף את מגפי הבוקרים שלו במגוליו של רוברט קינקייד, הצלם הנמרי, המיסטי, השולט בכל, המתאהב בפרנצ'סקה ג'ונסון, עקרת בית מאיווה ממוצא איטלקי.

פרנצ'סקה, המגולמת בידי מריל סטריפ - הפעם בשיער שחור ובמבטא איטלקי מושלם, כמו תמיד - חשה כי המאהב שלה הוא "חצי אדם, חצי יצור אחר". לפי התיאור של רוברט וולר מדובר בצמחוני שעורו צמיג, מכנה את המשאית שלו בשם, רושם על הקיר מלים החביבות עליו ("כחול", "עשן", "עץ"), כותב חרוזים ושירה מטפיסית ("לפני שהייתי אדם, הייתי חץ"), ובלהט התשוקה לוחש משפטים כמו "אני האוטוסטרדה וכל המפרשים שאי פעם יצאו לים".

נשמע כמו סוג האנשים שהארי המזוהם אפילו לא היה טורח לירות בהם. איסטווד מעקם מעט את פניו ומניע את רגליו הארוכות בחוסר שקט, מתחת לשולחן הזכוכית שלו, במשרדי ההפקות מאלפאסו שבבורבנק. הכוכב בן ה-64 אינו רואה בקינקייד דמות שונה כל כך מהמורדים הקשוחים שהוא רגיל לגלם.

"הוא אמנם צמחוני, אבל הוא מעשן בשרשרת", מציין איסטווד בקולו המפורסם, שהוא תערובת של טון מאיים ורוך. "הוא מצית

איסטווד (עם מריל סטריפ) ב"גשרים": "קינקייד אמנם צמחוני, אבל הוא מעשן בשרשרת"

סיגריות קאמל על ימין ועל שמאל, ושותה בירה ללא הפסק. הוא בחור קצת יותר מעודכן, זה הכל. מן היפי מודרני כזה.

"הוא מטייל בפרינה מתוקף אחד מתפקידיו הרבים ופוגש את האשה היחידה. כולם רוצים להאמין שיש מין רגעים כאלה בעולם שאנשים פשוט רוצים להתמוגג בדרך הטובה ביותר שאפשר".

כששרון סטון הפכה לשולפת אקדחים קשוחה ואכזרית בסרט המערבון "The Quick and the Dead", היה ברור שלא ירחק היום ואיסטווד יהפוך לרכרוכי ועדין כמו אלן אלדה. "אני מכירה עשרות שחקנים שהיו מסרבים לחשוף את רגשותיהם באופן שהוא עושה בסרט הזה", אומרת סטריפ. "הוא היה אמיתי מאוד. נראה לי שהגיע לשלב בחיים שהוא פשוט שם פס".

השחקן שעשה קריירה מלרסס אנשים למוות טוען שהוא נהנה לגלם דמות המאבדת שליטה כשומעה אגדה על אדם שמתאהב אנושות באשה. סוכן העיתונות הנאמן של איסטווד, ג'ו הייאמס, אמר שהרגיש מוזר כשראה את אחד הקטעים בסרט. "קלינט כבר נישק נשים בחייו - הוא נישק את הנחמודה ההיא ב'בקו האש' - אבל כאן מדובר ברומן רציני".

"יש הרבה יותר גברים רומנטיים משמקובל לחשוב", אומר איסטווד. והוא אחד מהם? "כן", הוא משיב, "אני אוהב פנטסיה כזאת". איך לדעתו צריך לבלות ערב רומנטי? "אני אוהב אווירה, נרות, כוס של יין טוב, מוסיקה טובה". האם נוכחת בתמונה הזאת גם אשה? "מפעם לפעם אני מתקשר אל מישהי", הוא מגלה, "ואומר לה שהיא היתה צריכה להיות שם. שהייתי במיטבי באותו ערב".

התכונה הכי בולטת שלו היא הגינוחות. הוא צוחק בקלות, וזה מפתיע מאוד מפני שבסרטיו הוא בקושי מעלה חיוך. הוא נראה בעיקר רגוע, אבל יש בו גם משהו מתוח, משהו זהיר.

המראה שלו מעיד על צניעות וקלילות האופיינית גם לדמויות שהוא מגלם; כאילו הוא שם ללעג את ההתהדרות היתרה של הוליווד, החל בסמים קשים, דרך תקציבי ענק ועד לאגואים מנופחים. הוא משוויץ בזה שיש לו אותם וילונות חומים והשטיחים בצבע בז' שירש מהאיש שהשתמש במשרד שלו לפניו, לפני עשרים שנה.

בעוד שכוכבים אחרים עושים הרבה מאמצים כדי להעביר את התדמית הקודרת שלהם, נראה שאיסטווד מאוד שליו עם כוכבותו. פעם השווה את ההלם שחש כשהבין שהוא מפורסם להתעוררות בבוקר לצד "זונה מכוערת". עכשיו הוא סיגל לעצמו יחס אדיש למעמדו כחביב הממסד. "לא היה אכפת לי כשהייתי אאוטסיידר, וודאי שלא אכפת לי עכשיו", הוא אומר.

הוא בקושי צופה בסרטיו, חוץ מכמה הצצות בקטעים הזכיבים עליו המשודרים מפעם לפעם בטלוויזיה. ואת זה הוא עושה כדי לראות איך הם עומדים במבחן הזמן. וכמו קארי גראנט, גם הוא אומר שיפסיק לשחק יום אחד כשלא יאהב לראות את האיש ההוא על המסך.

מקצועית, האיש שהאליטה ההוליוודית חשבה לבלוע בשל דעותיו הימניות וחוסר התרבות שלו, ממשיך לצבור נקודות. באירופה הוא נחשב לשיק אינטלקטואלי ולבמאי פמיניסט. לפני שנתיים הוא זכה באוסקרים על הבימוי ועל הסרט הטוב ביותר בעבור "בלתי נסלח". פרס תאלברג, שבו זכה השנה, הוענק בעבר למפיקים כמו דייוויד סלזניק, וולט דיסני, אלפרד היצ'קוק, סטיבן ספילברג וג'ורג' לוקאס.

אולי בבניית הקאובוי החדש ברמתו שלו מנסה איסטווד לזכות בכבוד היחיד שנמנע ממנו עד עכשיו - אוסקר על המשחק. הוא עשה מעבר הדרגתי ממעשן הסיגרים, לובש הפונצ'ו המטונף של "האיש ללא שם", ומהארי המזוהם המצמצם והמקציף, עד התפקיד הרומנטי ב"סיפור אהבה" בגיל העמידה.

איסטווד כבר עשה את מה שההיסטוריון דייוויד תומסון כינה "פרידות רצוניות מעליונות גברית" - הסרט "ברונקו בילי" מ-1980, "The Honkytonk Man" מ-1982. בסרטים האלה הוא שיחק בצורה מכוונת תפקידים של מוכר בעליים מביך ג'רוד וזמר קאנטרי שהוא גם אלכוהוליסט מודע. איסטווד תמיד העדיף לשחק לצד שחקניות הצופות בתפקידים נשיים ראשיים, מפני שהן סיפקו פידבק טוב יותר לדמויות (הרגישות, מתברר בדיעבד) הגבריות שלו.

"אני מת על השחקניות משנות השלושים והארבעים, כמו ברברה סטנוויק, רוזלינד ראסל, בטי דייוויס", הוא אומר. "לכולן היו קולות נפלאים ואף אחת מהן לא פחדה להיות מלוכלכת".

איש שירות הביטחון שהוא גילם בלהיט מ-1993 "בקו האש" היה עוד קפיצה בתהליך האבולוציוני שהוא עובר. הוא ניגן את "כשהזמן חולף" על פסנתר, היה מצונן ואומלל והציע לוותר על הקריירה שלו למען אשה. עכשיו הוא מככב ב"גשרים" וגם מביים את הסרט הסנטימנטלי הזה, וזה צעד גדול באמת בשבילו.

"אמא שלי בת 86 והיא אהבה את הספר והיא מאוד מתלהבת מזה שאני אשחק בסרט", אומר איסטווד. "היא גם חושבת שהבחירה במריל היא מצוינת".

רדיו

קול המוסיקה

06.06 שחרית מוסיקלית
09.05 קונצרט בוקר. בתוכנית: סונטה מס' 2 לפסנתר ולצ'לו. שופן: רביעייה במי־במול מז'ור לפסנתר ולכלי קשת. קורנגולד: סרנדה סימפונית. מאהלר: השיר השמח
11.57 ביטת שיר
12.00 קלאסי־קל. אמנים ישראלים בתו"ל - יואל לוי מנצח על תז. אפלבאום. רוסיני: הפתיחה לאופרה "סולם המשי". ברהמס: וריאציות על נושא מאת היידן. מנדלסון: הפתיחה "חלום ליל קיץ". סיבליוס: פינלנדיה, אופ. 26. פרוקופייב: אלגרו מרסיה, מתוך סימפוניה מס' 5, אופ. 100, פינאלה, מתוך "הסימפוניה הקלאסית", אופ. 25
13.00 אמן השבוע. ג'ון ויליאמס - גיטרה. ויוואלדי: קונצ'רטו בסול מז'ור לשתי גיטרות ולכלי קשת, בעיבוד ויליאמס. סלמה: פולונז בסי־במול מז'ור לשתי גיטרות. הנדל: רביעייה לגיטרה, לכינור, לוויולה ולצ'לו, אופ. 2 מס' 2. פגניני: קנטבילה ברה־מז'ור לכינור ולגיטרה, אופ. 17. אלבניז: אסטוריאס, מתוך הסוויטה הספרדית, אופ. 47 מס' 5
14.06 הרדף. צלילים וקולות בעקבות הזמן
15.00 מבחר התקליטיה
16.00 מוסיקה קלית. אברהם קסדס: 2 מזמורים. כריסטיאנו לידרדנ: 3 מזמורים. סלומונה רוסי: שיר התנה. הנדל: האורטוריה "ישראל במצרים"
18.00 תקליטורים חדשים.
מוצארט: סונטה מס' 5 בסול מז'ור. הבה: קונצ'רטו מס' 2 במי־במול מז'ור, אופ. 32. שומאן/וולף: שירי גתה. ביזה: "הנערה מארל", גירסה מקורית
20.05 מאולמי הקונצרטים שלנו. חגיגת הפסנתר מתקלסה: מקונצרט פתיחת העונה במוזיאון תל־אביב. הדרה. המיסה של תל־אביב/ איתי טלגם. מסמנתים: פנינה ולצמן, עדית צבי, מיכל טל, אירית רובילר, נחמה טרמן, אסתרית בלצן, זביה פלאוויץ, אריאל כהן, משה חרום, שלמה גרונך. צליה מינת חרן. באך: קונצ'רטו ברה־מינור ל־3 פסנתרים ולתזמ. כלי קשת (ע. צבי, נ. טרמן, ז. פלאוויץ). ברהמס: סונטה בפה־מינור לצ'לו ולפסנתר, אופ. 38 (פ. ולצמן, מ. הרוז). גרשווין: אמריקאי בפאריס (א. רובילר, א. כהן, משה חרמון). סיוס פסנתרי ל־3 מסולפנים ולמתופף (א. בלצן, מ. חרום, מ. טל). ברונקיי: "לונה פארק" (שלמה גרונך)
חגיגת יום הולדת 80 לסולומון אבל אליליך. מוסיקה נוכח ביוצרה מנוגן נבגוחרף. פולוניב ביזאני צורי, עודד עמית, גיל אלון, אילן עמינדה. יובל שראל. "לחזרה עם העבר לעתיד". איליה רינסנ: מוסיקה ל-11 נגנים. אבל אליליך: "כאום המבטב" - 4 שירים לפי מ. ברמי. "בשרכ", בצירנך ובניחוט"
22.57 ביטת שיר
23.00 צלילים לסיומו של יום. פ. בינה: סונטה מס' 7 בדו־מז'ור לתזמורת, למיתרים ולקלרנית. באך: פרטיטה מס' 2 בדו־מינור.
ד"ב 626. מצמצם מיסה פ. 167

רשת א'

07.30 שירים עבריים
08.05 שתחים באלף. מגזין בוקר עם אדים לביא. הבוקר סלל פינות שונות: עצות לגננים, א"ב באמנות, קראתי ספר, מכשום מייעצים ועוד
12.05 עיתונות בצהריים
13.00 חדשות ותוכניות סאגלית הבדרנית
14.05 שעה של ביץ עם שירים
15.05 בראש צעד
16.05 שירים עבריים
17.05 חוגה. בני הגיל
18.05 בין הזמנים. קובי מוגא
20.00 עוד סיפור אחד וזהו
20.15 תפילה בוקר
23.05 עיתונות בבוקר (ס.ת)
23.05 שירים עבריים

רשת ב'

06.06 הבוקר הזה
08.05 עניין אחר
09.05 חול המשר. אחד מגבר
10.05 הבל דיבורים
12.05 בוקר היום
14.05 רגעי יקם
16.05 מגלגלים כספים
17.05 שירים עבריים
18.05 היום הזה
19.05 עבדי בגא
20.00 מבט לחדשות
20.30 אחד על אחד. ספורט
23.05 כל היום: מוסיקה
01.05 לתוך הלילה

רשת ג'

06.06 הבל פתוח
07.05 אוקטן ג'
09.05 בוקר בוקר. מנחם פרי
10.05 תוכנית עשר. ביד גושן
11.05 נתיבי הנבינות
12.05 אהבה עכשיו. גיל שבר
13.05 להזם. שלום עשר
14.05 חדש חדש ומחודש
15.00 חולה דדוה. רדדי הדדי
16.00 רדיו זהב. נתיב רובינזון
17.05 חמש מקביים ביום
18.05 מקום בצמרת
21.05 אבצע הדרך
22.05 שיר לאומה. ד"ש
23.05 ערב כמול עמוק

גלי צה"ל

05.02 בוקר טוב צה"ל
06.05 סם בבוקר. שירים
06.30 בוקר טוב ישראל
07.07 שבע אפס שבע
08.00 בוקר טוב ישראל
09.05 מוסיקה על הבוקר
10.05 נבון לעכשיו
12.50 כילד היום. גיורא חביבר
13.15 מוסל בספק, של ברכן
15.05 יש עם מי לדבר
16.00 ספה לפני. רד בריאר
17.00 ערב טוב ישראל
18.05 ספה קלה על כלכלה
18.50 האנשת עמה. דוד בריאב
20.00 חדשות ערב 2
20.30 צעד וחצי. פלאי - כדורסל בשידור חי
24 23.05 - היום שהיה
24.10 ציפורי לילה במשמרות. גדעון ריכר
02.00 לא הדצים לישון. מוסיקה

גלגל"צ

07.05 ברינה בדוק. נועה יהד
09.05 מתוק לילך ברגע
10.05 שבת. אלי ישראלי
12.05 מיוזק אחדה. ארי שגאל
13.05 ששתיים עם יעל קרחון
15.05 יואב קרש
16.05 חבס בכביש. רון לרינטל
18.05 גלגלאה. לאה עוז
20.05 מתיח לחצות.
22.05 לילה טוב. רונית כביר

קולנוע

תל אביב

גורדון המחודש - מירות המטאפית. 18.20. האמרה קיץ. 22.00
גן העיר - פריסיליה - מלכת המדבר. 14.30, 17.00, 19.30, 21.45
גת - קליעים מעל ברודווי. 14.30, 17.00, 19.30, 21.50
דיזנגוף 1 - פורדי קרנבר - הפיום החדש. 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 21.50. דיזנגוף 2 - שמש בוגרנית. 11.00, 13.40, 16.20, 19.00, 21.50. דיזנגוף 3 - אל המעיר הקסם. 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30. כלבי אשמורת. 21.50
הוד 1 - ריצ'י ריץ'. 11.00, 13.30, 17.00, 19.30, 22.00. ה' 11.00. פורטם באנשם. 11.00. הוד 2 - ענקים קטנים. 11.00, 13.30, 17.00. נל. 19.30, 22.00. הוד 3 - לא מראייר של אף אחד. 11.00, 13.30, 17.00, 19.30, 22.00. שיעור בחיים. 11.00, 13.30. הוד 4 - פורטם באנשם. 11.00, 13.45, 16.30, 19.15, 22.00
חן 1 - מישטים בלי הפסקה. 19.30, 21.50. על כלבים ונבנים. 11.00, 13.00, 15.00, 17.00. חן 2 - ספורות זולה. 19.10, 21.55. מישטים בלי הפסקה. 11.00, 13.00, 15.00, 17.00. חן 3 - מפורים מייטר. 11.00, 15.10, 25.20, 17.30, 19.40, 21.55. חן 4 - מוחזר בשחוקה. 19.35, 21.55. מלאכים בחוטמה. 10.55, 13.05, 15.15, 17.25. חן 5 - רוחות של תשוקה. 19.20, 21.55. חמשה בחתולים. 11.00, 13.00, 15.00, 17.00. חן 6 - מלך האריות מגלית. 15.00, 17.00, 19.30, 21.50. הנסיכה. 11.00, 13.00
מילת 1 - לא מראייר של אף אחד. 17.00, 19.30, 22.00. מילת 2 - רוצחים מלידה. 17.00, 19.30, 22.00. מילת 3 - סמיכות השמלית ושמנה משנת. 17.00, 19.30, 22.00
לב 1 - ליאון. 11.45, 14.00, 17.00, 19.30, 22.00. לב 2 - תזמות של תקוה. 11.30, 13.50, 16.25, 19.15, 22.00. לב 3 - תזמות של תקוה. 21.30. בריסת בראגוזנג. 16.00, 19.30. חדרים בהשמכה. 11.15, 13.00. לב 4 - סיפור חיים. 11.45, 19.15, 21.50. חדרים בהשמכה. 16.40. עירום. 14.00
מוזיאון - מסחר קסן. 17.00, 19.45, 22.00. אונון הדדי. 20.00. האמנת שלא תאונן. 22.00
רב'אור 1 - לפני הזריחה. 14.30, 17.00, 19.30, 21.55. רב'אור 2 - משוש ללברש. 14.00, 16.40, 19.20, 21.55. רב'אור 3 - איננך תונוית לחוריה אותה. 14.30, 17.00, 19.30, 21.55. 4 - ספורות זולה. 16.15, 19.05, 21.55. 5 - נשים קטנות. 14.30, 17.00, 19.25, 21.55

ירושלים

גיל 1 - ריצ'י ריץ'. 11.00, 13.00, 15.00, 17.00. תזמות של תקוה. 19.15, 22.00. גיל 2 - פורטם באנשם. 11.00, 13.45, 16.50, 19.15, 22.00. גיל 3 - מסע בין כוכבים - דורות. 11.00, 13.30, 17.00, 19.30, 22.00. גיל 4 - שיעור בחיים. 11.00, 13.00, 15.00, 17.00. ליאון. 19.30, 21.50. גיל 5 - פורדי קרנבר - הפיום החדש. 11.00, 13.30, 17.00, 19.30, 21.50. 11.00, 13.00, 15.00. התנדרצות. 17.00, 19.30, 22.00. גיל 7 - ענקים קטנים. 11.00, 13.00, 15.00, 17.00. ריצ'י ריץ'. נל. 22.00. גיל 8 - לא מראייר של אף אחד. 11.00, 13.30, 17.00, 19.30, 21.50
חן 1 - ספורות זולה. 19.05, 21.55. מלך האריות. 11.00, 13.00, 15.00, 17.00. חן 2 - קליעים מעל ברודווי. 19.30, 21.55. על כלבים ונבנים. 11.00, 13.00, 15.00, 17.15. חן 3 - מפורים מייטר. 10.55, 13.05, 15.15, 17.25, 19.40, 21.55. חן 4 - מישטים בלי הפסקה. 11.00, 13.05, 15.10, 17.15, 19.30, 21.55. חן 5 - רוחות של תשוקה. 19.25, 21.55. על כלבים ונבנים. 11.30, 14.00, 16.00, 17.45. חן 6 - משוש ללברש. 21.55. נשים קטנות. 11.00, 13.15, 17.00, 19.25. חן 7 - לפני הזריחה. 19.30, 21.50. חמשה בחתולים. 11.00, 15.05, 15.10, 17.15
תיאטרון ים - אוצרות הנבזאית. 21.30. שוניקות האריסון. 19.00, 21.30

חיפה

אורלי - תזמות של תקוה. 18.40, 21.20
סינמה קפה מוריה - ליאון. 19.30, 21.30. סינמה קפה עמקי - 1 - אל המערב הקסם. 17.15, 19.15. שיעור בחיים. 2 - 21.15 - בזרון. 17.15. סימור זדיה. 19.15. גלרות בריסבגוג. 21.30
עצמון 1 - התנדרצות. 16.30, 19.00, 21.20. עצמון 2 - פורדי קרנבר - הפיום החדש. 16.30, 19.00, 21.20. עצמון 3 - צבירה השפישה. 16.30, 19.00, 21.20. עצמון 4 - מסע בין כוכבים. 16.30, 19.00, 21.20. עצמון 5 - לא מראייר של אף אחד. 16.30, 19.00, 21.20
פנורמה 1 - פורטם באנשם. 18.45, 21.30. אנגבקורות. 11.00, 13.00, 16.30. פנורמה 2 - ריצ'י ריץ'. 11.00, 13.00, 16.30. 19.00. אוחגבי הצגופה. 21.30. פנורמה 3 - נל. 19.00, 21.30. ענקים קטנים. 11.00, 13.00, 16.30
רב אור 1 - קליעים מעל ברודווי. 19.10, 21.30. על כלבים ונבנים. 11.00, 13.00, 15.00, 17.00. רב אור 2 - ספורות זולה. 21.20. נשים קטנות. 11.00, 13.15, 16.30, 19.00. רב אור 3 - משוש ללברש. 19.55, 21.30. מלאכים בחתשטה. 11.00, 13.15, 16.30
רב חן 1 - מישטים בלי הפסקה. 11.00, 13.15, 16.45, 19.00, 21.20. רב חן 2 - מפורים מייטר. 11.00, 13.15, 16.45, 19.00, 21.20
רב מור 1 - מפורים מייטר. 11.00, 13.15, 16.45, 19.00, 21.20. רב מור 2 - תזמות של תקוה. 18.55, 21.30. כנבנה על הקיץ. 11.00, 13.00, 15.00, 17.00. רב מור 3 - ספורות זולה. 18.45, 21.30. חמשה בחתולים. 11.00, 13.00, 16.40. רב מור 4 - מישטים בלי הפסקה. 19.00, 21.20. על כלבים ונבנים. 11.00, 13.00, 15.00, 17.00. רב מור 5 - קליעים מעל ברודווי. 19.20, 21.30. מישטים בלי הפסקה. 11.00, 13.05, 15.10, 17.15. רב מור 6 - משוש ללברש. 21.30. נשים קטנות. 11.00, 13.15, 16.30, 19.00. ה' 11.00. רב מור 7 - רוחות של תשוקה. 18.55, 21.30. על כלבים ונבנים. 12.00, 14.00, 16.00

אור-יהודה

גיל 1 - מפורים מייטר. 11.00, 13.30, 17.00, 19.30, 22.00. גיל 2 - התנדרצות. 17.00, 19.30, 22.00. שיעור בחיים. 11.00, 13.30. גיל 3 - מסע בין כוכבים - דורות. 11.00, 13.30, 17.00. נל. 19.30, 22.00. גיל 4 - רוחות של תשוקה. 19.30, 22.00. ריצ'י ריץ'. 11.00, 13.30, 17.00

אשדוד

גיל 1 - מישטים בלי הפסקה. 11.00, 13.30, 17.00, 19.30, 22.00. גיל 2 - מפורים מייטר. 11.00, 13.30, 17.00, 19.30. גיל 3 - שיעור בחיים. 11.00, 13.30, 17.00. ליאון. 19.30, 22.00. גיל 4 - מסע בין כוכבים. 11.00, 13.30, 16.45. פורטם באנשם. 19.15, 22.00. גיל 5 - על כלבים ונבנים. 11.00, 13.30, 17.00. רוחות של תשוקה. 19.15, 22.00

אשקלון

גיל 1 - ריצ'י ריץ'. 11.00, 13.30, 17.00. נל. 19.30, 22.00. גיל 2 - ענקים קטנים. 11.00, 13.30, 17.00. ליאון. 19.30, 22.00. גיל 3 - מסע בין כוכבים - דורות. 11.00, 13.30. התנדרצות. 17.00, 19.30, 22.00. גיל 4 - שיעור בחיים. 11.00, 13.30. פורטם באנשם. 16.45, 19.15. גיל 5 - פורדי קרנבר - הפיום החדש. 11.00, 13.30, 17.00, 19.30, 22.00
חן 1 - מפורים מייטר. 11.00, 13.15, 17.00, 19.30, 21.50. חן 2 - ריק אותך. 11.00, 17.00, 19.30, 21.50. חן 3 - מישטים בלי הפסקה. 19.30, 21.50. על כלבים ונבנים. 11.00, 12.55, 17.00. חן 4 - רוחות של תשוקה. 19.20, 21.55. חמשה בחתולים. 11.00, 17.00. חן 5 - תזמות של תקוה. 19.20, 21.55. מישטים בלי הפסקה. 11.00, 15.15, 17.00

באר-שבע

גיל 1 - ריצ'י ריץ'. 11.00, 13.00, 15.00, 17.00. התנדרצות. 19.15, 22.00. גיל 2 - מסע בין כוכבים - דורות. 11.00, 13.30, 17.00. פורטם באנשם. 19.15, 22.00. גיל 3 - ליאון. 19.30, 22.00. ענקים קטנים. 11.00, 13.00, 15.00, 17.00. גיל 4 - פורדי קרנבר - הפיום החדש. 11.00, 13.30, 17.00, 19.30, 22.00
רב נגב 1 - מישטים בלי הפסקה. 19.30, 21.50. על כלבים ונבנים. 11.00, 13.00, 15.00, 17.00. רב נגב 2 - רוחות של תשוקה. 21.55. ה' 24.25. נשים קטנות. 11.00, 13.15, 17.00, 19.25. רב נגב 3 - מפורים מייטר. 10.55, 13.05, 15.15, 17.25, 19.40, 21.50. רב נגב 4 - תזמות של תקוה. 19.20, 21.55. מישטים בלי הפסקה. 11.00, 13.05, 15.10, 17.15

הוד-השרון

סופ"ת - מלאכים בחוטמה. 11.30

הרצליה

אודיטוריום דניאל - פורטם באנשם. 19.20, 21.50
סטאר 1 - ריצ'י ריץ'. 11.00, 13.15, 16.45, 18.30, 20.30. נל. 22.15. סטאר 2 - על כלבים ונבנים. 11.00, 13.15, 16.45, 18.30. מסע בין כוכבים - דורות. 20.00. המשרי האנרית. 22.15. סטאר 3 - מישטים בלי הפסקה. 17.00, 19.40, 22.00. מסע בין כוכבים - דורות. 13.15

חדרה

לב 1 - על כלבים ונבנים. 10.30, 12.30, 16.15, 18.00. התנדרצות. 19.45, 22.00. לב 2 - מישטים בלי הפסקה. 10.30, 12.30. ליאון. 16.15, 18.05, 20.00, 22.00. לב 3 - ריצ'י ריץ'. 10.30, 12.30, 16.15, 18.00. נל. 19.45, 22.00. לב 4 - ענקים קטנים. 10.30, 16.15, 18.00. שיעור בחיים. 19.55, 22.00. ליאון. 10.30, 12.30

חולון

גל 1 - על כלבים ונבנים. 11.00, 13.00, 15.00, 17.00. תזמות של תקוה. 19.15, 22.00. גל 2 - לא מראייר של אף אחד. 19.30, 22.00. ענקים קטנים. 11.00, 13.00, 15.00. גל 3 - פורדי קרנבר - הפיום החדש. 11.00, 13.30, 17.00, 19.30, 22.00. גל 4 - מישטים בלי הפסקה. 11.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00. גל 5 - צבירה השפישה. 11.00, 13.30. פורטם באנשם. 16.5, 19.15, 22.00

כפר-סבא

גיל 1 - ריצ'י ריץ'. 11.00, 13.00, 15.00, 17.00. התנדרצות. 19.30, 22.00. גיל 2 - ריצ'י ריץ'. 11.00, 13.00, 15.00, 17.00. פורטם באנשם. 19.10, 22.00. גיל 3 - מישטים בלי הפסקה. 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00. גיל 4 - על כלבים ונבנים. 11.00, 13.00, 15.00, 17.00. תזמות של תקוה. 19.10, 22.00. גיל 5 - מסע בין כוכבים - דורות. 11.00, 13.30, 17.00. לא מראייר של אף אחד. 19.30, 22.00. גיל 6 - ליאון. 19.30, 22.00. ענקים קטנים. 11.00, 13.00, 15.00, 17.00. גיל 7 - פורדי קרנבר - הפיום החדש. 11.00, 13.30, 17.00, 19.30, 22.00

כרמיאל

סינמה 1 - מפורים מייטר. 11.00, 17.00, 19.10. סינמה 2 - מישטים בלי הפסקה. 19.10, 21.30. על כלבים ונבנים. 11.00, 17.00. סינמה 3 - רוחות של תשוקה. 19.00, 21.30. מישטים בלי הפסקה. 11.00, 16.50

לוד

סטאר 1 - מפורים מייטר. 11.30, 17.00, 19.30, 22.00. סטאר 2 - ספורות זולה. 19.00, 21.45. מלך האריות. 11.30, 17.00. סטאר 3 - רוחות של תשוקה. 21.50. צבירה השפישה. 19.15. שיעור בחיים. 11.30, 17.00. ה' 11.30

נצרת-עילית

גיל 1 - מסע בין כוכבים - דורות. 11.00, 13.30, 16.30. ה' 11.00. רוחות של תשוקה. 19.00, 21.30. גיל 2 - על כלבים ונבנים. 11.00, 13.30, 16.30. ספורות זולה. 19.00, 22.00. גיל 3 - התנדרצות. 16.30, 19.00, 21.30. לשוחק את הילד. 11.00, 13.30. גיל 4 - ליאון. 19.00, 21.30. ריצ'י ריץ'. 11.00, 13.30, 16.30. גיל 5 - מישטים בלי הפסקה. 11.00, 13.30, 16.30, 19.00, 21.30. גיל 6 - מפורים מייטר. 11.00, 13.30, 16.30, 19.00, 21.30. גיל 7 - פורדי קרנבר - הפיום החדש. 11.00, 13.30, 16.30, 19.00, 21.30

נתניה

גיל 1 - ריצ'י ריץ'. 11.00, 13.00, 15.00, 17.00. התנדרצות. 19.30, 22.00. גיל 2 - תזמות של תקוה. 19.15, 22.00. צבירה השפישה. 11.00, 13.30, 16.45. גיל 3 - פורטם באנשם. 19.15, 22.00. מסע בין כוכבים - דורות. 11.00, 13.30, 16.45. גיל 4 - ענקים קטנים. 11.00, 13.00, 15.00, 17.00. ליאון. 19.30, 22.00. גיל 5 - פורדי קרנבר - הפיום החדש. 11.00, 13.30, 17.00, 19.30, 22.00. ה' 11.00, 24.30
חן 1 - קליעים מעל ברודווי. 19.30, 21.50. על כלבים ונבנים. 11.00, 13.00, 15.00, 17.15. חן 2 - מישטים בלי הפסקה. 11.00, 13.05, 15.10, 17.15, 19.30, 21.50. חן 3 - מפורים מייטר. 10.55, 13.05, 15.15, 17.25, 19.40, 21.55. חן 4 - רוחות של תשוקה. ה' 21.55, 24.25. נשים קטנות. 11.00, 13.15, 17.00, 19.25

ערד

סטאר 1 - ספורות זולה. 18.45, 21.30. מלך האריות. 17.00. סטאר 2 - צבירה השפישה. 17.00, 19.15, 21.45. סטאר 3 - רוחות של תשוקה. 19.15, 21.45. אל המעיר הקסם. 17.00

פתח-תקוה

היכל 1 - ריצ'י ריץ'. 11.00, 13.00, 15.00, 17.00. התנדרצות. 19.30, 22.00. היכל 2 - על כלבים ונבנים. 11.00, 13.00, 15.00, 17.00. היכל 3 - מסע בין כוכבים - דורות. 11.00, 13.30, 17.00. ליאון. 19.30, 22.00
רם 1 - מפורים מייטר. 11.00, 13.30, 17.00, 19.30, 22.00. רם 2 - פורטם באנשם. 11.00, 13.45, 16.30, 19.15, 22.00. רם 3 - נל. 19.30, 22.00. שיעור בחיים. 11.00, 13.30, 17.00

קריות

קריון 1 - פורדי קרנבר - הפיום החדש. 11.00, 16.45, 19.00, 21.30. קריון 2 - התנדרצות. 16.45, 19.00, 21.30. קריון 3 - פורטם באנשם. 19.00, 21.30. קריון 4 - מפורים מייטר. 11.00, 16.45, 19.00. קריון 5 - ליאון. 19.00, 21.30. ענקים קטנים. 11.00, 16.45. קריון 6 - ריצ'י ריץ'. 11.00, 16.45, 19.00. נל. 21.30. קריון 7 - תזמות של תקוה. 19.00, 21.30. אנגבקורות. 11.00, 16.45. קריון 8 - לא מראייר של אף אחד. 11.00, 16.45, 19.00, 21.30. קריון 9 - מסע בין כוכבים - דורות. 11.00, 16.45, 19.00, 21.30

ראשון-לציון

הזהב 1 - מסע בין כוכבים - דורות. 11.00, 13.30, 17.00. ליאון. 19.30, 22.00. הזהב 2 - ריצ'י ריץ'. 11.00, 13.00. הזהב 3 - ריצ'י ריץ'. 11.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30. התנדרצות. 19.15, 22.00. ה' 19.45, 22.00, 24.30
חן 1 - קליעים מעל ברודווי. 19.30, 21.55. על כלבים ונבנים. 11.00, 13.00, 15.00. חן 2 - משוש ללברש. 15.00, 17.00, 21.55. נשים קטנות. 11.00, 13.15, 17.00, 19.25. חן 3 - מפורים מייטר. 10.55, 13.05, 15.15, 17.25, 19.40, 21.55. חן 4 - מישטים בלי הפסקה. 11.00, 13.05, 15.10, 17.15, 19.30, 21.50
סטאר 1 - מפורים מייטר. 11.30, 17.00. סטאר 2 - משוש ללברש. 19.30, 22.00. חמשה בחתולים. 11.30, 17.00. סטאר 3 - רוחות של תשוקה. 19.15, 22.00. נשים קטנות. 11.30, 17.00. סטאר 4 - נל. 19.30, 22.00. התנדרצות. 11.30, 17.00.

רחובות

חן 1 - מפורים מייטר. 11.15, 17.00, 19.30. חן 2 - פורדי קרנבר - הפיום החדש. 11.15, 17.00, 19.35, 21.25. חן 3 - ליאון. 21.50, 24.05. על כלבים ונבנים. 11.15, 16.30, 18.00. חן 4 - תזמות של תקוה. 19.00, 21.55. מישטים בלי הפסקה. 11.15, 17.10, 19.30, 21.50

ר"ג-גבעתיים

אואזיס 1 - התנדרצות. 19.20, 21.55. מפורים מייטר. 11.00, 13.15, 17.00. אואזיס 2 - מפורים מייטר. 19.30, 21.55. ענקים קטנים. 11.00, 13.00, 17.00. אואזיס 3 - פורדי קרנבר - הפיום החדש. 17.00, 19.30, 21.50. מלך האריות. 11.00, 13.00
רב-גן 1 - קליעים מעל ברודווי. 19.30, 21.50. על כלבים ונבנים. 11.00, 13.00, 15.00, 17.15. רב-גן 2 - לא מראייר של אף אחד. 11.00, 21.55. נשים קטנות. 13.15, 17.00, 19.25. רב-גן 3 - ספורות זולה. 19.05, 21.55. מסע בין כוכבים - דורות. 12.45, 15.00. כנבנה על הקיץ. 11.00, 17.20. רב-גן 4 - מישטים בלי הפסקה. 11.00, 13.05, 15.10, 17.15, 19.3, 21.50

התזמורת הפילהרמונית הישראלית
נוסדה בהרצ"ו-1936 בידי ברוניסלב הוברמן
מנהל מוסיקלי: זובין מהטה
מספרי הטלפון שלנו:
תל-אביב - מחלקת המנויים - 03-5251502
חיפה - מחלקת המנויים - 04-664167
ירושלים - משרד "בימות" - 02-240896
מידע מעודכן 24 שעות ביממה בטלמסר 03-5652251
"איל טרובטורה"
אופרה מאת ורדי בביצוע קונצרטי
פנחס שטיינברג מנצח
זמרים ומקהלות
קונצרט מס' 7
יום א', 16.4.95, 20:30, היכל התרבות, ת"א, סדרה ...
באך: "מתיאוס פסיון"
הלמוט רילינג מנצח
זמרים ומקהלת גכטנגר קנטורי משטוטגרט
קונצרט מס' 7
יום ב', 18.4.95, 20:00, אודיטוריום, סדרה א', חיפה
קונצרט מס' 8
יום ד', 19.4.95, 20:00, סדרה ..., היכל התרבות
קונצרט מס' 4
מוצ"ש, 22.4.95, 20:30, סדרה ..., מילוי/קלאסיקה/
היכל התרבות
נא לשים לב לשעות התחלת הקונצרטים
לידיעת מנויי הסדרה הקאמרית:
קונצרט מס. 5, סדרה א', בבצוע רביעיית גרסלר,
יתקיימו במוצ"ש, 22.4.95, בשעה 17:30

אמנות לעם / אביב

רביעיית אלבן ברג
בית שאן
"התיאטרון הרומי"
מוצ"ש 6.5.95 ב- 20.30
תל-אביב
המשכן לאמנויות הבמה
יום ... 5.5.95 ב- 16.00
פסטיבל בית שאן
BEIT SHEAN FESTIVAL
בלעדי למשלמים בישראכרט
כל כרטיס ב-...50 הנחה ...
הכי טוב ישראכרט

החלה מכירת המנויים
לעונת 1995 96
03-6927770

האופרה הישראלית
הויה גדולה מהחיים
כרמן
ביזה
ורתר
מסנה
חובנשצ'ינה
מוסורגסקי
מאדאם בטרפליי
פוצ'יני
דון פסקואלה
דוניצטי
נבוקו
ורדי
ינופה
יאנאצ'ק
הכלה המכורה
סמטנה
האופרה הישראלית החדשה תל אביב

התזמורת הקאמרית הישראלית
ג'וזף סוונסן מנצח
חוצ'ימבלוסטה
בכלי נשיפה
("...ואיקה")
22.4.95
23.4.95
היכל התרבות כרמיאל
יום ב', 5.5.95
ג'וזף סוונסן
מיאקו סונה
טים הואר
ג.ס. באך: 6 קונצרטים ברנדנבורגים
מנהל אורח ראשי: פנחס צוקרמן

هكذا من الأصل

مطابق للأصل

מכתבים למערכת הארץ

מתאים לעקור יישובים

אחת התופעות המעניינות בפוליטיקה הישראלית, החוזרת על עצמה לאחר כל פיגוע, היא ח"כ אריאל שרון שמוצא את דרכו כמעט לכל מיקרופון בדיוק והכל בצלצלה בטלוויזיה. שרון מנגן בעיקר בשני אקורדים: האחד – הוא יודע כיצד למגר את הטרור ו"להחזיר את הביטחון ליהודים"; השני – הוא יביא עוד 500 אלף מתנחלים לשטחים וימנע את פירוק ההתנחלויות.

המעניין בתופעה זו שהטראריים הטובים אינם מזכירים – לא לו אלא לציבור – כי שרון היה שר הביטחון שהביא את צה"ל ללבנון לחסל את הטרור, ושם ריסק את אחד הפרקים העקובים מדם בהיסטוריה של ישראל והביא לקיטוב בתוך עצמה. שרון היה שר בממשלות הליכוד בזמן שהטרור התגבר והאינתיפאדה פרצה והתעצמה. שרון הוא שהאשים את הממשלה שהיה חבר בה כי היא נוהגת באוזלת יד במלחמתה בטרור.

על אף כל מאמציו והכספים שהזרים בהיותו השר לענייני ההתנחלויות, אין היום, לאחר 27 שנות שלטון ישראלי, יותר מ-120 אלף יהודים בשטחים בתוך כ-4 מיליון וחצי תושבי ישראל. שרון אף יישם את החלטת ממשלת הליכוד לפנות את סיני ולהחזירה למצרים, ומהיישובים לא השאיר אלא חורבות.

נראה ששרון (והליכוד) הוכיח את יכולתו דווקא בעקירת יישובים והריסתם ולא בחיסול הטרור. האצת התהליך המדיני ומניעת החיכוך בין ישראלים לפלסטינאים עשויות להקטין את ממדי הטרור ולהביא לרגיעה באזורנו. לכן כשרבין יחליט לפנות את המתנחלים ברצועת עזה וחברון תחילה, ייתכן ששרון הוא האיש שצריך לגייס לביצוע העבודה. הוא האיש שיעשה אותה לא רע.

שרגא ערער
נתניה

נעמת לא נקטה עמדה

בתגובה על המכתב "מה תגידי לרותי נחמני" מאת נבט הולב ("הארץ", 9.4)

בעיריותה של נעמת במשפט רותי נחמני לא התבטאה בהודעה בעיתון. היועצת המשפטית של נעמת במחוזה, עו"ד הדסה בנר, ליוותה את נחמני לכל אורך ההתדיינות המשפטית, הן בבית המשפט המחוזי והן בבית המשפט העליון.

בהודעה שהתפרסמה גבת הולב מבקרת לא נקטה נעמת עמדה לצד זה או אחר, אלא ביקשה מן הציבור להתקשר ל"מוקד נעמת" ולבטא את דעותיו ואת רחשי לבו באשר לסוגיה המורכבת והטעונה כל כך. התגובות להודעה היו רבות ושיקפו מגוון רחב של דעות.

בטרם פורסמה ההודעה קיבלנו את הסכמתה של רותי נחמני לפרסום ולתוכנו. לכן האשמתה של הולב כי נעשה כאן "שימוש אסום ומתחסד במקרה הכאוב והמבוך של רותי נחמני" – משוללת בסיס. בתנועה הברורה עממית, לנו בנעמת חשוב להיות קשובים כל העת לרחשי לב הציבור, ומשום כך פתחנו את "מוקד נעמת". המוקד עומד לרשות הציבור ולשירותו לשם פתרון בעיות אינדיווידואליות בתחומי התעסוקה, מעמד אישי, אלימות במשפחה ומעמד האשה, ולשם דיון בסוגיות העומדות בראש סדר היום הציבורי.

כרמל איתן
דוברת נעמת

לא מצדיקים את ההפגנה

בתגובה על "הקוממות הסוכנות מערכת לסכות ולינה כשבר של ההתיישבות הצעירה", מאת עבידם כהן ("הארץ", 11.4)

אין זיקה בין הסוכנות היהודית ליישובים הצעירים בערבה באשר לסיוע בהסדר חובותיהם, ולכן אינני רואה כל סיבה להפגנתם. עם זאת, יש לנו זיקה עם ביטוי הקלאות, המבקש לכלול במסגרת הסיוע גם יישובים אחרים במרכז הארץ, ולכך אנו מתנגדים.

אלדד אדר
דובר הסוכנות היהודית

הכניסה ליהודים אסורה

בישראל יש, על פי החוק, חופש פולחן דתי לכל הדתות, אך הוא מוגבל, כיוון שליהודי אסור להתפלל בהר הבית. שם נגמר החוק ומתחילים התירוצים.

המשטרה טוענת שאיסור התפילה נובע מהרצון להגן על היהודים מפני המוסלמים, הרואים בתפילת יהודים במקום קדוש פגיעה ופרובוקציה. על כן יהודי הרוצה לעלות להר הבית צריך להמתין עד שיגיעו שוטרים ללוותו, יערכו עליו חיפוש ויבדקו שבבגדיו הוא מחזיק תפילה כתובה בכיסו. רק אז יורשה לעלות ל"סיבוב" בהר בליווי סוהר או שניים ואיש ואישה כושלבי. השוטר היהודי שוכב על ביטחונו, המוסלמי שוכב שהוא לא יתפלל – וזאת באישור השלטון היהודי.

במקום הקדוש ביותר למסורת ישראל מוסלמים מתפללים באופן חופשי, תיירים עולים אליו ללא הגבלה, אך יהודים דתיים מוגבלים.

אבי באום
עפרה

לימודי משפטים לכל דורש

בתגובה על "כוונות טובות" מאת אור קשתי ("הארץ", 2.4)

כתושבת עיר פיתוח, קראתי את המאמר העוסק באפליה מתקנת לקבלת סטודנטים מעיירות פיתוח ומשכבות חלשות לאוניברסיטת תל אביב לפקולטה למשפטים.

אני בושה ונכלמת מעצם הרעיון לאפלייתם לרעה של תושבי דימונה השואפים ללמוד בפקולטה למשפטים, וארץ זה כשנה אם אפליה היא מתקנת או שהיא אפליה לכם אפליה. המסר הוא שבני עיירות הפיתוח אינם מסוגלים להגיע להישגיות בדרך טבעית וכי מערכות החינוך שבהן אינן מקנות להם את היכולת להתמודד אינטלקטואלית עם בני הארץ האחרים.

בסקר קצר שערכתי בין מכרי וידידי בדימונה למדתי כי עיר קטנה כדימונה הוציאה מקרבה כ-30 סטודנטים, מקצתם סיימו זה כבר את לימודי המשפטים באנגליה, עברו בבחינות בארץ וקיבלו רשיון עבודה.

יש לפתוח את הפקולטה ה"יוקרתית" למשפטים לכל הרוצה ללמוד, בתנאי שיש לו תעודת בגרות. אם יצליח בשנה הראשונה – יוכל להמשיך, ואם לא – ייפלט במערכת הלימודים.

שושנה ביטון
יו"ר ויצ"ו דימונה

דין אחד לכל המתנחלים

בתגובה על המכתב "עת להתקוממות תנועת ההתיישבות" מאת אודי הייטנר ("הארץ", 9.4)

לטענתו של הכותב, "הממשלה הנוכחית חתרה במרץ מיום היווסדה להרס ההתיישבות בגולן". הוא מתריס לפני התק"ם כי "מי שנותן את ידו לממשלה אנטי התיישבותית בשעה שהוא נוקטת מדיניות המביאה לעקירת יישובים הוא שותף מלא למדיניות האנטי התיישבותית של הממשלה", וכי "מי שנותן את ידו להרס יישובים תחת הכותרת 'שלום' לא יוכל להתלונן כשייהרסו קיבוצים תחת כותרות אחרות".

מה שאומר הייטנר למתנחלים בקיבוצי התק"ם, ראוי שייאמר גם למתנחלי הגולן, אשר גם בימים אלה אינם מבינים כי אין הבדל בין המתנחלים בקצרין ובאריאל, ברמת הגולן וברמת אביב, בבית השיטה ובבית אל. דין אחד למתנחלים היהודים בכל המקומות הללו – יבוש וטרנספר, אלא אם כן יבינו כל היהודים באשר הם כי המאבק הוא אחד, וניטש על עצם הקיום הציוני בארץ ישראל.

הגורמים הפוסט-ציוניים הקיצוניים, הרואים באש"ף את בעל בריתם ורצון לשחרר פלשתין כולה, לא יסתפקו בהקרבת מתנחלי נצרים וחברון למולך השלום; הם לא יהססו לייבש את הגולן, ומן הסתם ימשיכו בפרויקט האנטי-התיישבותית גם כאשר אש האינתיפאדה תתפשט לגליל.

על כן טוב יעשו הייטנר וחבריו אם יבינו כי אין הבדל בין יש"ע והגולן, ורק במאבק משותף יש סיכוי להצלה ולהצלחה, ולמניעת המלחמה שהיא תוצאתו הבלתי נמנעת של התהליך המדיני הכוזב.

רון בריימן
תל אביב

סאקר הוא פראייר

בתגובה על "כני להבים להרב הנפש" מאת עקיבא אלדר ("הארץ", 6.4)

בכתבתו ציטט הכותב מהעיתונות האמריקאית ביקורת על התקשורת ועל עיתונאים ועשה שימוש בביטוי Sucker בכתבו באנגלית, כנראה משום שלא מצא את תרגומו בעברית או ביטוי דומה אחר. כמי שהתלבט באחרונה בבעיה זו ממש, הריני מציע את הסלנג המקובל אצלנו – פראייר, כפי שהוא נתפס כיום במקומותינו ולא במשמעות המקורית שהיתה לו בגרמנית.

הגדרת פראייר כגודל בקוסי של Sucker מצויה גם במאמרים של רותינר ופייג': From Pioneer to freier (מתוך Archives Europeennes de Sociologie, 1992). ניב סלנגי נפוץ, המקובל בקרב הצעירים בצבא כיום, הוא "סתום".

אלי אברהמי
פלמחים

טלוויזיה

ערוץ 1 (11)

06.31 כותרות וחדשות בערבית
06.45 השעשועים בהמשכים
07.00 בוקר טוב ישראל
08.00 רכבת ההפתעות
08.30 קיפי קט ותומי. קיפי הליצן
08.50 אבנבנקית. פרק בתנפשה
09.40 צרות צרורות. פרק 7
10.05 בוקש. אורות ח"כ רדי בוקר (ש.ח)
10.30 הרובבים הצעירים. הכיים הסמכים
11.15 דרכהדרכה. מר סמכב
11.40 המוסיקה השחורה. האיים הקריביים
12.40 לשוף הרוזן מבאן
13.00 אנגליה. SEVEN IN HEAVEN
13.30 התיאטרון של מולייר. השודדים
14.00 קיפי קט ותומי. הבואש הקטן
14.15 אומנות. פנה (ש.ח)
14.45 שעת כושר
15.00 שכבים
15.30 הרודוטים. פרק 29
16.00 אגדות קסומות. "הישנפיה הנרדמת"
16.30 רובליה. מפמק סלוריזיה
17.00 ערב ורש. אבנון לוי
17.35 כילריגה. סיפור עלייתם של הבילויים לארץ. עם רון חורן, כרוך רוזן, מרק איזאגיה, עמוס שב, שרון כהן האמיתי. חלק א'
18.15 החדשות באנגלית
18.30 תכנית לתג המסורה
19.00 חדשות בערבית
19.30 משפט כתשרים. איווונה קוזגליאק
20.00 מבט שבשבת
21.00 כל רכפק. יוען פוליטי שהמעבר בפרשה פלילית וחגרתו בשאר לחו"ל, חוזר בעקבק מכה ארצה כדי להגיד את עצמו, ומגלה שמסורת המועבר נגדו נעלמה. אשתו ובני משפחתו אינם מוכנים לקבלו, והוא מוצא את עצמו לבדו ליד שולוק הסדר. עם שמואל וילוזני, צופית אלישיב, יגאל נאור וחנה רוזנבסקה. במאי: שמואל הספרי
22.10 כדורגל עולמי
23.30 מהיום למחר. יומן חדשות עם דוד ויצטום ועמנואל הלפרין
24.00 אגדה של מקום

ערוץ 3 (33)

16.00 אלונק מתוה בערבית
16.30 ביום ליום. תוכנית לספורט
17.15 הצוד הסבונר
18.00 אנשים מחובים. טובה בערבית
19.00 חדשות בערבית
19.30 סלכמה. מתי בלון ואלי לניאדו
20.00 תהילה כבואה ה-20
21.00 מבט לחדשות
21.30 שכונים פה
22.30 בלשים כלי המסקה
23.00 NBA. שיקגו בולס – ניו יורק ניקס

ערוץ 2 (22)

10.00 מסביב לעולם ב-80 חלומות (ש.ח)
10.30 סרטי אנימציה. "טוק טוקס" ו"באדי"
11.30 "מסעים אמיתיים". עם ספנסר טרייסי
13.00 הילסייד. פרק 8
13.30 סוד האבן. פרק 8
14.00 מסע בין כוכבים – הדור הבא
15.05 בחסום הגמן. שומר המבן
15.30 שרף וגאורג. סדרה מצוירת
16.00 הימים האמביבים
17.00 5 עם רפי רשף
17.30 וידיאו זוק – מוסיקה 2
18.00 הלום עליכם. עוזי חיטמן
18.30 כי הבוס
19.00 משמר המפרץ. פרק 3
20.00 החדשות
20.30 תחרות הפרסום הישראלי '95
21.35 בשידור חי. דן שילון
23.00 ויקטור. פרק 3
23.30 מקום קטן
24.00 החדשות
24.05 מפולש הקינגריסים. התשורות הקונצרית הקיבוצית בניצוחו של דורון סלומון בינדה בנות יוהאן סבסטיאן באך; סוויטה שנייה בסי-מינור
01.00 התוכנה
01.30 מגלים. אלנג פנקובסקי
02.00 שיר בלילה

כבלים

ערוץ 3 (03)

08.00 רוקסנה. פרק 60
09.00 לחיות את החיים. פרק 215 (ש.ח)
09.45 צעירים חסרי מנוח. פרק 1290 (ש.ח)
10.30 אורחים בכלך
11.00 הכל נשאר במשפחה
11.25 סלסטה. פרק 119 (ש.ח)
12.10 שכנים, שכנים (ש.ח)
12.35 פרי מייסון (ש.ח)
13.20 הכוהר חזר לקופר
14.00 קבוי וליסי
14.50 רוקסנה. פרק 61
15.40 נוטס לנדינג
16.30 שכנים, שכנים
16.55 מסיבת האהבה
18.00 לחיות את החיים. פרק 216
18.45 צעירים חסרי מנוח. פרק 1291
19.30 שידור מקומי / פרסומות בשידור
20.00 סלסטה. פרק 120
20.50 סוטר משפחתי
21.15 מטסלנוס
21.35 מרגו. רפי גינת
22.10 אי.אר.
23.00 סיפורים מהצד האפל. עם בנר בירגס ופנני גולדווין
23.20 עמק הבובות. פרק 11
24.00 פרי מייסון
24.50 המנגר
01.40 לו גרנט

סרטים (04)

10.30 "שודדים עם מצנח". ארה"ב '90
12.05 "הנסיכה הקטנה". ארה"ב '39. 92 ד'
13.40 "סוף הדרך". פרק קצר
14.25 "שוטר במשרה חלקית". ארה"ב '86
15.55 "בחוס לי במקום שמולך". '80
17.40 "משחק הלבבות". אנגליה '88
19.15 "הנבג של מיס דייזי". ארה"ב '89. יהודיה עשירה בדרום ארצות הברית שכבית נהג שחור. סיפור יחסיהם במשך עשרים וחמש שנים. עם ג'סיקה טנדי ומורגן פרימן. במאי: ברוס ברספורד.
21.00 "בלש ושמו פלאנגן". ארה"ב '85

עיתונאי השקב אחר סוחרי סמים נתקל במיליונר צעיר המנוצה לחולה פרקין, החושף את עסקיו המפוקפקים. עם צ'בי צ'ייס, טים מתסון, ג'ו דון בייקר, דנה וילר ניקלסון. במאי: מייקל ריצ'י. 94 ד'

22.40 "קשתות שבחלה". ארה"ב '86. שני משפטים שביצע שוד רכבת בראשית שנות ה-60, משתחררים מהכלא לאחר 25 שנה ומתקשים להסתגל לקצב החיים של שנות ה-80. עם ברט לנקסטר, קירק דגלאס, אלי וואלך, דנה קרבי, צ'רלס דורנינג ואלקסיס סמית. במאי: ג'ף קניו
24.25 "המכורים לבסף". אנגליה '89. בעיר טאסמן וכוכב שלה בבנק ברזל בטיסי, מתקפת עם הבובות החדשה, צעירה אמריקאית שמשתנית לא שונה. עם סול מקסטן ורבקה דה מורני. 87 ד'
01.55 "המרטנספוסט". ארה"ב '86. 93 ד'

ספורט (05)

07.00 כף בתנועה. שלוש תוכניות מיגף
09.00 כדורגל אנגלי
13.00 האבקות מה-WWF. רסלמניה 11
16.00 כף בתנועה. האבקות אירובית
16.30 רוגבי עולמי
17.00 לקראת פרדה מזר של שמואל העף
18.30 כדורגל ישראלי מהליגה הלאומית
19.30 גול תמצי. סיכום הליגה הלאומית
20.00 קיק בוקס
20.30 לא מעמד מרוצים
22.00 כדורגל מגדל. ליגת הפאוליסטה
23.30 גול תמצי. סיכום הליגה הלאומית

ילדים (06)

06.30 להגולבש עם שוש מזרחים
08.30 המחוק של כמילו
09.05 הבוובנים. פרק 8
09.30 תיאודור המצה. פרק 2
10.05 בבנה מן. פרק 21
10.20 סאמאי דיינבורג. פרק 9
10.50 הבאר מי-שמבורה. פרק 3
11.25 מפרץ הגורל. פרק 7
12.00 סכנה מיולד בעבודה. פרק 1

12.25 הקלברי פין וחבריו. פרק 1
13.00 ביקלולים. פרק 74
13.30 הבצר – מצפק סלוריזיה
14.00 שידור חוזר של התכניות הבוקר (14.00–08.30)
19.30 שלושה בריה אחת
20.00 בשאים כלוס
20.30 אריה משפחתית
21.00 לוסי אהובתי
21.25 בלו היל

הצגה שניה (06)

22.00 "כרמן". צרפת '84. עיבוד לאופרה של ביזה. כרמן הצוענייה מתאבת בנסיורות נואשת, על ידי חייל צעיר המוע שלמענה יהיה מוכן לשרוק ולרצוח. כאשר היא מתאהבת במטאדור יפה תואר, מתמגמ השחם. עם ג'וליה מיגנס-ג'ונסון, פלאסידו דומינגו ורוגלו ריימונדי. במאי: פרנצ'סקו רוזי. 145 ד'
24.30 "סיום בהזהב אלם 2". ארה"ב '85. אימה. מדי קיונר וזוהר. 82 ד'

תרבות מדע וטבע (08)

06.00 אוניברסיטה פתוחה. תרבות האבנות
12.00 דיסקברי. מרוץ לחור קינג (ש.ח)
13.30 ראלי השלום (ש.ח)
14.00 אוניברסיטה פתוחה (ש.ח)
16.00 דיסקברי. מרוץ לחור קינג (ש.ח)
17.30 ראלי השלום (ש.ח)
18.00 אוניברסיטה פתוחה. תנועה במדיות. כיצד משתמשת פולין בירצונתי של עטין, כיצד היא מפרשת אותן
18.55 אוניברסיטה פתוחה. פרטיקה. פרה-היסטוריה קלטנע. אמיל רוז
19.10 מראות ספרותיים. קולו של המספר
20.00 הפרא סבה שנית. ציירים ומצביצים
21.00 סרטי אנימציה. "הכשף"
21.15 הישרדות. עיט שחור-בטנה
22.10 דיסקברי. מעבר ל-2000. פרק 351
23.00 הפרא סבה שנית. ציירים ומצביצים
24.00 סרטי אנימציה. רוצה יונין
24.15 אוניברסיטה פתוחה (ש.ח)

הום סינמה (41)

בשמפנה אדומה. 06.30, 13.00, 17.30, 22.00, 02.45
הדס של קליפה. 10.30, 15.00, 19.30, 24.15, 04.45

הום סינמה (42)

מהלכים תמימים. 09.00, 15.00, 19.00
תופסים ראש. 11.00
עולמו של ויין 2. 13.00, 17.00, 21.00, 23.00
הגבר שלא רצה לגות. 01.00
מסיבת נישואין. 03.00

הום סינמה (43)

קזנובה. 09.30
ובסלבות. 11.30, 15.30, 17.30, 21.30
ליבותה. 13.30, 19.30, 01.30
לילה מהדים. 23.30, 03.30

הום סינמה (44)

סיפורו של דינוזאור. 10.00, 13.30, 17.00
הביטורים 2. 11.30, 15.00, 22.30
נקמת המת. 18.30, 02.30
עורב אותי מרכזות. 20.30, 24.30

הארץ ממליץ

קולנוע

♦ משחו ללבוש. הזמן השולף הוא השותף הראשי בסרטו החדש של רוברט אלטמן, שעלילותיו מתרחשות על רקע עולם האופנה הפריסאי. יפה, שנון, קל-דעת, מפתיע, שכחוי לעיתים – ושווה צפייה. רב אור, תל אביב. חן, ירושלים. רב אור, חיפה. רב מור, חיפה

בתי חולים

תל אביב – תנה-איכילוב, טל' 6974504
וילדנת איכילוב, טל' 6974444
יפוכליה פסיכיאטרית
ירושלים – שערי צדק, טל' 555111
יפוכליה; נשים, אא.א.ג ביקור חולים, טל' 701111; בית חולים הדסה עין כרם, טל' 427427 (אורתופדיה, ילדים, עיניים)
באר שבע – המרכז הרפואי סורוקה, טל' 400111

בתי מרקחת

תל אביב – בן יהודה, בן יהודה 142, 5223535 ועד 30.8.00 פסיכיאטרים
אלנבי 40, רמת-אביב, 6413730
בן יהודה, בן יהודה 142, 5223535; אקרופוליס, יהודה הלוי 110, 5613010
ירושלים – קופ"ח מכבי, אגריפס 15, 243469
באר שבע – הנשר, מרכז בשדרי ה', 422374
רמת גן – פינצי, חובת ציון 43, 6182821
חולון – אגודה, הפריץ 23, 5889153
קופ"ח מכבי, הנרקיס 16, 5529346
בת ים – מזור, הכינה רייך 28, 583360
נתניה – קופ"ח כללית, רזיאל 8 ועד 24.00 בבוקר; ברודצקי 31 יום 625121, 603549
פתח תקוה – קופ"ח הכללית, הסתדרות 9343393
חדרה – כללית, רבן 8, 445111
באר שבע – אבנר גלעד, רמבם 34, 426826

עזרה ראשונה

ערן – עזרה ראשונה נפשית 24 שעות ביממה. ירושלים 610303 תל אביב 5461111. חיפה 6961113 ...
אזה: עזרה לילדים ולבני נוער בסטנם ארצי היהודים הארצי. טל' 03-621515
אוטו – הנפחות הישראליות לבריאות

הנפש כריו ייעוץ להספחות נפגעי הנפש. טל' 03-5494899, 03-5400672
04-326727 בימים א'-ה' 09.00-13.00
יד שרה תל אביב 813501 ירושלים 244242 חיפה 381704 בימים א'-ה' 09.00-14.00
אגודת יד ביד – אגן קטנה – לילדים ולבני נוער: תל-אביב 5226027 (גם ברוסית), 6919765 נוער מקסים לנוער: ירושלים 243558; חיפה 229488 (גם ברוסית)
אומבודסמן ארצי לילדים ולנוער תלונות על פגיעות בזכויות ילדים ובני נוער. המועצה לשלום הילד. טל' 02-256099
המועצה לילד ולחסה. טל' 02-664824, 02-664910
הקו הלבן ייעוץ, עזרה והכוונה ללהטבים: א'-ה' 19.30-23.30, טל' 03-292797
מרכז סיוע לקורבנות אונס 24 שעות ביממה: תל אביב טל' 5234819. קו טלפון כוחות לסיוע לגברים ולנערים נפגעי תקיפה מינית טל' 5449191 בימים א', ג' ו-ה' בשעות 18.00-22.00; ירושלים טל' 514455; חיפה טל' 382611; באר שבע 1991
קו פתוח לפנונות אל-שנת מיוח במינית. תפמית במרכז לסיוע לנשים ונגבה. טל' 02-749987, בימים א'-ה' 08.30-12.00
בימים א'-ה' 16.00-19.00
ויצו 24 שעה קו חם לנשים מוכות, טל' 03-5461133, 08-550506, 02-514111, 02-376310
ויצו מרכז משפטי ייעוץ בענייני משפחה, ימים א'-ה' 09.00-14.00, 03-5421791
קו אל"י – האגודה להגנה הילד עזרה לנפגעי אלימות, טל' 03-6961070, 03-6956763 א'-ה' 08.00-22.00
מרכז סיוע ומצבי לחץ בעבודה "בעיליט" טל' 03-5220031 רח' באשר 13 תל אביב ללת פתוחה מרכז הייעוץ לנערים 04-381528 ... 03-5379739
סה"ס – משפחות ונפגעי סמים. מרכז סיוע

הורים, בימים א'-ה' 09.00-14.00 טל' ירושלים 11, יפו, טל' 03-5170789
האגודה לתרומת אלכוהוליזם 24 שעות 724128
אלכוהוליסטים אנונימיים 02-630524
הוועד למלחמה באיידס המבוגרה והפיות לחולים ובני משפחותיהם, בימים ב' ו-ה' 19.30-22.30; טל' 5660380, 5604576
ת"ד 33602, ת"א
האגודה לזכויות האזרח בישראל תל אביב: ביאליק 12, טל' 5254162.3
ירושלים כל' 5: 243984; חיפה טל' 346217; באר שבע טל' 239094. בימים א'-ה' 09.00-14.00

חירום

שירות רפואי בבית לקשישים וחולים כרוניים של המוקד לקישוטי בית בירה איכילוב ת"א, טל' 6974627/8, 6974627
טוריים – שירות רפואי בבית חבות לב הגיבור, טל' 03-5467733
שחל – 03-5625555
מוקד רב בריא שירות לחולי לב 177-0226609
בשלה – שירות בריות רפואי בזרן לב 03-5757788, 177-022-4224

שיניים

כרפאות שיניים לקופה הראשונה תל אביב: דיזנגוף כיכר 294869, 285822
איכילוב, מרפאת שיניים לטיפולי חירום, רח' ויצמן 6, בימים א'-ה' 19.00-24.00
בימי שישי 15.00 עד 24.00, בשבת 08.00-24.00 6973696, 6973670
ירושלים הדסה עין כרם 08.00-16.00, 254779
ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל 177-022-3773

24 שעות

חיים חשמל ירושלים 13158; תל אביב: 5633777; חיפה 647647
מסופים בחינם: עברית 03-9731111, אנגלית 03-9731122
התורה נמל התעופה 03-9665855